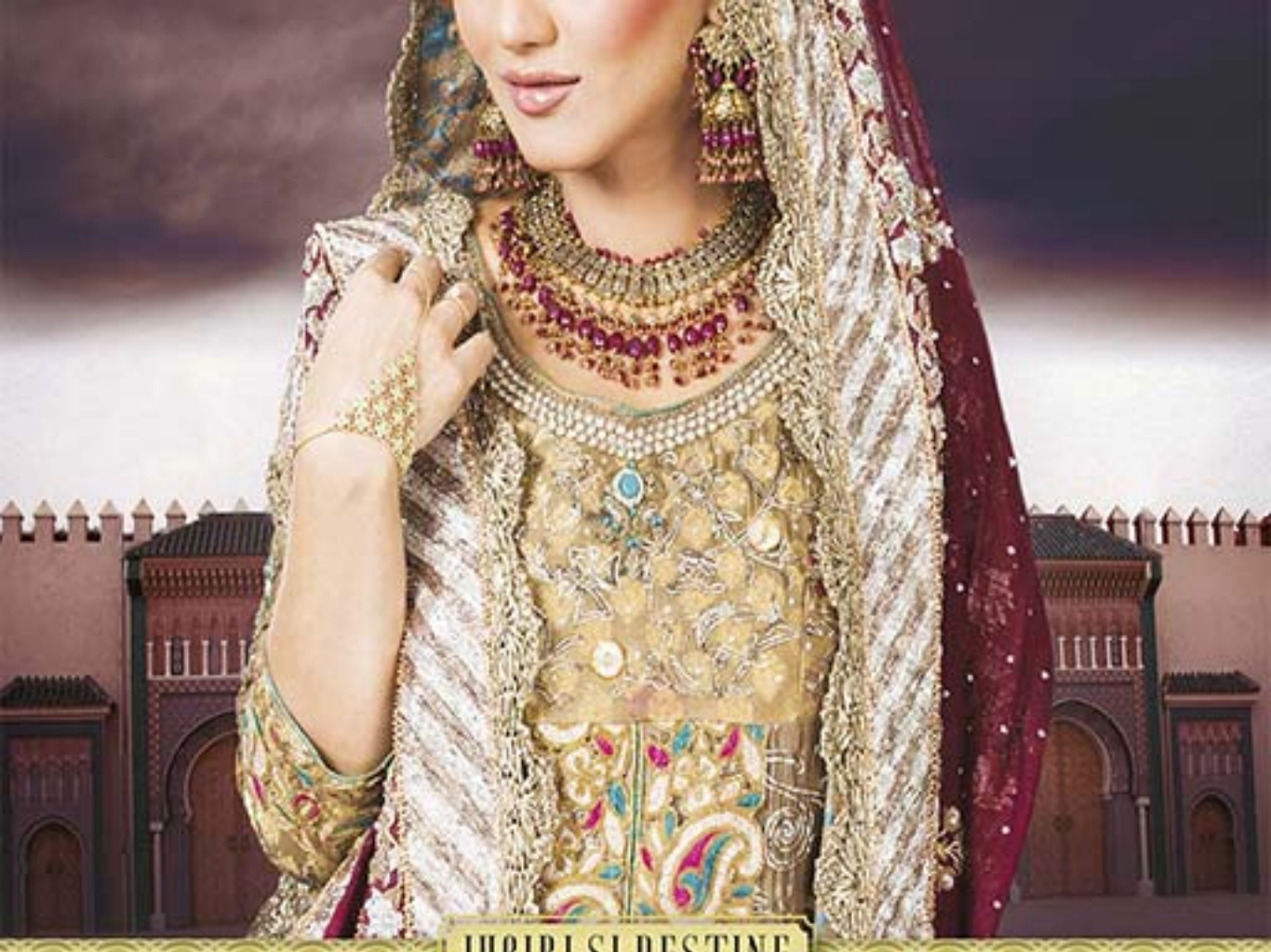

IUBIRI ȘI DESTINE

SOȚIA SULTANULUI

JANE JOHNSON

IUBIRI ȘI DESTINE

JANE JOHNSON

SOȚIA SULTANULUI

Traducere din limba engleză
Alina Rogojan și Ecaterina Râmboi

Partea întâi

Capitolul 1

Ziua a cincea, Rabi' al-Awwal[1],
1087 Anno Hegirae[2] *(1677, după calendarul creștin)*
Meknes, regatul Marocului

Ploaia a început să cadă mărunt încă de la primele ore ale dimineții, transformând pământul într-o mlaștină cleioasă. Picăturile răpăie pe țiglele acoperișurilor și pe balcoanele unde, de obicei, femeile întind rufe trăgând cu ochii la bărbații care forfotesc pe străzile de dedesubt. Ca într-o cadență tainică, stropii de apă bat darabana pe faianța verde a moscheii Chaouia, pe cele patru mere de aur și pe semiluna ce împodobește minaretul ei înalt. De atâta ploaie, zidurile ce înconjoară palatul par stropite cu pete întunecate, ca de sânge.

Meșteșugarii, cu pelerinele lipite pe trupuri, stau și se holbează la bulumacii masivi de cedru ai porții principale, acum îmbibați cu apă și stropiți cu noroi. Nimeni nu se gândește să apere lemnul de ploaie. E vremea când gălbenelele încep să acopere dealurile roșiatice ca un covor de zăpadă portocalie, iar în grădinile orașului, smochinele prind a se umfla pe crengi.

La un continent distanță, regele francez e prins într-o serie de proiecte extravagante pentru palatul și grădinile lui de la Versailles. Sultanul Moulai Ismail, împărat al Marocului, și-a declarat intenția de a construi un palat pe lângă care acest Versailles să arate ca o cocioabă. Zidurile lui se vor întinde de aici, de la Meknes, cale de

---

1 A treia lună din calendarul islamic (n.red.)

2 Prescurtat AH, în latină în original – Sistem de numerotare a anilor din calendarul islamic. Acesta comemorează Hegira sau fuga lui Mahomed și a învățăceilor săi de la Mecca la Medina, în anul 622, era noastră. Ca exemplificare, anul 2014 din calendarul nostru corespunde anilor 1435-1436 AH. (n.tr.)

vreo cinci sute de kilometri, peste Atlasul Mijlociu, până la Marrakech! Prima etapă – Dar Kbira, cu cele douăsprezece pavilioane înconjurate de turnuri, cuprinzând moschei și hamame, curți interioare și grădini, bucătării, cazărmi și koubba – este aproape finalizată. Bab al-Raïs[1], principala poartă a complexului, urmează să fie inaugurată chiar mâine. Guvernatori de provincii din toate părțile imperiului au sosit special pentru acest eveniment, aducând cu ei daruri de preț – sclavi, veșminte țesute cu fir de aur, orologii franțuzești și sfeșnice de argint. La noapte, Ismail plănuiește să ucidă un lup cu mâna lui, să-i înfigă craniul în zid, iar leșul să i-l îngroape sub poartă. Dar cum oare să facă asta, când poarta – simbol al acestui grandios edificiu – nu e încă gata? Și cum va reacționa sultanul, văzând că planurile îi sunt zădărnicite?

Cel puțin unul dintre meșteșugari are toate motivele să se teamă pentru capul lui. Dincolo de poartă, un grup de sclavi europeni trudesc din greu, cocoțați pe zidurile exterioare, reparând o gaură imensă, care s-a format peste noapte. Construcția mustește de apă; probabil că nisipul și varul n-au fost bine amestecate, iar acum ploaia a făcut ca zidul să amenințe să se prăbușească în orice clipă. Nu-i nici o îndoială că sclavii se muncesc în zadar și că, până la urmă, tot vor sfârși prin a fi biciuiți, dacă nu și mai rău.

Muncitorii sunt slabi ca vai de lume și galbeni la față ca lămâia. Li s-au ascuțit obrajii de foame, iar tunicile atârnă pe ei, zdrențuite și murdare. Unul dintre ei, cu barbă neîngrijită și ochi sticloși, privește scena dezolantă.

– Să fiu al naibii, parcă-i gerul Bobotezii!

– Al dracu' de frig! Zici că suntem în Hull[2]!

– Măcar în Hull aveam bere!

– Îhî, și femei!

Din piepturile tuturor se aude un oftat greu.

– Până și urâciunile alea de femei din Hull mi s-ar părea zâne, după cinci luni petrecute în iadul ăsta!

– Și când te gândești că ai plecat pe mare ca să scapi de gura muierii!

Hohotul de râs pe care această remarcă îl provoacă e scurt și amar. Supraviețuitori ai temnițelor subterane duhnind de miasme, unde au fost închiși de diavolii musulmani care i-au capturat de pe

[1] Una dintre cele douăzeci de porți ale orașului vechi din Marrakkech (n.tr.)

[2] Oraș în nord-estul Angliei, renumit pentru clima lui rece (n.tr.)

corăbiile comerciale sau de pe bărcile de pescuit, între Cork și Cornwall, acești sclavi creștini și-au petrecut primele săptămâni în Maroc povestindu-și unii altora viața și păstrând viu visul întoarcerii acasă.

Will Harvey se ridică deodată și, îndepărtându-și de pe frunte șuvițele ude, întreabă:

– Doamne-Dumnezeule, voi vedeți drăcia aia?

Se întorc toți în direcția arătată. O ușă interioară a marelui palat se deschide și o mașinărie ciudată se iețește, urmată de o siluetă înaltă, care mai întâi se îndoaie de mijloc, cât să încapă pe ușă, și apoi, ieșită din cadrul strâmt, se deșiră cât e de lungă. Omul e îmbrăcat într-o robă stacojie, acoperită în parte de o pelerină albă de lână, cu tiv auriu. Deasupra capului înfășurat în turban poartă un fel de glugă agățată pe un mâner, care-l apără de ploaia neostoită.

– Ce dracu'-i asta? se miră Harvey.

– Cred că-i o bonetă maură, își dă cu părerea reverendul Ebslie.

– Nu de chestia aia vorbeam, nătărăule! De ăla care-o mânuiește. Ia uite cum își croiește drum, zici că-i un ponei spaniol dresat!

Silueta ocolește delicat băltoacele formate de ploaie. Peste papucii împodobiți cu bijuterii poartă o pereche de saboți de plută, cu toc înalt, în care noroiul pătrunde cu lăcomie. Fascinați, muncitorii îl privesc cum se mișcă și, curând, încep să-l huiduiască:

– Clovn prostănac!

– Găozarule!

E o plăcere rară să transfere măcar o câtime din chinul lor asupra altuia, chiar dacă ținta ironiilor e un străin care nu pricepe o boabă din insultele lor.

– Fante care fâțâie din cur!

– Târfă prefăcută!

– Fătălăule!

De parcă această ultimă și cea mai inofensivă remarcă și-ar fi atins ținta, silueta se oprește brusc și, ridicându-și boneta caraghioasă, se zgâiește la ei. Deși comportamentul și hainele îi conferă o aparență de feminitate, chipul întors spre sclavi spune cu totul altceva. Nu-i deloc fătălău și nici delicat. Dimpotrivă, pare sculptat în obsidian sau într-un lemn tare, înnegrit de vreme. Ca o mască de război, hâdă și imobilă, chipul lui nu dă semne că s-ar afla ceva omenesc dincolo de el – cu excepția liniei albe de sub irișii întunecați ai ochilor care-i scrutează, tăioși.

– Ar trebui să aveți grijă pe cine înjurați! zice el în engleză.

Șocați, sclavii încremenesc, fără să mai scoată o vorbă.

– E de-ajuns să pocnesc din degete pentru a-i pune în mișcare pe supraveghetorii voștri.

La adăpostul unei uși aflate la vreo treizeci de metri depărtare, patru bărbați se încălzesc în jurul unui samovar. Aburii ceaiului îi învăluie, dându-le înfățișarea unor stafii, dar impresia de imaterialitate este înșelătoare. Dacă li s-ar oferi posibilitatea să aplice pedepse în stânga și-n dreapta, ar lăsa de izbeliște într-o clipită ceaiul și focul binefăcător, ca să revină furtunos în lumea bărbaților, a bicelor și a ciomegelor.

Prizonierii se căiesc amarnic, realizând prea târziu ce greșeală au săvârșit. Numai că nimeni în afară de ei nu vorbește engleză în această țară uitată de Dumnezeu!

Curteanul îi privește cu dispreț.

– Gărzile care vă păzesc au fost alese pentru cruzimea lor. Nici o fărâmă de omenie n-a rămas în sufletul lor. Li s-a poruncit să-i pedepsească fără milă pe leneși și pe nesupuși, și v-ar ucide fără să clipească, îngropându-vă leșurile netrebnice chiar sub zidurile pe care le reconstruiți. Au cu cine să vă înlocuiască, stați liniștiți! Viața nu valorează mare lucru la Meknes!

Captivii știu că omul nu vorbește prostii. Disperați, îl privesc pe Will Harvey, cerându-i din priviri să-i apere (la urma urmei, el i-a băgat în buclucul ăsta, fiind primul care l-a jignit pe necunoscut); dar Harvey stă cu capul plecat, de parcă ar aștepta o lovitură. Nimeni nu zice nimic. Tensiunea plutește în aer.

În cele din urmă, Harvey ridică spre el o privire dușmănoasă.

– Tu ești om sau diavol? Te-ar lăsa inima să ne vezi murind, pentru niște vorbe prostești?

Celorlalți parcă le e frică și să respire. Pentru o clipă, curteanul surâde, trist; apoi, masca imobilă i se așterne iar pe chip.

– Dacă sunt om? Hm, bună întrebare…

Face o pauză, lăsându-le timp să-i privească pelerina tivită cu fir de aur, brățările scumpe prinse pe antebrațele negre și musculoase, cercelul argintiu din urechea stângă.

– Sunt un lucru de nimic, un nimeni. Sunt sclav, la fel ca voi. Dar trebuie să mulțumiți Cerului că, atunci când m-au tăiat, nu mi-au smuls inima din piept, grăiește el și-și lasă gluga în jos, să-i acopere iarăși fața.

Nimeni nu spune un cuvânt, căci nu înțeleg ce-a vrut să spună necunoscutul. Îl privesc doar cum continuă să ocolească bălțile,

îndreptându-se spre fâșia prelungă de pământ dintre palat și *medina* din spatele acestuia. Curteanul trece de gărzi; se oprește. Sclavii rămân împietriți, apoi răsuflă ușurați. În mod clar, omul nu le-a spus nimic despre ei supraveghetorilor, ci doar i-a salutat. În cele din urmă, recunoscători că au scăpat ca prin urechile acului, își reiau truda nesfârșită. Vor trăi să muncească pentru încă o zi. Poate ultima. Iar o zi este, la numărătoarea finală, tot ceea ce fiecare dintre noi mai putem cere.

Capitolul 2

– Pacea fie cu tine, domnule!

Sidi Kabour e un bătrân firav, cu o barbă albă ca neaua, cu degete îngrijite și cu maniere perfecte. Pentru nimic în lume n-ai crede că e cel mai priceput expert în otrăvuri din Maroc. Mă privește cu îndrăzneală și îmi zâmbește binevoitor, politețea lui formală fiind menită să dea impresia că nu m-a mai întâlnit vreodată, că sunt doar un cumpărător oarecare, atras în taraba lui retrasă, din spatele bazarului Henna, de mireasma de tămâie, de șofranul de Taliouine și de alte mărfuri, mai puțin legale. Adevărul e că mă cunoaște bine; stăpâna mea apelează mai mereu la priceperea lui.

Dintr-odată, instinctele mele, exersate la curte, intră în alertă. Îl privesc de sus, iar statura mea impozantă e și mai accentuată de saboții de-a dreptul ridicoli.

– Pacea fie și cu tine, *fkih*!

Nici o urare nu trebuie lăsată fără răspuns. Bătrânul clipește des din ochiul stâng, și mă străduiesc să arunc o privire dincolo de el. În umbrele din spatele prăvăliei, zăresc silueta unui bărbat. Îmi întorc privirea spre negustor și-i urmăresc buzele, care-mi șoptesc: „Ai grijă!".

– Ce ploaie strașnică! încerc eu să par jovial.

– Nevastă-mea, Allah s-o păzească, a luat ieri la prânz toate covoarele din salonul pentru oaspeți și le-a înșirat pe terasă, ca să le aerisească.

– Și a uitat să le mai bage în casă?

Sidi Kabour ridică din umeri, în semn de neputință.

– Maică-sa e bolnavă, așa că și-a petrecut noaptea lângă ea, și abia la rugăciunea de dimineață și-a adus aminte de covoare. Sunt de la bunică-mea, țesute din lână bună, dar culorile s-au șters.

Chipul i se strâmbă, într-o grimasă, dar știu că discuția e făcută anume pentru a-l induce în eroare pe clientul care dă târcoale prin spate. Pe când bătrânul îmi înșiră denumirile ierburilor pe care le-a amestecat pentru soacra bolnavă și-mi vorbește despre efectele lor asupra constipației femeii, necunoscutul îl întrerupe:

– Ai rădăcină de ceapa-lupului?

Simt cum mi se zburlește părul. Ceapa-lupului e o plantă rară, cu proprietăți contradictorii. Substanțele benefice din tuberculii ei pot opri sângerarea și pot vindeca rapid rănile, așa cum știu prea bine. Dar fiertura din frunze produce o otravă mortală. Faptul că planta e atât de greu de găsit și are niște efecte așa de puternice face ca și prețul ei să fie exorbitant. După accent, îmi dau seama că bizarul cumpărător trebuie să provină din regiunea situată între poalele Munților Atlas și Marele Deșert[1], adică din acele locuri unde ceapa-lupului e cel mai adesea găsită (și, uitându-mă la picioarele lui, văd că e încălțat cu papuci cu vârfuri rotunde, pe care nu-i prea întâlnești aici, în nord). Prin urmare, el știe că planta poate fi cumpărată la piața din Tafraout, la un preț mult mai rezonabil. Ceea ce înseamnă că, pentru acest om sau pentru stăpânul căruia îi slujește, banii nu contează, căci are urgent nevoie de plantă. Dar întrebarea rămâne: De ce-i trebuie ceapa-lupului, să vindece sau să ucidă?

Sibi Kabour se grăbește spre ușa din spate a magazinului. Simt ochii necunoscutului ațintiți asupra mea și îi zâmbesc binevoitor, deși intensitatea privirii lui mă sperie. Curtenii sunt adesea invidiați, în schimb, oamenii bogați și sclavii negri sunt frecvent disprețuiți. Pun privirea lui pe seama unei astfel de prejudecăți.

– *Salaam aleikum!* Pacea fie cu tine!

– Și cu tine.

Sub pretextul că îmi scot saboții plini de noroi, strecor bucata de hârtie pe care o țin în mână și care conține lista lucrurilor necesare sub o sticluță cu parfumul de mosc preferat al împărătesei Zidana, unde știu că *sidi* Kabour o va găsi. Noi doi am mai folosit acest sistem și înainte; întotdeauna trebuie să-ți iei toate măsurile de precauție, atunci când lucrezi cu secrete. Așez încălțările cu talpă groasă sub tejghea, de unde am să-i iau mai târziu, și apoi mă îndrept de șale, trecându-mi palmele peste pelerina udă de ploaie, în așa fel încât străinul să poată vedea că nu ascund nimic în mână.

[1] E vorba despre deșertul Sahara (n.red.)

Ochii lui încă mă cercetează, iar privirea-i pătrunzătoare îmi sfredelește creierul. Oare l-am văzut la curte? Chipul lui mi-e, întrucâtva, familiar. Sub tichia împletită se zărește o figură osoasă. Bărbatul ar putea fi considerat chipeș, dacă n-ar avea un rictus permanent, întipărit pe buze. Urechea nu-i e găurită de vreun cercel, deci nu e sclav. Să fie vreun sclav eliberat? Vreun negustor? Orice e posibil. Marocul e una dintre răspântiile comerciale ale lumii, și întreaga țară e un iarmaroc. Dar dacă acest om e un simplu neguțător, de ce oare *sidi* Kabour m-a fulgerat cu privirea, avertizându-mă? Și de ce oare străinul încearcă să cumpere, ziua în amiaza mare, o otravă puternică? Dacă știe cine sunt, ar trebui să știe și că mă aflu aici dintr-un motiv similar. Să fie un fel de test? Și dacă da, cine să vrea să mă pună la încercare?

Desigur, am suspiciunile mele. Am dușmani numeroși, și la fel de mulți are și stăpâna mea.

Sidi Kabour apare iar.

– Asta cauți?

Străinul trece tuberculii pe sub nas, ca și cum doar mirosindu-i poate spune dacă se ridică sau nu la standardele lui. O altă notă falsă: orice specialist în otrăvuri știe că nu contează cât de vechi sunt rădăcinile; la fel ca ruda sa îndepărtată, crinul, ceapa-lupului își păstrează calitățile letale pe termen nedefinit.

– Cât costă?

Bătrânul spune un preț exagerat, pe care însă cumpărătorul îl acceptă fără să se tocmească, ceea ce chiar mă face să cred că urmează a se întâmpla ceva groaznic. În vreme ce străinul din sud se scotocește prin pungă după bani, ies repede în bazarul Henna, aproape ciocnindu-mă de un căruț ticsit cu urcioare, străchini și tipsii. Mă îndepărtez grabnic, trecând pe lângă mai mulți catâri, pe lângă un grup de femei cu fețele acoperite de văluri și pe lângă mulți copii gălăgioși. Apoi îmi găsesc adăpost sub acoperișul de pânză al unui chioșc de cafea, de unde privesc trecătorii, căutând să zăresc acel chip osos, ascuns sub tichia roșie. Când mă asigur că nimeni nu m-a urmărit și că, poate, totul a fost în imaginația mea, îmi blestem spaima prostească. Întâlnirea cu acei netrebnici de sclavi europeni mi-a zdruncinat nervii. Parcă nu mai sunt eu.

Pe deasupra, am multe lucruri de făcut pentru stăpânul meu, așa că n-am timp să trândăvesc aici, lăsându-mă cuprins de paranoia. Mai bine-l las pe *sidi* Kabour să scape cum o știi de străin și să îndeplinească apoi porunca împărătesei. Am să mă întorc după

otravă mai târziu. Oricum, pe listă sunt trecute și unele rețete complicate, care o să-i ia ceva timp bătrânului, până să le prepare.

Taraba meșteșugarului care face hățuri și căpestre se află în partea cealaltă a bazarului, dincolo de negustorii de stofe, de cei de mărunțișuri, și de croitori, de pantofari și cizmari. Curelarul e un zdrahon aproape la fel de măsliniu la ten ca mine, cu trăsături șterse, care, la auzul cererii mele, capătă o expresie de spaimă, dar și de amuzament.

– Un sac pentru balegă? Brodat cu fir *de aur*?

Încuviințez din cap.

– Da! E pentru un cal sfânt, care a făcut pelerinajul la Mecca, iar balega lui nu poate fi lăsată să cadă pe acest pământ netrebnic.

Îi explic, cu amănunte precise, modelul pe care Moulai Ismail îl dorește. Omul se holbează la mine.

– Și cât îmi va plăti sultanul pentru o asemenea trebușoară delicată?

Dar în clipa următoare, își lasă în jos privirea, înfrânt, căci știe răspunsul. Îmi ridic brațele, de parcă aș vrea să-mi cer iertare față de el. Sultanul nu plătește niciodată pentru serviciile făcute. Țara și tot ce se află în ea îi aparțin; de ce să se obosească să mai plătească? Ce nevoie să mai aibă de bani, într-un asemenea sistem? Cu toate astea, stăpânul strânge bani grei în vistierie și, dacă e să dau crezare zvonurilor, în multe încăperi tainice, săpate în adâncurile palatului. A doua zi după ce fratele lui, sultanul Moulai Rachid, a murit celebrând Sărbătoarea Sacrificiului[1] călare pe sălbaticul lui bidiviu preferat, prin grădinile palatului din Marrakech, când a nimerit cu capul într-o creangă joasă de portocal, Ismail a pus mâna pe vistieria din Fez[2] și s-a proclamat, cu de la sine putere, împărat. Astfel, a ajuns să controleze finanțele armatei, iar soldații i s-au supus de îndată, jurându-i credință. E un om viclean stăpânul meu și are fler când vine vorba de putere. E un împărat bun, deși a uzurpat tronul.

Îl asigur pe sărmanul curelar că voi interveni pe lângă membrii comisiei imperiale, cerându-le să-i asigure cât mai multe comenzi

---

[1] Începe în ziua a zecea a lunii *dhū-l-hiğğa*, a douăsprezecea și ultima din calendarul islamic, cu ocazia pelerinajului la Mecca, fiind un omagiu adus profetului Avraam, care a acceptat să-și sacrifice fiul, dar a fost oprit de Allah. (n.red.)

[2] Oraș în centrul Marocului, datând din secolul al IX-lea, aflat în prezent sub patrimoniu UNESCO și sediu al celei mai vechi universități din lume (n.red.)

din partea bogătaşilor dornici să urmeze exemplul augustului meu stăpân. La plecare însă, nu-l văd deloc convins că vor fi mulţi amatori să cumpere saci pentru balegă, brodaţi cu aur.

Restul importantelor mele sarcini le îndeplinesc mult mai uşor, de vreme ce negustorii ştiu prea bine ce mă interesează. În plus, e o onoare să fii furnizor al sultanului, care descinde direct din Profet. E un lucru de mare mândrie. Unii dintre ei chiar şi-au agăţat pe faţada prăvăliilor semne de lemn pe care scrie: „La ordinele Maiestăţii Sale, sultanul Moulai Ismail, împărat al Marocului, Allah să-i dăruiască glorie şi viaţă lungă". Mă gândesc, în timp ce străbat străzile, că sultanul va trăi mai mult decât noi toţi. Cu siguranţă, mai mult decât cei care fac cunoştinţă cu furia lui. Sau cu iataganul lui.

Următoarea destinaţie e una pe care o aştept cu cea mai mare nerăbdare. Vânzătorul copt de cărţi vizitează arareori oraşul nostru, Meknes. În aceste zile de bun augur, el a făcut o vizită specială, aducând broşurile pe care însuşi sultanul i le-a cerut, spre a-şi completa colecţia de cărţi sfinte. Desigur, Ismail n-o să citească nici măcar un cuvânt din aceste volume. (Şi ce nevoie ar avea să ştie slovele, din moment ce plăteşte eruditi să o facă pentru el? Şi apoi, el ştie Coranul pe de rost, calitate pe care nu se sfieşte s-o afişeze ori de câte ori are ocazia.) Dar sultanul iubeşte sincer cărţile şi le tratează cu deosebită veneraţie; de fapt, are mai mult respect faţă de ele decât faţă de vieţile oamenilor.

După tradiţionalele şi înzorzonatele urări de salut şi după ce mă interesez de soţia lui, de copiii, de mama, de rudele şi de turmele lui de capre, egipteanul mă lasă puţin singur, pentru a-mi aduce cartea comandată din chioşcul pe care-l închiriază de fiecare dată când sosește în oraş. Profit de aceste clipe de răgaz pentru a respira cu nesaţ mirosul de pergament şi de piele veche, pentru a atinge copertele ce-mi sunt atât de dragi şi a mângâia cu degetele versetele gravate. Vânzătorul se întoarce repede şi dă năvală în tarabă cu răsuflarea întretăiată şi cu gluga de la *djellaba* şiroindu-i de apă. Când scoate cartea din învelitoarea ei de pânză, îmi dau seama de ce n-a ţinut-o laolaltă cu suratele ei. Frumuseţea acestei lucrări mă lasă fără grai. Copertele ei au fost aurite cu două nuanţe de aur. Modele complicate sunt desenate într-un chenar central, mărginit de două linii groase. Îmi aminteşte de covoarele din apartamentele imperiale, ţesături de preţ aduse tocmai de la Herat şi Tabriz.

– Pot să o iau? întreb, încercând să-mi păstrez calmul, deși mâinile-mi tremură.

– Sigur! E din Shiraz. Făcută pe timpul primilor Safavizi. Vezi broderia de pe coperta interioară? E făurită cu multă migală, dar e foarte fragilă.

– E mătase sau hârtie?

Îmi plimb degetele pe modelul delicat, încrustat în copertă și compus din romburi minuscule de turcoaz. Vânzătorul copt surâde, îngăduitor.

– Mătase, desigur.

Deschid un volum la întâmplare și dau peste *sura* Al-Falaq[1]. Urmărind caligrafia unduitoare cu degetul, citesc cu voce tare:

– „Caut adăpost la Domnul zorilor, de răul a ceea ce a creat, de răul beznei când se lasă, de răul celor care suflă peste noduri, de răul pizmașului când pizmuiește!".

Cuvintele astea descriu, parcă, lumea mea. Îl privesc pe egiptean.

– E o ediție demnă de frumusețea cuvintelor pe care le cuprinde.

– Da, într-adevăr, e o comoară neprețuită, mă asigură el.

– Dacă i-aș spune sultanului că ai zis despre această carte că e neprețuită, probabil că ar ridica din umeri și ar răspunde că indiferent cât ți-ar da pe ea, ar fi insuficient, astfel încât ar sfârși prin a nu-ți oferi nimic.

Mă opresc, văzându-i expresia de dezamăgire.

– Dar sunt împuternicit să-ți fac o propunere.

Și-i ofer o sumă foarte mare de bani. Negustorul nu se lasă și cere de două ori pe atât, dar, după o negociere politicoasă, cădem de acord pentru un preț aflat undeva la mijloc.

– Să vii la palat a doua zi, după inaugurare, îi cer, iar marele vizir va onora această înțelegere.

– Îi voi aduce sultanului cartea chiar mâine.

– Ba nu! Cartea am s-o iau cu mine chiar acum. Moulai Ismail e nerăbdător s-o vadă. Și apoi, mâine e zi de sărbătoare, când nu primește nici un vizitator.

– Pe vremea asta sărbătoare? Dacă o singură picătură de ploaie atinge cartea, o va distruge. Te rog, lasă-mă să o aduc eu însumi la palat în ziua de Sabat, într-o cutie demnă de ea.

---

[1] Al 113-lea capitol din Coran, în care este invocat Allah, pentru a oferi protecție împotriva Satanei (n.red.)

– Stăpânul îmi va tăia capul dacă mă întorc fără carte, şi oricât de urâtă ar fi căpăţâna mea, să ştii că mi-e tare dragă!

Omul îmi zâmbeşte galeş şi îmi amintesc că, în ciuda nevestei şi a copiilor cu care se laudă, se ştie că are şi un băieţandru sau doi, plătiţi regeşte pentru favorurile lor. Practica e acceptată în Egipt, dar nu-i bine să pomeneşti de ea şi în Marocul lui Ismail.

– Urâtă nu e! Şi nu mi-ar plăcea să ţi-o văd desprinsă de trup. Ia cartea, deci, dar ai grijă de ea ca de ochii din cap. Voi veni după bani în dimineaţa de Sabat.

Oftând, omul înveleşte cartea, cu gesturi atente, în pânzeturi şi mi-o înmânează.

– Nu uita, cartea asta e aproape de neînlocuit.

Aş minţi dacă aş spune că nu mă tem să car o asemenea comoară, dar nu mai am decât două lucruri de făcut: să cumpăr nişte mirodenii pentru prietenul meu, Malik, şi să mă întorc la bătrânul *sidi* Kabour, pentru reţetele Zidanei.

Eu şi cu Malik obişnuim să facem schimb de favoruri. Am devenit prieteni nu doar din simpatie, ci şi din necesitate, întrucât el e bucătarul-şef al lui Ismail, iar eu am, printre numeroase alte sarcini, şi pe aceea de a degusta mâncărurile sultanului. Încrederea reciprocă e utilă în asemenea împrejurări. Malik are acum nevoie de un amestec de mirodenii numit *ras al hanout*, precum şi de un fel de esenţă de ulei de trandafir pe care Ismail adoră să o simtă în cuşcuşul lui. Ca să o procur, mă întorc la souk-ul de mirodenii, de unde, până la taraba lui *sidi* Kabour, nu mai e decât o azvârlitură de băţ.

Mă strecor sub acoperişul de pânză şi sunt surprins să găsesc locul nepăzit. Poate că *sidi* Kabour o fi ieşit puţin, să bea un ceai cu vreun alt meşteşugar sau să aducă nişte cărbuni pentru sobiţa lui. Dau deoparte sticluţa de mosc şi zâmbesc mulţumit, văzând că lista Zidanei nu mai e acolo. Poate că bătrânul a plecat să aducă vreun preparat păstrat într-un loc mai tainic…

Mai trece un minut, dar erboristul tot nu se arată. Mirosul greoi degajat de cădelniţa de alamă devine de-a dreptul înăbuşitor. Nu e mireasma preferată a lui *sidi* Kabour – o răşină adusă tocmai din mările Sudului, amestecată cu răşină balsamică albă –, ci o combinaţie mult mai complexă, din care disting mirosul de aloe şi miresmele înţepătoare de chihlimbar şi răşină de pin, una dulce, alta acrişoară, pe care nici un om întreg la minte nu le-ar pune laolaltă.

„Vino odată!“, mormăi, și simt că mă cuprinde neliniștea. Să aștept sau să plec? Starea de tensiune mă face să asud. Curând, sultanul își va începe plimbarea de după-amiază și se așteaptă să-l însoțesc, ca întotdeauna. Dar, dacă mă întorc fără rețetele pentru Zidana, sultana fie va face o criză de furie, fie se va retrage într-un acces de mutenie, care precede, de obicei, o răzbunare cumplită. Să fiu prins între cei doi stăpâni e primejdia cu care mă confrunt zilnic. Uneori e dificil de știut care din ei e mai periculos – sultanul, cu furiile lui cumplite și cu subitele accese de violență, sau prima dintre soțiile lui, care mă terorizează într-un mod mult mai rafinat. Nu sunt prea sigur de eficacitatea magiei ei, căci, deși am fost crescuți în tradiții similare (eu în tribul Senufo, ea în tribul învecinat, Lobi), îmi place să cred că am dobândit oarecșce cunoștințe științifice în peregrinările mele. Totuși, în privința priceperii sale de a folosi tot felul de otrăvuri subtile, nu am nici o îndoială. Nu-mi place deloc să cumpăr otrăvuri pentru sultană, contribuind astfel la diabolicele ei crime, dar, ca sclav al curții, nu prea am de ales. Curtea de la Meknes e un păienjeniș de complicități și urzeli, de confuzie, înșelătorie și intrigi. Să-ți croiești un drum drept într-un asemenea loc e aproape imposibil; chiar și cel mai nobil suflet poate să se trezească aici compromis în mod fatal.

Nervos, merg să arunc o privire în fundul prăvăliei. Zăresc cutii conținând tot felul de ciudățenii: șire de porci spinoși și gene de șoareci (de masculi, într-o cutie, de femele, în alta), cutiuțe cu antimoniu, arsenic și pulbere de aur; cameleoni, arici, șerpi și salamandre mumificate. Farmece contra deochiului; poțiuni de dragoste, dumicați descântați, meniți să atragă *djinii* la fel de sigur precum zahărul topit atrage viespile. În timp ce-mi croiesc drum către peretele prăfuit din spate, văd într-o parte un enorm borcan, plin de globi oculari. Mă dau înapoi, îngrozit, și, în grabă, îmi agăț pelerina de raft; borcanul se cutremură, iar ochii se rotesc în el, halucinant, ca și cum m-ar țintui cu irisurile lor sticloase. Îmi dau seama că raftul s-a lăsat într-o parte când l-am atins. Pun cu grijă jos Coranul învelit în pânză și potrivesc la loc raftul, pentru ca borcanul să stea cât mai drept, felicitându-mă în gând că am evitat un dezastru. Mă întreb de unde-o fi făcut rost *sidi* Kabour de atâția globi oculari umani, dar apoi îmi dau seama că pupilele au fante verticale, precum ochii pisicilor sau ai caprelor.

Trebuie să plec de îndată spre palat, pentru a-l însoți pe Moulai Ismail și pentru a-i explica Zidanei că poruncile ei au fost îndeplinite

și că mă voi întoarce după rețete mai spre seară, nădăjduind că norocul nu mă va părăsi până atunci. E singurul lucru înțelept de făcut. Mă răsucesc rapid pe călcâie, dar, din neatenție, mă împiedic de ceva aflat pe dușumea, în calea mea, și-mi pierd echilibrul.

De obicei sunt agil, dar imaginea acelor globi pustii m-a buimăcit – ori poate chiar mi-a provocat căderea, tocmai când mă lăudam că am scăpat de sub vraja lor demonică. Următorul lucru pe care-l conștientizez e că mă aflu întins pe spate, cu capul prăvălit peste o grămadă de coșuri care mai întâi se clatină, apoi se prăbușesc peste mine, acoperindu-mă cu șire de porci spinoși, scorpioni uscați și o veritabilă invazie de broaște moarte – pe care le dau la o parte scârbit. Agitat, mă ridic în picioare, îndepărtând cu mâna scârboșeniile de pe mine. Spinările de porc spinos și acele de scorpion prinse în lâna burnuzului meu atârnă, de parcă ar fi prins viață. Le smulg, una câte una, apoi duc mâna la spate, pipăindu-mi pelerina, și îmi dau seama că am reușit să sparg și un borcan de cârmâz, care se prelinge prin lâna albă ca un val sângeriu.

Tot calmul mi s-a spulberat. Pelerina, un veșmânt deosebit, mai fin decât orice altă haină mi-aș putea permite vreodată, fusese chiar a sultanului, iar acum e distrusă. De obicei, când primești un cadou, poți face orice cu el, dar sultanul are o memorie strălucită și un nefericit mod de a te întreba de ce nu porți hainele pe care ți le-a dăruit cu mărinimie. Nu de puține ori am văzut oameni cărora li s-au retezat mâinile pentru un răspuns nesatisfăcător.

Apucând colțul pelerinei, încep să storc lichidul roșu din ea, doar pentru a descoperi că e mai vâscos și mai întunecat decât cârmâzul și că mi se lipește de palme. Acum, un iz amărui îmi umple nările, un miros ce nu are nimic de-a face cu gângănii zdrobite, cu tămâia sau cu orice alt lucru plăcut sau sacru.

Privesc în jos și descopăr îngrozit că lucrul de care m-am împiedicat adineauri nu e altceva decât cadavrul lui *sidi* Kabour. Cineva i-a tăiat beregata cu aceeași precizie cu care sunt sacrificate oile, de Ramadan. Frumoasa lui barbă albă a fost, de asemenea, retezată și zace pe pieptul bătrânului, înmuiată într-un imens cheag de sânge. Iar în momentul morții, mațele lui s-au golit, ceea ce explică miasma din încăpere. Ucigașul trebuie să fi umplut căldnița cu ce i-a venit la îndemână, în încercarea lui de a masca putoarea.

O tristețe nesfârșită mă cuprinde. Învățăturile musulmane ne spun că moartea e o obligație pentru noi toți, o misiune ce trebuie îndeplinită și niciodată evitată; că nu e nici o pedeapsă, nici o tragedie

și că nu trebuie să te temi de ea. Dar cumva, această nobilă filosofie nu include brutalitatea morții lui *sidi* Kabour. Bătrânul a fost un om rafinat, și e dezolant să-l vezi măcelărit astfel și lăsat să moară, înecat în propriul sânge și în propria murdărie, cu ochii ca de sticlă, aținți undeva în beznă. Mă aplec să închid acești sărmani ochi sticloși și văd că între buze îi atârnă ceva. Îi descleștez dinții și smulg dintre ei o bucată de hârtie.

Chiar înainte s-o examinez, știu cu certitudine ce este. Un colț mestecat din lista cu rețetele sultanei; în mod clar, bătrânul a încercat să-l împiedice pe asasin să i-o smulgă, mâncând-o. Fie s-a întâmplat așa, fie cineva i-a vârât cu forța biletul în gură. Restul foii a dispărut, fie pe gâtlejul lui *sidi* Kabour, fie în mâna asasinului. Asta nu știu. Și nici nu mai pot sta să aflu, căci un alt gând teribil îmi vine în minte, apoi altul.

Primul e că mă aflu acolo, acoperit de sânge, și, în mod cert, voi fi considerat asasin. Al doilea e amintirea faptului că am lăsat neprețuitul Coran la picioarele mele, când am îndreptat raftul pe care stă acel borcan plin cu globi oculari. Simt că mă cuprinde o greață cumplită. Mă răsucesc și îmi dau seama că spaimele mele se confirmă. Bucata de pânză, adineauri de un alb imaculat, e acum îmbibată într-o zeamă densă, sângerie. Smulg țesătura de pe prețiosul obiect învelit în ea.

Sângele scurs asupra sfântului Coran reprezintă un sacrilegiu de neînchipuit. Dar sângele pe Coranul safavid, după care sultanul Ismail a tânjit atât, nu poate însemna decât o moarte lentă și chinuitoare. Pentru mine.

Capitolul 3

Mă uit la cartea distrusă și apoi la bătrânul ucis, încercând să realizez gravitatea situației și să-mi fac un plan de acțiune, deși toate ideile par inutile. Ar trebui să anunț autoritățile, să spun de-a fir a păr cum s-au întâmplat lucrurile, să le conving că sunt nevinovat. Dar cine ar crede un sclav? Căci, în definitiv, asta sunt, indiferent de statutul meu la palat. Între zidurile palatului se află un tărâm magic, protejat, dar în afară, nu sunt decât un sclav negru, îmbrăcat în veșminte prețioase, dar acoperit cu sângele unui negustor cumsecade. Și, dacă voi arestat, nu sunt atât de naiv, încât să cred că sultanul va catadicsi să mă salveze. Mai degrabă, el va izbucni într-o criză de nervi fiindcă am întârziat și va porunci să mi se taie capul de îndată ce-o să mă vadă.

Smulg de pe mine pelerina distrusă și înfășor în ea Coranul îmbibat în sânge. Arunc o privire în jur și văd burnuzul vechi al lui *sidi* Kabour spânzurând într-un cârlig, lângă intrare. N-ar trebui să facă parte din garderoba unui bogătan, dar aceasta e mentalitatea musulmană: să nu te lauzi că ești mai avut decât aproapele tău. Mă îndrept spre cuier, dându-mi seama abia apoi că las în urma mea un șir de tălpi însângerate. Burnuzul e prea scurt, dar cel puțin mă simt confortabil în el, fiindcă par un om oarecare, de pe stradă. Mă dau de gol doar papucii încrustați cu nestemate, care au fost galbeni, dar acum sunt roșii. În țara asta, doar femeile poartă papuci stacojii, și, orice aș fi, cu siguranță nu sunt femeie. Îi dau de îndată jos și-i înfășor și pe ei în pelerină, alături de cartea sfântă. Mai bine desculț, decât pătat de sânge; mai bine să fiu considerat un cerșetor sau un evreu, decât un criminal. Îmi așez gluga lungă și ascuțită peste turban, îmi îndoi spinarea, spre a părea mai scund și, cu pelerina înfășurată sub braț, mă strecor tăcut afară, în bazar.

– *Sidi* Kabour! se aude o voce în spatele meu. Pare curioasă, nedumerită și întrebătoare, dar nu mă întorc, ci grăbesc pașii.

La primul rând de porți sunt lăsat să intru de gărzile palatului, care sunt prea plictisite și prea înfrigurate ca să se mai întrebe ce-i cu înfățișarea mea schimbată. Traversez piața unde se desfășoară procesiunile oficiale și trec repede prin fața prăvăliilor și a cazărmilor imense, unde sunt găzduiți cei zece mii de soldați din Garda Neagră[1] a sultanului. Apoi trec prin al doilea rând de porți, care duc la pavilioane.

Mergând în cea mai mare grabă, trec pe lângă grămezi de nisip și piramide de mortar și var, ocolind cuve imense cu tadelakt[2] și mormane de scânduri și țigle. Depășesc în fugă *koubba*, sala unde sultanul păstrează darurile primite ca tribut. (Cât de furioși ar fi vasalii, dacă ar ști că obiectele rare pe care i le trimit stăpânului stau pline de praf și azvârlite de-a valma, într-un morman imens. Ismail e la fel ca fiul lui, Zidan; se plictisește de un cadou în doar câteva minute după ce l-a primit.) Gărzile ar fi trebuit să mă ia la rost. Un bărbat desculț, însângerat și care aleargă cărând la subsuoară un pachet misterios. Dar aceștia sunt acum în barăci, adăpostindu-se de vremea câinoasă.

Pe când mă apropii de pavilioanele sultanului, slujitorii devin însă mai atenți.

– Hei, tu de colo! Arată-ți chipul și spune cu ce treburi ești pe aici!

Este Hassan, iar în spatele lui văd trei dintre cei mai credincioși lefegii ai lui Ismail, niște uriași înfiorători la vedere, plini de mușchi și cu jumătate de cap mai înalți decât mine. L-am văzut pe Hassan rupând gâtul unui om cu mâinile goale, în vreme ce Yaya te-ar străpunge cu lancea fără să clipească, dacă ar primi poruncă. Îmi dau jos gluga burnuzului și șoptesc:

– Sunt eu, Nus-Nus.

– Arăți ca un șobolan murat, care a fost prins furând grâu din hambar!

– Duc niște rufe la spălat, zic eu, fără să mint prea mult.

– Atunci ar fi bine să te grăbești să intri la adăpost, altfel o să ți se ude și hainele de pe tine.

Mă strecor grăbit pe lângă ei, pe sub arcada înaltă, în formă de potcoavă, și pătrund în sala mare, cu tălpile goale lipăind pe

[1] Gardă al cărei nume arab înseamnă „servitorii lui al-Bukhari", formată din africani din vest și marocani negri (n.red.)

[2] Var obținut de pe platourile din Marrakesh, folosit în Maroc pentru tencuirea palatelor, a băilor, a hamamurilor (n.red.)

pardoseala de marmură. Aud șușoteala unor curteni, care par să se îndrepte spre mine. Ajung însă în dreptul camerei mele, o anti-cameră a pavilionului lui Ismail, și mă strecor înăuntru, înainte ca ei să apuce să mă zărească.

Îmi spăl mâinile și picioarele de sânge în fântâna din mijlocul curții interioare, sperând că nu mă vede nimeni, și îmi îngrop papucii distruși în pământul afânat de sub hibiscus. Dar ce să fac oare cu burnuzul și cu Coranul? Deși modestă, camera mea e spațioasă, având ferestrele arcuite, tavanul din lemn de cedru și pereți acoperiți cu plăci de teracotă, dar în afară de divanul îngust, nu adăpostește decât o rogojină pentru rugăciune, o măsuță de scris și un cufăr de lemn pe care stau mereu un sfeșnic și o cădelniță. Acestea, hainele de pe mine, banii din buzunare și din lădiță sunt toate posesiunile mele lumești.

Pun deoparte cădelnița și sfeșnicul și golesc conținutul cufărului pe pat. Abia am timp să înghesui pelerina murdară de sânge în ladă, că și aud vocea sultanului.

– Nus-Nus!

Glasul lui e inconfundabil. Indiferent cât de încet vorbește, indiferent că în jurul lui e doar un grup restrâns de sfetnici sau o gloată, acest glas nu doar că-mi biciuiește auzul, dar mă sfredelește parcă până-n viscere, în adâncurile trupului și sufletului. Arunc de pe mine roba stacojie, îmbrac în grabă primul lucru care-mi pică în mână – o tunică de lână albastră –, îmi pun în picioare papucii cei vechi și, țâșnind din cameră, mă prosternez înaintea sultanului.

– Ridică-te, Nus-Nus! Unde-i cartea?

Creierul meu asaltat de atâtea întâmplări n-a avut încă vreme să inventeze o scuză plauzibilă pentru lipsa Coranului distrus. Zac la podea, cu fruntea lipită de dalele reci de faianță, imaginându-mi ce vor întreba oamenii: „S-a chinuit mult sărmanul Nus-Nus înainte să moară? A curs mult sânge? Care au fost ultimele lui cuvinte?“.

– Cartea, băiete! Ridică-te! Du-te și adu-mi-o! Cum altfel mi-ai dovedi c-ai ascultat poruncile mele?

Îmi trebuie câteva momente să sap în creierul meu zdruncinat și să înțeleg că nu se referă la Coran. Simt că mă cuprinde un val de ușurare, eliberându-mi parcă picioarele, până atunci înțepenite locului. Mă răsucesc pe călcâie, dau buzna iar în cameră, înhaț cartea și stativul de lemn pe care scriu și ies din nou.

Ismail mă privește atent. Se trage de barbă, care e foarte neagră, despărțită în două șuvițe. Deasupra ei, ochii sultanului sunt ca doi

tăciuni strălucitori, iar pleoapele atârnă grele. În privirea lui deslușesc un oarecare aer de amuzament, ca și cum sultanul ar ști ceva ce eu nu știu și care ar putea avea legătură cu momentul și maniera în care aș putea părăsi această lume. Dar el poartă verde azi, ceea ce e un semn bun. Verdele e culoarea lui preferată (fiind și culoarea Profetului), și faptul că e îmbrăcat astfel îmi dă de înțeles că n-are de gând să facă vărsare de sânge. Cu roșul sau cu galbenul e însă cu totul altceva. Noi, slujitorii imperiali, ne privim cu spaimă când sultanul poartă aceste culori sau când pajul său îi aduce un schimb de haine roșii ori galbene.

– Vino!

Îmi întoarce spatele și îl urmez, alături de un grup numeros de sfetnici ai săi. După noi vine *kaid* Mahomed ben Hadou Ottur (cunoscut și ca Al-Attar, „Căldărarul"), care discută cu trei miniștri de seamă ai sultanului, iar în urmă de tot rămâne *hajib*, marele vizir însuși, *Si*[1] Abdelaziz ben Hafid. El mă prinde din urmă și mă întreabă:

– Ești bine, Nus-Nus? Pari puțin agitat.

Buzele lui cărnoase se deschid într-un zâmbet, dar expresia surâzătoare nu i se regăsește și în privire, care rămâne inexpresivă. Cu toții avem propriile noastre măști în acest loc.

– Sunt bine, *sidi*, mulțumesc de întrebare.

– *Alhamdulillah!*

– Slavă lui Allah! repet eu formal, întrebându-mă, uimit, cum de un astfel de monstru poate rosti numele Atotmilostivului, fără a fi trăsnit pe loc.

– Sunt bucuros să aud asta. M-aș întrista foarte tare dacă ți s-ar întâmpla ceva rău. Hei, dar mi se pare mie sau te-ai tăiat? mă întreabă el, privind în jos.

Inima îmi zvâcnește în piept.

– E doar noroi, răspund eu și-i înfrunt cu îndrăzneală privirea, în timp ce surâsul i se veștejește, iar chipul lui capătă ceva din înfățișarea înspăimântătoare a unei reptile.

Hajib își lasă mâna să i se prelingă pe lângă corp cu un gest ce vrea să pară firesc, dar simt că mă cuprinde groaza atunci când palma lui îmi atinge vintrele. Vede cum încerc, în zadar, să-mi reprim repulsia.

– Fie cum spui, Nus-Nus. Fie cum spui.

---

[1] „Domnule", în limba arabă, în original (n.red.)

Ochii lui mă țintuiesc preț de încă o clipă, apoi vizirul se întoarce brusc și-și croiește drum printre ceilalți miniștri, spre a ajunge la sultan – ca o dovadă clară pentru mine și pentru toți ceilalți că el se consideră a fi egalul suveranului.

Privirea stinsă a lui ben Hadou alunecă peste chipul vizirului, moment în care citesc în ochii lui dezgustul resimțit de caid, dezgust amestecat cu dispreț, deși fața lui rămâne împietrită. Apoi, guvernatorul se răsucește, și ochii săi cenușii, atenți și vicleni se opresc asupra mea. Simt, în acele secunde, că omul și-a dat seama că împărtășim aceeași silă față de marele vizir.

Crearea complexului de palate imperiale la Meknes reprezintă etalarea unui imens orgoliu, exacerbat până la megalomanie. Am auzit de la câțiva dintre prizonierii francezi că regele lor încearcă un proiect similar, deși la o scară mai degrabă insignifiantă – nu mai mult decât o cabană de vânătoare în mijlocul unei mlaștini bântuite de țânțari. Când Ismail a auzit pentru prima oară de acel proiect, a râs batjocoritor.

– Tot ce creează acești europeni sunt prostii, extravaganțe personale care nu înseamnă nimic. Dar când proiectul meu va fi adus la îndeplinire, voi avea un oraș de o întindere magnifică. Va fi cea mai mare ofrandă adusă vreodată de cineva grației lui Allah. Iau un teren pustiu și-l transform, spre slava lui Allah. Cuvintele lui sfinte vor fi scrise cu litere uriașe pe pământ și pe ziduri, în cele mai fine detalii. Iar planul lui etern și infinit va fi materializat în această lume.

Dar terenul pustiu nu se lasă deloc îmblânzit. Întâmpinăm obstacol după obstacol, și toate aceste piedici trebuie să le menționez acum în cartea pe care sultanul mi-a poruncit să o alcătuiesc. Din cauza spaimei prin care am trecut, fac însă multe greșeli, iar ploaia agravează situația, împrăștiind cerneala și chiar spălând cu totul cuvintele, ici-colo. De îndată ce sultanul îmi poruncește să plec, dau fuga în camera mea. Dacă nu transcriu *imediat* ordinele precise pe care Ismail mi le-a dictat și le-a dat miniștrilor, mânia lui se va abate cu siguranță asupra mea.

Stau cu picioarele încrucișate sub mine pe divan, deschid stativul de lemn și, înmuind condeiul de trestie în cerneală, notez cu grijă: „Mai întâi, Bab al-Raïs să fie întărită cu drugi de fier și bande orizontale, tot de fier. Să se găsească un meșteșugar care să aștearnă pe poartă modelul soarelui și al lunii. De vreme ce regele francez se laudă că ar fi *le Roi Soleil*, Ismail va stăpâni și ziua, și noaptea. Noul

model să fie desenat pe poartă înainte de inaugurare. Apoi, cazarma gărzilor să fie demolată și reconstruită pe latura estică. În al treilea rând, zidul exterior cel mai apropiat de *mellah*[1] să fie mutat cincizeci de pași mai încolo; asta înseamnă că toate casele din zonă vor fi dărâmate, pentru a permite menținerea unui spațiu corespunzător între domeniile noastre și locuitorii orașului. Localnicii să fie anunțați printr-o proclamație și puși să execute porunca de îndată. Între timp, li se vor găsi case în care să stea, dar e de datoria lor să îndepărteze molozul și să lase locul curat ca-n palmă. În al patrulea rând, friza sculptată de la Koubbet al-Khiyatin trebuie refăcută. E important să găsim un meșter artizan care să știe să citească și să scrie". (Din nefericire pentru primul meșter, vizirul i-a atras, zâmbitor, atenția sultanului că inscripția făcută peste tot pe ziduri, cu înflorate slove kufice, care ar fi trebuit să însemne „Măreția lui Allah", a fost scrisă greșit, și acum are sensul de „Lanțurile lui Allah".)

Acestea nu sunt singurele porunci de care trebuie să-mi amintesc, dar ele sunt singurele pe care am nevoie să le aștern pe hârtie. Despre lup, Ismail n-a mai pomenit un cuvânt…

Alerg înspre biroul ministrului însărcinat cu supravegherea întregii construcții, îi dau notițele și mă asigur că le-a înțeles bine. Apoi străbat drumul lung de trei kilometri și jumătate până la celălalt capăt al palatului, la harem. Haremul este un loc al interdicțiilor, însuși denumirea lui provenind de la *haram*, care înseamnă interzis. A pătrunde în harem înseamnă a traversa o linie invizibilă, a trece din public în privat, de la profan la sacru. E ca ridicarea unui văl, dincolo de care se află un spațiu intim. În lumea exterioară, oamenii păstrează această barieră în inimile și mințile lor, dar în palatul lui Ismail, punctele de tranziție sunt mult mai tangibile: patru porți de fier, bine păzite.

Sunt obligat să-mi explic venirea neplanificată la fiecare dintre ele, deși sunt unul dintre puținii oameni cărora li se permite să se miște între cele două lumi – cea a bărbaților și cea a femeilor, cea din afară și cea tainică, din interior.

Marele eunuc al haremului se zgâiește la mine.

– Da, ce-i cu tine? Ce poftești?

Qarim este unul dintre oamenii devotați trup și suflet sultanului. Fratele lui, Bilal, este păzitorul apartamentelor private ale lui

[1] Cartier evreiesc în orașele marocane (n.red.)

Ismail – un voinic cu mușchi cât odgoanele și cu o minte ascuțită. Majoritatea soldaților din gardă nu au mai mult de nouăsprezece sau douăzeci de ani, dar sunt cu toții niște giganți. Și eu sunt deșirat, dar unii dintre ei mă depășesc în înălțime chiar și cu un cap, nemaivorbind că, la greutate, sunt de două ori cât mine.

– Știi cine sunt, Qarim. Mă vezi în fiecare zi.

– Dar nu trebuia să te văd în această zi sau în acest moment.

Vocea lui ascuțită mă ia întotdeauna prin surprindere, căci contrastează flagrant cu statura lui uriașă. Se spune că așa se întâmplă cu cei care sunt castrați încă din copilărie.

– Ai răvaș de liberă trecere?

– Qarim, știi că dacă aș fi avut, ar fi fost unul scris chiar de mine, din moment ce sunt scribul sultanului.

Această logică pare să-l buimăcească și continuă să se holbeze la mine.

– Am alergat să îndeplinesc poruncile sultanei, adaug.

Îmi examinează mai întâi mâinile goale, apoi ridică iar privirea spre mine. I-o înfrunt și, în cele din urmă, scutură din cap și-i strigă unui vlăjgan tuciuriu, înalt de peste doi metri:

– Du-te și găsește-o pe Amina. Spune-i că Nus-Nus vrea s-o vadă pe stăpână.

Tânărul fuge de-i scapără călcâiele, ca să îndeplinească ordinul.

– Amina, Amina! se aude prin săli ecoul strigătelor eunucului, asemănătoare țipetelor unei păsări în colivie.

Dau să merg mai departe, dar palma enormă a lui Qarim mă apasă în piept.

– N-ar fi bine ca stăpâna să fie luată pe nepregătite.

Într-un final, tânărul se întoarce, iar în spatele lui văd o femeie grasă, ai cărei papuci roșii lipăie pe pardoseala de marmură. Chipul îi lucește de sudoare, iar basmaua îi stă strâmbă pe cap, semn că și-a pus-o în grabă.

– Unde-s lucrurile pentru Zidana? mă întreabă.

– Din păcate, n-am făcut rost de ele și de aceea trebuie să vorbesc personal cu stăpâna ta.

Buzele femeii se încrețesc într-un rictus.

– E ocupată. M-a trimis pe mine să aduc lucrurile pe care le-a cerut din bazar.

Amina mă privește cu suspiciune, ca și cum aș avea lucrurile, dar n-aș vrea să i le încredințez ei. În cele din urmă însă, oftează și îmi cere să o urmez. Merg în urma ei, privind cu un soi de fascinație

cum i se leagănă șoldurile planturoase. Sub ea, un bărbat ar fi zdrobit asemenea unui câine sub talpa unui elefant. Aici, femeile durdulii sunt foarte prețuite, și doar săracii au neveste slabe. Femeile se îngrașă în mod intenționat, îndopându-se cu *zumeta*, o pastă grasă de nuci, unt și semințe zdrobite de *tifidas*, pepene amărui. Jur că atunci când mănâncă așa ceva parcă le vezi luând proporții sub ochii tăi.

Până ajung în apartamenele sultanei îmi pare că trece o veșnicie, dar odată sosit, pentru o clipă am groaznica senzație că am intrat într-o văgăună infernală, unde Zidana fie a convocat un Sabat al demonilor, fie și-a transformat slujnicele în monștri, căci chipurile care se întorc către mine în lumina pâlpâitoare a opaițelor sunt hidoase și deformate. Atunci îmi aduc aminte că astăzi e a cincea zi când femeile se dedică unor ritualuri tainice de frumusețe și că figurile dinaintea mea nu sunt *djini*, ci doamne de la curte purtând pe chip măști de argilă și legume zemoase și având părul strâns în cocuri lipicioase, unse cu henna și cu uleiuri fine.

Mireasma de migdale și de mirt umple aerul; tămâia arde în firidele special construite, de jur-împrejurul sălii. Peste tot zăresc dovezi că slujnicele sultanei practică alchimia: măsuțe joase de alamă pe care sunt tipsii pline cu lapte, miere și ouă; borcane transparente cu uleiuri strălucitoare, coji de rodii și scoarță de alun; vase cu argile colorate și grămezi de frunze de arbuști de henna.

Chiar și ascunsă sub o mască de argilă roșie, brăzdată de picături de henna, Zidana e inconfundabilă. Pielea ei întunecată strălucește între valurile largi de mătase roșie în care e drapată și zecile de brățări strălucitoare de aur pe care le poartă la încheieturile mâinilor și ale picioarelor. Un colier de perle învârtit de mai multe ori în jurul gâtului ei ca de taur sclipește în lumina palidă, iar cercuri imense de aur îi trag lobii urechilor în jos, până aproape de umeri.

– Stăpână, iartă-mă, încep eu.

Ea își flutură palmele spre celelalte femei.

– Plecați, plecați acum! Nu vă e rușine? Acoperiți-vă chipurile!

– Dar nu e decât Nus-Nus, spune una dintre ele, și celelalte chicotesc, aruncându-mi priviri jucăușe pe deasupra vălurilor ce le ascund doar jumătatea de jos a feței. Femeile clipesc șăgalnic, de parcă ar vrea să flirteze cu mine.

„Nu e decât Nus-Nus.“ Asta-i tot ce însemn eu pentru ele. Un lucru asupra căruia își exersează tehnicile de seducție.

– Nu-i așa că suntem frumoase, Nus-Nus? întreabă Laila, care-i mai atrăgătoare decât majoritatea femeilor din harem. Are glezne fine și brațe moi, ce flutură asemenea unor aripi de ciocârlie.

Cândva, aș fi curtat-o pe frumoasa Laila, dar acum iubirea mi se pare o suferință inutilă, pe care am îndepărtat-o de la mine.

– Slujnicele Zidanei sunt ca niște stele strălucitoare, însoțind luna perfectă care este sultana însăși, mă înclin eu, curtenitor.

– Încetați să mai chinuiți bietul om și ieșiți odată! strigă Zidana, aruncând un bol spre Laila.

Bolul o lovește pe fată în umăr, stârnind o ploaie de petale roșii, care se împrăștie pe jos ca niște pene sângerii. Imediat, femeile părăsesc sala, lăsându-mă singur cu sultana. Pentru orice alt bărbat, o asemenea situație ar însemna pierderea capului. Dar eu nu sunt decât Nus-Nus.

Nus-Nus nu e numele cu care am venit pe lume și nădăjduiesc că nu va fi nici numele pe care-l voi lua cu mine, când am să plec. E numele pe care-l port încă de când am fost prezentat Zidanei, cu cinci ani în urmă. Atunci am fost dus în camera ei, purtând doar o pânză peste șolduri, o zgardă la gât și lanțuri la mâini. Ea a țipat la gărzi, cerându-le să-mi scoată zgarda și lanțurile. Nu din simpatie față de mine, ci pentru că prezența fierului ar fi putut declanșa vreun descântec magic. Chiar și când mi-au fost scoase lanțurile, am continuat să-mi țin capul plecat. Picioarele ei erau la fel de negre ca ale mele, doar tălpile le avea rozalii. Gleznele ei, am remarcat, erau robuste. Am privit picioarele care-mi dădeau ocol și am știut că sultana mă cerceta din creștet până-n călcâie, zărind cicatricele lăsate de biciul negustorului de sclavi de la care mă cumpărase și cercelul de sclav din urechea mea. Cu bastonul pe care-l ține întotdeauna în mână, Zidana mi-a ridicat bărbia, obligându-mă să o privesc.

Te-ai aștepta ca un sultan care stăpânește un imperiu atât de vast și căruia i se aduc sclave nenumărate, din toate colțurile lumii, să-și aleagă drept primă soție pe cea mai splendidă dintre femei. Dar Zidana n-a fost niciodată frumoasă. Ochii ei însă pot pătrunde prin om, trecând dincolo de carne și oase, până în miezul sufletului său. Când sultana te privește, simți că-ți cântărește fiecare păcat și fiecare slăbiciune și că știe cum poate să le exploateze. Ceea ce simți, de îndată ce o vezi, e o spaimă terifiantă. Și trebuie să ai încredere în prima reacție.

– Unde-ți este mândria? m-a dojenit ea cu blândețe, întorcându-mi capul într-o parte și-n alta, pentru a-mi examina fiecare trăsătură. Pe cât de greoi îi era trupul, pe atât de suavă vocea. Ești un Senufo, mi-a spus, un războinic. Să nu uiți asta.

Războinic! Aproape că aș fi putut zâmbi. În tribul meu, ceilalți tineri mă luau peste picior, fiindcă preferam să cânt și să bat tobele decât să mânuiesc sulița și să lupt.

– Care-i numele tău?

I-am spus, iar sultana a surâs; și, când a zâmbit, am zărit în ea fetișcana din tribul Lobi, care fusese cândva. Triburile noastre erau vecine, aflându-se la sud de cândva puternicul Imperiu Songhai, în acea parte a Africii pe care negustorii o numesc, în mod tradițional, „Guineea", fără a se mai sinchisi să facă deosebire între toate țările noastre separate, fiecare cu propriile dinastii, regate, religii și popoare. Totodată, ei numesc toate teritoriile de la sud de Maroc „Sudan" – „tărâmul din sud" sau „tărâmul negru". Pentru ei nu contează cine suntem și de unde venim; pur și simplu ne capturează și fac din noi, după bunul lor plac, alte persoane: gărzi, soldați, concubine sau eunuci.

Apoi, femeia a rostit, în dialectul nostru local:

– Pentru acești oameni, noi nu suntem altceva decât o bucată de carne pe care o pot stăpâni. Dar cunoștințele și spiritele noastre nu ni le pot lua. Ele ne aparțin și trebuie să le păstrăm puternice. Informația și voința, iată cheile spre putere!

Apoi s-a aplecat către mine și mi-a șoptit, în vreme ce ochii îi sclipeau:

– Știi cum numesc ei această licoare, băiete?

M-am uitat la ceașca aburindă de pe masă și n-am zis nimic.

– Este cafea, o băutură ce-i și dulce, și amară. La fel ca viața. Eu o beau adăugând în ea apă și lapte, în cantități egale. Jumate-jumate sau, cum se spune în arabă, *nus-nus*. Și astfel te voi numi pe tine, pentru că, până când vei dobândi puterea asupra a ceea ce ți s-a dat, tu ești un lucru isprăvit doar pe jumătate.

Acum, stau plecat în fața sultanei, și mireasma ei de musc și ulei de neroli mă împresoară.

– E un loc mai discret unde putem discuta, stăpână?

– Suntem singuri, Nus-Nus, în caz că n-ai observat.

– Spionii au urechi ascuțite, Luminăția Ta.

Ea zâmbește, dezvăluind strălucirea aurului care i-a înlocuit dinții naturali. Se spune că, atunci când a fost cumpărată ca sclavă, oamenii sultanului i-au smuls dinții din față, pentru ca nu cumva să muște părțile intime ale stăpânului, dar asta poate fi doar o calomnie scornită din invidie. Zidana a avut întotdeauna, în panoplia ei, arme mai subtile și mai periculoase decât dinții.

O urmez în încăperea ei de taină, pe care o traversează rapid, ocolind cu grijă covorul din mijloc. Se apleacă apoi și dă la o parte covorul, dezvăluind niște trepte întunecate, care coboară în adâncuri. Cu o ușurință care mă uimește, se strecoară prin deschizătură și îmi face semn să o urmez.

O lumină strălucește în bezna de dedesubt și, pe măsură ce cobor, îmi dau seama că mă aflu într-o încăpere prelungă și joasă, mărginită la un capăt de un divan. În mijlocul camerei zăresc o masă pe care se găsește un mojar cu pistil, o sobiță deschisă și niște retorte de sticlă. Pe pereții de lângă masă sunt policioare și dulapuri deschise, pline cu borcane și cutii, foarte asemănătoare cu cele din prăvălia lui *sidi* Kabour.

Bârlogul unui magician, chiar sub nasul lui Moulai Ismail!

Deodată, îmi vine să strănut – probabil din cauza vreunui miros neplăcut de aici.

– Sunt onorat, Luminăția Ta. Cine altcineva mai știe de acest loc?

– Nimeni… în viață. În afara constructorului.

Surâsul cinic al Zidanei e elocvent. Mă minunez. Deci acum sunt singura ființă vie cu care ea împarte acest secret? Poziția mea îmi pare mai riscantă ca niciodată.

Sultana își întoarce ochii strălucitori asupra mea.

– Deci, Nus-Nus, unde-s lucrurile pe care ți-am poruncit să mi le aduci?

Decid să-i spun adevărul.

– *Sidi* Kabour e mort. A fost asasinat.

Îi povestesc ce s-a întâmplat și nu-i ascund nici stupizenia de care am dat dovadă. Când ajung la momentul în care am găsit o bucată din lista lipsă, vârâtă în gura bietului bătrân, ea mă întrerupe, cu o explozie de mânie:

– Ai scris pe hârtie lucrurile pe care ți le-am cerut? Și apoi ai lăsat lista, ca oricine s-o poată găsi?

– Am lăsat-o în locul unde doar *sidi* Kabour ar fi știut să caute.

Dar scuza sună neconvingător, chiar și pentru mine. Femeia dă întruna ocol încăperii, mormăind, furioasă. Oare rostește

descântece, invocându-l pe Merra ben Harith, stăpânul *djini*-lor, sau pe Demouch, căpetenia demonilor, să mă târască în iad? Mă întreb cât de repede aș putea să urc treptele și să mă întorc în salonul de deasupra; cât de departe aș putea ajunge înainte ca gărzile să mă prindă. Fac un pas în spate și privesc pe furiș spre scări. Dar sultana își dă seama ce vreau să fac și încearcă să mă calmeze:

– Ce-i cu tine? Nu înțelegi că sunt în pericol? Am mulți dușmani care s-ar bucura să pună mâna pe o asemenea listă, ca să mă poată acuza de vrăjitorie.

– Deja te numesc toți „vrăjitoarea Zidana", o atenționez.

– Da, numai că de la suspiciune la dovadă e cale lungă.

– Pe listă e scrisul meu, îi reamintesc, dar ea îmi retează vorba, cu dispreț:

– De ce-ar avea nevoie un sclav umil ca tine de astfel de lucruri? Nimeni n-ar crede că sunt pentru folosința ta.

Ochii ei mă sfredelesc.

– De ce ești așa de scump la vorbă?

Ezitând, îi povestesc despre distrugerea Coranului persan; îi spun că vânzătorul copt de cărți îmi va cere să-i plătesc cartea în ziua de Sabat și că Ismail îmi va tăia, cu siguranță, capul, pentru că i-am jecmănit vistieria.

– Și unde e acum această carte „sfântă"?

– În camera mea, învelită în pelerina dăruită de sultan, și care acum e pătată de sânge.

Sultana plescăie dezaprobator.

– Vai, Nus-Nus! Vezi ce necazuri se abat asupra ta dacă slujești la doi stăpâni? Iată ce se întâmplă. Loialitatea ta e divizată și începi să amesteci lucrurile. Ar fi trebuit să faci două drumuri la bazar, pentru cele două porunci pe care le-ai primit. Dacă amesteci textele sacre cu magia neagră, niciodată n-ai să ajungi la un rezultat bun.

Deși a fost convertită la Islam, a primit un nume musulman și a participat la ceremonia care a făcut din ea soția sultanului Ismail înaintea lui Allah, Zidana încă urmează credințele ei strămoșești, religia ei străveche, venind din însăși inima junglei. Când se roagă, o face la Thagba și la demonii ei mărunți mai degrabă decât la Allah Atotmilostivul. Prin vrăjitorie, poate invoca *afritsi*-i și *djini*-i lumii musulmane, pentru a da frâu mâniei lor, dar și pe *thila*, copiii junglei, acele creaturi anarhice, care nu i se supun decât lui Thagba. Ea poate purta, agățate de veșminte, amulete de argint conținând

versete din Coran, dar pe dedesubt, direct pe piele, ține fetișuri făcute din cine știe ce grozăvii.

Sultana continuă să se frământe, mergând încoace și-ncolo, murmurând cuvinte nedeslușite, și din nou am impresia că trag cu urechea la o conversație cu un duh, zburlindu-mi-se părul în cap de spaimă. În cele din urmă, Zidana se întoarce spre mine.

– Am un plan. Voi trimite o slujnică să aducă pelerina și cartea de la tine și mă voi asigura că vor fi făcute să pară ca noi. Dar pe urmă, și tu trebuie să faci ceva pentru mine.

Când se lasă întunericul, îl însoțesc pe sultan la moschee, pentru rugăciunile de seară, îi gust bucatele și mănânc puțin și eu. Stau alături de el când se află în compania celor douăzeci și ceva de neveste ale lui, toate înarmate cu instrumente muzicale și machiate strident cu kohl, sub privirea atentă a Zidanei și a pisicilor pe care sultanul le adoră. În cele din urmă, el își alege o parteneră pentru noapte și, după alte câteva minute, toți ceilalți de care nu mai are nevoie suntem concediați, printr-o simplă fluturare a mâinii.

Mă retrag, recunoscător, în solitudinea camerei mele, pentru a nota cele necesare în cronica domniei lui Ismail:

Ziua a cincea, Rabi' al-Awwal
Aziza, sclavă din Guineea, dinți de aur în față, gât lung. Virgină.

Stau apoi, privind cu ochi încețoșați aceste cuvinte serbede, înainte de a închide, cu un oftat, cartea și a o pune alături. Doar după aceea deschid cufărul. Acolo unde se aflau burnuzul și sfântul Coran, locul e acum gol. Cumva, Zidana a reușit să le scoată, la fel cum a reușit, prin farmece numai de ea știute, s-o trimită în patul sultanului, în această noapte, pe Aziza. Aziza nu-i o amenințare, în vreme ce Fatima, sora *hajib*-ului, trebuie ținută departe de privirea sultanului. Abdelaziz râvnește de multă vreme la succesiune. Stirpea lui e nobilă, deși, până ca el să-și înceapă ascensiunea, familia sa era mai degrabă scăpătată. Ismail are încredere în el în toate aspectele politicii de stat, dându-i pe mână inclusiv cheile vistieriei. Chiar și Zidana se teme să-l amenințe direct, deși doi dintre sclavii care-i degustă mâncarea marelui vizir au pierit în împrejurări misterioase. La urma urmei, ea este totuși doar o sclavă, fără strămoși iluștri și fără statut, cu excepția celui acordat ei printr-un capriciu al sultanului. Iar Ismail este un om al capriciilor și toanelor, așa cum

toți își dau seama, adesea pe propria lor piele. Cu urechile mele l-am auzit pe Abdulaziz pe când îl sfătuia pe sultan că moștenitorul său recunoscut trebuie neapărat să fie de sânge pur marocan, dacă vrea ca liniștea imperiului să fie asigurată, după moartea lui. (Să ne ajute Allah cel Atotmilostiv ca ziua aceea să fie cât mai îndepărtată.) Doar *hajib*-ul poate risca să stârnească mânia sultanului sugerând un anumit lucru, fără a fi pedepsit cu moartea, dar Ismail e milostiv față de vizirul lui și-l tratează ca pe propriul frate. Asta nu înseamnă însă că o tratează și pe încântătoarea și dolofana Fatima ca pe o soră. În urmă cu trei ani, ea i-a dăruit un băiețel, dar, din nefericire, pruncul a pierit. Altfel, ar fi avut mai multe șanse la tron decât al doilea fiu al Zidanei. Anul trecut, ea a mai născut un băiat, care până acum s-a dovedit mai zdravăn. Dar nici urmă de Fatima în această seară; fără îndoială că a fost indispusă de o doză atent măsurată de omeag[1], de care, cu siguranță, s-a îngrijit Zidana.

Întinzându-mă pe divan, îmi amintesc brusc un detaliu neplăcut al acestei zile îngrozitoare.

Blestemații de saboți!

I-am lăsat sub taraba lui *sidi* Kabour, gândindu-mă că o să-i recuperez la întoarcere. Inima mi se zbate puternic, ca o pasăre prinsă-n colivie; geamătul meu de neputință umple noaptea. Nu mă pot înfățișa iarăși în prăvălie. Să trimit un paj să mi-i aducă? Dar dacă băiatul e oprit și luat la întrebări? Nimeni n-ar minți pentru mine din iubire, iar ca să-i cumpăr loialitatea mi-e imposibil, căci nu am bani.

Simt sudoarea curgându-mi pe spate. Am o acută senzație de vomă. Saboți. Sunt doar niște amărâți de saboți. O mulțime de oameni îi poartă pe străzi zilnic, nu doar eu, deși ai mei ar putea fi mai bine lucrați decât ai majorității marocanilor. Mă lupt cu panica și zac acolo, încercând să scrutez bezna.

[1] Plantă otrăvitoare, cu flori albastre-violacee sau galbene, folosite în medicină (n.tr.)

Capitolul 4

Prima Zi a Adunării[1]*, Rabi' al-Awwal, 1087 AH*

Muezinul şi-a început prima chemare la rugăciune înaintea zorilor, amintindu-mi că e mai bine să mă rog decât să dorm. În general, prefer să dorm, dar noaptea trecută n-am pus geană pe geană. Cu ochii cârpiți de somn și cu senzația unei greutăți de plumb în stomac, mă dau jos de pe divan, îmi fac spălările rituale, îmi îmbrac cele mai bune veşminte de vineri, ziua sfântă a musulmanilor, și merg repede să-l însoțesc la moschee pe stăpânul meu, Ismail. Nici nu ies bine pe uşă, când doi dintre sclavii personali ai sultanului dau buzna pe coridor, aproape dărâmându-mă.

– Hei, uitați-vă pe unde mergeți! strig în urma lor.

Abid, unul dintre ei, se întoarce spre mine. Are ochii îngroziți și fața galbenă ca lămâia.

– Maiestatea Sa e cumplit de furios, mă avertizează, apoi își continuă goana, ca urmărit de demoni.

Intru fără probleme pe magnificele uși duble de sub marea arcadă în formă de potcoavă, care marchează intrarea în apartamentele private ale sultanului. Mă prosternez de îndată, cu fruntea lipită de plăcile de faianță ale duşumelei, și-mi dau seama că nu sunt singurul aflat în acea atitudine obedientă, căci în stânga mea îl zăresc pe Bilal, străjerul uşii, făcând la fel. Două amănunte mă izbesc pe dată: că soldatul ar trebui să păzească uşa, în loc să stea acolo, prăvălit pe dale, și că el mă privește într-un mod tare ciudat. Apoi îmi dau seama care-i motivul acelei uitături bizare.

[1] Ziua Adunării – pelerinajul anual la Mecca, o datorie religioasă pentru orice musulman. Este cea mai mare adunare anuală de oameni din întreaga lume (n.red.)

Trupul lui Bilal zace la mică distanță de mine… și de capul lui, care, acum realizez, stă pe un ciot de gât, cu buzele ușor întredeschise, ca o reacție de surprindere față de această separare neprevăzută.

– Ah, Nus-Nus, ai venit la țanc! Vino, ridică-te! Ajută-mă să-mi pun turbanul. Nu știu unde-au plecat zevzecii ăștia de sclavi. Acum o clipă erau aici.

În ciuda dovezilor care par să demonstreze contrariul, vocea lui Ismail sună aproape normal, chiar pare veselă. Mă ridic, tremurând, în picioare, cu ochii pironiți în podea, căci am remarcat deja că, în dimineața asta, sultanul poartă o robă aurie, pătată acum de picături stacojii. Un veșmânt galben e întotdeauna un semn rău. Un semn foarte rău, mai ales în asociere cu un străjer decapitat.

Să-i atrag atenția că roba îi e pătată de sânge? Ismail nu va dori să meargă la rugăciune cu hainele întinate de sânge, dar cine știe cum va reacționa dacă-l fac atent și sugerez, astfel, involuntar, implicarea lui în moartea bietului Bilal? Greșeli de etichetă și mai mici le-au atras altora o moarte cumplită. Dar dacă-l las să intre în moschee purtând un veșmânt pătat de sânge e foarte probabil că, la un moment dat, sultanul va observa acest amănunt și mă va ucide apoi pentru că nu mi-am făcut datoria de a-l anunța. Prins între ciocan și nicovală, mă concentrez asupra turbanului, pe care i-l înfășor pe cap, dar nu mă pot împiedica să privesc băltoaca sângerie care se tot lățește pe dușumea și licărul roșiatic de pe iataganul favorit al sultanului, cu mâner de argint și având inscripționate pe lamă cuvintele sacre ale Profetului: „Sabia e cheia raiului și a iadului". Cu siguranță așa a fost, în cazul lui Bilal.

Cu turbanul aranjat pe cap, Ismail își înfige în el un imens ac cu rubin, își îndreaptă mânecile și începe să-și netezească pliurile de la marginea robei. La un moment dat, se încruntă și începe să pipăie o pată de sânge.

– Cum a ajuns asta aici? întreabă el, părând sincer nedumerit.

După un timp își înalță capul și mă scrutează cu privirea.

Lancea e sprijinită de tronul sultanului, și alături, pe perete, se află o întreagă panoplie de săbii, hangere și pumnale; moartea îmi poate veni de la oricare dintre ele.

– Nu știu, stăpâne, șoptesc, pierit.

– Hm, ce întâmplare nesuferită! zice el, domol. Dar nu pot merge la moschee așa. Te duci să-mi aduci una dintre pelerinele mele verzi? Vezi în cufărul din lemn de santal. Da, verdele o să mi se potrivească prea bine azi.

Când revin, îl găsesc în aceeași stare, privind în gol, ca adâncit în meditație. Îi dau jos turbanul, apoi roba de culoarea șofranului, îl ajut să-și pună mantia cea verde și, în sfârșit, să-și înfășoare turbanul la loc. Apoi îi spăl mâinile cu apă de trandafiri, i le usuc cu un prosop curat și mă spăl și eu pe mâini.

– Excelent, exclamă sultanul și-și înfige iar acul cu rubin în turban, după care pune o mână pe umărul meu și mă strânge tare, cu o aparență de afecțiune.

– Acum, haide, Nus-Nus, să mergem să ne spunem rugăciunile.

Îmi zâmbește și se îndreaptă spre ușă, pășind cu grijă peste cadavrul soldatului, ca să nu se mai murdărească iar de sânge. În pragul ușii, privește nedumerit în stânga și-n dreapta.

– Pentru numele lui Allah, unde-i Bilal?

Clatină din cap, confruntat cu o asemenea dezertare inadmisibilă de la datorie, și pleacă spre moschee cu pași grăbiți.

Când se întoarce, o oră mai târziu, o altă gardă e postată în fața ușii și toate urmele uciderii lui Bilal au fost îndepărtate cu grijă. Liniștea și calmul din încăpere sunt atât de depline, încât inevitabil mă întreb dacă într-adevăr acolo s-a întâmplat ceva sau doar am visat. Dar detaliile crimei îmi revin în minte chiar când încerc bucatele pentru masa sultanului. Nu mă pot abține să nu mă gândesc iar la propria mea pelerină pătată de sânge și la Coranul distrus. Asta ca să nu mai vorbesc de afurisiții de saboți.

De parcă ar fi citit ce-am în minte, Ismail îmi spune:

– Să-mi aduci neapărat acea minunată carte safavidă ca s-o pun în bibliotecă. Acum, că ploaia s-a oprit, n-o să mai fie nici o scuză pentru întârziere.

Mă retrag, cu fruntea plecată, iar în cap mi se rotesc o mie de gânduri. De îndată ce mă văd iar în camera mea, am o puternică senzație că a mai fost cineva acolo, cât timp am lipsit. Privesc în jur, dar nu pare nimic schimbat. Brusc, simt în nări o mireasmă vagă de mosc și neroli, parfumul Zidanei, interzis oricărei alte femei din palat. Să fi fost însăși sultana aici? E greu de crezut că cea mai puternică și mai temută femeie din tot regatul a pătruns în umila mea încăpere pe când eu mă aflam la rugăciune, alături de soțul ei. Mi-o imaginez cotrobăind prin banalele mele lucrușoare, cu acel surâs cinic întipărit pe chip, și mă cutremur. Deschid capacul lăzii de lemn, așteptându-mă aproape să găsesc înăuntru cine știe ce grozăvie. În schimb acolo, bine împăturit, este burnuzul alb de lână.

Îl scot din cufăr și-l scutur. Nu-i nici o îndoială, e același veșmânt pe care l-am purtat ieri, căci broderia cu fir de aur cu care e tivit la poale îl face unic, și totuși, locurile unde a fost pătat cu sângele erboristului sunt acum strălucitor de albe, poate mai albe și mai imaculate decât au fost înainte.

Sub el se află Coranul safavid, cu copertele sale aurite neatinse. Îl scot și-l strâng la piept.

– Îți mulțumesc, Allah, milostivule!, grăiesc cu voce tare și adaug, pe bună dreptate: Și-ți mulțumesc și ție, stăpâna mea, Zidana, să-ți dea Atotputernicul viață lungă și fericire.

Niciodată n-am crezut mai profund în grația lui Allah, în infinita lui înțelepciune și compasiune. Arunc pelerina înapoi în ladă, iau Coranul sub braț și alerg spre biblioteca palatului.

Aici, un imam recită „Luna", cea de-a cincizeci și patra sură din Coran, ca pe o incantație hipnotică, în vreme ce sultanul șede pe tronul lui de aur, bătut cu nestemate, lăsându-se purtat de ritmul poetic al cuvintelor sacre, de parcă s-ar fi aflat în transă. În momentul în care intru, ochii lui se opresc, lacomi, asupra cărții din mâna mea. Așteaptă până când înțeleptul termină de rostit versetele, apoi flutură din palmă spre el, dându-i de înțeles că poate pleca. Văd că și privirea imamului stăruiește asupra cărții mele și știu că trebuie să fie un chin pentru el să fie concediat înainte să poată arunca măcar un ochi asupra acestei comori neprețuite. Și mai știu că e plăcerea sadică a lui Ismail de a-i răpi bunului om această șansă. Stăpânul meu are o atitudine echivocă față de erudiți; le prețuiește compania, pentru că lumina emanată de ei se reflectă și asupra lui, dar nu dă doi bani pe opiniile lor, dacă acestea le contrazic pe ale sale. Îi pedepsește fără milă pe înțelepții cititori din Coran, iar niște cuvinte rostite la momentul nepotrivit sau vreo predică suspectă îi pot trimite de îndată fie într-o groapă cu lei sau șerpi veninoși, fie pe butucul călăului.

Imediat ce imamul a plecat, Ismail își desface brațele. Are brațe lungi și delicate, cu degetele subțiri ca de femeie. E greu de crezut că aceste degete tocmai au retezat capul unui om de încredere, în urmă cu câteva ore, și încă un cap de-a dreptul monstruos.

– Dă-mi-o, Nus-Nus! Vreau să mă desfăt răsfoind această carte care m-a costat o avere.

Îi întind Coranul și privesc cum degetele lui alunecă de-a lungul feluritelor modele complicate de pe marginea copertei, cum întoarce

cartea pe toate părțile, apreciind felul cum literele sunt poleite cu aur. Trăsăturile dure ale chipului lui s-au destins, de parcă ar mângâia părul unui fiu îndrăgit sau sânul unei curtezane iubite. Omul acesta reprezintă o contradicție curioasă, fiind și crud, și tandru, și indulgent, și ascet, și ahtiat după plăceri. L-am văzut hrănind un pisoi înfometat cu lapte cald, ce i se prelingea pe degete, aceleași degete care, o oră mai târziu, scoteau ochiul unui servitor care-l enervase. Când am fost lovit de febră, m-a așezat în propriul lui pat și a stat cu mine până ce accesul de fierbințeală a trecut, ștergându-mi sudoarea cu prosoape înmuiate în apă rece de trandafiri, grija față de mine depășindu-i teama că s-ar putea îmbolnăvi și el. Două zile mai târziu, când mă însănătoșisem, mi-a azvârlit în cap un urcior cu apă, fiindcă mă mișcasem prea greu când îmi ceruse de băut. Natura lui stranie îi face pe supuși să-l iubească și să se teamă de el, în aceeași măsură.

– Rafinat! Deosebit de rafinat. Ai făcut bine că mi l-ai adus, Nus-Nus, și vei fi răsplătit pentru asta. Vai, nu se mai fac asemenea cărți în zilele noastre!

Deschide cartea, iar eu îmi țin respirația. Delicata broderie de pe coperta interioară era făcută, inițial, din mătase de culoarea turcoazului. Acum e roz ca lumina amurgului, de parcă sângele care a pătruns în ea a fost mai degrabă diluat, decât îndepărtat. Iar când sultanul întoarce pagina, la prima sură, am impresia că inima mi se va opri în loc.

– Citește-mi din Sura „Vaca", Nus-Nus, îmi poruncește sultanul, iar buzele i se lărgesc într-un rictus care pare cu adevărat înfiorător.

Trebuie să recit din memorie, întrucât textul nu are nici o legătură cu vorbele sfinte pe care Allah le-a dictat Profetului, învățându-i pe oameni cum să meargă pe calea dreaptă, în numele lui. „Vaca" este o sură lungă, una dintre cele mai lungi din Coran. Sunt primele versete pe care un copil musulman trebuie să le învețe pe de rost. Dar eu n-am fost crescut ca musulman, ci abia târziu în viață am fost convertit la Islam, și nu din voia mea. Iar toată lumea știe că, pe măsură ce îmbătrânești, îți e tot mai greu să memorezi ceva. În plus, să-mi amintesc de un lucru e una, dar să recit chiar cuvintele pe care Ismail se așteaptă să le audă, în timp ce privesc cu groază rândurile tipărite pe pagina din fața mea, e cu totul altceva. Caligrafia e elegantă, dar conținutul… Privesc cu spaimă pagina, în vreme ce intonez, cu grijă:

– „Aceasta este Cartea, cea fără îndoială; Ea este Călăuză pentru cei smeriți. Care cred în cele nevăzute și plinesc rugăciunea… "

Ochii mi se opresc asupra următoarelor rânduri și simt că îmi vine să mă sufoc. Frazele sunt de-a dreptul licențioase; e vorba de sfaturi despre cum să te culci cu femeile urâte sau păgâne, luându-le pe la spate, pentru a nu fi nevoit să le vezi fața… Încerc, disperat, să alung imaginile deșucheate ce-mi tot vin în minte, spurcând cuvintele sacre ale Coranului.

– „… iar peste ochii lor s-a așternut o năframă. Și ei vor avea parte de chin mare… "

Oare Zidana a făcut asta intenționat? A luat cel mai profan dintre texte pentru a înlocui paginile distruse? Să fie asta răzbunarea ei față de mine, pentru că n-am fost în stare să-mi îndeplinesc misiunea, sau față de soțul ei, care se mândrește cu sensibilitatea lui religioasă? Sau față de o întreagă cultură musulmană, care o ține închisă într-o colivie de aur? Oricum ar fi, sunt sigur că, acum, sultana stă în apartamentele ei și se prăpădește de râs, gândindu-se la farsa pe care ne-a jucat-o tuturor.

Transpir, mă clatin, fac greșeală după greșeală, până când ajung la:

– „Ei încearcă să-l înșele pe Allah… și vor avea ei parte de chinuri dureroase pentru ceea ce au mințit", moment în care Ismail își lovește palmele una de alta și mă oprește:

– Ce-i cu tine, Nus-Nus? De obicei, tu citești atât de frumos și vocea ta melodioasă e unul dintre motivele pentru care te țin în preajma mea.

Face o pauză, pentru a mă determina să cuget asupra consecințelor amenințării sale voalate.

– Probabil că valoarea acestei cărți ți-a răpit concentrarea. Dar trebuie să-ți amintesc că nu tu ai plătit pentru ea! Ah, că tot mi-am amintit. Mai bine fugi și adu-l încoace pe Abdelaziz, căci trebuie să discut cu el suma pe care i-o vom plăti vânzătorului de cărți.

Îl găsesc pe marele vizir luând al doilea mic dejun în pavilionul său personal din Dar Kbira. Tăvi de argint încărcate cu felii de carne rece, măsline, pâine, brânză și prăjiturele acoperă măsuțele joase, în vreme ce Abdelaziz stă tolănit în mijlocul unui morman de perne, însoțit de doi sclavi aproape goi, care nu par să aibă mai mult de doisprezece-treisprezece ani, în ciuda mușchilor înfloritori și a pielii lor strălucitoare ca abanosul. Apartamentele vizirului sunt mai frumoase decât ale sultanului însuși. Pereții sunt acoperiți cu praf de aur jefuit din palatele regilor Imperiului Songhai, iar aurul

și pietrele de lapis lazuli împodobesc tavanul, ce pare un cer presărat cu stele. Mă întreb cum de camerele lui pot fi atât de dichisite și de opulente, în vreme ce restul palatului e încă în construcție. Apoi, îmi amintesc pe mâna cui sunt cheile vistieriei regale…

– Nus-Nus, ce bine-mi pare să te primesc în umilele mele încăperi. Vino, așază-te lângă mine. Și te rog, servește-te… Prăjiturile cu migdale sunt delicioase.

Vizirul flutură spre mine o mână plină de inele, în vreme ce cu cealaltă mână mângâie pernele de lângă el. Ochii lui mă sfredelesc, întrebători.

– Sultanul cere prezența Înălțimii Tale.

– Cu siguranță, lucrurile mai pot suferi puțină amânare, până termin de mâncat.

Nu spun nimic. Știm amândoi că Ismail nu „cere", ci poruncește.

Abdelaziz se strâmbă, apoi înhață prăjiturelele de pe o tipsie și le înfulecă. O mică avalanșă de firimituri îmbibate cu miere i se revarsă peste barbă, pe când vizirul molfăie zgomotos. Apoi se ridică, bodogănind, în picioare, pleznindu-l peste palme pe micul sclav nubian care încercase să-i scuture veșmintele.

– Stârpitură obraznică! O să te biciuiesc când mă întorc!

Rostește cuvintele cu nepăsare, dar ochii lui sclipesc de cruzime.

Îl văd pe băiat holbându-se mirat și-mi dau seama că e nou și nu știe încă prea multă arabă. Celălalt tânăr înțelege însă bine ce a spus vizirul. Pare înfricoșat și are toate motivele să fie; cicatrice subțiri și albe îi acoperă brațul și umărul. Îl trage pe nefericit într-o parte și, în vreme ce noi plecăm, îl aud discutând cu el în dialectul lor nativ și prind frânturi de frază:

– E crud… îi place să rănească, să vadă suferință… Nu-i da motive…

Ceva se cutremură în mine. Îmi amintesc acei ochi goi, întunecați, privindu-mi propria suferință și bucurându-se de ea.

– Așadar, Nus-Nus, îmi întrerupe marele vizir gândurile, pe când străbatem coridorul străjuit de arcade, te-ai mai gândit la oferta mea?

Pentru a supraviețui în acest loc a trebuit să-mi iau o „a doua față", precum o *kponyungu*[1] pe care o purtam în tinerețe, în ritualurile Poro ale tribului nostru. Și să-mi spun: „Nu sunt eu: sunt altul". Masca zâmbește.

[1] Mască ceremonială specifică, creată și purtată de populația Senufo (n.tr.)

– Sunt flatat, sidi, dar mă tem că nu ar fi pe placul sublimului nostru stăpân.

– „Sublimul" nostru stăpân nici n-are să afle, mă ironizează el.

– Sultanul vede totul!

Abdelaziz pufnește în râs.

– Vrei să spui că spionii lui văd totul. Spioni precum Căldărarul, zice el și lovește aerul cu palma, de parcă ar vrea să alunge o muscă.

„Căldărarul". Adică Al-Attar, caidul ben Hadou. Un om pentru care nu simt nici urmă de simpatie. Ne apropiem de apartamentele imperiale și nu vreau ca Ismail să audă măcar un cuvânt din discuția noastră. Se pare că marele vizir îmi împărtășește temerile, căci mă apucă brusc de braț și-și înfige degetele în carnea mea, găsind instinctiv cele mai dureroase puncte de presiune. Îl privesc de sus cu răceală, luându-mi cel de-al doilea chip. „Eu nu sunt eu."

– Nu mă face dușmanul tău, Nus-Nus. Chiar n-ar fi înțelept din partea ta.

Dar deja e dușmanul meu. Fac o plecăciune înaintea lui.

– Sunt umilul servitor al Înălțimii Tale, dar, mai înainte de toate, sunt supusul sublimei Sale Maiestăți.

– Ismail e un hapsân; vrea totul doar pentru el.

Există o zicală pe care am auzit-o adesea printre sclavi: „Ce se întâmplă în deșert rămâne în deșert". Noi, sclavii, facem tot posibilul să ne reclădim viețile și să ne redobândim respectul de sine. Dar cum aș putea uita vreodată umilințele la care m-a supus Abdelaziz? Degetele mi se încleștează instantaneu, dar nu-mi ridic mâinile de lângă trup.

– Nu va afla nimeni, niciodată, spune marele vizir zâmbind.

– Ce să afle? întreabă sultanul.

Ismail se apropiase, pe nesimțite. Îi place să ia oamenii prin surprindere și, când se știe singur, în intimitatea apartamentelor sale, adesea merge desculț.

Eu și *hajib*-ul ne prosternăm imediat înaintea lui. Acolo jos, pe dușumea, mirosul puternic de lemn proaspăt tăiat îmi învăluie nările ca o mireasmă de tămâie.

– Hei, ridică-te, omule! îl îmboldește Ismail pe vizir cu talpa lui goală. Am ceva să-ți arăt. O comoară rară.

Ah, cerule mare, cartea! Aproape am uitat de ea. Pe Allah, dacă Abdelaziz vede ce se află între copertele ei, va recunoaște de îndată înșelătoria, dar, fiind suficient de viclean ca să țină informația pentru el, va ține soarta mea în mâinile sale, pentru a o folosi după

bunul lui plac. Și atunci, ar putea să mi se pară că moartea nu vine suficient de repede…

„Gândește-te la ceva", aud o voce în minte, „la orice i-ar putea distrage atenția". Dar creierul meu e complet blocat.

Ismail ia cartea, și-i văd ochii lui Abdelaziz sclipind pe când se întinde să o apuce, cu mâini tremurătoare, plin de lăcomie. Sultanul rămâne împietrit, cu privirea ațintită asupra palmelor vizirului, și, dintr-odată, îl pocnește în cap cu Coranul safavid. Cartea voluminoasă se imprimă perfect în bumbacul fin al turbanului *hajib*-ului, ca pecetea în ceară fierbinte. Vizirul geme și se apucă de cap cu amândouă mâinile.

– Îndrăznești să vii la mine acoperit cu murdăria mâncărurilor tale? răcnește sultanul. Ai degetele pline de miere și numai firimituri în barbă! N-ai pic de respect, pentru mine și pentru sfântul Coran?

Și continuă să-l izbească puternic cu cartea, până când vizirul nu mai e decât o grămadă diformă de carne, prăvălită pe dușumea.

– Îndurare, îndurare, mărite sultan! Nus-Nus mi-a spus c-ai poruncit să vin în grabă și am crezut că-i ceva urgent…

Următoarea lovitură pe care o primește e mai puțin violentă, iar cea de după abia de-i mai șterge vizirului umărul, semn că Ismail și-a mai domolit furia. Sultanul face câțiva pași mai încolo, cercetând să vadă ce stricăciuni are cartea, dar volumul e rezistent și, indiferent cine l-a reparat, a făcut treabă bună.

– Marș de-aici! Plătește-i vânzătorului oricât îți cere, strigă Ismail și, pe urmă, îmi întinde Coranul. Pune-l pe cel mai de sus sertar, Nus-Nus. De-acum, e pângărit!

De-ar ști cât de adevărate sunt cuvintele astea!

Urc pe scărița de lemn a bibliotecii și așez Coranul safavid între alte două cărți străvechi, pe cel mai înalt raft, sperând ca Ismail să nu se răzgândească vreodată și să dorească să i-l aduc iarăși.

Când mă întorc, sultanul e îngenuncheat la podea, cu brațul petrecut peste umerii *hajib*-ului.

– Scoală-te, omule! Ce naiba zaci aici? Nu trebuie să te prosternezi în fața mea. Ai uitat că noi doi suntem ca frații?

Abdelaziz se ridică, tremurând din toate încheieturile. Ochii săi par de sticlă și dă impresia că tot sângele i s-a strâns în obraji. Privesc, fascinat, dar și oripilat, cum sultanul își scoate eșarfa și curăță cu ea chipul transpirat al vizirului.

– Ei, parcă-i mai bine acum, nu?

– Da, Mărite Stăpâne, bolborosește vizirul, cu un zâmbet firav.

Ismail se răsucește spre mine.

– Ai fost deja să vezi lupul?

Ce blestem! Prins cu atâtea și atâtea griji, uitasem cu totul de lup.

– Acum plec, Luminăția Ta.

Lupul pare mai mult mort decât viu. În creștet are o umflătură mare, care sângerează. Doi copii stau lângă cușca lui, cel mai mare ținând un băț în mână. Ambii au capetele rase și o singură șuviță de păr lăsată pe mijlocul scalpului, de care să-i poată apuca îngerii lui Allah, în caz că ar cădea. Dar se pare că nici un înger n-are grijă de acești copii. Masivul inel de aur pe care fiecare din ei îl poartă îi recomandă a face parte dintre numeroșii fii ai lui Ismail, care pot umbla nestingheriți prin curtea palatului. Și știu prea bine cine sunt: Zidan, fiul cel mare al stăpânei mele, care, la șase ani, e deja răul întruchipat, și celălalt, abia un țânc, Ahmed cel Bălai, și el un monstru în devenire. Oftez.

– Hei, Zidan, ce faci aici?

Celălalt copil mă privește cu ochi negri, sfidători.

– Nimic. Și dacă vreau să mă joc cu lupul, să știi că am voie. Tata așa a poruncit.

– Sunt sigur că tatăl tău nu ți-a dat voie și să bați bietul animal până își dă ultima suflare.

– I-am dat doar o scatoalcă, zâmbește el cu dispreț.

– Dar ce scatoalcă! adaugă Ahmed, râzând încântat.

– Nu-i nevoie să faci pe nevinovatul cu mine, Zidan. Amintește-ți cum te-am găsit săptămâna trecută, îi zic și-i arunc o privire pătrunzătoare.

În urmă cu o săptămână, l-am prins la grajduri împreună cu un băiat mai mare, un sclav, tăind din carne ghearele unei pisici. Sclavul părea scârbit. Pisica îl zgâriase pe Zidan, și prințul îi poruncise să o țină la pământ până ce el va scoate hangerul să o înjunghie. I-am dojenit aspru pe amândoi, iar sclavului i-am tras o palmă peste ceafă, mai tare decât aș fi vrut, întrucât mi-aș fi dorit să i-o aplic lui Zidan, dar n-am îndrăznit. La fel ca mama lui, poartă pizmă; asemenea tatălui lui, se bucură de puterea de a-i reteza unei ființe membrele sau de a-i lua viața. Oricum, pisica a murit. Am îngropat-o cu mâna mea.

– Dacă spui cuiva, am să poruncesc să fii ucis, mă amenință el și-și lovește, sacadat, bățul de picior. Lemnul lasă dâre de sânge pe *qamis*-ul lui. Aș putea porunci să te ucidă oricum, Jumate-Jumate.

– Tatăl tău prețuiește pisicile, iar în Coran se spune că aceia care le vor chinui vor fi schingiuiți în iad, îi reamintesc.

– Dar nu se spune nimic despre lupi, ripostează el, rânjind cu toți dinții, care îi sunt deja putrezi de la dulciurile pe care le cerșește de la toată lumea.

Din fericire, se apropie păzitorul menajeriei. Pare copleșit de spaimă, cum e și normal să se simtă. Găsind, în sfârșit, pe cineva pe care să-mi vărs obida, țip la el:

– Ce naiba s-a întâmplat cu lupul ăsta?

Omul ridică din umeri.

– M-am dus după prințul Zidan, când l-am vârât în cușcă. Se pare că animalul și-a scos capul printre gratii, dar micul emir s-a purtat deosebit de vitejește.

În mod evident, îndrugă minciuni. Lupul pare atât de jigărit, încât i-ar fi greu să sfâșie până și gâtul unui pui de găină, deci mi-e clar că prințul l-a bătut cu bățul printre gratii. Zidan izbucnește într-un hohot de râs și fuge, trăgându-l după el pe fratele cel mic, convins că este intangibil.

Mă încrunt spre paznicul menajeriei.

– Dacă lupul nu merge și nu mârâie la noapte, îți jur că ți-ai fi dorit să-ți sfâșie ție beregata.

N-are nici un rost să-l cert în privința lui Zidan; știm amândoi asta. Mă aplec să cercetez sălbăticiunea. E, într-adevăr, un exemplar jalnic, murdar și mușcat de picioare de câinii care l-au doborât. Mă privește fără pic de interes și nu mai are putere nici să-și încrețească botul într-un rictus, de parcă tot ce-ar mai aștepta acum e moartea. Simt o imensă milă față de el.

– Nu poate nici măcar să meargă? întreb, ridicându-mă iar în picioare.

– E mai puternic decât pare, spune paznicul, încercând să se apere.

– Scoate-l din cușcă. Vreau să-l văd cum merge.

Omul mă privește înciudat. Cum îndrăznește un sclav din Guineea să-i vorbească astfel lui, un arab cu pielea arămie? Disprețul și ura se împletesc în privirea lui, și bănuiesc că știu ce-ar face dacă ar fi pus să aleagă între a-l ucide pe lup și a mă ucide pe mine. Strângând din dinți, se supune și intră în cușca lupului, cu un baston în mână. Dar fiara nici nu se clintește atunci când lanțul i se strânge în jurul gâtului, omul fiind nevoit să-l tragă ca pe un sac de napi, de parcă labele i-ar fi paralizate. Chiar și așa, sălbăticiunea

de care sultanul e atât de mândru începe să urle strident și să se smulgă din lanț, încercând să ajungă în partea opusă a cuștii, dincolo de ea aflându-se niște struți, care, la rândul lor, scot țipete disperate. Lupul însă continuă să se târască, și botul aproape că-i atinge pământul.

– Asta nu-i bine deloc. E singurul lup pe care l-au adus vânătorii?

– Sultanul însuși l-a prins, mormăie paznicul, posac.

– Ar fi trebuit să avem un lup mai zdravăn decât ăsta pentru ceremonie. Știi că sultanul ne va tăia la amândoi capetele, dacă fiara nu îi este pe plac și-o să se facă de râs din cauza ei.

Omul mă privește gânditor și, în cele din urmă, mă întreabă:

– Nu poți să-i ceri vrăjitoarei să-i dea vreun leac magic, care să-l pună pe picioare?

Rămân uimit. Oare întregul palat știe cu ce mă ocup? Nu-i răspund la întrebare, ci mă îndepărtez în grabă.

Acum mă îndrept spre Zidana, și, în drum, cumpăr un coș cu portocale, știind că o să am nevoie de o scuză ca să intru în harem fără să mă fi anunțat dinainte. Dar gărzile de la poartă nu se lasă păcălite; există portocale pretutindeni, chiar și în grădinile haremului, iar ale mele sunt aproape verzi. Caută prin coș, suspicioase, iar eu stau deoparte până termină. Observ că ochii lui Qarim sunt roșii și umflați, ca de plâns. Înseamnă că vestea morții lui Bilal a ajuns până la el, prin acel labirint de șoapte și zvonuri. Îi șoptesc, abia auzit:

– Îmi pare rău pentru fratele tău.

El înclină din cap, tăcut. Nu se cuvine să vorbești despre cei care au stârnit mânia sultanului. Pur și simplu, ei încetează să mai existe.

– Lăsați-l să treacă, sunt doar portocale, le poruncește el celorlalți soldați din gardă și apoi își pune mâna pe umărul meu.

– Ai grijă de tine, Nus-Nus. Nimeni nu e în siguranță în acest loc, mă sfătuiește el, cu acea voce pițigăiată care contrastează flagrant cu statura lui impozantă.

Pe când mă apropii de curțile interioare ale palatului Zidanei, sunetul suav al unui *oud* îmi ajunge la urechi. *Oud*-ul e un instrument superb, un strămoș al lăutei europene, și ador să cânt la el când am timp. Scoate parcă un vaiet nostalgic, ca un suspin, și de aceea e foarte indicat pentru cântece de dragoste și refrene melancolice. Am învățat să cânt la el destul de bine, iar acum, auzindu-l încărcat cu atâta patos, parcă simt cum mă mănâncă degetele

să cânt și eu. Apoi, o voce se ridică, în armonie cu melodia tristă, și mă opresc în loc, sub umbra unei arcade acoperite cu viță-de-vie, spre a asculta.

Când eram un bărbat, ce bărbat eram
Iubeam femeile, iar ele mă iubeau
Ah, în lung și-n lat lumea am străbătut-o
Iar acum sunt un biet prizonier, vai mie.
Rob al frumuseții tale, fecioara mea întunecată
Ochii tăi mari, strălucitori, mi-au frânt inima
Dar tot ce pot face e să te privesc, oftând,
Căci nu mai sunt bărbat și nu putem fi împreună.

Cercetez cu privirea curtea interioară și-l zăresc pe John cel Negru, eunucul preferat al Zidanei, aplecat asupra *oud*-ului ca o maimuță asupra unui fruct furat, cu degetele lui uriașe mișcându-se domol, pe când duce balada într-o cheie minoră. Cântecul e franțuzesc, cred, iar în varianta originală nu se vorbește despre nici o fecioară cu tenul măsliniu și cu ochii negri. Dar cu toții trebuie să ne schimbăm, în funcție de situație, căci nu avem altă șansă decât aceea de a ne adapta sau de a pieri. Iar John a avansat grație calităților sale. Când începe următoarea strofă, unde se spune că iubitul e nevoit să stea deoparte, privind cum femeia dragă inimii lui se mărită cu un altul, întrucât el n-a putut să o ia de soție (în original se face referire la bani, mai curând decât la lipsa capacității de procreere), simt că ochii mi se umezesc de lacrimi.

Ultima oară când am auzit acest cântec mă aflam în slujba unui doctor, scoțian după origine și african prin alegere. În cei câțiva ani cât mi-a fost stăpân, am învățat să citesc și să scriu în patru limbi, să fac diferența dintre o rădăcină de mătrăgună și una de ghimbir, să cânt la chitară spaniolă și la *oud*. Am învățat pe de rost atât Coranul, cât și poezia lui Rumi (Stăpânul meu, fiind convertit la Islam, spunea, glumind, că aceasta e o religie chiar mai creștină decât creștinismul.). Am răpit multe inimi, de la Timbuktu la Cairo, de la Florența la Cadiz, și m-am considerat un mare crai. Vărul meu, Ayew, ar fi spus că sunt prea arogant…

Ah, ce dureros e să mă gândesc la Ayew. Soarta lui a fost chiar mai crudă decât a mea. Doctorul mi-a fost un stăpân bun, mai mult dascăl decât stăpân chiar, la sfârșitul relației dintre noi, care s-a produs într-un mod dramatic. Ne aflam la Gao, oaspeți ai așa-numitului

rege de acolo (de fapt, nimic altceva decât o căpetenie ambițioasă, care dorea să reînvie din ruine grandiosul oraș), când jumătate dintre localnici au fost cuprinși de o boală necunoscută. Doctorul Lewis a reușit să salveze trei dintre copiii regelui și două dintre nevestele acestuia, înainte de a fi el însuși cuprins de frisoane și sudori și, în final, de halucinații terifiante. Am încercat să-l scot din palat, dar n-am reușit. A murit, și am rămas fără cel mai bun prieten, victimă a ingratitudinii monstruoase a așa-numitului rege, care m-a trimis în lanțuri la piața de sclavi, de teamă să nu port și eu germenii bolii. Iar acolo am fost vândut unui monstru.

Cântecul lui John cel Negru se aude mai tare, făcându-le pe tinerele din suita sultanei să plângă zgomotos. Ies din umbra arcadei și intru în curte. Aici se află Naima și Mina, Khadija cea drăguță și Fouzia. Și iat-o și pe Fatima, sora *hajib*-ului, ținându-și lipit de șold băiețelul. Ca întotdeauna, sunt uimit de felul în care trăsăturile comune ale fratelui și surorii pot fi atât de respingătoare la el și de atrăgătoare la ea. Fatima are sâni imenși și șolduri planturoase, dar, în ciuda faptului că a născut, talia îi e totuși subțire și elegantă. Deși gura ei pare imensă și lipicioasă, ca un melc, buzele îi sunt pufoase. Ochii au culoarea întunecată precum cei ai rechinilor, dar și o vioiciune aparte, ispitind cu o formidabilă putere de seducție. Când mă văd, ochii ei se lărgesc de uimire, apoi tânăra privește în altă parte. „Interesant", îmi zic în gând și țin minte acea privire, pentru viitor. Mă înclin în fața sultanei, iar ea îmi răspunde cu un zâmbet care e mai mult încărcat cu malițiozitate decât cu afecțiune.

– Încă ești în viață, Nus-Nus? Hm, isteț băiat!

Îi întorc cinismul cu o privire tăioasă, ce pare a spune: „Sunt, dar nu datorită ție", însă ea afișează mai departe acel rânjet satisfăcut. Apoi bate din palme.

– Du-te, John, și voi celelalte, plecați! Am de vorbit cu Nus-Nus. Sper că ai apreciat priceperea cu care Coranul a fost reparat, îmi zice sultana, când toți au plecat, și fiindcă nu-i răspund, izbucnește în râs. Știi prea bine că ar fi putut fi mult mai rău. Cealaltă carte pe care mă gândisem s-o pun în locul Coranului avea și imagini. Cele mai instructive și mai inventive imagini.

Face o pauză, apoi se interesează:

– Te-a pus să-i citești din ea?

Dau din cap, încercând să fiu calm, deși fierb de mânie.

– Aș fi vrut să fiu acolo și să văd scena asta. Iar Ismail a încuviințat tot ce citeai și a repetat cuvintele pe care le-ai recitat?

Își cunoaște bine soțul.

– Ai fi putut să mă ucizi, șoptesc eu.

– Hei, Nus-Nus, te subestimezi. Eu nu te-am subestimat. Știam că vei trece micul meu test. Ești un om inventiv. Dar, oricum, recunoaște că a fost o glumă bună!

– Am venit să-ți cer ajutorul în altă problemă, zic eu și-i explic ce s-a întâmplat cu lupul, fără a menționa însă despre chinurile la care Zidan a supus fiara. Oricum n-ar avea rost; ea nu vrea să audă nici un cuvânt rău despre fiul ei.

– Dacă ar fi fost după mine, aș fi ales un leu, nu un amărât de lup bătrân, pufnește ea. Ce vor spune străinii despre noi?

– Că orice atacator va îndrăzni să se aventureze pe aici va cunoaște soarta lupului? mă hazardez eu.

– Mai curând ar pricepe că suntem niște oi într-un țarc.

– Lupul e simbolul sultanului, îi reamintesc, dar femeia nu mai e interesată să continue discuția, ci pleacă și se întoarce, după câteva minute, cu un mic flacon conținând un lichid purpuriu.

– Înmoaie puțină carne în asta și dă-i-o lupului s-o mănânce după asfințit. O să-l mai învioreze pentru o vreme.

– Nu prea mult, sper.

– Atunci va fi o luptă mai cinstită, nu-i așa? zice ea, iar ochii îi sclipesc, în vreme ce-mi aruncă un surâs viclean: Ce spectacol va fi! Sper că am socotit corect cantitățile pentru licoare.

Dau să plec, dar mă întorc brusc. Să-i pomenesc despre saboți? S-ar înfuria pe mine pentru o asemenea stupiditate și, oricum, ce-ar putea face ea? Nici unei femei nu-i este permis să părăsească palatul, și nici măcar magia Zidanei nu mi-i poate aduce înapoi – asta dacă nu cumva poate porunci *djini*-lor să se arate în carne și oase și să mi-i dea ei.

Văzându-mă nehotărât, încruntă din sprâncene.

– Du-te, Nus-Nus, dar ține minte că următoarea care va cere favoruri voi fi eu.

Îi dau paznicului menajeriei flaconul și instrucțiunile primite din partea sultanei, mustruluindu-l serios, ca să fie sigur că voi veni după el dacă lupul nu se comportă potrivit așteptărilor, în acea noapte. Apoi mă întorc la Dar Kbira, enumerând, în gând, restul treburilor pe care le mai am de făcut, până ajung la concluzia periculoasă că totul e aproape sub control. Dar, pe când străbat lunga alee străjuită de viță-de-vie ce duce la pavilioanele sultanului,

cineva mă strigă pe nume. Mă întorc. Este Yaya, unul dintre străjerii postați la poarta principală.

– Au fost niște oameni aici mai devreme, mă înștiințează el, și văd că sudoarea i se scurge pe chip.

A fugit după mine doar ca să-mi spună asta? Oftez. Întotdeauna există cineva care să caute un bacșiș sau o audiență.

– Și ce-au vrut?

Yaya își ia un aer solemn.

– Făceau cercetări. Se pare că un om a fost ucis în bazar ieri.

Inima îmi bate năvalnic și simt că mă cuprinde un frig teribil.

– Ucis? repet eu în șoaptă. Un fir de sudoare mi se scurge pe sub turban, peste frunte, lăsând o urmă umedă de-a lungul nasului.

Yaya mă privește, cu ochi bulbucați de curiozitate.

– Au întrebat toate gărzile despre cine a intrat și a ieșit din palat ieri și am spus că nu prea mulți oameni s-au încumetat să înfrunte ploaia.

– Dar le-ai spus că m-ai văzut, nu? întreb, simțindu-mă sfârșit.

– A trebuit să spun, recunoaște el, ca și cum minciuna n-ar fi fost o opțiune.

– Și?

Străjerul se strâmbă.

– Voiau să discute cu tine. Le-am spus însă că alergi încoace și încolo, îndeplinind poruncile sultanului, pentru inaugurarea palatului, așa că au plecat.

Răsuflu ușurat.

– Deci acum totul e în ordine…

– Au zis că se întorc mâine.

Mă trec toate căldurile, apoi mi se face frig.

– Dar voi fi foarte ocupat și mâine.

– Eu mâine nu mai sunt de gardă.

Remarc în glasul lui un sentiment egoist de ușurare. Văzându-mi dezamăgirea, adaugă, ezitant:

– Dar o să-i spun lui Hassan să-i întoarcă din drum și mâine.

– Minunat, rostesc eu și mă îndepărtez în grabă, respirând sacadat. Oamenii cadiului[1] nu sunt, de obicei, atât de insistenți. Știu că jurisdicția acestuia ia sfârșit în fața zidurilor palatului regal. Oare să fi descoperit cineva un lucru care mă implică direct? *Sidi* Kabour

[1] Judecător musulman care exercita funcții civile și religioase. (n.tr.)

trebuie să fi avut legături mult mai sus-puse decât credeam, de vreme ce ucigașii lui sunt urmăriți cu atâta îndârjire.

Pe când îmi termin sarcinile obișnuite de seară, simt deodată un gol imens în stomac, din cauza fricii. Mă surprind întrebându-mă în gând: „Oare e ultima oară când îi voi descălța papucii sultanului? Oare va fi ultima cină la care îi voi gusta mâncarea?“

Lupul își înfruntă moartea cu mult curaj, fiind întâmpinat cu lungi trompete Fassi și muzicieni, toți înveșmântați în alb. Se dă înapoi încet, mârâie și pufnește și dă, într-adevăr, impresia fiarei sălbatice pe care trebuie s-o semnifice, iar Ismail îl ucide cu mai puțină ușurință decât m-aș fi așteptat, dată fiind starea lui groaznică de dimineață. Simt un fior de durere atunci când sultanul smulge ultimul suflu de viață din trupul lupului, iar când se aruncă asupra lui, trăgând hangerul de ceremonie pentru a reteza capul sălbăticiunii, îmi feresc privirea.

Capitolul 5

Prima Zi a Adunării, Rabi' al-Awwal

Massouda, sudaneza neagră, fiica Abidei, sclava ținută mai înainte în Tafilalt. Treisprezece ani. Fecioară.

Un nume, o dată și o descriere cât se poate de scurtă. Cuvinte sterpe pe o pagină, pentru a certifica faptul că fata e fertilă. Cronica domniei e așternută pe hârtie cu o grijă deosebită, pentru a consemna nașterea și legimitatea copiilor sultanului, pentru a ține un calendar care să înlăture orice ceartă și să împiedice geloziile și disputele. Ismail e doar cu șase ani mai mare decât mine și e sultan doar de cinci ani, dar deja are sute de copii de la nevestele și concubinele lui. Sultanul se culcă în dormitorul imperial cu o virgină aproape în fiecare noapte, deși are puține favorite la care se întoarce, din când în când. Spre deosebire de sultanul Șahriar, din poveștile arăbești, el nu-și ucide cuceririle amoroase a doua zi dimineață, spre a se asigura de fidelitatea lor. Practic, femeile din palat nu prea au șanse să fie infidele, căci haremul e păzit cu strășnicie de eunuci.

Zidana exercită un control total asupra haremului, dar și asupra sultanului. Aproape în fiecare seară, după ce-a de-a cincea rugăciune a zilei, de îndată ce Ismail a mâncat și s-a îmbăiat, ea pune la cale o adunare, în cadrul căreia candidatele considerate demne de patul stăpânului sunt puse fie să defileze prin grădinile palatului, fie să cânte la diferite instrumente muzicale ori din voce, sub portocali sau în apartamentele lui private, ori pur și simplu să stea tolănite pe divane, părând cât mai seducătoare. Pentru această oportunitate, Zidana e bine mituită de cele care caută să obțină avantaje. Pentru a-i stăpâni rațiunea lui Ismail și a-l smulge din mrejele rivalei sale, Fatima, ea îi va pune pe tavă o anumită fată, lăudându-i acesteia

virtuțile sau arătându-i o gleznă fină, întoarsă cu delicatețe sau niște palme frumos împodobite cu henna, ori chiar dezvelind un sân, spre a-i arăta curbele fine și mărimea. Sultanul, care e la fel de încăpățânat ca un armăsar de război în orice altă privință, se lasă, în mod incredibil, condus bucuros de cea dintâi dintre soțiile lui, când vine vorba de dormitorul regal.

Ai putea crede că există o alchimie neștiută a stârnirii dorinței, dar fie ea-l cunoaște foarte bine pe sultan, fie el alege la întâmplare. Cu siguranță, el are un apetit sexual uluitor. Chiar și cel mai viril bărbat s-ar fi săturat, după câteva săptămâni, de asemenea prăzi, dar nu și Ismail. Acesta e un alt motiv pentru care e venerat; femeile îl adoră atât de mult, încât aproape îl idolatrizează. Se târăsc în jurul lui, pentru a-i atinge poalele robei, ca să le poarte noroc. Dacă el le atinge, femeile nu-și mai spală mâinile sau obrazul zile întregi; păstrează talismane care să le amintească de timpul petrecut alături de el – un fir de păr din cap sau din barbă, sămânța lui, care li s-a uscat pe coapse sau pe care au ținut-o toată noaptea în gură –, talismane sub formă de mici fiole de sticlă sau de amulete, pe care le poartă pentru ca *baraka* lui, acea forță misterioasă de binecuvântare și noroc degajată de sultan să alunge boala sau deochiul. Cele cu care se culcă vor fi transportate într-o procesiune fastuoasă prin harem, în luna următoare. Iar cea mai mare *baraka* dintre toate, pentru o femeie, e să poarte în pântec copilul sultanului, deși, după entuziasmul lui inițial – însoțit de bubuitul tunurilor și de cântecul trompetelor (dacă se naște un băiat), de artificii și perdele de flori presărate pretutindeni (dacă se naște o fată), Ismail își pierde curând orice interes pentru prunc. Zidana are grijă să se asigure și de asta, căci întotdeauna îl ține în față pe întâiul ei născut, Zidan, și, cu toate că băiețelul e un nătâng și o brută, sultanul îl adoră, îl poartă prin grădină pe umerii săi, îl răsfață ca pe nimeni altul și l-a numit deja moștenitorul lui, cu toate că maică-sa e doar o sclavă.

Desigur, există și o rată ridicată a mortalității și mulți copii nu trăiesc mai mult de câteva luni, dar e de remarcat că majoritatea băieților născuți de mame față de care sultanul a dovedit mai mult decât un interes trecător au murit de colici, gripe și tulburări digestive stranii. Adesea, mamele i-au urmat în mormânt, răpuse de durere, am auzit-o pe sultana Zidana declarând, impasibilă, pe când celelalte femei plângeau și-și smulgeau hainele de pe ele de jale. Mai mult nici nu are rost să adaug.

Pun cronica înapoi pe cufăr și din nou mă străbate un fior de groază. Saboții ar fi trebuit să stea în locul lor obișnuit, în dreapta cufărului. Dar nu sunt acolo. Spaima mă cuprinde când mă întreb dacă ei or mai fi acolo unde i-am lăsat sau dacă încă nu i-a observat nimeni.

Nu am mult de așteptat până să aflu. Spre sfârșitul acelei dimineți, merg să inspectez proaspăt inaugurata Bab al-Raïs, pentru a-i raporta sultanului dacă poruncile sale au fost îndeplinite întocmai. În mod evident, capul sărmanului lup a fost înfipt deasupra porții, și rânjetul îi dezvelește colții într-o manieră mulțumitor de feroce. Pe drumul de întoarcere către curțile interioare, calea îmi este blocată de doi bărbați care poartă eșarfe colorate, semn că sunt ofițeri ai cadiului. Sunt însoțiți de doi străjeri ai palatului, care poartă puștile luate de la oamenii cadiului, înainte de a-i călăuzi pe aleile palatului. Nimeni, în afara gărzilor imperiale, nu are voie să poarte arme între zidurile palatului, o măsură de precauție binevenită într-un regat pe care Ismail însuși l-a descris drept „un coș plin cu guzgani", gata întotdeauna să se revolte, să muște mâna care îi hrănește.

– Tu ești funcționarul curții numit Nus-Nus?

În spatele lor, Hassan ridică din umeri.

– Îmi pare rău.

– Da, eu sunt.

– Vrem să-ți punem niște întrebări în privința unei chestiuni anume. Un om a fost ucis cu multă cruzime în bazar.

Încerc să par șocat. Încerc să par nevinovat. Dar, pentru numele lui Allah, chiar sunt nevinovat. De ce, totuși, mă simt atât de ros de vinovăție?

– Unde ai fost alaltăieri, între a unsprezecea și a doua oră?

– Alergam prin bazar să duc la îndeplinire o poruncă a slăvitului sultan, zic, privindu-l în ochi și destăinuindu-i apoi povestea cu vânzătorul copt de cărți.

Al doilea ofițer se apropie mai mult de mine. Nu-mi place căutătura lui. E tânăr, bine hrănit și, în mod cert, foarte plin de sine, judecând după grija cu care și-a tuns barba într-o manieră de-a dreptul caraghioasă. Înclin să cred că-și pensează și sprâncenele.

– L-am interogat deja pe vânzătorul de cărți, deci știm că ai fost la el după-amiază. La ce oră te-ai întors la palat? mă întreabă el, într-un fel care-mi dă de înțeles că știe deja răspunsul.

– Chiar înainte de plimbarea zilnică a sultanului, recunosc.

– Cât să fi fost ceasul?

– Pe la două.

– Asta înseamnă că nu poți justifica o importantă perioadă de timp. Pe când erai în bazar, s-a întâmplat cumva să vizitezi prăvălia lui Hamid ibn M'barek Kabour?

Masca de pe chipul meu nu se clintește.

– Nici n-am auzit de numele ăsta.

– Știm că ai fost acolo. Ai fost văzut intrând în prăvălia lui – zice bărbatul, examinând tăblița pe care și-a luat notițe – imediat după ora unsprezece. Purtai un burnuz alb, împodobit cu țesătură de fire de aur.

Inima amenință să-mi sară din piept.

– Aaa! *Sidi* Kabour. Îmi cer scuze. Niciodată nu i-am știut numele întreg. Și spuneți că bietul om e mort, asasinat? Asta-i chiar o veste groaznică. De unde-o să mai cumpere acum slăvitul sultan parfumuri? Nu poate trăi fără tămâia și mireasma de agar[1] și refuză să le cumpere de la altcineva. Nu știu ce va spune Luminăția Sa când va auzi această veste. Probabil că va fi deosebit de supărat. Există vreo văduvă căreia să-i putem face vreun dar?

Cred că mă descurc bine în rolul băiatului de casă al sultanului, preocupat de toate, dar tânărul ofițer nu se lasă păcălit de pălăvrăgeala mea.

– Deci nu cumpărai substanțe interzise pentru sultana Zidana? întreabă el.

– Pentru numele lui Allah, sigur că nu! Și, în locul tău, aș fi mai atent și n-aș mai repeta asemenea bârfe răutăcioase despre cea mai iubită soție a sultanului.

– E o vrăjitoare. Toată lumea știe.

Le întorc spatele, nu înainte de a-i dojeni:

– Am lucruri importante de făcut. Nu mai pot rămâne aici, ascultând aiurelile voastre.

Ofițerul mă prinde de braț. Pentru un asemenea gest, în urmă cu mulți ani, în clipa următoare ar fi zăcut deja mort la pământ, dar la curtea lui Ismail înveți repede să-ți stăpânești furia.

– Am un firman semnat de cadiu să te arestez de îndată, dacă nu cooperezi cu noi.

---

[1] Arbore din familia Aquilaria, care, atunci când e atacat de o ciupercă, produce rășini aromatice. (n.tr.)

Deci mă consideră, într-adevăr, un suspect. Inima începe să mă doară și îmi amintesc de vocea care a strigat după mine, pe când părăseam prăvălia erboristului. Îl strigase pe *sidi* Kabour pe nume, dar dacă cineva m-a recunoscut, în ciuda deghizării la care am apelat?

– Unde-i pelerina albă pe care ai purtat-o?

Slavă lui Allah că există Zidana!

– În camera mea. De ce întrebi?

– Omul care l-a ucis pe Hamid Kabour trebuie să fi fost acoperit cu sângele lui, căci a fost o crimă brutală.

Fac un semn, pentru a îndepărta ceasul rău și deochiul, iar ofițerul mai bătrân, superstițios, îmi urmează pilda. Apoi mă descoase din priviri.

– Ai pelerina? O putem vedea? Și apoi plecăm și te lăsăm să-ți vezi de treabă, zice el, pe un ton mai delicat decât al tovarășului său.

– Sigur că o am. Sultanul însuși mi-a dăruit-o. E unul dintre bunurile mele cele mai de preț.

Gărzile ne flanchează pe când trecem pe lângă clădirile în construcție. În a doua curte a fost săpată o groapă imensă, pentru amestecarea tadelakt-ului, un ipsos special ce poate fi lustruit, căpătând o strălucire deosebită. E o artă dificilă și migăloasă, iar usturimile provocate de materiale nu se vindecă decât după multe luni. În primele stadii, praful de tadelakt poate fi foarte volatil. Chiar pe când trecem pe lângă groapă, se aude un plânset, și unul dintre muncitori se dă înapoi, ținându-se de față.

– Varul arde, zic, scuturând din cap. Probabil că va rămâne orb pe viață.

– Allah e mare! Bietul om, zice ofițerul mai bătrân.

– Dacă e norocos, va scăpa măcar viu de aici.

– *Insha' Allah*, rostește ofițerul gânditor, apoi adaugă: Și dacă nu e norocos?

– Îl vor arunca și pe el în amestecul de material.

Omul pare îngrozit, dar mă simt dator să completez:

– O să vezi lucruri și mai grave, dacă mai stai pe aici. În medie, pierdem vreo treizeci de muncitori pe zi.

Trecem mai departe, tăcuți, deși, pe când ne croim drum către curțile interioare, unde clădirile deveneau tot mai mari și mai frumos decorate, îl văd pe ofițerul mai vârstnic rotindu-și ochii de jur-împrejur, uimit. Desigur, o asemenea atitudine nu e de condamnat. Nimic de asemenea proporții n-a mai fost construit vreodată în Maroc. Celălalt ofițer nu pare impresionat, și bănuiesc că a mai

fost în interiorul complexului palatului imperial. Pare neliniștit însă și merge țanțoș, împingându-și bărbia înainte la fiece pas, ca și cum nimic nu l-ar putea abate de la datoria sa. Cochetez cu ideea de a recunoaște că am găsit cadavrul lui *sidi* Kabour și că am plecat fără să anunț pe nimeni, dar ceva îmi spune că ofițerii au deja o ipoteză, și mărturisirea mea n-ar face decât să agraveze lucrurile.

La intrarea în camera mea, mă opresc.

– O să vă aduc burnuzul, să-l examinați.

– Venim cu tine, se opune al doilea ofițer, sfredelindu-mă cu privirea.

Ei rămân în pragul ușii, cercetând din priviri mobilierul sărac, în vreme ce eu merg la cufăr și scot pelerina, pe care ofițerii o examinează minuțios. Dar nu găsesc nici urmă de sânge, așa că mi-o înapoiază.

– Și ăsta e singurul tău burnuz alb?

– Eu nu primesc bani. Sunt scribul sultanului.

Ofițerul cel tânăr pufnește, apoi se întoarce spre Hassan.

– Spuneai că erai de gardă ieri, când acest om s-a întors?

Hassan dă din cap a încuviințare.

– Da, eu i-am deschis poarta. Fugea…

– Fugea? se miră ofițerul și mă privește circumspect. De ce fugeai?

– Pentru că ploua cu găleata.

– N-ai spus că purta o pelerină albă când s-a întors? i se adresează ofițerul lui Hassan pe un ton răstit, fără însă a-și dezlipi privirea de la mine.

Îl privesc, consternat, pe străjer, dar îmi întoarce o privire impasibilă.

– N-am timp să mă uit ce poartă fiecare, dar sunt sigur că Nus-Nus era îmbrăcat ieri cu acel burnuz.

Dezamăgirea ofițerului i se citește în glas.

– Dar încălțămintea, domnule?

„Domnule“ e un cuvânt nou, ceea ce reprezintă un semn bun, dar am uitat de saboți.

– Cred că erai desculț, intervine Hassan, dornic să mă ajute.

– Desculț?

Ambii ofițeri mă privesc cu un interes reînnoit.

– Noroiul era groaznic. N-am vrut să-mi murdăresc saboții.

Ofițerul tânăr își privește iar notițele.

– Aici se spune că ai părăsit palatul purtând o pereche de saboți înalți, din plută.

Allah fie milostiv!

– Așa se spune?

Oare au interogat și netrebnicii de sclavi? Ideea e absurdă, dar în acest loc, până și zidurile au urechi.

– Purtam saboți când am ieșit, dar mergeam foarte greu prin ploaie și noroi, așa că i-am scos, preferând să merg desculț. E mult mai ușor să te speli de noroiul de pe picioare decât să-l cureți de pe încălțări.

Cei doi ofițeri schimbă între ei o privire. Mă întreb ce-o fi însemnând asta.

– Putem să vedem saboții, domnule? Ca să încheiem ancheta, nu de alta, zice ofițerul bătrân, aproape cerându-și scuze.

Pe toți demonii infernului! Arăt cu mâna spre tălpi.

– Iată-i, îi port acum.

Cei doi se uită cu atenție. Acești papuci Fassi au fost cândva de culoarea lămâii, dar acum au ajuns să fie de un cafeniu murdar, iar pielea s-a întins și s-a lățit, luând forma piciorului. Încălțările mele sunt la fel de uzate ca ale celui mai sărac tâmplar, și e clar că niște saboți mi-ar fi mai mult decât necesari. Ofițerii mă privesc, pe bună dreptate, cu scepticism.

– Și astea sunt singurele încălțări pe care le ai?

– Da, răspund pe dată, dar cuvântul îmi sună până și mie fals.

– Nu te superi dacă aruncăm o privire prin camera ta, spune ofițerul tânăr, și fraza sună mai degrabă ca o declarație, decât ca o întrebare.

– Poftim, uitați-vă, îi invit și mă trag într-o parte.

Percheziția nu le ia prea mult timp, pentru că nici nu-s multe de văzut. Cotrobăie prin cufăr, răsfoiesc cărțile, de parcă aș fi putut ascunde încălțările incriminate între paginile lor. Găsesc pachetele pe care le-am cumpărat pentru Malik, dar pe care am uitat să i le dau. *Ras el hanout*[1] și esența de ulei de trandafir, dar acestea sunt ușor de identificat, după miros. Apoi cercetează cu grijă biroul, mirosind cernelurile, de parcă ar crede că am otravă în ele. Când îmi descoperă *khanjar*-ul, pumnalul special pe care toți bărbații (chiar și eunucii) îl poartă la ocazii speciale, ei se însuflețesc deodată; dar curând, chipurile le devin posomorâte când descoperă că lama e boantă și ruginită și n-ar putea tăia pentru nimic în lume barba și beregata unui om. În cele din urmă, nemulțumit, ofițerul

[1] Condimente (n.red.)

cel tânăr scoate din geanta pe care o poartă pe după umăr o boccea de pânză și o întinde pe dușumea. Pe ea se vede urma unei tălpi, parcă desenate cu vopsea ruginie.

– Am luat urma asta la locul crimei. N-ai vrea să-ți pui piciorul drept pe ea, domnule?

Încă e politicos. Mă supun. Pielea vechiului meu papuc se lățește peste amprenta originală și piciorul meu o acoperă cu totul.

– Îți mulțumesc, domnule, spune ofițerul și ciuda i se citește în glas, în timp ce rulează la loc țesătura. Dar tot n-am terminat.

– Rachid, i se adresează el celuilalt ofițer, dă saboții, te rog.

Allah fie milostiv… iată-i, afurisiții de saboți. Omul îi scoate din geanta lui și-i pune jos, înaintea mea.

– Vrei să-i încalți, domnule? mormăie ofițerul cel tânăr.

Să mă trântesc pe podea, simulând un acces neașteptat de boală? Să mă prefac furios și să-i refuz cererea? Nu fac nici una, nici alta. Căznindu-mă să-mi țin echilibrul pe piciorul stâng, îl bag pe cel drept în sabot. Dar, în loc să mă incrimineze, sabotul se încăpățânează să nu-mi cuprindă piciorul, confortabilul meu papuc vechi fiind mult mai mic. Ofițerul se încăpățânează să mi-l îndese în picior, dar e evident că papucul și sabotul nu se potrivesc. Cu o smucitură care aproape mă face să-mi pierd echilibrul, tânărul mă descalță de sabot și-l aruncă, enervat, deoparte.

Un surâs larg îmi luminează fața, dar îmi recapăt iarăși *kponyungu* și-mi înăbuș dorința de a urla de bucurie.

– S-ar putea ca saboții să aparțină răposatului, zic eu, întinzându-mi brațele, în semn de părere de rău. Mai aveți treabă cu mine, domnilor? Am multe treburi de făcut pentru luminatul sultan.

Primul ofițer mă privește, cu o figură împietrită. Fără să clipesc, îi întorc privirea. În cele din urmă, își dezlipește ochii de pe mine.

– Iar curtea interioară e pentru uzul tău?

– Și alții o folosesc, răspund cu grijă, fără să-mi dau seama unde bate.

Ploaia a spălat toate urmele de sânge de la fântână, iar marmura strălucește, albă ca neaua. Cei doi se plimbă în jurul curții închise preț de câteva minute, în vreme ce eu rămân pe loc, sprijinit de ușă. În spatele meu, Hassan și celălalt străjer discută despre o femeie căreia unul din ei i-a aruncat ocheade în *mellah*. Cum e un cartier evreiesc, balcoanele sunt deschise spre stradă, iar femeia nu purta văl și era, aparent, un boboc de fată. Gărzile din curțile exterioare

nu sunt castrate decât dacă vor să promoveze, lucrând în curțile interioare; cuvintele celor doi sunt deșucheate.

– Dar ăștia sunt ai tăi, domnule?

Ofițerul ține în mână papucii Fassi pătați de sânge, pe care i-am îngropat acolo. În vocea tânărului se simte o bucurie nedisimulată. Apoi, ca un actor de teatru, desface iar pânza cu amprenta pătată de sânge și pune papucul drept pe pată. Desigur, cele două urme se potrivesc perfect.

– Ce-ai de spus despre asta?

„Calm, Nus-Nus. Calm." Am grijă să păstrez mai degrabă tăcerea decât să spun cuvinte care m-ar incrimina și mai tare.

– Scoate-ți papucii, îmi poruncește el și, după ce mă descalț, îmi arată papucii murdari. Pune-i pe ăștia!

Sângele s-a uscat și a format o crustă pe încălțări. Oricum, papucii îmi erau strâmți. Mă rog cerului să fie acum și mai strâmți, dar blestematul de papuc îmi intră în picior ca uns.

Fălos ca un cocoș, ofițerul ia pânza și o întinde în fața mea, invitându-mă, cu un gest larg:

– Acum pune-ți piciorul pe urma de aici.

Mă supun. Desigur, se potrivește perfect. Am pierdut.

– Scrib al curții Nus-Nus, anunță el cu o voce pompoasă și triumfală, apoi se oprește: Nu mai ai alte nume?

Scutur din cap. Nu am nici un nume pe care să-l dau unora ca el.

– Scrib al curții Nus-Nus, acești străjeri sunt martori că te arestez sub acuzația că l-ai ucis pe erboristul *sidi* Hamid Kabour.

– Nu pe mine trebuie să mă arestați. Când am ajuns eu, *sidi* Kabour era deja cu cineva acolo, un tânăr cu căutătură vicleană, cu obrajii supți și accent din sud. Mai era încă în prăvălie când am plecat, iar erboristul era în viață. Acela-i omul care trebuie să-l fi ucis, nu eu!

Tânărul ofițer pufnește, disprețuitor:

– Apărarea celui disperat! Omul despre care vorbești e un domn cu un caracter ireproșabil, binecunoscut cadiului. A venit imediat ce a auzit de moartea lui *sidi* Kabour și ne-a fost de mare ajutor în anchetă.

– Ne-a spus că tu ai rămas cu erboristul, adaugă celălalt ofițer și, judecând după tonul lui, îmi dau seama că nu mai crede nici un cuvânt din spusele mele. Cei doi îmi leagă mâinile și mă iau cu ei.

Partea a doua

Capitolul 6

– Mă numesc Alys Swann și am douăzeci și nouă de ani. Nu, nu am copii. Nu m-am căsătorit niciodată. Da, sunt încă fecioară.

Răspund la întrebările lor cu capul sus. Nu mi-e rușine de starea mea. Așa că îl privesc pe piratul străin în ochi, cu tot curajul pe care-l pot găsi, și vorbesc răspicat. Dacă împrejurările ar fi fost diferite, câțiva dintre cei prezenți ar fi râs probabil pe înfundate, dar de vreme ce ne temem cu toții pentru viețile noastre, au alte chestiuni mai presante pentru care să-și facă griji decât faptul că sunt fată bătrână și că mi-am păstrat virginitatea vreme îndelungată.

Scribul temnicerilor mei notează aceste detalii într-un jurnal, de la dreapta la stânga. Acest fapt, laolaltă cu pielea sa măslinie și capul înfășurat în turban, îmi sugerează că am fost adusă pe nava unor turci. În spatele meu, le aud pe Anouk și pe Marika, servitoarele mele apatice, două surori care au fost angajate să mă însoțească în călătoria de la Scheveningen în Anglia, trăgându-și nasul și înghițindu-și lacrimile. Pentru un scurt moment, mi se face milă de ele. Nu sunt mai mult decât niște copile și, deși sunt ursuze și neascultătoare, nu merită să moară la o vârstă atât de fragedă. Bietele de ele, de-abia pornesc în viață, pline de visurile pe care le-am avut și eu la vârsta lor – legate de bărbați tineri și de căsătorie, de copii și râsete. Și-au petrecut cea mai mare parte a călătoriei chicotind și căscând ochii mari la echipaj, dar acum, mulți dintre acei flăcăi chipeși zac morți pe puntea vaporului nostru, sau în lanțuri, la bordul navei pe care ne aflăm.

– Crezi că ne vor viola? mă întreabă Anouk cu ochii cât cepele.

– Sper că nu, e tot ce pot spune cu mâna pe inimă.

Și, totuși, un bărbat m-a apucat de sân când ne-au luat de pe cealaltă navă. Am fost atât de surprinsă, încât nici măcar nu m-am gândit să țip, ci l-am prins, pur și simplu, de mână și i-am dat-o

deoparte. O expresie inconfundabilă de ruşine i s-a citit pe chip. A clătinat din cap şi a mormăit ceva în limba lui stranie, ce mi s-a părut a fi o scuză, lucru care nu se potrivea cu maniera nemiloasă în care fusese cucerită corabia noastră.

Dar nu ne-a trebuit mult pentru a ne da seama că suntem nişte mărfuri, mult mai valoroase decât valurile de stofă din cala corabiei. Cele două femei mulatre care îl slujeau pe căpitanul mort ca bucătărese (şi, îmi pare rău să o spun, dar îi erau probabil şi amante) îşi dau ochii peste cap.

– Sclave, spune una, iar cealaltă răspunde:

– Din nou.

Sclavia mi-a părut întotdeauna o practică deplorabilă. Ideea de a deţine o persoană ca pe o piesă de mobilier mi se pare greşită din punct de vedere moral şi am refuzat să cumpăr pe cineva. Mama mă dojenea aspru pentru lipsa mea de chiverniseală. Amsterdam este capitala sclavilor din Europa, şi puteam cumpăra sclavi la un preţ de nimic. Dar, după moartea tatei, eu ţineam socotelile şi am luat frâiele în mână, deşi mama se plângea amarnic că nu avea câţiva băieţaşi negri pe care să-i îmbrace în haine fistichii, folosindu-i ca pe o prelungire a persoanei sale, pentru ocaziile când o vizitau prietenii ei înfiorători, cu propria lor suită jalnică. Dar, spre ruşinea mea, nici măcar nu mă gândisem vreodată că un alb ar putea fi vândut ca sclav, cu atât mai puţin eu însămi.

Am auzit de corăbii pentru sclavi, de oameni înlănţuiţi în propria lor mizerie, doborâţi de boală sub punte, de mulţimea de cadavre aruncate peste bord, care depăşeau numărul celor care ajungeau vii la destinaţie, dar se pare că nu aceasta este soarta mea. Sunt dusă într-o cabină mică, care, deşi strâmtă şi murdară, îmi conferă o oarecare intimitate şi demnitate, şi stau întinsă în întuneric, gândindu-mă ce s-ar fi întâmplat dacă nava noastră ar fi ajuns în Anglia. După căsătorie, aş fi locuit cu soţul meu, domnul Burke, în noua lui casă, construită în Golden Square, în Londra – un loc care pare magic, dar pe care nu l-am văzut niciodată şi probabil că nici nu-l voi vedea vreodată de acum înainte.

Nu l-am întâlnit pe domnul Burke. Uniunea a fost aranjată de către familiile noastre, deşi mă tem că nu s-a dovedit a fi alianţa la care spera mama. Avea visuri măreţe, spunându-mi că mă voi căsători cu un nobil, refăcând astfel averea pe care o pierduse tata când fugise în Olanda de oamenii din Parlament, la izbucnirea războiului cu englezii. De ce se căsătorise cu el, nu ştiu, căci îmi era

limpede, încă de când eram copilă, că nu ținea la el cine știe ce. Și ea era o *émigré*, fiica unei familii care trăia la marginea vieții de la curte, mișcându-se printre cei bogați și celebri, fără mijloacele necesare pentru a face aceasta.

De-a lungul întregii mele tinereți, am fost oferită cu un zel din ce în ce mai mare unui șir de mici nobili care ne vizitau, dar, odată cu restaurarea domniei regelui Carol, acasă în Anglia, erau suficiente fete mai frumoase, cu averi considerabil mai mari și provenind din familii mai bune, pentru a hrăni piața căsătoriilor, astfel că mama a devenit o femeie din ce în ce mai dezamăgită.

Dezamăgirea s-a transformat în amărăciune, amărăciunea, într-o boală a spiritului, care, în curând, a devenit o boală a trupului, și de atunci am devenit însoțitoarea ei. A acceptat propunerea domnului Andrew Burke în numele meu doar din pricina faptului că datoriile noastre crescuseră și „tânjesc să văd Anglia mea iubită, înainte de a muri".

Cea mai mare apropiere posibilă de logodnicul meu fusese prin intermediul micului portret pe care îl trimisese, dar, dat fiind că îl văzusem pe cel făcut mie cu ocazia logodnei, mă îndoiam serios că ar fi veridic. În portretul care mi se făcuse eram minionă și bălană, cu ochii mai mari și mai albaștri decât sunt în realitate, cu pielea albă ca de porțelan, fără urmă de pistrui și cu zece ani mai tânără, datorită lipsei de detalii, ca și cum cineva ar fi aruncat o lumină puternică asupra mea, care șterse anii și grijile. Văzându-l, am izbucnit în râs.

– Mă va trimite înapoi când va vedea ce a cumpărat!

Pe mama nu au amuzat-o vorbele mele.

În portretul domnului Burke se vedea un bărbat robust, cu barbă neagră, de vârstă mijlocie, cu o burtă generoasă, îmbrăcat în veșminte întunecate, având întins în față un val de țesătură și un etalon în mână, pentru a sugera meșteșugul de postăvar: un kilometru mai jos pe scara socială față de visurile de glorie ale mamei mele.

Cu toate acestea, însuflețită de perspectiva de a fi trimisă înapoi în Anglia după ce se asigura că sunt măritată, mama a reușit să se ridice în capul oaselor pe patul pe care zăcea, decretând că era „un pachet tare chipeș." Așadar, totul se reducea la cantități, măsuri și mărfuri, iar acum, poate că acest sistem bazat pe mărfuri își găsise cea mai adevărată expresie posibilă. În loc să fiu trimisă pachet la un postăvar gras și bătrâior din Londra, voi fi vândută unui alt bărbat dintr-o altă țară străină.

Ne aflăm pe mare de multe zile – mult mai multe decât cele trei de care e nevoie pentru a ajunge de la Scheveningen pe coasta engleză. Nu am avut în toată viața mea atâta timp pentru mine. Când a murit tata aveam treisprezece ani. Mama s-a retras în încăperile ei, după ce l-au îngropat și nu a mai ieșit nicicând din ele, petrecându-și timpul moțăind, citind poezii, privind în gol pe fereastră și suspinând după tinerețea ei pierdută, sau cântând execrabil la spineta ei.

Aveam servitori pe vremea aceea – o bucătăreasă, o menajeră, un valet, două slujnice, un grădinar –, dar, la moartea tatei, ni s-a dezvăluit adevărata situație a finanțelor noastre, și în scurt timp, aceștia au plecat unul câte unul, căci creditele au încetat, datoriile au trebuit achitate și nu le mai puteam plăti salariile. În cele din urmă, am rămas doar cu bătrâna Judith și cu fiica ei, Els. Judith gătea după un anume tipic, iar Els de-abia dacă putea folosi cuțitul de curățat legume sau frământa aluatul. Astfel că, așa tânără cum eram, mi-am asumat rolul de menajeră. Nu trăiam bine, dar eram mereu ocupată cu mărunțișurile care țin o gospodărie în funcțiune – măturatul și curățatul, cusutul și reparatul, îngrijirea grădinii, în care am început să cultiv legume și pomi fructiferi.

Una câte una, am vândut colecția de antichități a tatei – sticlăria și porțelanul italian, cărțile și raritățile, ca și colecția lui de instrumente științifice. Apoi am trecut la frumoasele covoare turcești și, în cele din urmă, la mobilierul din toată casa, în afara salonului de primire, în care, ocazional, mai primeam încă oaspeți. În restul casei nu a mai rămas decât strictul necesar. Mai puțin de curățat, mă gândeam eu, dedicându-mă socotelilor casei. Cât aș fi dorit să vând nenorocita de spinetă a mamei; sunetul notelor false care răsunau în casa ce se golea rapid era de neîndurat pentru urechile mele.

Când a sosit propunerea domnului Burke, ar fi trebuit să fiu ușurată că, în sfârșit, cineva se va îngriji de mine, că nu va mai trebui să mă preocup de asemenea lucruri mărunte. Dar, în realitate, mă bucuram de latura practică a vieții pe care o duceam, de logica simplă a gândului că, dacă nu mă ridicam din pat la răsăritul soarelui, pentru a le ajuta pe Judith și pe Els la bucătărie, nu vom avea pâine la micul dejun; că, dacă nu-mi semăn semințele în mai, nu vom avea fasole în septembrie; că, dacă nu peticesc fusta de îndată ce s-a rupt, în curând nu avea să mai fie bună decât pe post de cârpă. Cum am reușit să menținem aparența unui trai decent nu știu, dar cred că nimeni nu-și dădea seama de sărăcia în care trăiam.

În fiecare seară mergeam la culcare satisfăcută că totul era la locul său; doar când dormeam aveau mâinile mele odihnă.

Cum stau în această măruntă cabină, mintea mea rătăcește în voie. Cuget asupra identității temnicerilor noștri și mă întreb dacă ne îndreptăm spre Poarta lui Hercule, spre Marea Mediterană, spre capitalele sclavilor, Alger sau Tunis, ori poate și mai înspre răsărit, către Constantinopol.

Nu trece mai mult de o săptămână și curiozitatea îmi este satisfăcută.

Când, în sfârșit, tragem în port și debarcăm de pe corabie, mă trezesc pe țărm cu lacrimile curgându-mi pe obraji – căci ochii mei s-au obișnuit de-acum într-atât cu întunericul, încât lumina din acest loc este orbitoare. De pe vas, mă așază pe un catâr și înaintăm pe străduțe strâmte, trecând pe lângă o multitudine de bărbați tuciurii cu turbane sau mantii cu glugi ascuțite, care ne privesc – cei mai mulți în tăcere, deși unii aruncă blesteme, sau poate binecuvântări, în limba lor stranie, guturală. Lăsăm în urmă măgari cărora li se văd coastele prin piele, copii cu ochii negri și femei acoperite din cap până în picioare în țesături – visul unui postăvar. În cele din urmă, ne oprim în fața unei case albe mari, care nu are nici măcar o fereastră, ci doar o ușă de fier. Aici, sunt dusă într-o încăpere, laolaltă cu alte șase femei, dintre care niciuna nu vorbește o boabă englezește, deși una, Saar, o rupe nițel în olandeză. Îmi spune că ea și celelalte femei au fost luate din sate spaniole sau portugheze.

Toate sunt mai tinere decât mine cu peste un deceniu, deși soarele le-a zbârcit pielea, săpând riduri adânci pe chipurile lor. Acestea sunt fetele care stăteau pe pontoanele de la marginea mării, cârpind plase de pescuit și punând sardele în butoaie cu sare. Sunt robuste și cu picioarele pe pământ. Nu au auzit povești de dragoste și de noblețe în familie, astfel că nu au nici o iluzie cu privire la ceea ce ne așteaptă, și par a-și accepta resemnate soarta.

– Gândește-te, ce avem noi toate în comun? întreabă Saar. Suntem toate femei. Dincolo de asta?

Nu durează mult să-mi dau seama ce vrea să spună.

– Suntem toate fecioare. Virgine, toate. Asta ne face valoroase.

Nu există decât un singur motiv pentru care himenul intact te poate transforma într-o marfă de preț. Strâng din dinți.

– Ei bine, asta înseamnă că, cel puțin, vor dori să-și protejeze investiția, până vom fi vândute.

– E mai rău de-atât, spune cea care poartă numele de Constanza.

Ce ar putea fi mai rău?

– Sunt mahomedani. Ne vor face să trecem la religia musulmană.

O privesc țintă, neîncrezătoare.

– Asta n-o voi face niciodată.

– Asta spui acum.

O femeie bondoacă, purtând veșmintele locului, intră și începe să se învârtă în jurul nostru, cercetându-ne mâinile și dinții, de parcă am fi vite. Când ajunge la mine, rânjește și îmi mângâie părul. Apoi spune, foarte clar, în olandeză:

– Ce bijuterie! Va fi încântat de fata asta.

Îi răspund în aceeași limbă, ceea ce o surprinde. Îmi spune că o cheamă Yasmin și că mama ei „a fost cândva olandeză", ce-o fi însemnând asta.

– Nu arăți a olandeză, îi spun, căci are pielea măslinie și părul brunet și sârmos.

– Semăn cu tata. Mama a lucrat la *sidi* Qasem mulți ani. A venit din Amsterdam cu soțul ei, un marinar renegat, care a intrat în flota corsarilor de aici, dar a murit într-o luptă pe mare lângă Gibraltar, iar ea s-a convertit și s-a măritat cu un localnic, un berber din Rif.

– Pare a fi un loc unde trăiesc multe națiii, spun eu.

– O, da! exclamă ea cu mândrie. Avem prizonieri din toată lumea.

Spune că orașul se numește Salé și că se află pe coasta nordică a Marocului, cuvânt pe care până acum nu l-am asociat decât cu mărfurile alese din piele, din piața centrală din Haga. Se pare că este principalul port în comerțul cu sclavi străini din tot Magrebul.

– Corăbiile lui *sidi* sunt pline de sclavi din Spania și Portugalia, Franța și Sicilia, din Corsica și Malta, ba chiar și din Irlanda și tărâmurile nordice de dincolo.

Îmi spune că, pe vremea mamei ei, a avut loc o invazie faimoasă în orașul arctic Reykjavik, când au fost luați peste patru sute de prizonieri într-o singură zi. Întinde mâna și îmi atinge obrazul.

– Erau chiar mai palide decât tine, fetele acelea. Mama spunea că arătau de parcă ar fi fost sculptate din gheață. De atunci, aristocrații de aici sunt înnebuniți după femei palide cu părul blond. Vezi tu, sunt un simbol al statutului; doar un bărbat bogat își poate permite o asemenea ființă rară.

Mă mângâie din nou pe mână, devenindu-i familiară datorită limbii pe care o vorbim amândouă.

– O să aduci bani buni.

Așadar de aceea, în ciuda vârstei mele, am fost separată de celelalte femei de pe corabie.

– Și cine este acest *sidi* Qasem? întreb eu.

– Este o persoană venerabilă.

Murmură ceva în limba ei păgână, își trece mâinile peste față, își sărută palmele și le duce la inimă, ca și când ar fi un fel de icoană sau de sfânt.

– *Sidi* Qasem este conducătorul divanului corsarilor. Câți prizonieri străini au adus corăbiile lui, Allah fie slăvit! Ai mare noroc că ai fost capturată de unul dintre căpitanii lui *sidi*, spune ea, fără pic de ironie.

– Soția sa, Lalla Zahra, a fost și ea captivă. Venea din Anglia și se numea Catherine acolo. Dar aici îi spunem Trandafirul din Nord. A luat numele de Zahra când s-a convertit.

Tresar.

– A trecut la religia musulmană?

– Este o mare doamnă, un exemplu pentru noi toți. Vei avea onoarea să o cunoști în scurt timp.

Strâng din buze și nu spun nimic.

Mai târziu, sunt dusă jos, într-un salon mare, plin de canapele joase. Mobilierul este simplu, și totuși bogat. Mama este o snoabă de prima mână. Crescută să apreciez în doze minuțioase averea și gustul, îmi dau imediat seama că proprietarul acestei case are bani de aruncat, dar îi folosește cumpătat, și nu pentru a-ți lua privirile. Mi se cere să-mi las pantofii la ușa salonului. Covoarele pe care pășesc sunt mătăsoase sub tălpi, având culorile unui apus discret. Partea de sus a pereților este acoperită de o friză de ipsos sculptată, lucrată cu minuțiozitatea unui fagure. Tavanul e făcut dintr-un lemn întunecat, sculptat, pereții sunt albi, iar cuverturile de pe canapele sunt din pânză obișnuită, crem, însă pernele răsfirate pe ele sunt din mătăsuri și catifele strălucitoare, iar draperiile de deasupra lor îți taie respirația. Le ating cu degetele, minunându-mă, întorcând colțul pentru a vedea cusătura de pe dos, care este la fel de aleasă ca și cea de pe față – marca unei adevărate maestre. Este straniu să găsesc o asemenea frumusețe într-un loc care prosperă de pe urma cruzimii.

– Văd că ești interesată de brodat.

Vocea englezească rece mă face să tresar. Mă întorc și văd o femeie impunătoare de șaizeci-șaizeci și cinci de ani, care mă privește cu jumătate de zâmbet. Are ochii cenușiu-albăstrui, precum

cerul de iarnă, dar pleoapele au fost vopsite cu un amestec întunecat, care le face să salte către privitor într-o manieră stranie și totodată extrem de directă. Nu sunt obișnuită să fiu scrutată în acest fel, astfel că mă simt stânjenită. Sesizez detaliile cerceilor ei mari de argint și colierul alambicat din mărgele pe care îl poartă la baza gâtului. Are o mantie de un albastru intens, cu fir de argint cusut cu perle mărunte. Este înaltă și se ține dreaptă; e impresionantă. Dar, în timp ce se lasă pe perne, face o grimasă, ca și când ar avea articulațiile înțepenite, și îmi dau seama că e mai bătrână decât credeam.

– Bun venit în casa noastră, spune ea, făcându-mi semn să mă așez, ca și când aș fi un oaspete venit într-o după-amiază de duminică, la ceai și la povești. Numele meu este Lalla Zahra și sunt soția lui *sidi* Qasem, căruia îi aparține această casă.

– Mă numesc Alys Swann și sunt din Haga, deși familia mea provine din Anglia.

Buzele ei zvâcnesc.

– La fel și eu, cândva. Dintr-un loc numit Kenegie, în vestul Cornwall-ului. Nu am prea des ocazia să vorbesc limba mea maternă, în ultima vreme.

– Înseamnă că nu trec prea mulți sclavi englezi pe aici? întreb eu mușcător.

Își izbește mâinile de coapse și râde tare.

– Ei bine, Alys Swann, ce păcat că trebuie să te trimitem mai departe. Ar fi fost amuzant să te ținem aici un pic. E plăcut să vezi pe cineva cu oareșce spirit, deși ar trebui să te avertizez că s-ar putea să nu fie înțelept să te folosești prea mult de el, acolo unde te vei duce.

Înghit în sec.

– Și unde va fi asta? întreb. Aș vrea să-mi cunosc soarta. Consider că îți accepți mai ușor destinul, dacă mai întâi îl înțelegi.

Ea ridică dintr-o sprânceană.

– Ai fost însemnată pentru Meknes.

Însemnată pentru piață, ca o oaie.

– Și cine este acest Meknes?

– E posibil ca faima marelui nostru sultan să nu se răspândit până în înalta societate olandeză?

– Nu mă învârt în astfel de cercuri, spun eu împietrită.

Se joacă cu mine, și nu-mi place, din pricina aceasta.

– Ai fost pusă deoparte ca trofeu pentru Maiestatea Sa, sultanul Moulai Ismail, a cărui curte se află în orașul imperial Meknes, pe care, după spusele soțului meu, îl reconstruiește în momentul de față, în cea mai sublimă manieră.

Rumeg totul în tăcere. Când mama vorbea despre o căsătorie cu un nobil, nu cred că se gândea tocmai la asta.

– Vei fi primită în haremul regal, dacă te porți cumpătat și decent, și nu vei mai duce lipsă de nimic, pentru tot restul zilelor. Vei locui într-un palat de marmură, porfir și jasp; vei mânca din talgere de aur și argint, vei fi învești mântată în cele mai fine mătăsuri, iar iarna, în cea mai moale lână și vei fi parfumată cu miresmele bogate ale Arabiei. Ce altceva și-ar mai putea dori orice fată?

– Împăratul Marocului mă vrea pe mine drept curtezană? Ideea este cât se poate de absurdă.

– Ești suficient de drăguță, cu părul tău bălan și pielea albă, astfel că îi vei fi prezentată în această postură. Ce face cu tine după aceea e treaba lui.

Zâmbește dulce, ca și când ar fi cât se poate de normal să stăm astfel acolo, discutând despre asemenea chestiuni.

– Haide, Alys, nu este atât de rău. Poate că străinii îl descriu pe sultan drept un monstru, dar e un bărbat ca oricare altul. Ca femeie în haremul său, vei duce o viață confortabilă, și probabil că va trebui să-i împarți așternutul doar de câteva ori în viață. Poate că o singură dată.

Nu-mi mai pot ascunde indignarea.

– Și o dată e prea mult!

– E greu de acceptat, știu, această pierdere a alegerii și a voinței. Am fost mai norocoasă decât tine, deși, la rândul meu, am fost luată prizonieră de corsari.

– Dacă și dumneavoastră ați fost răpită de pirați, mă așteptam la ceva mai multă milă.

– Sunt corsari, Alys, nu piraț i. Poate pentru tine diferența e neînsemnată, dar, în această cultură, acești bărbați sunt eroi, nu criminali. Fac toate astea nu pentru câștigul lor personal, ci în beneficiul comunității.

Fac un gest către încăperea somptuoasă.

– Așadar, asta înseamnă că frumoasa dumneavoastră casă nu este socotită un „câștig personal“?

Clatină din cap.

– Înțeleg că este greu să ți se răpească ceea ce socotești a fi libertatea ta, dar, răspunde-mi sincer, Alys, sunt vreodată libere femeile? În Anglia, și îmi închipui că și în Olanda, suntem cumpărate și vândute, aruncate într-o căsătorie pentru a consolida afacerea familiei ici, aspirațiile politice colo, pentru a nu lăsa să se ducă de râpă o moșie de la țară sau, pur și simplu, pentru că familia noastră vrea să scape de noi. Trebuie să fi trăit un mare șoc – înțeleg prea bine – când ai fost răpită pe mare, după cum ți s-a întâmplat, și te-ai trezit printre oameni pe care îi privești drept păgâni. Știu că poate fi înspăimântător. Am fost luată prizonieră în timpul unui atac asupra unei biserici din Penzance, în 1625, și vândută în cartierul sclavilor, aici, în Salé. Credeam că viața mea s-a sfârșit, dar, de fapt, de-abia începuse. Bărbatul care m-a răpit m-a luat de soție, și a fost cel mai fericit mariaj posibil. Vei spune că am fost norocoasă, dar ascultă-mă pe mine, Alys, oamenii aceștia sunt la fel ca toți ceilalți oameni: unii sunt respectuoși și cu frică de Dumnezeu, blânzi chiar, în vreme ce alții sunt parșivi și plini de ură. Tot ce putem face este să sperăm la ce-i mai bun…

– Și să ne pregătim pentru ce-i mai rău, îi termin eu fraza, enervată de laudele ei.

Întinde mâinile.

– S-ar putea ca totul să iasă mult mai bine decât te temi. Dar nu e rău să fii pragmatică și să accepți situația prezentă cu toată grația de care ești în stare, în acest fel protejându-te pe tine însăți și evitând… complicațiile.

– Nu mă voi converti.

– Trebuie să alegi așa cum îți dictează conștiința. Dar, Alys, contează ceea ce păstrezi în inimă. Nu fi încăpățânată, te implor. Pentru binele tău.

Preț de o clipă, aerul a devenit apăsător, ca și când s-ar fi încărcat cu o urmă de furie, iar apoi draperiile din spatele meu au foșnit și, într-o clipă, liniile rigide ale feței ei s-au înmuiat și obrajii i s-au înroșit ușor, ca și când cineva i-ar fi aprins o lanternă pe dinăuntru. Din spatele meu se aude vocea unui bărbat, profundă și vibrantă, iar în fața mea apare stăpânul casei, stând și privindu-mă nemișcat.

E bătrân și slab ca un țâr, cu un chip întunecat și cu o barbă albă, tunsă scurt. Mă privește de sus în jos cu ochi scânteietori, pătrunzători și nemiloși, pe sub marginea acoperământului care îi înfășoară capul în volute complicate. Sunt surprinsă când mi se adresează în engleză.

– Bună ziua, Alys Swann. Căpitanul meu are tendința de a exagera, dar văd că, de data aceasta, descrierea sa corespunde realității.

Uimirea mă face îndrăzneață și îi înfrunt privirea.

– Suficient de încântătoare pentru a fi forțată să duc o viață de servitute, ca târfă a unui sultan monstruos, sau, cel puțin, asta mi s-a spus.

Ochii lui licăresc.

– Mă uimește că ești o femeie cu oarecare convingeri. Convingerile și frumusețea sunt două calități demne de prețuit, dar când sunt combinate, e ca și când ai înhăma un armăsar sălbatic și un catâr la aceeași trăsură. Rezultatele pot fi… primejdioase.

– Pentru cel care ține frâiele sau pentru pasageri?

– Pentru toți cei implicați. Dar în special pentru tine. Alys Swann, ar fi, într-adevăr, păcat ca un asemenea spirit să fie sfărâmat, și o astfel de frumusețe, pângărită.

– Mă vor tortura pentru a mă converti?

– Sultanul nu va împărți așternutul cu o necredincioasă.

– Poate că ar fi mai bine să mă scoateți la mezat și să mă vindeți celui care oferă cei mai mulți bani.

Bărbatul se ghemuiește cu o surprinzătoare grație și suplețe, așezându-se în fața mea cu picioarele încrucișate, astfel încât să mă poată privi în ochi.

– Sultanul este întotdeauna cel care oferă cei mai mulți bani, Alys Swann; chiar dacă prețul pe care îl plătește nu este în monede. Nu vei înțelege asta, știu, dar crede-mă când spun că nu îndrăznesc să te vând altcuiva. Moulai Ismail ar afla și mi-ar tăia capul. Femeile tinere cu o înfățișare atât de izbitoare sunt o marfă prea rară pe piețele noastre, pentru a nu atrage atenția.

– Atunci, păstrați-mă aici ca servitoare, îl provoc eu.

– Nu este posibil. Îmi pare rău, dar trebuie să te trimit mai departe. Ești un trofeu demn de un împărat și pentru el te vom pregăti.

Capitolul 7

Trei zile mai târziu, Lalla Zahra vine în camera mea, încărcată de mătăsuri. Le așază pe covor și le sortează în mormane viu colorate. Apoi ia un veșmânt și îl potrivește pe mine.

– Aceasta îți vine de minune.

Este o mantie simplă de mătase, de un verde-albăstrui strălucitor, cu mâneci largi și nasturi care se îmbină de sus până jos. Nu seamănă cu nimic din ce am purtat vreodată. Grijile zilnice, situația financiară precară și asprimea unei clime care încuraja postavul și lâna m-au împiedicat să port vreodată ceva atât de nepractic. Tare aș vrea să o pun pe mine, dar rezist tentației.

– Mă îndoiesc, spun eu, încrucișându-mi brațele.

– Încearc-o.

Stăm acolo un moment îndelungat, privindu-ne țintă una pe alta. Apoi îmi zâmbește.

– Îți înțeleg ezitarea, Alys. Nu sunt de piatră. Dar evenimentele au calea lor inevitabilă și este imposibil să te întorci dintr-un anumit punct. Haide să scoatem ce e mai bun din situație, și din tine.

Mă dezbrac de hainele mele, iar ea îmi strecoară rochia peste cap și peste brațele ridicate. Mătasea alunecă precum apa pe pielea mea fierbinte și îmi pare că sunt, mai degrabă, dezbrăcată decât îmbrăcată.

– Asta vine pe deasupra.

Îmi întinde un alt veșmânt diafan, un fel de haină de pus pe deasupra, cu broderii pe fundalul unei împletituri aurii. Este extrem de fin lucrată. Mă trezesc că mâinile mele trădătoare o ating, ca și când ar avea o voință proprie.

Ea îmi îndepărtează părul de pe umeri, apoi mă conduce la o oglindă și privesc țintă spre reflexia străină din fața ochilor. Transformarea mă face să simt o durere aproape fizică. Dacă aș fi arătat așa, ar fi plecat Laurent atât de ușor pe cât a făcut-o?

Laurent era artist ambulant. Olanda e plină de astfel de artiști în zilele noastre. Se spune că este țara în care îți poți câștiga cel mai ușor traiul, dacă te pricepi nițel să mânuiești culorile și pensula. După ce războiul cu Spania a luat, în cele din urmă, sfârșit, iar comerțul a început să înflorească, toți negustorii olandezi și-au dorit deodată să-și arate bogăția, să se înconjoare nu numai de obiectele frumoase, reale, care le impulsionau credința în noua realitate, ci și de reprezentările acestor obiecte – tablouri cu flori și fructe, scene din oraș, portrete. Casa nu era un cămin, dacă pe pereții săi nu atârnau zece imagini înrămate ale lumii de dinăuntru și din afară. Olanda își atârnă sufletul în cârlig, punându-l în văzul tuturor. Laurent încercase să-și câștige pâinea ca pictor în Franța natală, dar francezii sunt snobi când vine vorba de astfel de lucruri, și Laurent nu a reușit să-și croiască un nume. Deși avea o oarecare pricepere, nu era nici pe departe un desenator remarcabil, dar în Haga câștiga bine. Era chipeș, acesta fiind unul din motivele pentru care reușise. Soțiile și fiicele negustorilor îi solicitau atenția. Brunet, cu ochii negri și atletic, era exact opusul bărbaților masivi, blonzi și roșcovani din oraș. Nu m-am considerat niciodată o prostuță sentimentală, care să-și piardă capul de dragul unui chip aparte sau de pe urma unui compliment avântat, dar când l-am întâlnit pe Laurent, a fost ca și când inima mea ar fi sărit din vârful unei stânci, urmată de restul ființei mele, o secundă mai târziu.

A venit la ușă, în căutare de lucru. Văzând o casă de negustor solidă și arătoasă, s-a așteptat, fără îndoială, să-i deschidă ușa un negustor sănătos și prezentabil, dar când i-am explicat că nu exista așa ceva, am văzut cum îi pică fața, înainte de a-și reveni și de a începe să-și ceară scuze. Momentul acela de dezamăgire pe care l-am perceput m-a dus la pierzanie, căci în acel moment m-am îndrăgostit. O decizie potrivnică, într-adevăr, să tânjești după cineva pe care nu-l poți avea niciodată. Îmi arătase clar în acel moment în care a lăsat garda jos ce credea cu adevărat despre mine – că nu eram nici suficient de bogată, nici îndeajuns de drăguță pentru a-l interesa, fie ca subiect sau ca obiect al abilităților sale.

Deși aveam multe ziduri goale pe care să atârnăm tablouri, ultimul lucru pe care ni-l puteam permite era să comandăm unul. Dar am făcut-o oricum. Judith a tras cu urechea la conversație. Era exact în spatele meu când m-am întors să intru în casă, după ce stătusem acolo, privind cum francezul se îndepărta, cu un pas care îmi aducea fluturi în stomac.

– Nu ne putem permite, mi-a spus ea. Știi bine lucrul ăsta.

Eu eram stăpâna, iar ea doar o servitoare, dar când coci pâine cu cineva, în fiecare dimineață la răsăritul soarelui, aceste inegalități se cam pierd în aluatul frământat. Eram obișnuită cu ea să spună exact ce gândea, și rareori o mustram pentru asta.

– E primejdios, continuă ea. Se vede după cum merge. Du-te după el și spune-i că te-ai răzgândit.

Știam că are dreptate, dar i-am spus să tacă.

A venit a doua zi, și în ziua următoare, și tot așa, timp de trei săptămâni binecuvântate, în care am stat pe scaunul din bucătăria de vară, pozându-i.

– Lumina va fi mai bună pentru tine acolo, i-am spus, vrând, de fapt, să ascund faptul că nu era nici urmă de piesă de mobilier în casă, ceea ce l-ar fi făcut să-și dea seama de motivele mele.

Și-a instalat șevaletul printre aracii de fasole, călcându-mi în picioare vlăstarele, dar nu m-am plâns deloc. Era îmbătător să mi se facă portretul. Obișnuia să aibă de-a face cu subiecți stânjeniți și se pricepea să mă flateze într-un fel care mă făcea să mă topesc și să mă supun. Neavând experiența necesară, luam fiecare compliment de bun. Îl îmbrățișam în sinea mea, în patul meu îngust, în fiecare seară. Faptul că un tânăr atât de chipeș îmi studia fața cu minuțiozitate, deși îl plăteam pentru acest privilegiu, era o experiență amețitoare pentru o tânără de douăzeci și patru de ani, necăsătorită, care nu se considerase niciodată demnă de luat în seamă. Fiecare atingere a pensulei pe pânză părea o mângâiere, și cu fiecare atingere a pensulei, mă simțeam tot mai frumoasă. Visam la viața pe care am fi putut-o avea împreună, la copiii pe care i-am face. Și, deodată, mi-am dorit copiii lui cu pasiune. Nu mă gândisem niciodată să am un copil până la acel moment, dar după aceea, ideea m-a cotropit ca o boală.

Mă gândeam că exercit un fel de vrajă tăcută asupra lui în timpul acelor ore petrecute în tăcere. Cu cât mă îndrăgosteam mai tare de el, cu atât deveneam mai sigură că el îmi împărtășea sentimentele – din felul în care-și înclina capul, cum își ținea buzele, cum stătea când se întindea după un pahar cu apă cu zahăr și cu lămâie sau după vreuna din prăjiturelele pe care le pregăteam cu atâta grijă pentru el, în fiecare zi.

A refuzat să îmi arate lucrarea până ce nu a fost gata, însă până să vină acel moment, m-am convins de ceea ce voi vedea surprins de mâinile lui pricepute, cu ajutorul uleiurilor nemuritoare, pe care

le strângea atât de senzual, lăsându-le să cadă pe paletă. Astfel că, în cele din urmă, când mi-a dezvăluit pictura terminată, am crezut că mă ia peste picior, că a înlocuit portretul meu cu portretul unei alte femei. Femeia aceea era urâtă și anostă în rochia ei cuviincioasă, încheiată până la gât, cu boneta și cu gulerul ei alb și apretat… Ochii, mijiți pentru a se apăra de lumina de afară, se pierdeau în cute de carne albă; nasul semăna cu un cioc, iar buzele nu erau mai mult decât o linie subțire. Arăta mai curând ca o virgină puritană severă decât ca fiica unui regalist englez, care tânjea ca artistul francez să-i smulgă hainele de pe ea și să o posede printre straturile de fasole și ridichi.

Mi-am înghițit dezamăgirea, l-am plătit și i-am urat drum bun. Petrecuse patru ore în fiecare zi, timp de trei săptămâni, în compania mea. A luat banii și a plecat în cinci minute, fără să se uite măcar o dată înapoi. Nu l-am revăzut niciodată.

Am privit portretul îndelung și scrutător, apoi l-am ars. Păstrez pictura în mine ca pe imaginea a ceea ce sunt… Și, cu siguranță, nu sunt femeia care mă privește din oglinda Lalei Zahra. Aceasta este femeia pe care Laurent ar fi trebuit s-o picteze, această cochetă exotică, cu pielea ei strălucitoare și cu părul blond despletit, ai cărei ochi strălucesc cu aceleași scântei turcoaz ca și mătasea. Această femeie l-ar fi putut cuceri, așa cum tânjisem eu să-l cuceresc.

Răspund reflexiei mele cu un zâmbet amar. Mai bine, gândesc eu, că nu am făcut-o.

Lalla Zahra îmi interpretează expresia ca pe una de mulțumire de sine.

– Vezi, Alys, vei fi o curtezană aleasă. Caftanul îți vine bine.

Nu înțelege nimic când vede că îl smulg de pe mine, îl arunc spre ea și izbucnesc în lacrimi. Este prima dată când plâng, din momentul în care am fost luată prizonieră.

Caftanul este doar începutul. Sunt dusă într-un loc pe care ei îl numesc hamam, un fel de baie comunală. Aici, sunt dezbrăcată și împinsă către o cameră foarte fierbinte, plină de aburi. E greu să distingi ceva prin toți acei vapori, dar, când aerul se limpezește, văd o mulțime de femei localnice care se plimbă de colo-colo despuiate, fără pic de rușine, la fel ca Eva înainte de a fi mușcat din măr. Unele stau jos, altele stau chircite, scoțând la iveală despicături la fel de netede ca ale unei copile. Toate pălăvrăgesc în limba lor stranie, iar strigătele și râsetele lor reverberează în încăperea cu pereți strâmți

de piatră. Dacă închid ochii, aș putea crede că am pătruns într-o colonie de maimuțe.

Nonșalanța cu care își expun goliciunea mă șochează, căci, pe străzi, femeile sunt înfășurate din cap până în picioare în veșminte prin care nici măcar cea mai lascivă imaginație nu poate pătrunde. Va trebui să cuget din nou asupra oamenilor printre care mă aflu. Dacă sexul frumos poate fi atât de neobrazat, cum or fi bărbații și cum ar trata o femeie ca mine?

Servitoarele îmi spală părul și îmi freacă pielea, și renunț să mai lupt cu ele, asta până când sunt dusă într-o anticameră și sunt așezată, cu picioarele desfăcute, pe un bloc de piatră. Furoul scurt care îmi acoperă șoldurile este dat la o parte fără prea multă ceremonie, și în următoarea jumătate de oră trebuie să închid ochii și să-mi închipui că mă aflu din nou în curtea senină a casei Lalei Zahra, căci rușinea pe care o îndur este de negrăit.

Mai târziu în noaptea aceea, când mă cercetez în intimitatea camerei mele, văd că biata mea piele înroșită este la fel de netedă ca și aceea a îngerilor lui Rafael.

A doua zi, Lalla Zahra îmi spune să mă pregătesc pentru călătoria la Meknes. Îmi înmânează o carte.

– Ești o femeie educată și inteligentă. Cred că o vei aprecia. Promite-mi că vei citi din ea ori de câte ori poți.

Apoi mă îmbrățișează scurt și mă privește un moment îndelungat, cu ochii scânteindu-i în lumina strălucitoare.

Cartea e mică și legată simplu, în piele maro-închis. Cred, prostește, că este o Biblie și îi mulțumesc pentru gestul amabil, dar când deschid prima pagină, văd că este „Coranul lui Mahomed, tradus din arabă în franceză de Sieur du Ryer, lord de Malezair, supus al regelui francez, rezident în Alexandria. Și recent tălmăcită în engleză, pentru satisfacția tuturor celor care doresc să cerceteze deșertăciunile turcești. Tipărită la Londra, în anul Domnului 1649".

Cartea sfântă a păgânilor. Tipărită la Londra, pe deasupra! Când ridic capul să dau glas indignării care mă cuprinde, descopăr că femeia a plecat la fel de tăcut pe cât a intrat. Arunc cartea ofensatoare, dar când ies în curte, o găsesc așezată deasupra bagajului cu veșminte și obiecte de toaletă pe care le voi lua cu mine în călătorie.

Capitolul 8

Părăsim orașul într-o zi de vineri, ziua sfântă a mahomedanilor. În tot orașul se aud strigătele stranii ale credincioșilor care se roagă, reverberând în aerul cald precum țipetele unor păsări străine.

Călătoresc împreună cu alte două femei, înăuntrul unei trăsuri acoperite. Celelalte două sunt îmbrăcate la fel ca mine, în caftane de bumbac, cu capetele legate în eșarfe strălucitoare. Asemenea mie, au ochii albaștri, dar arată la fel de străine ca femeile marocane, cu sprâncenele și genele lor întunecate. Stăm într-o tăcere absolută, în timp ce căruța se clatină și se zgâlțâie pe străzile înguste ale orașului. La un moment dat, trag puțin perdeaua, și în trăsură pătrunde o rază de soare, ca un cuțit. Fata de lângă mine tresare și întoarce capul. Mâinile nu-i stau deloc, mișcându-și întruna degetele, cu nervozitate.

E plin de bărbați peste tot, care se îndreaptă ca un șuvoi către cea mai apropiată moschee: bărbați în mantii albe și purtând mici acoperăminte de cap; bărbați în tunici și pantaloni largi, care nu trec de gleznă; bărbați cu turbane sau ascunși sub gluga mantiei. Chipurile lor sunt la fel de arămii precum castanele lustruite, iar ochii lor negri sunt iscoditori. Privirile lor sunt directe, pătrunzătoare, ca ale vânătorilor care au mirosit animalul hăituit.

După ceea ce pare un interval interminabil, dar poate să fi durat doar două ceasuri, ne oprim.

– Am ajuns deja? întreabă fata aflată în celălalt capăt al trăsurii.

– Ești englezoaică! strig eu, aproape ca o acuzație.

Îmi răspunde cealaltă:

– Irlandeze. Suntem irlandeze, nu englezoaice. Suntem surori, da, Teresa și Cecilia, surori din Ringaskiddy, deși nu mulți știu unde este asta, așa că spun, pur și simplu, că suntem din Cork.

Ceea ce explică răsucirea rozariului fantomă. Mama mea era o anticatolică hotărâtă, învinovățind-o pe soția bătrânului rege

francez pentru acest lucru, de unde și decăderea familiei noastre; iar când fiul reginei s-a căsătorit cu o portugheză catolică, a turbat de furie. Trag cu ochiul prin deschizătura din perdele.

– Suntem într-o pădure.

Se relaxează vizibil.

– Sfânta Maria, mulțumesc. Eu și Cecilia am jurat să fim martire, precum Sfânta Iulia și Sfânta Eulalia.

Cecilia izbucnește într-un plâns zgomotos. Teresa o bate pe braț.

– E în regulă. Vei fi la fel ca Sfânta Iulia, iar eu voi fi Eulalia.

Se întoarce din nou către mine.

– Sfânta Eulalia a refuzat să renunțe la credința sa, așa că i-au tăiat sânii.

Suspinele Teresei se transformă în vaiete.

– Au pus-o într-un butoi plin cu cioburi de sticlă și i-au dat drumul în jos pe un deal, așa au făcut. Dar nici măcar asta nu a fost destul pentru a o transforma într-o necredincioasă, așa că doi călăi i-au smuls pielea cu cârlige de fier și i-au pus flăcări pe răni până când fumul a făcut-o să leșine. Și, în cele din urmă, a fost crucificată, și după aceea au decapitat-o, iar din gâtul ei a zburat o porumbiță. A fost un miracol!

Ochii ei scânteiază de fervoare fanatică.

– Nu avea decât doisprezece ani. Eu și Teresa ne-am închinat virginitatea însăși Sfintei Fecioare. Vom fi Sfânta Cecilia și Sfânta Teresa din Ringaskiddy. În anii care vor veni, fete din toată Irlanda vor rosti rugăciuni către noi.

Nu cred că aceasta este cine știe ce consolare pentru o astfel de moarte violentă, dar dorința de a deveni martir nu este caracteristică religiei protestante.

–Vă invidiez pentru credința voastră, spun eu cu blândețe.

Și așa este. Mă va ajuta oare credința mea să îndur încercările care mă așteaptă?

Deodată ușa trăsurii se crapă și un bărbat privește înăuntru. Cecilia își înăbușă un țipăt.

– *Sidi* Qasem, spun eu, înclinând din cap.

– Domnișoară Swann, vom face un scurt popas aici.

În vreme ce fetele irlandeze se odihnesc pe un petic gros de iarbă, scrutez depărtările și văd că spre noi se îndreaptă un șir lung de bărbați prizonieri, înaintând de-a lungul potecii din pădure. Bărbatul care îi conduce se apropie, pentru a-l întâlni pe *sidi* Qasem.

Aplecându-se de pe cal, ia mâna întinsă de bătrân și o duce la buze. Se pare că există ierarhii chiar și între negustorii de sclavi.

Cecilia și Teresa păşesc zgomotos prin frunziș și mi se alătură, scuturându-și ierburile de pe mantii, cu ochii țintă la grupul de bărbați care se apropie.

– Maică sfântă, spune Cecilia închinându-se.

– Par pe jumătate morți de foame.

Surorile se adăpostesc în trăsură, dar eu nu pot să-mi desprind ochii de la ei. Mâinile bărbaților sunt legate cu frânghii, iar de glezne le atârnă greutăți masive, pentru a împiedica orice încercare de evadare. Fierul care se mișcă odată cu pașii pe care-i fac le-a lăsat urme roșii pe pielea roasă, așa că își târșie picioarele pentru a micșora frecarea. Mulți dintre ei nu poartă cămăși și sunt arși pe umeri de soare. Li se văd coastele la fel de clar ca scândurile dintr-o barcă naufragiată și, când trec pe lângă mine, văd că unii dintre ei au brazde cicatrizate pe spate.

Mi-e rușine să-i privesc cu stomacul plin de mâncare bună și cu pielea acoperită de mătase. Fețele lor sunt mohorâte și deznădăjduite, fiecare dintre ei fiind prizonier în propriul său iad – în afară de unul singur, care întoarce capul spre mine, în timp ce trece pe lângă trăsură. Este înalt, cu pielea albă, acoperită de tuleie bălane. Îmi dau seama, cu groază, că nu e decât un copil.

– Roagă-te pentru noi, doamnă, spune el în mai multe limbi. Apoi cel care-i supraveghează își îndreaptă calul spre el și-l biciuiește atât de tare, încât băiatul țipă și se împiedică.

Îmi întorc privirea, cu ochii înotând în lacrimi. Ce speranță mai avem noi, dacă aceşti oameni sunt tratați aproape ca niște animale?

Sidi Qasem apare alături de mine.

– De ce sunteți înlăcrimată, doamnă?

– Trebuie să meargă pe jos până la Meknes?

– Vor merge sau vor muri.

– Și ce se va întâmpla cu ei când ajung acolo?

– Vor ajuta la construirea noului oraș al lui Moulai Ismail. Dacă nu mor în timpul marșului, cu siguranță li se va întâmpla asta la Meknes. Într-o săptămână, o lună, un an, dacă sunt rezistenți. Ismail este un stăpân necruțător, care nu le îngăduie să fie bolnavi sau firavi.

– Atâtea vieți irosite doar pentru a construi un oraș.

– Nu este doar un oraș, Alys. Îi este închinat lui Allah. Religia noastră este o religie care clădește o civilizație. A ieșit din deșert și,

într-un secol, a creat cea mai mare civilizație din lume. Allah ne-a poruncit să nu lăsăm deșertul să rămână sterp, sau muntele să rămână munte. Lumea trebuie transformată conform tiparului divin, și în această transformare ne găsim noi legătura cu divinitatea. Meknes este o rugăciune către Dumnezeu, un singur cântec de slăvire, iar Ismail este arhitect și, totodată, cel care slăvește. Cu toții jucăm un rol în mărețul proiect.

Mă cutremur și mă așez din nou în trăsură, alături de cele două fete hotărâte să moară pentru cauza catolică, în vreme ce *sidi* Qasem vorbește despre crimă ca parte din planul divin. Sunt înconjurată de fanatici. Mă întreb dacă și eu sunt una dintre ei.

Capitolul 9

Al treilea Sabat, Rabi' al-Thani[1]

De trei săptămâni putrezesc în această celulă întunecată, înconjurat de nebuni și criminali. Trei săptămâni nu este un timp prea îndelungat în marea facere a lucrurilor, știu asta, dar timpul în beznă se târâie precum pierzania însăși.

Cadiul a poruncit să fiu adus la el în prima săptămână, foarte mulțumit de sine. O altă crimă infamă rezolvată, un act criminal de care vor scăpa. Pedeapsa pentru crimă constă în baterea unui cui în craniu, cu lovituri de ciocan. Mi-a spus asta plin de încântare. Un bărbat scund, bondoc, avea acea moliciune care provine doar din traiul bun și din grămezile de bacșiș pe care și le-a strecurat în mânecă. Din nefericire, nu am avut cu ce să-l mituiesc. Sunt sclav, oricât aș fi de rafinat, iar slavii nu sunt plătiți.

L-am întrebat dacă sultanul știa despre suferința mea și mi-a râs în față.

– De ce ar trebui să dea sultanul doi bani pentru încă un condamnat negru din orașul său? Am executat deja treizeci luna aceasta și, la fel ca șobolanii, apar mereu alții.

Simplul fapt că încă zac închis în temniță, după trei săptămâni, departe de sarcinile mele, îmi spune tot ce trebuie să știu: că sunt unul de care poți să te lipsești, uitat. Mă întreb cine îl asistă pe Ismail în rugăciunile sale, cine-i verifică încălțările, să nu fi intrat vreun scorpion în ele, sau mâncarea, să nu fie otrăvită, cine livrează mesajele și cine ține registrul femeilor cu care împarte așternutul. Mă torturează gândul că înlocuitorul meu a primit cămăruța mea, aruncându-mi cele câteva lucruri, puținul la care viața ne-a fost

[1] A patra lună din calendarul islamic (n.red.)

redusă. Mă întreb dacă în clipa aceasta își face răgaz câteva minute, între sarcinile sale, pentru a sta în curtea unde am fost atât de nesăbuit să ascund încălțările murdare, bucurându-se de mângâierea caldă a soarelui pe fața-i ridicată și de mireasma iasomiei care emană dinspre alee. Aici nu simți decât miros de rahat, urină și sudoare, care se acrește de la groază, și vă sigur că niciuna dintre acestea nu miroase câtuși de puțin ca iasomia.

La chemarea muezinului, mă întorc să mă rog laolaltă cu ceilalți nefericiți. Dar cine știe în ce direcție este Mecca în acest loc, într-o asemenea beznă. Mă gândesc la Ismail, care-și face turele, însoțit de armata de astronomi înarmați cu instrumentele și calculele lor, fâțâindu-se cu riglele desfăcute într-un anumit unghi, aliniind alidadele la poziția soarelui, pentru a le spune exact în ce direcție se află Orașul Sfânt, înainte ca sultanul să poată îngenunchea, să se roage. Tot ce pot face e să-mi întorc privirea de la găleata de rahat și să sper.

Într-o dimineață, îmi trec mâna peste fălci și dau peste fire de păr. Oare o vrajă din temniță mă transformă din nou în bărbat? Îmi îngădui un zâmbet lipsit de bucurie, apoi îmi iau capul în mâini. Lui Dumnezeu îi place să glumească.

Deodată, ferestruica din ușă se deschide și o voce strigă:

– Nus-Nus! Care dintre voi este demnitarul de la curte cunoscut drept Nus-Nus?

Dedesubt se aud câteva mișcări, dar acestea încetează, și mă ridic.

– Eu sunt acela.

Temnicerul deschide ușa și mă îndeamnă să ies.

– Să nu încerci nimic, sau rămâi fără picior.

Așezată la o masă într-o cameră lăturalnică, sorbind ceai și înveșmântată din cap până în picioare în negru, se află o femeie. Știu imediat cine este, în ciuda voalului, după grosimea încheieturii și culoarea pielii, deși nu poartă bijuteriile ei obișnuite. Sunt suficient de grijuliu, încât să nu spun nimic. Temnicerul nu manifestă nici o curiozitate și închide ușa în urma lui. Mă întreb cât de des vin femeile în acest loc zgomotos, pentru ultima vizită conjugală, și mă cutremur.

– Așadar, Nus-Nus, aici ești, spune ea în lobi.

– Așa se pare, răspund eu în senufo.

– Nimeni nu s-a deranjat să mă informeze până ieri, spune Zidana. Mă gândeam că ești bolnav.

Nu o cred. Spionii Zidanei se află peste tot.

– De ce ești aici?

Își asumă un risc, și mă îndoiesc că e pentru binele meu. Dacă Ismail descoperă că i-a încălcat voința, strecurându-se dincolo de zidurile palatului, nici măcar faptul că este prima lui soție nu are șanse să o salveze. L-am văzut strangulând-o pe una dintre așa-numitele sale favorite cu propriile mâini, pentru scandaloasa crimă de a fi cules o portocală căzută la pământ, ca să o mănânce.

– Nu suntem sărăntoci ca să ne pretăm la așa ceva! a mustrat-o el, strângând-o de beregată până ce a lăsat-o fără viață. Nu ai pic de demnitate! Dacă îți înjosești și sultanul făcând un astfel de lucru, ce altceva ai mai putea face?

Noaptea care a urmat a avut coșmaruri, strigând în somn: „Aicha, Aicha!", și, a doua zi dimineața, perna lui era udă.

– Trebuia să te întreb despre listă, spune Zidana simplu. Au pomenit de ea? O au printre dovezile lor?

Suspin.

– Nimeni nu a vorbit despre ea.

– Bun. Ei bine, măcar atât.

Soarbe din ceai și stăm în tăcere.

– Ce face sultanul? întreb eu după un moment îndelungat.

– Ismail este Ismail, dar într-o dispoziție mai rea decât de obicei. A îndepărtat-o pe Zina aseară, fără să se atingă de ea. E prima dată când se întâmplă asta.

– Nu a întrebat de mine?

– Nu a pomenit nimic de tine în fața mea.

– Dar cine ține registrul celor cu care împarte așternutul? Cine îi gustă mâncarea?

– Nu te chinui în asemenea hal, spune ea și se ridică să plece.

– Nu va interveni nimeni pentru mine? Știi că nu sunt vinovat de acuzația care mi se aduce?

– Când a salvat nevinovăția pe cineva? Cunoștințele sunt mult mai utile.

– Într-adevăr. Nu aș vrea să fiu torturat, spun eu deodată, cu îndrăzneala disperării. De teama celor pe care le-aș putea spune despre motivele vizitei mele la *sidi* Kabour.

Ea râde atunci.

– O, Nus-Nus, dă dovadă de puțină tărie, de un pic de spirit Senufo.

Apoi bate la ușă și temnicerul o lasă să iasă în lumină, ducându-mă înapoi în beznă. Sunt atât de prins în propriile mele gânduri, încât mănânc absent, ca un animal, când ni se aduce mâncarea. Uitând că s-ar putea să fie pietre în pâinea de orz, mușc tare și îmi sparg un dinte, care se macină, căpătând astfel o nouă durere pe cap.

A doua zi, temnicerul vine la mine din nou.

– Ai devenit foarte popular deodată, spune el privindu-mă lacom.

Știu că s-a întâmplat ceva când ne aduce o găleată de apă rece, o mână de pastă de măsline în loc de săpun și o cârpă înnodată cu care să mă curăț, pe coridorul de afară. Mă-ntorc, încercând să am parte de o oarecare intimitate, dar el nu face decât să râdă.

– Am văzut tot felul de creaturi aici. Nimic nu mă șochează.

Totuși, ochii lui se fixează curios asupra vintrelor mele în timp ce mă dezbrac, dar când mă-ndrept și îl privesc țintă în ochi, își îndepărtează privirea. Mă spăl și mă îmbrac cu pantalonii curați de pânză și cu o tunică lungă, cenușie, pe care mi-o dă.

De îndată ce văd mătasea bogată de pe spatele turbanului său, știu cine este vizitatorul meu. Se întoarce și mă privește de sus în jos.

– Ah, Nus-Nus, mă doare inima să te văd în halul acesta. Uitarea se așterne repede, nu-i așa? Într-un moment ești în centrul tuturor lucrurilor, cu lumina binecuvântată a sultanului strălucind asupra ta, iar în următorul, te trezești în bezna de afară. E frig aici, nu-i așa?

– Ai venit să mă batjocorești?

Marele vizir zâmbește.

– Haide, Nus-Nus. Nu vrei să mă implori pentru viața ta? Știi că am puterea să te salvez.

Își încrucișează brațele.

– Mă îndoiesc că viața mea merită târgul pe care mi-l propui.

– Îți subestimezi prețul.

Întinde o mână și îmi atinge coapsa, iar degetele lui alunecă pe mușchiul mare de acolo, ca și când ar vrea să facă pâine din el. Mă străduiesc să îl ignor. Ce a spus Zidana? Puțin spirit Senufo.

Îmi adun puterile și încerc să invoc războinicul pierdut din interiorul meu.

Mâna lui alunecă, apropiindu-se de prohabul meu, adăpostită de lunga tunică, și știu imediat că a ales veșmântul cu grijă, tocmai pentru acest scop. Degetele lui mă împresoară prin materialul subțire al pantalonilor, mângâindu-mă. „O să mă asigur că vei muri", promit eu, „dacă printr-un miracol voi supraviețui."

– Prefer să-mi accept pedeapsa decât să fiu jucăria ta.

Zâmbește deranjat.

– Un om nevinovat, pregătit să moară de o moarte groaznică pentru o crimă pe care nu a comis-o?

– Ce știi tu despre asta?

– Destul încât să-ți salvez pielea aia neagră nerecunoscătoare. Gândește-te, Nus-Nus. Un loc în casa mea, cele mai bune lucruri din câte există; o viață de lux. Asta sau un cui bătut în creștetul capului. Nu mi se pare că ai de ales. Dar nu te grăbi. O să mă asigur că judecătorul nu duce execuția la bun sfârșit în următoarele câteva zile, pentru a-ți acorda răgazul de a-ți cântări decizia.

– Dar procesul meu?

– Ce proces? Cadiul nu are nevoie de mai mult ca să-ți dovedească vinovăția. Dacă nu cumva hotărăște să te tortureze, ca să faci o mărturisire completă a vizitei tale la vraci, desigur. Asta ar fi foarte neplăcut, să suporți biciuirea la tălpi, cleștii și patul de tortură, înainte de a sfârși cu un cui în craniu.

– Ca membru al personalului din palat nu pot fi executat fără un mandat semnat de sultan, spun eu țeapăn.

Abdelaziz pufnește.

– Nu știai, Nus-Nus, că eu aprob aceste mandate?

Las capul în pământ, învins.

– Ismail nici măcar nu ți-a observat absența, dragul meu băiat. Ei bine, exagerez oarecum. A observat când ai întârziat să te prezinți în prima zi după dispariția ta și a început să urle, cerând să ți se taie capul. I-a bătut pe cei doi sclavi personali, lăsându-i aproape lați când au spus că nu știu unde ești, și după aceea, nu a mai pomenit niciodată de tine, crezând, fără îndoială, că într-una din crizele lui de nebunie, îți rupsese capul. Ai observat acest straniu obicei al lui? Ucide pe cineva într-o zi, și a doua zi se preface că nu s-a-ntâmplat nimic? Îmi aduc aminte că l-a bătut pe *kaid* Mehdi de l-a învinețit, pentru că nu reușise să pună capăt unei mici răzmeriţe în Rif. Omul și-a pierdut ochiul. A doua oară când l-a văzut purtând un petic peste ochi, Ismail l-a luat de braț și l-a întrebat, plin de solicitudine, cum își pierduse ochiul. Bietul om s-a bâlbâit, spunându-i că ar fi

căzut de pe cal, iar sultanul l-a copleșit cu daruri, fără îndoială pentru a-și liniști conștiința. Însă vinovăția iese la iveală. Se spune că are coșmaruri după astfel de crize, din când în când. Este adevărat?

Este, dar nu-i răspund.

– Nu contează. Nepotul meu, Samir Rafik, are grijă de el acum.

Și după ce îmi implântă acest pumnal în inimă, pleacă. Când vine temnicerul să mă ducă înapoi în celulă, îmi face cu ochiul și, cu toate că m-am spălat bine cu doar o jumătate de oră în urmă, mă simt murdar până în adâncurile sufletului.

A doua zi, la începutul după-amiezii, temnicerul mă strigă iarăși. Acum ce mai e? Marele vizir trebuie să mă considere tare slab de minte dacă își închipuie că o singură noapte de reflecție mă va face să cedez voinței lui.

– Se spune că a treia oară este cu noroc, murmură gardianul criptic și, deschizând ușa camerei lăturalnice, mă împinge înăuntru.

Mă holbez la *kaid* Mahomed ben Hadou Ottur, iar acesta mă privește la rândul său, vag amuzat.

– Așteptai pe altcineva?

– Ești al treilea vizitator pe care l-am primit în tot atâtea zile, *sidi*.

Izbucnește în râs.

– Zidana și Abdelaziz, presupun?

Are reputația de bărbat inteligent, și presupun că deține un pluton de spioni.

– Dezbracă-te!

Nu am auzit să fie sodomit, dar bărbații deștepți învață să-și ascundă viciile în palatul lui Ismail. Însă când încep să mă dezbrac, în loc să mă privească direct, îmi aruncă un morman de haine – o pereche de pantaloni de bumbac și o *djellaba* din lână simplă.

– Pune-ți gluga, mă sfătuiește. Îți voi explica în timp ce mergem.

– Mergem?

Două minute mai târziu ne aflăm, pur și simplu, afară. Stau acolo cu capul dat pe spate, privind în lumina fierbinte de culoarea ocrului, copleșit deodată de albastrul cerului, de verdele fascinant al frunzelor proaspete de smochin, dintr-o curte apropiată. Ultima dată când am văzut copacul, frunzele erau abia înmugurite, iar dedesubturile lor mătăsoase, abia vizibile pe coaja argintie.

– Ce s-a-ntâmplat? întreb eu, alergând să îl prind din urmă pe eliberatorul meu, care se îndreaptă în viteză către centrul orașului, cu pasul său lung și săltăreț.

– Avem nevoie de tine. Sultanul și cu mine.

Inima îmi sare din piept. Nu am fost uitat, la urma urmelor!

– Vă voi fi veșnic recunoscător pentru că m-ați readus în slujba stăpânului meu…

– Nu te grăbi să-mi mulțumești, Nus-Nus. Nu îți va plăcea motivul pentru care ai fost eliberat. Ai o sarcină de îndeplinit. Este, să spunem, neplăcută.

Nu îmi pot închipui ce poate fi atât de josnic. Trecem de un grup de femei care studiază bentițele și mărgelele de pe tejgheaua unui negustor de mărunțișuri. Ne privesc cu interes, clipind din gene pe deasupra vălurilor.

– Și cum rămâne cu… chestiunea… cu *sidi* Kabour?

Căldărarul își duce un deget la buze.

– Dacă îndeplinești această sarcină, *sidi* Kabour nu va fi existat niciodată.

Mă încrunt.

– Dar… dar familia lui…

– Vor fi plătiți toți cei care trebuie să fie plătiți. Rapoartele vor fi arse. Învață să fii discret cât de cât, Nus-Nus. Dacă-ți spun că e noapte și soarele strălucește pe cer, pune-ți cămașa de noapte și aprinde o lumânare. Fă cum ți se spune, și nimeni nu va mai vorbi despre această chestiune din nou.

Îmi mai spune ceva, și cred că aud numele marelui vizir, dar acum trecem prin cartierul metalului, unde bărbații stau în soare bătând în boluri gigantice de cupru și în vase de cușcuș atât de mari, încât trebuie să fie destinate bucătăriilor din palat, iar zgomotul ciocanelor îi acoperă cuvintele.

Ceva mai târziu, ieșim din labirintul de străduțe și ajungem în Sahat el-Hedim – Locul Dărâmăturilor, numit astfel din pricina rămășițelor de clădiri care au fost aruncate aici, în afara zidurilor palatului. Primul lucru pe care stăpânul meu Ismail l-a făcut când a hotărât ca Meknes să fie capitala sa – în loc de mai apropiatul Fez (care, în afară de faptul că este aglomerat, umed și împuțit, e plin de disidenți, *marabouts* și cărturari aplecați asupra Coranului, care sunt mult prea dornici să dea glas unor opinii nedorite) sau Marrakech (care este deținut de fratele său rebel și este mereu un loc primejdios) – a fost să trimită mii de sclavi să dărâme vechiul oraș, pentru a face loc noului său proiect măreț. Asta era cu cinci ani în urmă și, cu toate că prima etapă se apropie de încheiere, haosul domnește încă. Este un mare bărbat, Moulai Ismail,

împăratul Marocului, părintele poporului, emirul celor credincioși, supuși lui Allah. Da, un mare bărbat, dar nu este arhitect.

Un șir de catâri este descărcat într-o parte a scuarului, iar animalele sunt îngrijite, în timp ce sunt despovărate de greutățile pe care le-au cărat. Negustorii stau în preajma lor, târguindu-se, cu răbojul în mână. O rândunică plutește și se învârte deasupra capetelor lor, ca și când în momentul în care s-au deschis pachetele de mărfuri, s-ar fi eliberat din ele un roi de muște. Văd scânteia petei roșii, întunecate ca sângele uscat, de pe pieptul ei, în timp ce trece pe lângă mine cu coada ei despicată, apoi dispare.

Nu recunosc gărzile de la poartă, dar se dau în lături suficient de repede la vederea bărbatului care mă însoțește, și mă miră cât de repede s-a schimbat lumea de când am fost încarcerat.

În timp ce înaintăm cu pași repezi pe coridoarele de marmură, îmi adun curajul să întreb despre camera mea. În locul acela, liniștea și confortul ei mi-au stăruit în minte.

Știu că e un lucru mărunt, nedemn de atenția ta, *sidi*… încep eu fără speranță.

– Apartamentul îți aparține din nou, Nus-Nus. Ți-am recuperat lucrurile pe cât de bine am putut. Dacă am trecut ceva cu vederea, iartă-mă. În caz că îți lipsește ceva, anunță-mă și voi face tot ce pot pentru a-l înlocui.

O astfel de amabilitate este neașteptată. Recunoștința îmi încălzește inima, apoi îmi amintesc de sarcina necinstită.

– Așadar, ce doriți să fac?

Îmi aruncă o privire goală, enigmatică.

– Mi s-a spus că poți conversa cu mare pricepere în limba aceasta păgână, îmi spune într-o engleză perfectă.

Sunt incapabil să-mi ascund surpriza.

– Fostul meu stăpân m-a învățat multe lucruri, printre care și engleza, pe care o vorbesc cu o fluență acceptabilă.

Mă opresc.

– Dar, *sidi*, cum de vorbiți așa de bine engleza?

– A fost limba maternă a mamei mele, îmi răspunde el scurt și privește într-o parte.

Așa se explică lumina aceea curioasă din ochii lui. Îmi aduc aminte că se șoptea că mama lui fusese o sclavă din Europa, dar credeam că sunt clevetiri răutăcioase. Dacă este adevărat, trebuie să fi fost nevoit să muncească din greu pentru a intra în grațiile lui Ismail.

– Aveți nevoie să vi se traducă ceva în engleză?

– Ai putea spune astfel.

Când ne apropiem de porțile haremului, se oprește.

– Poți să-ți scoți gluga acum. Anunță-te gărzilor. Știu ce să facă.

Ciudat. Îl privesc cum se îndepărtează cu repeziciune și mă întreb ce problemă lingvistică poate fi atât de importantă, încât să-l fi determinat să mă salveze din temniță, riscând mânia marelui vizir. Gărzile de la poartă îmi înlesnesc intrarea, iar băiatul trimis să mă călăuzească mă trage de mână și trecem pe lângă pavilionul Zidanei, spre o clădire pe care nu am vizitat-o niciodată – și nici măcar nu am văzut-o – până acum.

– Așteaptă aici, îmi spune și dă fuga înăuntru.

Sprijinindu-mă de ipsosul încălzit de soare, închid ochii și îmi îndrept chipul către lumină. Undeva se aude strigătul melancolic al unui păun, dar nu pot să gândesc decât: „Sunt liber!“ În fiecare noapte, în mijlocul duhorii și al mormăielilor din celula aceea înfiorătoare, mi-am imaginat cum îmi pătrunde cuiul rece de fier în craniu, și acum iată-mă aici, cu soarele pe chip, care-mi aduce licăriri stacojii sub pleoape, sorbind parfumul de neroli și de mosc.

Nasul îmi tresare. Cunosc parfumul acela… Deschid ochii, dar imaginile pe care mi le lasă soarele pe retină îmi tulbură vederea. Clipesc și o văd pe Zidana privind în jos către mine. O mică negresă sclavă aleargă pe lângă ea, făcându-i vânt abitir cu evantaiul din câteva pene de struț. Strănut puternic, căci evantaiul mi-a adus praf în nări.

– Ei, Nus-Nus, așa îți saluți tu stăpâna? În genunchi, ca un câine ce ești!

Mă prosternez, căci se pare ca asta se așteaptă de la mine. De ce e atât de oficială? De obicei, Zidana nu e atât de ceremonioasă cu mine.

În fața mea este o pisică, o creatură albastru-cenușie simandicoasă, cu ochi mici de ambră. Își lasă în jos capul, cu urechile ca niște săgeți, privindu-mă curioasă. Apoi se întoarce și își încolăcește trupul sinuos în jurul unei perechi de picioare din spatele ei, și văd că pe blana de pe spinare are pete roșii întunecate, ca și când i s-ar fi picurat vopsea pe ea. Când trece în spate, văd două picioare încălțate cu papuci brodați cu fir de aur și tiviți cu pietre prețioase. Cunosc stilul. Am îngropat ultima pereche într-un ghiveci din curtea mea, acoperită cu sângele lui *sidi* Kabour. Îmi apăs fruntea pe gresie.

– A capitulat? se aude vocea Zidanei.

– Este îngrozitor de îndărătnică.

– Te-am avertizat. I se citește în priviri.

– Poate că tocmai această calitate ai ei m-a atras.

– Sunt surprinsă că nu a spus încă *shahada*…

Shahada – acele câteva cuvinte pe care un necredincios trebuie să le rostească pentru a renunța la propria sa credință, devenind musulman, la vederea lui Allah. Și, deodată, îmi dau seama motivul pentru care m-a eliberat Căldărarul. Un lucru pe care el nu avea tăria necesară să-l facă…

– Mi-e teamă că s-ar putea să nu fi înțeles clar situația.

– E limpede că nu a înțeles onoarea pe care i-o faci.

– Onoarea pe care intenționez să i-o fac.

Simt dorința din glasul lui, care se revarsă nestăvilită.

– Dragul meu, stai liniștit…

Pauză.

– Copilă, fugi și adu-mi o cârpă și apă cu petale de trandafiri.

Aud pașii fetei îndepărtându-se pe gresie. Nimeni nu mă îndeamnă să mă ridic, așa că rămân unde sunt, cu fruntea apăsată de pământ. Fata se întoarce și pune un bol lângă mine. Porțelan Medici, cu flori albastre, fragile, pe fundal alb. În apa pe care o conține văd reflexia Zidanei, întinzând mâna cu blândețe, să șteargă chipul soțului.

– Te-a murdărit, micuța necredincioasă. Așa, acum e mai bine.

Cârpa înmuiată în bol pătează apa. Privesc cum sângele înflorește ca o maree roșie, atingând marginile porțelanului cu exact aceeași nuanță ruginie a petei de pe pieptul rândunicii.

– Ce ființă nesăbuită, să se agite atâta pentru câteva cuvinte, spune Zidana. Sunt surprinsă că *sidi* Qasem nu a instruit-o mai bine.

Pare mulțumită de sine, ca și când să-ți schimbi credința e la fel de simplu ca atunci când te-ai lepăda de o mantie veche. „E ușor pentru tine", gândesc eu. „Ai spus *shahada* și ai renunțat la numele tău de sclavă, dar nu ai renunțat la vechea ta religie, ci ai continuat să o practici sub nasul tuturor."

Deodată, simt greutatea privirii sultanului asupra mea. Apoi, o bătaie puternică pe umăr îmi îngăduie să mă ridic. O fac în grabă.

– Maiestate.

Ismail se află în fața mea, cu pisica în brațe, care stă placidă, perfect relaxată. Nu cred că sultanul a încercat să își oblige vreuna din mult-iubitele sale animale să spună *shahada*.

– Ah, Nus-Nus!

Face o pauză, ca și când ar încerca fără succes să găsească o informație pierdută.

– Bine. Te-am așteptat.

„Trei săptămâni", gândesc eu, dar nu o spun.

Ismail mă studiază din creștet până-n tălpi.

– O alegere excelentă a mantiei, neagră pentru a ascunde orice pete neplăcute și pentru a te feri de rele. Bine gândit, băiete. Are niște ochi remarcabili fata aceasta, dar mi-e teamă că e posedată de demoni.

Se întoarce spre ușa de la intrare și îmi face semn să-l urmez.

– Succes, Nus-Nus, spune Zidana, iar buzele i se arcuiesc într-un zâmbet malițios.

În mijlocul încăperii de jos, o siluetă fragilă stă dreaptă, cu spatele la noi, pe unul din scaunele aurite dăruite de ambasadorul francez, în numele monarhului său. Numai că acest cadou nu s-a numărat printre favoritele sultanului. Ismail se cutremura la vederea picioarele lor extravagant de curbate, și le-a îndepărtat din calea lui. M-am întrebat mereu ce s-a ales de ele.

Dincolo de siluetă, doi bărbați devin subit atenți, la intrarea sultanului. Știu că primul este Faroukh, unul dintre călăii preferați ai lui Ismail – un egiptean cu capul ras, cu ochi negri reci, ca de rechin mort. Celălalt este un nobil mărunt, un văr sau un bastard îndepărtat, împins, fără îndoială, în această slujbă înfiorătoare de membrii mai ambițioși ai familiei. Este limpede că pare îngrețoșat, palid, ca și când i-ar veni să vomite sau să leșine în orice moment. Îl așteaptă suferințe groaznice în cazul în care se va întâmpla așa. Ismail nu are milă pentru cei cu stomacul sensibil. Ceea ce Căldărarul știe prea bine, așa că a avut dibăcia de a se da deoparte, aducându-mă pe mine să fac treaba murdară, în locul lui. Și eu, care îi eram recunoscător. Nu e de mirare că mi-a spus să nu-i mulțumesc încă…

– Cum o cheamă? întreb, fără a mă adresa cuiva anume.

Ismail pufnește dezaprobator.

– Când va veni clipa să-i așterni numele în registrul celor cu care împart așternutul, abia atunci va fi nevoie să-i cunoști numele. Este o păgână îndărătnică, care trebuie pedepsită și convinsă să o apuce pe calea cea bună. Spune-i să înceteze cu rezistența ei nesăbuită și să îmbrățișeze adevărata credință. Dacă nu cedează, își va pierde viața. Dacă urmărește să-și păstreze virginitatea, spune-i că va fi

dată – privește într-o parte la nobilul mărunt, apoi în depărtare, fiind limpede că nu își amintește numele flăcăului – acestuia mai întâi, apoi lui Faroukh și oricărui doritor dintre membrii gărzii, iar, în cele din urmă, câinilor. Și abia după ce toți aceștia vor fi satisfăcuți, îi vom slobozi sufletul în brațele lui Iisus Prefăcutul.

Mă fixează cu privirea lui neagră arzătoare.

– Fă tot ce trebuie să faci pentru a o converti. Apoi, pune să fie curățată și adu-o în apartamentele mele. Mă aștept să o văd acolo, supusă voinței lui Allah, după cea de-a cincea rugăciune. Fă asta pentru mine, Nus-Nus, și vei fi răsplătit generos. Dacă dai greș, te voi da lui Faroukh, care lucrează la o nouă tehnică specială pentru mine. Jupuirea rafinată a extremităților, care aduce chinuri îngrozitoare, dar ține victima în viață timp îndelungat. Ești exact ceea ce are nevoie – un bărbat vânjos și musculos, cu un pic de spirit de războinic. Ceilalți au fost mult prea firavi pentru a irosi cuvintele pe ei, ca să nu mai spunem de cele mai bune cuțite ale lui Faroukh.

Capitolul 10

În timp ce pașii sultanului se îndepărtează pe scările care duc spre lumină, aproape că îmi doresc să mă întorc în celula din temniță. Aproape. Sper că femeia va asculta de glasul rațiunii, în cele din urmă, dar, la prima vedere, speranțele nu sunt promițătoare.

Are pumnii atât de încleștați în poală, încât i se văd tendoanele încordate pe antebraț. Fiecare linie a corpului ei urlă, sfidătoare, deși chipul îi este ascuns de valurile de păr blond. Dar apoi, văd că și-a tras picioarele la piept, ca și când mătasea turcoaz a mantiei pătate și șifonate ar putea-o proteja. Picioarele îi sunt umflate și învinețite, strălucind de sânge, și chircite unul către altul, semn că a fost bătută la tălpi.

Privesc acuzator către Faroukh, iar el îmi susține privirea, impasibil. În mâini strânge un băț brazilian gros. Este îngrozitor de dureros să fii bătut la tălpi. Unii oameni nu mai merg niciodată după aceea. Deodată, îmi amintesc țipătul îndepărtat al păunului și mă rușinez că, exact în momentul în care mă felicitam pentru libertatea primită, această biată femeie era bătută în numele lui Dumnezeu.

– Du-te și adu apă rece de băut și încă un bol pentru spălat; și prosoape curate, îi spun micului nobil, iar el dă fuga la ușă.

Disprețul pentru compasiunea mea adâncește liniile din jurul gurii călăului. Deodată, nu mai pot îndura să mă aflu în aceeași încăpere cu el.

– Ieși afară, Faroukh, îi spun. Așteaptă la capătul scărilor.

– Sultanul mi-a spus să rămân.

– Crezi că are șanse să evadeze?

De-abia catadicsește să ridice din umeri.

– Încearcă. Nu ți-ar veni să crezi ce-am văzut că încearcă să facă prizonierii.

Nu vreau să știu ce a văzut, dar știu ce aș fi vrut să-i fac lui Abdelaziz, când m-a ținut captiv.

– Pleacă odată! repet eu ferm. Păzește scările alea nenorocite, dacă asta te face să te simți mai bine.

Îmi susține privirea cu insolență preț de două clipe, apoi se îndreaptă către ușă, bătându-se nonșalant cu bățul peste coapsă.

Efectul absenței sale este sesizabil. Umerii femeii se lasă în jos, ca și când doar voința o face să mai rămână dreaptă, iar mâinile i se deschid ca niște flori. Mă așez într-un genunchi alături de ea și îi iau una din mâini într-a mea, întorcând-o. În palme are săpate semilune însângerate, de la unghiile înfipte în carne.

– Ce mână mică, spun eu și îi adun degetele cu blândețe, acoperindu-i rănile. Mi se spune Nus-Nus, care înseamnă „jumătate și jumătate." Pe tine cum te cheamă?

Ea ridică privirea. În clipa în care ni se întâlnesc ochii, văd că ai ei au o culoare uimitoare, o scânteie sălbatică de albastru ca la asfințit, în jurul pupilelor negre dilatate. Are genele și sprâncenele aurii. N-am mai văzut nicicând o astfel de ființă. Femeile din harem au ochii și sprâncenele negre și recurg la multe artificii pentru a-și scoate în evidență privirile întunecate. E ca și când ochii ei ar părea despuiați, expuși și vulnerabili. În secunda dinainte de a-și îndepărta privirea, știu că nu ar fi putut avea un efect mai mare asupra inimii mele dacă aș fi stat privind-o țintă o oră sau un veac.

O lacrimă i se prelinge pe chipul alb, peste vânătaia de pe pomeți, transformând într-o pată roz sângele care îi curge din nas. Apoi, spune cu o voce înaltă și clară:

– Mă numesc Alys Swann.

Chiar atunci se întoarce în încăpere tânărul curtean, și bine face, căci în acel moment sunt pierdut. Mă ridic și iau din mâna acestuia urciorul cu apă, îmi torn eu însumi într-o ceașcă și o dau pe gât dintr-o singură înghițitură, apoi umplu din nou ceașca pentru prizonieră. Ea încearcă să soarbă grațios, dar, după cum spun oamenii din deșert, *Aman iman* – apa este viață –, și nu se poate abține să nu bea cu lăcomie.

Servitorul care-l urmează pe curtean aduce prosoape împăturite și un bol de apă în care plutesc petale de trandafir, ceea ce pare a fi o curtoazie ridicolă, date fiind împrejurările. Îi spun să le lase lângă scaun, le mulțumesc amândurora și îi trimit afară. Cu grijă, îi îmbăiez picioarele, deși își mușcă buzele atât de tare, încât dinții i se umplu de sânge.

– Ești norocoasă, Alys, îi spun după o vreme, când mâinile mi se opresc din tremurat. Nu ai oase rupte.

Scoate un sunet trist. Apoi își ridică miraculoșii ochi spre mine, țintuindu-mă cu privirea.

– Nu am oase rupte încă, și nici spiritul…

Se oprește.

– De ce ți se spune Nus-Nus? Sună jignitor.

– Sunt ceea ce se numește un bărbat tăiat. Un eunuc.

Mă privește fără să clipească.

– Trebuie să mă ierți dacă nu înțeleg întocmai ceea ce vrei să spui prin asta.

Zâmbesc strâmb.

– Doar cei care-mi împărtășesc soarta deplorabilă pot înțelege cu adevărat.

Văd că se gândește, punând cap la cap numele crud cu implicația. Scutură ușor din cap. Apoi întreabă:

– Care este numele tău adevărat?

Un moment, mintea mea e goală. Care este numele meu? A trecut atât de mult timp de când nu l-am mai folosit. Iese la suprafață din adâncuri și i-l spun, iar ea îl repetă de două ori, până când pronunția este corectă. În glasul ei străin, scăzut și melodios, numele meu sună exotic și îndulcit. Simt o căldură în stomacul care mi se strânge.

– Numele tău înseamnă ceva în limba ta?

– Înseamnă „mort, și totuși treaz". Am fost atât de slab la naștere, încât mama m-a crezut mort, apoi am deschis ochii. Dar prefer să îmi spui Nus-Nus. Băiatul cu celălalt nume e pierdut demult și s-a schimbat enorm.

Îmi zâmbește firav.

– Și ai fost trimis să duci la îndeplinire schimbarea mea?

Spiritul ei este încă iscoditor, cu toată durerea pricinuită de bătaie.

– Sunt aici ca să te conving să accepți islamismul și să te salvezi de alte… neplăceri.

Râde.

– Neplăceri! Ești un fel de diplomat, Nus-Nus? E limpede că ai o limbă suficient de mieroasă pentru asta.

Înclin capul.

– Sunt doar un sclav, un eunuc al curții; servitorul sultanului. Îmi pare rău. Nu este o sarcină pe care aș fi vrut să o duc la

îndeplinire. Dar am cunoscut suferința și am văzut multe, și nu aș dori să te văd folosită cu cruzime.

– Nimeni nu m-ar considera o femeie curajoasă, Nus-Nus. Nu a trebuit să îndur vreodată dureri fizice. Până acum nu m-a atins nimeni, în toată viața mea. Dar în aceste ultime ore, am descoperit că am în mine o forță la care nu mă așteptam, un strat dur care stă ascuns în străfunduri. Unii l-ar putea numi îndărătnicie. Nu știu ce este și nu par a deține controlul asupra lui. Mi-e teamă că s-ar putea să mă facă să mă comport într-un fel care îmi va pune viața în pericol.

– Atunci, de ce nu stăpânești trăsătura aceasta primejdioasă, cedând acum și salvându-te?

Împinge ceașca înspre mine.

– Mama mea era expertă în lingușeli, vorbe dulci și viclenie. Poate că vorbele tale sunt blânde, dar scopurile sunt aceleași ca și ale lor, fie că sunt transmise printr-un glas blând sau cu ajutorul unui băț.

Schimb tactica.

– Haide să vorbim atunci despre convertire. Schimbarea unei forme de religie cu o alta. Cu toții slujim unui singur Dumnezeu. Este unul și același, indiferent cum îl numim – *deus*, Allah sau Iahveh. Este același cu cel care ne ascultă rugăciunile. Ce însemnătate are schimbarea numelui religiei, dacă a ta credință rămâne adevărată în inimă?

Buzele ei se strâng, alcătuind o linie dreaptă.

Insist:

– Nu suntem decât oameni, Alys. Am călătorit mult și știu destule pentru a-ți spune că există musulmani buni și creștini răi, la fel cum există musulmani răi și creștini buni. Nu forma religiei îi face să fie astfel, ci firea lor. Am întâlnit o mulțime de creștini răi, este adevărat. Și îndrăznesc să spun că printre oamenii de aici există blândețe și milă. Dar nu sunt poporul meu, și religia lor nu este a mea.

Nu ar trebui să spun asta, căci sunt socotit a fi un bun musulman, dar în inima mea, știu că Dumnezeu e Dumnezeu, iar restul nu sunt decât cuvinte, iar cuvintele sunt doar niște zgomote pe care le folosim pentru a comunica unii cu alții.

Ea nu scoate nici un strigăt de groază, la auzul acestei erezii, așa încât continui:

– Platon spunea că numele atribuite lucrurilor sunt în întregime arbitrare, că orice nume poate fi dat oricărui obiect, atâta timp cât suficient de mulți oameni înțeleg și sunt de acord să-l întrebuințeze

pentru a defini acel obiect. De asemenea, susținea că numele existente ale lucrurilor ar putea fi schimbate fără a aduce vreo pierdere naturii lucrului însuși. Astfel că te întreb din nou, Alys: Ce însemnătate are că spui cuvintele care ți se cer, că schimbi numele religiei tale și că vorbești despre Allah?

– Nu este o adevărată fățărnicie să accepți forma exterioară și să crezi un alt lucru în inima ta? Ce valoare are pentru religia ta un astfel de convertit, dacă nu crede cu adevărat?

Ridic din umeri.

– Este multă fățărnicie în lume, în special în lumea aceasta, pentru a supraviețui de pe o zi pe alta. Nu cred că Dumnezeu te-ar pedepsi pentru că ți-ai păstrat viața, având în vedere astfel de alternative.

– Nu vreau să devin eretică. Acest caz nu este atât de simplu pe cât sugerezi. Cum pot să resping cu bună știință toate adevărurile care mi-au fost transmise cu privire la Sfânta Treime și la izbăvirea omului prin Hristos? Doar pentru a-mi salva propria piele. Iisus a stat pe cruce trei zile și trei nopți pentru a ne salva sufletele. Poate că nu sunt decât o femeie slabă, dar cred că o bătaie care nu mi-a rupt nici măcar oasele picioarelor nu e îndeajuns ca scuză pentru a mă răzvrăti împotriva lui Dumnezeu.

Suspin. Sunt înconjurat de cei care cred cu tărie în caracterul unic al lui Dumnezeu, oameni care torturează și ucid, fără mustrări de conștiință, pe oricine declară altceva. Propriul meu popor crede că în fiecare copac și în fiecare baltă din pădure sălășluiește un spirit, că strămoșii ne vorbesc în vise și au căpătat o natură divină. Nu sunt câtuși de puțin omul care să transforme lucrurile într-o dezbatere teologică. Și, totuși, am rostit *shahada* și am îmbrățișat islamismul…

– Alys, nu caut să schimb natura convingerilor tale. Nu-ți cer decât să accepți forma exterioară care ți se oferă. Spune cuvintele și salvează-te. Nu se vor opri până nu te vor sfârâma cu totul, în cele mai îngrozitoare feluri. Vorbesc din experiență.

– Nu-mi pari sfărâmat cu totul. Dar nu știu ce ai fost înainte de a veni astăzi la mine, în calitate de curtean trimis să mă convertească. Povestește-mi experiența ta. Vreau să știu ce te-a făcut să fii persoana care se pretează la un astfel de lucru.

Își dă capul pe spate și îmi aruncă o privire lungă, provocatoare.

– Nu suntem aici pentru a vorbi despre mine.

Își încrucișează brațele.

– Atunci, nu vom vorbi despre nimic și vei da greș în încercarea ta. Și, în cazul acesta, fără îndoială, nu voi fi singura care va avea de suferit.

Bineînțeles, are dreptate să presupună acest lucru. Dacă nu reușesc să o convertesc, cu siguranță îi voi fi dat lui Faroukh. Înghit în sec. Chiar trebuie să se ajungă la asta? La îndepărtarea măștii mele și la dezvăluirea adevăratului meu chip? Mă uit la ea, la hotărârea, voința și mândria care o susțin pe această femeie fragilă, și știu că îi datorez tot adevărul pe care i-l pot oferi.

– M-am născut într-un sat al poporului Senufo. Departe de aici, dincolo de munți și de Marele Deșert. Tata era conducătorul unui mic trib. Aveam doi frați și trei surori, dar eram cel mai mare și preferatul mamei. Am fost o dezamăgire pentru tata, care dorea să fiu ca vărul meu, Ayew, războinic și vânător. În schimb, eu preferam să compun muzică și să dansez. Îmi doresc să fi acordat mai multă atenție artei de a lupta. Aș fi putut salva viețile mamei și fratelui meu mai mic, dar când au venit dușmanii noștri și ne-au prădat satul, mă aflam în pădure, făcând o tobă. Până să-mi dau seama ce se întâmplase, era prea târziu. M-au prins și m-au vândut negustorilor de sclavi, însă am avut mai mult noroc decât meritam. Primul meu stăpân a fost un om bun, un doctor. În loc să mă trateze ca pe un sclav sau chiar ca pe un servitor, m-a transformat într-un fel de tovarăș. M-a învățat să citesc și să scriu, mi-a împărtășit cunoștințe de medicină și anatomie, mi-a adus instrumente și mi-a încurajat pasiunea pentru muzică, m-a luat cu el prin toată Europa și m-a îmbrăcat bine. Mă credeam un tip grozav. Vărul meu, Ayew, ar fi spus că mi-am depășit condiția.

Îmi oferă un zâmbet firav, auzind aceasta.

– Un sclav care se credea gentilom?

– Ceva de genul acesta.

– Nu e rău până aici. Nu pare soiul de stăpân care să te bată, pentru a-i accepta religia.

– Nu a fost nevoie. Se convertise el însuși la islamism, considerând-o o religie mai blândă și mai caritabilă decât creștinismul. Am decis să o aleg de dragul lui, apoi am ajuns să o iubesc pentru ceea ce era.

Strânge din buze.

– Deci ai fost tratat bine, educat și răsfățat, pentru a îmbrățișa erezia. Nu te descurci prea bine în a mă convinge că ești vreun expert în materie de suferință.

Era o replică cinstită.

– Ceea ce urmează nu am mai spus nimănui. Este… închid ochii… dureros chiar și să-mi amintesc.

Nu spune nimic, doar mă privește, așteptând, hotărâtă, deloc dispusă să cedeze.

Trag aer în piept.

– Stăpânul meu, doctorul, a murit… subit. Am fost vândut din nou, dar de data aceasta, noul meu stăpân nu a fost atât de blând. Avea un plan, din care eu eram o mică parte. Și o mică parte din mine urma să fie sacrificată pentru acest plan. Trebuie să explic în amănunt?

– Trebuie.

– Când m-au dus în coliba de la marginea orașului, am crezut că mă vor ucide și am început să mă lupt cu ei. Când mi-am dat seama ce plănuiau, mi-am dorit să mă fi ucis. La douăzeci și unu de ani, eram înalt și puternic, dar răsplata i-a făcut să fie îndârjiți. M-au târât înăuntru. Când am văzut masa, cu pete negre de la sângele vărsat al celor care fuseseră scopiți înaintea mea, și cuțitele înfiorătoare așezate într-un șir strălucitor pe cârpa de lângă masă, mi s-au înmuiat genunchii și m-am împiedicat ca un bou lovit cu ciocanul între ochi.

Ochii ei mă țintuiesc, mari și șocați. Își duce iute o mână la gură.

– Ce s-a întâmplat după aceea, ei bine, s-a petrecut într-un soi de ceață. Trupul nu poate înțelege o asemenea durere; trimite spiritul în altă parte. Ca o pasăre adăpostită în jgheab, priveam de sus către mine însumi, sângerând, cu picioarele desfăcute, și nu simțeam nimic. Mi s-a spus că timp de trei ore după operație m-au plimbat de colo-colo pentru a menține circulația sângelui. Apoi m-au îngropat până la gât în nisipul deșertului și m-au lăsat acolo, să se vindece rana. Nu mi s-a dat nimic de băut sau de mâncat timp de trei zile, deși mi-au pus o pălărie cu boruri largi, pentru a mă proteja de soare, și au plătit un băiat să îndepărteze furnicile și păsările de pradă. Dar nu puteau face nimic împotriva tinerilor nobili din oraș, care veneau în fiecare zi să mă batjocorească. În prima zi nu am fost conștient de prezența lor; a doua zi nu le deosebeam vocile de zgomotul ciorilor și al celor care lucrau pământul. Dar în a treia zi mi-am recăpătat cunoștința și i-am văzut sprijinindu-se de un zid, iar soarele se reflecta în bijuteriile lor de aur. Mâncau curmale și aruncau cu sâmburii în mine. Când strigam, râdeau.

– Auziți-l cum rage!

– Un leu jalnic, într-adevăr.

– Cine a mai văzut un leu negru? E o hienă, un câine sălbatic.

– S-a terminat cu bărbatul de lux!

– Bărbat? Nu mai e bărbat deloc!

– Au început să râdă cu toții auzind asta. I-am amenințat cu moartea și cu schilodirea, în senufo, apoi în engleză, italiană și, în cele din urmă, în arabă, până când unul dintre ei s-a apropiat, s-a așezat deasupra mea, și-a ridicat mantia și și-a scuturat părțile bărbătești către mine.

– Așa arată un bărbat adevărat, codoș împuțit!

Era cât pe aici să urineze pe mine, când a apărut bărbatul care a plătit pentru mutilarea mea, alungându-l, pe el și pe însoțitorii săi, și poruncind să fiu dezgropat. În mod uimitor, m-am vindecat. Știam că mă vindec, căci îmi dădeam seama cât costă fiecare ingredient din cataplasma și alifia aplicate pe părțile mutilate și puteam calcula profiturile pe care le vor câștiga de pe urma acestora. Când au ajuns să folosească iarba-lupului, care este o buruiană foarte costisitoare, știam că aveam să supraviețuiesc și resimțeam o plăcere parșivă la gândul banilor cheltuiți pe ea.

Ochii ei strălucesc. De lacrimi? Am fost atât de prins cu povestitul, că nu i-am mai privit chipul.

– Ai vrut să mori?

– Am vrut, într-adevăr. Vreme îndelungată am vrut să mor. Zăceam acolo plin de durere, ură, furie și rușine. M-am lepădat de Dumnezeu; apoi m-am rugat. Am avut coșmaruri și amintiri fulgerătoare despre viața mea de dinainte și despre mutilare. Dar, încet-încet, a venit o vreme când am descoperit că există și alte lucruri decât propria mea nefericire. Fericirea măruntă a bumbacului curat care îți atinge pielea. Dispariția groazei de a urina. Razele soarelui strecurându-se printre frunze. Cântecul păsărilor. Gustul pâinii. Sunetul râsetelor de copii…

O lacrimă care i s-a adunat sub pleoape se revarsă acum, curgând încet pe obrazul ei. Mă trezesc că mâna mea, ca și când ar fi avut propria ei voință, se întinde și o șterge.

Se retrage, ca un animal speriat.

– Îmi pare rău.

– Nu, nu. M-ai luat prin surprindere, atâta tot.

Îmi aruncă o privire directă.

– Nu mă așteptam la asemenea blândețe.

Blândețe. Asta a fost gestul acela? Poate, în parte, dar l-am făcut și în propriul meu interes. Căci acum simt o legătură cu femeia aceasta, o conexiune, un foc mocnit. Trebuie să o salvez cumva de ea însăși. Trebuie să o conving să se convertească, astfel încât să trăiască și să o pot vedea, ocazional doar, în grădinile haremului, cu soarele în părul acela blond, să-i întâlnesc ochii pe deasupra fântânii, în timp ce John cel Negru își cântă melodiile melancolice…

Invoc toată convingerea pe care mi-o pot stoarce din suflet.

– Viața mea de acum nu e atât de rea. Mă bucur de micile plăceri de care te poți bucura prin simplul fapt că ești în viață. Și sunt destule, chiar și în starea mea limitată. În cele din urmă, dorința de a supraviețui triumfă. Ce ființe îndărătnice suntem, agățându-ne de puținele desfătări care ne rămân!

Ea scutură din cap, gânditoare.

– Mă întreb dacă există vreun recipient mistic în suflet, în care se acumulează asemenea plăceri, precum apa într-un pahar? Într-un final, goliciunea este înlocuită de viață și, deodată, într-o zi, cu mare forță, vrei să trăiești mai mult decât vrei să mori. Am ajuns să accept că nu voi fi niciodată un om liber, că nu mă voi căsători și nu voi avea copii, însă, totuși, mănânc, dorm, râd, gândesc, privesc și simt. Sunt eu însumi. Perseverez.

Își lasă privirea în jos și văd că își frământă mâinile în poală.

– Copiii. Ah, da, iată-ne ajunși la punctul vulnerabil. Și totuși, prefer să fiu un copac fără fructe, de două ori mort, spune ea încet, în cele din urmă.

– Nu înțeleg.

– În cartea lui Iuda este o descriere a unui eretic, un om mort din punct de vedere spiritual, care va merge în Lacul de foc[1]. Dar înseamnă mai mult de atât pentru mine.

Își dezlipește privirea de pe degetele împreunate.

– Înseamnă ceea ce reprezint eu – o femeie virgină, neatinsă și fără vlăstar. Și totuși, mi-am dorit întotdeauna copii.

Ceva tresare în mine.

– Călătoream din Olanda, urmând să mă căsătoresc cu un englez, când m-au capturat. Gândește-te, m-aș fi putut afla acolo în momentul acesta, în casa mea cea mare din Londra, devenind o femeie căsătorită care, poate, la o lună sau două după mariaj, ar fi purtat un prunc în pântec.

[1] Simbol al distrugerii eterne, având aceeași semnificație ca Gheena (n.red.)

Este oare aceasta ocazia de a-mi susține punctul de vedere?

– Dacă vrei șansa de a aduce o nouă viață pe lume, Alys Swann, atunci spune *shahada*. Vei fi tratată cu blândețe, vei fi răsfățată. Sultanul este bun cu femeile din haremul său. Viețile lor sunt departe de a fi împovărătoare. Mai curând te vei plicitisi de moarte și te vei sătura de prea mult confort, decât de teamă sau de durere.

– Și copiii care se nasc dintr-o astfel de uniune?

– Sunt ai lui și sunt recunoscuți. Dacă-i naști un fiu, vei căpăta un statut înalt, ba poate chiar vei fi luată de soție oficial.

– O mare onoare la care să aspiri, spune ea sec. Iar copiii stau cu mamele lor?

– Aici, copiii sunt foarte prețuiți. Rămân în harem până ajung la vârsta la care trebuie să fie instruiți pentru îndatoririle lor.

Mă opresc, dar conștiința mă îmboldește.

– Fiii sunt foarte prețuiți, rectific eu. Fiii îți aduc un statut în harem, dar îți pot, totodată, aduce gelozia și dușmănia celorlalte femei, ceea ce poate fi… primejdios.

Ochii ei uimitori îmi traversează chipul, apoi își lasă privirea în jos și stă acolo contemplându-și mâinile, până când mă încredințez că mi-am distrus orice șansă de a o convinge, cu sinceritatea mea. Nesăbuit ce sunt! Mă mustru. Pentru o clipă, am simțit că lucrurile se întorc în favoarea mea, dar acum stă într-o neclintire stranie, care sugerează o oarecare acceptare. A martiriului ei? Dacă se îndreaptă către moarte, mă va lua cu ea. Amintirea fericirii nemăsurate pe care am trăit-o mai devreme, după ce am ieșit din temniță în această după-amiază, îmi revine în minte, clară și batjocoritoare. Ben Hadou este un mare manipulator, îmi spun. Un diplomat, un ambasador, un negociator. Și totuși, se pare că a decis că sarcina de a o converti pe această femeie l-ar înfrânge, oferindu-mă pe mine drept variantă, în locul său. Îmi imaginez cuvintele lui acum: „Nus-Nus îi va face o impresie mult mai bună, Maiestate, decât umilul servitor al Înălțimii Voastre. Un negru atât de solid, care vorbește elocvent în engleză? Un biet locuitor al junglei, care a ajuns să fie servitor la curte și suficient de educat, încât să-i picure fraze poetice în auz? Și cum ar putea să nu aibă încredere în vorbele unui astfel de om? Poate că îi va spune chiar povestea lui. Cum ar putea să nu fie mișcată de așa ceva?“. Iar Ismail, uitând că nu m-a văzut de trei săptămâni, timp în care am putrezit în carceră, a spus: „Da, are o fire blândă pentru un *abid*. Ești un bărbat înțelept, Al-Attar. Du-te și adu băiatul imediat“.

Sunt un om de care te poți lipsi. Deja mă paște o pedeapsă cu moartea. Cine mi-ar duce dorul? Nimeni. Văd buzele Zidanei răsfrânte în zâmbetul acela malițios. „Succes… vei avea nevoie."

Va trebui să o implor pe femeia aceasta fragilă ca să-mi salveze propria mea viață? mă întreb. Este ultima măsură pe care aș putea-o lua, și una josnică. Simt un fior de hotărâre, pregătindu-mă să mă arunc la pământ și să o implor pe Alys ca, de dragul meu, dacă nu de al ei, să se supună voinței sultanului. Afară, vaietul trist al muezinului îi cheamă pe credincioși la rugăciune; cea de-a patra rugăciune, care poartă potrivitul nume de *maghrib*, „Asfințitul". Mă întreb dacă va fi ultimul pentru mine.

– Am știut de la început că voi ajunge la momentul acesta, spune ea tăcută, când mă întreb dacă tăria voinței mele și puterea credinței pot învinge blândețea inimii.

Pauză.

– Se pare că sunt multe lucruri de care trebuie să mă tem, oricare dintre ele ar învinge.

Îmi caută privirea. Nu știu ce vede acolo, dar zâmbetul pe care mi-l oferă este cu adevărat suav.

– Dacă rezist, te vor ucide și pe tine, nu doar pe mine, nu-i așa?

Subit, rămân fără glas. Nu fac decât să încuviințez prostește din cap.

Ea își întoarce privirea.

Capitolul 11

Cămăruța mea a fost refăcută exact așa cum promisese ben Hadou. Pătura mea veche este întinsă deasupra divanului îngust. Covorașul de rugăciune stă drept în mijlocul încăperii, iar pupitrul meu de scris, pe care îl țin în poală, a fost așezat pe scrinul de lemn, lângă candela de tămâie. În sfeșnic a fost pusă o nouă lumânare. Mut lucrurile și deschid scrinul, găsindu-mi noile veșminte împăturite acolo. Dar cartea în care am consemnat toate împreunările sultanului nu e nicăieri. Nepotul lui Abdelaziz trebuie să o fi pus altundeva. Mă întreb de ce și pe cine va trebui să întreb, pentru a o recupera. Sper că nu va trebui să ajung până la vizir.

Ies în curte și privesc în jur, în lumina asfințitului. Nimic nu s-a schimbat aici, în afară de faptul că vremea caldă de după ploaie a făcut ca vegetația să crească din abundență. Văd că hibiscusul a înflorit, acoperit de mici trâmbițe stacojii vioaie, proclamându-și indiferența față de frământările lumești. De obicei, inima îmi tresaltă de bucurie la vederea lor, dar astăzi mă întristează.

– Nus-Nus?

Mă întorc și îl văd pe Abid, unul dintre sclavii personali ai sultanului, care mă privește cu un zâmbet larg.

– Te-ai întors! Am crezut că ești mort. Așa ne-a făcut Samir să credem.

– Da? Mă întreb de ce.

Flăcăul pare stânjenit. Știe mai mult decât spune, bănuiesc. Apoi, îmi las privirea în jos și văd că ține în mână cartea împreunărilor.

– Ei bine, ce ușurare! Mă întrebam unde a dispărut.

Se pare că lucrurile revin încet-încet la normal. Iau cartea. Pielea veche e caldă și reconfortantă în mâinile mele; proporțiile și greutatea ei îmi sunt la fel de familiare ca și când mi-ar aparține. În timp ce mă întorc să traversez camera, cu cartea la piept, Abid spune:

– Trebuie să vii acum. Sultanul cere să i te înfățișezi.

Mă aplec să pun prețioasa carte înapoi în scrinul în care îi e locul.

– Ce faci?

– O pun la locul ei.

– Mai bine nu! Ia-o cu tine.

– Acum? spun eu prostește.

– Acum!

– Trebuie să facem corecturi?

Îmi închipui că Samir Rafik a făcut o grămadă de greșeli și că aceasta a contribuit la înlăturarea lui…

– Maiestatea Sa are o femeie în apartamentele sale acum.

A cincea rugăciune e pe cale să înceapă. Sultanul nu ar ignora niciodată *Insha'Allah*-ul în favoarea unei împreunări: este un om evlavios și zelos, urmând cu meticulozitate formele corecte de rugăciune. Poate că Abid a înțeles greșit.

– E prea devreme.

– Vrea să-i traduci. Nu o poate face pe femeia albă să-i înțeleagă poruncile. Dorește să-i traduci, astfel încât ea să facă cum i se spune, iar apoi să notezi împreunarea în carte.

Inima îmi stă în loc, apoi începe să bată sălbatic. Dar la ce mă așteptam?

Ajungând în apartamentele personale ale sultanului, unde îl găsesc dezbrăcat, purtând doar tunica sa lungă de bumbac, bătând camera de la un capăt la altul, țeapăn de furie și de frustrare, dar, cel puțin, nu are arme în mâini.

– Maiestate!

Punând jos cu grijă cartea împreunărilor, mă prosternez pe covoarele de mătase.

– Ridică-te, Nus-Nus, spune el nerăbdător, trăgându-mă de braț. Spune-i acestei femei proaste să-și scoată hainele!

Sar în picioare. Alys stă aplecată pe colțul divanului sultanului, cu mâinile încrucișate pe piept. Fâșiile caftanului de mătase de culoare trandafirie, care l-a înlocuit pe cel turcoaz murdărit, îi atârnă pe umeri ca niște bucăți de piele jupuită. Nu-și ridică privirea când mă apropii.

Am văzut atâta violență gratuită în acest loc, am asistat la atâtea morți subite, la atâtea mutilări și răniri, am fost de față la sute de deflorări, seduceri și – ca să spun lucrurilor pe nume – violuri, încât

ar trebui să fiu imun la încă un eveniment de acest fel, dar se pare că nu sunt.

– Alys.

Își ridică privirea spre mine.

– Îmi pare rău că am provocat o asemenea tevatură, spune ea.

– Alys, nu trebuie să-l mai înfurii. Lasă-l să facă ce trebuie să facă și se va termina mai curând.

Cuvintele mi se par îngrozitoare exact în clipa în care le rostesc.

– Scoate-ți rochia, Alys.

Un moment îndelungat, îmi susține privirea. Nu știu ce să citesc în adâncurile acelea albastre. Acuzație? Dezamăgire? Furie? Nu-și desprinde privirea de la mine în timp ce-și leapădă rămășițele caftanului de pe umeri. Pe dedesubt nu poartă nimic. Chiar dacă mă țintuiește cu privirea, vederea mea periferică absoarbe fiecare centimetru al pielii ei goale, delicatețea claviculei, brațele înguste, sânii rotunzi.

Ismail mă împinge la o parte.

– Nu te mai holba, băiete. Nu că te-aș învinovăți… E o delicatesă, nu-i așa? Un pic cam slabă pentru gustul meu, dar o delicatesă, totuși.

Jur că salivează.

Strigătul muezinului care cheamă credincioșii la cea de-a cincea rugăciune reverberează prin aerul luminat de lumânare, iar sultanul ezită. Închide ochii un moment îndelungat și îi văd buzele mișcându-se și șoptind: „Iartă-mă, milostive Doamne". Apoi, cu o singură mișcare, își trage tunica peste cap și rămâne acolo gol pușcă. Îmi îndepărtez privirea prea târziu, și văd mai mult decât intenționam.

Nu că nu aș mai fi văzut-o pe augusta sa Maiestate goală până acum; l-am slujit de o mie de ori la hamam. L-am frecat pe spate și l-am dat cu alifie pe membre, după vânătoare. E musculos acest rege, musculos și bine legat. Mușchii lui arată ca lemnul înnodat. Într-o luptă corp la corp, aș putea să-l rup în două, dar puterea radiază din el, din cele mai mici mișcări ale sale, ca și când ar fi fost născut să domnească, deși a venit la putere cu abia cinci ani în urmă. Senzația aceea este fascinantă, chiar și atunci când este în cea mai relaxată stare, dar atât de năvalnică, încât te copleșește.

– Treci după paravan, Nus-Nus, și spune-i să meargă în pat.

Străbătând încăperea să-mi iau cartea, simt privirile lui Alys ațintite asupra mea. Îmi reiau locul îndărătul paravanului de cedru.

Ochii ei nu se dezlipesc de pe obrazul meu, chiar și prin dantelăria de lemn. Glasul îmi tremură când o îndemn:

– Alys, te rog să te întinzi pe pat.

Se ridică fără o vorbă, caftanul sfâșiat adunându-se în jurul gleznelor ei. Ar trebui să pară fragilă, înfrântă, însă demnitatea o îmbracă precum o armură. Se întoarce spre mine, oferindu-mi-se parcă, și mă trezesc că nu-mi pot lua ochii de la ea nici cât mi-ar trebui să clipesc. Timpul îmi pare a se fi oprit, inima mea este prizoniera clipei dintre două bătăi.

– La dracu', spune-i să treacă în pat! latră Ismail, rupând vraja. În genunchi!

Se poartă așa mai ales cu apostații creștini. Îi silește să se întoarcă cu spatele la el, ca un animal pe cale să se împerecheze, zădărnicind orice contact uman în afară de actul sexual însuși. În felul acesta îi umilește, le dă de înțeles că îi prețuiește mai puțin pe cei convertiți sub amenințare sau pentru câștigul propriu, decât pe cei născuți musulmani. Încă una din acele stranii contradicții ce sălășluiesc în el. Pe de o parte, el este cel care-i silește la apostazie, pe de alta le apreciază tăria credinței. L-am văzut vărsând lacrimi sincere pentru femeile care au ales martiriul apostaziei.

Transmit mai departe ordinul și-o văd ridicând din umeri.

– Iartă-mă, Alys, încep eu, dar mă amuțește dintr-o privire.

– O să treacă. Mă voi ruga pentru un fiu, un băiat bun, puternic și sănătos.

Se întinde pe cearșaful alb ce fusese așternut pe patul cel uriaș, cu fața la mine. Când o pătrunde, fără prea multe menajamente, o văd strâmbându-se, însă izbutește să se stăpânească și, în vreme ce eu îi transmit instrucțiunile, face schimbările cerute cu gesturi mecanice, de parcă i s-ar cere să mute un scaun sau să deschidă un sertar.

De dragul tuturor, sper ca împreunarea să nu dureze mult. Nu trece multă vreme și-l aud pe Ismail gemând, cu capul dat pe spate și cu fiecare mușchi încordat de dorință. Ea nu-și ia o clipă ochii dintr-ai mei și știu că acolo și-a găsit refugiul, ochiul furtunii în care spiritul ei plutește liniștit, chiar în timp ce trupul îi e pângărit. Parcă ne leagă un fir metalic înroșit; îi simt durerea ca pe-un foc în pântec și fiecare nerv îmi vibrează alături de ea.

Și-apoi, ca din senin, spre marea mea tulburare, simt cum mi se umflă și întărește mădularul. Este atât de zguduitor, încât nu îndrănesc s-o mai privesc și-mi plec ochii. *Djeballa* mea ridicată

nu lasă loc de îndoieli. Ce vrajă spurcată să mai fie și asta? Sunt oare posedat de vreun diavol? Oare bărbăția sultanului e așa de strașnică, încât m-a molipsit și pe mine? Am fost martor la sute – ba chiar mii! – de astfel de împreunări de-ale lui, și n-am simțit niciodată altceva decât scârbă și plictiseală. Trebuie să fie la mijloc vreo minune! Îmi vine să-mi strig triumful în gura mare, dar mă copleșește rușinea. Sunt oare atât de ticălos, încât să mă aprind iarăși numai cu prețul umilinței și suferinței altuia? Erecția dispare la fel de iute precum a apărut și, când mă silesc să ridic iarăși ochii, sultanul și-a isprăvit treaba, iar Alys s-a întors cu fața de la noi, strângând în jurul trupului cearșaful însângerat.

Odată isprăvită treaba, Ismail se strecoară într-o robă bogat împodobită cu broderii și, în timp ce se îndreaptă cu pași mari spre ușă, le strigă femeilor s-o ia de-acolo. Acestea dau năvală, discutând aprins pe tema cearșafului însângerat, căci aceasta este menirea lor. Acum vor da fuga înapoi în harem, unde vor declama sus și tare puritatea englezoaicei și bărbăția sultanului, pentru ca vlăstarul ce s-ar putea naște să fie recunoscut ca al lui. Apoi o acoperă pe Alys cu veșmântul bogat, anume făcut pentru femeile dezvirginate de suveran, și-o scot iute din încăpere.

Ochii mei o însoțesc; ai ei nu-mi răspund.

A trecut cu bine prin ce-a fost mai rău. Acum, important este să reziste. În acest fapt sec și rece însă, nu poți să-ți găsești alinare. Mă simt ca îndoliat, golit, îngrozit. Da, ca atunci când m-am culcat cu una dintre prostituatele din Veneția. La vremea aceea, nu am recunoscut asta față de mine însumi, și nici nu m-am mai gândit de-atunci, însă acele aventuri lipsite de căldura iubirii mi-au lăsat un dram serios de rușine, iar acum mă simt de parcă eu, nu sultanul, am siluit-o pe Alys, pentru ca apoi s-o azvârl cât colo.

– Nus-Nus!

Vocea poruncitoare îmi spulberă reveria. Sar în picioare, cuprins de-o asemenea panică, încât scap cartea și, aplecându-mă s-o ridic, dărâm paravanul din lemn dantelat aflat între noi. Preț de-o clipă ce nu se mai termină, rămânem privindu-ne unul pe celălalt, doi bărbați care se descoperă în această calitate și nimic mai mult. Apoi, clipa trece și mă trezesc că mă întreb dacă el va observa greșeala mea, însă pare a se mulțumi doar să zâmbească. Expresia lui e concentrată, visătoare.

– Magnifică, englezoaica asta.

– Alys.

– Așa o cheamă?

– Da, stăpâne. Alys. Alys Swann.

Dintr-odată, de parcă mi-ar fi venit de undeva din văzduh, îmi amintesc unde văzusem ultima dată acest cuvânt englezesc: „Voi juca rolul de lebădă și voi muri pe ritmurile muzicii". Îmi amintesc cuvintele, dar nu și împrejurarea. Doctorul Lewis m-a învățat englezește, citind împreună cu mine din prețiosul său manuscris peste care trecuseră cincizeci de ani și care fusese iubit și folosit în exces. Vorbele sunt dintr-o piesă despre un rege maur și femeia albă pe care o ia de soție. Pe buze-mi apare un rânjet.

– De ce zâmbești?

N-ar fi de nici un folos să-i explic motivul. În schimb, mă încumet să-i lămuresc înțelesul cuvântului, dar nu-mi amintesc cum se cheamă pasărea în arabă. De nevoie, recurg la gesturi. Mâna mea închipuie o linie unduioasă în aer, iar mâna lui urmărește arcul gâtului grațioasei creaturi.

– *Al ouez abiad*. Lebăda albă. Acesta-i va fi numele.

Samir nu-i bun de scrib, asta-i sigur. Însemnările făcute de el în cartea împreunărilor sunt greu de citit și pline de tăieturi și pete de cerneală. Pe-o pagină curată, neatinsă de mâna lui grosolană, scriu:

„*A treia zi de Adunare, Rabī al-Thānī*

Alys Swann. Prizonieră englezoaică, apostată, în vârstă de douăzeci și nouă de ani. Virgină. Un dar făcut Maiestății sale de *sidi* Qasem ben Hamed ben Moussa Dib."

Zbuciumul din mintea mea e atât de mare, încât îmi tremură mâna când scriu însemnarea. Ce ironie crudă că însărcinarea de-a ține această cronică de pofte și potență a căzut în seama unui eunuc, nu-i așa? Mai dureros chiar, a unui eunuc care, până de curând, a fost om întreg și-a gustat din deliciile aflate între picioarele femeilor. Oare am zămislit vreodată un copil? Mi-e teamă că n-am rămas niciodată destul timp într-un loc, pentru a mă lega cu adevărat de cineva. Stăpânul meu rareori zăbovea undeva mai mult de o lună, două, fiind mereu pe drumuri, în căutarea cunoașterii, drumuri ce ne-au dus prin tot nordul Africii, în Spania și, o dată, chiar până la Veneția. Curtezanele venețiene, cu brațele lor moi și albe, cu veșmintele provocatoare ce aproape că le lăsa pieptul dezvelit, cu parfumurile rare, cu ochi atotcunoscători, cu șiretlicuri surprinzătoare.

De când cu tăierea, mi-am silit gândurile să se abată în altă parte, fiindcă nimic nu poate fi mai lipsit de folos pentru un eunuc decât dorința.

Și iată că s-a ivit Alys Swann…

Chiar numele ei răscolește acea parte din mine pe care-o credeam moartă de mult, și trebuie să domolesc sângele care-mi clocotește în vintre. Sigur nu e ceva firesc. Și totuși, și totuși, nu mă pot opri să nu mă întreb dacă nu cumva sunt ales să întruchipez un miracol…

Pentru a-mi abate iureșul gândurilor, răsfoiesc cartea pe care mă mândresc c-o păstrez frumoasă și-n bună rânduială. Majoritatea împreunărilor amintite în paginile ei s-au petrecut în Fez, înainte de mutarea curții aici, în Meknes. Îmi amintesc încăperile vechiului palat, grandioase și somptuoase, dar, în același timp, cumva posomorâte, în ciuda arcadelor înalte și a ornamentelor bogate. Locul acela te apăsa, ca și cum miasma suferinței se impregnase în însăși tencuiala pereților. Parcurg în grabă însemnările și-mi amintesc fiecare femeie în parte: Naima și Habiba, Fatima, Jamilla și Yasmin, Ouarda, Aicha, Eptisam, Maria și Chama – unele abia ieșite din vârsta copilăriei. Una sau două au plâns când au fost luate, neînțelegând ce se dorea de la ele. Este chiar și o însemnare foarte timpurie, unde cerneala s-a întins din pricina lacrimilor pe care le-am vărsat de mila copilei. O caut. Nu voi uita niciodată expresia de pe chipul ei, după ce totul se terminase: ochii ei păreau niște găuri imense, ca și când pe-acolo ieșise sufletul, izgonit brutal de forța împreunării.

O iau în urmă, până la început, apoi iarăși înainte, către prezent, viața mea și viața femeilor fiind cuprinse în aceste crude însemnări zilnice. Mă încrunt. Unde e pagina cu pricina? Înainte ca Samir să pună mâna pe carte, numai ea rămăsese pură.

O găsesc pe Emira Zoubida, care știa exact ce urmărea, o mică seducătoare cu pielea de culoarea pătlăgelei vinete. I-a născut sultanului gemeni. În cinstea lor, s-au dat serbări zgomotoase. Firește, n-au trăit prea mult, fiind de la început bolnăvicioși. Probabil că Zidana nu a fost nici ea străină de moartea lor. Aproape toate celelalte femei aflate în harem la vremea aceea au născut fete. Dintre băieți, se pare că niciunul n-a trăit. În afară de Zidan, desigur, odorul tatălui său. Întorc pagina și… nu o găsesc pe cea compromisă de sentimente, care ar fi trebuit să urmeze, ci o alta, necunoscută. O vreme, o privesc lung, nedumerit. Cercetând-o mai

atent, observ că scrisul nu e al meu, deși e o imitație destul de reușită. Atât de reușită, încât nimeni în afară de mine n-ar face deosebirea. Pe margine se întrezărește o linie fină, iar în josul paginii se vede un mic semn. Scot cartea afară, în lumina tot mai palidă din curtea palatului, însă nu am nevoie de confirmarea asta. Știu… pur și simplu, știu.

O pagină, vizibil modificată, a fost mutată din locul unde se afla înainte. Nu e nici o minciună în ea, în afară de dată: un fiu, sărind rândul peste alți fii, ajungând mai sus pe linia succesiunii, un pion pe care un jucător iscusit l-a așezat într-o poziție favorabilă. Aproape că nici nu se vede lipitura, așa de multă grijă a dovedit cel care-a smuls-o; smulsă, nu tăiată, denivelările pânzei îmbinându-se aproape fără cusur. O muncă îndelungată și meticuloasă. Poate vreo trei săptămâni în care să exerseze scrisul, să modifice însemnarea și să facă înlocuirea…

Oare chiar și-au imaginat că nu voi observa falsul? Dar, firește, dacă planurile ar fi mers ca pe roate, până acum ar fi trebuit să fiu mort, cu un cui străpungându-mi craniul, sau, dacă aș fi acceptat propunerea lui murdară, prizonier în casa marelui vizir, la cheremul depravării lui.

Mi-am dibuit deja dușmanul, însă nu pricepeam care era motivul său. Măcar acum știu care-i jocul și care îi sunt mizele – unele foarte mari. Uneltirile menite să mă îndepărteze de la îndatoririle mele l-au costat scump. Nu va fi prea mulțumit să afle că i-am scăpat din gheare și că sunt din nou în posesia cărții împreunărilor. Mă întreb cât va mai trece până va încerca din nou să-mi ia viața.

Capitolul 12

A doua zi o iau de la capăt cu îndatoririle obișnuite, de parcă nu m-aș fi oprit nicicând. E ca și cum povestea cu *sidi* Kabour n-ar fi existat vreodată, așa cum, de altfel, îmi promisese ben Hadou. Și totuși, lumea s-a schimbat. Oare numai eu observ asta?

Dar, în după-amiaza aceea, în vreme ce inspectăm lucrările din palat, Abdelaziz, în clipele în care mă crede adâncit în notițe, mă urmărește cu coada ochiului. S-a produs o explozie din pricina varului nestins, în care au murit doi muncitori, iar uriașele căzi cu tadelakt – tencuiala preparată din praf de marmură și albuș de ou – s-au deteriorat în mod misterios. Munca de trei luni și albușul a douăzeci de mii de ouă s-au dus pe apa Sâmbetei. Ismail are mare experiență, strigând instrucțiuni în toate părțile și dând verdicte severe; însă, în ciuda aparentei mele atenții la notițe, simt ochii vizirului ațintiți asupra mea ca aceia ai unei insecte.

Când îmi ridic privirea și-l surprind, se ferește și se adâncește în discuții cu astronomul-șef. Dar pare extrem de mirat, de parcă ar fi simțit schimbarea petrecută în mine. Probabil, îmi reamintesc mie însumi, e alarmat de neașteptata mea repunere în drepturi. Mă întreb ce s-o fi ales de nepotul lui. Mă întreb ce s-o fi ales și de Alys. Îi e bine? E atent îngrijită de femeile sultanului? Mă învinuiește oare pentru hotărârea de a se converti, mă urăște pentru rolul jucat în tragedia ei?

Tocmai ne întoarcem în încăperile lui Ismail, când un funcționar dă fuga să ne anunțe că unul dintre generalii noștri a sosit călare la palat, plin de praf, și cere să fie primit de îndată. Îl descoperim într-una dintre sălile de primire, încă murdar, înconjurat de un grup de soldați de-ai săi, și ei la fel de neîngrijiți, împovărați de-o duzină de saci uriași. Se întorc după ce-au înăbușit o răscoală a berberilor din Munții Atlas, care le-au dat serios de furcă.

Până de curând, campania nu a mers prea bine, fiindcă muntenii aceștia sunt cunoscuți ca fiind un neam sălbatic, neorânduit și mare iubitor de libertate. Fusese nevoie de peste două veacuri pentru a-i convinge pe berberi să accepte Islamul, iar unii spun chiar că nu și-au lepădat nici acum pe deplin credințele în spirite și zeități. Se mai spune despre ei că mănâncă porcii sălbatici care aleargă liberi prin munți. Cu toate acestea, singurii berberi pe care i-am întâlnit vreodată s-au dovedit a fi oameni dintr-o bucată, vicleni și inteligenți, deși cam superstițioși și înclinați să creadă în vrăji și blesteme, și prea mândri ca să-și plece capul dinaintea unora străini de trib. Ismail îi disprețuiește cu patimă și a luat ca pe o insultă personală faptul că berberii au refuzat să i se supună. Lui, trimisul lui Dumnezeu pe Pământ, coborâtor direct din stirpea Profetului. Cum de îndrăzneau să nu se supună voinței sfinte a lui Allah?

În mod obișnuit, Ismail n-ar fi tolerat o asemenea lipsă de ceremonie și de bunăcuviință încât să stea în aceeași încăpere cu niște bărbați nespălați, însă arde de nerăbdare să afle veștile aduse de ei, lucru care i se citește în sclipirea din privire.

– Arătați-mi ce mi-ați adus! le cere el, deși oamenii încă sunt întinși la podea în chip de salut. Repede, nu mai zăboviți!

Mă așteptam la o pradă de război, la aur și argint, la veșminte scumpe, la comori luate de la căpeteniile berbere ucise. Într-un fel, asta a și adus generalul – cele mai de preț lucruri ale acestora. Se aude un oftat din piepturile tuturor celor de față, când capetele se rostogolesc din primul sac deșertat și se dau de-a dura pe podeaua de marmură. Înfricoșător spectacol. O să dureze ceva până se va face curat, îmi zic. Capetele sunt proaspăt tăiate, din ele scurgându-se încă sânge și alte fluide. Probabil că i-au obligat pe prizonieri să parcurgă în marș drumul până aici, după care, în zori, i-au măcelărit. Mă întreb ce părere va avea sultanul, dacă își va da seama că l-ar fi încântat mai mult să-i trimită el însuși pe lumea cealaltă, și în nici un caz așa de repede. Însă pare că asta nu-l supără prea mult. S-a lăsat în patru labe printre capetele tăiate, fără să ia în seamă murdăria, întorcându-le pe toate fețele și privindu-le cu satisfacție, în vreme ce generalul înșiră numele și genealogia respectivilor.

– Excelent, repetă Ismail întruna, excelent. Încă un dușman de-al lui Allah cade răpus.

După știința mea, berberii sunt și ei musulmani, la fel ca noi toți, dar se vede treaba că nu poți fi și un bun musulman, și dușman al sultanului în același timp.

Împreună cu un grup de sclavi, primesc însărcinarea de-a aduna oribilele trofee și de-a le duce evreilor, în vreme ce Ismail inspectează caii și celelalte obiecte aduse de soldați. *Mellah*-ul, cartierul evreiesc din oraș, își trage numele din arăbescul *al-mallah*, „locul cu sare", și acesta este motivul pentru care suntem aici. Numai evreii bogați din cartier au destulă sare pentru a conserva prețioasele dovezi ale triumfului, astfel încât, atunci când Ismail va pune să fie ridicate în țepe pe zidurile orașului, să țină timp mai îndelungat și să nu pice din ele bucăți de carne de trădător, spurcând capetele bunilor locuitori ai Meknes-ului.

Evreimea din Meknes e ușor de recunoscut. Între zidurile orașului, legea îi obligă pe bărbați să poarte tichii roșii și mantale negre și să umble desculți; însă în cartierul lor (care se găsește nu departe de palat, pentru ca sultanul să ajungă mai ușor la banii lor), sunt liberi să se îmbrace cum poftesc. Femeile nu-și acoperă fața când ies din casă, fiind frumoase și îndrăznețe; bărbații se pricep la negoț, căci de asta sunt aici, și de obicei se amestecă ușor printre marocani. Sunt câțiva și la curte, fiind aici mai respectați și mai puțin disprețuiți decât în alte părți, cu toate că sultanul le ia biruri fără milă. Se zice că, fără ei, ar fi ca și ciung; din banii lor se plătesc armata și renovările palatului. În schimb, li se îngăduie să-și vadă relativ nestingheriți de afacerile lor și de religie.

Îi predau capetele lui Daniel al-Ribati, un negustor foarte respectat, care are o duzină de caravane de dimensiunea unor sătuce, și o flotă întreagă de corăbii cu care transportă mărfurile pe care le aduce din inima deșertului – fildeș și sare, indigo, pene de struț, aur și sclavi, ambră și bumbac – spre Europa, Levant și Constantinopole. E un bărbat trecut de prima tinerețe, bate spre șaizeci de ani, brunet și solid, cu o barbă atent tăiată și cu ochi albaștri strălucitori. Are cunoștințe pretutindeni și o reputație de ins deopotrivă viclean și cinstit, lucru rar în lumea negoțului. Se mai spune și că averea lui e îngropată în niște grote dedesubtul cartierului evreiesc, că plătește bir o sutime din cât câștigă, ba chiar că-i mai bogat decât Cresus[1] sau regina din Saba[2].

Scoate un cap dintr-un sac și-l privește solemn. E un lucru înspăimântător, cu gâtlejul zdrențuit și cu obrazul brăzdat de-o

[1] Rege din dinastia Mermnazilor, care a reușit să cucerească o parte semnificativă din Asia Mică, devenind legendar pentru bogăția sa. (n.red.)

[2] Figură biblică din secolul al X-lea î.Hr., amintită și în Coran (n.red.)

tăietură de sabie uriașă. Al-Ribati plescăie din limbă. Va fi o afacere costisitoare (pentru el, firește; niciodată pentru sultan), dar nu se dă în lături. Viața lui aici depinde de-un continuu compromis, deși probabil că, în ochii lui, la compromisul ăsta mai mult pierde decât câștigă.

– Două săptămâni, spune el scurt. Vino peste două săptămâni și le vei găsi fără cusur.

Îmi exprim îndoiala că Ismail va dori să aștepte atât, dar el râde.

– Nici măcar sultanul nu poate porunci sării.

În noaptea ce urmează, Ismail o duce în patul său pe fiica uneia dintre căpeteniile ucise, o fată de cincisprezece ani, frumoasă, cu linia sprâncenelor dezordonată și cu un păr negru bogat. Pare destul de supusă când e adusă în încăpere, iar eu sunt concediat din încăperea suveranului, însă nu apuc să ajung la ușa camerei mele, când izbucnește un urlet înfiorător dinspre iatacurile stăpânului. Alerg într-acolo și găsesc straja luptându-se să-i ia fetei cuțitul din mână. Nu-mi pot închipui cum de-a reușit să-l strecoare înăuntru. Sau, de fapt, pot. Doamne Sfinte, cruntă sălbăticiune trebuie să mai fie. Ismail mă zărește și, râzând, îmi face semn cu mâna să plec.

– N-am pățit nimic, Nus-Nus, șterge-o.

Mă retrag, cuprins de-o oarecare ușurare: mai întâi, fiindcă n-am fost silit să fiu martor la împreunare, care sunt convins că nu va fi plăcută, și mai apoi, fiindcă în locul fetei nu e Alys. Las spațiu liber în cartea împreunărilor, pentru a completa numele prințesei berbere, pe care nu l-am reținut, și mă duc la culcare. Dorm ca un prunc cât e noaptea de lungă. Adică, până sunt trezit violent din somn.

De îndată ce deschid ochii, chiar și fără să fiu zgâlțâit de braț de un flăcău, știu că ceva nu e cum ar trebui. Lumina, asta nu-mi place, lumina. E prea puternică, chiar și pentru lunile acestea de vară. Prima rugăciune cred că a venit și-a trecut acum un ceas sau mai bine.

Sar în picioare.

– Sultanul?

Abid dă din cap, căci nu-și găsește cuvintele.

– Nu-i bine. Întreabă de dumneata.

Arunc pe mine un halat și-l urmez. Îl găsesc întins pe divan, palid la față. Pe frunte i se văd broboane de sudoare. Sunt îngrijorat. Ismail e rareori bolnav, deși se plânge adesea de boli închipuite. Și niciodată, dar niciodată nu lipsește de la prima rugăciune.

– Adu-l pe doctorul Salgado, spune el aproape în șoaptă.

Doctorul, un spaniol renegat, dormea în clipa în care am ajuns la el, și se trezește încet, roșu la față și cu privirea încețoșată. Respirația îi pute a usturoi și a vin cu mirodenii. Când îi spun că sultanul are nevoie neîntârziat de serviciile lui, se holbează la mine, cuprins de panică. Ies în goană în cea mai apropiată curte și smulg un pumn de frunze de izmă, în timp ce el se îmbracă. Le mestecă precum un animal, cu gura deschisă și cu respirația șuierătoare, alergând împreună cu mine spre încăperile sultanului.

Ismail nu se lasă păcălit de șiretlicul nostru. Îl îndepărtează pe doctor și mă trimite să i-o aduc pe Zidana. Mai bine că e slăbit, altfel capul lui Salgado s-ar fi odihnit lângă cele ale berberilor.

O găsesc pe sultană lăsată pe vine, în grădina ei, privind cu mare atenție niște mațe de găină, vegheată prudent de un grup de femei. Își ridică privirea spre mine și mă anunță veselă:

– Va muri cineva.

Își pune mâinile în șoldurile generoase și se ridică de jos. Muștele dau imediat năvală să se așeze pe carnea caldă.

Nu e nevoie de măruntaie de găină ca să știu că va muri cineva. Aici, moare cineva în fiecare zi.

– Sultanul vă cheamă la el. Nu se simte bine.

Nu mă întreabă ce-a pățit; parcă ar ști deja. În vreme ce-și adună lucrurile, cercetez grăbit din priviri locul, însă nici urmă de Alys. Nu știu dacă să respir ușurat sau să fiu dezamăgit; sunt încordat ca o pisică, în pragul unei izbucniri. Nu știu ce i-aș spune, dacă aș găsi-o. Dar aici nu e, și-ncep să-mi fac griji că i s-a întâmplat ceva. Cuprins din senin de spaimă, mă întorc spre Laila și o întreb dacă e sănătoasă, iar Laila zâmbește suav și-mi răspunde că e bine, „dar cam singură". S-a mai pomenit ca eunucii să le satisfacă pe doamnele din harem, căci oamenii sunt foarte inventivi atunci când vine vorba despre plăcerile cărnii – degete, și limbi, și părți bărbătești făcute din ceară, din piatră, din aur, ba chiar și câte-o legumă de forma potrivită. Dacă sultanul ar afla ce se petrece chiar sub nasul lui, ar fi lovit de dambla. E în interesul tuturor ca aceste fapte să rămână cât mai puțin cunoscute.

De-aproape un an, Laila tot încearcă să mă convingă să mă joc cu ea. Cred că, în ce-o privește, e mai degrabă entuziasmul stârnit de un țel imposibil de atins, decât vreo dragoste adevărată pentru mine, însă îi zâmbesc și eu și îi spun că-mi pare rău pentru soarta ei, apoi întreb și de alte favorite din harem și de sănătatea copiilor

lor, ale căror nume le-am uitat, și-abia după ce-am ascultat, plin de solicitudine, pomelnicul micilor suferințe și enervări, întreb de Alys – sau de englezoaica apostată, cum îi spun eu.

Laila dă ochii peste cap.

– Se ferește de tovărășia noastră. Ai zice că-i o călugăriță, judecând după felul în care se poartă.

În urma celei mai recente incursiuni, lui Ismail i-au fost aduse două călugărițe, care au refuzat cu asemenea îndârjire Islamul și pe sultan, încât, sugrumate, au murit cu zâmbetul pe buze, de parcă ar fi întâlnit fericirea eternă. Două tinere irlandeze, aduse odată cu Alys, au leșinat și au căzut pradă isteriei, la prima amenințare, așa că fuseseră expediate la palatul din Fez, ca slujnice. Aproape că-mi doresc ca și Lebăda Albă să le fi împărtășit soarta, dar bine că măcar este în viață. Nu-i vreme de alte întrebări, căci Zidana s-a întors, de data asta îmbrăcată cum se cuvine, ducând un braț întreg de poțiuni și lucruri misterioase.

Odată ajunși în camerele lui Ismail, pricina bolii devine limpede. Acum, dezbrăcat până la brâu cum era, pe pielea lui lividă se văd limpede urmele de mușcături. Nu sunt deloc niște zgârieturi. Sunt adânci și sălbatice, pielea din jurul lor fiind umflată și infectată. Nu pot să n-o respect pe copila berberă: mai întâi cuțitul, apoi dinții și unghiile.

– Mușcături din dragoste? întreabă Zidana pe-un ton jucăuș, iar Ismail mârâie la ea. Sărmanul mieluțel, îl căinează ea, a fost mușcat de-o mică lupoaică, nu?

Cuplul regal are o relație ciudată. Ea îl tratează ca pe-un copil, iar el rareori se revoltă. Încă mai împart așternul în unele nopți, chiar și după atâția ani. În rest, ea îl ajută să-și găsească tovarășe de pat, alegându-le pentru însușirile ce-i vor ațâța pofta domolită de trecerea vremii. E și aceasta o formă de putere. Dar se pare că prințesa berberă a fost o aventură în sălbăticie poate prea îndrăzneață.

– E o sălbăticiune! O barbară! O voi sugruma cu mâinile mele.

– Taci, sau rănile se vor umfla și mai tare. Mă ocup eu de ea.

Își face de lucru în jurul lui, murmurând incantații și agitând mâinile ca într-o vrajă. Se aprinde tămâie pentru a curăți aerul de orice lucru molipsitor ce-ar mai stărui în el. E pus să bea infuzii din sticluțele cu poțiuni. Zidana scotocește printre leacurile ei, zornăind din brățări, apoi înjură.

– Nus-Nus?

– Da, Luminăția Voastră?

– Dă fuga și adu-mi două cepe și niște tătăneasă. Ah, și niște miere de cimbru. Știi unde să le găsești.

Jos, în încăperea tainică, e întuneric beznă. Caut o lumânare și niște cremene, apoi mă uit după lucrurile pentru care am fost trimis. Sunt atâtea aici și nimic nu pare așezat în vreo ordine. Orice căutare durează un secol. Mai întâi găsesc mierea – așa de groasă și de întunecată, încât pare neagră. Nu-i în nici un caz de mâncare. Are un miros puternic, mai rău decât respirația doctorului Salgado. Apoi, cepele. Tocmai scotocesc posomorât după tătăneasă, când aud pe cineva spunând:

– Ce cauți aici?

Mă întorc și dau peste micul Zidan. În semiîntuneric, ochii îi sclipesc asemenea unui *djinn*.

– Mama ta m-a trimis să-i aduc niște lucruri.

– Minți! Acesta este locul ei tainic. Numai eu știu de el.

Desfac brațele în semn de neputință.

– După cum vezi, nu-i tocmai adevărat.

– Spune-mi „emire“ sau „domnule“!

– Domnule.

– Am să-i spun că te-am găsit aici.

– Te rog, mergi și spune-i.

Urmează o pauză, timp în care rumegă răspunsul meu.

– După ce te-a trimis?

Îi arăt mierea și cepele. Firește că habar nu are ce sunt acestea din urmă. N-are decât șase ani, aproape șapte, dar face un adevărat spectacol din inspecția lor, ducându-le la nas și mirosindu-le.

– Sunt veninoase?

– Nu cred.

– Te pricepi la otrăvuri?

– Știu câte ceva. De ce întrebi… domnule?

Ridică din umeri.

– Care-i cea mai puternică?

– Mama ta se pricepe mai bine decât mine, întreab-o pe ea.

Nu pare să-l mulțumească răspunsul. Se ține scai de mine cât timp încerc iarăși să găsesc tătăneasa. O descopăr într-un coș cu ierburi de leac uscate.

– Pentru cine e?

– Pentru tatăl tău.

– E bolnav?

Ochii îi strălucesc. Până să apuc să răspund, zice:

–Dacă moare, voi fi sultan. Atunci, toată lumea se va supune poruncilor mele, altfel le tai capul. O să moară?

– Nu, n-o să moară.

– Dă-i otravă și-o să moară.

Mă uit la el, îngrozit.

– Zidan, asta e trădare! Dacă îi spun ce-ai zis, va pune să fii bătut, sau chiar mai rău.

– N-o să-i spui, răspunde el plin de încredere.

– Și de ce, mă rog?

– Fiindcă, dacă îi spui, te omor.

Zâmbește până ce ochișorii lui ajung ca niște semilune.

– Sau te omoară mama. Dacă o rog pe mama, o să te omoare cât ai bate din palme.

Și chiar bate din palme, pentru efect.

Refuz să răspund la una ca asta; nici nu există răspuns. De teama a ce-aș mai putea face, trec pe lângă el și urc în goană treptele spre lumină. Am lăsat lumânarea aprinsă; nu-i tocmai un lucru înțelept să lași o lumânare aprinsă într-un loc închis, plin-ochi cu ierburi uscate, gata să ia foc, și în prezența unui băiat de șase ani. Dar nu mă pot împiedica să nu-mi doresc ca întregul palat să fie cuprins de flăcări și, odată cu el, și Zidan, cu otrăvurile, ierburile, vrăjile și restul. Lumea ar avea numai de câștigat.

Toată discuția asta despre moarte și otrăviri m-a tulburat. Merg cu pași repezi, cu capul plecat, și mă ciocnesc de un grup de femei care trag pe cineva în jocul lor, cu de-a sila. Le văd acolo pe Laila, Naima, Fatima, Massouda, Salka. Zboară împrejurul meu, chicotind, până ce victima și cu mine dăm nas în nas. N-o recunosc de la început, chipul fiindu-i ascuns de machiajul în culori întunecate. Kohlul și henna i-au înnegrit sprâncenele palide, genele și buzele, dându-i aerul unei egiptence.

– Alys!

A plâns; un obraz îi e murdar de kohl.

– Parcă aș fi păpușa lor!

Sunt așa de ușurat să văd că această umilință e cea mai grea povară a ei, încât izbucnesc în râs. Din senin, chipul i se schimonosește și se întoarce cu spatele la mine. Se îndepărtează în grabă, nimerind direct în brațele celor care-o torturează, iar eu rămân singur, privind plin de rușine în urma ei.

*

Când ajung în iatacul lui Ismail, pare deja să se simtă mai bine. A prins ceva culoare în obraji și nu mai transpiră. Zidana mă ceartă pentru întârziere, dar îmi dau seama că s-a bucurat de prilejul de-a rămâne singură cu soțul ei. Își întărește puterea asupra lui, încredințându-i-se misiunea de a-l îngriji cu vrăji și cuvinte bune. Sex, vrajă și cuvinte tandre reprezintă cele mai puternice arme din arsenalul oricărei femei, și nimeni nu le mânuiește cu îndemânarea desăvârșită a Zidanei. I-a dăruit deja trei fii puternici: pe Zidan, moștenitorul, pe Ahmed cel Auriu, de trei ani, și pe Abdel Malik, născut la începutul anului (Până în clipa în care a născut, nimeni nu a știut că e însărcinată, atât de grasă e; băiețelul parcă s-a ivit pe lume din văzduh, ca un *djinn*.). Fiind Prima Soție, toți cei trei băieți ar trebui uciși, pentru ca altcineva să ajungă sultan. Până acum câteva zile, aș fi zis că așa ceva nu-i cu putință, însă acum, încep să mă îndoiesc.

Aștept până ce Zidana întinde și ultimul unguent, acoperind locul cu mierea vindecătoare și petrecând fașe peste coastele și umărul lui mușcate (Cât de hotărâtă să fi fost copila, de-a mușcat așa de tare părțile acestea osoase, încât i-a rămas carne printre dinți?), apoi o urmez afară, pe coridor. Acolo, departe de urechile străjilor, îi destăinui ce-am găsit în cartea împreunărilor.

– Încă de când a pus să-i fie castrat nepotul, am bănuit că se pune la cale ceva necurat.

– De Samir Rafik vorbești? Care mi-a luat locul?

– Firește că de el. Gândești că Abdelaziz are o ciurdă de nepoți scopiți?

Omul e un monstru. Nici măcar propria familie nu-i, în ochii lui, mai mult decât o cale de-a pune mâna pe putere.

Zidana oftează, văzându-mi ignoranța.

– De ce-mi aduci vestea asta?

– Amândoi îl urâm. Credeam că vei vrea să te servești de ea.

– Adică, ai crezut că poate-i voi spune sultanului.

Aștept cu nerăbdare, dar Zidana nu face decât să ofteze.

– Nu crezi c-aș profita de ocazie, ca să-mi dobor dușmanul? Dar e nevoie de mai mult decât de câteva cuvinte mâzgălite într-o carte, puse dinaintea unui om care nu știe să citească. Adu-mi dovezi de netăgăduit despre complotul *hajib*-ului, dacă vrei să-l vezi îngropat. Băiat prostuț ce ești! râde ea de expresia de groază de pe fața mea.

Lasă cartea în cufărul tău, în seara asta, cât e el la rugăciuni, și se va rezolva.

Îmi amintesc de Coranul safavid și mă cutremur.

Înainte de ultima rugăciune, scriu următoarea însemnare:

A treia primă zi, Rabī al-Thānī. Illi, prințesă berberă. Sălbatică.

Capitolul 13

A trecut mai bine de-o săptămână, și n-am mai fost chemată în patul sultanului. O vreme, m-am simțit ușurată că nu a mai trebuit să trec prin clipele acelea nesuferite. Dar oare am rămas grea? Asta e întrebarea care nu-mi dă pace. E oare cu putință să rămâi însărcinată după o împreunare atât de ciudată?

După ce m-a siluit, am fost înfășată ca un prunc de către două fete cu pielea întunecată, care sporovăiau ca niște stăncuțe, de teamă să nu se tulbure sămânța pe care-o plantase în mine. A doua zi, când m-au desfășat, mi-au atins pielea cu mâini pline de uimire și mi-au împuns brațul cu degetele, m-au ciupit ca să vadă cât de repede se înroșește carnea. Spălată, uscată și îmbrăcată, am fost luată pe sus într-o litieră și condusă prin curțile haremului, în sunetele ascuțite scoase de celelalte femei, care-și mișcau limba dintr-o parte în alta a gurii ca niște nebune.

Pentru ele, părea să fie o sărbătoare, dar mie mi se făcea rău numai când le priveam. Așa că am întors capul și am văzut, dincolo de creștetele lor, coloane arcuite și cascade de flori, păsări, cerul de-un albastru adânc. În străfundul lui, Dumnezeul pe care l-am repudiat mă privea și mă judeca, mă judeca…

Am plâns pentru păcatele mele, până ce lacrimile mi-au secat.

– Alys!

Numele mi-e rostit ciudat, în două silabe, separate de-o pauză lungă. Îmi ridic privirea și văd că e regina (sau ce-o fi ea), care a venit să mă viziteze. Enorm de grasă, e plină din cap până în picioare de bijuterii țipătoare și înveșmântată la fel de orbitor. În jurul gâtului ca de taur atârnă funii groase din aur și perle; lobii urechilor sunt trași în jos de cerceii grei; pe frunte are o bentiță încrustată cu paiete și pietre scumpe, ce dispare sub desișul părului; are brățări de la încheietură până la cot (E o minune că mai poate

ridica brațele; noroc că e la fel de musculoasă ca un bărbat.). Are pielea neagră ca tăciunele, ca a eunucului Nus-Nus, cel cu chipul ca o mască. Își așază antebrațul pe al meu și râde formal. Nu pare un râs binevoitor. Cred că mai mult își bate joc de mine, arătându-mi că, spre deosebire de ea – neagră și strălucitoare, luxuriantă și generoasă –, eu sunt o ființă palidă, slăbuță și neajutorată. Zîmbește atât de larg, că-i văd dinții de aur și locurile unde aceștia sunt lipsă. Însă ochii ei strălucesc ca niște cărbuni: duri, reci, fără viață.

Apoi, se întoarce și ia ceva de la una dintre însoțitoarele ei. Îmi întinde o ceașcă, aurită precum Sfântul Graal, în care se vede un lichid întunecat din care se înalță un abur ușor, de-o culoare curioasă. În tot acest timp, îmi vorbește c-un glas liniștitor, bătându-mă ușor pe braț, de parcă atingerea aceasta mi-ar tălmăci înțelesul cuvintelor ei.

Indiferent ce-ar fi în vas, nu vreau să beau. Scutur din cap și îi îndepărtez mâna cu un gest cât mai politicos, dar ea insistă, ba chiar îmi ridică ceașca la buze și, cu uriașa mână liberă, îmi împinge capul către ea. Amestecul miroase urât, amar. Îmi răsucesc capul. Ea mai încearcă o dată, de data asta mai insistent, înfuriată de refuzul meu. Apoi, mă ciupește de braț c-o răutate fățișă.

Țip și-i zbor ceașca din mână. Licoarea se împrăștie pe covor și se ridică în aer ca un abur, iar ea tropăie în jurul meu, gesticulând de furie, blestemându-mă, probabil, în numele zeului ei păgân. Brățările îi zornăie și se ciocnesc.

Mă sperie, dar nu vreau să-i arăt asta; deși-mi tremură picioarele, sper să nu se vadă. Îmi mai aruncă o privire mânioasă, țipând la însoțitoarele ei s-o urmeze, apoi sunt lăsată în sfânta pace.

Mai târziu mă trezesc că se întoarce, însoțită de un bărbat. E așa de înalt, că umple tot cadrul ușii. O clipă, mi se năzare că cei doi au supt toată lumina din cameră și-o țin prizonieră în ei, mie nemailăsându-mi nimic. Bărbatul se apropie, și observ că e Nus-Nus.

– Ziua bună, Alys, mă salută fără să zâmbească.

Nu pot să vorbesc, căci nu mă lasă greutatea ochilor lui, ațintiți asupra mea.

– Alys, ești bine? Ai obrazul palid.

– Pielea mea e atât de albă, încât mă mir că ai observat.

– Trebuie să-mi cer iertare pentru felul în care m-am purtat când ne-am întâlnit ultima dată, spune el plecând capul. Nădăjduiesc că nu te-am ofensat.

Îmi aduc aminte cum a râs de mine, și-mi îndrept umerii.

– Deloc, domnule. Am uitat tot, vă asigur.

Ne alegem vorbele cu grijă, dar între noi se cască o prăpastie întunecată. M-a văzut despuiată de haine și folosită ca un animal.

Regina trăncănește ceva către Nus-Nus și văd ochii acestuia lărgindu-se. Apoi, îl aud zicându-mi:

– Alys, ascultă cu băgare de seamă. Dă din cap și zâmbește când îți spun eu. Să nu arăți nici o urmă de furie. În locul acesta, aparențele sunt vitale pentru cei care vor să supraviețuiască. Trebuie să te deprinzi să porți o mască, o a doua față, care să ți-o ascundă pe cea adevărată. Înțelegi?

Dau din cap că da, dar inima începe să-mi tresalte în piept. Ce poate fi mai rău decât ce mi s-a întâmplat deja?

– Ți-a adus ceva de băut. Ia ceașca și mulțumește-i. Ia-o și sărută-i mâna, în chip de mulțumire. Am să-i explic că nu ai înțeles ce onoare ți-a făcut mai devreme. Însă, și asta e foarte important, Alys: să nu bei ce-i în ceașcă. Prefă-te că iei o sorbitură, iar eu voi găsi un pretext s-o îndepărtez de-aici. Aruncă ce-a mai rămas din lichid astfel încât să nu te zărească nimeni, și fii gata să-mi înapoiezi ceașca goală, peste câteva minute.

Simt cum mă trec întâi fierbințelile, apoi frigurile.

– Vrea să mă otrăvească?

– Zâmbește, mă îndeamnă el, iar eu mă supun. Nu chiar. Îți explic când am să pot.

Regina pocnește din degete, și îndată apare o sclavă cu o ceașcă plină. Mă trezesc că nu-mi pot lua ochii de la ea. Ce-o fi înăuntru? Nu chiar otravă. Ceva care mă va îmbolnăvi, fără a mă omorî de tot? Cum de, într-un timp atât de scurt, a ajuns să mă urască așa de tare? Ce amenințare pot fi eu pentru ea?

– Ia cana și mulțumește-i din inimă, mă îndeamnă Nus-Nus, și văd pe chipul lui că e îngrijorat.

Să fie ăsta chipul pe care-l ascunde sub „a doua față"? Observ riduri pe care nu le-am mai zărit, în jurul ochilor, în timp ce își ține maxilarul încordat. E un bărbat foarte arătos, gândesc, spre marea mea surprindere. E demn, impresionant. Imediat, în minte îmi răsună glasul scandalizat al mamei: „E un sălbatic, un sclav – negru ca pucioasa!" De fapt, nu e chiar atât de negru, are pielea de-o nuanță brun-închis, culoarea prețioasei lavițe de stejar a bunicii mele, culoarea lemnului lustruit și înnegrit de trecerea timpului și-a miilor de funduri. Pielea lui îmi inspiră căldură, în vreme ce a mea

e rece. Tremur din nou, iar genunchii mi se bâțâie pe sub faldurile straiului străin.

– Ceașca, îmi repetă el răgușit, iar eu îmi smulg iarăși privirea de la el și iau ceașca, după care, amintindu-mi sfaturile primite, mă aplec să sărut mâna.

– Mulțumesc, doamnă, sunteți nespus de generoasă, îngaim. Câtă bunătate, să vă gândiți la mine.

Mă privește cu mare atenție. Mă simt ca o muscă prinsă în plasa lipicioasă a unui păianjen care se uită și așteaptă clipa prielnică pentru a-și devora prada.

– Prefă-te că sorbi din ea, mă îndeamnă Nus-Nus, iar eu duc la buze marginea cești aurite și-o ridic până simt pe piele atingerea lichidului.

E cald și miroase a putred. Până aici; mai mult nu mă pot preface că sorb și înghit.

– Spune-i că gustul acesta îmi este străin, dar că îi sunt nespus de recunoscătoare pentru grija ce-mi poartă și voi bea negreșit tot, până la ultimul strop, îi spun eunucului și-l urmăresc în timp de tălmăcește. Regina dă din cap, dar nu se clintește. Mai iau o falsă înghițitură, dar, de data asta, lichidul îmi pătrunde printre buze și ajunge pe limbă. În ciuda mirosului dulceag, la gust e amar ca pelinul. Poate chiar asta e, pelin. Scuip, iar asta o face pe femeie să râdă. Nus-Nus îmi pare alarmat, dar îi spune ceva reginei pe un ton grăbit, ca să fie sigur că-l ascultă, și se îndepărtează amândoi, ieșind din încăpere. O clipă mai târziu sunt urmați și de restul, mai curioși să afle despre ce vorbesc cei doi, decât să mă privească pe mine bând din poțiunea amară.

Ridic colțul covorului și răstorn ceașca. Apoi mă așez pe divan și aștept întoarcerea grupului, ținând cuminte ceașca în poală. Când revin, regina se apropie de mine cu pași mari și grăbiți, inspectează întâi ceașca, pe urmă zona din jurul meu. E bănuitoare, însă lichidul a fost înghițit de podeaua din pământ bătătorit. Ne zâmbim fals una alteia, apoi pleacă.

Nus-Nus face un pas înainte.

– Sultanul a cerut din nou să te vadă, în noaptea asta.

Parcă m-a lovit cineva în pântec. Cred că sunt pe cale să vomit, dar nu mă las pradă sentimentului, știind că, dacă par slabă, sigur îmi vor mai da o ceașcă cu lichid amar.

– Fii tare, Alys. E un semn bun, ești în grațiile lui, îmi spune, după care se întoarce și pleacă.

– Ce era în ceaşcă? strig în urma lui, dar nu-mi răspunde.

Iese în curte şi, peste o clipă, revine ţinând în mână o mlădiţă verde.

– Dacă ai nevoie de mine, trimite servitorul la mine cu o frunză de coriandru şi voi veni îndată.

Capitolul 14

Alys a ajuns favorita sultanului. În ultima săptămână a trimis după ea de trei ori. Bănuiesc că ar fi cerut-o în fiecare noapte, însă nu vrea să trezească mânia Zidanei.

În împrejurările date, sultana tună și fulgeră împotriva lui Alys. O numește Viermele Alb, Șarpele, Prăjina Englezească și-o mulțime de alte lucruri prea puțin măgulitoare. În această privință, ca și în multe altele, am ajuns confidentul Zidanei. Mi se plânge întruna de faptul că Ismail o neglijează, căci de la venirea lui Alys în harem, sultanul n-a mai petrecut nici măcar o noapte cu Prima Soție. Îmi poruncește să-i dau informații despre cel mai mărunt gând al lui Ismail, despre dispoziția în care se află, despre ce mănâncă și despre cum digeră. Vrea să-i raportez fiece cuvânt pe care-l spune despre englezoaică. Firește că nu mă supun întru totul. Zidana nu recunoaște logica ce separă mesajul de mesager. Astfel, îi raportez numai ce cred că e inofensiv, păcătuind adesea prin omisiune. Și, printr-o întorsătură nefericită a sorții, mă trezesc că acționez ca un sol și-un intermediar între ea și rivala ei.

Zidana mă încurajează să petrec cât mai mult timp cu Alys Swann – sub pretextul c-o învăț arabă (o limbă pe care-o deprinde c-o ușurință ce mă uimește) –, pentru a-i câștiga încrederea îndeajuns încât să o fac să bea fără crâcnire poțiunile oribile pe care i le prepară, spre a o împiedica să rămână însărcinată sau pentru a ucide pruncul încă din pântec. O atare complicitate mă îngrozește, însă nu mă pot împiedica să nu aștept cu mare nerăbdare fiece întâlnire, și-mi spun că numai fiind mereu în preajma ei, o pot apăra pe Alys. În adâncul inimii însă, știu că m-am compromis definitiv.

Vânzătorul care a preluat afacerea lui *sidi* Kabour în souq, n bărbat mărunt și negricios, pe nume Imchil, este și subtil, și

bănuitor în același timp. Ne prefacem amândoi că nu știe în slujba cui sunt, iar eu mă prefac că nu știu nimic despre ierburile de leac, ceea ce-mi oferă prilejul de-a pune întrebări. Când sunt trimis să cumpăr flori uscate de calapăr și frunze de buricul-apei, care au darul de-a grăbi lepădarea pruncului și otrăvesc pântecul mamei, aduc înapoi trifoi roșu, frunze uscate de zmeură și un elixir de *agnus castus*, care înlesnesc fertilitatea. Uneori, reușesc să înlocuiesc pozițiunile; alteori, Alys trebuie să le arunce sau să le ascundă pe cele pe care i le trimite Zidana. Dacă se ajunge la ce-i mai rău, l-am rugat pe vânzător să-mi pregătească un vomitiv foarte puternic.

E o aventură riscantă. Dacă Alys rămâne însărcinată, Zidana va ști că am tras-o pe sfoară și va încerca, cu siguranță, să-și ucidă rivala, pe copilul ei nenăscut și pe mine odată cu ei. Dar asta i-ar consolida lui Alys poziția la curte și-l va îndemna pe Ismail să se ocupe mai îndeaproape de soarta ei. Poate chiar va îngădui să fie mutată în alt pavilion, departe de influența directă a Zidanei.

Astăzi, mă întreabă:

– L-a vrăjit cumva? Are cumva știință de vreun fel de vrăjitorie europeană, care e mai puternică decât a mea?

Nu sunt obișnuit s-o văd pe Zidana temându-se sau șovăind.

– Din câte știu eu, nu, îi răspund cu băgare de seamă.

Poate dacă o bănuiește pe Alys de puteri magice, asta o va determina să fie mai circumspectă.

– Ochii aceia, conchide ea plimbându-se în sus și-n jos, sunt nefiresc de albaștri. Oamenii normali nu au ochi albaștri. E monstruos.

O asigur că Ismail nu se prea uită la ochii englezoaicei, iar ăsta e cel mai adevărat lucru pe care l-am spus azi.

– Nu poate fi atras de pielea aceea palidă ca a unui mort. Îl cunosc prea bine pe Ismail. Lui îi plac negresele, declară, scoțându-și uriașul piept înainte. A fost crescut de o negresă. Mama lui avea pielea la fel de neagră ca a mea sau a ta. Și-i mai plac femeile cu ceva carne pe oase, căci prețuiește puterea și rezistența. Asta seamănă cu o capră, o fantomă, un spirit rătăcitor. De ce-ar vrea să se culce cu o moartă?

Lucrurile nu sunt chiar atât de simple. În sinea mea, cred că Alys seamănă cu îngerii din tablourile pe care le-am admirat în marile palate venețiene, dar înțelepciunea îmi dictează să-mi țin limba ferecată.

– Chiar dacă izbutește să dea naștere unui copil, îți poți închipui cum o să arate? Am amestecat tăciune de pe coaja unui alun cu

pastă de arsenic: știu ce se întâmplă când amesteci negru cu alb! Oare Ismail își dorește un vierme cenușiu în chip de moștenitor? întreabă Zidana ridicând mâinile spre cer, gest care face ca brățările să-i zornăie asurzitor. Of, Thagba, ia-o de pe lumea asta!

Sunt pe cale să mă lămuresc pe deplin asupra motivelor pentru care Ismail e atât de fascinat de Alys. După ce-a isprăvit cu împreunarea din noaptea aceea, mă cheamă din locul unde ședea, în spatele paravanului, chiar înainte ca ea să aibă timp să se îmbrace. Îl văd cum așază o mână pe coapsa ei dezgolită și-o împinge fără pic de delicatețe. Cei doi schimbă o privire la care nimeni nu ar fi trebuit să fie martor, și pentru prima dată simt un val de gelozie fierbinte ca lava.

– Nu e uimitor cu câtă forță îmi răspunde atențiilor această fragilă creatură, Nus-Nus? Are o voință de fier, își ține în frâu dorințele! E inteligentă, înțelege adevărata natură a supraviețuirii, și vederile ei bat până departe. În loc să sară la un bărbat cu dinții și cu ghearele, precum târfulița berberă, se stăpânește, își ține emoțiile în frâu, precum un călăreț desăvârșit care își impune voința asupra unui armăsar sălbatic. Imaginează-ți de câtă putere e nevoie pentru asta. E magnifică! Îmi va face niște copii grozavi, sănătoși la trup și puternici la minte.

Se întoarce spre mine și mă privește cu ochi strălucitori.

– Am un plan, Nus-Nus, și e splendid. Îmi voi întări armata, îi voi spori rândurile de o sută de ori și, cu această oaste, voi izgoni toți străinii: pe portughezii din Mehdia, pe spaniolii din Mamora, Larache și Asilah, pe englezii din Tanger. Îmi voi purifica regatul de necredincioși și-l voi închina slavei lui Allah. Singurii străini pe care îi voi îngădui vor fi la porunca mea absolută. Corsarii mei vor bate în lung și-n lat mările și coastele în căutare de femei albe, și le voi împreuna cu *bukhari*-i mei, zămislind astfel o armată cum n-a mai văzut lumea, o oaste în care voi îmbina ce-i mai bun din toate semințiile, albii și negrii.

Se plimbă prin încăpere cu pași mari, cu brațele întinse în lături, glasul lui răsunând până în tavanul înalt. Vorbește despre răspândirea, din nou, a islamului în Peninsula Iberică; despre cum va ajunge cu el până la poarta Regelui Soare catolic, aflat pe tronul Franței; despre un nou califat, mai măreț chiar decât domnia dinastiei Almohad. Retorica lui e înflăcărată, convingătoare, teatrală. Doctorul Lewis m-a dus la teatrele din Italia, și-acolo am

văzut gesturi triumfale ca acestea, gesturi menite să ajungă la public. Aici, nu suntem decât noi pe post de spectatori. Mă uit la Alys să văd cum suportă acest spectacol dezlănțuit, însă chipul ei e întors către Ismail precum cel al florii-soarelui către astrul zilei. Nu înțelege decât cuvinte răzlețe din discursul lui, însă o fascinează energia cu care le rostește. Sultanul are o charismă aproape magică, îi atrage pe oameni în orbita sa. Asta îl face să fie atât de puternic, dar și atât de periculos.

Bukhari-i despre care pomenea sunt soldații de elită ai Gărzii Negre, pe care i-a adus din ținuturile sudice, capturați în raidurile din Sahara, dați la schimb pentru sare și fier. Îi ia prizonieri sau îi cumpără, îi convertește la islam și-i silește să depună jurământ de credință pe *Sahih al-Bukhari*, sfintele ziceri ale Profetului, după care le dăruiește un exemplar din aceste ziceri – un obiect extrem de prețios, într-adevăr –, asigurându-și astfel loialitatea lor eternă. De multă vreme îi împerechează cu sclave negre, căsătorindu-i la vârste fragede și încurajând împreunările dese, pentru ca, în felul acesta, să se nască tot mai mulți copii. Mii de progenituri din aceste legături sunt crescute în provincii, unde Ismail își ține armata până când este gata cazarma de aici. Când împlinesc zece ani, băieții încep să deprindă arta războiului, iar fetele, muncile gospodăriei. Iar când ajung la pubertate, sunt căsătoriți și încurajați să facă la rândul lor copii. De ani de zile Ismail declamă sus și tare că trupele rezultate din acest plan vor fi cele mai bune din lume. Însă acum pare să-i fi venit o idee nouă.

Se întoarce iarăși spre mine, peste măsură de încântat de noua invenție.

– Închipuiește-ți, Nus-Nus! Închipuiește-ți numai ce copii ai face – dacă ai mai fi întreg – cu una ca Alys!

Valul de ură care crește în mine la auzul acestor cuvinte mă ia prin surprindere. Chiar și atunci când m-am temut de sultan – mai ales atunci când m-am temut de el – loialitatea mea a fost de nezdruncinat. Dar în mine a avut loc o schimbare, iar scânteia acestei schimbări a fost Alys.

Dau din cap și zâmbesc, încercând să schițez o expresie de admirație. De îndată ce sunt liber să plec, dispar într-o clipită, cu cartea împreunărilor sub braț. Merg cu capul plecat, fără să fiu atent la ce se întâmplă împrejurul meu. Odată ajuns în camera mea, las cartea pe divan și mă întorc. Aerul proaspăt venit din curte, parfumul de flori pe care-l aduce și cerul limpede al nopții mă îndeamnă să ies.

Luptându-mă cu furtuna simțămintelor, sunt complet nepregătit să fac față atacului.

Sar pe mine într-o clipită, toți patru. Prima lovitură o primesc în umăr, unde simt deîndată o arsură. Unul dintre diavolii ăștia m-a lovit cu o măciucă! Durerea trezește demonul din mine. Cu un urlet, mă reped la ei și-i atac cu o dezlănțuire sălbatică, delicioasă. E o fericire binecuvântată să lovești pe cineva, să-l lovești așa de puternic, încât să zboare, izbindu-se de perete.

– Luați cartea! strigă unul din ei, iar altul încearcă să mă lovească în cap.

E mai scund decât mine și lovitura nu-i reușește, izbutind doar să mă înfurie și mai tare.

Brațul meu e o măciucă, o armă ce-și trage forța din mânie. Pumnul meu nimerește o parte moale a feței lui, care cedează sub muchia osului, care se lovește de osul acestuia. Se aude un părăit, apoi un gâlgâit, și omul cade, iar eu îl lovesc încontinuu, fără să mă gândesc că, probabil, picioarele mele au mai mult de suferit, neprotejate cum sunt acum, decât coastele lui. Al treilea bărbat se holbează la mine. În lumina lunii, obrazul îi pare alb, și-l recunosc pe unul dintre bătăușii pe care i-am mai zărit pe la curte. Nu-mi amintesc bine numele lui – Hamid, sau Hamza, sau așa ceva. Ochii ni se întâlnesc și el îmi rânjește, dar citesc în privirea lui atât frică, cât și dispreț, iar când fac un pas înainte, ridică dintr-un umăr, de parcă ar vrea să spună: „Nu e lupta mea", și dispare. Eu rămân față-n față cu al patrulea.

– Tu!

Prezența lui mă ia prin surprindere, astfel că abia observ cuțitul pe care-l scoate. Poate că, îmi zic, chiar în timp ce mă feresc de prima lovitură, acesta e chiar cuțitul cu care i-a tăiat beregata sărmanului *sidi* Kabour. Pare destul de bine ascuțit; lama lui amenințătoare lucește în semiîntuneric.

– Ticălosule! Negru nenorocit, șuieră el, apropiindu-se din nou. Cine-ar fi crezut că un eunuc e destul de bărbat ca să se apere?

Omul are un pronunțat accent din sud. Pe chipul lui îngust apare un zâmbet de viperă, iar eu observ că are dinți mici și ascuțiți, ca de câine.

Îl cunosc.

– Te cunosc! îi strig, iar senzația e așa de copleșitoare, că mă umple din creștet până în tălpi, mă face să tremur tot. Știu cine ești. Unchiul tău m-a lăsat fără boașe, așa cum ți-a făcut și ție!

În clipa aceea se aruncă asupra mea, un atac ucigător. Din nu știu ce motiv, în loc să mă trag înapoi și să-i las avantajul, pășesc hotărât spre el și, când cuțitul se apropie de mine, îl înșfac de încheietură cu ambele mâini, mă răsucesc și mă proptesc cu spatele în el, folosind brațul ca pârghie. Mădularul cedează forței răsucirii. Am ajutat la disecarea multor cadavre și știu bine cum funcționează corpul omenesc. În plus, e mai scund decât mine și, din senin, (pentru prima dată în viață) am poftă să fac rău cuiva, să-i fac mult rău. Din pricina acestui om – chiar dacă n-a fost decât un pion – am trecut prin chinurile iadului. Cu o satisfacție malefică, îi aud încheietura umărului cedând cu o trosnitură. Cuțitul cade cu zgomot dintre niște degete care nu-l mai pot strânge, iar acum l-am imobilizat cu spatele la perete (în camera mea e prea puțin loc pentru astfel de încăierări) și i-am proptit antebrațul în gât până ce i-au ieșit ochii din cap. În ei citesc scârbă, nu frică, trebuie să rescunosc asta. Se pare că mă urăște cu adevărat pentru pierderea testiculelor. Atâta lucru mai înțeleg și eu, dar înțelegerea nu mai e însoțită de alt sentiment. Îi observ atent trăsăturile ascuțite și barba tunsă foarte elegant.

– Știu cine ești, îi repet.

– Ți-a luat ceva timp să mă recunoști.

Pe fruntea lui se ivesc broboane de sudoare, țâșnind una câte una din porii pielii.

– Ai ucis un bătrân care nu făcuse rău nimănui și l-ai lăsat să zacă într-o baltă de sânge.

– Nu făcuse rău nimănui? Poate că nu cu mâinile sale, dar gândește-te la celelalte mâini, cele care îi cumpărau mărfurile diavolești, gândește-te la nenumăratele victime. Drăcoaica aia otrăvește pe oricine se pune în calea neprețuitului ei copil, ticălosul cel mic, iar tu, tu o ajuți! Într-o bună zi, o să te otrăvească și pe tine. E o vrăjitoare….

Nu-l pot contrazice, dar, brusc, mă simt foarte ostenit. Mă sprijin în brațul care-i apasă gâtul, oprindu-i vorbele.

– Știu toate astea. Nu-mi poți spune nimic nou. Știu că unchiul tău a pus să fii tăiat, ca să te poată plasa într-o poziție favorabilă la curte; te-a pus să îl ucizi pe vânzătorul de ierburi de leac, ca să fiu eu învinuit, să fiu înlocuit cu tine, iar el să pună mâna pe cartea împreunărilor și să facă schimbarea. A mutat însemnarea despre Fatima mai în față, pentru ca, astfel, copilul ei să urce mai sus în ordinea succesiunii… Mă încântă la nebunie să-i văd ochii larg

deschiși de uimire. Așadar, – acum gândesc cu voce tare – următorul pas pe care-l va face Abdelaziz va fi să-l elimine pe Ahmed, un copil de numai trei ani…

– Copilul ăla e un monstru, fiul unui monstru.

Mă întreb despre cine vorbește, despre Zidana sau Ismail? Sunt convins că lumea ar răsufla ușurată dacă ar scăpa de micul ticălos, dar, chiar și așa, datoria mea este să susțin adevărata linie a succesiunii. În definitiv, sunt Păstrătorul Cărții.

– Aș putea să chem straja, n-ar dura mai mult de-o clipă. Aș putea să chem soldații să te ducă la sultan. I-aș putea arăta cartea, falsul de acolo… (Firește că nu pot, fiindcă legătorul Zidanei a redat cărții aspectul original, însă omul nu știe asta.) Nici n-ar trebui să-i explic semnificația ei, e foarte inteligent. Și foarte crud. Ar pune să fiți toți executați, dar mai întâi ați fi, fără îndoială, torturați. Însă, din motive știute numai de mine, am hotărât să nu fac asta. Du-te la unchiul tău și spune-i că știu tot și că trebuie să se țină departe de mine, dacă nu vrea să merg la sultan și să-i povestesc toată tărășenia.

Omul rânjește.

– *Hajib*-ul și sultanul se au ca frații. Ismail nu va suferi să audă un cuvânt rău despre Abdelaziz. Nu te va crede în veci.

În ciuda cuvintelor bătăioase, în ochi i se citește îndoiala.

Întăresc strânsoarea și, în cele din urmă, încuviințează. Îi dau drumul. Își freacă gâtul cu mâna zdravănă, apoi se apleacă să ridice cuțitul, dar îl calc pe degete.

– Pleacă, îi spun, iar el se supune, luându-i și pe ceilalți doi cu el.

În noaptea aceea, pe când stau întins în pat, revăd în minte încăierarea, gustând din plin violența nestăvilită, dând frâu liber războinicului din mine, a cărui existență nici n-o bănuisem. Nu-mi regret vânătăile, le prețuiesc. Sunt convins că, de data asta, marele vizir mă va ucide, indiferent de ce pofte îi trezesc, însă nu am de gând să mai fiu un pion fără minte în acest joc de șah între nobili; mă voi păzi singur. Mă gândesc la nenumăratele feluri în care ar putea încerca să se descotorosească de mine și mă opresc la otravă, o armă pe care cred c-o va prefera. A doua zi, mă duc la piață și cumpăr o maimuță – una berberă, mai îndesată și mai mare – de la un negustor de vite. Un croitor îi coase un veșmânt ca al meu și-un mic *tarboush* roșu, de purtat pe cap, legat cu o panglică sub bărbie. Maimuța nu se plânge că e împopoțonată, fericită fiind că a scăpat din cușcă și că primește fructe. O conduc spre palat, legată de-o

sfoară, iar când trage de sfoară și pălăvrăgește la mine, mă opresc, și ea se așază pe vine în șanț, să se ușureze. E deja puțin dresată, ceea ce-mi înlesnește misiunea.

Ismail e foarte încântat de ea (preferă animalele oamenilor); doamnele din harem adoră s-o hrănească cu nuci și curmale. Mă însoțește pretutindeni. O învăț mici trucuri și obiceiuri, care-l fac pe Ismail să râdă, mai ales atunci când maimuța îmi ia locul ca degustător de mâncare, iar eu mă prefac a fi sultanul însuși. (O mică șaradă periculoasă, dar el se amuză.) Am botezat maimuța Amadou, „iubițelul".

Deocamdată, și eu, și Amadou suntem încă în viață.

Capitolul 15

Rajab[1] *1088 AH*

Vara ne inundă ca un val, înăbușind totul sub căldura ei arzătoare. Femeile din harem zac care încotro, pe jumătate dezbrăcate, pe jumătate adormite, veșmintele având pete în locurile unde ating pielea. Însă lucrările de construcție continuă în același ritm. Muncitorii cad ca muștele; nu sunt obișnuiți cu temperaturile astea, să transpire până se scurge viața din ei, mânați și bicuiți de supraveghetori, primind puțină apă și hrană, sau deloc. *Matamores*, închisorile unde sunt ținuți sclavii, duhnesc până la cer, apa fiind prea prețioasă pentru a fi folosită la spălatul acestor adăposturi umile. Leii din menajerie încearcă să-și sape drum până la cea mai apropiată dintre aceste închisori. Cine și-ar fi închipuit că leii sapă? Probabil că s-au nărăvit la carne de om, de la amărâții care sunt azvârliți în cușca lor drept pedeapsă sau ca să-l distreze pe sultan. Gaura pe care-o sapă – un tunel mai degrabă – e de lungimea a doi lei mari. Izbutesc să tragă înăuntru un om, un francez care strigă: *Mon dieu, aidez-moi!*, apoi un picior îi e sfâșiat de-o leoaică, și cade în nesimțire, înainte ca sclavii să apuce să-i alunge pe atacatori cu pietre, cu pumnii goi și cu pâinile lor care fără îndoială că-s tari bâtă. Nimeni nu-și ia inima în dinți să folosească bârlogul leilor drept cale de evadare; în loc de asta, strigă după santinele, care aruncă în tunel destul mortar și pietre pentru a-l umple. Menajeria nu mai e un pericol. Pe sultan îl amuză grozav acest incident.

Corsarii aduc mereu alți și alți captivi, femei și bărbați, dar niciuna dintre femei nu-i aprinde imaginația lui Ismail. Se pare că Alys i-a satisfăcut pe deplin apetitul pentru europence; restul sunt

[1] A șaptea lună din calendarul islamic (n.red.)

duse, în turmă, la *bukhari*. O ține mai ocupată ca oricând, dar întâlnirile lor n-au dat nici un rod vizibil. Ea se plânge de căldură, care e ucigătoare. Nu e obișnuită cu asemenea temperaturi, îmi spune; jumătate din timp nu are vigoare, în rest e obosită. În cursul zilei doarme; e lipsită de viață și plictisită. Singurul lucru care-o mai trezește la viață e prezența lui Amadou, care se ține după mine, îmbrăcat în veșminte ca ale mele. Îi gângurește și i se luminează privirea uitându-se la giumbușlucurile lui.

Într-o zi, mă duc în souq și-i cumpăr o maimuță. Un dar foarte nimerit. O botează Hercule, deși e numai o fărâmitură: o maimuțică de catifea, micuță și dulce ca un nou-născut, și-o poartă cu ea pretutindeni. Îmi frânge inima s-o văd ținând în brațe micuța ființă, mângâindu-i căpșorul, îngăduindu-i să-i strângă degetele cu gheruțele. Trebuie să-mi feresc privirea. Animăluțul nu are însă numai menirea de-a îi ține loc de copil, deoarece tot mi-e teamă de ura Zidanei împotriva rivalei ei. O sfătuiesc pe Alys să-l lase întâi pe Hercule să guste mâncarea, apoi să aștepte câteva clipe și să observe dacă apar schimbări în comportamentul lui, și-abia atunci să mănânce și ea. Dar mi-e groază de bunătatea inimii ei. Cred că ar prefera să guste ea mâncarea întâi, să fie sigură că maimuța nu va păți nimic.

Curând, maimuțele ajung o adevărată modă în harem; toată lumea vrea una. Palatul vuiește de pălăvrăgeala și de chițăiturile lor și pute din pricina excrementelor lăsate în urmă. Zilele astea, nu sunt în grațiile slujitorilor, care trebuie să facă mereu curat; nici în cele ale străjilor, care sunt silite să îndure larma animalelor, zi și noapte. Acum, că femeile se ciondănesc și se ceartă între ele, maimuțele au preluat puterea. Zilnic are loc o luptă pe viață și pe moarte; cei care se bagă sunt mușcați cu sălbăticie. În cele din urmă, Zidana pune să fie adunate și ucise. Cu mâinile ei adună creierele și măruntaiele animalelor, pentru a le folosi la vrăji. Alys e peste măsură de tristă.

După această întâmplare, îl țin pe Amadou numai în curtea mea.

Trec luni. Ismail îl ia pe Abdelaziz cu el în inspecția trupelor din munți și de-a lungul coastei, până la teritoriile stăpânite de englezi, în Tanger, scopul fiind să vadă care sunt necesitățile oamenilor și, în consecință, care ar fi taxele pe care trebuie să le obțină de la evrei și de la corsari. Curios, dar Alys e afectată de absența lui. Într-o zi, mă ia de braț, ignorând privirile lungi aruncate de femeile de la

curte. La atingerea ei, fiecare nerv din trupul meu cântă, chiar dacă îi simt degetele numai prin bumbacul subțire al mânecii.

Își întoarce spre mine chipul de forma unei inimi și, din senin, îmi simt capul nespus de greu; mai mult nu pot face ca să-mi stăpânesc dorința de-a mă apleca și de-a o săruta.

– Se va întoarce, nu? Nu e așa de periculos în nord, nu?

Dezamăgirea mă lovește în pântec precum o ghiulea. Pe un ton scorțos, o asigur că sultanul nu poate fi atins nici de glonț, nici de sabie. Cine-ar îndrăzni să-l ucidă pe Soarele și Luna Marocului? Numai gândul, și-ar fi destul ca Allah să-l trăznească pe îndrăzneț. E doar pe jumătate în glumă; cealaltă jumătate din mine crede asta cu tărie. Restul săptămânii mi-l petrec departe de harem, îndeplinindu-mi însărcinările mecanic, scriind rapoartele către ben Hadou și ceilalți funcționari care au preluat frâiele, în lipsa sultanului. Căldărarul e un șef pretențios. Sub îndrumarea lui, palatul merge precum un ceasornic franțuzesc. Fără prezența sultanului și a primului vizir, curtea e mai liniștită. Până și ciondănelile din harem și rivalitățile se risipesc.

Dar nu pot sta departe vreme îndelungată. Zidana mă cheamă să-i amuz anturajul, John cel Negru simțindu-se rău. Însă, chiar când îmi acordez alăuta și presar cântecul cu versuri, adresez nemuritoarele cuvinte ale lui Rumi urechilor unei singure ființe:

Inima mi-e ca o alăută
Fiece acord plânge-a dor
Iubita mea mă privește
Învești mântată-n tăcere.

Când chipul ți-l arăți
Fiece piatră-a fericire dănțuiește
Când îți îndepărtezi vălul
Și-un înțelept își pierde mintea.

Oglindirea obrazului tău dă
Apei străluciri de aur
Și domolește arșița flăcărilor
Spre-o lucire blândă.

Când chipul ți-l zăresc
Soare și Lună-și pierd măreața aură.

Luna-i prea bătrână, prea searbădă
Spre-a fi asemuită cu-o asemenea oglindă.

Alys mă privește cu atenție. Chiar și-atunci când nu o privesc, îi simt ochii ațintiți asupra mea. Mă întreb, oare se gândește la mine? Eu mă gândesc la ea atât de des, încât îmi pare aproape adevărat. Ajung să mi-o imaginez întinsă lângă mine, să-i simt pielea atingând-o pe a mea. Dar aici, mintea mea se rușinează de mascarada ce-ar urma, iar eu mă cert singur pentru prostia mea.

Noaptea, îmi iau prețiosul volum de Rumi, legat în piele, mă întind în pat și caut alinare în vorbele poetului demult dispărut.

Sunt cavalerul-ntunecat ce-urăște Luna
Sunt cerșetorul amărât ce pe Rege îl urăște
Liniște n-am, dar nu mă voi căina,
Pe-amar sunt furios!…

Alerg departe de Magnet
Sunt un pai ce luptă cu atracția Ambrei.
Suntem sărmane fire de nisip pierdute-n lume
Pe Dumnezeu sunt furios!

Nu știi cum e să te îneci
Căci nu înoți în marea dragostei
Ești doar o umbră-a Soarelui și
Pe-umbre-s furios!

Chiar sunt furios – pe diavolul care mi-a furat bărbăția; pe sultan, care-și umple palatul cu eunuci, de teamă să nu se înmulțească în neștire colecția lui de femei; pe femeile din harem, care văd în mine doar un servitor fără sex; pe Alys, care a aprins în mine o dorință ce nu poate fi împlinită. Dar, mai presus de orice, sunt furios pe mine însumi. Noapte de noapte zac în întuneric întrebându-mă cine sunt, ce am ajuns, ce aș putea fi. Oare pierderea testiculelor e tot ce mă definește? Reprezint oare atât de puțin, încât tăierea a doi săculeți de carne să mă schimbe până într-acolo, să mă reducă la condiția de bărbat doar pe jumătate? Dar ce este un bărbat? Mai mult, firește, decât un animal care însămânțează o femeie. Mă gândesc la bărbații pe care i-am cunoscut: tatăl meu,

un om odinioară așa de mândru, răpus de rănile primite în luptă și de boli, care și-a sfârșit viața zăcând pe un covoraș și lătrând porunci țâfnoase oricui era prin preajmă, un rege al cărui regat se micșorase, până ce ajunsese să încapă într-o colibă împuțită; la unchiul meu, care, după ce-a dat naștere la doisprezece copii, s-a trezit că nu mai putea sau nu mai voia să-și hrănească familia tot mai numeroasă și, într-o bună zi, a dispărut pur și simplu, luând cu el numai sulițele și pipa. Doctorul: un bărbat pe deplin dăruit, dar care nu s-a arătat niciodată atras de femei, lucru de care eram conștient; nici de băieți însă, spre ușurarea mea. Unica pasiune a vieții sale era dorința de-a înțelege lumea. Era ca o foame în el, ca o poftă care nu putea fi nicicând potolită, singurul lucru care-l făcea fericit. Mai sunt străjile de la porțile exterioare – și ei bărbați întregi, ale căror legături cu femeile nu au nimic romantic, slujind numai la satisfacerea unei necesități și la nașterea unor copii care vor înmulți servitorimea palatului.

Sultanul? El e mult mai mult decât un simplu bărbat, e aproape de divinitate; nu mi-ar servi la nimic să examinez acest exemplu.

Cât despre ceilalți eunuci de la curte, ei bine, sunt o adunătură foarte pestriță…

Sunt din aceia care și-au acceptat noua stare cu o asemenea fervoare, încât s-au transformat, practic, în femei. Pântecul și sânii le-au crescut nemăsurat, pielea lor e ca o pernă moale, în fiece dimineață își freacă obrazul cu pulbere din aripi de fluture, ca să ascundă orice urmă de barbă neplăcută vederii. Îndeobște par împăcați cu soarta, mulțumiți să-și petreacă ziua bârfind cu doamnele pe care le supraveghează, mâncând întruna, așteptând să se mai întâmple ceva despre care să vorbească. Apoi, mai sunt cei precum Qarim și Mohammadou, care își găsesc împreună o umbră de plăcere, la fel de tandri de parcă ar fi soț și soție, de parcă tăierea nu le-a schimbat numai trupurile, ci și însăși natura. Văzându-le frunțile apropiate, zâmbetele tainice pe care și le transmit, aproape că-i invidiez. Au găsit aici o anume pace cu noua lor stare, care ar fi greu de realizat în văzul lumii din afară. E oare greșit să spun că, observându-le fericirea, mă simt și mai golit?

Eu nu sunt ca nici unul dintre acești bărbați. Nu voi fi niciodată tată, nici soț care-și părăsește familia; nu voi ajunge niciodată, dacă am de ales, un bărbat flasc, cu sâni și burtă ca niște saci, și nici unul care-și găsește plăcerea alături de alți bărbați; nici o brută, nici un sultan. Așadar, trebuie să devin ceea ce sunt în stare să fiu. Poate că

sunt doar un sclav, și-ncă unul scopit, însă nu am pierdut chiar orice urmă de mândrie și de spirit.

Sunt Nus-Nus. Sunt eu însumi. Trebuie, așa cum m-a însărcinat Zidana, să găsesc fierul din sufletul meu, războinicul din mine. Și poate că asta va fi de ajuns.

Ei bine, ceva pare să se fi schimbat. Peste câteva zile, Zidana îmi spune:

– Doamne, Nus-Nus, trebuie să recunosc că arăți splendid în ultima vreme. Ca un regișor. Să fie oare ținuta?

Se plimbă în jurul meu, râzând cum numai ea știe – gutural și zgomotos.

– Ai spatele puțin mai drept, dacă nu mă înșeală ochii; mișcările ți-s mai libere. Ți-ai zornăit cătușele, băiatul meu, ai dat prea mult de gustul libertății, în lipsa stăpânului?

O privesc cu neîncredere, însă ea se mulțumește să zâmbească și mai larg.

– Mie poți să-mi spui, doar știi. Nu-ți voi trăda încredera. E vorba de-o fată? Sau, și aici se apleacă spre mine, de vreun băiat?

Simt cum, în dosul pleoapelor, cad niște obloane. Nu-mi pot permite să fiu transparent. Ea ridică din umeri, nemulțumită de lipsa mea de reacție.

– Voi fi cu ochii pe tine, Nus-Nus, mă amenință ea.

Deci, se pare că sunt o carte ale cărei pagini sunt scrise foarte frumos și ușor de citit de către cărturarii păcatelor omenești. Nu e bine. Trebuie să-mi închid sentimentele cu cifru, mai ales de ochii Zidanei. Fiindcă are dreptate, firește. Descoperirea noii mele forțe, care mă face să merg mai drept și să-mi țin fruntea mai sus, nu se hrănește din resentiment și răzbunare, ci din iubire.

Pentru că iubire e ceea ce simt. Aș face bine s-o recunosc.

Partea a treia

Capitolul 16

Safar[1] *1088 AH*

Ismail se întoarce la începutul primăverii şi nu e prea binedispus. Ciuma a coborât peste regiunile nordice, năvălind de pe corăbiile din Alger şi Tetuan, iar el nu i-a scăpat decât ca prin urechile acului.

Ciumă. Cuvântul se răspândeşte la curte ca un foc năprasnic, până când toată lumea şopteşte despre asta. Au auzit zvonuri despre boala europeană pe care unii o numesc Moartea Neagră, care vine cu dureri de cap şi frisoane, o sete insuportabilă, vomă şi junghiuri, urmate de umflarea puternică a glandelor în zona inghinală şi la subsuoară. Pământul e pustiit de secetă; toată lumea e deja însetată, şi înfierbântată, şi chinuită de dureri de cap. Dacă la toate acestea adăugaţi gama obişnuită de probleme la stomac, vă puteţi imagina ce panică ne cuprinde. În harem, femeile (care nu au niciodată destule de făcut) îşi inspectează constant trupurile, una celeilalte, căutând semne ale trandafirilor negri despre care au auzit că ar apărea pe pielea celor contaminaţi, anunţând moartea. Vânătăile şi muşcăturile de insecte provoacă isterie.

Nici măcar Ismail nu e imun în faţa paranoiei. Dar ce spun? Pe el îl afectează cel mai tare, în pofida faptului că numele fiecărui om destinat să moară e scris deja în Cartea Sorţii, şi nici un leac sau măsură preventivă nu poate, prin urmare, să îl vindece sau să îl ferească de soarta inevitabilă. Şi totuşi, în fiecare zi sunt trimis să îl aduc pe doctorul Salgado, care, de dragul propriei sale sănătăţi, a stat departe de băuturile tari, de la ultima lui experienţă aproape mortală cu stăpânul nostru, pentru a-l inspecta pe sultan, pentru a-i măsura temperatura şi a-i studia limba, culoarea şi mirosul urinei, consistenţa scaunelor lui. În fiecare zi, deşi e declarat sănătos

[1] A doua lună din calendarul islamic (n.red.)

de către doctor, Ismail cheamă astrologi și numerologi, care îi citesc în semne și îi calculează norocul (care e, în mod remarcabil, în permanență favorabil). Se presară sare în punctele cardinale ale palatului, pentru a descuraja intrarea duhurilor ce ar putea aduce ciuma cu ele, știut fiind că sunt mereu puse pe rele. În toate curțile se plantează zambile, al căror parfum se știe că purifică aerul. Ismail le poruncește scribilor să scrie versete din Coran pe bucățele de hârtie, pe care apoi le mănâncă. O pune pe Zidana să îi prepare fierturi și poțiuni. Ea mă trimite aproape zilnic la bazar după noi și noi produse, iar pe măsură ce se scurg săptămânile și ciuma se apropie, lista de cumpărături devine din ce în ce mai bizară – cameleoni, ghimpi de porc spinos, picioare de cioară, cristale și pietre din Himalaya, lazurit din morminte de faraon, piei de hienă și pânze de păianjen. Dar când mă trimite să îi aduc cadavrul unui copil proaspăt înmormântat, refuz.

Ea îmi râde în față.

– Dacă nu faci asta pentru mine, voi găsi, pur și simplu, o altă cale.

Înclin capul în fața acestui șantaj, dar nu spun nimic, iar ea nu insistă, așa că plec, simțind că am scăpat de sub influența ei malefică. Dar, a doua zi, e vuiet mare în harem. Copilul unei dintre sclavele negre a dispărut. Privirea mea o întâlnește pe cea a Zidanei. Ea afișează acel aer pustiu, cinic, pe care îl recunosc cât se poate de bine, și știu exact ce înseamnă. Nu dorm în noaptea aceea.

Ciuma trece prin Tanger, luându-i cu ea pe mulți dintre detestații englezi care ocupă în momentul de față acest port strategic, cheia rutelor de comerț din Mediterană, dăruit regelui lor ca parte din zestrea miresei lui portugheze. Ajunge în Larache și Asilah și își întinde degetele pe coastă, până în Salé și Rabat. Negustorii o aduc pe uscat cu ei. Cu fiecare săptămână ce trece, se strecoară tot mai aproape, iar la urechile noastre ajung povești înfiorătoare despre familii întregi ucise de ciumă, despre ferme în care animalele ajung să moară de foame. Oi rătăcite hoinăresc de capul lor pe dealuri, caravanele de negustori înaintează greoi pe rutele de comerț, lipsite de supraveghetori. Ajunge la Khemisset și Sidi Kacem, la doar câteva zeci de kilometri distanță.

Așteptăm în căldura sufocantă, aproape incapabili să mai respirăm, rugându-ne ca, printr-o întorsătură ciudată a sorții, să fim ocoliți, iar ciuma să cadă, în schimb, peste Marrakech. Înconjurat de isterie, nu pot să nu simt o oarecare teamă. Nu am văzut această boală cu ochii mei, dar am auzit despre ea de la

vechiul meu stăpân, doctorul Lewis, și cu el am văzut ceea ce i-a urmat, torentul uriaș de groază superstițioasă ce încă mai infecta orașul Veneției la circa treizeci de ani după ultimul val. El era profund fascinat de ciumă și de convingerea fervență a populației Veneției că fuseseră salvați de cele mai crunte ravagii ale acesteia grație puterii rugăciunilor:

– Oamenii ăștia nu sunt cu nimic mai civilizați decât ai noștri, mi-a spus el în repetate rânduri, în timp ce străbăteam orașul. Își pun credința în gesturi măreațe – doar că, în loc să sacrifice animale și dușmani pentru a obține favorurile idolilor lor, ei sacrifică sume uriașe de bani, punând să se realizeze clădiri impunătoare și picturi religioase, în speranța că, prin ele, își vor cumpăra protecție.

Pe o străduță lăturalnică, doctorul a intrat într-o spițerie și a cumpărat două măști ciudate, cu cioc de pasăre, pe care doctorii venețieni le purtaseră pentru a umbla prin oraș în siguranță. Și-a pus una când eu nu eram atent și m-a surprins atât de tare, încât am căzut în stradă. După ce mi-am revenit, mi-a arătat cum își îndesau în ciocuri diverse ierburi pentru a purifica aerul pe care îl respirau, apoi a plescăit din buze:

– Eu sunt sigur însă că ciuma nu se transmite prin aer. Va trebui să sperăm că vom avea parte de un nou val, pentru a putea să îmi testez teoriile.

M-am înfiorat, sperând sincer că aveam să evităm așa ceva. A fi prins în acel oraș – atât de frumos ochiului, la prima vedere, dar atât de plin de pasaje înguste și întunecate, de colțuri pline de igrasie și de golfulețe urât mirositoare în care, fără îndoială, trăiau toate bolile posibile – era coșmarul meu.

Ne-am croit drum spre biserica San Giobbe, în nord-vestul orașului, aproape de cartierul evreiesc unde aveam treabă, apoi am vizitat biserica Santissimo Redentore și, în cele din urmă, Scuola San Rocco, pentru a satisface curiozitatea doctorului legată de bisericile dedicate ciumei. Cea mai mare parte a picturilor pe care le-am văzut în ele erau foarte departe de realitate, pline de îngeri mari și albi, de madone luminoase și de prunci dolofani. Dar, într-un studio din vecinătatea școlii, l-am găsit pe tânărul artist Antonio Zanchi finalizând o pictură monumentală ce ilustra în detalii exacte cadavrele prea puțin îmbrăcate ale celor care căzuseră pradă ciumei, coborâte de pe poduri și pe ferestre, în brațele unor bărbați musculoși, care le îngrămădeau în gondolele proaspăt vopsite în negru; cadavre aruncate în canale; bolnavii expunându-și

buboanele și băşicile oribile. Am rămas încremenit, privindu-l cum lucra. A pune vopsea pe pânză, a crea formă și perspectivă pe ceva plat și gol mi se părea un proces oarecum magic și, totodată, tulburător, într-un fel pe care nu îl pot explica. Aproape am avut impresia că readucea ciuma în lume, ilustrând atât de precis efectele ei.

În timp ce lucra, Zanchi ne-a povestit despre San Rocco, sfântul italian patron al ciumei. Văzusem imagini cu el prin tot oraşul, veghindu-i pe cei loviți de ciumă în spital unde, desigur, căzuse și el pradă bolii; ridicându-și roba pentru a-și dezvălui semnul ciumei de pe coapsă. După spusele lui Zanchi, sfântul se târâse apoi într-o pădure și zăcuse acolo aşteptându-și moartea, îngrijit doar de micul lui câine, care îi aducea zilnic pâini furate de la brutarii oraşului. Dar, drept răsplată pentru bunătatea de care dăduse dovadă îngrijindu-i pe bolnavi, un înger a coborât și l-a vindecat, și, astfel, viața i-a fost salvată în mod miraculos.

Vedeam că stăpânul meu era sceptic, deşi a aşteptat până am ajuns afară, înainte să declare:

– Alte superstiții. Există oameni care supraviețuiesc ciumei. Dacă treci cu bine de ziua a cincea, umorile din corpul tău au câştigat bătălia. Nu are nici o legătură cu rugăciunile sau cu bunătatea. Am văzut mai mulți păcătoşi decât sfinți luptându-se și recăpătându-și sănătatea! Dar nu degeaba i se spune Moartea Neagră – se zice că aici, în Veneția, a luat cu ea un om din trei, în 1630.

Unul din trei. Îmi amintesc acum acea sentință sumbră.

Alys. Zidana. Ismail.

Alys. Zidana. Eu.

Alys. Ismail. Eu.

Noapte după noapte sunt torturat de teamă.

Zi după zi sosesc din Fez porumbei voiajori, aducând veşti teribile. Oamenii mor la bazar, pe stradă, căzând morți de pe catârii lor, în drum spre piață. La tăbăcărie, unde se crede că mirosurile oribile de găinaț și de urină, folosite pentru a prepara pieile, reuşesc fără îndoială să țină ciuma la distanță, un bărbat a alunecat într-unul din bazinele de vopsire, neobservat de colegii lui. Cadavrul lui a apărut la suprafață vopsit într-un galben atât de puternic, încât, la început, s-a crezut că e un demon ieşit din iadul cel mai adânc. Ciuma nu ține cont de statut social sau de bunătate. S*harifi*, nobili și murabiți se numără printre cei morți, alături de imami și muezini. Ismail răspunde la mesaje poruncind să se facă o numărătoare, cerându-le liderilor Fassi să împartă oraşul în sectoare și să numere

morții de pe străzile reprezentative, pentru a obține o medie. Prin această metodă, se calculează rapid că peste șase sute de oameni au pierit deja, iar numărul lor crește exponențial de la o săptămână la alta. Călărarul cere o audiență la sultan.

– Sire, spune el solemn, această ciumă e mortală și ne-a scăpat de sub control. Ar trebui să ne retragem din Meknes și să fugim în munți.

Desigur, Abdelaziz, așezat în dreapta sultanului, îl contrazice:

– Meknes e perfect sigur, domnul meu. Nimeni nu e infectat aici, și putem să ne asigurăm că nimeni nu trece de porțile noastre.

Îl prinde pe Ismail de braț – singurul bărbat care ar îndrăzni vreodată să îl atingă pe sultan, fără a-i cere permisiunea – și îl îndepărtează. Ben Hadou îi privește plecând, apoi se întoarce și îmi surprinde privirea.

– Ești încă în viață, deci, Nus-Nus? mă întreabă el încet. Mă gândeam că poate ai vrea să afli că nepotul lui Abdelaziz a plecat. M-am ocupat să fie trimis la Fez. Ochiul îi tresare. A clipit sau are un tic? E greu de spus când e vorba de Călărar.

Ismail poruncește să se închidă porțile palatului și dă ordine ca Meknes să fie complet izolat și ca toți călătorii care sosesc din orașele infectate să fie executați pe loc. E încăpățânat. Refuză să își părăsească noua capitală, deși se agită constant, cu gândul la prevestiri, și ne pune să îi verificăm corpul noapte și zi, în căutarea oricăror eventuale semne sinistre de boală. Ba chiar își petrece două nopți consecutive dormind singur, pentru prima dată în cei cinci ani de când îl slujesc, iar când își alege o fată după aceea, împreunarea e mecanică, de parcă mintea i-ar fi la altceva.

Câteva zile mai târziu se înregistrează prima victimă în Meknes. Să fie o coincidență că cea care moare e tocmai soția crescătorului de porumbei voiajori? Ismail pune să fie sacrificate toate păsările, considerând că au zburat prin aerul infectat. Așteptăm. Poate că a fost vorba de o altă boală ce i-a curmat viața, de vreo maladie ce imita semnele ciumei. Încă suntem ocupați să speculăm, când alți trei curteni mor brusc, fără a avea nici o legătură cu femeia răposată.

Când Ismail aude aceste lucruri, pălește. Mă pune să îi spun tot ceea ce știu despre ciuma din Europa, tot ceea ce am aflat de la vechiul meu stăpân, ce am văzut în propriile mele călătorii. Poruncește să se facă măști de păsări pentru toată curtea și insistă să le purtăm toți în prezența lui. Măști peste măști. Mâncarea îi e pregătită doar de mâna Zidanei. Ea stă cu fruntea plecată peste oala ei, în timp ce el șade în fața ei, rostindu-și rugăciunile. În mod

normal, ar fi o priveliște agreabilă, în afară de faptul că Zidana are un cioc mare alb prins pe față, în timp ce împăratul stă acolo, urmărindu-i fiecare mișcare, asemenea unei uriașe păsări de pradă. Mănâncă separat de anturajul lui, ceea ce înseamnă că Amadou și cu mine ne bucurăm de același privilegiu și, cu toate că dieta e monotonă (cușcuș de năut zi după zi), nu ne îmbolnăvim.

Tocmai când pare că epidemia nu se va înstăpâni în Meknes, ciuma face prima victimă din harem: Fatima. Mai întâi apare durerea de cap, apoi durerile de încheieturi, însă, la început, nimeni nu își bate capul cu ea, fiindcă Fatima se plânge mereu de câte ceva, căutând atenție. Dar când începe să transpire, iar buboanele se umflă, țipetele ei răsună dintr-un capăt al palatului în celălalt. Ismail e mâhnit. Fatima i-a oferit doi fii, deși unul e mort. Trimite după doctorul Salgado să o îngrijească.

Ce poate să facă bietul doctor? Ciuma și-a înfipt ghearele adânc în organele ei vitale până să ajungă el. O răcorește, îi ia sânge, o împachetează în prosoape reci. Când nimic din toate acestea nu se dovedește util, se consultă cu Zidana, care pregătește cataplasme pentru a scoate umorile rele din bășici. Puroiul care țâșnește din ele miroase atât de urât, încât chiar și doctorul e nevoit să iasă în curte și să vomite. O oră mai târziu, Fatima e moartă și, printr-o coincidență ciudată, la fel e și băiatul ei. Și astfel, cât ai clipi, din planurile de succesiune ale *hadjib*-ului se alege praful.

Când vestea ajunge la sultan, acesta năvălește în harem, dă peste Salgado care tocmai se retrăgea în fugă și, într-un moment de nebunie, de durere, își ia sabia și îl străpunge pe loc, pentru că nu a reușit să o salveze.

Deci iată-ne aici, prinși în interiorul celui mai spectaculos palat din lume, pândiți de moarte și de distrugere, fără a avea pe nimeni care să ne îngrijească, dacă vom fi în pericol. Sunt trimis în centrul vechi al orașului să găsesc, prin orice mijloace posibile, un alt doctor european. Echipat cu masca de pasăre umplută cu ierburi, ies din palat și ajung în oraș. E un loc ce s-a schimbat în mod bizar. Scuarul din centru e pustiu, sau cel puțin nu sunt oameni în el. Pisici costelive se furișează prin umbră și miaună plângăcios când trec pe lângă ele; câini sălbăticiți zac vlăguiți și extenuați în grămezi, și nu e nimeni să îi alunge. Găsesc un catâr rătăcind într-un sector de mirodenii abandonat. Toate dughenele și caravanseraiurile sunt închise. Pe aleile centrului vechi nu găsesc decât ziduri golașe și uși încuiate. Deși în casele marocane, toată viața de familie se

desfășoară dincolo de acele fațade închise, acum plutește o tăcere lugubră; chiar și porumbeii par să fi zburat. Când mă apropii de cartierul evreiesc, un țipăt strident îmi face inima să gonească, și, brusc, văd o femeie apărând în fugă de după colțul străzii, goală pușcă. Să văd o femeie dezbrăcată într-un loc public e atât de straniu pentru mine, încât rămân, pur și simplu, siderat. Ea fuge direct spre mine, cu părul lung și negru fluturându-i în jurul capului, cu gura deschisă într-un țipăt tânguitor. Sângele îi șiroiește pe obrajii sfâșiați cu propriile ei unghii. Semnele ciumei sunt vizibile pe corpul ei – roz întunecate pe coapse și piept. Înspăimântat, mă lipesc cu spatele de un zid, iar ea trece pe lângă mine, fără a mă vedea.

„Maleeo. Maică din Vechime, salvează-mă!"

Îmi continui rapid drumul spre cartierul evreiesc. La casa lui Daniel al-Ribati, bat tare la ușă. Sunetul răsună cu ecou pe strada îngustă, tulburând tăcerea. Aerul e atât de încremenit, încât îmi aud propria respirație, devenită greoaie din cauza măștii. Rămân acolo mult timp, așteptând, fără a auzi nimic din interior. Apoi, niște obloane se deschid de la o fereastră de sus și văd o siluetă. Mi-e imposibil să deslușesc dacă e Daniel însuși sau cineva din casa lui, până când o voce întreabă:

– Cine e?

Îmi ridic pentru o clipă masca cu cioc de pasăre pentru a-mi dezvălui fața și, un moment mai târziu, la picioarele mele aterizează cu un zăngănit un set de chei de fier. Îmi descui singur și pășesc în interiorul răcoros și întunecos.

– Arăți ca un demon dintr-o pictură de Hieronymous Bosch.

Daniel apare în capul scărilor. Arată amuzat și alarmat, în egală măsură.

Simțindu-mă ușor ridicol, îmi scot masca, iar negustorul coboară în fugă scările și mă îmbrățișează călduros. E o senzație ciudată să fiu astfel cuprins de o altă ființă umană. Nu mai țin minte când am fost ultima dată îmbrățișat așa. Preț de o clipă prelungă stau acolo, incapabil să răspund, neștiind ce să fac, apoi îl îmbrățișez la rândul meu.

– Mă bucur foarte mult să te văd, băiete. Vremurile sunt îngrozitoare.

Întreb despre cei din casa lui, și îmi spune că le-a dat voie servitorilor să plece, pentru a putea fi cu propriile lor familii. Soția lui e sus, doarme, după ce a stat trează toată noaptea, aducând pe lume copilul unei verișoare.

– Unii ar spune că e semn rău să te naști în vremea ciumei, dar eu zic că Dumnezeu ne-a dat un semn că nimic nu e mai puternic decât iubirea. Nici măcar moartea.

În fața cuvintelor lui, nu pot decât să dau din cap. Bem ceai, pe care negustorul îl pregătește personal, cu gesturile atente și măsurate ale cuiva nevoit să se concentreze din răsputeri la o sarcină nefamiliară, iar eu îi explic misiunea mea. Privirea lui Daniel e indescifrabilă când îi spun că Ismail are nevoie de un doctor european, unul cu experiență în tratarea bolnavilor din Roma, Paris sau Londra.

– Sultanul vrea ceea ce vrea.

– Iar eu trebuie să i-l găsesc. Sau să înfrunt consecințele.

Negustorul strânge din buze, reflectând. După o lungă tăcere, spune:

– De ce faci asta, Nus-Nus?

– Ce anume să fac?

– Continui să lucrezi pentru Moulai Ismail. Individul e, permite-mi să ți-o spun în față, nebun.

Simt o fierbințeală în ceafă, ca și cum ar putea exista spioni în zidul din spatele meu. Când vede că nu reușesc să formulez un răspuns, Daniel zâmbește trist.

– E o trădare să rostești adevărul, asta e? Se apleacă în față și mă atinge ușor pe genunchi. Oare i-am înțeles greșit interesul manifestat față de mine în toți acești ani? Există în tot orașul bărbați cu soții și copii, care poartă masca respectabilității, dar care au și un băiat în centrul vechi al orașului. Nus-Nus, ascultă-mă. Am mai văzut și altădată orașe bântuite de ciumă; am crescut în Levant. Toată lumea se teme de ea, și pe bună dreptate, dar ciuma e ca războiul – creează numeroase oportunități. Unde e ciumă e și mai multă libertate de mișcare, fluiditate – chiar haos. Un bărbat poate să dispară, fără să se teamă prea tare că va fi urmărit. Ochii lui albaștri sunt intenși. Fugi cât încă mai poți. Pleacă din Meknes, lasă-l în urmă pe sultanul nebun. Chiar dacă ești un eunuc, nu e obligatoriu să rămâi sclav. Ești un bărbat inteligent, cultivat. Ai putea să îți găsești ușor de lucru altundeva. Aș putea să te ajut – am contacte în Alger, Veneția, Londra, Cairo, Safed, Hebron, negustori la fel ca mine, comercianți și oameni de afaceri care ar aprecia un om cu talentele tale –, ai putea să îți croiești drum până într-unul din orașele astea și să îți construiești o viață nouă. Ismail are mult prea

multe pe cap ca să îi pese pe unde umblă un sclav evadat. Fugi cât încă mai poți, altfel ai să regreți pentru totdeauna.

Nu pot decât să mă zgâiesc la el ca un idiot. Are dreptate, desigur. Și am văzut destul din lumea despre care vorbește, lumea fluidă a comerțului internațional, în care oamenii rareori pun întrebări despre origine. Am visat adesea să scap din jugul lui Ismail, de Abdelaziz, Zidana, oribilele intrigi și răzbunări de la curte, dar cu un cercel de sclav în ureche și cu această culoare a pielii, fără bani, influență sau prieteni, știam că nu aș ajunge departe, înainte ca cineva să profite de ocazie și să mă ducă înapoi la stăpânul meu, pentru a primi o recompensă de la acesta. Dar acum… Acum, în această perioadă de haos, poate că *aș reuși* să evadez, să îmi găsesc de lucru ca și copist, traducător sau intermediar!… Brusc, mă simt ușor ca un fulg, plutind pe aripile a ceea ce ar putea să fie. Apoi, inima îmi amintește că nu pot să plec nicăieri fără Alys.

El îmi citește răspunsul în expresia deschisă a feței.

– Ești prea loial.

– Nu e loialitate, nu tocmai, ceea ce mă ține aici.

– Teamă, atunci?

– Nici asta.

– Ah, atunci e vorba despre iubire.

Simt fierbințeala năpădindu-mi fața și mă străduiesc să o împiedic.

– E vorba despre iubire, recunosc, în cele din urmă.

Daniel al-Ribati mă privește gânditor.

– Oricine ar fi persoana care te ține aici, ar trebui să se considere norocoasă să aibă la dispoziție o inimă atât de vitează.

– Ea nu știe nimic despre asta, nu i-am împărtășit sentimentele mele.

– Ah, Nus-Nus, iubirea neîmpărtășită e un lucru jalnic. Cel puțin, mărturisește-i sentimentele și vezi cum îți răspunde. Poate va dori să plece cu tine, și, dacă nu va dori, vei avea răspunsul și vei ști că trebuie să pleci singur.

– Aș vrea eu să fie atât de simplu, îi răspund febril.

– Iubirea e întotdeauna simplă. E cel mai simplu lucru din lume. Mătură totul din calea ei, croindu-și un drum drept și curat.

Îi zâmbesc strâmb.

– Cât de bine știu asta. Și-a croit un drum drept și curat în inima mea.

– Sper că e demnă de tine, Nus-Nus. Ești un bărbat bun.

– Sunt bun? Uneori mă simt atât de copleşit de furie şi de teamă, încât îmi spun că sunt cel mai mare păcătos din lume. Cât despre faptul de a fi bărbat, ei bine…

– Nu e de-ajuns să tai două bucăţi mici de carne pentru a schimba acest statut. Îşi apasă palmele pe coapse, ridicându-se în picioare. Bun, deci, hai să vedem dacă îl găsim pe doctorul Friedrich acasă.

Străbatem labirintul de străzi pustii. Negustorul înaintează cu o energie hotărâtă, cu braţele legănându-i-se, roba fluturându-i şi pantofii de piele plescăind pe pavaj. Nu se descalţă nici când trecem pe lângă Marea Moschee, ceea ce e ilegal şi i-ar atrage pedeapsa cu bătaia, dacă ar exista vreun paznic prin preajmă, să îl pedepsească. Dar oraşul a fost recucerit de adevăraţii lui locuitori, animalele sălbatice şi gloata. Toţi ceilalţi fie au fugit, fie au murit. Îl urmez pe Daniel, cu doi paşi săltăreţi la fiecare pas întins al lui, cu masca de pasăre atârnându-mi în mână şi simţindu-mă un bărbat mai liber decât înainte, chiar dacă doar în mintea mea.

Pe străduţele din spatele pieţei centrale, Daniel coteşte la dreapta, apoi la stânga şi se opreşte în faţa unei uşi prăfuite, ţintuită cu fier, cu vopseaua atât de scorojită, încât nu mai e decât o umbră a albastrului original. Bate tare la uşă, apoi aşteptăm. Tăcerea se prelungeşte şi nu apare nimeni. Optimismul meu recent renăscut începe să pălească.

Un sunet de paşi apropiindu-se, răsunător în tăcerea apăsătoare, ne face să ne întoarcem deodată. O siluetă solitară apare de după colţ. E un bărbat înalt, care poartă o pălărie plată, rotundă, neagră. Nu are capişon, fes sau turban, deci nu e marocan.

Negustorul face un pas în faţă.

– Friedrich?

Silueta se opreşte, apoi se apropie de noi rapid.

– Daniel?

Îşi strâng braţele, râd şi discută o vreme în germană, o limbă în care eu nu pot conversa. În cele din urmă, se întorc spre mine.

– El e Nus-Nus, eunuc de la curtea sultanului Moulai Ismail.

Mă trezesc privindu-mă în ochi cu doctorul, o experienţă rară. Cu o strânsoare ca de urs, îmi prinde mâna şi o scutură scurt, apoi arată din cap spre masca de pasăre.

– Aia nu o să te ajute cu nimic, râde el dispreţuitor.

Descuie uşa ţintuită şi ne poftеşte înăuntru. Dincolo de coridoarele întunecate, observ o grădină luminată de soare şi năpădită de vegetaţie, iar inima mea tânjeşte spre lumina ei şi trilul păsărilor,

dar doctorul ne conduce sus, în camera lui de lucru, o încăpere ticsită de cărți, pergamente, hârtii și tot felul de mărunțișuri personale. Doctorul Friedrich se lasă să cadă, vlăguit, într-un scaun mare de lemn și ne face semn să luăm loc pe două cutii mari, aflate în mijlocul încăperii.

– Îți faci bagajele? întreabă Daniel.

– E timpul să plec mai departe. Nu mai am din ce să câștig bani aici. Cei care nu sunt încă morți sau pe moarte pleacă în pâlcuri.

– Unde mergi?

– Am auzit că ciuma nu a ajuns încă în Marrakech.

– Nu poate să-i ia mai mult de câteva săptămâni să ajungă la Orașul Roșu[1], spune negustorul. Și ce se află dincolo de Marrakech? Doar triburi din munți, apoi oamenii sălbatici ai deșerturilor. Nus-Nus, aici de față, are o propunere pentru tine.

Îmi explic misiunea. Friedrich afișează un aer sceptic, și nu pot să nu îl înțeleg.

– De unde nevoia bruscă de un nou doctor? Să înțeleg că Salgado a reușit, în sfârșit, să își bea mințile? Sau a fost răpus de ciumă?

Fără a-i da detalii despre motiv, îi spun că, într-adevăr, Salgado a răposat.

El ridică din umeri.

– Mă surprinde că a rezistat chiar și atât, sincer să fiu. Nu era decât un biet șarlatan.

– Dumneavoastră vă considerați un medic mai bun decât doctorul Salgado? îl întreb.

– Nici nu mi-ar fi greu. Medicina practicată de el e dintr-o altă epocă. În alte colțuri ale lumii se produc progrese extraordinare. Mă străduiesc să țin pasul cu ele cât de bine pot. În Londra s-au pus în mișcare descoperiri remarcabile. Mi-ar plăcea să merg să văd personal de ce sunt capabili membrii Societății lor Regale. Dar, în momentul de față, prețul pentru a fugi printr-unul din porturile bântuite de ciumă ale Marocului e prohibitiv, și mă tem că îmi lipsesc mijloacele financiare necesare pentru a fugi.

– Sultanul te-ar plăti foarte bine pentru serviciile tale, insist.

El își împreunează degetele, își sprijină bărbia pe ele și, în cele din urmă, oftează.

– Presupun că tot acolo sunt dacă mor de sabie sau de ciumă.

---

[1] Denumire căpătată de fosta capitală imperială, Marrakesh, datorită zidurilor roșii ale construcțiilor din oraș; supranumit și „pământul lui Dumnezeu" (n.red.)

*

Își strânge câteva lucruri într-o geantă mică. Eu mă voi ocupa ca restul lucrurilor lui să îi fie aduse la palat. Daniel ne conduce până la Sahat el-Hedim[1] și ne îmbrățișează pe amândoi călduros. Se îndepărtează de doctor, pentru a-mi spune:

– Adu-ți aminte vorbele mele, Nus-Nus. Caută-mă, dacă te răzgândești, și am să fac tot ce pot ca să te ajut. Dar nu amâna prea mult. Dacă Sarah se hotărăște să meargă la sora ei, în Tetuan, atunci am să plec și eu cu ea.

– Mergi cu Dumnezeu, Daniel!

– Și tu, Nus-Nus!

Îl privim îndepărtându-se, apoi traversăm scuarul pustiit, pornind spre palat. Inima îmi bubuie ca și cum ar fi scăpat de sub control, ca și cum aș fi evadat deja. Brusc, par să văd posibilități, alte căi pe care ar putea-o lua viața mea. În timp ce mergem, îi spun doctorului, încercând să par nonșalant:

– Probabil că, în lunga dumneavoastră viață, ați acumulat foarte multe informații medicale despre corpul uman…

Ezit, încercând să formulez întrebarea.

El se oprește și mă privește. Expresia îi e indescifrabilă.

– Continuă, spune el încet.

Nu mă simt în stare să îi înfrunt privirea. Brusc, rușinea față de handicapul meu mă copleșește și nu mai pot vorbi. Ne continuăm drumul spre Bab al-Raïs în tăcere. Acum sau niciodată. Mă întăresc sufletește și reușesc să întreb, pe o voce destul de răgușită, înainte să ajungem suficient de aproape pentru a fi auziți de paznici:

– Doctore, dumneavoastră cunoașteți remedii pentru orice maladie. Spuneți-mi, credeți că există vreun remediu pentru un eunuc?

El se oprește și mă fixează cu privirea, și văd o căldură și o înțelegere atât de profundă în privirea lui, încât, brusc, ochii mei sunt inundați de lacrimi.

– Îți dorești un miracol, Nus-Nus, spune el blând.

Ismail e încântat de doctor, care le spune tuturor să renunțe la măștile cu cioc de pasăre și care are tolba plină cu povești din lumea întreagă. Cum a citit din filosofi vechi și noi, cei doi au multe de discutat și disputat, ceea ce reușește să îi distragă considerabil atenția de la ororile ciumei.

[1] Inima vechiului Meknes, construită de sultanul Moulai Ismail, loc unde, inițial, se făceau anunțuri regale și execuții publice, azi loc de promenadă (n.red.)

În timp ce sultanul e distras astfel, mă întăresc sufletește, cât hotărârea e încă puternică în mine, și pornesc cu pași mari spre harem. La poartă, Qarim mă privește cu ochi goi. Arată de parcă nu a mai dormit de câteva zile, dar sunt prea grăbit să mă opresc și să îl întreb dacă îi e bine, iar când dă să înceapă o conversație cu mine, dau nerăbdător din cap și îi ofer răspunsuri scurte, iar el îmi dă voie să trec, cu o expresie ușor resemnată.

E ziua a cincea, ceea ce eu am uitat. Femeile se înfrumusețează. Nici măcar ciuma nu poate sta în calea unei asemenea priorități, deși poate că atmosfera e ceva mai agitată decât de obicei, pălăvrăgeala lor, mai zgomotoasă, experimentele lor cosmetice, mai îndrăznețe și mai bizare. Sunt ușurat să o găsesc pe Alys singură, cu excepția unui servitor, în propriile ei apartamente. Când mă vede în prag, ochii îi sclipesc. Îmi face semn să intru.

Acum e momentul să îi cer să vină cu mine, să îndrăznească să evadeze. Traversez încăperea, simțind întrebarea arzându-mi pe buze. E oare acesta momentul în care viața mea se va îndrepta spre un viitor nou și minunat? Dar Alys e cea care vorbește prima:

– Cred că s-ar putea să fi rămas grea.

Inima mea se oprește, apoi se prăbușește, străpunsă de o durere neașteptată, precum o pasăre al cărei zbor în văzduhul senin e întrerupt, de nicăieri, de o săgeată.

– Ești sigură?

Zâmbetul ei, coborât în podea, e tainic, încântat. E sigură.

– De cât timp?

Ea își răsfiră trei degete pe mătasea de un albastru intens a robei. Privirea îmi rămâne ațintită asupra lor, asupra albeții pielii ei contrastând cu tonul puternic al materialului. Trei luni. De trei luni poartă în ea sămânța din care se va naște copilul lui Ismail, iar eu nu am știut. Un demon; vestitorul noii armate model a sultanului. Simt – ce anume? O amorțeală, urmată de un fior ce se răspândește prin mine ca și cum toate organele mele vitale ar muri, centimetru cu centimetru.

Mâna ei se odihnește protectoare pe abdomenul încă plat și, când își coboară privirea, îi văd buzele curbându-se și făcând-o să arate exact ca una dintre acele madone italiene cuminți. Timp de o clipă, aproape o urăsc. E… fericită. Iar eu?

Cu un efort uriaș, îmi recapăt controlul asupra mea.

– Felicitări. Sultanul va fi încântat, spun eu, pe un ton formal. Sper că va fi băiat.

Capitolul 17

Sultanul e într-adevăr încântat. Îi trimite lui Alys daruri extravagante: un ceas cu pendul pentru apartamentele ei, un urcior din cristal de stâncă egiptean, o cădelniță siriană, un set de farfurii Iznik, robe de mătase, un pieptene antic decorat cu argint și sidef. O bate pe burtă și i-o sărută; se abține de la a se urca peste ea. Nu l-am mai văzut niciodată purtându-se astfel cu vreuna dintre celelalte femei, ceea ce face purtarea lui cu atât mai dureros de privit.

Nu îi transmit Zidanei nici unul dintre aceste detalii intime, dar ea continuă să mă întrebe neîncetat:

– Cum poate fi însărcinată?

Mă prefac a nu înțelege ce se ascunde în spatele acelei întrebări.

– Dacă a băut tonicele pe care i le tot trimit, e imposibil.

Mă fixează cu o privire posomorâtă.

– Sunt sigur, Mare Binefăcătoare, că nu ar refuza niciodată vreun… tonic trimis de tine.

Zidana încearcă o abordare diferită. Își pune o mână pe brațul meu.

– Tu îți petreci mult timp cu micuța englezoaică. Spune-mi, Nus-Nus, copilul e într-adevăr al lui Ismail?

Simt focul vinovăției crescând în mine.

– Știi la fel de bine ca mine că femeile sultanului sunt păstrate în permanență pure și că toate evenimentele binecuvântate sunt exclusiv un dar de la însuși zeul marocan al Soarelui și Lunii.

Degetele ei se strâng mai tare pe brațul meu.

– Ești foarte sigur de asta, Nus-Nus? Pari foarte încântat de tine însuți în ultima vreme. Ai găsit vreun vrăjitor care să îți remedieze handicapul? Se apleacă spre mine. Ești sigur că nu te-ai împreunat cu ea, că nu te-ai jucat puțin de-a iubirea, când se simțea singură? Mie poți să-mi spui, sunt discretă. Știu că se mai întâmplă din când în când. Face o scurtă pauză. Deși a mai fost o egipteancă, mai ții

minte, care și-a luat sclavul în pat când Ismail nu a ales-o pe ea, și apoi a suferit o umflare isterică a burții? S-a convins singură că e însărcinată; într-un final, i-am băgat un ac de țesut în burtă și aerul a năvălit afară, până a rămas complet plată, îți aduci aminte? A murit la scurt timp după, dacă îmi amintesc eu corect.

Izbucnește într-un râs zgomotos.

– Doamna e complet pură. E mândră să poarte în pântec pruncul împăratului, spun eu, simțindu-mă îngrețoșat.

Văd o lumină în ochii Zidanei acum, lumina unei convingeri. Începe să se învârtă prin încăpere, fără a-mi elibera brațul.

– Femeia e o vrăjitoare. A chemat prin magie un duh malefic și i-a oferit o casă în burta ei. El stă acolo, așteptând. Știu despre astfel de lucruri, le-am studiat. În satul meu, o femeie avea o grămadă de zece, îngrămădite în fofoloanca ei. Acestor duhuri le place la nebunie sângele, în special sângele din pântecul unei femei. Se hrănesc cu el și devin tot mai puternice, iar sângele le vrăjește, le leagă de cel de la care sug, până nu își mai doresc să mănânce nimic altceva. Le-a pus să îi îndeplinească toate dorințele, făcându-le pe celelalte femei sterpe, pe bărbați impotenți, legând noduri în hainele tinerilor căsătoriți, pentru a-i face să se certe unul cu celălalt, omorând măgari, otrăvind râuri. Nu era nimic ce să nu-i stea în putere. Și acea femeie avea ochi de culoare deschisă, îți spun. E un semn al puterii lor. Își coboară vocea. Știu ce e ea, asta poți să-i spui. Sunt cu ochii pe ea în fiecare clipă a zilei. Se răsucește pe călcâie, se uită în jos și se întoarce din nou spre mine. Vezi?

Arată spre podea.

Mă uit la ceea ce îmi arată. Se prea poate ca pietrele să nu fi fost măturate și se vede praful în umbra ei, înroșit de soarele ce alunecă spre apus.

– Ce anume?

– Acolo, acolo! împunge ea aerul cu un deget. Umbra mea, uită-te cât e de subțire! A vrăjit-o ea. Nu e nicidecum însărcinată. Fură din mine, ca să crească ea! Încearcă să îmi răpească frumusețea, vrea să mă distrugă. Știe că Ismail nu suportă femeile slabe!

Nu pot decât să casc gura, uluit. Să îi explic că toate umbrele sunt subțiri la această oră, alungite fiind de unghiul luminii soarelui? Sau ar fi riscant? Nu am mai văzut-o niciodată atât de înnebunită. Preț de o clipă (doar o clipă), mi-e milă de ea, simțind aproape un sentiment de camaraderie, căci ne-am lovit amândoi de piedici, în afecțiunea noastră.

*

Încântarea sultanului față de Alys nu are viață lungă, căci cade pradă altor îngrijorări. Liderii Fassi raportează un număr tot mai mare de morți în oraș. Au pus la punct o metodă pentru a calcula astfel de lucruri folosind bețișoare de socotit și valori medii, iar calculele dau rezultate alarmante, iar după cel mai recent raport, sultanul anunță brusc că el și câțiva membri, aleși pe sprânceană, ai curții lui se vor instala provizoriu în munți, până se potolește ciuma.

Inițial, ideea pare fermecătoare, o simplă ieșire în natură, un picnic prelungit – deși picnicurile lui pot fi evenimente sofisticate, ce implică un batalion de oameni, platouri de aur și argint, samovare cu ceai; turme întregi de catâri aducând companioanele alese din harem, mulțimi de muzicieni și coșuri întregi cu mult-îndrăgitele pisici ale lui Ismail, pentru a se bucura și ele de delicatese. În ceea ce-l privește pe Ismail, el preferă să sosească într-o trăsură aurită trasă de opt dintre curtezanele lui favorite. Țin minte când una dintre pisici a avut îndrăzneala de a vâna și a ucide unul dintre iepurii regali; apoi a avut curajul de a se instala să îl mănânce, începând de la bot, în fața sultanului, ca și cum nu ar fi făcut decât să participe la picnic. Ismail a pus ca pisica să fie prinsă în lesă, biciuită și târâtă pe străzile orașului, drept pedeapsa pentru că distrusese ceva ce era proprietate regală.

Se anunță că sultanul va dori să participe nu doar cei din casa lui personală, ci și două sute de femei alese din harem, șapte sute de paznici și armata lui permanentă. Ceea ce înseamnă că aproape treizeci de mii de bărbați, femei, copii și eunuci vor porni spre munți, de aici și până în Marrakech.

Pregătirea proviziilor pentru un număr atât de mare de persoane forțează resursele chiar și pentru marele vizir. Jur că în săptămâna ce-a trecut a slăbit cât greutatea unei oi, tot alergând ici-colo prin palat pentru a se întâlni cu diverși furnizori, organizând transportul și locuințele și negociind înțelegeri cu șefii de triburi, de al căror ajutor vom avea nevoie pe măsură ce înaintăm. Aud că doar pentru aurul sultanului va fi nevoie de o duzină de căruțe și de patru duzini de boi, pentru a-l transporta. (Restul, cred, e îngropat în încăperi secrete, păzite de stafii și de blesteme.) Iar pretențiile Zidanei sunt și mai exagerate. Am făcut deja mai multe drumuri la bazar după saci întregi de henna, săpun din ulei de măsline, remedii din plante – și o sută de alte ingrediente, în cea mai mare parte

otrăvitoare. Apoi, mai sunt și maldărele de mătase, și teancurile de obiecte de galanterie, și necesitatea de a găsi treizeci de cusătorese care să ne însoțească în munți, ceea ce, dată fiind ciuma, se dovedește mai problematic decât s-ar fi putut aștepta cineva.

Peste noapte, nu mă pot abține să nu întorc pe toate părțile cuvintele lui Daniel al-Ribati. Dacă e să scap de sclavie, aceasta va fi cea mai bună ocazie a mea. Deja întreaga curte e cufundată în haos. Străinii vin și pleacă; funcționarii își trimit familiile să stea la rudele din sud, unde ciuma nu a lovit încă, iar poruncile pe care le primesc mă fac să ies și să intru din palat la orice oră din zi, fără a fi întrebat nimic. Aș putea să plec, pur și simplu, de aici. Să îl găsesc pe Daniel, să îi accept adevărul. Să plec din Meknes și să nu mă mai întorc niciodată. Să îmi clădesc o viață nouă altundeva. Oriunde altundeva. Ca om liber.

Într-o dimineață, când frustrarea lui Ismail față de presupusa încetineală a constructorilor dă în clocot, și acesta îl târăște pe unul dintre ei de la muncă, aruncându-l leilor flămânzi, care îi sfâșie rapid și cu sălbăticie trupul, mă trezesc că gândurile mi se întorc inexorabil la ideea de a fugi.

Ideea mă sâcâie toată dimineața, până când nu mai rezist. De îndată ce sunt concediat, mă întorc în camera mea, îmi deschid cufărul de lemn, scotocesc printre lucrurile mele într-un fel de furie oarbă și, o clipă mai târziu, mă trezesc străbătând cu pas lung și hotărât pasarela străjuită de coloane, ce duce la Bab al-Raïs, având peste umăr o raniță improvizată. Port o robă berberă, al cărei capișon îmi va ascunde chipul odată ce voi ajunge în centrul vechi al orașului, dincolo de care mă așteaptă restul vieții mele. Port învelite într-o fâșie de bumbac pentru turbane exemplarul meu din Rumi, Coranul meu, o tunică proaspăt spălată, o pereche de șalvari, cea mai bună peniță a mea și o călimară mică. În cel mai rău caz, am să-mi ofer serviciile ca scrib sau copist public de scrisori. Pe o curea lipită de pielea mea se află un săculeț ce conține toți banii pe care îi am. Suficienți, poate, pentru a-mi cumpăra un catâr. Cât costă un catâr? Habar nu am. Mai mult decât costa înainte ca ciuma să se abată peste Meknes, fără îndoială, acum că atât de mulți oameni sunt disperați să plece din oraș. Ei bine, îmi spun, dacă un catâr e prea scump, am să-mi pun la treabă propriile picioare…

– Nus-Nus!

Cuvintele sunt aproape imperceptibile, însoțite de un gâfâit puternic. Se îndoaie de mijloc, cu răsuflarea tăiată, cu mâinile

în șolduri, cu pieptul ridicându-i-se greoi. Se îndreaptă și râde, ușor jenată.

– Te-am căutat peste tot.

E Makarim, sclava ce i-a fost oferită lui Alys.

Îmi întinde ceva și rămân cu privirea ațintită asupra crenguței de coriandru, ale cărei frunze drăgălașe se ofilesc sub căldura ce radiază din mâna fetei.

Coriandru.

Oamenii se revarsă pe lângă noi ca și cum am fi doi bolovani gemeni dintr-un râu. Încercând să nu îmi las vocea să tremure, întreb:

– Stăpâna ta e bine?

– Nu știu. E neliniștită. Agitată. Mai palidă decât de obicei.

Trecem mai întâi prin camera mea, unde îmi las lucrurile. La poarta haremului, sunt surprins să nu mai văd nici urmă de Qarim, în locul lui fiind un paznic mai bătrân, pe care îl cheamă, cred, Ibrahim.

– Unde e Qarim?

Ibrahim se schimonosește și își trece un deget de-a curmezișul gâtului.

– Mort?

Paznicul îmi rânjește cu gura deschisă, lăsându-mă să văd ciotul rămas, după ce i-a fost tăiată limba. Mă înfior, nu în fața mutilării, căci aceasta e destul de frecventă, ci la gândul a cât de bolnav arăta Qarim ultima dată când l-am văzut; cum a încercat să discute cu mine și cum m-am grăbit să merg mai departe. Pășind pe poartă, rostesc o scurtă rugăciune pentru sufletul lui și sper că mă va ierta pentru că nu i-am fost un bun prieten.

Alys e albă ca o floare de iasomie. Când mă înclin, formal, ea izbucnește în lacrimi, ceea ce nu îi stă în fire. Mă încrunt.

– De ce m-ai chemat?

Brusc, mă simt la fel de iritat ca duhul din lampă, deranjat de la odihnă fără un motiv temeinic.

Cu o mână tremurătoare, ea îmi arată pe covor, în celălalt capăt al încăperii, un pătrat de dantelă pe care se află patru sau cinci pete întunecate.

– Femeia aia e un monstru! Nu se mulțumește să încerce să mă otrăvească prin poțiunile ei, acum îmi trimite asta…

Mă apropii de bucata de dantelă și îmi ațintesc privirea asupra ei, derutat. Ce sunt acelea? Felii de smochină uscată? Fragmente de rășină de copac?

– „Poart-o aproape de inimă", mi-a zis. „Îți va aduce noroc". Desigur, nu a specificat la ce fel de noroc se referea!

Mă aplec să examinez obiectul mai îndeaproape.

– Nu o atinge! strigă Alys înspăimântată.

Sunt bucăți de crustă, văd limpede acum. Puroi și sânge uscate, solidificate într-o crustă. Instinctul îmi spune că sunt ceea ce a mai rămas din buboanele de ciumă ale bietei Fatima, și mă dau înapoi, tresărind violent.

– Maleeo. Maică din Vechime, salvează-mă!

Cuvintele îmi scapă înainte să îmi dau seama.

Când mă întorc, Alys îmi zâmbește printre lacrimi.

– Obiceiurile vechi dispar greu.

Cu aceste cuvinte, își face semnul crucii.

– Alys, îi spun eu pe un ton de avertizare, iar ea își lasă mâna să-i cadă.

– Nu suntem atât de diferiți, noi doi, chiar dacă toate aparențele indică exact contrariul. Amândoi ne rugăm la zeii noștri, în situații extreme.

– În situații extreme și în secret, dacă ții la viața ta.

O trimit pe fată, pe Makarim, să aducă o pereche de cleşti din bucătărie, iar când ea se întoarce, fac un foc în curte și ard batista și conținutul ei, privind-o toți, până nu mai rămâne decât cenușa din ea; și chiar și cenușa o îngrop.

– Credeam că ai plecat și m-ai părăsit, spune ea pe o voce joasă.

Ezit, apoi mărturisesc:

– Aproape am făcut-o.

Cât de aproape am fost de ceva ce nu trebuie să afle niciodată. În timp ce eu îmi împachetam cele câteva lucruri și îmi plănuiam fuga, ea tocmai deschidea o batistă plină cu otravă din ciumă. Gândul face să îmi urce fierea în gât.

– Nu aș putea să-ți port pică, dacă ai face-o. Trebuie să avem fiecare grijă de noi înșine, în astfel de vremuri. Ar trebui să mergi, Nus-Nus. Pleacă acum. S-ar putea să fie singura ta șansă la libertate.

Ce libertate poate să existe, când inima și conștiința îți sunt în lanțuri? Mă mulțumesc să dau din cap.

– Nu pot să plec.

– Aș minți dacă aș spune că nu mă bucur. Își ațintește privirea asupra mea și, cu toate că ochii ei albaștri sunt nespus de expresivi, nu știu ce să citesc în ei; știu doar că nu îmi pot desprinde privirea de la ea. În cele din urmă, îmi întinde mâna, un gest britanic, iar eu

i-o prind ușor între ale mele. E fierbinte și pulsează de viață, de două vieți. Aplec capul și mi-o apăs pe frunte. Apoi, sunt nevoit să plec rapid, căci ochii îmi sunt umezi.

Convoiul se întinde pe câțiva kilometri. Zeci de care și de căruțe pentru Ismail și hainele lui personale, pentru bijuteriile, și aurul, și armele sale, pentru patul lui, covoarele, cuverturile și mobilierul lui favorit, pentru baia turcească mobilă, cărbunii aromați și parfumurile, tipsiile și carafele, Coranul lui, covorașele lui pentru rugăciune, pisicile lui favorite. Abdelaziz, doctorul Friedrich și ben Hadou călătoresc cu Ismail, înconjurați de trupe de elită *bukhari* și de cavalerie. Eu călătoresc cu sclavii familiei și cu jalnic de măruntele noastre lucruri trebuincioase: haine, așternuturi și câteva obiecte personale. În spatele nostru vin femeile, copiii și gărzile de la palat din curtea interioară, vreo cinci sute de oameni, toți eunuci. În urma lor vin astronomii, nobilii de la curte și funcționarii mai înalți, cu familiile și servitorii lor. Vin apoi căruțele cu provizii, Malik și servitorii lui de la bucătărie, cusătoresele, croitorii, grăjdarii, fierarii și alți artizani. Caravana de bagaje se întinde șerpuitoare pe dealurile din spatele nostru, pierzându-se în zare. Undeva în capătul ei, știu că se află o armată de sclavi care vin pe jos, în cea mai mare parte africani; creștinii au rămas în oraș pentru a continua să lucreze, păziți de cei mai de încredere (deci și cei mai cruzi) supraveghetori. Ismail a lăsat în mâinile căpeteniilor o listă lungă de sarcini, pe care se așteaptă să le vadă realizate, la întoarcere, și va fi vai de ei dacă nu le îndeplinesc, astfel încât Ismail să fie pe deplin satisfăcut.

După cinci zile de mers spre sud, ajungem la poalele mai răcoroase ale Munților Atlas și acolo, lângă apele verzi și limpezi ale râului Melviya, ne așezăm tabăra. Dezbrăcat până la brâu în soarele fierbinte, muncesc alături de ceilalți sclavi să ridicăm corturile sultanului, misiune ce e complicată de faptul că pământul nu e complet plat, prin urmare pavilioanele – negru cu alb la exterior, verde cu roșu și auriu pe interior – sunt mai înghesuite decât ar fi ideal, și toată lumea se împiedică de toată lumea. Deja a izbucnit o gâlceavă din cauză că cineva a fost lovit din greșeală cu dosul unui ciocan, iar victima s-a simțit lezată de lovitură. Astronomii, care, pe de altă parte, au dificultăți în a-și așeza instrumentele în mod satisfăcător pe acest teritoriu nefamiliar, s-au împărțit în două tabere și se ceartă între ei în privința direcției precise a *qibla*,

un detaliu vital, căci sultanul trebuie, în orice moment, să se culce cu capul spre Mecca. Acesta este momentul în care Ismail se năpustește asupra noastră, având-o pe Alys în dreapta și pe Zidana în stânga.

Toți ne prosternăm pe iarbă și ne ațintim privirea în pământ.

– Ce se petrece aici?

Ismail are urechi fine ca ale unui liliac, astfel că a auzit certurile.

Îi văd pe cititorii în stele schimbând priviri panicate între ei, iar disensiunile dispar imediat.

– Sclavii refuză să ne asculte instrucțiunile și s-au apucat de capul lor să ridice corturile în poziție complet greșită. Kaaba e exact în direcția aceea…

Astronomul-șef îi arată sultanului instrumentul care indică *qibla*, iar Ismail se apleacă să studieze îndeaproape marcajele complexe întipărite pe discurile de bronz. Când se ridică, fața îi e vânătă de furie. Nu ar trebui, după toți acești ani, să fiu surprins de cât de repede își poate schimba dispoziția, dar nici măcar eu nu sunt pregătit pentru violența izbucnirii lui de mânie.

– Împușcați-i pe toți! le strigă el paznicilor din jurul nostru. Întinde un braț pentru a-i indica pe toți bărbații din echipa ce monta corturile, vreo patruzeci de oameni, sau chiar mai mulți. Vreau să-i văd morți pe toți. Sunt o insultă la adresa Profetului! Sunt o insultă la adresa *mea*! Împușcați-i pe toți!

Sunt disperat să mă ridic în picioare și să fug. Dar, ca țintuit printr-o vrajă, nu mă pot mișca. Nu pot decât să îmi întorc foarte puțin capul, cât să privesc moartea prăvălindu-se peste mine.

Paznicul aflat cel mai aproape de sultan ezită – o greșeală fatală. Într-o clipă, Ismail e peste el, smulgându-i pușca. Bietul neghiob se agață de ea cu o secundă prea mult și e ultimul lucru pe care mai apucă să îl facă, căci acum coboară privirea cu o oarecare surprindere și vede mânerul bătut cu pietre prețioase al unui pumnal imperial ieșindu-i mândru din piept. Gura i se deschide larg, dezvăluind un ciot de limbă. Apoi, fără un sunet, se prăbușește, lăsând să-i cadă arma. Ismail ia pușca și ridică piedica, după care, fără a se obosi să țintească, o descarcă în corpul prosternat al bărbatului de lângă mine, care țipă șocat și sare jumătate de metru de la pământ, sângerând abundent, iar o mare parte din sângele fierbinte țâșnește pe mine. Ca și cum acesta ar fi fost semnalul lor, ceilalți paznici încep să tragă orbește. Totul se transformă în iad.

Aud o femeie țipând și, cu toate că nu am mai auzit-o niciodată țipând, știu că e Alys.

– Stăpâne, nu! Se aude o voce de bărbat. E Căldărarul, *kaid* Mahomed ben Hadou Ottur. Avem nevoie de muniție. Dealurile sunt pline de berberi.

E un bărbat inteligent, Căldărarul; și curajos, totodată. Nu are niciodată rost să faci apel la partea mai blândă a lui Ismail, el nu are așa ceva. Ben Hadou își permite să le facă semn gărzilor să lase armele jos. Urmează o scurtă discuție între sultan și *kaid*-ul lui, apoi Ismail vine printre noi, valurile de violență emanând din el ca un nor vulcanic. Îi văd papucii brodați cu auriu trecând fulgerător pe lângă mine, apoi, la mică distanță, aud un plescăit împletit cu zgomot de oase zdrobite, iar un bărbat urlă ca un animal. Nu pot să nu mă întorc, și îl văd pe Ismail învârtindu-se violent, legănându-și brațele într-un vârtej de brutalitate și zdrobind cranii în stânga și în dreapta, cu câte un ciocan pentru corturi în fiecare mână.

Am să mor. Simt certitudinea ca pe un ghem de plumb în stomac. Aici, întins fără onoare pe burtă, pe o bucățică jalnică de iarbă, într-o țară care nu e a mea, fără un motiv temeinic, am să mor.

Am fost în pragul morții de multe ori. În fiecare zi moare cineva în palatul imperial, adesea chiar de mâna lui Ismail. Unii consideră o onoare ca viața să le fie luată de către sultan însuși. El e, în fond, un *sharif,* un descendent al Profetului și, astfel, mai aproape de Dumnezeu decât vom ajunge vreodată oricare dintre noi. Se spune că oricine își pierde viața de mâna sultanului va fi, cu siguranță, răsplătit în paradis cu grădini umbroase pline de trandafiri, în care curg râuri de lapte, miere și vin, și cu fântâni parfumate cu ghimbir și camfor, înconjurați de virgine înmiresmate cu tămâie. Problema e că, în momentele de panică, eu cad sub stăpânirea lui Maleeo și Kolotyolo[1], iar ei, din păcate, nu oferă astfel de atracții.

Încerc să mă pregătesc să îmi întâlnesc străbunii, dar nu mă pot gândi decât la lovitura care mă va zdrobi, la cum va ceda craniul meu fragil, cum vor țâșni afară sângele și creierii și la cum voi muri acolo, pe pământ, terciuit de un ciocan pentru corturi, chiar în fața femeii pe care o iubesc.

Acela este gândul care mă șochează suficient cât să mă facă să acționez. Mă uit în jurul meu. Ismail e la vreo trei metri de mine, turbarea lui nefiind deloc mai potolită. Se apropie. Îl văd izbind cu

[1] Spirite supreme în triburile Senufo (n.tr.)

piciorul corpul următorului sclav. Bărbatul nu reacționează, e clar mort, deci trece mai departe. Cel care zace lângă mine a fost victima rafalei de gloanțe și are capul pe jumătate explodat în iarbă. Pe furiș, întind mâna și îmi umplu căușul palmei cu sânge și creieri de la bietul om. Mi le mânjesc rapid peste cap și gât, mă pun într-o poziție chinuită, cu gâtul strâmb, și stau acolo, așteptând sfârșitul.

Rămân așa până se risipește întreaga căldură a zilei, până se lasă întunericul și răsare luna.

– Poți să te ridici acum, Nus-Nus.

Clipesc și întorc capul, și am o senzație ciudată în dreptul feței, care e rece și încremenită. Abdelaziz stă deasupra mea, cu mâinile în șolduri. Lumina lunii cade pe pietrele prețioase din turbanul lui. Fața îi e în umbră, dar îi simt zâmbetul plutind în aerul întunecat dintre noi.

– Deștept băiat. Am văzut ce ai făcut.

– A plecat? Încerc să mă mișc, dar corpul meu refuză să mă asculte. Cu mare efort, reușesc să mă ridic în capul oaselor. Însă în continuare am o senzație ciudată în dreptul feței, ca și cum nu ar fi a mea, apoi îmi amintesc. Oh!

Sunt scuturat de un val de scârbă.

Brusc, mă trezesc cu două mâini strângându-mă de brațe și ridicându-mă în picioare. O bucată de cârpă îmi e legată în jurul feței, și e rece și umedă, mirosind a substanță chimică puternică. Apoi lumea se răstoarnă cu capul în jos și sunt purtat ca o oaie tăiată la abator. Sunt dus într-un cort de la marginea taberei. De afară arată la fel ca orice alt cort soldățesc, dar înăuntru…

Cineva a echipat acest loc, având un singur lucru în gând. E plin ochi cu saltele și perne, înconjurate din toate părțile cu oglinzi franțuzești, și miroase a fum puternic, a tămâie dulce și a sămânță vărsată. Printre perne se află un țăruș înfipt în pământ. Încep să mă zbat, dar membrele îmi zac neputincioase și fără vlagă, înfrânte de ceea ce am inhalat din acea cârpă, și mă gândesc cât e de malefic dacă a găsit o substanță care lasă mintea trează, în timp ce corpul e adormit.

Sunt aruncat pe o saltea, iar mâinile îmi sunt legate de țăruș, și în tot acest timp, le poruncesc picioarelor mele să se agațe în pământ, ca să pot smulge țărușul și să îl folosesc drept bâtă cu care să-mi omor dușmanul, dar toți mușchii din corp par surzi la comenzile mele. Aud că unuia dintre sclavi i se poruncește să aducă

apă, săpun și un prosop și, câteva minute mai târziu, se întoarce un băiat care curăță sângele și resturile de carne de pe mine. L-am mai văzut pe băiat prin tabără, dar nu îi știu numele și nu i l-aș putea rosti nici dacă l-aș ști. În schimb, casc ochii spre el, încercând să-i comunic că nu sunt de acord cu această mârșăvie rușinoasă, că mi-aș dori să fugă să aducă ajutoare, dar el rămâne cu privirea ferită, ațintită în pământ. Nu încape îndoială că nu e prima dată când a văzut așa ceva. Probabil că bietul copil a suferit altele și mai rele.

Marele vizir se plimbă prin cort aprinzând felinare cu lumânări și cântând încet, doar pentru sine, „Vânătorul și Porumbița", acel cântec tandru și plăcut, atât de drag femeilor din harem, iar eu îmi simt măruntaiele contractându-se de scârbă. Așa mă vede el, deci, ca pe o pradă neputincioasă, pe punctul de a fi trasă în țeapă?

În cele din urmă, își termină pregătirile și se lasă pe vine lângă mine.

– Bun, deci, Nus-Nus, e plăcut aici, nu-i așa? Suntem doar noi doi. Ismail crede că ești mort, asta dacă se gândește la tine, în general. Deci ești al meu și pot să fac cu tine ce poftesc. Îmi împinge roba în sus, dezgolindu-mă, și studiază ce a mai rămas din organele mele genitale. Apoi îmi ia penisul în mână și începe să îl pipăie entuziast. E frumos lucrat, curat, nu-i așa? Și așa și trebuie să fie. Am plătit pentru cel mai bun în domeniu, după ce am văzut ciopârțelile făcute de alții, exciziile nereușite, infecțiile, otrăvirea sângelui. Am avut de făcut niște alegeri.

Privirea lui alunecă leneșă peste mine și savurează acest exercițiu de putere asupra cuiva care, în alte circumstanțe, l-ar ucide într-o clipă.

– *Spadones*, smulgerea testiculelor; sau *thlibaie*, simpla lor zdrobire; sau *sandali*, tăierea atât a membrului, cât și a testiculelor, cum se procedează, de regulă, cu negrii. Mulți mor după o astfel de castrare, iar dintre cei care supraviețuiesc, mulți rămân cu atât de puțin, încât le e greu și să urineze. Se apleacă mai aproape de mine. John cel Negru poartă o agrafă argintie cu un smarald, înfiptă în turbanul lui. E posibil să o fi văzut?

Am văzut-o, dar mă încăpățânez să mă uit în gol peste umărul lui, ca și cum nici nu ar fi acolo. Aud zâmbetul viclean din vocea lui când spune:

– Nu e o agrafă, e un tub gol pe dinăuntru. Îl folosește pentru a se pișa prin el. Mă strânge de penis, făcându-mă să mă crispez.

Tu ai avut noroc. Am decis să nu-ți tai totul – ți-am văzut potențialul, ca investiție de viitor.

Mort! Am să te văd mort, am să-ți văd căpățâna scofâlcită și viermi târându-ți-se prin orbite.

– Xenofon ne spune că armăsarii sălbatici, după castrare, își potolesc cele mai rele tendințe și nu mai mușcă, nici nu se cabrează, dar rămân buni de călărit în luptă; și despre câini spune că, atunci când sunt castrați, nu își pierd nimic din forță sau din capacitatea de a vâna, dar nu mai fug de la stăpânii lor. Consider că același lucru, și chiar mai mult, e valabil la bărbați. Simpla îndepărtare a boașelor îi va face mai apatici. Și mai recunoscători, sper eu. Am auzit totodată că procedura poate chiar să îmbunătățească, în loc să împiedice, actul sexual, și că, dacă tăierea are loc după pubertate, e posibil să nu apară nici o reducere a dorinței. Și sunt sigur, Nus-Nus, că la fel se vor dovedi a sta lucrurile și în privința ta, cu suficientă încurajare.

Nu e exact așa cum mi-aș fi dorit eu să ne împreunăm, dar nu poți să nu mă înțelegi dacă profit de ocazie, când mi se oferă atât de frumos. Un interludiu de amor dulce, apoi te vom duce înapoi în locul unde ai fost găsit și îți vom zdrobi țeasta cu adevărat. Și nimeni nu va ști că ai supraviețuit masacrului timp de câteva ore. Chiar e mare păcat că trebuie să se ajungă la asta, Nus-Nus. Totul ar fi putut să fie foarte diferit, dacă te-ai fi arătat mai puțin… încăpățânat. Nu mi-am dorit niciodată altceva decât să te instruiesc în arta plăcerii. Ești un tânăr atât de desăvârșit în multe alte feluri; ar fi fost o manieră superbă de a-ți completa educația. Mare păcat să irosești un corp atât de frumos.

Îi face semn sclavului, și, împreună, mă întorc și mă aranjează astfel încât să aibă la dispoziție fundul meu. După ce băiatul este concediat, mi-o amintesc cu groază pe Alys aranjată astfel pe patul lui Ismail, în acea primă noapte. Apoi îi simt mâinile pe mine și, dintr-o dată, mintea mă duce înapoi în deșert, îndurând primul meu viol, și e ca și cum m-aș afla într-un coșmar în care sunt urmărit de un monstru, dar nu pot să fug…

Voma mi se revarsă din gâtlej, stropește mătăsurile în culori țipătoare, țâșnește cu atâta forță, încât picături din ea ajung chiar și pe sticla oglinzilor franțuzești.

– Ce rahat! strigă marele vizir dezgustat. Sare în picioare și mă lovește în coaste. Un nou val de vomă îmi țâșnește din gură, iar acum îi ajunge pe pantofi, care sunt, fără îndoială, scumpi. El urlă

ca un câine, mă lovește din nou cu piciorul, în partea de jos a burții. De data aceasta simt durerea, ceea ce e bine. Crește în mine ca un foc purificator. Simt că efectul drogului începe să pălească puțin. Îmi flexez degetele de la picioare și mi le simt mișcându-se pe pământ, slăbite la început, apoi cu mai multă vigoare. Haide, îmi îndemn eu corpul neputincios. Mă concentrez pe mâinile mele, legate de țăruș, îmi împing toate gândurile spre degete, unul câte unul; și unul câte unul le privesc mișcându-se. Strâng țărușul în mâini și încep să-l rotesc și să-l trag…

– Ce? Ce?

Vocea lui Abdelaziz se ridică într-un țipăt. Scotocește neîndemânatic după pumnal.

Țărușul se desprinde și îl folosesc pentru a-l lovi, o lovitură ce îl nimerește somptuos, triumfător, în mijlocul capului acoperit de turban. Dar bineînțeles că marele vizir poartă un turban care e chiar mai mare decât cel al sultanului. Conține acri întregi de material, răsucit în pliuri nesfârșite, complicate, ce îi fac capul să semene cu o ceapă uriașă. Lovitura nu îl năucește decât pentru o clipă, apoi se năpustește asupra mea cu pumnalul, cu toată dorința frustrată reflectată în ochi. Mă trag într-o parte la primul atac, încerc să îl îmbrâncesc la cel de-al doilea, dar e solid ca o piatră. Pumnalul mă înțeapă sub coaste. Simt rana nu ca pe o durere, ci ca pe un foc ce îmi alimentează furia. Trag țărușul în spatele capului meu, folosind întreaga lui lungime pentru a da avânt loviturii, care aterizează zdrobitor peste pieptul lui, aruncându-l în aer. Asemenea unui hipopotam zburător, aterizează pe spate, iar respirația îi iese din piept cu un șuierat masiv. Nu se va mai ridica după o astfel de lovitură, și nici nu am de gând să-l las. Stau cu un picior printre perne și cu celălalt pe burta lui și îi iau pumnalul din mâna fără vlagă.

– Ajunge, Nus-Nus!

La ușă stă ben Hadou, cu sclavul mut al lui Abdelaziz alături. Copilul se uită alarmat la pumnal, apoi la stăpânul lui răsturnat, și fuge.

– Hai de-aici! Oricât de mult ne-ar displăcea amândurora, nu o să iasă nimic bun din asta.

Viața merge mai departe, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic ieșit din comun. Când reapar, în haine curate și cu rana sângerândă pansată cu mult calm și simț practic de Căldărar, Ismail pur și simplu continuă să îmi dea diverse porunci, de parcă nu i-ar fi lipsit

doar câteva secunde să îmi zdrobească țeasta cu un ciocan. La cină, odată ce eu și Amadou ne-am îndeplinit obligațiile de degustători, Ismail e într-o dispoziție melancolică, așa cum e adesea, după ce varsă sânge.

Suntem așezați pe un covor în fața pavilionului său principal, iar el privește spre cer.

– Astronomii mei îmi spun că aceleași stele ce strălucesc acum deasupra noastră sunt și cele care au strălucit deasupra Profetului când stătea așezat la intrarea peșterii din Hira. Uite, aia e Ash Shaulah, coada ridicată a scorpionului. Arată spre mulțimea de puncte luminoase nedeslușite de pe cerul nopții. At-Tinnin, șarpele; Sa'ad al-Malik, steaua marelui rege. Zăbovește asupra acestei ultime scânteieri de lumină timp îndelungat, cufundat în tăcere, gânditor, cu profilul fin zugrăvit de lumina lunii, ce dă o strălucire argintie ochilor lui. În cele din urmă, spune:

– Cum voi rămâne în amintirea oamenilor, Nus-Nus?

A existat vreodată o întrebare mai periculoasă, dacă e să îi răspunzi sincer? De-a lungul anilor am discutat multe lucruri, dar majoritatea țineau de aspecte practice importante, cum ar fi: avantajele lânii în timpul iernii și ale bumbacului în timpul verii; calitatea sării din diverse surse – mare, sau deșert; firea pisicilor și a cămilelor. M-a întrebat despre Veneția, dar i-am văzut ochii devenind sticloși când i-am povestit despre străzile ei de apă. Nu își putea imagina ceva precum un canal și nici nu îl interesa. Dar când i-am vorbit despre arhitectura și bogăția expusă, m-a ascultat atent și mi-a pus multe întrebări. M-a întrebat despre probleme de limbă și traducere, în special în legătură cu terminologia din domeniul negoțului. Am discutat chiar despre Aristotel, Homer și Plinius – scriitori care, fiindcă existaseră înainte de nașterea islamului, ofereau un teren de discuții mai puțin riscant decât îndrăgitul meu Rumi, cu revărsările lui de imaginație exaltată și cu părerile sale periculos de eretice. Dar Ismail nu mi-a arătat vreodată nici cel mai mic licăr de vulnerabilitate sau de nesiguranță, și nu știu ce să îi răspund.

– Drept un mare rege? încerc eu.

El dă din cap încet.

– Dar cum anume ajunge un rege să fie mare? Ce va spune istoria despre mine?

– Știu prea puține despre astfel de lucruri, stăpâne.

Ochii lui negri se opresc asupra mea, scânteind.

– Abdelaziz mi-a spus că și tu ești fiul unui rege.

Aș putea să neg și să afirm că marele vizir a mințit, dar ar fi un neadevăr, deși, până la sfârșit, regatul bietului meu tată abia dacă rămăsese puțin mai mare decât unul dintre pavilioanele lui Ismail, iar eu nu mă considerasem niciodată un prinț. Înclin din cap.

– Un rege foarte mărunt, stăpâne, nu încape loc de comparație.

– Haide, băiete, nu fi sfios.

Mai există ceva la fel de înspăimântător ca privirea rece a călăului, ațintită asupra ta în timp ce îți cere să te condamni singur? Socotesc disperat prin minte, căutând tot ce știu despre regi, din cuvintele povestitorilor, acei *griot* care își țes poveștile și basmele în lumina focului. Numele mi se încâlcesc în minte: Akhenaton faraonul, Askia Toure, rege al Songhaiului, Cezar din Roma, Hannibal, Cyrus, Alexandru și Suleiman, care a tăiat un copil în două și a dat câte o jumătate fiecăreia dintre mamele lui, sau ceva de genul acesta. Frații mei și cu mine eram fascinați de detaliile sângeroase ale poveștilor despre acești mari oameni, legate de prizonierii ale căror țeste erau zdrobite sub picioarele elefanților, de inamicii îngropați de vii, de pruncii aruncați în foc drept sacrificiu pentru zei păgâni, de masacrele de la Jenné și Babilon… Îmi spun că, probabil, cruzimea e o calitate necesară la un rege; sau poate faptul de a fi rege impune omului un astfel de comportament? Oare înclinația de a fi un monstru ajută un bărbat să ajungă la coroană? Se spune că Ismail și-a croit drum printre o duzină sau chiar mai mulți pretendenți, mult mai îndreptățiți la tronul Marocului, deși nu știu cât e adevărat din această poveste. Sau poate că puterea schimonosește sufletul omului, făcându-l să se creadă mai presus de toți ceilalți? Dacă toți s-ar înclina în fața mea, tratându-mă ca pe un zeu coborât pe pământ, dacă mi-ar satisface fiecare toană, s-ar arunca înspăimântați la picioarele mele și și-ar feri privirea la vederea vărsării de sânge, aș ajunge și eu să fiu ca Ismail? Gândul e trădător, și mă tem că s-ar putea să îmi stea scris pe chip. Deja am reflectat prea mult. Repede, Nus-Nus, spune ceva. Spune orice!

– Cred, sire, că veți rămâne în amintirea oamenilor drept Cavalerul Marocului.

Ochii lui scânteietori se îngustează în forma unor semiluni. Să-i fi trezit vreo suspiciune? Nu, ci încântare.

– Cavalerul, da, îmi place. Voi fi pomenit drept Apărătorul credinței, Distrugătorul păgânilor, Vestitorul semilunii. Și, totodată,

drept Arhitectul, regele care a ridicat Meknes de la statutul de sat sărac la rangul de mare oraș imperial. Și drept fondator al unei dinastii glorioase.

Se ridică în picioare acum și începe să se plimbe cu pași mari, părând hotărât ca, exact în acest moment, să proiecteze în lume această imagine despre el însuși. Desigur, el face deja parte din dinastia alaouiților, *sharif*-i care se trag din Profet prin genealogia fiicei lui, Fatima. Nu îi spun acest lucru. Și nici nu pomenesc despre brutele oribile de copii ai lui, prinși chiar azi dimineață într-una din căruțele cu provizii, îndopându-se cu o combinație nemaipomenită de curmale, zahăr și *smen*, untul fermentat și maturat care valorează aproape cât echivalentul lui în aur. Jur că fiii lui l-au înfulecat nestăviliți tocmai fiindcă e atât de prețios. Există prin sate femei bătrâne care drămuiesc un borcan de *smen*, măsurând atent fiecare lingură, folosindu-l doar pentru a da strălucire unui sos, a adăuga consistență unui cușcuș, sau la ocazii speciale, precum o *tajine* nupțială. Dar cei bogați și răsfățați nu înțeleg adevărata valoare a unui lucru. Mănâncă până dau afară; apoi mănâncă din nou. Emirii regali au fost găsiți după dâra de vomă pe care au lăsat-o în urma lor, dar bineînțeles că nu au fost pedepsiți. Fac parte din linia glorioasă a lui Ismail, sunt purtătorii fabuloasei lui dinastii. Furtul a fost aruncat în cârca a doi bieți sclavi, iar aceștia au fost decapitați drept pedeapsă. Lăcomia îi mână pe cei puternici la excese. Trăiesc pentru a consuma: hrană, băutură, bărbați, femei. Lumea întreagă. Apetitul lor nu poate fi astâmpărat; golul avid și feroce din ei nu poate fi umplut.

Mă gândesc la tatăl meu zăcând înveninat în întuneric. Uneori e mai bine să nu fii rege.

Capitolul 18

Alys

De câteva zile deja sunt în stare de şoc, stând în pavilionul femeilor ca o păpuşă mare de ceară, aproape fără a vedea nimic în jurul meu, indiferentă la pălăvrăgeala constantă a gaiţelor, la venirea şi plecarea servitorilor, şi a copiilor, şi a mâncării, aproape neîndrăznind să respir. Ştiam deja că bărbatul al cărui prunc îl port în pântec e un om înfricoşător, dar acum i-am văzut adevărata natură şi mă simt ca şi cum aş fi aruncat o privire în prăpastie. Aceleaşi mâini care m-au mângâiat le-am văzut acum ucigând cu sălbăticie. Când închid ochii, văd acele ciocane lungi coborându-se, lovind în stânga şi în dreapta, teşind capete, zdrobind spinări, picioare, coaste, fără milă, fără motiv. Brutalitatea, pofta de sânge insaţiabilă a bărbatului care m-a lăsat grea, a devenit pentru mine definiţia diavolului.

Cel mai rău a fost că l-am văzut acolo pe Nus-Nus, zăcând pe burtă şi aşteptând, pur şi simplu, să cadă lovitura ucigaşă. Ce fel de teroare trebuie să îl încerce pe un om, pentru a se mulţumi să zacă acolo, aşteptând să moară? M-am uitat la Zidana, ca şi cum ea ar fi putut să pună capăt furiei dezlănţuite a soţului ei, o forţă a naturii pentru a i se opune alteia, dar o singură privire mi-a fost de-ajuns ca să văd că ochii îi scânteiau, iar mâinile i se flexau şi încleştau ca şi cum nimic nu i-ar fi plăcut mai mult decât să se arunce în mijlocul acelui măcel, pentru a zdrobi şi ea câteva ţeste.

Eram atât de sigură că îmi voi vedea prietenul murind, încât, cu toată ruşinea recunosc, aproape am fugit să-i iau apărarea. Dar apoi l-am văzut întinzând o mână. A luat în pumn sângele bietului om de lângă el, s-a mânjit pe cap şi pe gât, şi a încremenit din nou. Ochii mei au alunecat spre locul unde sultanul tocmai omora o altă

victimă. Era cu spatele, dar se apropia de Nus-Nus, cu pofta de sânge încă neastâmpărată, și nu puteam să cred că un șiretlic atât de simplu avea cum să funcționeze. Sultanul a ajuns, în cele din urmă, la el și s-a oprit să studieze ceea ce părea a fi realizarea lui, iar în acel moment am avut impresia că a zburat ceva din el, ca și cum un duh rău ar fi fost exorcizat din corpul lui, și a lăsat să-i cadă ciocanele din mâini, l-a luat de braț pe marele vizir și s-a îndepărtat povestind relaxat cu el, ca și cum ar fi vorbit despre vremea de mâine.

Habar nu am avut, până în acel moment, că e capabil de asemenea monstruozități. Iar eu? Eu port în pântec copilul lui. Îl simt în mine, crescând clipă de clipă, pentru a deveni o replică în miniatură a tatălui lui. Nu e acesta un gând teribil? Mi-am dorit atât de tare un copil, încât am ales să-mi reneg credința, în loc să mor, iar acum sunt pedepsită pentru acest păcat. Am încercat să mă rog, dar se pare că am uitat cuvintele tuturor rugăciunilor pe care le-am știut vreodată. Se spune că șocurile au un efect ciudat asupra minții unei persoane, dar aceasta mi se pare cea mai crudă dintre toate loviturile.

Viața merge mai departe și încep să caut în mine mai multă toleranță față de oamenii de care depinde acum existența mea. Îmi spun că, fără îndoială, sultanul a fost crunt provocat, insultat, trădat. Că violența pedepsei reflectă, neîndoielnic, natura odioasă a fărădelegii comise împotriva numelui lui, sau a persoanei lui, sau a proprietății lui, că reacția lui a fost, într-un fel, justificată, fiind cu atât mai sinceră, cu cât a aplicat-o direct. Acea implicare personală…

Uneori mă surprind gândind astfel, folosind fraze ca acelea pe care le disprețuiam când le folosea mama mea, pentru a explica desfrânarea soțului ei. „E un bărbat cu o inimă generoasă", spunea ea, când el venea acasă împovărat de o nouă datorie de la jocurile de noroc, obligându-ne să îndurăm lipsuri în casă. „E spontan. Se lasă dus de valul emoției de moment. Nu vrea să le strice plăcerea prietenilor lui, iar a se abține de la jocuri l-ar face să se rușineze…" Și așa mai departe.

Dar ceea ce nu poți să schimbi trebuie să accepți. Trebuie să reușesc cumva să îmi învăț gândurile să fie cuminți, emoțiile să fie liniștite, căci, altfel, agitația pe care o simt i se va transmite și pruncului, încurajând monstruozitatea să se înstăpânească.

Constat, după câteva săptămâni petrecute aici, odată ce a trecut fierbințeala toridă a verii, că încep să savurez liniștea vieții pe care

o duc în acest loc, departe de competiția acerbă din harem. Celelalte femei bombăne și se plâng de monotonia mâncării, de mobilierul elementar, de insecte, de spațiul restrâns oferit de corturi, dar ele rareori ies. În timp ce eu, odată ce am terminat masa de seară, m-am obișnuit să fac o scurtă plimbare afară din pavilioane (rămânând însă în zona desemnată pentru femei; nu sunt atât de neghioabă încât să încerc să mă avânt mai departe) și să mă așez pe o piatră, de pe care pot să văd râul șerpuind pe lângă mine și munții înălțându-se deasupra lui.

E prima dată în viața mea când văd un asemenea peisaj. În Olanda aproape nu există nici un deal, nici o ridicătură. De la ultimul etaj al casei noastre din Haga puteam să văd în depărtare până pe coastă, în Scheveningen, peste kilometri întregi de parcuri și pământuri cultivate, depresiuni și dune, până la marea plată și cenușie de dincolo de țărm. Era, dacă e să o spun deschis, nu chiar cea mai fascinantă priveliște, deși era una deschisă, și sinceră, și senină, așa cum sunt, în mare măsură, și olandezii înșiși. Încep să mă întreb, stând acolo lângă râul tumultuos, ale cărui ape se învolburează, maronii și nămoloase, după câte o ploaie, sub dealurile uriașe ale căror piscuri colțuroase împung norii și zgârie cerul, dacă nu cumva și temperamentul oamenilor din acest loc reflectă relieful în care s-au născut, făcând umorile lor mai extreme, pasiunile lor mai pronunțate. Poate că și acest lucru a contribuit la a-l forma pe sultan în bărbatul care e acum. Îmi pun mâna pe burtă și mă rog tuturor zeilor ca pruncul din mine să combine cele mai bune elemente din ambele lumi. Mă rog să nu aduc pe lume un alt monstru.

Capitolul 19

Sha'aban[1] *1088 AH*

Pe măsură ce se scurge iarna, la urechile noastre ajung zvonuri despre o răzmeriță în Tafilalt, unde Ismail l-a instalat pe fratele lui mai mare, Moulai al-Harrani, în funcția de guvernator, dând dovadă de o milostenie fără precedent față de acesta, după răscoala din Marrakech. Al-Harrani, suntem informați, și-a unit forțele cu cele ale fratelui său mai mic, Moulai al-Saghir, și cu un trib de berberi deosebit de rebeli, Ait Atta, iar împreună se pregătesc să pornească în marș spre Meknes, pentru a cuceri capitala rămasă nepăzită.

De îndată ce sultanul aude veștile, sângele îi inundă fața, până devine aproape neagră. Năvălește prin pavilioane ca un nor de furtună, împărțind porunci furioase, umblând atât de rapid, încât pe fața lui Abdelaziz apar broboane de sudoare când încearcă să țină pasul cu el.

– Blestemat fie fratele meu! Vrea să distrugă tot ceea ce am realizat? Chiar atât de mult mă urăște? Ar fi trebuit să îl ucid prima dată, în loc să-i iert nesupunerea. Credeam că vocea îngerului bun de pe umărul meu a fost cea pe care am ascultat-o în ziua aceea când mi-a cerut clemență, dar a fost, până la urmă, cea a demonului întunecat. Ar fi trebuit să îi expun capul într-o țepușă pe zidurile Marrakech-ului, când am avut ocazia. De data aceasta, am să i-l tai și am să-l pun de strajă deasupra porții principale din Meknes!

Abdelaziz îl aprobă din toată inima. Când sultanul e într-o astfel de dispoziție, ar fi sinucidere curată să facă orice altceva. Dar când Ismail discută ideea de a porni cu armata spre sud, traversând

[1] A opta lună din calendarul islamic (n.red.)

munții, pentru a-i ucide pe rebeli, îl văd pe marele vizir pălind. Peste noapte, o ceață înghețată se ridică de pe râu, ca răsuflarea fantomatică a mii de duhuri, și învăluie corturile, prinzându-le, până dimineață, într-o menghină de gheață. Camparea la poalele munților e, oricum, destul de neplăcută, căci îi lipsește luxul cu care e obișnuit, dar să pornească în marș forțat prin relieful sălbatic, în toiul iernii? Vizirul nostru nu a ajuns molatec și gras participând la marșuri forțate, așa că deja se oferă să se întoarcă în Meknes pentru a supraveghea lucrările de construcție.

Văd o scânteiere în ochii lui Ismail, când se întoarce, și îmi dau seama că e perfect conștient de acest lucru și că, de fapt, îi întinde o cursă *hadjib*-ului, un bărbat care nu i-ar fi de mare ajutor în bătălie. După ce îl lasă să mai fiarbă puțin în suc propriu, Ismail își petrece un braț în jurul umărului acestuia.

– Nu-ți face griji, Abdou. Nu am să te oblig să vii la luptă cu mine. Mă îndoiesc că avem un cal suficient de zdravăn încât să te poată căra în spinare! Nu, am nevoie ca o persoană de încredere să rămână aici și să-mi supravegheze curtea, cât lipsesc.

Umerii lui Abdelaziz se moleșesc de ușurare. Apoi îi mai trece ceva prin minte și îmi aruncă o scurtă privire, tăioasă și rece. Am reușit, în cea mai mare parte a timpului,să ne evităm reciproc în ultimele câteva săptămâni, eu și cu vizirul; sau, mai exact, eu l-am evitat, dar cu Ismail și Căldărarul plecați, nu voi mai avea pe nimeni care să mă păzească de intențiile lui.

Brusc, mă trezesc spunând:

– Nu îți lăsa în urmă servitorul loial, o, Soare și Lună a Marocului! Ia-mă cu tine. Mi-ar plăcea nespus să îmi dovedesc curajul în luptă!

Abdelaziz îmi aruncă o privire ucigătoare.

– Prostii, Nus-Nus! Muntele nu e un loc potrivit pentru eunuci. Ei nu sunt suficient de puternici pentru a rezista în astfel de condiții, cu atât mai puțin să dispună de resursele necesare pentru a supraviețui unei bătălii. În plus, sultanul nu va avea nevoie de un Păstrător al Cărții sau de un Servitor al Papucilor, în alaiul lui!

Rostește aceste două titluri jalnice ale mele cu atâta sarcasm, încât par ridicole chiar și în urechile mele.

– Nu cred că Amadou ar fi prea fericit în munți, spune Ismail blând.

Se apleacă să mângâie maimuța sub bărbia mătăsoasă, făcând-o să chițăie de încântare. Dacă Ismail ar domni peste un regat de animale, atât el, cât și supușii lui ar fi cu adevărat fericiți.

– Am să-l las în grija Lebedei Albe. Gândul la ea îmi stârnește un fior dureros. Plecând cu armata, o voi lăsa pe Alys la mila lui Abdelaziz și Zidana, care s-ar bucura amândoi să o vadă moartă, și pe ea, și copilul ei. Dar, stăpâne, vă stau la dispoziție, să plec sau să rămân.

De parcă ar mai fi fost nevoie să o spun.

El mă privește gânditor.

– Am să te fac *bukhari*, Nus-Nus. Ai să te potrivești în rolul de gardă neagră.

Apoi, îl ia de braț pe marele vizir și se îndepărtează, discutând probleme de logistică.

Bukhari! Ideea e atât de ridicolă, încât îmi scapă un hohot de râs. Se pare că, până la urmă, războinicul din mine va avea ocazia să iasă la lumină.

Cu o zi înainte de a porni în marș, în tabăra noastră apare o nomadă, coborând de pe dealuri cu mica ei turmă de capre, fiecare purtând o amuletă de argint la gât, ceea ce provoacă multe râsete și speculații.

– Nu e femeie, e o vrăjitoare, iar caprele sunt copiii ei, călătorind deghizați.

– Nu, sunt sufletele unor bărbați pe care i-a vrăjit, închiși în corpuri de capre, declară un altul, și își face semnul de deochi.

Eu zâmbesc, amintindu-mi de Circe a lui Homer.

Ismail, care în mod normal ar fi oripilat de ideea ca o femeie să călătorească singură, și cu fața descoperită fără rușine, e foarte intrigat. Femeile nomade pot discuta cu spiritele și au abilitatea de a ghici viitorul, iar lui îi place să consulte semnele înaintea unei campanii. Se poartă fermecător cu ea, căci e bătrână și arsă de soare, și îi laudă animalele. Ea îi spune numele fiecăreia dintre ele, pe rând, iar el le reține pe toate, deși sunt zeci de mici bestii și toate arată la fel – ghemotoace de energie negre și lățoase. Ea îi ghicește în oase și îi spune că se va bucura de o victorie ușoară, apoi îi dăruiește una dintre amuletele pe care le poartă prinse pe hainele ei: un pătrat mare de argint, cu simboluri străine crestate în el, pentru a ține departe influențele malefice. Drept răsplată, el îi sărută mâinile (un gest pe care nu l-am mai văzut să-l facă până atunci) și îi oferă generos un săculeț cu aur pe care îl ia de la Abdelaziz, căci el, personal, nu poartă niciodată cu el ceva atât de vulgar precum banii.

În timp ce o conduc la plecare, o întreb cine e și de unde se trage, iar ea îmi spune că e Amzir, din tribul tuaregilor din *tinariwen*, deșerturi. E vopsită cu un negru albăstrui pe buze și în jurul ochilor și e împodobită cu bijuterii grele de argint la urechi, gât și încheieturi, declarând că nu se teme de tâlhari. Încep să mă întreb dacă nu cumva are într-adevăr puteri de vrăjitoare. Apoi îmi vine o idee. După ce i-o prezint și mă înțeleg la preț cu ea, femeia îmi rânjește larg, dezgolindu-și dinții albi și puternici.

Lăsăm caprele în cortul ambasadorilor și o conduc la Zidana.

– Această doamnă e Amzir. A venit din Marele Deșert și, la fel ca tine, e o stăpână a spiritelor. M-am gândit că poate ți-ar plăcea să te consulți cu ea.

Sultana o măsoară pe femeia nomadă din cap până în picioare, deloc impresionată.

– Ești foarte slabă, spune ea disprețuitor.

Femeia tuareg zâmbește; un zâmbet subțire, suficient de tăios cât să străpungă oasele.

– Tu ești foarte grasă.

Zidana se umflă în pene, încântată. Ca și cum acest schimb a pecetluit cumva raporturile sociale dintre ele, în generozitatea ei, îi face semn vizitatoarei să se așeze și sună să li se servească ceai. Petrec ceva timp comparând numele pe care le știu pentru diverse spirite, iar femeia din deșert se arată suficient de bună cunoscătoare, făcând-o în scurt timp pe Zidana să deseneze simboluri pe pământ, la care Amzir răspunde cu propriile ei combinații ciudate de cercuri și linii.

– Asta îți va proteja băieții, proclamă femeia mai în vârstă, în cele din urmă. De foc, de înec și de ciumă.

– Și de otravă?

Ea dă din cap.

– Și de spadă?

Femeia tuareg mai adaugă un simbol.

Zidana se concentrează.

– Moartea poate veni și prin apă, și prin frânghie…

– Fiii tăi vor fi în siguranță…

Amzir face o pauză, studiază simbolurile, apoi scoate un mic sunet dezaprobator.

– Ce-i? Ce e?

– E o femeie albă, străină.

Zidana se lasă pe spate, mijindu-și ochii.

– Continuă.

– Așteaptă un prunc.

Ochii ei se măresc, milimetric.

– O știu pe femeie. Va fi băiat?

Femeia tuareg flutură un deget.

– Nu într-atât cât să se vadă. Singurul ei copil se va dovedi a fi fată. Chiar dacă la început va părea a fi băiat.

Cuvintele ei o bucură pe Zidana foarte tare, încât aceasta chicotește.

– Un băiat care e, de fapt, fată! Ha! Îmi place asta. Deci fiii mei vor supraviețui pentru a-i urma la tron tatălui lor?

– Atâta timp cât femeia albă rămâne în viață.

De data aceasta e mai puțin încântată. Îmi țin respirația. În urechile mele, minciuna e evidentă, dar, în cele din urmă, Zidana dă din cap gânditoare, apoi o încarcă pe femeie cu daruri: bijuterii și calupuri de ambră parfumată, prăjituri cu migdale, fructe pentru caprele ei. Ambele par foarte satisfăcute de întâlnire. Când mă despart de femeia tuareg, ea mă privește direct în ochi, apoi mi se adresează pe nume, nu cu Nus-Nus, ci cu numele meu tribal. Ceea ce mă surprinde atât de tare, încât aproape nu aud ce spune mai departe și sunt nevoit să o rog să repete.

– Rămâi statornic, tu, cel care ești mort și viu în același timp. Vei avea de traversat mări.

Apoi își cheamă caprele, care năvălesc afară din cortul ambasadorilor, și se îndepărtează, coborând de-a lungul râului, spre locuri în care pășunile grase nu au fost încă nimicite de îngheț, iar eu rămân urmărind-o cu privirea, încruntat.

În după-amiaza aceea sunt înveșmântat, spre satisfacția lui Ismail (și, trebuie să recunosc, în mărunta mea vanitate, și spre satisfacția mea), în ținuta corpului de elită al Gărzii Negre, adică o tunică stacojie lungă, îmbrăcată peste o cămașă albă și peste pantaloni largi, cu o centură lungă de bumbac verde. Peste un umăr port o bandulieră de piele, iar în ea am un pumnal mic, curbat, pe care îl țin aproape de piept. Nu am turban, căci Ismail declară că acoperirea capului îi face pe *bukharii* lui slabi în luptă. În plus, cum îi va ridica îngerul în paradis, dacă nu îi poate prinde de moțuri? Eu nu am moț, iar fără turban îmi simt capul dezgolit, vulnerabil, și mi-e frig. Dacă voi cădea în luptă, am să alunec rapid direct în iad.

Când îl iau pe Amadou pentru a i-l duce lui Alys, ea nu mă recunoaște din prima clipă și sare în picioare. E prima oară, de ceva vreme, când o văd stând în picioare. Burta îi iese în față ca un pepene copt, și am brusc o presimțire că va naște, cu siguranță, în timp ce noi vom fi plecați la război.

Maimuța se lansează într-o misiune de explorare prin cort, căutând bunătăți pe sub perne, ceea ce mă face și mai trist – e ușor să crezi că animalele te apreciază pentru propria ta persoană, și nu doar ca o sursă de hrană. Probabil că vederea lui Amadou e ceea ce o face pe Alys să mă recunoască.

– Of, Nus-Nus, am crezut că ești vreun gardian aspru la chip!

– Îmi pare rău că te-am speriat. Am venit să-mi iau adio. Și să îl las pe Amadou în grija ta. Nu cred că e pregătit să meargă la război.

– Tu ești?

Încercând să afișez un curaj pe care nu îl simt, arăt spre uniforma mea și sabia lungă ce-mi stă lipită de șold și care mi-a fost dată de Ismail însuși.

– Nu par să fiu în rolul potrivit?

Preț de o clipă prelungă, ea mă studiază în tăcere, cu colțurile gurii îndreptate în jos. Apoi face un pas spre mine și îmi pune o mână pe braț. Când ridică privirea spre mine, mă izbește din nou, cu forță, oceanul nesfârșit de albastru din ochii ei.

– Te rog să nu faci pe eroul, Nus-Nus. Nu fi nesăbuit.

– În noaptea asta trebuie să depun jurământ că am să-mi dau viața pentru sultanul nostru.

Sublinierea cuvântului „nostru“ nu rămâne neobservată. Ochii ei încep să se umple de lacrimi.

– Chiar și așa, șoptește ea. Aș prefera să te întorci fricos și viu, decât ca simplă amintire a unui viteaz.

– Femeile berbere le spun soților lor să nu se mai întoarcă niciodată dacă sunt învinși. Plutarh ne spune că femeile din Sparta își îndemnau fiii să se întoarcă fie cu scuturile lor, fie pe ele. Cei din tribul Ashante spun că femeia e cea care oțelește fierul din sabia unui bărbat. Chiar atât de diferite să fie oare femeile engleze?

– Știi prea multe.

Zâmbește șters.

– Nu e niciodată suficientă. Cunoașterea. Omul nu poate trăi tot timpul în mintea lui.

– Tu nu ești un savant bătrân și rece, de asta sunt sigură.

– Eu, doamna mea, nu sunt sigur de nimic. De fapt, asta nu e adevărat. Există un lucru de care sunt foarte sigur.

– Și care anume e acel lucru?

Strânsoarea ei pe brațul meu devine mai puternică. Îi simt atingerea fiecărui deget separat și pielea îmi vibrează de senzații. Cum pot să îi mărturisesc ceea ce am în inimă unei femei care în curând va aduce pe lume copilul unui alt bărbat, iar acel bărbat e stăpânul meu?

– E o trădare să rostesc cuvintele cu voce tare.

– Eu cred, spune ea încet, că e un sacrilegiu să nu o faci. Dar nu am să te las să îți riști viața.

Își pune un deget pe buzele mele, pentru a nu lăsa cuvintele să iasă.

Eu îi iau mâna, prinzând-o de încheietură pentru a-i desprinde degetul, aplec capul spre ea și o sărut ferm, cu toți nervii arzând de dorință.

Lumea începe să se învârtă; sau poate eu mă învârt? Aș putea să jur că, preț de o clipă, simt apăsarea blândă a mâinii ei în spatele capului meu, trăgându-mă spre ea; dar apoi dispare, iar ea se desprinde și se retrage, și stăm acolo, cu privirile înlănțuite. Enormitatea a ceea ce tocmai s-a întâmplat umple spațiul dintre noi ca și cum o planetă s-ar fi prăbușit brusc din cer și ar fi căzut în cort. Aș putea fi executat pentru ceea ce tocmai am făcut – nebunește, prostește; și Alys ar putea fi executată și ea.

Apoi Amadou, frustrat de rezultatele vânătorii lui, iese chițăind de sub cuvertura de pe divan, iar tensiunea dintre noi se rupe.

Cu un efort imens, îmi pun masca pe chip și mă înclin.

– Rămâi cu bine, Alys. Sper că pruncul va veni pe lume ușor.

Și mă îndepărtez grăbit, cu inima zbătându-mi-se între coaste ca și cum ar vrea să zboare, ca să rămână cu ea.

În seara aceea depun jurământul de credință pe *Sahih al-Bukhari*, un volum splendid legat, vechi de câteva secole, ce i-a fost oferit sultanului, la urcarea pe tron, din partea guvernatorului din Hejaz, Barakat ben Mahomed, protector al orașului sfânt Mecca. Din acest motiv, Ismail ține enorm la acea carte și o ia cu el întotdeauna când călătorește, păstrând-o în propriul ei cort perfect aliniat și transportând-o cu un cal gătit superb. (Același animal, de fapt, pentru care am căutat un săculeț brodat cu fir auriu în ziua aceea fatidică, în bazarul din Meknes.)

E grăitor faptul că ultima noapte în tabără și-o petrece cu Prima lui Soție. Notez detaliile în cartea de împreunare, înainte de prima rugăciune din ziua următoare.

Înainte ca soarele să se fi ridicat complet pe cer, Ismail își ia adio de la Abdelaziz, care îl privește cu ochi somnoroși.

– Prietenul meu drag, ai mare grijă de femeile din haremul meu, de soțiile mele și de fiii mei. De-ar fi să li se întâmple ceva rău, am să pun să fii legat de catâri și târât pretutindeni!

Marele vizir cască ochii mari de groază, după care sultanul se zgâlțâie de râs.

– Ești atât de ușor de păcălit, Abdou.

Pornim la drum după micul dejun. Șapte mii de oameni călare și cincisprezece mii pe jos, și traversăm Melwiya prin vad, încercuiți din toate părțile de ceața formată de răsuflarea fierbinte a cailor, astfel că, atunci când arunc o privire în spate, către tabără, nu mai văd nimic, în afară de ceea ce pare a fi o armată de stafii, alunecând printre lumi.

Capitolul 20

Ramadanul[1] *1088 AH*

Nu am dormit în acea primă noapte, cu gândul tot la acel sărut, înălțându-mă pe culmi de euforie, doar pentru a mă prăbuși apoi în străfundurile mâhnirii. Tortura îi urmează neobosită fericirii. Câteva zile mai târziu, nu am devenit cu nimic mai înțelept, oricât am reflectat asupra acestui subiect. În plus, dezobișnuit de șezut în șa, mi-am canalizat mintea spre preocupări mai practice. Acum, extenuat după o zi lungă petrecută călare, dorm mai bine decât am dormit de ani buni, în pofida temperaturilor la limita înghețului și a pământului tare pe care mă culc. Condițiile din munți sunt dificile; nu m-am mai confruntat niciodată cu un asemenea frig. Îmi îngheață și firele de păr din nas, și lacrimile din ochi, și urina pe care o împrăștie prin cotloane. Învăț să respir superficial, pentru a evita senzația de cuțite în piept. Sultanul ne forțează necruțător să înaintăm, mânat de dorința lui copleșitoare de a zdrobi răzmerița. Când devine limpede că diversele căruțe cu bagaje ne încetinesc, renunță fără să clipească la paturi, mese, tipsii pentru cărbuni – orice nu poate fi împachetat ușor și transportat pe un catâr. Tolerează aceleași condiții, doarme pe o pelerină direct pe pământ și mănâncă aceeași hrană fadă ca noi, restul. Încep să învăț, cu jumătate de gură, să îl respect pe Ismail ca bărbat care îndură greutățile mai ușor decât cei mai rezistenți dintre soldații noștri. Până acum l-am considerat un despot, un amator de plăceri, un nebun de sorginte divină, care nu făcea decât să își exercite puterea, pentru a-și satisface poftele și obsesiile. Acum încep să îl întrezăresc pe bărbatul din spatele titlului, bărbatul care și-a început viața ca unul dintre mezinii unui mărunt despot războinic, aflat la mare depărtare de

[1] A noua lună din calendarul islamic, luna postului (n.red.)

centrul de putere, iar prin intrigi, urzeli și lupte, a reușit să ajungă pe tron, apărându-l apoi cu dârzenie și hotărâre împotriva oricăror pretendenți și inamici; bărbatul care e hotărât să unifice regatul, să îi extindă granițele, să fondeze o dinastie și să lase o moștenire magnifică în urma lui. Văd totodată, din ce în ce mai clar, fervoarea religioasă care îl mână. Chiar și atunci când începe Ramadanul, ține postul și își obligă întreaga armată să îl țină. Deși până la apusul soarelui trupurile noastre nehrănite încep să tremure ca lovite de friguri, și mulți mai degrabă cad de pe cai decât descalecă, Ismail nu trădează nici un semn de disconfort sau de oboseală, și are grijă întotdeauna ca animalele să fie bine îngrijite înainte de a-și da voie să se retragă la odihnă.

Când unul dintre lideri face neghiobia de a sugera că, având în vedere că suntem *musaafir*, călători, ne putem permite în mod legitim să amânăm postul până după campanie, Ismail își stăpânește impulsul puternic de a-l decapita și se mulțumește să îl coboare în rang, făcându-l îngrijitor de catâri și trimițându-l la coada coloanei.

– Suntem într-o misiune sfântă de apărare a regatului lui Allah! tună el. Cine are nevoie de pâine, când voința lui ne va întări?

Nimeni nu îndrăznește să îi aducă aminte că și cei porniți la război sfânt sunt scutiți de la a ține post.

Și astfel ne continuăm marșul pe stomacul gol, prin lumina scânteietoare precum cristalul, mânându-ne caii printr-o zăpadă atât de albă încât ne orbește. În timpul nopții, milioane de stele se rotesc deasupra capetelor noastre, iar țipetele șacalilor înfioară aerul, bântuindu-ne visele.

Coborâm din munți la scurt timp după apusul soarelui, după ce am călătorit săptămâni întregi fără a vedea nici o ființă vie, în afară de câțiva păstori zdrențuroși, și ne apropiem de o mică așezare cuibărită în scobitura unei văi. Vedem fum ridicându-se dintr-un foc deschis; o oaie întreagă se rotește pe o frigăruie. Când ne apropiem, un bărbat vârstnic într-o robă ponosită și cu un turban soios se aruncă la pământ, prosternându-se în fața calului sultanului.

– *Marhaban*, stăpâne! Porțile raiului sunt deschise, porțile iadului sunt închise, Shaitan e temeinic zăvorât, iar duhurile rele sunt întemnițate. Te implor, binevoiește a mânca alături de bieții tăi supuși.

Cuvintele lui îl încântă profund pe Ismail, care se grăbește să se ghemuiască, într-o manieră deloc demnă de un rege, pe covorașele de trestie ponosite ce au fost așezate în jurul focului, împarte o masă

cu sătenii și se desfată cu fecioara ce îi este oferită pentru patul lui, în noaptea aceea. Nu am la mine cartea de împreunare, ca rezultat al sarcasmului marelui vizir, și nimeni nu știe să-mi spună cum se scrie numele fetei, căci nici unul dintre acești oameni nu știe să citească sau să scrie. Îmi repetă sunetele până reușesc să ghicesc cât de cât, și notez numele cu o trestie ascuțită și o cerneală pe care mi-o prepar din cenușă și apă, scriindu-l pe o bucată de pânză. În noaptea aceea nu mă pot gândi la nimic în afară de Alys. Mă rog să fie bine și mă întreb dacă voi supraviețui bătăliei care urmează, căci mâine intrăm în Tafilalt.

Capitolul 21

Alys

Ce-am făcut? Încerc să nu mă gândesc la acest lucru, dar parcă am un diavol în mine. Amintirea acelui sărut desfrânat pe care i l-am acordat bietului meu prieten, și care l-a făcut să fugă de lângă mine, copleșit de rușine și confuz, îmi revine mereu în minte, mai fierbinte ca niciodată. Îmi amintesc în același timp și imaginea trunchiului lui dezgolit în acea zi teribilă, când sultanul și-a pierdut mințile, o sculptură în obsidian. Fără îndoială sunt posedată de un spirit malefic, un spirit ce crește și se întărește cu fiecare zi ce trece în pântecul meu. Cu siguranță, voi aduce pe lume un monstru.

Încerc să mă rog, dar mă simt ca o ipocrită înălțând rugăciuni creștine, când eu m-am lepădat de credință. Tumultul sufletesc mă face să o caut pe *ma'alema*, care vine să le facă educația religioasă femeilor din harem, în afară de sarcinile ei mai practice de a le supraveghea în deprinderea brodatului. Am plecat din Meknes atât de grabnic, încât această din urmă sarcină nu a solicitat-o excesiv, căci, lăsate deoparte în favoarea sacilor de henna, vopsele, bijuterii, dulciuri și a maldărelor de satin, mătăsurile și ramele noastre de brodat au rămas la curte și nimeni nu le-a simțit lipsa atât de tare, încât să trimită sclavi înapoi, să le aducă.

Mă descurc cât de cât în arabă acum, dar tot nu mi-e ușor să mă fac înțeleasă. Când îi arăt Coranul tradus pe care mi l-a dat apostata britanică Catherine Tregenna și încerc să îi explic ce anume aș dori – instrucțiuni din cartea lor sfântă –, ea îl aruncă de parcă ar fi otravă, își scuipă în mâini, apoi și le șterge pe fustele robei. După care se îndepărtează furtunos, bolborosind ceva doar pentru sine, iar eu sunt sigură că am jignit-o ireparabil, însă ceva mai târziu, ea se întoarce cu un volum mic, legat absolut superb în marochin

verde cu auriu. Îl deschide și urmărește cu degetul de la dreapta la stânga, punctând simbolurile înscrise acolo, în timp ce cântă. Sunetul e ritmic, repetitiv, hipnotic; chiar și maimuța se liniștește, la auzul lui. Stă cuminte, ghemuită la picioarele mele, privindu-ne cu ochi care nu clipesc. Nus-Nus m-a învățat puțină arabă și recunosc cuvinte din rugăciunile pentru femei. Urmăresc sunetele și le învăț pe de rost, repetându-le la nesfârșit, ca o pasăre vorbitoare, iar uneori *ma'alema* face un mic gest cu mâinile, pentru a mă ajuta să înțeleg. Astfel descopăr că *Al-Fatiha* înseamnă „deschidere", pe care o mimează alăturându-și mâinile, apoi lăsându-le să se deschidă în dreptul articulației. Și în credința ei există multe nume pentru Dumnezeu. *Ma'alema* e încântată de mine. Mă bate pe mâini, sporovăiește cu mine și începe să se plimbe, cu o mândrie proaspăt descoperită. Se pare că am devenit cea mai bună elevă a ei, o dovadă a abilităților ei și a puterii de convingere.

Zidana trece tropăind pe lângă noi, învăluită în pături și blănuri și, văzând-o pe *ma'alema* așezată lângă mine, în timp ce eu țin exemplarul din Coran deschis pe genunchi, ne aruncă priviri întunecate amândurora. Amadou o privește doar pentru o clipă, apoi se furișează sub fustele mele.

Una dintre celelalte curtezane e, la fel ca mine, aproape de soroc, sarcina ei fiind cu cel mult o săptămână sau două mai avansată decât a mea. E o tânără negresă cu ochi bulbucați, blânzi și apoși ca aceia ai cățeilor pug ai mamei mele. În ziua când încep durerile facerii, celelalte femei o spală binevoitoare și îi împrospătează henna de pe unghii, de pe palme și de pe tălpi. După care e purtată ca un prunc uriaș, hrănită din mână, dusă la latrină și înapoi și, în cele din urmă, în baia turcească improvizată, unde pasta de henna e spălată, lăsând în urmă un desen de un portocaliu violent, ce pare să o încânte nefiresc de mult. I se aplică creion negru în jurul ochilor; chiar și buzele îi sunt vopsite. Acestea sunt, am constatat eu, gesturi superstițioase, gândite să țină departe influențele malefice. Se pare că duhurile pe care ei le numesc *djinn* au tendința să profite de momentele de slăbiciune și ar putea încerca să intre în corp. Mă trezesc întrebându-mă unde altundeva i s-a aplicat henna.

Ei bine, se pare că henna nu și-a făcut efectul protector, iar duhurile rele au avut o zi de sărbătoare, căci pruncul bietei fete s-a născut mort. Ziua răsună de bocete, toate femeile plâng. Mama

îndurerată își smulge hainele și își zgârie fața cu unghiile, și refuză să îi fie luat copilul pentru îngropare, agățându-se chiar de gleznele lui minuscule, când încearcă să i-l smulgă. E o priveliște ce îmi sfâșie inima. După aceea, stau cu ea o vreme, mângâind-o pe mâini și murmurându-i cuvinte de consolare, dar vederea burții mele pline îi stârnește din nou lacrimile, și, în cele din urmă, o părăsesc, simțindu-mă copleșită de teamă la gândul propriului meu chin iminent.

Nu e aici locul potrivit pentru a aduce pe lume copii. Chiar și când ard cărbunii pe tipsii, tot se simte frigul de afară. Se strecoară printre firele din care e țesut materialul corturilor, prin ușile ce nu se închid niciodată complet; urcă din pământ, trecând prin covorașele de trestie și covoarele orientale puse peste ele. Și totuși, uneori, mă imaginez furișându-mă în noapte, traversând râul prin vad și urcând singură în munți, pentru a naște de capul meu într-o peșteră, ca un animal sălbatic.

Capitolul 22

Shawwāl[1] *1088 AH*

Cucerirea orașului Tafilalt s-a realizat fără nici o sabie scoasă din teacă. Se pare că sătenii care ne-au ospătat atât de bine în cele două zile petrecute cu ei au fost plătiți să ne întârzie, permițându-le lui Al-Harrani și lui Moulai al-Saghir să se refugieze în nord, spre Tlemcen. Intrăm în orașul Sijilmassa și suntem întâmpinați cu dovezi zgomotoase de bucurie de către locuitorii care, fără îndoială, susținuseră cauza rebelă cu doar câteva zile în urmă. Fiecare gospodar își scoate covoarele din casă și le întinde în stradă pentru ca sultanul să calce pe ele. Desigur, în această campanie, nu ne permitem luxul de a purta după noi desagi de balegă (indiferent dacă ar fi brodate cu aur sau de alt fel), așa încât mă tem că harnicele neveste din Sijilmassa vor avea mult de lucru, înainte să poată folosi din nou covoarele.

Rebelii și-au creat aici propria splendoare barbară, pestriță. E evident că răzmerița lor a fost susținută din afară, căci printre obiectele pe care le-au lăsat în urmă, în graba lor, se numără covoare bogate din Turcia și Isfahan, mobilier francez nou, îmbrăcat țipător în foiță de aur, și tunuri englezești ce fac ochii lui Ismail să sclipească. Un șir de căpetenii locale vine să se ploconească, încărcate cu daruri, oferite ca tribut, și pline de efuziuni de loialitate, oferindu-și viețile, săbiile, fiii și fiicele, dintre care majoritatea sunt excesiv de urâți. Ismail e încântat. Când Ramadanul se încheie și sărbătorim printr-un mare banchet, sultanul se răsplătește pentru săptămânile de abstinență luându-și în pat câte două sau trei fete în fiecare noapte, hotărât parcă să repopuleze de unul singur pământul pe care s-a născut.

[1] A zecea lună din calendarul islamic (n.red.)

„Curtenii“ care au rămas în Sijilmassa sunt un grup pestriț de tâlhari și pierde-vară, de aventurieri și speculatori dintr-o duzină de triburi și de naționalități diferite. Există doi bărbați care pretind că sunt prinți ai regatului Asante, alții sunt dezertori din Portugalia și Olanda, alții, negustori din Egipt și Etiopia, care încep imediat să încerce să își vândă marfa noilor-sosiți. Ismail pune ca bunurile să le fie confiscate și răscolește printre ele, cu un aer indiferent.

– Poftim, spune el, aruncându-i lui ben Hadou o cutiuță de aur cu tămâie.

Orice alt bărbat ar fi foarte mulțumit să primească un mărunțiș atât de scump, dar zâmbetul Căldărarului e strâmb. El nu e mare amator de parfumuri. Doctorul primește colecția lor ciudată de gângănii uscate și scorpioni, folosiți în diverse șarlatanii, și aflu, ulterior, că le-a aruncat în toaletă. Judecând după strigătul care răzbate din micuța încăpere, a reușit să îi tragă o sperietură zdravănă următorului utilizator. Mie, Ismail îmi dă o cutiuță de argint, bogat decorată, pentru care îi mulțumesc profund. Când o deschid, constat că în ea se află o frunzuliță puternic mirositoare, cu o aromă lemnoasă, dulce și iute, aducând puțin a nucșoară. Mai târziu în noaptea aceea, în timp ce sultanul doarme după oboseala ultimei cuceriri, prinții din Asante se împrietenesc cu mine, aducând cu ei pipe de lut și un săculeț cu frunze uscate, pe care ei le numesc tutun, din care obișnuia să fumeze și vechiul meu stăpân, doctorul. Îmi sugerează să amestec o parte din iarba din cutiuța mea, pe care ei o numesc *kif*, cu tutunul, pentru a-l face „mai dulce“. Eu ridic din umeri:

– Dacă vreți.

Am încercat o dată să fumez tutun din pipă și nu prea mi-a plăcut. Dar e adevărat, iarba într-adevăr îi apropie pe oameni și, în scurt timp, ajungem toți trei să povestim ca niște vechi prieteni, învăluiți în nori de fum dulce mirositor, râzând de poveștile celorlalți, care devin din ce în ce mai dezlânate și mai bizare. După o vreme, mă copleșește o foame aprigă și plec spre bucătărie să caut ceva de mâncare pentru toți trei.

Tocmai mă întorc cu o tavă plină de prăjituri și biscuiți cu migdale (care sunt delicioși; nu am rezistat să nu mănânc câțiva chiar în timp ce umpleam tava), când sunt acostat pe coridor de o fată cu ochii puternic conturați în creion și cu un zâmbet uluitor. O nomadă Ait Khabbashi fără voal. Își trece vârful limbii peste buze și mi se pune în cale, ca o pisică pe punctul de a mânca o pasăre.

– Bună.

Are un aer exotic, cu cerceii ei de argint în formă de triunghi și cu colierele din scoici ce strălucesc în lumina sfeșnicelor. Își pune o mână pe brațul meu și, uitându-se la mine în loc de tavă, spune:

– Arată atât de delicios, încât îmi face poftă.

Îmi amintesc bunele maniere și îi ofer o prăjitură. Ea râde.

– Nu la *asta* m-am referit. Mâna ei alunecă intenționat pe roba mea și se oprește între picioarele mele. În loc să fiu șocat, mă trezesc râzând. Încă mai râd când ea îmi trage capul în jos spre ea și mă sărută languros. Când ne separăm, îmi spune: Te-am privit toată ziua. Tu nu m-ai observat?

Sunt nevoit să recunosc, cu părere de rău, că nu. Cum oare? E extrem de atrăgătoare, dar nu e Alys.

– Ești un bărbat foarte frumos.

Cuvintele ei mă fac să izbucnesc din nou în râs.

– Femeile sunt frumoase, nu bărbații.

– Hai să mergem într-un loc mai intim și să examinăm pe îndelete ideea asta.

Îmi ia tava și mă conduce, ascultător ca un miel dus la măcelar de Eid, într-o încăpere mică, a cărei podea e acoperită cu covoare groase din piele de oaie.

Sunt atât de ametit, încât am impresia că privesc o altă pereche de amanți, în halucinații fulgerătoare. Degetele ei palide desenează conturul cicatricelor mele. Murmură:

– Ei, cu siguranță ești un bărbat rar, după care se urcă peste mine.

În starea mea de vis, nu mă surprinde să constat că m-am întărit. Cele două mâini ale mele, ținând-o în echilibru pe pivotul mădularului meu, îi cuprind aproape cu totul talia, în jurul căreia poartă un lanț de argint plin cu talismane magice. Oricare ar fi magia cu care e înzestrată, e una puternică: continuăm neobosiți. Are picioare lungi și flexibile, sâni semeți și șolduri înguste. Pielea îi e luminoasă, iar în ochii negri are o expresie de cunoaștere desfrânată. Schimbă poziția și văd că fesele îi sunt la fel de rotunde ca luna când e cu totul plină. Poartă un desen în cerneală pe mâini și picioare; tălpile ei palide se întorc către mine ca un dar, când îngenunchez deasupra ei.

În momentul în care lumina zilei inundă încăperea, mă trezesc singur. Dar, pe grămada lungă de piei de oaie de lângă mine se vede urma inconfundabilă a coapsei unei femei.

Imaginile îmi reapar în minte una după alta, imagini neșlefuite, prea vibrante și ciudate pentru a fi amintiri de demult. Pe Dumnezeul meu, ce *djinn* m-a posedat? Eu sunt eunuc, un bărbat schilodit. Nimic din toate acestea nu e posibil. Zac acolo, stors și epuizat, oscilând între neîncredere și certitudine, între euforie și rușine. A fost, fără îndoială, din cauza *kif*-ului; sau a magiei exotice a femeii. Dar acum, ca un magnet natural, inima mea se îndreaptă către Alys și o voce mică, triumfătoare îmi șoptește că, deși nu îi pot oferi unei femei copii, se pare că sunt în continuare capabil să ofer plăcere, și nu e acesta un dar în sine?

Timpul petrecut în Sijilmassa nu e decât un scurt răgaz, căci primim vestea că aliații rebelilor, berberii Ait Atta, în loc să îi jure credință sultanului, și-au abandonat castelele uriașe din Valea Draa și s-au retras în Munții Atlas. Iar la scurt timp după aceea, sosesc mesaje sfidătoare de la acele căpetenii trădătoare, stârnindu-l pe Ismail să îi atace. Se trimit spioni în munți; o zi mai târziu, se întoarce un bărbat rănit care, înainte de a-și da duhul, ne informează că rebelii s-au refugiat într-o serie de peșteri, cocoțați pe stâncile de calcar abrupte din Djebel Saghro.

Pornim din nou în marș, deși suntem în toiul iernii, iar Munții Atlas sunt un teritoriu periculos. Dar Ismail e hotărât să le pună la respect pe aceste triburi, sau să le distrugă pentru totdeauna. Peisajele sunt spectaculoase, dar frigul e paralizant și multe dintre trecători sunt blocate de zăpadă. Chiar și cei mai rezistenți dintre *bukhari* suferă. Fiind crescuți în regiuni tropicale, nu suntem obișnuiți cu asemenea condiții disperate. Cădem unul câte unul, sau suntem schilodiți de amorțeală, urmată de cangrena mâinilor și a picioarelor. Dar Ismail rămâne de neclintit și ne împinge mai departe.

Când ne apropiem, trei căpetenii coboară din munți pentru a duce tratative. Sunt bărbați cioturoși, cu fața și ochii aspri, și, cu toate că zâmbesc și oferă daruri și complimente extravagante, zâmbetul nu li se reflectă și în ochi, în special atunci când Ismail le oferă în dar tunici de bumbac, inutile pe timp de iarnă și de slabă calitate, ca pentru a sugera că nu sunt cu nimic mai presus de niște cerșetori.

– Nu am încredere în ei, îi spun eu încet lui ben Hadou, care stă în picioare lângă mine, privind această șaradă.

Lui nu i se clintește nici un mușchi, iar privirea nu i se desprinde de pe sultan.

– Nu prea contează dacă tu sau eu nu avem încredere în ei. Ei vor face ceea ce vor face, iar Ismail va face ceea ce va face. Ei sunt jucătorii în acest joc, iar noi suntem simpli privitori.

– Privitori care ar putea muri dintr-un capriciu.

El se întoarce spre mine atunci, impasibil.

– Viața și moartea sunt doar o înșiruire de capricii, Nus-Nus. Mă surprinde că ai supraviețuit atâta timp la curte fără să înveți această lecție.

Căpeteniile de trib își iau la revedere, declarând că intenționează să se întoarcă în scurt timp cu restul tribului Ait Atta, pentru a-și depune armele în fața sultanului. Și astfel, așteptăm în frigul aprig, mâncând din proviziile noastre deja precare.

După ce se scurge o lună, iar ei tot nu s-au predat, devine limpede că nu au intenționat niciodată să o facă, ci și-au petrecut, în schimb, timpul astfel câștigat întărindu-și sistemele de apărare și strângându-și forțele. Ismail e furios. Ignorând toate sfaturile noastre, ne poruncește să atacăm.

– Profetul ne spune că o picătură de sânge vărsată pentru o cauză a lui Allah, o noapte petrecută la arme e mai eficientă decât două săptămâni de post sau rugăciune! Oricine ar fi să moară în bătălie, îi vor fi iertate păcatele în Ziua Judecății, rănile îi vor fi pline de splendoare precum purpura și îi vor mirosi a mosc, iar pierderea unei mâini sau a unui picior va fi compensată cu aripi de îngeri și de heruvimi! Pentru gloria lui Allah și a mărețului nostru regat, atacați!

E un discurs excelent, dar chiar și acum, generalul de cavalerie continuă să protesteze. Este rapid redus la tăcere; limba încă i se mișcă în gură în clipa în care capul îi cade pe pământ.

Acest gest pune capăt oricărei ezitări. Ne năpustim în sus pe pantele acoperite cu grohotiș, fluturându-ne armele prin aer, strigându-ne sfidarea. Dar, desigur că generalul de cavalerie mort avea dreptate; caii mai mult încurcă decât ajută, în astfel de locuri. Nu se descurcă pe cărările înguste pentru capre, nici pe pietrișul înșelător și mobil pe care îl produc acești munți. Peste tot, caii se împiedică și cad, devenind un pericol la fel de mare ca săgețile berberilor, care plouă din cer. Văd lângă mine un soldat dezertor din Europa care înjură copios când o săgeată trece șuierând pe lângă el:

– Pe ochii lui Hristos! Cine sunt nenorociții ăștia? Niște nenorociți de sălbatici! Nimeni nu mai folosește niște nenorocite de săgeți în zilele noastre!

Sunetul scos de un cal rănit e oribil, zdruncinându-l chiar și pe cel mai călit în luptă. Eu, care nu sunt nici pe departe obișnuit cu lupta, îmi simt genunchii cedând și strânsoarea mâinii mele pe sabie slăbind. Bietul animal, îmi spun. La fel voi țipa și eu la sfârșit?

Încurajați de zgomotele infernale de dedesubt, berberii au ieșit pe margini de piatră și, acum că ne-am apropiat suficient, trag în noi cu muschetele. Un glonț ricoșează dintr-un bolovan la mică distanță de mine, iar un fragment de rocă mă lovește în gambă. Durerea e atât de tăioasă și de neașteptată, încât nu mă pot abține să nu țip, și sunt cuprins deîndată de rușine, deși sunetul s-a pierdut în vacarmul general. Tăietura supurează, dar e o rană minoră. „Continuă urcușul, Nus-Nus", îmi spun, „chiar dacă plămânii îți ard și aproape nici nu știi cum să tragi cu pistolul de la șold. Nu te uita la morți și muribunzi. Nu te uita în sus. Pentru numele lui Dumnezeu, orice ai face, nu te uita *în jos*…"

Cum panta devine brusc mult mai abruptă, cavaleria e nevoită să se dea la o parte. Caii care au supraviețuit sunt conduși de călăreți pe o coastă a muntelui de unde nu pot fi văzuți de sultan. Cât despre noi, restul, în timp ce muschetele ne răresc, liderii ne îngrămădesc într-un cotlon mai ferit și ne continuăm urcușul, cu armele băgate în teacă acum, căci avem nevoie de ambele mâini pentru a ne prinde și a ne ține. Pe aici, oricum nu ne ajută la nimic să avem arme, căci dușmanii sunt mult deasupra noastră, iar sultanul, căruia îi place să vadă parada de săbii strălucind, când armata lui atacă, e cu mult dedesubt. Picioarele noastre, nesigure pe terenul instabil, desprind pietre și bolovani ce se revarsă peste cei aflați sub noi. Cred că noi suntem un pericol mai mare pentru ei chiar decât dușmanul. Îndrăznesc să arunc o privire în urma mea și îmi doresc să nu o fi făcut. Pe o parte, terenul se pierde într-o prăpastie. E ca și cum m-aș cățăra deasupra unui abis. Inima îmi bubuie atât de tare, încât nu reușesc să respir. Pentru o clipă, capul mi se învârte și cred că s-ar putea să vomit.

Și e numai vina mea! Aș fi putut să rămân și să mă bucur de un oarecare confort alături de harem, în văile verzi și joase ale râului Melwiya, nevoit să mă feresc doar de marele vizir, în loc să mă lupt cu o mie de sălbatici vicleni pe coasta lor de munte sfărâmicioasă. Deși, slavă Domnului, trebuie să recunosc că țintesc prost! Până acum aproape nici unul dintre noi nu a fost omorât direct de un glonț, deși mulți au fost loviți din lateral și s-au dezechilibrat.

De-abia apuc să mă consolez cu acest gând, că ridic privirea și văd că marginile de piatră de deasupra noastră sunt pline ochi cu berberi, cu țevile lungi ale puștilor lor îndreptate în jos, ca și cum muntele însuși i-ar genera, clipă după clipă.

Știind că mă așteaptă o moarte sigură și deasupra, și dedesubt, încremenesc, apăsându-mi fruntea pe piatra rece, cu sângele bubuindu-mi în urechi.

Dumnezeu să mă aibă în pază. Tot corpul îmi tremură acum, mușchii fiindu-mi cuprinși de un tremurat automat care devine tot mai pronunțat, cu fiecare clipă. Chiar și dinții îmi clănțănesc. Dacă mai durează mult, tremuratul mă va face să cad singur de pe munte, fără ajutorul nimănui altcuiva.

– Dă-i bătaie!

Vocea mi-e cunoscută, dar în acest moment ar putea să-i aparțină lui Dumnezeu însuși, și tot nu mi-ar păsa.

O față apare lângă mine – subțire, întunecată, concentrată, cu ochii arzând de o lumină interioară. Dinții lui îmi rânjesc. E ben Hadou.

– Curaj, Nus-Nus! Înainte spre glorie! Sau spre paradis, depinde cum ți-a fost scris.

Nu îl credeam a fi fanatic, dar chiar am impresia că îi face plăcere ceea ce se întâmplă. Preț de o clipă, îl urăsc chiar mai mult decât pe sultanul nebun care m-a trimis aici.

– Haide, băiete, dă-i bătaie. Și nu te mai tot gândi, deoarece lucrul ăsta dăunează omului aflat în luptă.

Îmi pun masca de războinic, masca de inițiat. Îmi forțez membrele trădătoare să se supună într-o oarecare măsură și continui să urc, orbește, stupid, spre pieirea mea.

O oră mai târziu, mă număr printre supraviețuitori. Am biruit, sau, cel puțin, berberii s-au retras, lăsând în mâinile noastre prima lor linie de apărare, proviziile și foarte multe animale. Cei care au constituit primul val de atac au fost mai puțin norocoși. O dâră de corpuri zdrobite stă mărturie pentru cât de nesocotit a fost atacul. Sute de oameni morți, și pentru ce? Pentru a cuceri un pisc pietros inaccesibil, câțiva saci de cereale și o turmă de oi răpciugoase. Chiar și așa, aceia dintre noi care au reușit să ajungă până aici sunt plini de o energie fierbinte, o euforie care ne înecă toate incertitudinile și temerile. Ne croim drum, victorioși, pe o șa lată, împingând oile înaintea noastră, mânați de viziuni cu carne de oaie la proțap.

Nimeni nu e pregătit pentru ce se întâmplă apoi. Berberii se năpustesc asupra noastră din toate părțile, urlând ca niște duhuri malefice. Aerul e sufocat de fumul muschetelor și țipetele celor care mor – oameni și oi deopotrivă. Fac ceea ce m-a sfătuit ben Hadou să fac: renunț la a mă mai gândi. Adică îmi las corpul să gândească în locul meu, căci pare să înțeleagă mult mai bine decât mintea mea ce trebuie făcut. Primul bărbat pe care îl ucid e înarmat cu un cuțit lung, dar eu ajung mai departe. Al doilea se aruncă asupra mea cu un ciomag; mă împiedic, iar lovitura îmi trece cu un șuierat deasupra capului, iar el, nereușind să-și oprească avântul, își pierde echilibrul, iar sabia mea (mai mult accidental decât intenționat) i se înfige în gât. Brusc, mă trezesc stropit din cap până în picioare cu sângele lui. Îmi amintesc cadavrul pe care l-a disecat stăpânul meu, doctorul, și chiar în clipa în care parez loviturile unui bărbat cu turbanul pătat, cuvântul *carotidă* îmi apare și dispare din minte, ca bătaia unui puls. Pe următorul bărbat îl înjunghii în coaste în timp ce se chinuie să își reîncarce arma, iar după aceea le pierd șirul, tăind și țipând ca posedat de demoni sau de teroare. Și nici măcar nu simt cuțitul care mă zgârie pe spate, lăsând o rană ce se întinde de la un omoplat la celălalt.

La un moment dat, adversarii noștri au dispărut din nou, probabil retrăgându-se rapid în fortăreața munților, căci haosul și măcelul sunt înlocuite treptat de o liniște sinistră, întreruptă doar de gemetele răniților și de țipetele păsărilor mâncătoare de stârvuri ce apar brusc, învârtindu-se deasupra capetelor noastre, pentru a studia ospățul ce li se pregătește.

Am pierdut patru mii de oameni în ziua aceea, floarea trupelor Meknassi, cei mai buni dintre *bukhari*. Au luptat pe un teren nefamiliar, împotriva unor oameni obișnuiți cu muntele. Ce șanse aveau?

Când mă vede, sultanul crede că sunt un cadavru umblător.

– Ah, Nus-Nus, am să te pierd și pe tine? Când își dă seama că sângele (în cea mai mare parte) nu e al meu, mă conduce la un pârâu și mă ajută să mă spăl cu mâinile lui, iar odată curat, mă îmbrățișează ca un părinte. Eu nu știu ce să spun sau să fac. Mă tem că mintea îi e tulburată. Mai târziu mă gândesc că poate reprezint pentru el toți acei bieți *bukhari* credincioși pe care i-a pierdut în ziua aceea, toți acei soldați loiali din câmpiile și junglele propriei mele regiuni, și că așa încearcă el să își ispășească oarecum păcatul de a-i fi trimis la moarte.

Ismail e forțat să ceară pacea. Chiar și el înțelege că nu vom reuși să înfrângem tribul Ait Atta pe propriul lor teritoriu. O parte dintre căpeteniile lor coboară din munți, iar sultanul sacrifică o cămilă cu propriile-i mâini, pentru a onora promisiunea că, de acum înainte, berberii vor trăi independenți și scutiți de taxe. În schimb, șefii de trib îi jură credință în lupta împotriva dușmanului comun: creștinii. E un schimb lipsit de valoare, după cum știm cu toții, unul cu rol de salvare a aparențelor, căci berberii sunt deja suficient de vicleni să evite plata taxelor, și e prea puțin probabil ca vreo armată creștină să ajungă vreodată să amenințe această parte îndepărtată din regat. Însă odată cu acordul de pace vine și promisiunea că vom putea trece în siguranță prin valea Munților Atlas. E o experiență amarnică pentru sultan, o umilință profundă. Sunt destul de sigur că știm cu toții că nu o va uita și nici nu o va ierta vreodată.

Capitolul 23

Alys

Am un fiu! Mi-e greu să cred că o micuță ființă atât de perfectă s-a putut naște dintr-o asemenea împreunare, cu atât mai puțin din treaba sângeroasă care a fost aducerea lui pe lume. Îmi petrec ore întregi, zi de zi, doar privindu-l, ca și cum ar putea să dispară în orice clipă, ca o plăsmuire dintr-un vis. Mă uit la ochii lui mari și la puful lui cârlionțat, la picioarele lui minuscule, cu fiecare deget în miniatură, cu tot cu încheietură și unghie. Pielea lui are o culoare pe care nu o pot descrie corect. E un crem bogat, cu o umbră de cafeniu; interiorul delicat al unei coji de migdală; nuanța unui ou de găină sau puful de sub penele ei – toate și nici unul dintre aceste lucruri. Iar pe acest fond maro-măsliniu palid se zăresc niște ochi de un albastru absolut uluitor, ca albăstreaua. De țipat, țipă ca o zână prevestitoare de moarte, și are un apetit de leu. Ce miracol al naturii e, micul meu copil hibrid! A mai născut vreodată o femeie un prunc atât de remarcabil?

Știu, chiar în momentul în care aceste sentimente se revarsă din mine, că cel mai probabil așa le afectează maternitatea pe toate femeile și că mi-am pierdut orice urmă de obiectivitate. Dar nu îmi pasă. E un miracol pruncul acesta, iar eu îl ador cu atâta intensitate, ca și cum inima mea toată s-ar afla în fața mea, ghemuită în somn. Apoi, uneori, acele valuri fierbinți se transformă în gheață și sunt copleșită de teama că i s-ar putea întâmpla ceva rău băiatului meu. Aproape nu îndrăznesc să dorm când cad pradă acelei spaime.

Băiatului i se pune numele Mahomed, nu fiindcă așa am ales eu, ci fiindcă e un obicei frecvent aici pentru cel mai mare întâi născut. Eu îi spun Momo.

Zidana mă vizitează zilnic, cu un pretext sau altul, și în fiecare zi insistă să îl scoată pe Momo din fașe și să îl inspecteze îndeaproape.

Îl ia în brațe și îi studiază corpul minuscul cu o expresie cât se poate de ciudată, apoi chicotește și pleacă din nou, fără un cuvânt. Îi trimite adesea mici daruri – nuci prăjite și dulciuri, bomboane și, odată, ceea ce mi-a rămas în memorie, o farfurie cu lăcuste candel – dar sunt destul de deșteaptă cât să nu mănânc nimic din ceea ce-mi trimite ea, și nu-l las nici măcar pe Amadou să guste, în ciuda instrucțiunilor lui Nus-Nus.

Nu doar Zidana îl privește pe copilul meu cu o expresie ciudată. Maimuța stă adesea lângă mine, când fiul meu îmi doarme în poală, și îi privește silueta minusculă cu o expresie atât de fățiș amenințătoare, încât mă tem că l-ar răni grav dacă i-aș lăsa vreodată pe amândoi singuri. Uneori când alăptez copilul, Amadou mi se urcă în brațe și încearcă să se prindă cu dinții de celălalt sân al meu. Când îl alung, începe să vocifereze ca și cum aș fi încercat să-l ucid. Purtarea lui îmi tulbură zilele și pacea sufletească, căci știu că, dacă va continua, voi fi nevoită să iau o decizie dificilă.

Se pare că absența sultanului a dus la o oarecare relaxare a regulilor stricte ce țin de harem, căci azi sunt vizitată de însuși marele vizir, Abdelaziz ben Hafid. Sunt, trebuie să recunosc, profund uluită să îl văd acolo. Am fost convinsă că doar moartea îl mai așteaptă pe bărbatul netăiat care îndrăznește să privească soțiile din harem, dar el îmi spune că vine să transmită respectele sultanului ca reprezentant al acestuia și că dorește să inspecteze copilul. Când îl vede pe Momo, pare foarte nedumerit și mă întreabă dacă poate să îl vadă dezbrăcat, însă protestez. Are mâini ca de femeie, Abdelaziz, cu palmele moi și cu pernițe de grăsime, dar are mușchi în spatele grăsimii, iar în ochii lui negri văd o expresie hotărâtă și rece. Nu am încredere în el și sunt convinsă că a venit să ne facă ceva rău; chiar și Amadou îl urăște, dezvelindu-și gingiile spre el și țipând de la distanță.

Dar rezistența pe care i-o opun nu îl descurajează. Se întoarce mereu, de fiecare dată aducând un dar fin: sticluțe de parfum bogat în mosc și tămâie, calupuri de ambră cu miros dulce, cu care să îmi parfumez hainele, un pătuț franțuzesc pentru prunc, acoperit în întregime cu foiță de aur. Râzând de extravaganța absurdă a unui astfel de obiect, încerc să îl refuz.

– *La, bezez, bezef, sidi!* (Am învățat puțină arabă deja.) *Ja mil*… E foarte drăguț, dar nu.

Însă el insistă.

– Copilul e al lui Ismail şi trebuie onorat. Face o pauză. *Sigur* e al lui Ismail, nu-i aşa?

– Firește.

– Nu încape nici o îndoială în privința asta? Spun doar – își deschide mâinile în semn de scuze – că am auzit vorbe.

– Vorbe? Despre o altă persoană interesată?

Nu înțeleg şi îi spun direct.

– Iartă-mă că îți vorbesc atât de deschis, dar am auzit-o pe Lady Zidana spunând că sclavul Nus-Nus s-a ataşat de tine.

Mă priveşte atent şi, fără îndoială, îmi observă şocul. Nu pot să nu roşesc: simt fierbinţeala inundându-mă, ca o acuzaţie scrisă clar pe chipul meu.

– Nus-Nus e un gentleman desăvârşit şi servitorul loial al sultanului.

– Nu aşa umblă vorba pe la curte. Se spune că îşi împarte patul cu tine şi că pruncul e al lui.

– Copilul e al sultanului şi al nimănui altcuiva. În plus, gentlemanul la care te referi tu este, cred eu, un „bărbat tăiat", şi deci incapabil de aşa ceva.

O expresie indescifrabilă alunecă peste chipul lui. Apoi spune:

– Eu te cred, draga mea, dar Zidana e un duşman implacabil şi se ocupă cu vrăjitoria. Dacă ai reuşi să îmi aduci dovezi ale faptelor ei malefice, ți-aş fi scut şi te-aş proteja de ea. Dacă ții la siguranța ta şi a copilului tău, desigur.

Lasă să treacă o săptămână până să vină din nou în vizită. Sosirea lui *ma'alema* coincide cu a lui, iar ea vine cu braţe întregi de rozmarin, cu care să îmi parfumeze cortul, ţipă şi îşi pune voalul, apoi se grăbeşte să se aşeze între noi, ca pentru a mă apăra de prezența lui.

Când marele vizir îşi cere scuze şi ne părăseşte, ea spune:

– Bărbat puternic. Periculos.

– Da, ştiu. E mâna dreaptă a lui Ismail.

Ea clatină din cap cu vehemenţă.

– Doar mâna dreaptă a stăpânului meu Ismail e mâna lui dreaptă. Abdelaziz ben Hafid e cu totul altceva, şi nu ar trebui să se afle aici.

Puternic. Şi periculos. Ar fi trebuit să îmi amintesc cuvintele ei. Poate că educaţia mea englezească m-a împiedicat să îl mustru sau să fug din faţa lui. E adevărat că mi-e teamă de Zidana şi că mi-ar

prinde bine un aliat. Dintr-un motiv sau altul, Momo e fascinat de marele vizir. Nu îmi ia prea mult să înțeleg de ce. Omul e acoperit cu pietre prețioase. Are perle în turban, iar în tivurile și gătelile robei lui scânteiază fire de aur; e burdușit cu aur pe antebrațe și pe degete, și poartă numeroase lanțuri cu însemnele funcției lui, împodobite cu pietre prețioase de mărimea ouălor de rață. Pietre prețioase strălucesc și pe mânerul pumnalului pe care îl poartă (și care pare să nu fi făcut niciodată mai mult decât să curețe coaja unui măr), chiar și pe vârfurile papucilor lui. Are un smarald anume, care băiatului îi place enorm de mult, iar într-o bună zi se prinde pur și simplu de el și refuză să îi mai dea drumul, oricât l-am ademeni, sau i l-am trage, sau am încerca să îi distragem atenția cu altceva. Când, în sfârșit, îi desprindem piatra din mâini, începe să plângă atât de tare, încât ai crede că s-au deschis porțile iadului, iar ceea ce auzim sunt răcnetele din gura lui. Abdelaziz face un pas înapoi.

– Are plămâni considerabili; și e iute la mânie. Într-adevăr, trebuie că e fiul tatălui său.

Mă privește pătrunzător, până ce sunt nevoită să îmi feresc privirea.

La următoarea vizită, aduce un inel pentru Momo, un inel de aur cu pecetea sultanului, având o perlă uriașă montată în mijloc.

– Ismail i l-ar dărui personal băiatului, dacă ar fi aici. A pus inelul pe un lănțișor de aur, căci e mult prea mare pentru a putea fi purtat de un băiat, și i-l pune la gât copilașului. Momo își încleștează mâinile pe noua lui jucărie, cu o bucurie deplină. El le oferă câte un astfel de inel tuturor fiilor lui cu adevărat născuți din el. Abdelaziz se apleacă spre mine și mă bate ușor pe mână. Mai bine să nu o lași pe Zidana să îl vadă, da?

Și îmi face cu ochiul într-un exces de familiaritate.

Mă așez mai departe de el și îmi bag fiecare mână în mâneca opusă.

– E o mare amabilitate din partea ta, domnule – *mezian, mezian* –, dar poate ar fi mai bine să aștepți până se întoarce sultanul din campanie, ca să poată să i-l ofere el personal?

Marele vizir zâmbește indulgent.

– Dragă doamnă, s-ar putea ca Ismail să nu se întoarcă din acest război împotriva fraților lui pentru foarte multă vreme. Face o pauză cu subînțeles. Asta dacă se va întoarce vreodată… Ar trebui să ții minte asta și ceea ce ți-am oferit.

– Dar cine ar putea rezista în fața unei armate atât de uriașe? Cred că nici regele Angliei însuși nu ar putea să strângă un asemenea număr.

– Regele Angliei! Abdelaziz pufnește în râs. Flutură din mână disprețuitor, ca pentru a alunga o muscă. Un principat minor. Tatăl lui a sfârșit decapitat de către propriul popor. Ce fel de rege e acesta? Iar fiul lui a fost un exilat care umbla din poartă în poartă, fără un sfanț în buzunar, implorând mila curții franceze, apoi a celei olandeze…

– Într-adevăr, spun eu netulburată, a locuit, odată, cu propria mea familie, în Haga.

Acest lucru îl surprinde.

– Dacă regele Angliei e prieten cu familia ta, de ce nu ai cerut să fii răscumpărată?

– S-a întâmplat cu mult timp în urmă, răspund eu scurt, fără să adaug că mama mea e atât de săracă, încât m-a vândut unui negustor de postavuri.

Această conversație îi schimbă într-o oarecare măsură atitudinea față de mine. Dar, în loc să devină mai respectuos, cum ar fi fost, poate, de așteptat, pare să devină chiar mai dornic de compania mea. Uneori mă vizitează două sau trei zile consecutiv. Păstrez lănțișorul de aur ascuns sub divan.

– Nu e bine, spune *ma'alema* într-o după-amiază, strângând din buze. Nu se cuvine să o spun eu, *lalla*, dar ar trebui să ai mai multă grijă de reputația ta. El e un mare dușman al lui Zidana. Dar ea e cu mult mai periculoasă decât el. Iar dacă ea îi ia vizitele și le interpretează ca fiind mai mult decât sunt, ei bine… Sultanul nu e un om iertător, *charaf*.

La următoarea ocazie când vizirul vine să mă vadă, mă asigur că sunt însoțită de alte femei și, la fel ca ele, îmi trag voalul peste față, deși observ că una sau două dintre cele mai îndrăznețe se zgâiesc la el peste voaluri.

Într-o noapte, Makarim îmi aduce ceai pentru o durere de cap.

– Îți va lua durerea, spune ea blând, turnând ceaiul din micuțul ceainic de argint în pahar, de la mare înălțime. Mirosul e aromat și complex: ceai îndulcit și ierburi din grădină. Aștept până ce îl gustă ea, apoi sorb și îl țin în gură preț de câteva momente prelungi, evaluându-l. Un gust mai tare decât ceaiul de mentă obișnuit; mai

puțin dulce. Înghit și simt lichidul alunecându-mi în gâtlej, apoi în stomac, încălzind totul în calea lui.

Când mă trezesc, îmi simt capul greu și pulsând de durere; nu pot gândi limpede. Clipesc și încerc să mă concentrez, dar e întuneric în cort și nefiresc de liniște. Stau întinsă pe divan, știind că ceva s-a schimbat. Mă uit în jurul meu prin întuneric. La prima vedere totul pare a fi în regulă; dar simt un gol, o absență. Mă ridic în capul oaselor, prea rapid: lumea începe să se învârtă în jurul meu. Când lumea se liniștește, aprind felinarul de lângă mine cu o mână tremurândă, copleșită brusc de teamă, și îl ridic. Lumina lui aurie se revarsă peste pătuțul cu foiță de aur în care doarme îngerul meu. Când razele ei cad pe pat, liniștea e sfâșiată de un strigăt hârâit, care mă face să țip. Nu e nici un copil în pătuț, doar maimuța, Amadou, cu lănțișorul de aur petrecut în jurul gâtului, cu inelul reflectând lumina, când se întoarce. Ochii lui scânteiază triumfător în întuneric:

– Momo? Glasul meu e strident și tremurător, dar devine mai puternic când cad pradă panicii. Momo?

Vocea mea devine un bocet.

Încă nesigură pe picioare, ies în fugă din cort.

– Copilașul meu! *Waladi!* țip. Mi-au luat copilașul.

Mai multe femei aleargă spre mine, dar Makarim, camerista mea, nu e nicăieri.

– Poate l-a dus să stea cu ceilalți copilași, spune una dintre ele.

– Poate că nu reușea să îl adoarmă și a ieșit să se plimbe cu el.

– Poate sunt în baia turcească. Vom merge să ne uităm.

Dar altele schimbă între ele priviri circumspecte, când cred că nu mă uit.

Alerg înnebunită de la un cort la altul, izbindu-mă de mobilier, aruncând cuverturi deoparte, urlând ca un animal. Lacrimile îmi șiroiesc pe față. Fug afară în întuneric din nou. De undeva mi-am luat un cuțit, un mic obiect decorativ. Îl flutur prin aer, îmbătată de teroare. *Ma'alema* e cea care vine, în cele din urmă, și mă prinde de braț.

– Taci acum, *lalla*. Șșșt, calmează-te.

Ușurate că cineva a preluat controlul asupra nebunei, celelalte curtezane se îndepărtează.

– Știi ce au făcut cu el? Știi unde e?

Ea tresare când cuțitașul licărește pe lângă ea.

– Vino cu mine, dar în liniște, și lasă aia deoparte.

Mă conduce în spatele corturilor. Pentru o femeie masivă, se mișcă agil, iar vederea îi e excelentă, căci nu se împiedică nici măcar o dată. În timp ce mergem, eu ascult atentă după plânsul copilului meu, iar plânsetele celorlalți copii nu îmi distrag atenția, căci glasul fiecărui copilaș e la fel de distinctiv pentru o mamă precum chipul lui. Și totuși, tot timpul cât încerc să îl aud, în minte am o imagine cu el zăcând nemișcat într-o învălmășeală de cârpe, aruncat și fără viață. Sau înfofolit în fașe și îngropat în groapa de gunoi. Sau abandonat undeva pe o coastă muntoasă, la cheremul lupilor și al șacalilor. Și de fiecare dată când mă gândesc la astfel de lucruri teribile, scap câte un geamăt mărunt. Nu mă pot abține; chiar și atunci când strâng din buze apăsat, ele îmi tremură atât de tare, încât sunetul se strecoară afară.

În cele din urmă, ne furișăm pe lângă un cort din care răsună muzică, un cort care e gătit cu mătăsuri și catifele bogate, mai bogat chiar decât cortul sultanului, și, judecând după acest lucru și după faptul că nu am trecut pe lângă nici un paznic de harem, știu că, cel mai probabil, e cortul Zidanei. Lumina lumânărilor de dinăuntru proiectează siluete în dans, cu mâinile ridicate în aer, și brusc mi se pare obscen că alții sunt veseli și sărbătoresc, în timp ce copilașul meu a dispărut. *Ma'alema* își duce un deget la buze, apoi arată spre un cort mai mic, aflat nu departe de cel al sultanei. Când vede că l-am reținut, dă scurt din cap și se îndepărtează rapid.

Mă apropii de cort, ascult pentru o clipă, apoi îmi iau cuțitașul, tai o despicătură în perete și arunc o privire. Înăuntru e plin de provizii: saci și borcane de făină, unt și miere, conuri de zahăr și sare. Lângă intrare văd două femei așezate pe scăunele și aplecate deasupra unei drăcii de sticlă pusă pe un foc mic. Lumina pe care o proiectează e lugubră, căci orice s-ar afla în interiorul sticlei produce un fum colorat; dar, chiar și așa, recunosc că femeile sunt camerista mea, Makarim, și Taroob, una dintre servitoarele Zidanei. Și ce e acolo, în spatele lor, cufundat în întuneric? Într-un spațiu dintre saci și borcane e ceva palid, înfofolit în materiale întunecate. Una dintre femei se apleacă în față, iar lumina dezvăluie câteva bucle alb-aurii ițindu-se printre saci. Momo… Nu se mișcă și îmi simt inima murind în mine. Sunt nevoită să îmi îndes mâna în gură pentru a mă împiedica să izbucnesc într-un țipăt de disperare și de furie. Makarim și Taroob nu fac decât să stea acolo, înconjurate de fumul ce se ridică în spirale dintr-un vas aflat între ele. Își trec mușțiucul strident de la una la cealaltă și râd.

Mă mut în partea în care sacii formează cea mai înaltă grămadă și, cu un efort supraomenesc, smulg câteva dintre piroanele care fixează peretele cortului în pământ. Întinzându-mă pe burtă, mă târăsc înăuntru. Dar în tot acest timp aud în minte o voce care îmi spune că fiul meu e mort. E mort, iar ele îi păzesc cadavrul, pentru ca Zidana să îl poată folosi în vreun ritual magic de-al ei…

Apoi, ceva se mișcă în încâlceala de cârpe. Încremenesc în timp ce mă târăsc; oare mi-am imaginat doar? Preț de câteva secunde lungi îmi țin respirația și aștept, privind. Apare o mână, un pumn minuscul, agitându-se. E gestul obișnuit pe care îl face Momo înainte de a se trezi, această mică sfidare la adresa lumii. Într-o clipă se va trezi complet și va cere de mâncare, țipând. Încântarea îmi readuce brusc sângele la viață, revărsându-se smucit în mine. Străbat alți câțiva centimetri târându-mă pe burtă și în coate și reușesc să pun mâna pe pânza de sac în care e înfășat. Trag și ajung să îi țin piciorușul în mână. Îi văd fața acum, încrețită în expresia de dinainte de trezire, pregătindu-se să tragă aer în piept pentru a urla. Mai trag o dată și… pânza de sac se agață într-o piedică nevăzută. Disperată, trag mai tare și aud ceva sfâșiindu-se. În urechile mele, sunetul e asurzitor, ca și cum tocmai aș fi făcut o gaură în însăși țesătura nopții, dar femeile sunt atât de concentrate asupra fumului și a bârfelor lor, încât nici măcar nu se întorc. O clipă mai târziu, îmi țin băiețelul în brațe, iar el pare atât de surprins să mă vadă, încât uită să plângă. Apoi suntem din nou afară din cort, învăluiți de întunericul catifelat.

Întoarsă în cortul meu, cu Momo sugând fericit sub privirea unui Amadou circumspect, care a șterpelit lănțișorul de aur și l-a dus în vreo ascunzătoare știută doar de el, mă așez copleșită de o spaimă întunecată, ce a luat acum locul ușurării exaltate de a-mi fi găsit copilașul. Căci ce vom face de-acum, doar noi doi, înconjurați de dușmani din toate părțile? Nu cred că am să mai dorm vreodată.

Capitolul 24

La doar două săptămâni după încheierea acordului cu berberii, vremea s-a întors împotriva noastră, iar munții au fost măturați de furtuni teribile de zăpadă. Tunurile de alamă englezești pe care le-am adus cu noi tocmai din Tafilalt au trebuit abndonate. Am mâncat boii care le-au tras. Apoi am mâncat cele câteva oi berbere pe care le strânsesem. Acum nu ne mai rămân decât animalele de povară, dar acestea sunt, după cum ne explică imamii, *haram* – interzise de către profet, căci fiecare creatură există cu un scop anume, iar animalele de povară sunt făcute pentru a trage, nu pentru a fi mâncate. Dar am mâncat toate celelalte provizii, în afară de harnașamente și șeile de piele, deci poate că acestea urmează.

În cele din urmă, când suntem deja slăbiți de foame, bărbații sfinți declară că situația a devenit suficient de critică pentru a lăsa deoparte interdicția de a mânca măgarii și catârii, iar oamenii sărbătoresc, entuziaști. Însă Ismail ar prefera să moară de foame decât să încalce un singur cuvânt din Coran, așa încât declară că el și personalul din jurul lui (care, din păcate, mă include) se vor lipsi de hrană până când ni se vor pune la dispoziție, în mod miraculos, mâncăruri *halal*. Mă tem că există printre noi unii care îl blestemă pe stăpânul nostru în inimile lor, deși nimeni nu ar rosti-o cu voce tare. Aici, în munți, suntem pândiți la tot pasul de duhuri necurate, care ar duce vorbele la urechile lui. Îi vezi cu coada ochiului în amurg și în toiul furtunilor de zăpadă: o scânteiere de lumină acolo unde nu ar trebui să existe lumină; o flacără ștearsă în întuneric.

O parte dintre sclavii ce ne însoțesc se strecoară în tabăra soldaților, după ultima rugăciune, și imploră o bucățică de catâr. Îl surprind pe Abid sugând ultimele bucățele de carne dintr-o copită, și aproape că izbucnește în plâns de ușurare când îi promit că nu am să pomenesc despre acest lucru. Sincer, nici nu am energia să o fac.

Sunt momente în care îmi spun că tot ce îmi doresc e să ies în zăpadă și să mă întind pe ea, lăsându-i aripile delicate să se închidă peste mine, precum cele ale Lebedei Albe însăși, și să mă ducă în neant.

Tocmai când încep să fiu hăituit de zvonuri sumbre privind canibalismul triburilor învecinate, se produce miracolul mult așteptat, iar un vânător coboară împleticindu-se, purtând pe umeri un berbec pe care îl hăituise pe piscurile periculoase. Sultanul întâmpină sosirea lui cu laude mărețe și cu rugăciuni. Se minunează de coarnele extravagant de curbate ale animalului și răsplătește vânătorul cu un sac de aur, pe care bietul om îl acceptă cu recunoștința cuvenită, dar apoi îl privește mâhnit. Ismail, înțelegând că bărbatul ar fi dispus să dea până la ultimul bănuț pentru o îmbucătură de carne de oaie, îi oferă cu generozitate o parte din picioarele fripte ale animalului, moment în care vânătorul izbucnește în lacrimi și, prosternându-se, îl declară pe sultan magnific, darnic, dumnezeiesc și cel mai iubit lider pe care l-a avut Marocul. Ismail e atât de încântat de reacția lui, încât îl ridică pe om de la pământ cu propriile-i mâini și declară că va fi de acum înainte *kaid* și va avea dreptul la părți egale din toată prada de război pe care am adus-o din Sijilmassa. Bărbatului nu-i vine să-și creadă urechilor și toată noaptea se plimbă de la unul la altul, cerând să i se repete promisiunea sultanului, în caz că doar visase.

Vremea se înrăutățește. Timp de trei zile nu putem să ne mișcăm. Zăpada ne îngroapă, acoperind totul. Se postează paznici care să aibă grijă ca zăpada să nu ducă la prăbușirea corturilor imperiale, sufocându-i pe ocupanți. Într-o dimineață, îi găsim pe doi dintre paznicii de la ușa lui Ismail înghețați bocnă, simple umbre cenușii ale oamenilor care fuseseră cândva.

Când, în cele din urmă, furtuna de zăpadă se sfârșește, o santinelă ne informează că o armată de berberi s-a strâns în capătul văii de sub noi pentru a ne împiedica să coborâm din munți.

– Vor să ne extermine prin înfometare, spune ben Hadou sumbru.

Nu va dura mult. Din berbec nu a mai rămas decât o amintire îndepărtată.

– Du-te și du-le daruri și află cine sunt, îi spune Ismail Căldărarului care, chiar așa epuizat și slab cum e, rămâne cel mai bun diplomat dintre noi.

Aşteptăm, extenuaţi şi îngheţaţi. Cu siguranţă, berberii barbari îl vor ucide pe Căldărar şi ne vor trimite capul lui înapoi, în batjocură. Poate că va muri, pur şi simplu, în zăpadă. Sau, într-un moment de slăbiciune, va fi tentat să treacă de partea lor, ispitit fiind cu o farfurie de *mechoui* picant (Suntem siguri că noi ne-am lăsa cumpăraţi cu mai puţin de atât.). Nimeni nu are aşteptări prea mari de la acest sol: triburile berbere au multe de câştigat anihilându-şi duşmanii, şi nimic de pierdut. Dar sultanul, viclean ca întotdeauna, avea alte planuri în afară de un simplu gest de diplomaţie. Când ben Hadou se întoarce, nu e singur. E însoţit de doi dintre berberi, mituiţi generos cu aur imperial pentru a ne conduce prin trecătoarea Telwet, şi, de acolo, în câmpiile Marrakech, ocolind armata berberă în toiul nopţii.

Cu pragmatismul calm al celor cu adevărat disperaţi, lăsăm în urma noastră trei mii de corturi, toate comorile preţioase jefuite din palatul din Sijilmassa şi cadavrele celor două sute de sclavi care au refuzat să mai facă un singur pas, şi ne retragem în linişte, la lumina lunii pline.

La capătul unui marş de o zi întreagă, ajungem suficient de aproape cât să vedem Oraşul cu Ziduri Roşii. Cum oraşul e încă bântuit de ciumă, Ismail se întoarce la poalele munţilor, unde jefuim un sat berber, mâncând absolut toate oile şi caprele pe care sătenii le-au păstrat cu grijă pe tot parcursul acestei ierni grele. Starea de spirit e euforică. Suntem în viaţă! Apărătorul celor Credincioşi s-a dovedit din nou demn de titlul său.

Până să ajungem la Dila, unde s-a mutat curtea, s-a scurs mai bine de o jumătate de an. Cu fiecare pas pe care îl fac, mă simt cuprins nu de nerăbdare, ci de teamă. A supravieţuit Alys naşterii, şi, dacă da, a supravieţuit doctoriilor Zidanei?

E o tortură să nu pot să năvălesc direct în harem şi să o caut, şi nu a mai rămas nimeni aici de la care să pot cere veşti, fără să risc nimic. În schimb, în timp ce sultanul îşi oferă luxul unei băi de aburi mult aşteptate, mă trezesc rătăcind între tabăra soldaţilor şi curte, fără a mă simţi complet în elementul meu nici într-una, nici în cealaltă. E plin de oameni care sărbătoresc întoarcerea prietenilor şi a familiei, răsună bocete de jale la aflarea veştilor despre cei căzuţi în luptă. Dar nimănui nu îi pasă dacă eu sunt viu sau mort, şi mă simt ca o stafie, rătăcind printre corturi.

– Pari mâhnit, Nus-Nus.

Mă întorc. E bucătarul Malik. Ne strângem brațele ca doi prieteni vechi. Chiar *suntem* prieteni vechi. Din străfundurile tristeții în care mă cufundasem, mă trezesc brusc pe culmile bucuriei. Ne zâmbim unul altuia.

– Haide, spune el. Prăjesc miel pentru cina sultanului și avem și mâncarea favorită a înălțimii sale, cușcuș cu dovleac dulce și năut. Arăți ca cineva căruia i-ar prinde bine să fie puțin îndopat. Mă îndepărtează ușor de el și mă studiază, cu capul înclinat. Te-ai schimbat, să știi. Ai slăbit, nu că tare ai fi avut de unde să slăbești; arăți mai bătrân.

– Mulțumesc.

– Nu în sens rău. Oricum, ăsta e efectul războiului asupra unui bărbat. Te întărește, presupun. Vârful Munților Atlas în toiul iernii cu siguranță nu e ceva care m-ar încânta.

Mă conduce la cortul lung care îndeplinește rolul de bucătărie. E cald și forfotește de oameni, plin de aburi puternic mirositori, ce îmi lasă gura apă atât de tare, încât înghit încontinuu în sec, ca să nu salivez ca un câine. Îmi ocup locul pe un scăunel, în timp ce el toacă, și strigă, și amestecă, iar în cele din urmă îmi aduce o farfurie de cușcuș peste care a turnat un polonic de legume proaspete, viu colorate – legume! pentru prima dată în ultimele câteva săptămâni –, apoi unge totul cu un sos roșu magnific și, preț de câteva minute bune, stau pur și simplu acolo ținând farfuria în mâini și uitându-mă la ea. Roșii rubinii, mazăre de culoarea smaraldului, boabe de năut ca opalul, dovleac auriu. După ceea ce am mâncat peste iarnă în munții monotoni, e o adevărată sărbătoare pentru ochi, o comoară de culoare. Aproape că nu mă îndur să îi stric perfecțiunea mâncând-o, dar apoi Malik trânțește în mijlocul farfuriei o bucată aburindă de miel, parfumată cu usturoi și chimion, și nu mă pot abține să nu mă năpustesc asupra ei ca un câine.

În timp ce mănânc, el îmi împărtășește veștile de la curte, cele mai multe trecând pe lângă urechile mele într-un șuvoi fără sens, căci sunt ocupat cu mâncarea, până aud cuvântul „lebădă", moment în care capul mi se ridică brusc.

– Repetă, mormăi eu cu gura plină.

– Lebăda Albă a adus pe lume un copil, deși s-a discutat mult despre originea lui.

Inima mea tresare de bucurie, apoi se prăbușește ca zborul unei libelule peste un lac.

– Sunt amândoi sănătoși, mama și copilul? întreb eu, încercând să par nonșalant.

Malik ridică din umeri.

– Au umblat tot felul de zvonuri… Nu am ce să vorbesc eu despre asta. Sunt sigur că ea e destul de bine, dar… Are trăsături flexibile, mobile, pliuri de piele moale pe frunte, care se încrețesc când se concentrează. Se întoarce și mă fixează cu ochii lui căprui și calmi. Ai grijă, Nus-Nus, sunt mulți bârfitori răutăcioși cărora le place să dea de înțeles că pruncul ar fi al tău.

Mă zgâiesc la el.

– Al meu? Ar fi o realizare remarcabilă!

Încruntarea se transformă într-o jumătate de zâmbet, pieziș, ironic.

– *Eu* știu asta, Nus-Nus, și *tu* o știi. Dar, chiar și așa, ai grijă. Tandrețea ta față de ea nu a trecut neobservată.

Mă forțez să râd, apoi îmi aplec din nou capul asupra mâncării, pentru ca el să nu vadă cât e de adevărat, și mănânc până îmi golesc farfuria, cu mult după ce nu îmi mai e foame.

– Deci, Nus-Nus, cum e să guști pentru prima dată din mâncare adevărată, după atâtea săptămâni?

Ismail e neobișnuit de atent cu mine în timp ce parcurgem ritualul zilnic în care eu îi degust mâncarea, pentru a nu fi otrăvită. Mi-am pierdut complet simțul măsurii mai devreme. Îmi simt burta ca și cum ar fi gata să aducă pe lume, din clipă în clipă, un copil din dovleac și cușcuș, cu boabe albe de năut drept ochi. Mă străduiesc din răsputeri să nu râgâi și mă forțez să mai mănânc o lingură. Înghit și zâmbesc, înghit și zâmbesc. Mă forțez să par încântat, scoțând sunetele de apreciere adecvate și, de îndată ce mâncarea trece testul și poate fi mâncată de către sultan, sunt concediat și irosesc întregul talent al lui Malik, vărsând totul într-o găleată.

A doua zi, sultanul își vizitează haremul. Mai întâi se prezintă respectuos în fața Zidanei, care exclamă mâhnită, văzând cât a slăbit:

– Duhurile rele ți-au răpit carnea! Cineva te-a blestemat!

Ismail nu prea are răbdare să discute despre duhuri rele.

– Cred că mi-ai furat-o chiar tu, îi spune el, pleznind-o peste fundul tot mai mare.

Sultana e atât de surprinsă de această încălcare a protocolului încât nu spune nimic, mulțumindu-se să îl conducă în apartamentul ei, pentru a fi prima din acest nou capitol al cărții lui de împreunare.

Astfel, mi se oferă ocazia pe care o așteptam. Îi spun paznicului de la ușa haremului că am venit să iau înapoi maimuța, iar el îmi face semn să trec, aruncându-mi un zâmbet cu subînțeles, care nu prevestește nimic bun. Odată intrat în harem, apare o altă problemă: Alys nu e pe nicăieri. Opresc o servitoare din harem.

– Nu știu, se tot mută, îmi spune exasperată o fată. Nu-ți pierde vremea cu ea.

O alta spune:

– Lebăda Albă? Ce glumă bună! și se îndepărtează, ca și cum aș fi întrebat-o unde pot să găsesc un unicorn sau o pasăre Phoenix.

Apoi, o văd pe Makarim, sclava lui Alys. Ea mă vede venind și dă să se ferească, dar eu mă pun în calea ei.

– Unde e englezoaica?

Ea îmi zâmbește batjocoritor.

– Au răpit-o duhurile rele.

O prind de braț.

– Ce vrei să spui? Unde e?

Ea încearcă să se elibereze, dar sunt disperat deja. O scutur, deloc blând.

Makarim scâncește.

– Ia mâinile de pe mine! Am să țip și am să pun gărzile să-ți taie capul!

– Unde e Alys? Știu că știi!

– Și ce dacă știu? Ea nu e decât o femeie nebună, iar tu nu ești decât un bărbat schilodit. Ea nu are minte, iar tu nu ai boașe. Fiți blestemați amândoi!

Nu o mai recunosc pe micuța sclavă ascultătoare, în a cărei grijă am lăsat-o pe Alys. Ceva s-a schimbat în balanța de putere din harem. Degetele mele se înfig în carnea moale a brațului ei; brusc, îmi doresc să îi provoc durere. Părând să ghicească acest lucru, ea face un efort neașteptat și, smucindu-se, se eliberează din mâinile mele. Dar, în loc să fugă, se îndepărtează exact atât cât să nu o pot ajunge și se oprește să mă privească. E ceva în expresia ei care îmi confirmă bănuiala că știe prea mult, un aer obraznic, și bucuros, și triumfător. Examinează urmele ce încep să se înroșească pe brațele

ei, apoi își ațintește din nou privirea asupra mea, cu ochii tăioși și scânteietori.

– Am să te fac să plătești pentru asta, eunucule, scuipă ea ca o pisică, și apoi fuge.

Vreau să fug după ea, dar la ce bun? Va face scandal și va striga gărzile, arătându-le vânătăile ei. Mă întorc și îmi continui căutarea, alergând de colo-colo, băgându-mi capul în corturi, simțindu-mă tot mai copleșit de panică.

În cele din urmă, mai mult din întâmplare, dau de un mic adăpost improvizat, la marginea haremului, unde nu se află decât o babă singură, cu o pătură întunecată drapată peste cap, care stă ghemuită deasupra unei tipsii cu cărbuni pe care își pregătește ceva pentru prânz.

– O zi bună, încep eu, iar ea se crispează, ca și cum aș fi speriat-o. Sunt pe punctul de a o întreba dacă știe unde aș putea s-o găsesc pe curtezana engleză, când ceva țâșnește în zbor din adăpost și se năpustește asupra mea, chițăind nebunește. Simt zgârieturile lăsate de ghearele reci pe pielea mea, apoi îl văd pe Amadou pe umărul meu, aplecându-și fața de maimuță spre mine și dezgolindu-și dinții foarte îngălbeniți. Bună, băiete, ți-a fost dor de mine?

Îi ciufulesc părul din creștet, iar el se lipește cu țeasta de mâna mea, îngustându-și ochii, de încântare.

Mă întorc să îmi cer scuze de la doamna în vârstă pentru problemele pe care i le-a făcut maimuța mea, când ea își aruncă pe spate pătura și îmi dau seama că, de fapt, nu e nicidecum o babă. Malik mi-a spus că arăt mai bătrân și mai slab, dar efectele unei ierni grele în munți au lăsat o urmă și mai adâncă asupra Lebedei Albe. E scofâlcită și veștejită, cu cercuri întunecate sub ochi, care par de două ori mai mari decât în mod normal. Hainele îi sunt într-un hal fără de hal, murdare și uzate; corpul îi pare deformat. Se zgâiește la mine ca și cum ar fi văzut un strigoi.

Destul de panicat, pun jos maimuța și îngenunchez lângă ea.

– Alys. Dumnezeul meu, Alys, ce ți s-a întâmplat?

Aș nega acest lucru dacă aș putea, dar mirosul ei aproape că mă dă pe spate. Aceasta e frumusețea radiantă pe care am lăsat-o când am plecat, o femeie desăvârșită și parfumată ca o rodie, cea pe care am visat-o în fiecare noapte? Oare ce anume ar putea să împiedice o femeie atât de pretențioasă ca Alys Swann să viziteze baia turcească alături de celelalte femei? Doar ceva oribil, doar teama sau nebunia…

– Am crezut că nu ai să te mai întorci niciodată.

Vocea îi e răgușită precum croncănitul unei ciori, și chiar arată ca o cioară, cum stă acolo toată în negru și adusă de spate. Copleșit de compasiune, uit că în orice clipă ar putea să treacă cineva prin spatele corturilor și să ne vadă și, întinzându-mă după ea, o trag în brațele mele. O țin strâns, așa murdară cum e, și îmi îngrop fața în masa lipsită de strălucire a părului ei, cândva auriu. Și, când o fac, ceva se mișcă între noi și începe să plângă. Îmi cobor privirea și îmi dau seama că Alys și-a prins copilul la piept. Acesta își scutură pumnii poruncitor, iar fața i se schimonosește într-un ghem de lăcomie gălăgioasă. Când Alys se desprinde de mine pentru a alăpta pruncul, simt un junghi tăios de durere. Totul a fost pentru asta: înrobirea, umilința, captivitatea, renegarea credinței, iar acum, chiar și nebunia. Însă copilul ignoră, egoist și sublim, sacrificiul mamei sale. E o bestie lacomă, care pare să mănânce o veșnicie, ca și cum ar vrea să sugă până la ultima picătură din ea, lăsând în urmă doar o coajă goală de carne. Poate că Makarim are dreptate, poate că Alys a fost într-adevăr răpită de duhurile rele…

Îmi aplec capul peste crăticioara de supă ce fierbe deasupra tipsiei – un amestec subțire de legume și oase de găină, în care nu reușesc să identific nici un fel de condimente, și mă apuc să amestec în acea fiertură cenușie în timp ce mintea mea analizează situația. Căutând un oarecare grad de normalitate, spun:

– Deci, Alys, spune-mi, ce nume i-ai pus copilului?

Îmi dau seama că nici măcar nu am întrebat ce sex are.

Ea ridică privirea, iar ochii îi sunt plini de iubire, dar nu pentru mine.

– E Momo, prescurtarea de la Mahomed; Mahomed James, un nume pentru noua lui familie, unul pentru cea veche. Nu-i așa că e superb?

Eu nu văd decât o încâlceală de păr galben și o gură roșie hotărâtă. Scot un sunet care nu spune nimic. E băiat, deci. Ismail va fi încântat.

– Spune-mi ce s-a întâmplat de ai ajuns în… starea asta, îi cer eu. Zidana a fost cea care te-a alungat?

Probabil că șiretlicul meu cu femeia tuareg a dat greș.

Ea râde, iar sunetul ei e ca scârțâitul unei balamale ruginite.

– Zidana, ah, da, toate se leagă întotdeauna de ea. Însă nu numai ea. S-a creat o conspirație mârșavă împotriva mea. Nu ți-ar veni să crezi ce lucruri au făcut…

E ca și cum cineva ar fi smuls peticul de pe o crăpătură dintr-o găleată; cuvintele se revarsă din ea. Îmi spune, pe nerăsuflate, cum i-a fost răpit Momo, cum s-a temut că pruncul îi va fi ucis. Îmi spune că în ultimele câteva săptămâni a trăit în acel purgatoriu teribil – nici în harem, nici în afara lui –, stând departe de privirile oricui. Pruncul îl ține legat de ea în orice moment; doarme iepurește, așezată în capul oaselor, așa cum am găsit-o și eu.

– În felul ăsta, dacă mă iau prin surprindere, nu ne pot separa prea ușor, îmi explică ea, ca și cum ar fi cel mai firesc lucru din lume.

În timpul nopții s-a obișnuit să umble prin tabără în vreme ce tot restul lumii doarme, strângând resturi de mâncare pentru crăticioara ei și cârpe pentru copil. Și îmi spune toate aceste lucruri ca și cum ar fi un comportament normal, de om întreg la minte. Mă zgâiesc la ea, îngrozit.

– La un moment dat, eram convinsă că maimuța ta ne va aduce moartea, îmi mărturisește ea, dar fără talentul de tâlhar al lui Amadou, nu știu ce s-ar fi ales de noi. E un mic hoț excelent! Doar Dumnezeu știe cum a reușit să ne găsească smochine și portocale în perioada asta a anului.

Zâmbește, iar chipul îi e transfigurat, și o văd în secunda aceea pe Alys cea pe care am lăsat-o în urmă când am plecat, ceea ce îmi sfâșie inima cu atât mai adânc.

– M-am întors acum. Înghit în sec. Și la fel și Ismail. Acum nu va mai îndrăzni nimeni să facă nimic care să vă rănească, pe tine sau pe copilul tău. Totul va fi bine.

Ea se zgâiește la mine.

– Nu pot să rămân aici. Trebuie să ne ajuți să fugim! Tu și Ismail veți pleca din nou, iar ei ne vor ucide. Apoi, se agață de brațul meu cu atâta disperare, încât îi simt vârfurile degetelor înfigându-se în carnea mea până la oase. Scapă-ne de aici, Nus-Nus, te implor.

E oare posibil? Planuri nebunești mi se rostogolesc prin minte: să colorez cu un amestec de cenușă și apă părul auriu al mamei și al copilului, care le-ar trăda identitatea, să îmi fac o barbă din piele de oaie, să mituiesc un paznic sau doi (sau cinci, sau zece… dar cu ce? nu am bani), ca să putem ajunge în secțiunea de corturi a soldaților, și dincolo de ea, unde cei care au venit în urma convoiului rătăcesc la marginea așezării. Iar de acolo, cu un catâr sau doi, ne-ar fi așteptat un drum lung pe căi lăturalnice și prin câmp deschis, până în Meknes, pentru a vedea dacă îl mai găseam acolo pe Daniel al-Ribati și dacă ne putea ajuta să ieșim din țară… Aproape m-am

convins singur că toate acestea sunt posibile, când aud glasul strident și metalic al trompetelor Fassi răsunând asurzitor, anunțând sosirea sultanului, iar prin vene mi se răspândește un fior de lașitate ce îmi stinge gândurile încinse. Rapid, îmi îndrept mintea într-o altă direcție.

– Du-te repede la baia turcească, îi spun lui Alys. Ia-ți copilul și spălați-vă bine. Am să îți trimit pe cineva, un servitor de încredere, să vă aducă haine curate pentru amândoi. Apoi, trebuie să vii să i-l arăți pe Momo sultanului.

Ochii ei scânteiază de lacrimi; începe să protesteze. Sunt nevoit să o scutur.

– E singura cale, îți dau cuvântul meu.

Mă năpustesc înapoi în bucătărie.

– Malik, trebuie să vorbesc cu tine!

El pare alarmat.

– Nu ai voie să intri cu maimuța aici!

Amadou chițăie încântat, văzând că e plin de mâncare *peste tot*. Îl țin atât de strâns, încât se înfurie și încearcă să mă muște.

– Malik, ce vârstă are fiica ta cea mare?

– Mamass? Doisprezece, va face curând treisprezece.

– Perfect.

Cu o singură mână, îmi desprind săculețul de la centură și îi scutur conținutul pe masă.

– Sunt ai tăi. Toți. Sau pune-i deoparte pentru zestrea ei.

Îi explic planul meu, iar el se zgâiește la mine. Știu exact la ce se gândește, dar, în cele din urmă, se mulțumește să îmi arunce o privire și să ofteze, apoi bagă repede monedele în centura lui pentru bani, aruncă în grabă câteva ordine ajutoarelor din bucătărie, își șterge mâinile pe șorț și se îndepărtează cu pași mari.

Douăzeci de minute mai târziu, Amadou e legat în siguranță de un stâlp de cort, iar Mamass vine cu pași mărunți pe lângă mine, arătând deopotrivă speriată și încântată. E o onoare pentru ea să lucreze în harem, mai ales să le servească pe cele care i-au adus pe lume pe fiii sultanului, însă nu știe la ce să se aștepte. Dar e o fată deșteaptă și a învățat foarte multe, având un tată cu o asemenea poziție la curte.

– Cască ochii și ține-ți gura închisă, o avertizez eu. Fii întotdeauna drăguță cu sultana și cu favoritele ei, dar dacă simți

vreodată o amenințare la adresa Lebedei Albe, fugi și anunță-mă cât de repede poți.

Ea mă privește, făcând ochii mari peste teancul de haine pe care ni le-a dat mama ei: bumbac, nu mătase, dar curate ca zăpada, și dă din cap solemn, înțelegând totul.

Eu le aștept în fața băii turcești, încercând să par că am de lucru acolo. Când Alys apare, în cele din urmă, mi se taie respirația. Arată ca o zeiță, toată în alb și auriu, cu pruncul ca un heruvim în brațele ei. Tocmai am pornit spre pavilionul principal, când ne intersectăm cu anturajul sultanului venind din direcția opusă – greu de trecut cu vederea, mai ales pentru faptul că e precedat de patru crainici eunuci purtând trompete enorm de lungi. Crainicii și curtenii (care mătură podeaua înaintea sultanului cu pene gigantice de struț) se dau la o parte și, brusc, apare Ismail, cu Zidana chiar lângă el. Privirea ei se fixează instantaneu, cu o furie de gheață, asupra lui Alys și Momo. Îl trage de braț pe soțul ei.

– Sunt câteva fete noi pe care am poruncit să le aducă pentru tine, domnul meu, din cele mai recente capturi ale corsarilor din Mediterană. Una dintre ele e din China, o fată măruntă și palidă cu sânii ca merele și cu părul de mătase neagră, destinată pentru haremul Marelui Turc însuși. O să-ți placă, e foarte exotică, dar și aprigă. Am fost nevoită să îi tai unghiile…

Dar Ismail nu are ochi decât pentru copilul din brațele lui Alys. Se apropie cu pași mari, aproape fără a-i arunca vreo privire lui Alys, i-l ia pe Momo din brațe și îl ridică în aer cu o expresie întrebătoare.

– Fiul meu?

Chipul Zidanei se întunecă ucigaș, dar copilul e în brațele sultanului acum.

– Nu te lăsa amăgit, o, Lumină a lumii. Ceea ce vezi e o vrăjitorie murdară, spune ea, în timp ce el îl desfașă. Pruncul e un demon care doar se preface că e băiat. Femeile mele au văzut-o pe Lebăda Albă împreunându-se cu duhurile rele, sugându-le, culcându-se cu ele, tocmindu-se cu ele pentru a obține puterea de a produce o iluzie. Întreabă pe oricine; duhurile i-au furat mințile – a trăit printre ele în gunoiul și mizeriile taberei. Oamenii o aud cântând cu ele, în amurg. A fost văzută dansând goală cu ele. Și bărbații! Mereu e plin de bărbați adulmecând în jurul ei. Am auzit că noaptea se furișează în secret din harem și își desface picioarele pentru orice

bărbat are ea chef. E o creatură desfrânată, iubirea mea. Cu ochii mei am văzut-o culcându-se cu *hadjib*-ul.

Face un semn, iar Makarim se strecoară pe lângă ea și se aruncă la pământ în fața sultanului.

– Stăpâne, e adevărat! Și eu am văzut când s-a întâmplat. Eu eram servitoarea Lebedei Albe, dar ea m-a alungat când am încercat să-l împiedic pe marele vizir să intre în cort. „Lasă-l să intre, lasă-l să intre!", s-a linguşit ea. Iar când am protestat că nu se cuvine, ea m-a lovit în cap, turbată de furie, și m-a alungat, așa că am fugit să îi spun sultanei, iar ea a venit în grabă, pentru a nu lăsa o asemenea dezonoare să se întâmple în haremul Maiestății Tale, și așa s-a făcut că a fost martoră la acea scenă demnă de dispreț!

– Vezi? Ochii Zidanei strălucesc triumfători: doi dușmani eliminați dintr-o singură lovitură. Și mai sunt și alții care pot confirma comportamentul dezgustător al acestei târfe.

Se apleacă să-i șoptească ceva lui Taroob, care dă scurt din cap și fuge.

Fața lui Ismail e inundată de sânge și devine tot mai întunecată, cu fiecare clipă. Se grăbește să învelească din nou copilul în cârpele lui, oprindu-se pentru o clipă să examineze inelul de aur pe care îl poartă, pe un lănțișor, la gât.

– Stăpâne, mă trezesc eu spunând brusc. Doar nu poți să crezi o asemenea calomnie? Inima îmi bate nebunește, iar chipul sultanului se întunecă și mai mult. Simt privirea Zidanei alunecând peste mine. Cu siguranță îmi semnez condamnarea la moarte, din partea unuia sau a celuilalt. Dar Alys e prea năucită pentru a se apăra singură, deci trebuie să vorbesc eu pentru ea. Lebăda Albă ți-a oferit un fiu, un fiu cu adevărat superb, insist eu.

Dar acum, sultanul se zgâiește la Momo ca și cum ar fi cu adevărat o ființă nepământeană; un demon, un duh malefic viclean. Și e adevărat: nu e mare asemănare între tată și fiu. Ochi albaștri, păr galben; e ca și cum Momo ar fi renunțat la moștenirea lui marocană, în favoarea celei primite de la mama lui.

Ismail se întoarce spre mine cu un chip ce pare cioplit în lemn – furios și răvășit. Mă îndoiesc că a auzit vreun cuvânt din ce i-am spus. Trece pe lângă mine, pentru a o privi încruntat pe Alys. Se privesc ochi în ochi; sultanul nu e un bărbat înalt.

– E adevărat? mârâie el spre ea. Tu și marele vizir?

Ea îl privește, apoi coboară ochii spre prunc. Dă să își ia copilul înapoi, însă Ismail îl trage mai aproape, strângându-l atât de tare, încât începe să plângă. Răspunde-mi!

Își împinge fața spre ea. Firicele din saliva lui aterizează pe bărbia ei.

Teroarea îi fură mințile.

– El… el… nu știu…

Apuc să o prind înainte să cadă la pământ.

Leșinul o salvează, dar nimic nu îl poate salva pe Abdelaziz. Unul după altul, martorii plătiți de Zidana vin și confirmă acuzațiile ei și ale lui Makarim, spunând că l-au văzut pe marele vizir intrând în harem la orice oră din zi și din noapte, în special după ce muezinul își striga chemarea și toți bărbații credincioși erau cufundați în rugăciune; și că întotdeauna se ducea direct la cortul englezoaicei. Chiar și *ma'alema* mărturisește furioasă că l-a găsit singur cu Alys, după ce o trimisese pe servitoarea ei de acolo.

– Însă doamnei nu i se poate imputa nimic, stăpâne. Ea nu a încurajat vizitele marelui vizir și nu l-a tolerat decât fiindcă el insista că e mâna ta dreaptă.

Ismail îmi spune să îl aduc pe Abdelaziz. E stăpân pe el și împietrit.

– Nu-i spune nimic. Nu vreau să apuce să-și pregătească o serie de minciuni elegante.

Îmi ia ceva timp până reușesc să îl găsesc pe marele vizir. În cele din urmă, dau de el în baia turcească, înconjurat de rotocoale de aburi, care îl fac să arate ca duhul lui Aladdin ieșind din lampă. Servitorul de baie, care tocmai îl săpunea pe spate, îmi aruncă o singură privire și se grăbește să dispară. *Hadjib*-ul clipește când mă înalț deasupra lui și își șterge sudoarea din ochi.

– Ia te uită, spune el, studiindu-mă din cap până în picioare cu o expresie curioasă. Iată-te întors din război și încă întreg, aproximativ. Dezbracă-te, Nus-Nus, și apleacă-te în fața mea, fii băiat bun.

– Sultanul solicită prezența ta.

Își strânge buzele și lasă să-i scape un oftat zgomotos.

– Mare păcat. Se ridică în picioare, deloc rușinat de goliciunea lui. Cu siguranță, ceea ce-și dorește poate să aștepte puțin?

– Îmbracă-te, îi spun eu scurt. Am să te aștept afară.

Îi ia o veșnicie să se usuce și să se îmbrace. Când nu mai rezist, mă năpustesc înapoi după el și, firește, constat că a dispărut. Servitorul zace într-o baltă de sânge roz deschis în încăperea ce se răcește rapid. Nu mai e nici urmă de abur, căci vaporii au ieșit, odată cu marele vizir, printr-o despicătură din peretele cortului.

Sunt pe deplin convins că voi plăti cu capul când îi dau această veste lui Ismail, însă el se mulțumește să zâmbească sumbru.

– Doar cei vinovați fug chiar înainte de a fi acuzați.

Sultanul trimite călăreți din tabără, poruncindu-le să caute în toate direcțiile.

Au trecut deja două zile când îl aduc înapoi, învinețit și răvășit.

– A opus destul de multă rezistență.

Căpitanul *bukhari* o spune pe un ton aproape admirativ.

Două zile înseamnă mult timp pentru memoria lui Ismail. Ar fi putut ușor să fi uitat deja despre edictul lui. Dar se pare că furia lui a ars mocnit și neîntrerupt; sau poate că Zidana a tot alimentat focul, amintindu-i despre numeroasele și diversele fărădelegi ale rivalului ei. Azi se prezintă într-o ținută ciudat de combativă, în care se împletește stilul unui războinic Lobi cu… ei bine, doar Dumnezeu știe ce. Poartă o piele de leopard peste spate, capul animalului sprijinindu-se în creștetul capului ei, una dintre masivele lui labe din față fiindu-i drapată peste un umăr, cu ghearele băgate sub centura ei. Are o sabie la șold, iar în mâna dreaptă ține o lance mare cu pene. Ochii îi sunt machiați astfel încât să arate și mai feroce decât de obicei. E evident că iscoadele ei au ajuns înaintea călăreților ce l-au adus pe marele vizir și i-au dat vestea cea bună, iar ea s-a gătit într-o manieră atât de bizară, pentru a se delecta cu pieirea lui. Ignorând protocoalele obișnuite, acum izbește în pământ cu capătul gros al suliței periculos de aproape de Abdelaziz, care își acoperă capul cu mâinile și strigă pe un ton plângăcios:

– Iartă-mă, iartă-mă, o, Mărite!

Pentru o clipă, Ismail îl privește aproape binevoitor. Apoi îl lovește în piept cu atâta forță încât i se cutremură tot corpul.

– Sac de gunoi ce ești! Scârboșenie! Ai îndrăznit să-ți pui mâinile scârbavnice pe ceea ce îmi aparține mie și doar mie?

Abdelaziz geme:

– O, Soare și Lună a Marocului, Domn al Îndurării și Bunătății, iartă-ți umilul servitor pentru orice crezi că aș fi făcut.

– Nu încerca să scapi basma curată, vierme ce ești! strigă Zidana. Te-am văzut culcându-te cu Lebăda Albă cu propriii mei ochi.

Fața vizirului se recompune. Nu aceasta era acuzația la care se așteptase. Iar acum, în ochii lui apare o expresie calculată, în timp ce își evaluează diversele șanse de supraviețuire. Odată hotărât, spune:

– Dar, împărate al meu, toți cei care mă cunosc știu că o asemenea acuzație nu poate fi decât falsă. Poftele mele – pentru păcatele mele, care, recunosc, sunt numeroase – nu se îndreaptă spre femei, indiferent cât ar fi de frumoase. Nu o să-ți facă plăcere, știu asta, să auzi ce am de spus, dar e suficient să îl întrebi pe scribul tău principal și Păstrător al Cărții, dragul de Nus-Nus, aici de față.

Sultanul își îndreaptă ochii opaci asupra mea, privirea lui de șopârlă fiind atât de pătrunzătoare încât simt că m-ar putea transforma în piatră.

– Vorbește, Nus-Nus.

Simt că încep să tremur. Vreau moartea dușmanului care stă acum prosternat, vreau să îi reduc la tăcere pentru totdeauna gura zâmbitoare de crocodil, vreau să intru în pământ. Ceea ce nu vreau să fac e să-mi prezint public trecutul rușinos, ca să ajungă la urechile tuturor. Sunt *bukhari* acum, un războinic care a supraviețuit unei campanii în munți, și nu îmi doresc să fiu privit drept jucăria sexuală a unui pederast. Dar trebuie să o salvez pe Alys. Înghit un nod, apoi spun repede:

– Din câte știu eu, gusturile marelui vizir se îndreaptă mai mult spre bărbați decât spre femei.

– Spre tine?

– Și-a manifestat… interesul, de câteva ori.

Răspunsul meu evaziv nu îl mulțumește pe Ismail.

– Vorbește clar!

– Te afli printre prieteni, mă încurajează Zidana, cu vocea mieroasă, plină de nerăbdare. Dacă vicleșugul cu Lebăda Albă nu funcționează, va accepta bucuroasă o altă cale spre a-și atinge scopul. Apoi adaugă, făcându-mi cu ochiul: Spiritul Senufo, ți-i minte?

Îmi strâng forțele. Rușinea nu e a mea, îmi amintesc singur. Intru în pielea alter ego-ului meu, *kponyungu.* „Nu sunt eu însumi."

– Abdelaziz ben Hafid m-a siluit în timpul călătoriei de la Gao la Fez, după ce m-a cumpărat în târgul de sclavi și a pus să fiu castrat, violându-mă de trei ori înainte să mă fi vindecat complet după tăiere. De atunci a mai încercat și altădată să o facă, fără succes.

Ismail își îngustează ochii, reflectând la ceea ce a auzit, dar nu pare surprins.

– A încercat din nou în timp ce te aflai sub protecția mea?

Eu dau din cap. Gura mi-e uscată, atât de uscată, încât aproape nu reușesc să vorbesc.

– Ultima dată a fost în ziua când am ajuns la râul Melwiya și ați fost nevoit să… ăăă… îi disciplinați pe sclavii care au montat corturile incorect. A pus să fiu drogat și dus în cortul lui. *Kaid*-ul ben Hadou poate confirma acest lucru.

Este adus *kaid*-ul. Acesta ridică din sprâncene când i se pune întrebarea, se uită mai întâi la *hadjib*, care îl sfidează cu o privire furioasă, apoi la mine. Oare văd milă în ochii lui sau doar amuzament? Orice ar fi, îi spune sultanului că a fost, într-adevăr, chemat de unul dintre propriii sclavi ai vizirului și m-a găsit încercând să fug de atențiile nedorite ale lui Abdelaziz. Se exprimă elegant, dar precis, adăugând detaliul neplăcut de grăitor că băiatul care venise după el căzuse și el victimă poftelor nefirești ale *hadjib*-ului. Chipul lui Ismail devine tot mai întunecat, cu fiecare clipă.

– Vezi! croncănește Zidana triumfătoare. Bărbați, femei, copii: nu face diferența!

– Nu m-am atins niciodată de Lebăda Albă, stăpâne, niciodată! E doar un complot al dușmanilor mei pentru a se descotorosi de mine…

Ismail ia lancea de la soția lui și îi aplică vizirului o lovitură ce face să îi zboare capul pe spate.

– Nu vorbi decât dacă îți poruncesc eu să vorbești!

Zidana, pentru care această regulă nu pare să se aplice, râde.

– Ce minciuni disperate! Toți cei care îl cunosc pe marele vizir știu că e obsedat de poziție și de putere. Cât ai fost plecat, s-a așezat pe tronul tău, s-a plimbat prin tabără în locul tău, proclamându-se a fi „mâna ta dreaptă". Ba chiar i-a oferit bastardului născut de Lebăda Albă inelul de aur acordat doar fiilor tăi născuți din tine.

Ismail îl împunge pe *hadjib* cu lancea.

– E adevărat?

– Da, dar…

Ismail zâmbește și îi dă lancea înapoi soției lui, cu un zâmbet binevoitor, aproape cald

– Nu te mai târî și ridică-te în picioare, omule. Haide, ia-mă de mână…

Abdelaziz se prinde de mâna întinsă și se ridică lipsit de eleganță, rămânând tremurător în picioare și părând cuprins brusc de speranța că legătura lor lungă, frățească, și-a spus din nou cuvântul, în pofida a toate. În fond, așa s-a întâmplat întotdeauna până acum. Ismail însă nu îi dă drumul, ci îl prinde de încheietură și mai ferm, trăgându-i-o aproape de fața lui.

– E foarte frumos inelul acesta al tău, Abdou, cu o piatră excelentă. Îmi dai voie să mă uit mai îndeaproape?

Vizirul încearcă să își elibereze mâna din strânsoarea lui Ismail, dar degetele sultanului sunt ca o menghină de fier. Ismail trage de inel, reușind să îl aducă până la prima încheietură, iar acolo se înțepenește. Urmează o luptă rușinoasă, în care vizirul ba scheaună de durere, ba se oferă să își scoată singur podoaba, dacă generosul stăpân va avea bunăvoința să îl lase. O clipă mai târziu, răsună un urlet mai strident, iar *hadjib*-ul își strânge mâna, în timp ce dintre degete îi țâșnește sângele. Ismail își șterge pumnalul pe robă, scoate inelul și aruncă degetul deranjant pe podea, unde una dintre pisici îl împinge curioasă cu botul, apoi îl lovește ușor. Când degetul refuză să se joace, pisica îi întoarce spatele disprețuitoare, se așază și întinde un picior în sus, începând apoi să se lingă sub coadă.

– Cred că recunosc piatra, Abdou. E una dintre cele câteva oferite mie de guvernatorul din Herat: lazurit, întrețesut cu aur, obținut din Munții Pamir, din Afghanistan. Dar, înainte să îmi oferi o scuză, dă-mi voie să îți spun că nu mă surprinde. Se apleacă mai aproape de marele vizir. Tu crezi că eu nu știu tot ceea ce e de știut despre tine, Abdou? Folosirea diminutivului sună și mai amenințător. Tu chiar crezi că mi-am trimis oamenii după tine doar datorită acuzațiilor Primei mele Soții? În toți acești ani am fost conștient de înclinațiile tale nefirești, dar am decis să le ignor, atâta timp cât utilitatea ta pentru mine depășea avariția și ambiția ta. Cred că acea balanță s-a dezechilibrat, în sfârșit, și nu în favoarea ta. Sunt perfect conștient că ți-ai vârât degetele în trezorerie, în numeroșii ani care s-au scurs. M-a amuzat să te las să o faci. Dar cât am lipsit, se pare că ai dat frâu liber lăcomiei tale. Nu încerca să negi. I-am cerut Căldărarului să facă un inventar complet, la întoarcerea noastră. Am descoperit, să spunem, câteva lipsuri considerabile…

Hadjib-ul începe să miorlăie acum, atât de șocat, încât nu mai poate articula nici un cuvânt.

– Și poate că am fi închis ochii chiar și la acest furt, dacă nu ar fi fost vanitatea și ambiția care te-au împins să te întinzi atât de șocant de mult, în absența mea. Există un singur sultan al Marocului, iar numele lui e Abul Nasir Moulai Ismail as-Samin ben Sharif. Folosindu-și pumnalul bătut cu pietre prețioase, îl împunge pe *hadjib* din ce în ce mai tare, cu fiecare nume pe care îl rostește. Doar eu pot să declar legitim un copil și să îi ofer pecetea mea. Succesiunea la tronul meu nu te privește cu nimic, vierme ce ești! Împărăteasa Zidana mi-a arătat deja dovezi că nepotul tău mi-a făcut modificări în cartea de împreunare, la porunca ta, deci această pedeapsă ți se arată de mult timp.

Mă zgâiesc la el, apoi la ea. Zidana mi-a spus că nu îl va informa pe Ismail, prefăcându-se slăbită. Minciuni, doar minciuni. Ea îmi surprinde privirea și îmi oferă zâmbetul languros al unui șarpe satisfăcut. Durează de mult acest joc al ei, în care și-a gândit atent fiecare mișcare, cântărind avantajele momentului, revărsându-și încet otrava în urechile soțului ei, picătură cu picătură, intensificându-și treptat strânsoarea, până s-a asigurat că adversarul ei nu o mai poate mușca.

Ismail îi poruncește lui ben Hadou și șefului *bukhari* să ia prizonierul și să îl lege cu picioarele de picioarele din spate ale unui catâr, pe care apoi să îl mâne sălbatic pe pământul aspru, către vest.

– Nu am să-mi mânjesc regatul, lăsându-l să moară cu fața îndreptată către Orașul Sfânt.

Hadjib-ul își regăsește vocea și imploră, dar chipul lui Ismail rămâne de marmură, rece și împietrit. Iese, pentru a privi în timp ce îi sunt executate ordinele, și își ia și alaiul cu el, oferind o lecție pentru oricine ar putea fi tentat să își depășească atribuțiile. Zidana îl imploră să o lase să fie și ea de față, dar i se spune să rămână în harem. Ea se supune destul de cuminte, știind că a câștigat, însă e prima dată când l-am văzut pe Ismail refuzându-i ceva.

Bărbatul gras e dus la marginea de vest a taberei și legat de călcâie de cel mai mare și cel mai năbădăios catâr din grajduri, în timp ce vizirul încă mai scheaună și imploră îndurare. Nici măcar o dată nu se roagă. Îmi spun uneori că, dacă ar fi făcut-o, poate că Ismail s-ar fi îndurat de el; însă gândurile vizirului rămân fixate pe soarta persoanei lui fizice, în loc să se concentreze asupra sufletului lui. Animalul își dă ochii peste cap, înnebunit, displăcându-i tratamentul, și o ia la goană înspumat, după un potop de bice și strigăte primite de la *bukhari*. Privesc momentul în care capul dușmanului

meu se lovește de pietre și tufișuri, carnea fiindu-i smulsă de pe el până arată ca o bucată veche de carne, târâtă pentru câinii de vânătoare. Mă întorc cu spatele, îngrețoșat.

Ben Hadou îmi aruncă o privire piezișă.

– Nu te bucuri, Nus-Nus, să vezi sfârșitul inamicului tău?

– Nu i-aș dori un astfel de sfârșit nimănui.

Căldărarul ridică din umeri.

– Nu-ți poți permite să faci mofturi când vine vorba de a înclina balanțele vieții.

Și poate că are dreptate. Dar în loc de un sentiment de triumf sau de ușurare în fața morții bărbatului care mi-a furat bărbăția, nu simt decât un gol.

Moartea *hadjib*-ului a aruncat un giulgiu peste întreaga curte. Faptul că cineva atât de puternic și-a găsit sfârșitul atât de rapid și într-un mod așa de rușinos – târât în spatele unui catâr! – le reamintește tuturor cât de nesigure sunt propriile lor poziții. Îi face pe oameni să se teamă de vulnerabilitatea lor în fața morții chiar mai mult decât în vremurile de război sau de ciumă. Zidana s-a cuminți și nu are nimic de comentat când Ismail îl declară pe fiul lui Alys ca fiind al lui, devenind astfel emir al regatului.

Dar oriunde m-aș duce, oamenii mă privesc cu subînțeles și șușotesc pe la colțuri. Zâmbesc, râd înfundat sau, mai rău, îmi arată milă. Am nevoie de întreaga forță sufletească pe care o găsesc în mine, până la ultimul gram, pentru a-i privi în ochi și a-i înfrunta ca de la egal la egal. După două săptămâni de bârfe și șușoteli, a început să le scadă interesul; după trei, par să fi uitat de întreaga poveste, însă eu rămân cu resentimente tot mai pronunțate. Voiam să mă răzbun personal pe Abdelaziz, dar acum, răzbunarea mi-a fost furată, și îmi pare rău pentru acest lucru. Pe pământul meu natal, dacă un bărbat te dezonorează, nu îți poți spăla insulta decât vărsându-i sângele cu propriile mâini. Dacă moare pe alte căi, dezonoarea rămâne să te bântuie, stafia bunei tale reputații bântuindu-te pentru tot restul zilelor tale.

Pe drumul de întoarcere la Meknes aud țipetele egretelor pe deasupra câmpiei și sunt convins că sunt strigătele de moarte ale *hadjib*-ului.

Capitolul 25

Gândurile lui Ismail se întorc curând la capitala lui. Trupele au luat prizonier un francez, un negustor prins în timp ce furniza praf de pușcă garnizoanei engleze, încă sfidătoare, din Tanger. În mod normal, acest act ar fi fost suficient pentru a-i garanta respectivului o moarte rapidă, dar praful de pușcă a ajuns, în cele din urmă, la *kaid*-ul Omar și la forța lui de asediu, iar *kaid*-ul a fost atât de încântat, încât i-a cruțat negustorului viața trimițându-l, în schimb, la închisoarea sclavilor, alături de alți prizonieri de război. Acolo, unul dintre paznici l-a auzit sporovăind despre Versailles și și-a dat seama că subiectul l-ar interesa pe sultan. Bărbatul i-a fost adus acestuia, împreună cu o nouă serie de sclavi de muncă, destinați să-și găsească sfârșitul zilelor în Meknes. Negustorul, în momentul în care a fost prezentat sultanului, era într-o stare vrednică de plâns. Având una dintre rarele lui momente de bunăvoință, Ismail a poruncit ca bărbatul să fie luat și dus undeva ca să i se trateze rănile, să fie îmbrăcat și aranjat mai adecvat. Expresia de pe chipul negustorului s-a schimbat limpede, din teamă la gândul morții violente și iminente, la nedumerire față de ceea ce se întâmpla, dar până să fie adus înapoi, și-a recăpătat o anumită sprinteneală și s-a lansat deîndată în detalii despre lucrările ce se realizau la mărețul palat al regelui Ludovic al XIV-lea.

Aparent, arhitectul Regelui Soare tocmai plănuia o fabuloasă Sală a Oglinzilor în plin centrul palatului Versailles. Avea să fie o vastă galerie, deschisă prin cele șaptesprezece ferestre cu arcadă spre grădinile opulente; peretele opus avea să fie îmbrăcat cu șaptesprezece oglinzi în arcadă, identice cu ferestrele. Astfel, lumina revărsată în galerie avea să reflecte în sticla-oglindă minunățiile realizate de arta grădinarilor, dând senzația unei plimbări sub cerul liber, dar totuși protejat de pereți de marmură și aur. Negustorul

a vorbit insistent despre costul exorbitant al sticlei veneţiene care avea să fie folosită pentru acele oglinzi; despre foiţa de aur aplicată pe ramele lor şi despre capitelurile înalţilor piloni de marmură ce aveau să le încadreze, până când Ismail a fost cuprins de o furie de invidie şi ambiţie.

Dintr-o dată, ne întorceam la Meknes însufleţiţi de scheme nebuneşti de parcuri şi galerii cu oglinzi; poteci special amenajate pentru cai, livezi şi păduri de măslini; chiar şi un lac plin cu peşti aurii, cu o flotă de bărci personale, care să alunece peste capetele lor.

Dar Meknes cel la care ne-am întors nu e acelaşi Meknes pe care l-am lăsat la plecare, căci a suferit pierderi enorme. Aici şi în Fez, ciuma a răpit vieţile a peste optzeci şi cinci de mii de oameni; dar chiar mai mare de atât e numărul celor care au fugit de ea în colţuri îndepărtate ale regatului. Lucrările de construcţie s-au oprit brusc, mulţi dintre supraveghetori şi artizani fiind morţi sau plecaţi, deşi, în mod surprinzător, sclavii rămaşi arătau remarcabil de viguroşi. Se părea că sclavii din catacombe au fost cel mai bine protejaţi.

În următorii doi ani, Ismail s-a relansat în proiectul lui de construcţie, cu fervoarea unui om puternic motivat. A poruncit ca palatele din întregul regat să fie dezbrăcate de decoraţiunile lor fine – de aurul cu care le erau pudraţi pereţii şi tavanele; de frizele lor splendid sculptate şi de uşile din lemn de cedru. A comandat corăbii întregi cu cea mai bună marmură de Carrara, adusă din Genova la Salé. Apoi a trimis o echipă de experţi la ruinele din vestul oraşului, poruncindu-le să facă o listă cu acele părţi ce se puteau folosi ca ornamente sau în scopuri practice pentru palatul lui din Meknes.

Eu sunt trimis să redactez pentru Ismail un catalog cu ceea ce se găseşte acolo, fără îndoială pentru a mă asigura că ceilalţi nu fură nimic de valoare, înainte să apuce să pună el personal mâna.

– Adu-mi o piatră aleasă de tine, îmi spune el, şi îmi dă o bucată de mătase fină în care să o învelesc.

Merg ezitând, recunosc, căci soarele mă loveşte în cap ca un ciocan, şi fără prea mari aşteptări. Însă locul e nemaipomenit. Se află într-o zonă mai ridicată a câmpiei, ocupând o poziţie impunătoare, vizibilă de la câţiva kilometri distanţă, iar dimensiunile lui devin din ce în ce mai impresionante, cu fiecare pas care ne aduce mai aproape. În umbra de sub arcul triumfal, ridic privirea. Construcţia a fost ridicată, probabil, de o rasă de giganţi, căci se

înalță mai semeață chiar decât minaretul Marii Moschei, iar pietrele din care e realizată sunt atât de masive, încât mi-e imposibil să mi le imaginez mișcate de simpli muritori. Ore întregi rătăcesc printre coloanele fără acoperiș, ale căror capiteluri sunt sculptate cu înfloriturifanteziste ce par atât de limpede conturate, încât s-ar putea crede că au fost realizate nu mai departe de ieri, nereușind să mă hotărăsc dacă să ridic privirea spre cer, pentru a mă minuna de înălțimea lor, sau să o ațintesc asupra podelei de la picioarele mele, care e decorată cu milioane de cioburi colorate, minuscule, de mozaic, în aranjamente la fel de complexe precum cele realizate de cei mai buni meșteri *zellij* ai noștri, însă desenând nu simple modele abstracte, ci întregi tablouri vii. Dau peste un mozaic de creaturi monstruoase înotând în mare; apoi, peste un bărbat așezat cu spatele pe un cal, executând un gest acrobatic; pasarele lungi, încărcate cu cadre ornamentale ilustrând siluete care dansează și beau; o femeie viguroasă și goală intrând sau ieșind dintr-o cadă de baie adâncă și întinsă, ajutată de două servitoare, cu forme la fel de pronunțate. Îmi spun că acest Volubilis a fost, probabil, un loc foarte însuflețit, iar regele lui, un mare amator de plăceri, apoi schițez ceea ce văd pentru propriul meu interes, în timp ce continui să cataloghez numărul și tipul de coloane și podele, pentru Ismail.

Mă cufund atât de tare în studiile mele, încât aproape uit să aleg o piatră pe care să i-o duc înapoi sultanului, iar când se anunță că expediția pornește înapoi spre Meknes, sunt nevoit să mă precipit să găsesc ceva neobișnuit, iar, în cele din urmă, pun pe cineva să mă ajute să ridic o bucată dintr-o coloană prăbușită, un fragment dintr-un capitel sculptat, ce prezintă o mostră din arta pietrarului antic. O învelim cu grijă în bucata lungă de mătase și o punem într-un coș de răchită, pe unul dintre catâri. Bietul animal parcurge împleticindu-se lungul drum către casă.

Ismail e foarte încântat de alegerea mea. Se minunează de ea, trecându-și admirativ vârfurile degetelor peste sculptură. Modelul sugerează, în loc să deseneze, un motiv decorativ de frunze și flori.

– Asta provine din inima primului imperiu african, Mauretania Tingitana, construit de romani. Deja propria mea stăpânire aici depășește întinderea lui. Îndreaptă asupra mea o privire scânteietoare. Imaginează-ți, Nus-Nus, puterea mea deja e mai mare decât cea a romanilor, cu toate armatele lor mărețe. Acum, nu mai am altceva de făcut decât să îi alung pe nenorociții de englezi din Tanger și pe păgânii spanioli din Larache și Marmora, și voi reface

puritatea adevăratei credințe pe toată lungimea și lățimea pământurilor noastre. E destinul meu să fac asta. E datoria mea. Știi de ce te-am trimis la Volubilis?

Eu clatin din cap. Uneori, e mai înțelept să nu spui nimic.

– E locul în care Moulai Idriss, strănepotul Profetului, a adus pentru prima dată islamismul în Maroc, când a fugit de asasinii califului Abbasid. Și e locul în care s-a născut fiul lui, cel de-al doilea Idriss, care a unificat Marocul și a asigurat îmbrățișarea cu fermitate a învățămintelor Profetului, creând acest măreț regat sub steaua unei singure credințe și a unui singur steag. Aceste pietre respiră magie, Nus-Nus, căci s-a revărsat peste ele nu doar măreția romanilor antici, ci și cuvântul lui Allah. Și de aceea trebuie să le încorporez în orașul meu, căci puterea lor mă va ajuta în misiunea mea sacră.

În tot acest interval, punctat de noi răzmerițe în Rif și de rapoarte în urma unui asediu asupra coloniei englezești din Tanger, Ismail s-a aruncat cu fervoare în recrearea palatului său, dezbrăcându-se adesea până la brâu și lucrând cot la cot cu sclavii, ca un lucrător de rând, cu fața și brațele mânjite de dâre de pământ și de var. Muncea ca un om silit să o facă, un om care, pur și simplu, nu se putea odihni, fiindcă era consumat pe interior de visele lui.

Acea a doua vară a fost înfricoșătoare, cu o căldură necruțătoare. Fântânile au secat, iar cele câteva culturi ce au supraviețuit au fost devastate de un nor uriaș de lăcuste, venit din deșert. Până la sfârșitul anului, seceta încă nu-și slăbise strânsoarea asupra noastră. Din fântâni nu mai țâșnea nimic, iar țânțarii se înmulțeau în apa stătută și ne terorizau noaptea cu zborul lor plângăcios și cu mușcăturile prin care ne sugeau sângele.

Vestea că garnizoana engleză ce apăra colonia din Tanger reușise, după o luptă îndelungată și sângeroasă, să respingă forțele sultanului nu ar fi putut pica într-un moment mai prost. Generalul lui Ismail, *kaid* Omar, se întoarce călare din nord în cea de-a treia zi de *Muharram* 1091 pentru a discuta un eventual armistițiu cu păgânii, care doresc, totodată, îl informează el pe sultan, să trimită un reprezentant la curtea din Meknes.

Sultanul poruncește să se întrunească toți judecătorii și învățații de la curtea lui, pentru a decide cât de legitim ar fi un astfel de gest. Conflictul cu englezii e costisitor și epuizant, mai ales acum, că țara e bântuită de această secetă. Vrea să alunge inamicii din Maroc, dar

războiul cu ei a devenit mai mult decât o simplă stânjeneală, iar ideea unei înfrângeri e inacceptabilă. Dacă prin forța armelor nu am reușit să îi alungăm de pe țărmurile noastre, poate există alte căi de a-i convinge să plece. S-ar putea negocia un armistițiu, fără a încălca legile Coranului? Atmosfera e tensionată. Multe dintre căpeteniile prezente susțin că a încheia orice fel de înțelegere cu creștinii ar fi rușinos, însă ben Hadou susține, în replică, că, în circumstanțele actuale, ar fi înțelept să dăm dovadă de flexibilitate politică. Această idee pare să îi inflameze și mai tare pe cei mai intransigenți, care încep să strige că Allah e de partea noastră, că el ne va ajuta, că păgânii trebuie spintecați și îngropați în pământul pe care l-au spurcat. Căldărarul i se adresează, prin vacarm, direct sultanului:

– Stăpâne, dacă vă dovediți răbdător și îndurător cu englezii, capetele încoronate din Europa vor căuta, cu siguranță, să vă fie prietene.

Ismail înclină capul într-o parte, interesat. Ridică o mână, iar vacarmul încetează.

– Țineți minte ce s-a întâmplat după ce a fost cucerită Mecca? Privește în jurul lui, cu o lumină scânteindu-i în ochi. Eu transcriu totul pe tăbliță, știind unde vrea să ajungă. Când uriașa armată s-a apropiat de Mecca, triumfătoare, Said ibn Ubada, căruia profetul îi dăduse stindardul lui, i-a strigat lui Abu Sufyan, căpetenia tribului Quraysh din Mecca, care atâta timp se împotrivise violent islamului, dar știa că nu avea nici o șansă să i se împotrivească acestei armate. „Oh, Abu Sufyan, aceasta este ziua morții voastre!“ „Oh, Mesager al lui Dumnezeu!“, a strigat Abu Sufyan, „ai poruncit uciderea poporului tău? Pe Dumnezeu, îți cer îndurare, în numele poporului tău, căci tu ești între toți oamenii cel mai mare întru pietate, cel mai îndurător, cel mai generos.“ „Aceasta este ziua îndurării“, a spus profetul. În această zi, Allah a înălțat tribul Quraysh.“ Și, astfel, le-a acordat iertare dușmanilor săi.

Kaid Omar râde.

– Sper că noi nu le vom acorda iertare dușmanilor noștri, căci altfel, creștinii vor lua acest lucru ca pe o invitație de a se năpusti, cu oștile lor numeroase, asupra noastră.

– A fost Saladin slab când s-a arătat îndurător, după cucerirea Ierusalimului? Cu siguranță, generozitatea lui l-a făcut cu atât mai măreț.

Cursul discuției începe să se schimbe, lucru care se simte în atmosfera ce domnește în încăpere.

– Stăpâne, o pace cu englezii ne-ar aduce nenumărate avantaje. Vocea atent modulată a lui ben Hadou se ridică din nou. În perioadele de pace putem importa arme și muniții la prețuri mai mici, pentru a lupta mai eficient împotriva acelor rebeli care se află între propriile noastre granițe, iar, în timp, și împotriva spaniolilor și, dacă va fi necesar, și a englezilor.

Se stârnește o oarecare dezbatere în acea clipă. Unii sunt de acord. Îl văd pe Ismail plimbându-și privirea de la o față la alta, alegându-și momentul. Apoi, ridică din nou mâna.

– Le vom arăta îndurare păgânilor, dar vom fi vicleni în tratativele cu ei, urmărind întotdeauna obiectivul pe termen lung, anume acela de a-i vedea alungați de pe pământurile noastre.

Mesagerul din Anglia vine călărind mândru pe armăsarul lui, înveșmântat cu tot ce are mai bun moda de la curtea englezească – e tot numai funde, gulere de dantelă și pernițe crestate pe umeri, cu o suită de gărzi și servitori la fel de fandosiți, dintre care jumătate sunt opriți la intrare, spunându-li-se să aștepte afară. Rezervele de apă sunt atât de restrânse, încât nu pot fi irosite pe inamicii noștri. Englezul e primit în recent renovata Sală a Ambasadorilor, ai cărei pereți strălucesc de pulberea de aur ce a fost luată din apartamentele marelui vizir, având tavanul vopsit în albastru-azuriu, cu decorațiuni scânteietoare de aur. Peste tot ard prafuri parfumate din care se ridică nori aromați de fum; lumânările pâlpâie în sfeșnice. Sultanul îl așteaptă în toată splendoarea lui, așezat pe o canapea joasă, în mijlocul unei mulțimi de căpetenii *kaid* și pașe în veșminte bogate, răcorit de sclavi, care îi fac vânt cu evantaie din pene uriașe de struț. Englezul nu se poate hotărî la ce să se uite mai întâi. Privirea se rotește în toate direcțiile, vizibil copleșit de atâta eleganță și opulență, adică exact impresia pe care Ismail dorește să i-o lase: una de bogăție și de resurse infinite. Ai grijă să nu trădezi nici o slăbiciune în fața dușmanului, și vei face negocierea cu atât mai dificilă pentru el.

Bărbatul își scoate pălăria cu un gest simandicos și se declară a fi colonelul Percy Kirke, venit cu un mesaj din partea ambasadorului englez, Sir James Leslie, care a fost reținut, fără voia sa. (Ben Hadou traduce, iar eu notez totul.) Sultanul zâmbește, un zâmbet subțire, strălucitor, căci toate acestea sunt lucruri pe care le știe de la iscoadele sale. Ambasadorul se află în Tanger; ceea ce îl reține

e întârzierea corabiei cu daruri trimise de regele englez pentru a-l împăca pe sultan, căci e de neconceput ca un ambasador străin să se prezinte la curtea lui Ismail cu mâna goală. Iar motivul întârzierii? Francezii au instituit o blocadă asupra portului Salé și a fâșiei de mare de la vest de Tanger, în semn de protest față de numărul mare de compatrioți de-ai lor luați prizonieri de corsarii lui *sidi* Qasem. Hotărârea lui Ismail de a finaliza construcția orașului Meknes a crescut necesarul de sclavi de muncă, așa încât bătrâna căpetenie de corsari și flota lui au fost foarte ocupați să satisfacă cererile sultanului.

Privirea lui Ismail alunecă peste vizitator, cântărindu-l; își face o impresie despre el și decide că e lipsit de importanță. Zâmbetul îi devine capricios, privirea mai atentă. Devine politețea în persoană, acceptând scuzele bărbatului, cu grație și indulgență. Când acesta deschide temător subiectul răscumpărării prizonierilor englezi, sultanul pocnește din degete și trimite doi dintre *bukhari* să îi aducă patru sau cinci dintre cei mai slabi și mai puțini utili, ca gest de bunăvoință. Bieții nenorociți ies clipind din catacombe și îi sunt oferiți în dar lui Kirke, care își exprimă entuziast recunoștința și mulțumește printr-un exces de dulcegării, numindu-l împărat și suveran măreț, ca și cum s-ar fi născut cu talentul de a slăvi în stil oriental autentic. Se arată atât de surprins de ușurința cu care a obținut libertatea acestor bărbați încât pare să fi uitat că scopul lui e să încerce să elibereze alte două sute de persoane. Surprind privirea lui ben Hadou în timpul acestei efuziuni grețoase, iar el ridică scurt dintr-o sprânceană spre mine, ca pentru a spune: „Asta e tot ce au mai bun de oferit englezii?"

În următoarele două zile, Ismail face pe gazda grațioasă. Îl invită pe englez și o parte dintre însoțitorii lui la o partidă de vânătoare pe dealurile de lângă Meknes, hăituind mistreți și antilope. Vânatul e fript și servit în cadrul unor festinuri spectaculoase. În timp ce păgânii se spurcă înfruptându-se din carne de porc sălbatic, sultanul mănâncă singur preparatul lui favorit, cușcuș cu năut și foarte puțină carne. Englezii se îndoapă cu carne, vinuri cu mirodenii și tutun bogat în *kif,* fumat în pipele *chicha* pe care le împărțim asiduu între ei. Până și în dimineața următoare sunt buimăciți și grei de cap, și în această stare fiind, se reiau discuțiile.

În timp ce se plimbă prin livezile de portocali, Kirke deschide subiectul unui armistițiu la Tanger, iar eu traduc. Ismail zâmbește larg și promite că nu se va trage nici un foc asupra Tangerului, câtă

vreme se află Kirke în el. E cea mai goală dintre promisiuni, deoarece Ismail nu își respectă cuvântul față de necredincioși. Dar englezul nu știe acest lucru, așa că își umflă pieptul ca un păun, crezând că abilitățile lui de mare diplomat i-au câștigat prietenia celui mai înspăimântător dintre inamicii lui.

În grădină li se servesc din nou răcoritoare: ceai de mentă pentru sultan, vin cu mirodenii din belșug pentru englez, fructele și mirodeniile din amestec ascunzând licoarea puternică de dincolo de ele. Acesta dă paharul pe gât zâmbind, fără îndoială pentru a fi politicos față de gazda lui, deși am auzit că englezii sunt mari amatori de alcool. În timp ce beau, stăpânul meu Ismail face un gest larg.

– Deci, dragul meu Kirke, privește în jurul tău. În calitate de aristocrat englez, obișnuit cu tot ce e mai bun în viață, ce părere ai despre acest palat pe care îl construiesc aici?

Kirke, flatat că e luat drept nobil și i se cere părerea, îl copleșește cu laude. Se pare că e mai frumos decât orice a văzut în Londra, deși aude că noul palat de la Versailles al regelui francez s-ar putea să rivalizeze cu acesta.

Chipul lui Ismail se întunecă, iar Kirke se grăbește să adauge:

– Dar, desigur, francezii nu au deloc bun-gust. Pe Allah, domnule, nici urmă de bun-gust. Nu-s decât franjuri și volănașe, nu mă îndoiesc. Nicidecum așa ceva. Întinde brațele larg, arătând spre panorama uriașă a lucrărilor de pe șantier, spre pietrarii și artizanii, grădinarii și lucrătorii străini care asudă din greu pe ziduri. Asta este… o realizare demnă de un uriaș, cu adevărat, domnule. Măreață, masivă… ambițioasă.

Ismail înclină capul. Ochii îi sunt tăioși și scânteietori, ca cei ai unui șoim ce tocmai și-a observat prada și se pregătește să se arunce asupra ei.

– Desigur, un astfel de proiect atrage multă invidie și ură aprigă – sunt sigur că ai observat cum altora le displace când văd că lumina ta strălucește mai intens decât a lor. Sunt nevoit să îmi apăr munca de inamici chiar și pe propriul meu pământ, de sălbatici care nu se bucură de nivelul tău de discernământ, care nu apreciază arta ce se realizează aici, care îmi privesc cu invidie creația. Trebuie să mă înarmez împotriva acestor barbari, dacă nu vreau să-mi văd moștenirea distrusă.

Îmi face semn să încep să notez conversația din acel moment. E o simplă ridicare din deget, acest semnal, dar sunt antrenat în

astfel de lucruri. Îmi amestec în grabă cerneala, înmoi penița din trestie și o țin pregătită.

– Am să fac apel la indulgența ta, domnul meu. Ismail îl lingușește fără rușine. Ceea ce îmi trebuie, ceea ce nu pot găsi nicăieri altundeva în această țară superbă a mea, e ceva ce doar tu îmi poți oferi. Avem cei mai buni artizani în atât de multe domenii, dar nimeni nu se poate compara cu englezii, într-o anume privință.

– Și care e aceea, sire?

– Ei bine, armele de foc, omule. Tunurile. Ceea ce îmi trebuie cu adevărat pentru a mă apăra de acești berberi malefici, care ar vrea să facă praf și pulbere tot ceea ce am creat, sunt zece bucăți din cele mai bune tunuri englezești. Am nevoie de un om ferm, un om de încredere, care să preia această sarcină de la mine și să dea comandă la cei mai buni producători cu care se poate lăuda Anglia. Tu, Percy Kirke, îmi pari a fi genul de persoană fermă și demnă de încredere – în calitate de bun prieten al meu, poți să mă ajuți cu asta?

Colonelul execută o plecăciune complicată.

– Aș fi profund onorat, sire.

Îndemnat de Ismail, englezul semnează notițele pe care le-am luat, deși sunt în arabă și ar putea scrie orice în ele, ceea ce, probabil, se va și întâmpla, în scurt timp.

Odată ce a obținut ceea ce își dorea, și încă în scris, sultanul îl expediază vesel pe englez și pe suita lui înapoi în Tanger, încărcați cu daruri și cu multe promisiuni goale. Nu îmi pot imagina că adevăratul ambasador va fi prea încântat de felul în care emisarul lui fără minte și-a depășit atribuțiile. Aproape că mi-e milă de bietul om.

Între timp, seceta continuă. Rugăciunile se întețesc, în timp ce Ismail e convins că vremea nefavorabilă e un semn al mâniei lui Allah, deși nu spune ce anume a atras acea mânie. Copiii din oraș sunt trimiși pe câmpuri să danseze și să se roage pentru ploaie, dar nu cade nici o picătură. Sultanul decide că, de acum, responsabilitatea va cădea pe capul murabiților[1], a învățaților și a decretelor, iar aceștia își adaptează rugăciunile situației și pornesc într-un pelerinaj, în picioarele goale, la chivoturi de sfinți. Dar tot nu plouă.

[1] Membri ai unui ordin religios musulman medieval, din nordul Africii, care duceau viață de asceți și erau venerați ca sfinți (n.red.)

Ismail e cuprins de furie. Grânarele lui întinse, construite cu mare efort, întinzându-se pe kilometri întregi pe sub oraș, precum niște catacombe, abia dacă sunt pline până la a zecea parte din capacitate. Dacă, Doamne ferește, s-ar întâmpla ca vreunul dintre dușmani (frații lui răzvrătiți, triburile berbere, păgânii) să asedieze orașul Meknes în acest moment, am muri de foame ca niște șobolani strânși într-o găleată. Mânia lui se îndreaptă asupra evreilor din oraș, pe care îi alungă, trimițându-i să se roage pentru ploaie, spunând că dacă sunt cu adevărat poporul ales al lui Dumnezeu, așa cum pretind ei, cu siguranță, acesta le va asculta rugămințile. Nu au voie să se întoarcă, decretează el, până nu plouă.

Cerul se înnorează și, o vreme, se pare că Dumnezeu ascultă, într-adevăr, rugăciunile evreilor Meknassi, dar apoi soarele apare din nou printre nori, revărsându-se la fel de neîndurător ca întotdeauna. Piața e inundată de o abundență de carne. În satele de pe lângă Meknes, oamenii își sacrifică animalele, căci nu le-a mai rămas nimic cu ce să le hrănească. Unii și-au părăsit casele și au urcat în munți cu puținele animale ce le-au mai rămas, dar mulți vârstnici au murit, bătuți de soare.

Ismail poruncește să se apeleze la oracole, dar semnele sunt greu de descifrat. În cele din urmă, declară că anumiți membri selectați ai curții lui vor ieși pe câmpii desculți și îmbrăcați în cele mai vechi și murdare veșminte pe care le putem găsi. Abid și cu mine suntem trimiși în cea mai săracă parte a orașului, să cumpărăm zdrențe murdare, colcăind de păduchi și rupte la mâneci și tiv; cu cât mai murdare, cu atât mai bine. Femei bătrâne ce vând hainele soților lor închid degete ca niște gheare peste monedele pe care le întind și se grăbesc să trântească ușa înainte să apuc să mă răzgândesc. În scurt timp, se răspândește zvonul și mă trezesc înconjurat de bărbați care se dezbracă bucuroși de robele vechi, pe alei.

A doua zi ne strângem sub soarele dimineții, care deja arde dogoritor, deși de-abia a răsărit, spălați înaintea primei rugăciuni, deci cel puțin corpurile ne sunt curate, dar hainele pe care le purtăm sunt soioase și infestate de paraziți, iar cele ale sultanului sunt cele mai rele. Acesta ne conduce afară din Bab al-Raïs, unde capul de lup ne privește de sus, prin orbitele lui albe și goale. Aș putea să jur că fălcile lui osoase zâmbesc la vederea celui care obișnuiește să îl chinuie, emirul Zidan, nevoit să se scarpine ca un câine năpădit de purici și implorând în lacrimi să i se dea voie să rămână acasă cu mama lui. Dar Ismail e hotărât: toți emirii regali au fost obligați să

îl însoțească, chiar și micuțul Momo, care de-abia a împlinit doi ani și pe care am fost nevoit să îl smulg din brațele mamei lui, în timp ce aceasta bocea. Alys nu suportă să fie separată de copil nici măcar pentru puțin timp; cred că, cel mai probabil, a devenit astfel după ce a fost atât de aproape de a-l pierde, din cauza comploturilor malefice ale Zidanei.

Traversăm Sahat al-Hedim, iar oamenii ies din casă să se zgâiască la noi – o grămadă de oameni zdrențuroși, conduși de un bărbat zdrențuros. Știu măcar că e împăratul lor? Pare puțin probabil. Nu l-au văzut niciodată pe Ismail fără caii lui cu valtrap aurit, fără sclavii personali purtători de evantaie din pene de struț, fără garda formată din *bukhari* înarmați până în dinți. Dar nimeni nu spune nimic. E ceva în natura solemnă a pelerinajului nostru ce pare să îi emoționeze pe privitori. Fără îndoială, o parte dintre ei s-au alăturat procesiunii, deoarece pe când trecem de zidurile citadelei și ajungem pe dealurile de dincolo de ea, numărul nostru a crescut. Mergem de la un chivot la altul, înălțând rugăciuni, și în tot acest timp, cerul rămâne perfect senin, iar soarele se revarsă neîndurător peste noi. Nu mâncăm și nu bem nimic. E greu pentru copii, dar dintre ei toți, Momo e cel mai stoic.

Când ne întoarcem, în cele din urmă, la palat, sultanul cade pradă unei mânii furtunoase și toată lumea se străduiește din răsputeri să îl evite. O parte dintre noi însă nu își permite acest lux. Bântuie furios prin palat, țipând. Trimite gărzi în catacombe, pentru a înlătura orice eventuale imagini cu sfinți creștini ce ar putea tulbura rugăciunile noastre sau ar putea atrage mânia lui Allah asupra noastră. În baia turcească, reușesc cumva să scap unul dintre papucii lui într-o baltă de apă (se găsește întotdeauna, se pare, suficientă apă pentru frecventele băi de aburi ale sultanului) și să pătez pielea, de un galben-lămâi perfect, a acestuia. Ismail ia papucul în mână și mă stâlcește în bătaie cu el, umplându-mă de semne pe gât și pe umeri. Nu pot decât să-i mulțumesc lui Dumnezeu că nu e înarmat cu ceva mai letal.

În seara aceea îl urmez în timp ce se plimbă prin harem ca să-și aleagă o parteneră pentru noaptea ce urmează. Corsarii lui *sidi* Qasem tocmai au adus câteva prizoniere europene, pe lângă o nouă serie de lucrători. Ismail zăbovește în fața unei rusoaice cu părul deschis la culoare, apoi se răsucește fulgerător pe călcâie și se duce direct la apartamentele Lebedei Albe.

A patra zi, Safar 1091

Al ouez abiad, nume de botez Alys Swann. Prizonieră engleză convertită, mamă a emirului Mahomed ben Ismail.

A doua zi plouă.

Capitolul 26

Alys

Îmi aduc aminte de vremea când credeam că voi reuși, până la urmă, să mă obișnuiesc cu viața de aici, acele luni, cu aproape trei ani în urmă, când eram însărcinată cu scumpul meu băiat. Mi-am spus că voi fi mamă, în sfârșit, și totul va fi minunat. Am crezut că faptul de a avea un copil va transforma lumea întreagă. N-am greșit în privința asta, dar lumea nu s-a transformat nicidecum în felul în care mi-am imaginat eu.

Privesc prin ochii ascunși sub acoperământul de pe cap; mă uit în jurul meu, la celelalte femei din harem dedicându-se rutinei lor de rugăciuni și bârfe, pictate cu henna și împodobite, ca și cum ar fi niște ființe blajine, inofensive și fermecătoare. Dar acum știu că nu e așa. Am văzut ce se ascunde în spatele creionului negru și a argilei, a mătăsurilor și satinului, a parfumului și unguentelor. Sub ele totul e putred și otrăvitor, robit răului.

Iar numele acelui rău e Zidana.

Haremul îi aparține, este regatul ei și îl stăpânește prin teroare. Dacă mai e cineva în afară de mine care observă acest lucru, preferă să îl ignore. Cântă, și sporovăiesc, și o lingușesc, se strâng ca albinele în jurul acestei regine, dar nu e miere ceea ce se produce în acest stup, ci vitriol. Oricine îndrăznește să i se opună devine dușmanul ei și, astfel, dușmanul tuturor celorlalte femei din harem. Ele te batjocoresc, te amenință, te ignoră; îți fac farse răutăcioase și răspândesc zvonuri malițioase; nu îți mai lasă decât fructele stricate și pâinea învechită din ceea ce ni se trimite zilnic; scuipă în vasele cu ceai și varsă apă opărită peste tine, în baia turcească.

Sunt norocoasă, cred, că nu îndrăznesc să facă mai mult, deși sunt sigură că episoadele de boală pe care le-am îndurat nu sunt

fenomene naturale, ci au fost provocate de colecția de ierburi și prafuri a Zidanei. Dar cum aș putea să dovedesc? Și cine mi-ar asculta plângerile, chiar dacă aș vrea să mă plâng? Mi se pare că Ismail e aproape la fel de înrobit de ea ca oricare dintre femeile din harem. Mi-e greu să îmi imaginez că un bărbat atât de înspăimântător ar putea să se teamă de oricine altcineva, dar l-am văzut tresărind când îi aude vocea; am văzut expresia din ochii lui, când îl atinge. Oare prin magie reușește să îi capteze atenția? Mai demult, credința în vrăjitorie ar fi fost contrară tuturor convingerilor mele de bună creștină, dar e greu să nu crezi în ea într-o lume care e îmbibată de superstiții.

Întreaga țară respiră magie. Se scurge pe sub suprafața lucrurilor, ca un râu subteran, ieșind la iveală insidios, făcând să putrezească fundamentele vieții. Oamenii o acceptă ca parte a lumii în care trăiesc zi de zi. Femeile din harem sunt mereu ocupate să îmbuneze demonii, pe care ele le numesc *djinn*-i: le lasă mâncare afară, folosesc sare, și creion dermatograf, și fier pentru a-i ține la distanță. Ele cred că Zidana se poate materializa oriunde altundeva, cât ai clipi din ochi, iar Zidana le încurajează această convingere. Se laudă că se poate transforma în animale și păsări, astfel că nimeni nu îndrăznește să comploteze împotriva ei, de teamă că poate trage cu urechea, întrupată în șopârla de pe perete sau în pisica ce se strecoară pe lângă ele sau în porumbelul aflat deasupra capetelor lor. E adevărat că pare să știe tot ceea ce se petrece în toate cotloanele acestui palat imens, dar acest lucru nu e nicidecum un mister. Nus-Nus mi-a spus că are iscoade peste tot și că le plătește bine.

De aceea rămân mereu atentă, pentru mine însămi și, în special, pentru Momo. Fiii Zidanei sunt mult înaintea lui în ordinea succesiunii la tron, ceea ce nu o împiedică să îi elimine pe ceilalți, din pură răutate.

Las să se întrevadă la exterior vreun semn al bănuielilor mele? Nu, zâmbesc dulce, le urez ca pacea lui Allah să fie cu ele. Cobor privirea spre mâinile mele, împreunate în poală, și observ că sunt mâinile unei femei bătrâne, cu unghii subțiri și cu vene proeminente. Îmi las unghiile lungi și ascuțite, în caz că ar putea fi singura armă pe care aș avea-o împotriva dușmanilor mei. Citesc, și mă rog, și îl supraveghez pe Momo cu ochi de șoim. Nu e întotdeauna ușor, căci e un băiețel energic, hotărât și mare, pentru vârsta lui. S-a scuturat rapid din fașe și a fugit din pătuț, apoi din apartamentul nostru. Dacă îi întorceam spatele pentru o clipă, dispărea. Nu am crezut

niciodată că un copilaș se poate târî cu atâta viteză! Uneori îmi venea să îl leg cu o frânghie, ca să îl pot trage înapoi de oriunde l-ar fi dus poznele lui, și de îndată ce a învățat să umble, și apoi, firește, să alerge, situația a devenit cu mult mai complicată. E ca un mic duh și el – pare să dispară după bunul plac. Când e supravegheat, se plimbă țanțoș ca un adevărat emir, purtându-și mândru inelul prins pe lănțișor, examinând totul (Deși a fost avertizat să nu mănânce nimic din mâna altcuiva decât a mamei lui sau a lui Nus-Nus, atunci când e cu sultanul.). Acum că părul i s-a mai închis la culoare, Ismail îl place mai mult, îl declară un adevărat marocan, în ciuda ochilor lui albaștri. Îi place să se năpustească în harem și să îl ridice pe umeri, ca apoi să plece cu el.

Spre iritarea vizibilă a Zidanei, sultanul îl copleșește pe Momo cu daruri. Scumpul meu poartă cele mai stridente veșminte, pe care le adoră; cu cât sunt mai colorate și mai strălucitoare, cu atât mai bine. Și-a păstrat tendințele de hoțoman, astfel că mereu îl găsesc jucându-se cu câte un fleac sau altul, iar când îl întreb de unde îl are, mă fixează cu ochii lui albaștri și inocenți și îmi spune: „De la tata". Dar s-a întâmplat deja de două ori să aflu că nu e adevărat. Sultana a făcut mare caz, acum o săptămână, când i-a dispărut un pandantiv cu perle, și și-a bătut cu bestialitate servitoarele, fiindcă i l-au pierdut. L-am găsit pitit sub păturile lui Momo, dar asta nu e tot. În aceeași ascunzătoare se află și un ac mare cu un smarald în capăt și un tub lung de argint, precum și o brățară din mărgele de sticlă portocalii și scoici, un portret în miniatură al unei femei cu părul întunecat și un inel de aur inscripționat cu sigiliul sultanului, identic cu cel pe care Momo îl poartă tot timpul. Dar nu e propriul lui inel, această comoară ascunsă, căci acela îi atârnă la gât. Și atunci îmi amintesc faptul că doar ieri izbucnirea de furie a lui Zidan a umplut de strigăte și țipete curțile haremului, iar Mamass mi-a spus că motivul era faptul că pierduse ceva de valoare. Întind din nou păturile peste comoara secretă. Se pare că am crescut un hoțoman talentat.

La următoarea vizită a lui Nus-Nus în harem, o trimit pe Mamass cu treburi, îi fac semn să se apropie și îi arăt, fără un cuvânt, micuța pradă a lui Momo.

Sprâncenele lui se ridică brusc, apoi izbucnește în râs.

– Ce Ali Baba micuț e protejatul tău!

– Ce-ar trebui să fac?

– Rezolv eu, îmi spune.

Intră în vorbă cu Momo, făcându-i complimente glumețe, dar apoi exclamă că veșmintele lui – pantaloni roșii de satin și o tunică albastru aprins – sunt prea lipsite de strălucire pentru un adevărat emir și au nevoie de mai multe decorațiuni. Copilul fuge de îndată și se întoarce, câteva clipe mai târziu, cu tezaurul lui. Una câte una, Nus-Nus îi ia pe nesimțite lucrurile furate, după ce descoperă de unde le are și, pentru a compensa faptul că i-a luat bijuteriile, îi dă băiatului meu brățara masivă de aur pe care o poartă. E mult prea mare pentru brațul lui Momo, iar el petrece mult timp încercând să găsească o modalitate de a o purta; e prea mică pentru a-și trece capul prin ea, prea grea pentru a o purta la gât, pe un lănțișor. În cele din urmă, decide să o poarte pe coapsă, unde stă într-o poziție foarte ciudată, și iese să se joace în curte, astfel încât să îl pot vedea.

– E un adevărat bandit! declară Nus-Nus, aproape admirativ.

Îmi promite că va returna obiectele proprietarilor lor de drept. Inelul îi aparține, într-adevăr, lui Zidan, miniatura a fost luată de la ambasadorul venețian, când Momo stătea în brațele tatălui său chiar lângă respectivul bărbat, brățara cu scoici este a uneia dintre celelalte soții, acul de argint gol pe dinăuntru și cu smarald în capăt e al eunucului favorit al Zidanei, John cel Negru. Pe acesta din urmă, Nus-Nus pune mâna cu mare atenție, atingând doar piatra prețioasă din capăt.

– Ce e?

El își mușcă buza, apoi îmi explică în cea mai cuviincioasă manieră posibilă că acul respectiv nu e folosit doar pentru a înfrumuseța turbanul lui John, ci mai are un scop, mai puțin decorativ. Refuză să mă privească în ochi. Mă trezesc roșind de la gât până în vârful capului și simt valul fierbinte de rușine copleșindu-mă ca o maree.

După o tăcere prelungă, stânjenită, Nus-Nus bagă comorile furate în robă, își ia la revedere de la mine și se îndepărtează în grabă. E un om blând, Nus-Nus, și un prieten bun.

În timp ce Momo își face somnul de după-amiază, mă pun să citesc din Coranul tradus în engleză, pe care mi l-a dat soția unei căpetenii a corsarilor când am ajuns pentru prima dată în această țară, pentru a-mi îndrepta gândurile spre un scop mai nobil. Dar ghinionul face să deschid cartea la povestea lui Yusuf, un bărbat chipeș care îi e vândut drept sclav unui oficial de la curtea egipteană, numit Al-Aziz. Stăpâna casei e atât de impresionată de frumusețea

lui Yusuf încât se îndrăgostește de el și îi poruncește mereu să se culce cu ea, într-o bună zi înfuriindu-se atât de tare pe refuzul lui constant, încât încuie șapte uși pentru a-l împiedica să fugă, rugându-l să vină la ea. Deodată pornesc amândoi în fugă spre ușă, iar Yusuf ajunge primul la ea, moment în care femeia îi sfâșie partea din spate a cămășii. Brusc, îmi apare în minte imaginea cu Nus-Nus lucrând din greu la așezarea taberei în munți, fără cămașă, cu pielea strălucindu-i de sudoare…

„Concentrează-te, Alys", îmi spun eu cu înverșunare, dar textul nu mă ajută. „Cu pasiune îl dorea, și ar fi dorit-o și el, însă primise un semn de la Domnul și a spus: «Allah e refugiul meu! Cu adevărat, soțul tău e stăpânul meu, care mi-a făcut șederea plăcută, deci nu am să-l trădez»."

Tocmai fac legătura între această poveste și o altă situație stânjenitoare, de care îmi amintește, când văd o umbră căzând asupra mea. Atât eram de cufundată în gânduri, încât nu am observat sosirea unui vizitator.

– Oh! strig apoi, cu întârziere, prosternându-mă, căci este sultanul.

Cartea îmi cade din poală pe podea, la picioarele lui, iar el se apleacă și o ridică. Prin părul ce îmi cade peste față arunc o privire în sus și îl văd studiind textul cu o expresie impasibilă; apoi coperta, întorcând cartea în mâinile lui. În cele din urmă, îmi spune să mă ridic și mi-o dă înapoi.

– Ce e această carte? întreabă el încet.

Îi spun că e un exemplar din Coran, însă tradus în propria mea limbă și tipărit în Anglia, căci, deși m-am străduit din răsputeri să învăț limba arabă, încă mi-e foarte greu să citesc. În tot acest timp, îi privesc fața întunecându-se, colorându-se într-un violet țipător, apoi într-un negru de rău augur. Și tot nu par să reușesc să îmi pun capăt torentului de cuvinte dezlânate și încep să îi explic faptul că, în Biblie, se pomenește despre o poveste similară, doar că acolo, Yusuf e Iosif, iar numele lui Al-Aziz e Potifar…

– Taci, femeie! tună el, și mă întreb ce am făcut de i-am stârnit o asemenea mânie. Oare faptul că am recunoscut că araba e o limbă ce mi se pare dificil de învățat sau faptul că am rămas fidelă limbii mele, deși trăiesc la curtea lui? Sau poate că nu îi place ca o femeie să citească sau, îmi trece brusc prin minte, poate că nu o face nici el. Parcă țin minte că Nus-Nus spunea…

– În engleză? tună el. Sfântul Coran în *engleză*?

Îmi smulge cartea din mână, o aruncă pe jos și o calcă în picioare, ceea ce mă șochează teribil, căci mahomedanii își tratează cartea sfântă cu un respect infinit, chiar spălându-se pe mâini înainte de a o atinge.

– Îmi pare rău, îmi pare atât de rău! bocesc eu.

Plânsul meu probabil l-a trezit pe Momo, căci apare brusc lângă mine, privind îngrozit furia tatălui său și plânsul meu. Apoi, cu vitejie – nesocotit – băiatul meu se năpustește asupra tatălui său și îl lovește în picioare cu pumnii lui mici.

– Las-o în pace pe mama!

Ismail coboară privirea. După aceea, aproape nepăsător, îl îmbrâncește pe băiatul meu deoparte, iar Momo zboară cât colo, oprindu-se într-o măsuță sculptată, aflată în celălalt capăt al salonului meu. În cele din urmp, ia cartea ofensatoare și se îndepărtează, fără a privi în urmă.

Mai târziu în aceeași seară primesc un coș imens în apartamentul meu. Înăuntru se află jucării și bijuterii, prăjituri și dulciuri, o pisicuță tărcată cu zgardă de argint, un mic set de haine făcute din țesătură de aur. Și, deasupra, un volum bogat decorat din Coran. În arabă.

Capitolul 27

A doua zi, Rabī al-awwal 1091 AH

Tocmai mă întorc de la un comision făcut pentru sultană, când apar de după un colț din harem și îl găsesc pe Zidan urcat peste Momo, într-o curte pustie, ținând capul copilului sub apa din fântână. Momo dă din picioare furios, dar Zidan, care are nouă ani, îl copleșește fizic cu ușurință. Atât e de ocupat micul monstru cu misiunea lui ucigașă, încât nu mă aude apropiindu-mă; și atât de intens e valul de furie ce mă cuprinde, încât reușesc să-l prind din spatele gâtului și să îl țin în aer cu o singură mână. Pentru o clipă, propria mea forță mă sperie – cât de ușor aș putea să îl las fără suflare, sugrumându-l, chiar în acel moment; și cât de mult îmi doresc să o fac –, însă pe Zidan îl sperie și mai tare.

Momo iese din fântână și se așază, tremurând, pe marginea decorată cu mozaic, iar eu observ o vânătaie teribilă pe fruntea lui, ceea ce mă face și mai furios. Îl scutur pe Zidan cum ar face-o un leu cu un cățeluș.

– Am să-i spun tatălui tău, îi promit eu înverșunat. Și dacă te mai atingi vreodată de Mahomed, am să te ucid chiar eu.

Îl pun jos apoi, iar el nu face decât să mă fixeze cu privirea, cu ochii ca niște găuri zimțate, în care nu se vede nimic, în afară de un gol. Apoi, o ia la sănătoasa. Știu exact unde va merge: direct la mama lui. Ei bine, asta e ceva ce va trebui să înfrunt mai târziu. Deocamdată nu îmi pasă. Îmi petrec un braț în jurul umerilor lui Momo, apoi examinez vânătaia, care e închisă la culoare, ca o banană prea coaptă.

– Te doare?

El clatină din cap hotărât. Momo e un băiat atât de bine făcut pentru vârsta lui încât e ușor să uiți că nu are decât trei ani.

– Să nu mai umbli singur niciodată. Lumea e un loc periculos.

El dă din cap solemn.

– A fost doar un joc, spune el, în cele din urmă.

Câtă bravadă! A moștenit mândria mamei lui. Simt inima crescând în mine ca și cum ar fi propriul meu copil.

– Nu a fost un joc, Momo, și știm amândoi asta. Acum, am să te duc înapoi la mama ta și trebuie să rămâi acolo.

– Nu ai să-i spui, așa-i?

– Nu am să-i spun mamei tale, pentru că și-ar face prea multe griji.

– Nu, vreau să zic, nu ai să-i spui lui tata?

– De ce să nu o fac?

– Va crede că sunt slab.

Preț de o clipă prelungă, nu fac decât să mă zgâiesc la el. Atâta înțelepciune din partea unui copil atât de mic e înspăimântătoare și te surprinde.

– Nu pot să-l las pe Zidan să rămână nepedepsit pentru asta.

– Dacă nu spui, promit că am să fiu atent.

– Cum, și dacă spun, nu ai să fii?

El își răsfrânge buza de jos, iar în ochi i se aprinde un foc albastru. Ne susținem reciproc privirea, iar eu îmi spun că va ieși un mare bărbat din el, dacă supraviețuiește până atunci. În cele din urmă, îi promit.

A doua zi sunt la moschee cu sultanul, ajutându-l să-și încalțe papucii, după rugăciunile de după-amiază, când un servitor din harem se aruncă în fața noastră, lipindu-și fruntea de podea.

– Sultana vă solicită prezența, bolborosește el.

Ismail îl prinde pe băiat de umăr și îl ridică în picioare.

– Ce anume face? Mie nu îmi *solicită* nimeni nimic!

Se încruntă spre el, oferind o privelițte terifiantă.

Băiatul începe să plângă și, pe neașteptate, privirea lui Ismail se îmblânzește.

– Pentru numele lui Allah, băiete, nu fi atât de slab! Transmite-ți mesajul corect!

Ali ezită, apoi se uită la mine.

– Sultana Zidana solicită prezența *dumneavoastră*, subliniază el.

Sultanul ridică din sprâncene spre mine.

– A uitat că lucrezi pentru mine? Întrebarea e retorică.

Eu nu spun nimic.

– Ei, ar fi bine să mergi și să vezi ce vrea. Du-te! Eu îl iau pe Samir cu mine, să inspectăm lucrările.

Samir?

O siluetă apare din umbrele Sălii Pantofilor. Deasupra unei robe de mătase albă, poartă o bonetă tricotată roșie, iar oasele feței îi sunt clar definite. Barba îi e atât de îngrijită, încât pare desenată în creion dermatograf cu o pensulă fină. Poartă cu el cerneluri, penițe și un teanc de hârtie. Privirea pe care mi-o aruncă e una de triumf fățiș. Ultima dată când l-am văzut, era însoțit de alți trei găligani, hotărâți să mă ucidă, iar eu i-am dislocat umărul și l-am trimis într-ale lui. Cu o sălbăticie neașteptată, sper că umărul îl doare în continuare.

– Fugi, Nus-Nus, râde el batjocoritor. Am eu grijă de Maiestatea Sa.

Vreau să fug spre el, să îi stâlcesc în bătaie trăsăturile batjocoritoare, dar, desigur, nu o fac. Îmi smulg privirea de la el, mă înclin adânc în fața sultanului și ies grăbit din hol, pășind în soarele sfârșitului de după-amiază.

Pe drum spre harem, întrebarea mă sâcâie: Cum a reușit nepotul unui trădător executat să se strecoare înapoi în grațiile sultanului? Și de ce se află acolo dușmanul meu? Nu-mi vine să cred că nu e o strategie gândită pentru a se răzbuna, oricare ar fi ea. Îmi amintesc de cartea falsificată, și cum au fost îndreptate lucrurile, și îmi încleștez pumnii pe lângă corp.

Cel puțin, toate aceste gânduri au darul de a-mi distrage gândurile de la convocarea Zidanei, al cărei motiv îl știu prea bine. Și, într-adevăr, când sunt poftit în încăperea unde se află ea, îl văd pe Zidan, cu ochii înroșiți, lipit de genunchiul mamei lui. Probabil s-a frecat cu ceapă la ochi, îmi spun, deoarece îmi închipui că nici măcar o pușlama ca Zidan nu poate să plângă douăzeci și opt de ore neîncetat. Mă înclin în fața ei, încercând să par cât mai calm și mai solemn posibil, în calitate de servitor demn al sultanului.

Dar Zidana nu se lasă păcălită. E flancată de celelalte soții regale – Umelez și Lalla Bilqis –, și toate trei mă fixează cu privirea, ca un comitet de judecători, de parcă aș fi comis vreo fărădelege atroce, pentru care ele îmi vor da sentința. Apoi, orice aparență de formalitate se spulberă când sultana țâșnește de la locul ei, cu ochii bulbucați și cu saliva țâșnindu-i din gură, în timp ce scutură în fața mea o figurină neagră.

– Vezi asta? Vezi asta, Nus-Nus? Asta e moartea ta!

E o păpușă-fetiș, făcută dintr-un fel de argilă neagră modelată, cu ochii din două mărgele albe mici, cu un punct negru pictat în mijloc, iar gura e o simplă gaură, ca surprinsă într-un țipăt mut. Poartă o replică a ținutei pe care o port eu acum: uniforma mea de zi cu zi, reprezentată de o robă albă de bumbac cu broderie aurie la gât și la mâneci; papuci galbeni, un turban alb. Chiar și absența brățării de aur pe care i-am dat-o lui Mahomed acum câteva zile a fost replicată.

Sunt străbătut de un fior. Deși am colindat străzile civilizate și palatele din Europa, am citit literatura a o duzină de alte rase și mi-am oferit sufletul lui Allah, nu mă pot dezbăra de credințele mele Senufo, deprinse în poala bunicului meu.

Zidana ridică roba păpușii. În cruzimea ei, la bifurcația unde se întâlnesc trunchiul zvelt și picioarele lungi, se află un mic mădular bărbătesc, dar fără boașe. Ea urcă mângâietor cu unghia vopsită în portocaliu cu henna, de la burta păpușii până la stern. Acolo, unghia se oprește, apoi apasă, și în pieptul păpușii se deschide o ușiță care dă la iveală…

Simt fierea urcându-mi în gât. Ceea ce văd pur și simplu nu e posibil. Înăuntrul păpușii-fetiș bate o minusculă inimă roșie vie. Chiar în timp ce privesc, pradă unei fascinații oribile, aceasta pulsează ritmic, accelerându-și bătăile când mi se accelerează pulsul.

Zidana închide brusc ușița peste această atrocitate și îmi zâmbește.

– E suficient să smulg inima, și ai să cazi mort. Să nu te mai atingi vreodată de băiatul meu.

Ia o cutiuță din lemn de santal, deschide capacul sculptat și pune figurina ce mă reprezintă înăuntru. Înainte să apuce să o închidă din nou, zăresc și alte figurine. Una, inconfundabil, are părul auriu și e făcută din argilă de culoare deschisă; lângă ea se află un băiețel cu mărgele albastre drept ochi…

Încerc să îmi spun că e doar o absurditate, doar felul Zidanei de a teroriza oamenii – manipulare, în loc de magie. Că acele păpuși nu au nici o putere în afară de aceea de a speria, că inima pe care am văzut-o bătând în replica mea a fost doar o iluzie, însă o frică primordială și-a înfipt ghearele în mine, și refuză să și le desprindă. Visele mele sunt înspăimântătoare, și nu reușesc să mă scutur de ele.

Temerile mele nu se leagă doar de propria persoană, ci și de Alys și de Momo. Am păstrat întotdeauna un echilibru fragil în raporturile mele cu sultanul și cu Prima lui Soție, dar crezusem că problema s-a rezolvat între Zidana și Lebăda Albă, dacă nu într-o manieră amiabilă, cel puțin cu un oarecare grad de acceptare. Acum, înțeleg că lucrurile nu stau așa. Ura Zidanei are rădăcini adânci și e implacabilă. Într-un fel sau altul, va aștepta momentul potrivit și își va vedea rivala – și pe fiul ei – moartă, exact așa cum a făcut-o cu marele vizir: prin otravă, prin asasinare, prin intrigă. Sau prin *voodoo,* magia ei ritualică. Mă înfior.

Se organizează o audiență pentru Sir James Leslie, ambasadorul englez, în Sala Ambasadorilor. Încăperea e plină ochi cu demnitari și funcționari purtând cele mai grozave veșminte ale lor. Ismail e înconjurat de o mulțime de servitori, care îi fac vânt. Actuala lui pisică favorită – o femelă cu dungi elegante, căreia i-a pus numele Eïda – s-a tolănit în poala lui, complet relaxată, și ne privește pe toți cu răceală, prin ochii verzi ca marea. Eu mă așez la picioarele sultanului, cu măsuța de scris și cu un registru oficial, dar, un moment mai târziu, apare Samir Rafik, înarmat cu un teanc de hârtii și penițe, și se așază în cealaltă parte. Pentru o clipă ne încruntăm unul la celălalt, ca și cum am vrea să ne ucidem cu penițele, iar apoi, eu ridic privirea spre Ismail, scandalizat. El râde de expresia mea și mă bate pe cap, așa cum ar face-o, poate, cu o pisică.

– Uneori, doi scribi sunt mai buni decât unul.

– Dar el nici măcar nu vorbește engleza, cu atât mai puțin să scrie! exclam pe un ton care pare, chiar și în urechile mele, cel al unui copil capricios. Ce rost are el în această treabă?

– Din partea mea, Samir n-are decât să transcrie cântecele de împreunare ale porumbeilor, râde Ismail. Dacă ambasadorul englez mă va crede înconjurat de învățați înțelepți, va fi mai atent cu mine, iar regele lui ne va trata cu respectul pe care îl merităm.

Sir James Leslie e un personaj cu un aer aspru, rumen la față și corpolent la trup, îmbrăcat anost, dar cuviincios, într-o redingotă albastră, cu vestă ocru și pantaloni de culoare închisă. Peruca pe care o poartă pe sub o pălărie cu pene e de un maro prăfuit și îi coboară, în bucle neîngrijite, până pe umeri. Nu poartă nici o fundă la vedere, imagine cu totul diferită față de cea a slabului său emisar. Dintr-un motiv oarecare – sau poate tocmai din cauza acestui

aspect contrastant –, Ismail îl găsește instant dezagreabil și îl cheamă pe ben Hadou la el.

– Spune-i că trebuie să își scoată nu doar pălăria, ci și peruca, cât timp se află în prezența sultanului, ca semn al respectului cuvenit!

Mesajul este transmis întocmai. După o pauză lungă și mânioasă, ambasadorul se supune. Sub perucă, craniul lui Sir James e acoperit cu petice de puf gri. Pare, în același timp, stânjenit și furios, dar se stăpânește, iar cei doi se salută și discută nimicuri agreabile, nelipsite la orice vizită de stat.

Apoi se prezintă darurile ambasadorului, care au sosit, în sfârșit, deși poate că ar fi fost mai bine dacă ar fi venit cu mâna goală, căci Ismail e total dezinteresat de ele. După lunga întârziere – două luni –, s-a așteptat la tot felul de lucruri fine, la crema luxului și a producției industriale engleze. Însă ceea ce i se oferă sunt baloturi de brocart și mătase care s-au deteriorat în timpul călătoriei, fiind pătate cu mucegai și decolorate de apă. Muschetele englezești pe care le-a adus ambasadorul explodează la primul foc, toate acestea înfuriindu-l pe Ismail și creându-i bietului Sir James o stare de spirit cu nimic mai bună. Își mustră locotenentul că nu a verificat temeinic muschetele înainte de a i le da, și, după expresia deznădăjduită de pe chipul locotenentului, mă întreb dacă nu cumva au crezut că Marocul e o țară atât de înapoiată încât armele moderne sunt prea puțin cunoscute aici (deși le bombardăm zidurile fortărețelor din Tanger cu tunul nostru și le aruncăm în aer podețele cu praful nostru de pușcă, de câțiva ani deja); sau că sultanul e un împărat-marionetă, în loc de o căpetenie războinică?

Următorul dar prezentat spre inspecție constă dintr-o jumătate de duzină de cai de Galway aduși pentru grajdurile sultanului și care au fost selectați pentru originile lor excelente, pentru lungimea și frumusețea cozilor lor. La prima vedere, par a fi animale destul de frumoase, și cel puțin cineva s-a obosit să îi pregătească, înainte de a fi prezentați, căci coamele și cozile le-au fost pieptănate, iar harnașamentele le-au fost lustruite. Însă nu au fost îmbrăcați în țesăturile opulente pe care le preferă sultanul, care, oricum, e teribil de prost dispus acum, și de la bun început îi declară a fi „niște mârțoage bune doar pentru curtea măcelarului".

Nu știu dacă jignirea pe care a simțit-o la vederea darurilor nepotrivite l-a făcut să schimbe termenii pe care avea de gând să îi ofere, dar acum Ismail renunță la subtilități față de Sir James. Ambasadorului i se dă de ales între o pace de o jumătate de an și un

armistițiu de doi ani. Coloniștii englezi vor avea dreptul să vândă și să cumpere, să își scoată animalele la păscut, să sape în piatră și să o exploateze; în schimbul acestor înlesniri, marocanii urmează să primească vaste cantități de materiale textile (nepătate), muschete (care să tragă fără a exploda), alice, praf de pușcă și tunuri. Refuză categoric insistențele lui Leslie ca păgânilor să li se dea voie să reconstruiască vechile fortificații din afara orașului.

Sir James clatină din cap. Termenii sunt imposibili, fiind dezavantajoși pentru englezi. Îi amintește sultanului că Tangerul nu a fost obținut prin agresiune, ci ca parte din zestrea reginei Catherine, la căsătoria ei cu regele englez.

Afirmația lui nu face decât să îl enerveze pe Ismail și mai tare. Portughezii nu au avut niciodată drepturi asupra acelui pământ, de la bun început, îi spune el ambasadorului. Nefiind al lor niciodată, nu aveau cum să îl ofere în dar, cu tot cu prințesa lor de mâna a doua, unui rege calic.

Sir James strânge din buze, dar nu se lasă provocat. Ajuns într-un impas pe subiectul Tangerului, trece acum la problema privind numărul de prizonieri englezi deținuți de către sultan. Ismail îi oferă un tur al lucrărilor de construcție, în timp ce eu și cu Samir alergăm în urma lui alături de restul uriașului său anturaj, încercând să luăm notițe în timp ce el trece de la un șantier la altul, arătând spre numeroșii lucrători străini. Toți (se pare) sunt francezi, spanioli, italieni, greci, portughezi. Nu e nici un englez printre ei. Ambasadorul nu crede acest lucru, desigur, și arată spre un bărbat, apoi spre altul, iar aceștia îi sunt aduși.

– Spuneți-vă numele și țara! li se poruncește.

Unul câte unul, bărbații răspund: Jean-Marie din Bretania; Benoit din Marsilia; David din Cadiz; Giovanni din Napoli.

– Unde sunt prizonierii capturați în Tanger? întreabă Sir James, exasperat. Peste două sute de membri ai garnizoanei au fost luați prizonieri.

Ismail își deschide mâinile în semn de scuză.

– Mulți și-au dat duhul, mă tem. De la rănile din luptă sau de la alte slăbiciuni. Se pare că englezii nu sunt chiar atât de viguroși pe cât te-ai putea aștepta de la o rasă atât de pusă pe războaie. Pe supraviețuitorii de care m-am putut lipsi i-am oferit în dar mesagerului tău, ca semn al bunăvoinței și îndurării mele.

Sir James continuă, cu francheța-i caracteristică.

– Și sunt cel puțin o mie cinci sute de oameni luați prizonieri de pe vasele noastre comerciale și de pe alte corăbii, în ultimii câțiva ani. Zeci de vase ale noastre au fost capturate, iar echipajele au dispărut fără urmă.

– Mările din jurul coastelor noastre sunt cunoscute ca fiind extrem de furtunoase. Sultanul afișează un aer de supremă indiferență.

E un bun actor. Eu știu prea bine unde se află majoritatea prizonierilor englezi, înghesuiți în catacombele întunecate ce se întind pe sub Sala Ambasadorilor. Așa înțelege Ismail să facă o glumă. Sunt alții care au acceptat adevărata credință și își duc acum viața în spiritul legii lui Allah. Și-au luat soții musulmane cuminți și cresc copii musulmani cuminți, trăind ca oameni eliberați, în regat.

Pune să fie adus un astfel de apostat, care își dă numele original ca fiind William Harvey din Hull. Îl recunosc, chiar și în ținuta lui marocană, ca fiind unul dintre prizonierii care m-au potopit cu insulte de pe zidurile palatului, în acea zi fatidică în care *sidi* Kabour a fost ucis de către bărbatul cu bonetă tricotată roșie, aflat acum la un metru de mine. Harvey, fără nici o rușine, îi spune lui Sir James că e fericit cu soarta lui, că s-a convertit din proprie voință, că s-a căsătorit cu o negresă frumoasă, care e mult mai disponibilă și mai veselă decât soția pe care a lăsat-o acasă, și că viața aici, în Meknes, e într-o sută de feluri mai bună decât viața ca membru în flota Maiestății Sale engleze.

Chipul lui Sir James se întunecă vizibil pe parcursul acestui elogiu, dar își stăpânește iritarea și, în cele din urmă, Ismail recunoaște că are doar o sută treizeci de sclavi englezi, dintre care șaptezeci au fost capturați în Tanger, iar alți șaizeci fac parte din suita lui, fiind servitori ai funcționarilor lui, în plin proces de învățare a protocoalelor de la curte.

– Maiestatea Voastră, vă ofer câte cincizeci de piese de opt, pentru a-l răscumpăra pe fiecare dintre ei.

Sultanul râde disprețuitor.

– Două sute pentru fiecare bărbat e prețul de răscumpărare; mai mult pentru sclavele mele curtezane, dacă aleg să se întoarcă.

– Două sute de piese de opt? Asta e scandalos!

– Credeam că Anglia e o țară bogată, care pune mare preț pe locuitorii ei.

– Domnule, valoarea unui om e mai presus de bani. Dar două sute de piese de opt…

Cuvintele par să îi fi secat cu totul ambasadorului, care a devenit acum incandescent la față și gâfâie.

Ismail e perfect fermecător.

– Reflectați mai pe îndelete, domnule drag. Am să trimit prăjituri și șerbeturi în camerele dumneavoastră, ca să vă ospătați și să cântăriți situația cu o minte mai limpede.

Dacă Sir James sperase să îl înfrunte pe sultan la banchetul din seara aceea, va fi profund dezamăgit. Ismail rareori mănâncă în public – a fi văzut satisfăcându-și pofte omenești atât de meschine i-ar scădea din statut, consideră el. Însă după ce îmi îndeplinesc sarcinile de degustător al mâncării sultanului, sunt trimis să iau loc lângă ambasador, pentru a-i răspunde la întrebările despre curte și, în general, pentru a fi atent la tot ce se întâmplă și se spune, mai ales în ceea ce-l privește pe ben Hadou, așezat de cealaltă parte a lui Sir James, despre care Ismail are o părere echivocă. Acum o săptămână, a aruncat un valoros ceainic Isnik spre capul Căldărarului, strigând:

– Dispari din ochii mei, câine, fiu al unei femei creștine!

Kaid-ul s-a ferit, ceainicul s-a spart, și eu am fost cel care a trebuit să strângă cioburile. Nu mai țin minte ce i-a stârnit stăpânului meu o asemenea mânie – în unele zile, nici nu e nevoie de mult –, dar acuzația că ben Hadou e fiul unei femei păgâne m-a fascinat. Poate așa se explică faptul că stăpânește limba engleză. În orice caz, acesta e așezat în dreapta ambasadorului, în timp ce eu ocup poziția mai puțin favorizată, din stânga. Pe Samir Rafik, spre bucuria mea, nu îl văd nicăieri.

Masa e întinsă absolut somptuos. Malik s-a depășit pe el însuși. Piesa centrală e o oaie la proțap întreagă, încă înfiptă în frigăruie, pregătită cu miere, coriandru, migdale, pere și nuci. Într-un vas de argint lucrat cu ciocanul se află o tocăniță din carne de capră în sos de coriandru verde proaspăt și chimion; pe platouri de aur, găini fripte cu șofran; o mâncare de cușcuș parfumat cu carne de porumbel și pui împăiați cu migdale și stafide; plăcinte fierbinți cu brânză albă de capră și curmale; clătite groase și aluaturi de foi dulci, presărate cu scorțișoară și înecate în miere; mici fursecuri cu migdale în formă de coarne de antilopă și semiluni, umplute cu semințe de pin și fistic zdrobite și parfumate cu apă de trandafiri. Mai devreme am mâncat doar câteva înghițituri din două dintre alimentele obișnuite ale lui Ismail – favoritul lui cușcuș cu năut –, așa că sunt mai mult decât bucuros să mă desfăt cu bunătățile de la

festin, alături de ceilalți. Multă vreme nu se aude nici un alt sunet în afară de mâncat și laude, de laude și mâncat.

Aștept, până când ben Hadou se ridică de la masă pentru a se ușura, apoi îi spun încet lui Sir James:

– Vă rog să nu vă arătați alarmat de ceea ce am să vă spun, domnule. Viețile altora depind de discreția noastră.

Ambasadorul nu are talente de actor și mă privește surprins. Eu îmi aplec capul peste mâncare, prefăcându-mă concentrat la sarcina separării cărnii de os. Am observat că i s-au oferit lui Sir James și suitei lui instrumente de mâncat de modă nouă, ca și cum cele două mâini ale lor nu sunt suficiente. Continuând să îmi fac de lucru cu zgârciul, spun încet:

– Există o englezoaică în haremul sultanului. Numele ei e Alys Swann. Familia ei s-a mutat la Haga în timpul războiului civil. Tatăl ei e un regalist convins, care a fugit să își salveze viața. Alys a fost luată prizonieră de către corsari în timp ce se afla pe corabia ce o ducea din Olanda spre orașul unde urma să se căsătorească cu un gentleman englez. Corsarii au hotărât să i-o ofere sultanului în dar acum patru ani; de atunci se află tot aici. Nu a făcut nici o încercare de a cere să fie răscumpărată. Susține că mama ei, rămasă văduvă, e vârstnică și aproape săracă lipită pământului, și nu și-a întâlnit niciodată logodnicul.

Îndrăznesc să îi arunc o privire și observ că i-am captat atenția.

– De ce îmi spui toate astea?

– Viața ei e în pericol aici. Puteți să o ajutați să plece?

– Să-i plătesc prețul de răscumpărare, adică?

– Da.

El râde.

– Sultanul tău a încercat să-mi ceară două sute de piese de opt pentru un sclav de rând. Cât crezi că ar vrea pentru una dintre femeile din haremul lui?

O avere, știu, dar insist.

– E o doamnă din Anglia. Nu e păcat pentru țara dumneavoastră să o lăsați aici?

El strânge din buze.

– S-a convertit la islam?

O frază atât de aspră.

– Domnule, doar de formă și prin vorbe, niciodată în adâncul inimii. Dacă nu ar fi acceptat religia islamică, ar fi fost moartă de mult.

– Atunci, nu pot să fac nimic pentru ea, indiferent dacă renunțarea ei la credință s-a făcut sub amenințare sau nu.

– Dacă nu o ajutați dumneavoastră, domnule, mă tem că, cel mai probabil, nici fiul ei și nici ea nu vor mai fi în viață până la sfârșitul anului.

– Ei bine, nu am ce să fac în privința asta. E musulmană acum, la fel și copilul ei. Fiecare trebuie să aibă grijă de ai lui.

– Asta nu e deloc o atitudine creștinească din partea dumneavoastră, domnule.

Ochii lui devin sfredelitori.

– Nu sunt obișnuit să primesc lecții de bune maniere de la un cioroi fără boașe!

Încerc să nu îmi arăt furia. În schimb, mă întind peste masă după un bol de bomboane și i-l ofer cu un zâmbet.

– Iertați-mă. Mi-am uitat locul. Dați-mi voie să rectific situația. Sunt sigur că acestea vor fi pe gustul dumneavoastră, domnule, sunt o delicatesă rafinată.

Îmbunat, înfige furculița într-una, o taie în jumătate și bagă o bucată în gură.

– Mmm. Foarte delicios. Ce sunt astea?

– Testicule de berbec gătite în untură veche de cinci ani, îi spun eu cu o oarecare satisfacție, și îl văd pălind și ștergându-se pe buzele groase. Când ben Hadou se întoarce, mă scuz și mă ridic de la masă.

A doua zi, negocierile nu încep prea bine, căci ambasadorul și-a lăsat pălăria în apartament, dar a avut îndrăzneala să își aducă peruca. Ismail nu face nici un comentariu imediat legat de această insolență intenționată, dar declară apoi disprețuitor că îi e imposibil să trateze cu un păgân care nu a avut nici măcar bunul simț de a-și scoate cizmele, când se află în companie civilizată. Ambasadorul protestează că englezii nu discută afaceri încălțați doar în șosete, dar Ismail rămâne neînduplecat. Iar când se descalță, înțelegem cu toții prea bine de ce a dorit să-și păstreze cizmele. Șosetele lui Sir James sunt teribil de zdrențuite, fiind pline de găuri la degete și la călcâie. Pe tot parcursul discuției, e evident că e profund stânjenit de acest lucru, și încearcă în permanență să își ascundă picioarele.

Discuțiile privind viitorul Tangerului nu par să ducă nicăieri, căci Ismail e într-o dispoziție proastă. În cele din urmă, Sir James, înțelegând că a pierdut orice șansă de a încheia fie o pace, fie un tratat, acceptă termenii, dar cu o precizare.

– Sire, atunci, am să vă rog să trimiteți un ambasador al dumneavoastră care să mă însoțească în Anglia și să se întâlnească cu regele Charles și cu consilierii lui, pentru a discuta problema mai în detaliu.

După o scurtă reflecție, Ismail se arată de acord, ceea ce mă miră. Pare să îl surprindă și pe ambasador, care, în mod clar, crede că e posibil să fi câștigat un punct și decide să insiste în problema sclavilor englezi. Dar în ceea ce ține de prețul de răscumpărare, Ismail e de neclintit.

– Două sute de piese de opt pentru fiecare om, sau nimic.

Sir James oftează zgomotos.

– Și mai e și problema englezoaicei din haremul dumneavoastră.

– O englezoaică? repetă Ismail, ca și cum nu ar fi sigur dacă a auzit bine.

– O anume Alys Swann, cred.

Așezat lângă sultan, luând notițe, îmi plec capul și închid ochii de disperare. Acești englezi sunt atât de direcți! Ei nu știu că e o impolitețe uriașă să abordezi direct un subiect atât de delicat ca acesta, năpustindu-te ca un taur într-o grădină de trandafiri? Dar Ismail pare foarte amuzat.

– În pavilionul privat al palatului meu am o mie de femei, din toate țările lumii, se laudă el. Sunt aici femei din Franța, din Spania, din Italia, Grecia și Turcia; doamne din Rusia și China, din India și de pe coasta Newfoundland. Din junglele Guineei și ale Braziliei, din porturile Irlandei și ale Islandei. Și totuși, tu alegi dintre ele o singură femeie englezoaică?

– E compatrioata mea și mi s-a spus că tatăl ei a fost un susținător convins al răposatului tată al regelui nostru. Sunt sigur că suveranul nostru ar fi profund recunoscător dacă ne-ați da-o înapoi.

Ismail nici măcar nu clipește.

– Recunoștința nu costă nimic. Dar Lebăda Albă… ah, Lebăda Albă e neprețuită. Și chiar de-ar fi să ne înțelegem la o sumă (ceea ce, desigur, nu se va întâmpla niciodată, căci îmi e nespus de dragă), doamna respectivă s-a convertit la adevărata credință și nu ar vrea să-și părăsească micul paradis de aici; cu atât mai puțin fiul. Fiul nostru, Mahomed, e unul dintre succesorii la tronul acestei țări, al țării lui; nu poate să plece nicăieri fără binecuvântarea mea.

– Eu… înțeleg. Ambasadorul se simte jenat și îmi aruncă o privire acuzatoare. Ei bine, să ne întoarcem la subiectul prizonierilor bărbați, atunci…

Sultanul flutură din mână, plictisit de întreaga discuție.

– Vino, Nus-Nus.

Îi întoarce spatele englezului, o insultă impardonabilă, și pleacă fără un cuvânt.

A doua zi, Sir James Leslie și suita lui pleacă. Mă număr printre cei delegați să îi însoțească până la drumul dinspre nord. La fel și Samir Rafik. E greu de spus cine pe cine spionează: deși Samir nu vorbește deloc engleză, sau aproape deloc, îl văd privindu-ne pe mine, pe ben Hadou, pe *kaid* Omar și pe ambasador de fiecare dată când vreunul dintre noi scoate o vorbă. Sir James îmi vorbește tăios și refuză să mă privească în ochi. Mă consideră vinovat, cred, pentru rușinea suferită ieri. Când îmi iau la revedere de la el, în stil englezesc, strângându-i mâna, îl rog să se ocupe de această problemă și după ce ajunge în Anglia, dar tot ce îmi spune el în replică e:

– Am încheiat discuția pe subiectul ăsta, apoi își întoarce calul pentru a-și lua oficial la revedere de la *kaid* și de la Căldărar.

– Despre ce ați vorbit? întreabă Samir, cu fața tăioasă luminată de curiozitate.

Îmi ascund dezamăgirea.

– Nimic care să te privească pe tine, îi răspund eu scurt.

– Nu o să-ți dea niciodată voie să pleci, și nici lui Momo, îi spun eu Lebedei Albe la următoarea ocazie când am un motiv bun pentru a merge în harem. Îmi pare rău, Alys. Am încercat.

Ochii ei se umplu de lacrimi. Apa se strânge în ei, apoi tremură și se revarsă, scurgându-se peste creionul dermatograf. Își șterge lacrimile furioasă, ca și cum și corpul ei ar trăda-o, la fel ca tot restul lumii. O dâră neagră îi mânjește chipul perfect. Mâna mea tânjește să se întindă și să îi prindă obrazul în palmă, dar e mânioasă acum.

– Blestemăție! Blestemați fie ei toți! Blestemați fie toți bărbații! Ridică privirea. Iartă-mă, Nus-Nus. Pe tine nu te includ aici.

Nu știu ce mă face să mă simt mai rău, faptul de a fi inclus sau exclus din categoria generală a bărbaților.

Capitolul 28

Alys

De câteva săptămâni deja, Momo suferă de coşmaruri oribile; de două ori l-am găsit umblând în somn. Noaptea trecută m-am trezit şi l-am găsit stând în curte.

Am auzit că, pe vremea când regele francez era copil, un meşteşugar pe nume Camus a creat pentru el un set în miniatură de cai şi caleaşcă, cu tot cu lachei, un paj şi o doamnă pasager, şi că toate aceste figurine erau capabile să execute mişcări remarcabil de similare cu cele din viaţa reală. Când l-am strigat pe fiul meu pe nume, iar el s-a întors spre mine, cu lumina lunii în ochi, mi s-a părut a fi unul dintre acele dispozitive ingenioase – o replică perfectă a unei fiinţe umane, dar fără suflet, mort şi gol pe dinăuntru.

– Momo! l-am strigat eu încet. Ce faci?

El mi-a răspuns fără viaţă.

– Trebuie să fiu pregătit.

– Pentru ce să fii pregătit?

– Vine să mă ucidă.

– Cine vine?

Nu mi-a răspuns, continuând să mă fixeze cu ochii albi ca luna.

– Dragul meu, vino cu mine, lasă-mă să te duc înapoi în pat. Vei fi în siguranţă acolo.

– Nimeni nu e în siguranţă.

Nu pot să nu mă înfior.

Am reuşit să îl bag înapoi în pat, şi a adormit la loc imediat, fără a se mai mişca până dimineaţa, dar eu am rămas trează tot restul nopţii. Azi dimineaţă, în timp ce îl îmbrac, îl întreb:

– Cum te înţelegi cu Zidan?

El îmi aruncă o privire scurtă, întunecată, cu ochii aproape negri.

– E fratele meu.

– Nu ți-a făcut nimic?

Expresia lui devine ferită.

– Nu.

– Ești foarte sigur?

El dă din cap, dar refuză să mă privească.

– Și nu te-a amenințat în nici un fel?

– Nu vorbi prostii, mama. E prietenul meu.

– Dacă o face, trebuie să-mi spui, Mahomed. Promiți?

– Îți promit, mama.

– Și sunt sigură că tatăl tău nu a vrut să te rănească, atunci când te-a lovit. Mintea îi era la altele. Era furios pe mine, vezi tu, iar când își iese din fire, ei bine… nu se poate abține. Dar te iubește din toată inima, Mahomed, să nu te îndoiești vreodată de asta.

Momo dă din cap solemn, deși, desigur, e mult prea mic pentru a înțelege. E un omuleț atât de curajos, deși e proaspăt ieșit din frageda pruncie. Trebuie să îl salvez, oricare ar fi prețul pe care îl voi plăti eu, deși gândul de a trăi fără el îmi face inima să se încleștеze ca un pumn.

Am un plan, un plan care mi-a venit în minte în orele pe care le-am petrecut cu ochii ațintiți în tavan, în ultimele câteva nopți. Am învățat multe aici, la curtea marocană. Am învățat să fiu îndemânatică și atentă, și să mă bazez doar pe mine. Am învățat puțină arabă și cum să ascund faptul că o știu. Am ascultat-o pe Zidana dându-le instrucțiuni cameristelor ei și spunându-le povești despre otrăvuri. Am învățat să port o mască, așa cum m-a sfătuit Nus-Nus, să zâmbesc atunci când îmi vine să scuip și să zgârii. Am învățat să dau impresia că simt plăcere când, de fapt, nu simt decât durere și umilință. Pe scurt, am învățat să fiu o atât de bună actriță, încât aș putea să urc pe scenă alături de cele mai bune târfe din Londra.

Și în toate acestea mă ajută micuța mea cameristă, fiica bucătarului, Mamass, cu o pereche în plus de ochi și de urechi. S-a dovedit a fi o iscoadă abilă. Pare atât de mică și de inocentă, aproape doar o copilă și ea, încât nimeni nu își păzește limba în preajma ei. Pune întrebări pe care nimeni altcineva nu ar îndrăzni să le pună. S-a împrietenit cu băiatul spițerului și, dată fiind capacitatea ei de a înțelege ingredientele neobișnuite, grație educației primite în bucătăria palatului, poate să discute cu el pe diverse

subiecte. E o adevărată micuță comoară. Și fiindcă tatăl ei e Malik, bucătarul sultanului, poate să umble în voie prin tot palatul. E suficient să spună că merge la tatăl ei. Dar e rareori întrebată, căci toată lumea o cunoaște pe micuța Mamass, cu ochii ei mari și negri și cu zâmbetul ei fermecător, cu strungăreață.

O trimit să îl cheme pe Nus-Nus la mine.

– Aud că se va trimite o solie la Londra.

El mă privește cu o oarecare surprindere.

– Chiar dacă haremul are ziduri, și porți, și paznici, uneori zvonurile reușesc să treacă prin aceste apărări demne de o fortăreață.

– Da. Solia marocană va fi condusă de *kaid* Mahomed ben Hadou până la Londra, unde urmează să se întâlnească cu regele, pentru a continua negocierile. Ambasadorul englez a cerut lucrul acesta ca pe o favoare, nereușind să obțină vreo satisfacție din partea sultanului nici în privința răscumpărării sclavilor, nici în problema Tangerului. Cred că îi era teamă că va fi învinovățit pentru propria lui incapacitate de a obține un rezultat favorabil pe oricare din cele două subiecte.

– Și cine îl va însoți pe ben Hadou?

– *Kaid* Mahomed Sharif, apostatul englez Hamza și o duzină de alte persoane.

Sharif-ul e un bărbat destul de decent, căci e înrudit cu familia sultanului într-o manieră complicată. Dar Hamza! Numele mă face să tresar, evocându-mi o imagine șocantă. A fost unul dintre cei trei bărbați care l-au însoțit pe Samir Rafik în acel atac eșuat asupra mea, cu atâtea luni în urmă. De ce a fost un asemenea om inclus într-o solie atât de importantă? Simt un gust amar urcându-mi în gât.

– Și ceilalți doisprezece sunt aleși?

Nus-Nus ridică din umeri.

– Nu am acces la astfel de informații.

– Cine îi alege?

– Ei bine, sultanul, desigur.

– Trebuie să ai grijă să te aleagă și pe tine să mergi în Anglia cu ben Hadou.

– Eu? Ismail nu mă va trimite pe mine!

– De dragul meu, Nus-Nus, nu poți găsi o cale?

El pare nesigur, cu sprâncenele împreunate într-o expresie profund severă. Aș vrea să întind mâna și să îi netezesc cutele, dar nu pot. În acest loc sunt ochi peste tot.

– Am să încerc, dar ar fi bine să îmi spui de ce îți dorești asta de la mine.

– Vreau să duci… un mesaj pentru mine.

Capitolul 29

Tocmai sunt pe punctul de a pleca din harem, când Samira, una dintre cameristele Zidanei, se apropie în fugă de mine.

– Stăpâna mea dorește să te vadă.

O urmez în apartamentele private ale sultanei, iar acolo o găsesc așezată protocolar, pe o canapea îmbrăcată în piele, încoronată cu o diademă înaltă de aur cu picături de cristal întinzându-se peste fruntea ei și cu un guler de scoici și perle urcându-i mult pe gât. Roba ei e argintiu cu roșu, rigidizată de abundența de broderii. În mâna dreaptă ține un sceptru având la capăt craniul vreunui biet animal cu colți.

Mă înclin în fața ei, dar ea bate nerăbdătoare cu bastonul în podea chiar lângă capul meu.

– Sus, sus, sus!

Când mă ridic în picioare, ea adoptă o poziție teatrală, cu gâtul răsucit astfel încât să stea cu fața către soare, făcând toate acele cristale să danseze și să scânteieze.

– Încă mai sunt frumoasă, Nus-Nus? Dintre toți bărbații, tu, din tribul Senufo, poți cel mai bine să judeci o fată Lobi.

Fată sigur nu e, iar complicațiile de după ultima ei naștere au cam țintuit-o în loc, motiv pentru care grăsimea i se întinde tot mai mult spre exterior. Când mișcă sceptrul, carnea îi tremură în valuri pe braț. Are gușă acum și bărbie dublă. Sincer să fiu, arată extenuată și vlăguită de vârstă. Desigur, nu pot fi sincer.

– Doamnă, sunteți mai frumoasă ca niciodată.

– Nu mă minți, eunucule! Sunt bătrână și obosită, și îmi pierd farmecul. Soțul meu nu mă mai vizitează la fel de des cum o făcea, articulațiile mă dor, iar femeile din harem încep să se răzvrătească. Simt că puterea mea pălește; se întrec între ele pentru poziția supremă, așteptând o oportunitate de a-mi lua locul.

– Sublimă Maiestate, sunt foarte sigur că vă respectă, temătoare ca întotdeauna.

Ea flutură spre mine o mână încărcată cu inele.

– Nu te-am chemat aici în căutare de complimente goale. Am o misiune pentru tine.

Înclin capul.

– Vă stau la dispoziție, doamnă, ca întotdeauna.

– E ceva ce îmi trebuie. De la Londra. Vreau să mi-l aduci.

Aproape cad din picioare. Cum se face că, brusc, toată lumea vrea să mă trimită la Londra?

– Dar, sublimă Maiestate, eu nu mă duc la Londra.

– Ba te duci. Am să vorbesc cu Ismail și am să mă asigur că vei fi ales să mergi în Anglia cu solia lui Al-Attar. Odată ce ajungi acolo, vreau să îi cauți pe cei mai buni alchimiști din țară. Am auzit că au descoperit o substanță miraculoasă ce va asigura viață și tinerețe veșnice. Plătește-le oricât îți cer și adu-o înapoi cu tine. Sau, dacă refuză să o vândă, adu-mi-l, prin orice mijloace, pe bărbatul care a inventat-o, ca să poată veni aici, să o prepare pentru mine.

– Veșnice?

Nu reușesc să îmi ascund nota de scepticism din voce.

– Chiar de-ar fi să-mi ofere doar alți zece, cincisprezece ani de influență, tot voi fi fericită – suficient cât să îl pot ajuta pe Zidan să ajungă cu bine la majorat și să îi văd succesiunea la tron asigurată.

– Ați putea să îi asigurați succesiunea și singură, sunt convins. Ați reușit să o faceți în ultimii nouă ani.

– Ismail e înnebunit după viermele blond al Lebedei, sufocând micuța bestie cu daruri și complimente. Ai văzut ce mare e brățara aceea de aur pe care i-a dat-o?

E timpul să intru în jocul ei periculos.

– Tatăl lui adoră să îl răsfețe. Chiar săptămâna trecută a trimis un coș mare cu bijuterii și bunătăți pentru băiat. Se plimbă mereu cu el pe la curte, lăudându-se în fața vizitatorilor, mândru de ce emir mic și frumos are. Sunt surprins că nu ați eliminat până acum acest obstacol din calea lui Zidan.

Ea mă privește cu o expresie ciudată.

– De ce spui asta acum? Credeam că nutrești o oarecare… tandrețe față de Lebăda Albă și copilul ei.

Mă forțez să râd.

– Ea e cam ciudată, nu credeți? Rece, mi s-a părut întotdeauna, iar după ce ne-am întors din campania din sud, cam nebună.

Zidana râde.

– Ah, da, te referi la faptul că trăia ca o scroafă sălbatică, răscolind pământul după mâncare. Cum poate Ismail să se mai împerecheze cu ea nu pot înțelege, dar bărbații pot fi creaturi atât de bizare când e vorba de ceea ce le stârnește dorința.

– Am auzit că se află în oraș un negustor din Florența care se ocupă cu… medicamente. Acestea sunt, cred eu, o specie foarte discretă în folosirea – cobor vocea – otrăvurilor.

Ea reflectează la acest lucru pentru o clipă. Apoi, își mijește ochii.

– Tu ai călătorit în Italia, nu-i așa? Și vorbești limba, nu-i așa?

Confirm că e adevărat.

– Ei, ei, Nus-Nus. Cred că știi genul de… medicament de care s-ar putea să am nevoie. Fă acest lucru pentru mine și am să ridic blestemul pe care l-am aruncat asupra ta.

Câtă generozitate!

– Maiestatea Voastră merită tot ce e mai bun.

Înclin capul.

Zidana se ține de cuvânt. A doua zi, în timp ce îl ajut pe Ismail să se îmbrace, după vizita la baia turcească, acesta îmi spune, aproape indiferent:

– Deci, Nus-Nus, ți-ar plăcea să vizitezi Londra?

Mă străduiesc să mă prefac șocat.

– Londra, stăpâne?

– Ben Hadou are nevoie de un secretar pentru solia lui. Doamna mea Zidana consideră că tu ai fi cea mai potrivită persoană pentru acea poziție și, trebuie să recunosc, mi se pare o alegere excelentă. În plus, mai e ceva ce trebuie rezolvat.

Îmi aruncă un obiect. E o carte. Deschid coperta și văd că pe prima pagină scrie: „Coranul lui Mahomed, tradus din *arabă*“ – privirea mea trece mai departe – „și recent transpus în engleză, spre satisfacția tuturor celor care doresc să arunce o privire asupra *Capriciilor turcești*. Tipărită la Londra. Anul Domnului 1649“.

Capriciile turcești? Mare noroc că Ismail nu știe citi în engleză…

El îmi întrerupe gândurile.

– Vreau să îl găsești pe omul care a tipărit această abominație. M-ai auzit?

Dau din cap, descumpănit.

– Desigur, stăpâne.

– Caută-l în toată Londra și, după ce îl găsești, omoară-l și adu-mi capul lui.

– Să îl omor? Ridic brusc capul, șocat. Eu… eu nu sunt asasin, stăpâne…

Mă privește cu răceală, aplecându-și capul într-o parte.

– Nu ești, Nus-Nus?

Simt că genunchii încep să-mi tremure sub privirea lui. „Retrage-ți refuzul, pentru numele lui Dumnezeu", îmi spun eu, dar nu reușesc să rostesc cuvintele.

– Cum poate orice bun musulman să permită ca un păgân să spurce astfel cartea sfântă? Singura limbă în care poate fi citit Coranul e araba, limba în care Allah și-a dictat ultima revelație. A realiza o traducere înseamnă a crea o caricatură, o atrocitate, o blasfemie.

– Desigur, stăpâne, înțeleg asta.

El oftează, clătinând mâhnit din cap.

– Tu nu poți să înțelegi cu adevărat, nu faci parte din poporul nostru. Deși, asta nu e vina ta. Îmi ia cartea din mâini. Du-te în pace, Nus-Nus. Nu am să-ți cer să faci ceva contrar firii tale.

Rămân acolo o secundă întreagă, nevenindu-mi să cred ceea ce am auzit. Fără îndoială cineva, undeva, a făcut o magie stranie, de l-a făcut atât de înțelegător.

A doua zi, Shawwāl

Lalla Zidana, născută Aisha M'Barka în Guineea, acum împărătească a Marocului, Prima Soție a sublimei sale Maiestăți, sultanul Moulai Ismail.

A doua zi, imediat după ivirea zorilor, aud o bătaie în ușa camerei mele. O deschid și o găsesc în fața ei pe micuța Mamass. Fără un cuvânt, aceasta ia un sul de material din mânecă și mi-l întinde.

– Stăpâna mea a pregătit ceva ce să duci cu tine, când vei merge cu solia.

– Văd că vestea se răspândește repede.

Ea zâmbește radiant.

– Suntem cu toții atât de mândri de tine.

Cobor privirea spre obiect. Pare a fi un pergament brodat, dar când încerc să îl deschid, constat că a fost cusut.

– E doar pentru ochii regelui englez; un dar din partea Lebedei Albe.

Zâmbesc.

– Mă îndoiesc sincer că voi ajunge în situația de a-i putea oferi un dar cu mâinile mele, Mamass, dar spune-i stăpânei tale că am să fac tot ce-mi stă în putere pentru a-i îndeplini dorințele.

Când îl caut pe ben Hadou, câteva zile mai târziu, trec pe lângă o mulțime de solicitanți care așteaptă în fața apartamentelor lui oficiale, iar înăuntru îl găsesc pe Căldărar prins într-o dispută cu doi negustori, care a devenit, evident, foarte aprinsă. Se pare că un transport de săpun franțuzesc scump a fost furat. Negustorul ofensat, a cărui marfă a dispărut, flutură o hârtie ce dovedește că marfa lui a plecat din Marsilia luna precedentă și a fost descărcată la Salé.

– E un cuib de vipere și tâlhari! strigă el, lovindu-se cu pumnul în piept. Iar acest… acest… *hoț* – îndreaptă un deget acuzator spre celălalt bărbat, cu barbă lungă și rânjind în fața furiei tot mai aprige a adversarului său – are numeroși prieteni printre acele vipere. Saliva lui zboară în toate direcțiile. Le-a uns palmele…

Ben Hadou râde.

– Nu cred că șerpii sunt binecuvântați cu palme, Si Hamed.

Netulburat, negustorul își continuă declarația furioasă. Caravana lui a fost atacată de tâlhari în Pădurea Marmora, și cumva – în mod bizar – săpunul lui a apărut acum în bazarul din Meknes, unde e vândut de către evrei la prețuri exorbitante. Bagă mâna în buzunarul robei lui și scoate un calup împachetat din săpunul respectiv, fluturându-l pe sub nasul lui ben Hadou.

– Săpun din ulei de măsline pur, parfumat cu lavandă de pe câmpiile din Provence! Eu dețin monopolul asupra acelei companii din Marsilia, deci de unde a apărut ăsta?

Ben Hadou ia calupul din mâinile lui și desface hârtia din jurul acestuia, ducându-l la nas.

– Lavandă? Mie îmi miroase a migdale, bunele noastre migdale marocane.

După o lungă perorație, îi dă dreptate bărbatului cu barbă, iar Si Hamed pleacă înjurând oribil.

– Am să trec cu vederea blasfemia ta, îi strigă Căldărarul din urmă. Apoi se întoarce spre celălalt bărbat și îi strânge mâna. Trimite o ladă de săpun la reședința mea, bine?

Își rânjesc reciproc, cu un aer conspirativ, iar negustorul cu barbă pleacă, profund satisfăcut. Ben Hadou se întoarce spre mine cu o sprânceană ridicată. M-am întrebat întotdeauna de unde provine venitul lui, căci salariul său oficial nu e neînsemnat, dar nu ar putea niciodată să acopere cheltuielile pentru întreținerea a două case în Meknes și a celei despre care se zvonește că o are în Fez, cu atât mai puțin caravanele din deșert pe care le deține. Nu spun nimic, desigur. Discreția e crucială în poziția mea.

– Sultanul a cerut să vă vadă, pentru a discuta detaliile despre solie, cred, *sidi*.

– Plecăm la sfârșitul săptămânii. Ți-ai făcut bagajele? mă întreabă el în timp ce mergem.

Expresia îi e sardonică. Știe că nu am, practic, nimic al meu.

– Sunt pregătit, dacă la asta vă referiți.

– Cerneluri, penițe, o cantitate suficientă de hârtie egipteană.

– Desigur.

– Sper că ai haine potrivite…

Eu ridic din umeri.

– Sunt un simplu sclav. Contează?

– Aspectul contează întotdeauna. Te vei afla în prezența regelui englez și a nobililor lui. E important să fii frumos înveșmântat. Ei vor judeca Marocul, și puterea sultanului, după astfel de detalii. Dacă cel mai mărunt membru al soliei noastre e gătit bogat, ne vor vedea forța, ceea ce va crea avantaje pentru poziția noastră de negociere.

Cel mai mărunt membru… Aproape ajunsesem să îl consider pe ben Hadou un prieten. Nus-Nus cel naiv. Un sclav eunuc nu are prieteni.

Tocmai dăm colțul spre o pasarelă umbroasă, străjuită de coloane, ce duce la pavilionul sultanului, când auzim un vacarm uriaș ridicându-se din harem: gemete, și strigăte, și peste tot, acel zgomot de fond, țipetele unei femei, neîncetate. Ne oprim amândoi brusc și ne uităm unul la celălalt. Sunetul e înspăimântător.

– Un prunc născut mort? sugerează Căldărarul.

– Sau o moarte. Mă întorc spre el, cu inima accelerându-și bătăile. Mergeți la Ismail – eu mă duc să văd ce s-a întâmplat.

Dă din cap și se îndepărtează, bucuros că nu e implicat în lumea complicată a femeilor care se află dincolo de poarta de fier. Mă prezint în fața paznicului de harem.

– Ce se petrece aici?

Paznicul – un bărbat masiv din tribul Asante, al cărui chip pare cioplit în piatră – mă privește rece.

– Ai permisiunea de a trece?

– M-a trimis sultanul să văd ce e cu toată gălăgia asta, mint eu.

El îmi susține privirea preț de un moment prelung, apoi se dă la o parte pentru a mă lăsa să trec. Străbat în grabă pasarelele, îndreptându-mă spre sursa gălăgiei, știind în tot acel timp că mă apropii de apartamentele lui Alys, și simt o mână rece încleștându-mi-se pe măruntaie.

În curtea din fața suitei de camere a Lebedei Albe, femeile plâng. Pun mâna pe camerista lui Alys, Mamass. Ochii îi sunt atât de umflați, încât aproape nu-i poate deschide; din nas îi picură muci. Își îngroapă fața în roba mea, cu tot corpul scuturat de hohote. O desprind de pe mine.

– Ce e, Mamass, ce s-a întâmplat?

Gura ei începe să articuleze ceva, apoi șovăie:

– E… e… e Mo… mo.

– Poftim, ce-i cu el?

Dar știu deja. Lăsând-o pe fată deoparte, fug în apartamentul lui Alys. Înăuntru e aproape întuneric. Contrastul dintre lumina intensă de iarnă de afară și semiîntunericul din încăpere mă face să clipesc timp de câteva secunde. Apoi, când ochii mei încep să se adapteze, deslușesc silueta micuță de pe divan, cu un braț atârnând fără vlagă, și pe Alys lângă el, țipând. Voalul îi e sfâșiat, părul blond de dedesubtul acestuia e despletit, răvășit într-o încâlceală de culoarea paielor albe. Fața pe care o întoarce spre mine e o mască de sânge și creion dermatograf mânjit, de pe care ochii ei mă fixează cu o privire nebună. Pentru o secundă, bocetele ei se întrerup, apoi inspiră adânc, iar volumul crește și mai mult.

Îngenunchez lângă divan și iau mâna micuță a lui Momo într-a mea. E caldă încă. Arată ca și cum ar dormi, întins, cu capul dat pe spate, cu gura deschisă ca și cum ar respira prin ea. Doar că nu respiră deloc. Îl scutur.

– Momo! Momo!

Nu reacționează, firește că nu reacționează.

Fug afară în curte și dau nas în nas cu Zidana.

– A trimis cineva după un doctor?

– Nu e cazul. Are un aer grav, dar văd în ochii ei o oarecare strălucire satisfăcută care o trădează. E mult prea târziu pentru asta.

– Mă duc eu. Sultanul a fost anunțat?

Acum, ea zâmbește larg.

– Poate îți dorești tu acea onoare.

Nu mi-o doresc, dar e o sarcină pe care trebuie să mi-o asum. Fug din harem.

Infirmeria doctorului Friedrich e în drum spre apartamentele sultanului. Bat tare la ușă și intru, fără a mai aștepta un răspuns. Pe masa lui de lucru zace o creatură micuță, jupuită, cu membrele întinse în cruce, toată roșie și lucioasă. Doctorul e aplecat asupra ei cu un bisturiu în mână. Pare alarmat când mă vede. Pentru o clipă, îmi amintesc inima vie din păpușa Zidanei, apoi îi spun năvalnic:

– E nevoie de dumneavoastră în harem. Micul prinț Mahomed e mort, iar mama lui, cel mai probabil, își va pune capăt zilelor, de atâta durere. Eu mă duc să îl caut pe Maiestatea Sa.

Înainte să apuce să mă mai întrebe ceva, am dispărut din nou, alergând pe coridor, lipăitul picioarelor mele răsunând cu ecou printre coloanele de marmură.

Sultanul e adâncit într-o discuție cu ben Hadou. Singurele cuvinte pe care le surprind sunt „obuziere de doisprezece inci, transportabile", care mie nu îmi spun nimic. Par surprinși când dau buzna înăuntru, deși fețele li se relaxează când văd că sunt doar eu. Mă arunc la podea cu capul înainte, sperând că Ismail nu va ucide mesagerul.

– Prea sublimă Maiestate, aduc o veste teribilă. Emirul Mahomed, fiu al Lebedei Albe, e mort.

Tăcerea șocată care urmează acestei declarații umple încăperea. Îmi simt inima bătând pe gresia rece: bum, bum, bum. Apoi, sultanul scoate un strigăt grozav și îi văd picioarele trecând pe lângă mine, o străfulgerare de auriu și verde, după care dispare pe ușă. Ridic fruntea și îl găsesc pe ben Hadou privindu-mă concentrat.

– Nu e ușor să ai de transmis un asemenea mesaj.

– Într-adevăr, nu e, *sidi*, spun eu, ridicându-mă în picioare. Bietul băiat.

– Tatăl lui îl iubește la nebunie.

– La fel și noi toți.

– Poate că cineva nu îl iubește la fel de mult ca restul.

Ne fixăm, cu priviri neclintite. Apoi, eu spun:

– Nu cunosc cauza morții copilului, dar nu am văzut nici un semn pe el.

– Unele… substanțe nu lasă urme, cred eu.

– Doctorul Friedrich examinează cadavrul chiar în acest moment.

El scoate un sunet disprețuitor.

– Doctorul Friedrich e la degetul mic al sultanei.

Îmi păstrez chipul impasibil.

– Nu știu nimic despre asta. Acum trebuie să merg să mă ocup de Maiestatea Sa.

Îi simt privirea ațintită asupra spatelui meu până îi dispar de sub priviri.

Băiatul e mort. Doctorul Friedrich nu detectează nici un puls, iar pe când ajunge Ismail, corpul lui Momo e deja rece. Superstițiile îl împiedică să se apropie de cadavru; se mulțumește să se zgâiască la el, ca și cum nu i-ar veni să creadă că băiețelul pe care doar ieri îl purta pe umeri, râzând și țipând, zace acolo mut și imobil, și nu va mai râde sau țipa vreodată. Corpul lui e spălat cum se cuvine, parfumat și învelit într-un giulgiu de un alb pur, apoi dus la moschee și pus înaintea imamului. Nu l-am mai văzut niciodată pe sultan plângând, dar e inconsolabil, iar când vine vremea ca băiatul să fie îngropat, declară că nu poate privi o asemenea frumusețe pusă în pământ, prin urmare sunt trimis alături de *kaizi* și oficiali de la curte să supraveghez înmormântarea. Corpul mărunt al lui Momo e îngropat în fâșia lui îngustă de pământ, cu capul spre est, în direcția unui oraș sfânt pe care nu îl va vedea niciodată.

S-au rostit rugăciuni și la moscheea femeilor, deși aflu mai târziu că Alys a fost atât de copleșită de durere și s-a purtat atât de nebunește, încât s-a considerat oportun ca ea să rămână în apartamentele ei, unde urlă ca o bestie, sfâșiindu-și hainele în bucăți și obrajii în fâșii. A doua zi când vizitez haremul, încă se mai văd urme ale trecerii ei înnebunite oriunde merg: ici o fâșie de material, colo o picătură de sânge, ca și cum ar fi o ființă atât de blestemată, încât nimeni nu vrea nici măcar să curețe după ea.

Inima mea tânjește să o vadă, dar când întreb de ea, mi se spune că s-a închis în apartamentele ei și refuză să primească pe oricine – că, în mare măsură, și-a pierdut mințile și s-a întors la starea ei animalică, una care e rușinoasă pentru orice bun musulman, trădându-i sufletul păgân.

Cu o zi înainte de cea când e stabilită plecarea soliei, sunt chemat de Zidana. E într-o dispoziție de zile mari. Bucuria radiază din ea

ca lumina soarelui. Moartea fiului Lebedei Albe a fost pusă pe seama unor cauze naturale, o criză de inimă de la un defect cu care, probabil, s-a născut, deci nimeni nu o suspectează de nimic. Într-adevăr, Ismail și-a petrecut noaptea trecută în compania ei (deși nu mi s-a cerut să notez acest lucru în cartea de împreunare), și nici măcar nu a cerut să o vadă pe Alys, îmi spune ea cu o oarecare satisfacție. Se pare că băiatul i-a fost mai drag decât mama.

Îmi întinde un sac din piele de vițel plin de bani și bijuterii, pe care să îl folosesc în misiunea mea de căutare a elixirului pe care și-l dorește, sau pentru a-l convinge pe cel care l-a preparat să vină la curtea din Meknes. Mâna ei se închide peste a mea, când iau sacul.

– Mulțumesc, Nus-Nus. În ciuda tuturor tensiunilor dintre noi de-a lungul anilor, te-ai dovedit a fi un prieten adevărat și un servitor credincios.

Sunt cuprins de o greață teribilă în timp ce mă îndepărtez.

Mai am încă un lucru de făcut înainte de a pleca alături de ben Hadou, anume să îmi predau îndatoririle de curtean și cartea de împreunare. Am așteptat cu groază acest moment, căci sunt în relații proaste cu Samir Rafik. Nu vreau să mă aflu nicidecum în preajma lui, iar inima mi-e grea când mă întorc în cămăruța mea. Dar bărbatul care mă așteaptă acolo nu e Samir, nici măcar nu e bărbat, ci e un băiat subțirel, urâțel, cu un aer palid, aducând cu un membru al tribului Fassi. Se prezintă ca fiind Aziz ben Faoud, și a avut inspirația să vină pregătit cu propria trusă de scris: cerneluri, penițe de trestie și o măsuță portabilă. Când îi explic care îi vor fi sarcinile, mă surprinde cu politețea și cu mintea lui ageră. Are un scris elegant, face totul ordonat și precis. Ascultă fiecare cuvânt al meu cu o atenție fascinată și execută corect și fără mofturi exercițiile pe care i le dau de făcut.

Mă privește în timp ce caut pagina pe care a fost însemnată nașterea lui Momo și, în spațiul lăsat întotdeauna pentru o astfel de eventualitate, adaug: „Emirul Mahomed ben Ismail e declarat mort în Cea de-a Treia Zi a 5a, Dhū al-Qada 1091, Domnul să îl binecuvânteze".

– Bietul băiețel, spune Aziz încet.

Sunt surprins să văd lacrimi în ochii lui.

Când îi dau cartea de împreunare, o ia în mâini cu adorație, mângâindu-i coperta ca și cum ar fi o ființă vie, apoi o bagă respectuos în învelișul ei de pânză ceruită.

– Am s-o păzesc cu prețul vieții mele, domnule, șoptește el. Nu veți avea de ce să mă mustrați la întoarcere. Am să fac tot ce-mi stă în putere să nu vă dezamăgesc.

Nu mai țin minte care a fost ultima dată când am fost tratat cu atât de mult respect, dar nu simt că îl merit.

Am spus că mai am un singur lucru de făcut. De fapt, predarea cărții a fost ultima mea sarcină oficială. Mai am încă una neoficială de făcut, dar crucială.

Sultanul nu iese din apartamentele lui în ziua aceea. Prin urmare, după ultima rugăciune, în loc să cotesc la stânga după ieșirea din moschee, pentru a mă îndrepta spre apartamentele imperiale, pot să cotesc la dreapta și să pornesc spre oraș.

Noaptea, centrul vechi al orașului e lugubru. Ecoul pașilor mei reverberează între zidurile aleilor înguste, așa că am impresia că sunt în permanență urmărit și mă tot uit peste umăr. Când o pisică țâșnește din pragul unei uși, inima îmi tresare ca un iepure speriat. Bătăile mele în ușă sunt atât de puternice, încât aproape mă aștept să văd gărzi apărând în fugă.

Daniel al-Ribati îmi deschide ușa și, preț de o clipă îndelungată, stăm față în față, fixându-ne reciproc cu privirea. Sunt sigur că această zi și-a spus cuvântul asupra amândurora. În mod cert el e tras la față, iar eu sunt sigur că nu arăt mai bine.

– Intră, Nus-Nus, îmi spune el și mă poftește înăuntru. Ne îmbrățișăm. Suntem mai mult decât prieteni acum, facem parte din aceeași conspirație, iar pericolul comun ne apropie.

Nici măcar nu sunt nevoit să formulez întrebarea care se zbate să scape, căci el zâmbește și arată din cap spre tavan. Ajunși sus, intrăm într-o cămăruță ascunsă, luminată de o lumânare mică. În cercul de lumină aurie al acesteia se află o siluetă măruntă, acoperită cu o pătură dungată. Îngenunchez lângă el și iau mâna vizibilă peste pătură în mâna mea.

– Momo?

Preț de o clipă tensionată, nu obțin nici o reacție, apoi băiatul se mișcă, își încrețește nasul, strânge din ochi, se foiește. Își retrage mâna ca și cum ar vrea să îmi întoarcă spatele și să se cufunde din nou în somn.

– Momo!

De data aceasta deschide ochii. Pentru o clipă sunt atât de negri și de goi, încât sunt convins că și-a pierdut mințile sub efectul

planului nostru nebunesc. Apoi, personalitatea lui iese la iveală prin acel întuneric, aducându-l la viață. Privirea i se limpezește și, când mă vede, zâmbește.

În viața mea nu am simțit o asemenea ușurare. Îl îmbrățișez strâns. Peste capul lui, îl văd pe Daniel rânjindu-mi.

– I-am dat ceva care să contracareze efectele ciumăfaiei, iar când și-a revenit azi după-amiază, a mâncat o jumătate de franzelă și un copan de pui, înfulecând ca un câine lihnit de foame. După care a dormit adânc – un somn adevărat, vindecător.

Momo s-a ridicat în capul oaselor acum. Pielea îi e atât de transparentă, încât pare a fi doar o stafie a celui care era, și așa și e, într-un fel.

– Unde e mama? întreabă el încet, părând să facă un efort.

– E la palat, încă. E… ezit. Destul de bine…

Ce altceva aș putea să îi spun? Nu are nici patru ani încă, deci cum ar putea să înțeleagă ceea ce se petrece aici, prin ce trece mama lui? Trebuie să mă întorc, îmi spun. Trebuie să reușesc cumva să îi dau de veste că băiatul e viu, altfel chiar își va pierde mințile de îngrijorare.

– Ea când va veni?

– Ea nu poate veni, nu încă. Nu-ți face griji, Momo. Vei merge într-o călătorie cu mine, o călătorie lungă, la rugămintea mamei tale.

Fața lui, luminoasă pentru o clipă, se posomorăște acum. Ochii i se umplu de lacrimi, dar e prea mândru pentru a le lăsa să cadă.

– Prea bine atunci, spune el cu un glas înecat. Când plecăm?

– Mâine. Câteva zile vom merge cu o caravană de catâri până în Tanger, iar de acolo pe o corabie, până în Anglia, de unde se trage familia mamei tale. Nu va fi confortabil, Momo, și va trebui să stai în liniște și să fii curajos. Poți să faci asta, de dragul mamei tale?

El dă din cap solemn.

– Hai să-ți arăt cufărul, spune Daniel încet, atingându-mă pe umăr. Lasă băiatul să doarmă; își va mai reveni până mâine.

Îl bag pe Momo înapoi sub pături și îmi apăs vârfurile degetelor pe fruntea lui, așa cum făcea cândva mama mea cu mine, pentru a ține departe duhurile rele și gândurile negre.

– Odihnește-te acum. Am să vin după tine dimineață, *Insh'Allah*.

– *Insh' Allah*, repetă el somnoros și îmi întoarce spatele.

Uriașul cufăr de călătorie, din lemn, e un obiect extraordinar. Compartimentul ascuns, puțin adânc, de la baza lui, în care va sta

bietul Momo, e căptușit cu țesături groase, punctate cu găuri discrete pentru aer în partea de jos și în laterale. Nimeni dintre cei care ar vrea să verifice conținutul cufărului nu ar bănui, sper eu, existența sertarului secret. Am un somnifer ușor pentru el, care s-ar putea să îl ajute să treacă peste ce e mai rău, dar, chiar și așa, mi-e greu să îmi imaginez cum va rezista, bietul de el. A sta întins și nemișcat ore întregi, zgâlțâit de catâri și de hamali, ar fi dificil chiar și pentru cel mai disperat fugar, cu atât mai puțin pentru un copil vioi care, de regulă, nu își găsește niciodată astâmpărul și care nu poate înțelege pe deplin necesitatea păstrării unui asemenea secret. Deasupra lui vor fi îngrămădite conurile de sare și zahăr, sacii de șofran și mirodenii pe care îi ducem regelui englez în dar din partea sultanului. Comori fine, dar nu atât de scumpe sau de rare, încât să atragă o tâlhărie întâmplătoare sau atenție nedorită, sper eu.

Încă mai sunt atât de multe lucruri rele care se pot întâmpla în această aventură, încât sunt nevoit să îmi împiedic gândurile să se năpustească bezmetice pe tot felul de alei întunecate. Dar, cel puțin deocamdată, Momo e viu și nu pare să fi suferit vreun efect negativ, după poțiunea periculoasă cu care a fost drogat azi dimineață chiar de mâna Zidanei, convinsă că l-a omorât. Poțiunea pe care eu i-am adus-o. E un joc dublu îndrăzneț, cel în care m-am băgat, forțat să recurg la acest vicleșug riscant de spaima tot mai mare a lui Alys pentru fiul ei și de mărunta șansă de evadare, oferită de solia trimisă în Anglia. Dar nu aș fi putut să fac nimic din toate acestea fără bunul negustor. El și-a riscat viața pentru a ne ajuta, fără nici o altă răsplată, în afară de cea a prieteniei. Căci Daniel a fost cel care – în locul vreunui spițer în care nu aș fi avut încredere – mi-a procurat poțiunea, o fiertură conținând în cea mai mare parte ciumăfaie de deșert, pe care i-am dat-o Zidanei și care l-a cufundat pe Momo într-un somn similar morții. Tot Daniel m-a asigurat că prietenul lui, doctorul Friedrich, va confirma moartea băiatului, Friedrich care, în ultimele câteva săptămâni, a testat substanța pe diverse creaturi, din ce în ce mai mari, pentru a stabili doza corectă. Tot Daniel a fost cel care, ajutat de ginerele lui, Isaac, a urmărit discret procesiunea funerară până la câmpul de îngropare, a așteptat până au plecat toți, iar la lăsarea întunericului, a scos corpul copilului din giulgiu, dezgropându-l din pământul moale, și l-a înlocuit cu oasele unui alt copil, fără nume, ucis de ciumă, aducându-l apoi pe Momo în casa lui, pentru a mă aștepta. Tot Daniel a comandat realizarea cufărului de călătorii, la un dulgher de încredere; tot el mi-a dat

sarea și alte bunătăți de pus înăuntru – acesta fiind pretextul meu de a bate la ușa casei lui, căci această misiune, cel puțin, a fost oficială, de data aceasta, și remunerată de către trezorerie.

Când dau să plec, îmi împinge un bilețel în mână. Pe el stă scris, cu mâna lui fermă, un nume și o adresă din Londra.

– Nu știu dacă va fi sau nu dispus să te ajute. Personal, nu prea mi-a plăcut de el când am făcut afaceri împreună, dar se prea poate să fi fost o neînțelegere culturală la mijloc și trebuie să ne punem încrederea în natura lui mai bună. Îmi îndoaie degetele peste bilet, apoi mă îmbrățișează călduros. Mergi cu Domnul, Nus-Nus. Mă voi ocupa ca acest cufăr și conținutul lui prețios să fie aduse la poarta palatului mâine dimineață la prima oră, pentru a se adăuga la restul lucrurilor ce vor fi transportate de solie. Am să mă rog să ai succes și, cu voia lui Dumnezeu, ne vom reîntâlni.

Nu am mai apucat să-mi iau adio de la Alys.

Hotărând să nu o implic pe micuța Mamass în complotul nostru periculos, l-am căutat pe doctorul Friedrich și l-am rugat să îi transmită Lebedei Albe că fiul ei e bine și a pornit spre Anglia. El s-a strâmbat.

– Deja mi-am riscat o dată pielea în povestea asta, mi-a spus el nefericit. Cred că mi-am consumat complet rezervele de noroc în palatul acesta.

Am încercat să îl îmbunez, dar el s-a mulțumit să clatine din cap și a ieșit pe coridor, lăsându-mă singur în laboratorul lui sinistru, înconjurat de borcane cu organe, rafturi cu piei jupuite și oasele fierte a unei mulțimi nesfârșite de creaturi imposibil de identificat.

Pe lungul drum până în Tanger mă gândesc la ea, smulgându-și părul și sfâșiindu-și hainele, prefăcându-se scoasă din minți de durere, neștiind încă dacă nu cumva șarada ei se va dovedi a fi o oglindă crudă a adevărului.

În timp ce trecem prin Gharb, suntem înconjurați de o bandă de tâlhari optimiști, care au subestimat gradul nostru de înarmare. Ajung în scurt timp să-și dea seama că au judecat greșit, dar, chiar și așa, reușesc să fugă cu patru dintre catârii aflați la coada caravanei de bagaje, și acela e momentul în care văd că a dispărut și căruța în care se afla cufărul meu de călătorie. Dând pinteni calului, pornesc după ei, urlând ca un rege al duhurilor rele. Bietul Amadou, care m-a însoțit și a cărui lesă e bine strânsă în jurul oblâncului meu, țipă scandalizat la această schimbare bruscă de ritm. Întoarce capul

spre mine, scrâșnind din dinți și dându-și ochii peste cap. Îmi stă în cale la prima încercare de a îndrepta pușca asupra atacatorilor noștri și sunt nevoit să îl împing într-o parte. Teroarea mă ajută să îmi concentrez mintea și dă forță brațului meu, făcându-mă totodată să țintesc cu muscheta mai bine ca niciodată. Unul dintre bărbați se prăbușește când un glonț îi intră în cap, smulgându-i cu precizie fața. Văd carnea roșie și distrusă ce a mai rămas din ea când cade de pe cal în fața mea. Lancea mea străpunge un altul prin coapsă și îl țintuiește, urlând de durere, în șa. Amadou repetă țipătul lui nepământesc, apoi începe să turuie ca un demon. Văzând că nu sunt decât capul de avangardă al unui batalion de trupe imperiale, restul bandiților se îndepărtează în viteză, abandonând carele furate.

Ben Hadou studiază scena cu o sprânceană ridicată.

– Bravo, Nus-Nus. Atâta fervoare în a păzi darurile sultanului către regele englez! Nu țin minte să te mai fi văzut vreodată atacând berberii cu atâta dârzenie.

Îmi plec capul și murmur ceva despre datorie, iar el râde.

– Ești un exemplu pentru restul. Am să te promovez în funcția de ambasador adjunct pe durata acestei vizite, deși vei fi solicitat în continuare și în rolul de secretar. De acord?

Rămân fără cuvinte și mă mulțumesc să dau din cap. Amadou face giumbușlucuri pe grabenul calului ca și cum meritul ar fi în întregime al lui, iar ben Hadou râde. Se întinde și mă bate pe spate.

– Ești un bărbat bun. Am nevoie de cineva în care să pot avea încredere. Deja mi-au pus în cârcă un nenorocit de dezertor englez, un bărbat cunoscut drept intrigant, și mai sunt și alte vipere printre membrii soliei. Privește și ascultă, și raportează-mi orice ți se pare suspect. Dacă vine altcineva să îți facă vreo ofertă, anunță-mă imediat. Voi avea grijă să fii răsplătit.

Căldărarul nu e plăcut de toată lumea, după cum bine știu, deci nimic din toate acestea nu mă surprinde prea tare. Are o atitudine poruncitoare, cu care poate să jignească, și o oarecare nerăbdare față de cei înceți la minte, pe care o lasă la vedere puțin cam prea mult. Și mai sunt și conflictele între triburi – mereu există conflicte între triburi în rândul marocanilor. Accept să fiu ochii și urechile lui, căci e întotdeauna mai bine să fii în tabăra lui ben Hadou decât împotriva lui. Dar nu sunt atât de naiv, încât să îi încredințez propriul meu secret, fiindcă, în ciuda vicleniei lui, îi e loial sultanului și, în ciuda aparentei amiciții, știu că nu ar avea nici un

scrupul să îl trimită pe micuțul prinț înapoi la Meknes, sub pază și cu capul meu într-un sac.

Orașul Tanger se află într-o stare de armistițiu incert. Acest lucru e limpede de îndată ce îi vezi zidurile înalte și albe găurite de ghiulele și înnegrite de fum. Peste tot în jurul nostru se află forturi distruse, vestigii ale asediului la care a fost supusă colonia în acești ultimi ani. Văd țărănci scotocind prin pământul răscolit, în căutare de hrană pentru animalele pe care le vor ține peste iarnă. Când trece caravana noastră pestriță, ele se îndreaptă de spate și ne întâmpină cu bocete din spatele voalurilor pe care și le trag peste față. Apar călăreți de la porțile orașului pentru a vedea cine suntem, iar când ben Hadou își anunță identitatea, vestea e transmisă cu repeziciune și, în scurt timp, suntem înconjurați de soldați englezi, prezentând onorul în cele mai bune uniforme ale lor, iar tunurile trag salve în semn de bun-venit. Relațiile par atât de cordiale, încât e greu de crezut că ne războim pentru acest port, pentru această limbă de pământ întinzându-se în mare, aproape atingând coasta Spaniei, separând Mediterana de Atlantic. Sir James Leslie vine să ne întâmpine. În pofida felului dezagreabil în care a fost primit de către sultan, e cât se poate de cordial. Suntem tratați cu un banchet măreț și cu salve de muschetă, apoi cu artificii, care explodează în revărsări uriașe de culoare, sfârâind deasupra mării. Mi-aș dori să le poată vedea și Momo. Când festivitățile sunt în toi, mă strecor neobservat și merg să văd ce face. Se află în cufăr de patru zile, supraviețuind doar cu pâine, și curmale, și o mică ploscă de apă. Însă cutiile cu bunuri sunt sub pază strictă, iar aici eu nu am nici un fel de autoritate. Sunt refuzat ferm, dar politicos. Mi-e imposibil să dorm în noaptea aceea în camera mea confortabilă, știind că micuțul stă înghesuit și murdar în temnița lui. Enormitatea a ceea ce încercăm să facem mă copleșește din nou: despărțim un copil de mama lui, poate pentru totdeauna, riscăm totul…

„Încetează, Nus-Nus", îmi spun cu asprime. „Fii bărbat."

Partea a patra

Capitolul 30

Corabia care ne va purta spre Anglia așteaptă la mal, îmbrățișată de azuriul apelor din golf. Cu velele strânse, se leagănă ușurel pe valurile fluxului. Pare a fi un vas funcțional, nimic mai mult. Ben Hadou e dezamăgit.

– Două punți și doar cincizeci de tunuri. Mă așteptam la ceva mai mult din partea englezilor, care se cred așa mari cuceritori ai mărilor. În cel mai bun caz, e un vas de mâna a treia. O să arătăm ca niște sărăntoci, dacă mergem cu el acolo. Și așa am o suită mult mai mică decât mi-ar fi plăcut.

Se neliniștește că o să facem o impresie proastă cât o să ne perindăm prin oraș, până la porțile care coboară spre apă.

– Suntem poporul care a ridicat moscheea Koutoubia[1] și Turnul lui Hassan[2], urmașii lui Al-Mansour[3], cel mai bogat om din lume, curtenii celui mai puternic cârmuitor din Africa. Nu va arăta bine pentru sultan dacă ajungem acolo fără prea mare pompă.

Ce vrea el să spună e că pică el rău. Mândria lui Ben Hadou e legendară. Ei, măcar corabia pare a fi solidă și potrivită pentru navigat pe mare. De cum încep să spun asta, Căldărarul flutură nerăbdător din mână, făcându-mi semn să tac, și pornește în goană, urlând după unul dintre locotenenții lui.

Este la fel de prost dispus și în timp ce încărcăm bagajele la bord. În cele din urmă, exasperat, se întoarce spre mine.

– Ai tu grijă de restul, Nus-Nus. Asigură-te că nu se strică sau se răstoarnă ceva. Mă întorc înainte de lăsatul soarelui, spune el, după

---

[1] Cea mai mare moschee din Marrakkech (n.tr.)

[2] Minaretul unei moschei neterminate din Rabat, Maroc (n.tr.)

[3] Abu Tahir Ismail al-Mansur Billah, cel de-al treilea calif al califatului fatimid (arabo-berber șiit musulman) din Ifriqiya, parte din Africa, în Evul Mediu, care cuprindea Tunisia de astăzi, vestul Libiei și estul Algeriei. (n.tr.)

care o pornește grăbit pe plajă, înșfacă frâiele calului de la băiatul căruia i-l lăsase în grijă cu câteva clipe în urmă și se avântă cu forță în șa (destul de impresionant pentru un bărbat trecut de patruzeci de ani), după care începe să gonească înapoi spre oraș.

Una câte una, lăzile și toată încărcătura sunt depozitate în cala vasului, în timp ce eu mă asigur că lada lui Momo este poziționată în așa fel încât să permită aerisirea și accesul facil, de îndată ce pornim la drum.

Soarele a început deja să facă să roșească norii joși de la orizont când se întoarce ben Hadou, în fruntea unui cortegiu bizar. O duzină de oameni se opintesc sub povara a două lăzi imense, prin zăbrelele cărora se pot întrezări mișcări agitate. Sunt urmați de o ceată de oameni care duc…Cu siguranță, nu e posibil, îmi spun încruntându-mă. Pe măsură ce se apropie însă, bănuielile mi se adeveresc. Se pare că ben Hadou a reușit să găsească și să cumpere de la negustorii care își transportă mărfurile prin Tanger o pereche de lei berberi și un cârd de struți. Leii privesc morocănoși, din cușca lor, cum struții (treizeci, după numărătoarea mea) pășesc gingaș pe lângă ei spre țărm, ridicându-și genunchii cu articulații mari, așezându-și apoi cu grijă pe pământ picioarele împodobite cu gheare, cu nostimele lor căpșoare golașe, sucite încolo și încoace de gâturile lungi, în timp ce își etalează ostentativ penele din coadă, doar pentru a le ascunde apoi, cu nervozitate. În savană, relația dintre pisicile astea mari și păsări ar fi una de vânător și pradă, dar aici, nu sunt decât o simplă marfă, și încă una pe care nu prea suntem capabili să o transportăm.

– Și unde o să-i punem pe toți? spun eu, și întrebarea mea capătă aproape tonul unui vaiet.

– Sunt convins că o să găsești tu un loc bun.

Pare tare mulțumit de achizițiile lui.

– Cu siguranță că regele Angliei nu a văzut niciodată așa ceva, spune el, numai lapte și miere, acum că a întregit după placul inimii lui darurile pe care le duce cu el, ca ambasador.

Mă uit la caidul Mahomed Sharif și el la mine, fără să avem nevoie de cuvinte, în timp ce ben Hadou se îndreaptă spre cabina lui cea confortabilă.

Odată cu luna nouă, vine și refluxul. Stau proțăpit pe punte în timp ce echipajul ridică ancora, și trecem pe lângă zidurile albe ale fortăreței, în apele înșelătoare ale mării. Urmăresc chipul senin

al lunii care lucește slab printre nori, poleindu-i cu un văl argintiu, pe care îl așterne și asupra valurilor. Mă gândesc la Alys.

Nu peste multă vreme ieșim în larg, iar ben Hadou și ceilalți membri ai delegației sale se duc la culcare. Eu rămân în urmă, sub pretextul că m-am deranjat la stomac, apoi cobor sub punte ca să îi dau drumul lui Momo. Am de gând să îl țin în mica mea cabină, care e doar cu puțin mai spațioasă decât un dulap din popota ofițerilor, însă, cu toate astea, o mare binecuvântare, datorată întâmplătoarei mele avansări în funcție. Am pregătit un loc sub pat unde un băiețel s-ar putea ascunde fără prea mare dificultate și am așezat acolo nu doar ceva așternut, ci și câteva jucării cu care să se amuze. Desigur, va fi și Amadou acolo să îi țină de urât, iar flecăreala lui stridentă ar trebui să acopere orice sunet pe care l-ar putea scoate copilul cât timp sunt plecat pe undeva pe vas. În plus, prezența lui îmi va permite să explic de ce trebuie să aduc mâncare cu mine în cabină.

Mă felicit pentru norocul meu și pentru spiritul meu prevăzător, în timp ce mă întorc la locul meu. Asta până când, pe scara îngustă de tambuchi de deasupra punții inferioare, mă văd nevoit să mă dau la o parte, pentru a lăsa pe altcineva să treacă. În lumina aurie a micii mele lămpi, ochii acestuia strălucesc, îngustându-se mai apoi. Preț de o clipă ne holbăm unul la altul, după care el se face nevăzut.

Îl urmăresc cum se îndepărtează, buimac și speriat, până când dispare în întuneric. Ce caută Samir Rafik în cală? Nu se poate să știe ceva despre Momo, așa că probabil stătea la pândă, sperând să dea peste vreo comoară.

Cu inima bătându-mi nebunește, cobor pe scară pas cu pas, cu lampa în dinți, temându-mă de ce aveam să găsesc. Deranjat de lumină, unul dintre lei scoate un răget, așa, cu jumătate de glas, și își scoate una dintre labe printre zăbrele în timp ce trec pe lângă el (Observ că cineva i-a scos ghearele și mă întreb oare cine va fi fost nefericitul căruia i-a fost încredințată o astfel de sarcină.). Între timp, struții au fost aduși pe puntea unde sunt montate tunurile, singurul loc suficient de mare pentru ei, asta în ciuda protestelor membrilor echipajului, ale căror cușete se află în apropiere. Aceștia se plâng de miros, de zgomot și de faptul că struții îi ciupesc mereu cu ciocurile lor.

S-a hotărât ca în cazul în care suntem opriți de pirați, să arborăm steagul lui ben Hadou, iar dacă ne întâlnim cu marina engleză,

Sir John să îi determine să facă cale întoarsă, fără a fi nevoie să punem mâna pe arme.

Îmi găsesc cufărul și mă uit cu atenție la încuietoare. Oare a forțat-o cineva? Alama prezintă niște zgârieturi fine, dar astea s-ar putea datora și modului în care a fost manipulat bagajul. Cu toate acestea, înăuntru, conținutul e în dezordine, claie peste grămadă, ca și cum cineva ar fi căutat prin el ceva cu bună știință. Cuprins de groază, scot afară cu mișcări bruște săculeții de mirodenii, arunc conurile de sare și zahăr peste ele, fără să mă gândesc dacă se sparg sau nu, chit că sunt darurile pentru regele Carol.

– Momo! șoptesc și vocea mi se pare că se aude la fel de tare ca un țipăt, în acest spațiu îngust.

Nu primesc nici un răspuns. În partea de jos a cufărului, deasupra fundului dublu, unul dintre săculeții cu turmeric s-a rupt și pulberea galbenă s-a împrăștiat peste tot. O adun înjurând și o dau la o parte, apoi scot fundul fals din cufăr atât de mult cât îmi permit mâinile tremurânde.

– Momo? spun, ridicând lampa, îngrozit de ce aș putea găsi.

Preț de o clipă sunt convins că e mort, că valeriana pe care i-am dat-o, pe lângă extractul de ciumăfaie i-a fost fatală, căci ochii lui mă fixează fără vlagă, iar chipul îi e slăbit și întunecat. Apoi însă, strănută puternic și turmericul se împrăștie peste tot.

– Nus-Nus! strigă el, ridicând brațele spre mine.

Mă aplec peste marginea cufărului și îl ridic ușurel din culcușul lui înghesuit și rău mirositor.

– Ce băiat curajos ești tu! Ce mândră ar fi mama ta dacă te-ar putea vedea! îi spun și îl îmbrățișez, căci este tot ceea ce mi-a mai rămas de la ea. Mă îmbrățișează și el, căci sunt tot ce mai are pe lume acum.

Doar atunci începe să plângă acest copil plin de stoicism. Simt cum trupușorul lui mic e scuturat de suspine și ochii i se umplu de lacrimi. Ce credem noi că facem? E prea târziu însă să ne întoarcem. Nu mai avem ce face decât să strângem din dinți și să mergem înainte.

În cele din urmă, îl las jos și îngrămădesc toate lucrurile înapoi în cufăr. În timp ce răsucesc cheia în încuietoarea forțată, simt cum se mișcă cu dificultate mai degrabă decât cu precizie, așa cum o făcea odinioară, și gândul mă poartă la privirea nesigură, schimbătoare, a lui Samir Rafik. Ce căuta acesta? Ce știa? Mă gândisem că încercarea de a-l aduce pe Momo la bordul vasului

avea să fie cea mai mare aventură, însă îmi dădeam seama că aventurile noastre de-abia acum începeau.

A doua zi l-am căutat pe ben Hadou și l-am găsit închis în cabina lui, pradă răului de mare. De obicei, Căldărarul e un bărbat spilcuit, care ține mult la ținuta lui, dar astăzi, părul lui, eliberat de sub valurile de mătase ale turbanului, îi cade lins pe umeri, iar chipul îi e cenușiu și transpirat. O găleată urât mirositoare se află lângă pat, iar pe măsuța joasă are o farfurie cu mâncare, de care nici nu s-a atins.

Își întoarce privirea spre mine, lipsit de orice interes.

– Pleacă de-aici, Nus-Nus, arăți mult prea sănătos.

– Iertare, *sidi*, spun, plecându-mi capul, dar rămânând pe loc.

– Ei bine, ce dorești?

– Mă întrebam de ce au venit cu noi nepotul lui Abdelaziz, Samir Rafik, și renegatul Hamza.

La auzul întrebării mele îndrăznețe, el ridică din sprânceană.

– Sultanul i-a încredințat misiunea de a-i aduce capul unui necredincios care tipărește versiuni ale sfântului nostru Coran, traduse în engleză. Se pare că Rafik e gata de orice pentru a intra din nou în grațiile sultanului și a recâștiga poziția pierdută de unchiul lui. Cât despre Hamza, el e dispus să facă orice pentru ceva aur. I-am spus lui Ismail că tipograful este, cu siguranță, mort și îngropat, având în vedere că asta s-a întâmplat acum treizeci de ani, dar el nu vrea să înțeleagă, iar Rafik de-abia aștepta să își arate curajul, și l-a implorat pe sultan să îi ofere această șansă de a-și dovedi loialitatea față de el. Vulpea vicleană! Îmi pare rău, Nus-Nus, nu am vrut să te jignesc, continuă el, privindu-mă în ochi.

– Nu e nimic.

– Nu e nici prietenul meu, nici al tău, așa că fii cu băgare de seamă.

Am izbucnit într-un râs amar, dar în sinea mea îmi venea să urlu. Așadar, din vina mea a ajuns dușmanul la bord și îmi urmărește fiecare mișcare. Dacă aș fi acceptat sarcina pe care mi-a încredințat-o sultanul…

– Poate că ar trebui să îl arunc peste bord, să văd cât de bine înoată.

Ben Hadou vomită, scuipă un lichid subțire în găleată și se întinde la loc, ștergându-se la gură.

– Dacă ar fi așa de simplu, aș fi făcut-o deja. Ismail se simțea vinovat de pedeapsa pe care i-a administrat-o marelui vizir și, arătându-se interesat, încerca să se revanșeze față de băiat. Dacă i se

întâmplă ceva, o să dorească să i se dea raportul. Aceasta fiind situația, probabil că voi fi nevoit să mă asigur că avem un cap potrivit pe care să i-l ducem, căci sultanul nu tolerează eșecurile.

– Chiar dacă tipograful a murit de mult?

– Chiar dacă trebuie să îl scoatem direct din iad, spune el, schițând un zâmbet. Am putea să îi spunem că am dat sufletul lui Rafik la schimb pentru cel al tipografului.

Din fericire, ben Hadou nu este singurul membru al delegației care suferă de rău de mare. După ce nu dau de el preț de patru zile, îl întreb într-o doară pe renegatul Hamza pe unde bântuie Samir Rafik.

– N-am nici cea mai vagă idee, îmi răspunde acesta cu răceală, ridicând din umeri.

În timp ce mă întorc de pe teugă, îl văd pe Rafik clătinându-se pe puntea principală, în timp ce picioarele lui se chinuie să se miște în ritmul vasului. Reușește să ajungă într-o parte și se agață de copastie, cu fața albă ca hârtia. Îl salut vesel și mă instalez lângă el, asigurându-mă că mă aflu în direcția vântului.

– E minunat, nu-i așa, acest ocean atotputernic?

El îmi aruncă o privire plină de ură și tace.

– Cum se unduiește și lunecă, asemenea unei ființe vii, sus, jos, val după val…

– Taci din gură!

– Iar micul nostru vas se leagănă ca un dop într-o cadă, aruncat în sus și prăvălit în jos, sus, jos. Suntem atât de minusculi, iar el este atât de întins. Mare minune că supraviețuim, fie vorba de oricare dintre noi.

El închide ochii și scoate un geamăt.

– Mare nenorocire răul ăsta de mare, nu-i așa? Aș putea să îți dau ceva să îți mai taie din greață. Am o cutie plină de condimente și mirodenii jos, în cabină. Se spune că chimionul e bun pentru asta, mai ales dacă e amestecat cu grăsime de oaie…

– Pleacă de lângă mine, negricios nenorocit! strigă el, după care se apleacă peste balustradă și vomită o cantitate considerabilă de fiere în apele învolburate ale oceanului.

– Încercam doar să fiu de ajutor, spun eu, reușind să o fac de minune pe jignitul.

Ultimele trei zile ale călătoriei se scurg fără incidente. Îmi petrec vremea spunându-i povești liniștite lui Momo în spatele ușii ferecate a micuței noastre cabine. Preferata lui este mereu cea cu Ali Baba și hoții lui, așa că mă pune să i-o spun o dată, și apoi încă o dată, și tot

așa, până când mă satur eu de ea. Din fericire, ne bucurăm de vreme frumoasă și de vânt bun pe parcursul traversării, ceea ce e tare rar pentru această perioadă a anului. Cred că e un semn bun și încep să fiu aproape optimist în ceea ce privește aventura noastră.

Când silueta unui țărm îndepărtat apare la orizont, simt cum inima începe dintr-odată să îmi bată mai tare în piept. Anglia! Tărâmul unde s-a născut Alys și despre care doctorul Lewis mi-a vorbit atât de des. Mi-a descris partea de sud, din afara orașului, ca fiind o adevărată grădină, plină cu flori și plante verzi, străbătută de râuri, pârâuri și păduri umbroase care se lăfăie sub soarele blând, udate de ploi ușoare. Mintea mi-a fost plină, în toți acești ani, de o Anglie de poveste. De-abia aștept să compar visul meu cu realitatea. Însă coasta joasă, inexpresivă în cea mai mare parte, de-a lungul căreia navigăm, nu mă inspiră, culorile ei fiind șterse și lipsite de viață. Trecem pe lângă un banc mare de pietriș, peste care valurile se scurg în pârâiașe, apoi întoarcem prora spre o zonă largă de ancorare. Marinarii englezi îmi spun că ne aflăm în Downs, în josul orașului-port Deal. Acostăm printre o sută și mai bine de alte vase de toate tipurile și mărimile – vase comerciale, bărci de pescuit, câteva vase mai mari, cum e și al nostru, dominate de o fortificație impunătoare care se zbârlește la noi, cu tunurile de pe metereze.

O ceată de docheri necioplițI vine să descarce marfa, însă aceștia fug speriați văzând struții, și se întorc doar când maistrul lor pocnește din bici. Scena îmi amintește de Meknes. Privesc cum cufărul lui Momo, pe care l-am curățat, l-am aprovizionat din nou și l-am echipat cu o încuietoare nouă, este așezat într-o căruță, și îmi amintesc ce solemn era el în noaptea trecută, când i-am explicat că avea să trebuiască să se întoarcă în ascunzătoarea lui. Îmi dădeam seama că îi venea să plângă la acest gând, dar își ținea în frâu lacrimile, bărbătește.

– Nu va dura mult și apoi vom ajunge la Londra, unde vei fi în siguranță.

Ce promisiune deșartă! Ar fi trebuit să mă trăznească Dumnezeu pe loc.

Sir James Leslie l-a dus pe ben Hadou și pe subordonații lui, printre care și pe mine, să mănânce la un local de lângă țărm. Masa a început printr-o ceartă cu hangiul, care ne-a oferit, fără să ia seama, carne de porc pusă la sare, fiind luat pe sus de un Sir James Leslie furios, care l-a ocărât pentru ignoranța lui.

– Neghiobule, aceşti domni de treabă sunt mahomedani, nu mănâncă carne de porc. Hai, grăbeşte-te şi adu-le cele mai bune pateuri cu vânat pe care le ai, hai, repede!

Hangiul îi ordonă servitoarei să tragă o fugă până la bucătărie, după care îşi varsă năduful pe băiatul care duce carafele de vin, cu care se poartă de parcă ar fi sclavul lui, deşi acesta nu poartă nici un semn în acest sens şi e cât se poate de alb. Băiatul vine spre noi agitat, cu ochii mari, aducând un urcior mare cu spumă la gură, familiarizându-se cu turbanele şi cu culoarea măslinie a pielii noastre. Când ajunge la mine, face ochii şi mai mari şi stă departe, turnându-mi în carafă de la distanţă, ca şi cum i-ar fi teamă ca eu, deşi nu mănânc carne de porc, să nu îl mănânc cumva pe el. Sorb din băutură. Este închisă la culoare şi are un gust amar.

– Opreşte-te! strigă ben Hadou după ce soarbe şi el puţin din băutură. Dacă eşti un bun musulman, să nu te atingi de asta. E alcool şi e interzis.

Ca răspuns, renegatul Hamza dă pe gât carafa din câteva înghiţituri zgomotoase.

– În această ţară este considerată proastă creştere să strâmbi din nas la berea lor.

– Eşti un trădător şi un apostat, aşa că nu ne aşteptăm să te vedem comportându-te aşa cum trebuie, spune Căldărarul, uitându-se lung la el printre gene, după care reaminteşte celorlalţi membri ai delegaţiei că trebuie să păstrăm cele mai bune valori ale islamului, cât timp ne aflăm în această ţară, că suntem exemplele prin care sultanul nostru va fi judecat de aceşti necredincioşi şi că trebuie să ne comportăm mereu cu modestie, moderaţie şi bună-creştere.

– Nu aveţi voie să mâncaţi sau să beţi lucrurile care sunt interzise de Coran. Trebuie să vorbiţi cuviincios, să onoraţi numele lui Allah şi nu trebuie să vă uitaţi cu ochi lacomi la femei, nici să le atingeţi.

Auzind această declaraţie, mai mulţi dintre bărbaţi au schimbat priviri dezamăgite.

Două zile mai târziu am ajuns la destinaţie. Era după căderea nopţii şi se făcuse un frig de îngheţau apele. În timp ce ne apropiam de fluviul Tamisa, simţeam cum îmi îngheaţă firele de păr din nas. Bătea un vânt iute dinspre nord, iar peste tot pe unde treceam, iarba era plină de chiciură, de parcă ne aflam în Munţii Atlas pe vreme de iarnă. Am intrat în Londra prin partea de est, prin mlaştini, şi când am ajuns pe drumul principal care ducea spre oraş, am fost depăşiţi de trăsuri cu cai, aşa cum nu mai văzusem niciodată.

Toți marocanii se holbau la ele plini de o mirare nedisimulată, în timp ce treceam pe sub arcada de la Ald Gate, intrând în orașul propriu-zis printre cele două turnuri cu creneluri.

– Bab al-Raïs este mult mai meșteșugit lucrată. Poarta aceasta este foarte simplă și prost făcută, declară sus și tare Ben Hadou, când ne prinde cu gurile căscate.

Traversăm marele râu pe un pod lung, mărginit de clădiri înalte care îngustează mult strada, lăsând liber un spațiu de aproximativ trei metri, astfel încât ne strângem unii lângă alții, în timp ce zgomotul făcut de potcoavele cailor și de roțile căruțelor ne răsună cu putere în urechi. Drumul atât de îngust nu ne permite să vedem decât pe alocuri panglica neagră a apei, de pe fiecare parte. În mijlocul podului se ridică o structură magnifică, plină de turnulețe și cupole, cu fațada bogat sculptată, sclipind de aurul cu care este poleită.

– Acesta trebuie să fie palatul regelui, exclamă ben Hadou, văzând-o.

Auzind aceasta, un bărbat care călărea în apropierea mea, bine făcut și trecut de prima tinerețe, cu părul grizonant, care mi-a spus că îl cheamă John Armitage și că se bucură să revină acasă, după cinci ani petrecuți în Tanger, izbucnește în râs și, ridicând vocea, ne explică că aceasta este doar o Nonsuch House[1], nimic mai mult decât o gheretă de pază frumos împodobită, veche de peste o sută de ani.

Asta îl face pe ambasadorul nostru să închidă definitiv gura.

Orașul în care ajungem dinspre partea de nord a podului mi se pare atât de străin, cu străzile lui largi, cu zidăria de piatră cenușiu-alburie în lumina lunii care se ridică, cu totul diferit de iadul întunecat, afumat, umed și rece pe care mi-l descrisese la un moment dat doctorul Lewis. În plus, presupun că datorită faptului că era duminică și asta era, probabil, ziua sfântă a englezilor, peste tot răsună puternice dangăte de clopote, un sunet pe care nu îl poți găsi pe nicăieri în vreun oraș musulman, de vreme ce Mahomed considera clopotele ca fiind cimpoaiele dracului. În general, Londra nu prea avea nici în clin, nici în mânecă cu experiențele mele din alte orașe europene precum Veneția sau Marsilia, cu canalele lor șerpuitoare, pasajele lor înguste și casele elegante ale negustorilor, deși pe ici, pe colo, mai găseam câte un portic sau niște coloane ale unor clădiri grandioase, care îmi aminteau de Florența sau de

[1] Construcție din prefabricate, cu patru etaje, situată pe Podul Londrei (n.red.)

Bologna. După o vreme însă, m-a frapat faptul că există o mulțime de asemănări aici cu Meknes, căci se pare că au avut loc o grămadă de demolări și de lucrări de construcție la Londra. L-am întrebat pe John Armitage de ce este atât de multă activitate în oraș.

– În urmă cu cincisprezece sau șaisprezece ani, a avut loc un incendiu, mi-a explicat el, care a distrus porțiuni întregi din oraș – sute de străzi și de biserici și mii de locuințe. Îmi amintesc cum era înainte, întunecos și supraaglomerat, urât mirositor din cauza murdăriei și a șobolanilor. Sub îndrumarea Maiestății Sale, domnii Wren și Hooke au făcut minuni.

În comparație cu labirintul întunecat din Fez și cu pasajele aglomerate ale centrului vechi din Meknes, aceasta era o lume complet diferită, una lipsită de zorzoane, unde aveai spațiu din plin. M-am pomenit întrebându-mă ce fel de rege era acesta care cârmuia această mare metropolă modernă. Ei bine, îmi imaginez că aveam să aflu cât de curând.

Capitolul 31

10 ianuarie 1682

Suntem cazați în palatul regal de la White Hall, o clădire asemenea unui uriaș labirint, care ni s-a spus că găzduiește aproape două mii de camere. În timp ce așteptăm să fim primiți în mod oficial de către regele englez în ziua următoare, ben Hadou ne poruncește tuturor să rămânem în camerele noastre, ca să nu îl facem cumva de rușine cedând tentațiilor străine sau comportându-ne necuviincios, întrucât nu cunoaștem obiceiurile de la curtea de aici.

Priveliștea care i se înfățișează de la fereastra noastră îl farmecă pe Momo, care se cațără lângă mine pe scaun, cu Amadou în brațe, stând cât se poate de cuminte. Îi arăt oamenii și animalele din parcul de dincolo de Tilt Yard, precum și piața în care se antrenează gărzile călare. O mare mulțime de oameni face paradă pe acolo, printre frumoșii copaci și straturile de flori, în timp ce tot felul de lighioane rătăcesc pe pajiștea înverzită de lângă lac – oi, câini, vaci și capre.

– Putem să mergem să le vedem? se roagă de mine Momo.

– Curând, îi promit, și sper că asta nu e o minciună.

Îl spăl într-un lighean de apă încălzită la foc. Noaptea trecută, prostovanul de mine întrebase un servitor dacă nu cumva e vreun hamam în palat, pe care l-aș putea folosi, explicându-i că doream să mă spăl, iar acesta mă privise lung, uimit până peste poate.

– Există o baie în apartamentele reginei, dar nimeni altcineva nu o poate folosi. Bănuiesc că ați putea să faceți o vizită la Streatham Spa sau la Bagnigge Wells. Vara, regele înoată în Tamisa, dar… și aici s-a oprit, și-a plecat capul, s-a scuzat și a rupt-o la fugă pe coridor, de parcă ar fi dat nas în nas cu vreun nebun.

Apoi îl culc pe Momo, îi potrivesc bine așternuturile în jur și aștept până adoarme. De-abia pe urmă îmi scot sacul de piele și îi verific conținutul. Pentru siguranță, în căptușeala lui e cusut pergamentul brodat făcut de Lebăda Albă, care mi-a fost înmânat de micuța Mamass. Luând pumnalul, îi strecor cu grijă vârful printre cusături și descos căptușeala, apoi încep să răsucesc pe toate părțile pergamentul în mâini.

Sunt foarte tentat să continui să descos cusătura până la capăt cu pumnalul meu bun la toate. Acum că am ajuns în siguranță la Londra, ce ar fi așa greșit să arunc o privire? Simt cum mă furnică degetele să tai firele acelea fine de mătase. Mă gândesc că mă pricep destul de bine să țin un ac cu ață în mână și că am cu mine setul de cusut pe care îl port mereu asupra mea, așa că pot coase la loc în căptușeală documentul, după ce mă uit la el. Până la urmă, doamna mi l-a dat în grijă pe fiul ei, așa că ce secrete pot exista între noi? După câteva clipe de șovăială, încep să mă dojenesc, spunându-mi că dacă Alys nu a considerat că e bine să îmi destăinuie conținutul pergamentului, atunci trebuie să încerc să îl duc la destinație neatins, de vreme ce informațiile pe care le conține nu sunt pentru mine. Alții, cu siguranță, nu ar fi la fel de scrupuloși. Unde să îl ascund, astfel încât să nu dea Amadou peste el, cu lăbuțele lui curioase? Aș putea să îl port cu mine, dar asta ar însemna să îmi schimb haina cu una care are buzunare sau să îl țin lipit de piele ori ascuns în pantof, dar asta ar însemna să dau dovadă de grosolănie și lipsă de respect pentru un obiect care trebuie să ajungă în mâinile regelui. În cele din urmă, îl strecor din nou în sac și cos la loc căptușeala, cu împunsături lungi și nepăsătoare. Poate că e cel mai sigur să port mereu sacul cu mine.

În acest scop, scot din el toate lucrurile care îl îngreunează și de care nu am nevoie: hainele de schimb ale lui Momo, exemplarul meu din Coran, o bucată de săpun franțuzesc pe care ben Hadou a avut bunătatea de a mi-l da și pe care nu mă pot hotărî să îl folosesc, fiind un obiect de lux, un acoperământ de rezervă pentru cap, o pereche de pantaloni de in făcuți sul și niște șosete de piele, un săculeț de curmale și nuci cu care să îl calmez pe Amadou. La fundul sacului, sub punga mea de bani și mica avere în bijuterii a lui Momo, am găsit bucata de hârtie pe care mi-a dat-o părintele Daniel și am privit-o mult și bine, descifrând scrisul necunoscut. Oare să risc să atrag asupra mea mânia ambasadorului, părăsind

palatul pentru a-l căuta pe bărbatul al cărui nume și adresă erau scrise acolo? Golden Square, într-adevăr o adresă de om bogat, de odraslă de neam regesc, care trebuie să fie prin apropiere. Cât de greu putea fi să o găsesc? Chiar și așa, simțeam cum mă umple groaza, așa că am pus bucata de hârtie la loc în sac.

Amadou, dând cu ochii de bunătăți, începe să sporovăiască și să mă tragă de haine. Cum nu vreau să îl trezească pe băiat, iau niște curmale și alune și le așez pe pervazul ferestrei. El sare după ele și se așază turcește pe pervaz, după care își dedică toate eforturile încercărilor de a sparge coaja nucilor. Asta îmi amintește că nu am mai mâncat din zori. Încui ușa și mă duc să caut ceva de mâncare.

Jos, spațiile comune sunt mult mai fastuoase decât apartamentele noastre, cu tavane înalte cu cornișe, și pereți acoperiți cu tapiserii colorate, și tablouri înfățișând bărbați și femei faimoase, și scene de poveste, ceea ce constituie un alt motiv de mirare pentru membrii delegației ambasadorului, de vreme ce, sub imperiul legii islamice, este interzisă înfățișarea lumii altfel decât în mod abstract. Distras de la scopul meu inițial, mă apropii de un portret enorm, pictat în culori vii, aparținând Renașterii italiene. Stau vrăjit sub rama poleită cu aur, luând aminte la minunatele nuanțe și la chipul de o paloare translucidă a Fecioarei Maria, atât de blând în nemișcarea sa, cu ochii albaștri îndreptați cu adorație asupra copilului din poala ei, și mă gândesc la Alys și la copilul care doarme încuiat sus, în camera mea.

– Frumos, nu-i așa? aud dintr-odată o voce în spatele meu.

– E atât de tristă; știe deja că are să își piardă fiul, am spus, dând glas gândurilor fără să îmi dau seama.

– Ei, fir-ar să fie, domnule, da' asta chiar e o interpretare cam deprimantă a unei scene atât de drăguțe.

M-am întors, fiind întâmpinat de un bărbat înalt, taciturn, care privea tabloul cu o expresie lugubră pe chipul său sever. Era trecut de prima tinerețe, dar avea atât părul, cât și mustața negre ca smoala. Mă gândesc că e prea brunet pentru un englez. Poate e spaniol sau italian? Poartă un costum simplu de stofă roșu-închis, cu o cămașă simplă de in. E urmat de doi câini cu blana alb-roșcată și de trei tinere doamne îmbrăcate în rochii, care deși le vin tare bine, nu sunt deloc modeste, ba chiar le scot provocator în evidență sânii albi.

Forțându-mă să îmi smulg privirea de la această priveliște, mă întorc la tablou.

– Observați colțurile buzelor trase în jos, mă aud spunând. Și priviți și la unghiul din care se uită, dincolo de copil, în depărtare. Privește în viitor și îl vede murind.

El râde, un ton baritonal, puternic și cald.

– Vrei să spui că se deosebește de orice altă mamă de nou-născut, care are ochi doar pentru bebelușul din brațele ei și căreia puțin îi pasă de restul lumii, cu atât mai puțin de sărmanul ei soț?

Una dintre femei îl bate ușor pe braț cu evantaiul.

– O, dar Rowley dragă, eu nu te-am refuzat nici măcar o singură dată, și știi asta, spune ea, după care vine mai aproape de tablou. Chiar, nu-i așa că arată cam tristă? Nu m-am uitat niciodată de la o distanță atât de mică la ea. Poate că domnul Cross ar fi trebuit să mă picteze în rolul Fecioarei Maria, mai degrabă decât în cel al unui Cupidon prostuț. Sărmanul meu Charlie, avea doar douăzeci și șapte de ani anul trecut, când și-a dat obștescul sfârșit. Chiar și Hristos a mai trăit șase ani peste vârsta aia.

Scandalizate, celelalte femei i-au făcut semn să tacă, dar se pare că nu au reușit decât să o încurajeze și mai mult, căci dintr-odată, ea s-a întors spre mine, aruncându-mi o privire senzuală.

– Pe legea mea, dar ești ditamai omul! spune ea, imitând vocea profundă a bărbatului.

Are privirea vicleană, ca de pisică, și în mod evident nu este așa de tânără pe cât crezusem inițial.

– Și ești și negru ca fundul de ceaun. Ia zi-mi, domnule, ai aceeași culoare peste tot?

Însoțitoarele ei s-au pus pe chicotit, fluturând din evantaie.

– Ei, hai, hai, Nelly, o dojenește bărbatul. Lasă-l pe sărmanul om în pace. A venit aici ca să petreacă câteva clipe în liniște, în compania Madonei celei sacre, și nu ca să devină ținta remarcilor tale profane și să fie luat în derâdere.

– Să-mi fie cu iertare, domnul meu, spune ea, făcând o reverență ironică.

– Domnul meu? spune bărbatul, ridicând din sprânceană ironic. Ochii lui mari, lichizi și negri asemenea pietrei de onix absorb întreaga mea ființă, începând cu turbanul meu alb și terminând cu papucii mei galbeni din Fez, și pare să se amuze grozav de ceea ce vede.

– Îmi cer iertare, lord… Rowley, spun, prosternându-mă în fața lui cu toată grația de care pot da dovadă, așa cum aș face și la curtea marocană, atunci când mă aflu în prezența unuia mult mai

important decât umila mea persoană. Deîndată, unul dintre câini se apropie și începe să mă miroasă curios, cu ochii lui maronii, bulbucați lucindu-i, și cu nasul umed aproape de fața mea. Cred că a mâncat ceva cu un miros tare înțepător, căci mă văd nevoit să îmi țin răsuflarea.

Femeile izbucnesc în râs, și mă întreb dacă eu sunt de vină sau câinele, sau poate cu totul altceva.

– Hai încoace, Rufus! îl cheamă bărbatul, și câinele se retrage.

Preț de câteva clipe interminabile se așterne liniștea, și tot ce pot auzi e cum îmi pulsează sângele în urechi, apoi sunetul unor tocuri îndepărtându-se pe podeaua de piatră. Îmi ridic puțin capul și mă întorc destul cât să văd grupul îndepărtându-se spre celălalt capăt al încăperii. Mă ridic încet în genunchi și îi urmăresc dispărând, în timp ce flecăresc veseli. Ce nepoliticos, îmi zic, ori poate i-am jignit în vreun fel. E adevărat, după cum a spus ben Hadou, că nu înțelegem obiceiurile de la curtea de aici.

Cam supărat, mă duc să caut ceva de mâncare și decid să rămân la mine în cameră, până învăț cum să mă comport în acest loc ciudat.

A doua zi, delegația ambasadorului urmează să fie prezentată în mod oficial regelui, la recepția de la Banqueting House. Ben Hadou se agită când i se spune că nu poate aduce leii, și struții, și toate celelalte daruri cu el. Ele vor fi prezentate doar în cadrul unei audiențe private, de vreme ce aceasta este ziua ceremoniei formale. Ei, și uite așa, se alege praful de toate planurile pe care le făcuse pentru marea lui intrare triumfală, iar el cade din nou pradă unei dispoziții negre, făcându-ne să așteptăm în timp ce își verifică cu mare grijă ținuta pentru eveniment. Cu siguranță, în clipa în care își face, în cele din urmă, apariția, anunțată de altfel de un nor parfumat de tămâie, arată minunat, într-o haină de mătase în tonuri puternice de roșu-închis, brodată cu aur la mâneci, poale și gât, cu un burnuz alb de lână purtat peste aceasta și cu un turban roșu, împodobit cu perle. La brâu poartă iataganul lui din oțel de Damasc, într-o teacă de piele brodată cu fir de aur. În picioare are papuci din piele de căprioară, împodobiți cu pietre prețioase. Noi ne-am descurcat cum am putut cu *djellaba* și cu bijuteriile și parfumurile pe care le avem la noi, dar el nici nu se compară. Or, sunt convins că asta a fost și intenția lui, știind cât de vanitos e Căldărarul.

Sosesc trăsurile care trebuie să ne ducă la destinație cu mare pompă, dar nici nu ne urcăm bine în ele și mergem puțin, că se și opresc și gata, am ajuns. Când ne vedem acolo, îmi dau seama de ce

ar fi fost imposibil să parcurgem pe jos scurta distanță de la apartamentele noastre din palat până la impresionanta fațadă împodobită cu coloane a Banqueting House. O mare de oameni s-a strâns în față, ocupând strada atât de largă care duce la Holbein Gate și dincolo de ea. Toți își sucesc gâturile și sar în sus, curioși nevoie mare să îi vadă pe străinii exotici berberi, monștrii care le-au răpit în toți acești ani compatrioții, pentru a-i folosi pe post de sclavi, care au avut îndrăzneala să atace colonia din Tanger și să le ucidă soldații cu sutele. Când trăsurile trag la scară, mulțimea se îmbulzește în față, amenințând să copleșească gărzile îmbrăcate în uniformele de ceremonie de culoare purpurie, purtând halebarde strălucitoare. Duhoarea pe care o emană gloata, care pătrunde chiar și prin parfumul de tămâie al Căldărarului, mă impresionează la fel de mult ca înjurăturile lor. Oare nu se spală nimeni în orașul ăsta? Amestecul de miros și zgomot este copleșitor și înspăimântător.

– Nenorociți negricioși! Sălbatici păgâni! se aude.

– Ucigași!

– Violatori!

– Diavoli berberi!

Mă întorc spre Hamza și strig la el, încercând să acopăr tumultul.

– Latră ca niște copoi! Cred că, dacă ar putea, ne-ar rupe în bucăți. Oare chiar atât de mult ne urăsc? Și poți să ți-l imaginezi pe Ismail tolerând un astfel de comportament?

– Dar nu Ismail conduce aici, spune el cu un zâmbet șiret. Englezii i-au tăiat capul ultimului lor rege chiar în fața acestei clădiri.

Își face loc pe lângă mine și mă lasă uitându-mă lung după el, șocat, și întrebându-mă în ce fel de țară am ajuns, unde se pot comite asemenea acte de sălbăticie de către popor. Trebuie să fie un loc cât se poate de instabil. Apoi mă gândesc la ce spunea Ismail: „Supușii mei sunt precum șobolanii dintr-un coș, și dacă nu scutur mereu coșul, or să îl roadă și or să iasă afară".

Sub protecția halebardierilor din garda regală, suntem conduși într-o sală vastă, care geme de lume îmbrăcată în veșminte viu colorate. Bărbații se află în camera principală, iar femeile se apleacă peste balustrada balcoanelor de la galerie, pentru a ne putea privi cu la fel de multă curiozitate, dar cu ceva mai mult bun-simț decât oamenii de afară. Crezusem că Sala Ambasadorilor din Meknes era enormă, dar aceasta o întrece înzecit. Privesc în jur tapiseriile opulente care împodobesc pereții, duzinile de coloane înalte, rotunjite, văpaia pe care o nasc miile de candelabre și de lumânări,

sclipirile de bijuterii de la mâini, din urechi și de la gâturi. Tavanul este împărțit în romburi de culori exuberante, în care un gigant a pictat scene uriașe cu chipuri de eroi înveșmântați în haine care cad în valuri fluide, regi încoronați și amorași goi pușcă, totul înconjurat de înfloriturи și festoane aurite. Îmi cobor privirea, simțindu-mă puțin ametit, tocmai când încăperea se cufundă în tăcere. Se deschid ușile de la o platformă enormă cu baldachin și pe acolo pătrund în sală, dintr-o parte, o femeie micuță, sfioasă, cu dinți care îi ies în afară într-un unghi cam neplăcut, iar din cealaltă un domn înalt, superb. Bărbatul merge în partea din față a platformei și apoi, luând-o de mână pe femeia micuță, o conduce spre cele două tronuri așezate acolo, sub un baldachin de culoarea sângelui. Aceasta se așază pe unul dintre ele, în timp ce el ia loc pe celălalt. Simt că mi se face puțin rău, ca și cum aș fi pe punctul de a leșina, în timp ce înregistrez acele trăsături întunecate, lugubre, părul negru și mustața bărbatului pe care îl întâlnisem cu o zi înainte. Cu siguranță, nu poate fi el. Bărbatul pe care l-am văzut ieri era îmbrăcat cât se poate de simplu, spre deosebire de această efuziune nemaipomenită de brizbrizuri și mătăsuri, și, cu siguranță, această doamnă cu chip blând și dinți de iepure nu se afla printre femeile care erau cu el, sporovăind cu atâta veselie și expunându-și sânii moi și albi. Mă holbez minute în șir, dar știu că nu mă înșeală ochii. Bărbatul cu care am schimbat câteva cuvinte ieri, de la egal la egal, este însuși regele Angliei, iar lângă el se află regina, soția lui, odinioară infantă a Portugaliei, Ecaterina de Braganza, prin intermediul zestrei căreia Tangerul a ajuns pe mâinile englezilor.

Apariția unui funcționar al curții în fața mea mă smulge din reverie.

– Cine este interpretul aici? întreabă el.

Atât eu, cât și Hamza răspundem în același moment, aruncându-ne apoi priviri otrăvite.

– Eu sunt ambasadorul și vorbesc destul de bine engleza, se aude vocea lui ben Hadou.

– Minunat, atunci vă puteți informa suita că, pentru jignirea adusă lui Sir James Leslie, în Maroc, de către regele domniei voastre, aceștia trebuie să își lase acoperământul capului deoparte, precum și încălțările, și să se apropie de tron cu capul descoperit și în picioarele goale, spune acesta tărăgănat, după care se întoarce pe călcâie și intră din nou în sală.

Mă uit la șirurile de perle care se împletesc cu atâta măiestrie în faldurile purpurii ale turbanului lui ben Hadou înainte de a-mi coborî privirea spre chipul lui, care se întunecă tot mai mult. Îi poți simți furia ținută în frâu privindu-l cum își desface complicata legătură de pe cap. Când suntem conduși în sala de primire, el merge cu pași mari până la tron, mândru, drept și trufaș, fără a face nici o reverență sau a se apleca, ceea ce îl face pe regele englez să ridice din sprâncenele lui groase și negre.

Ca să fiu sincer, nu prea îmi mai amintesc ce s-a întâmplat în timpul ceremoniei, căci am fost mult prea copleșit atât de groaznica mea greșeală din ziua anterioară, cât și de teama permanentă că, irosind ocazia perfectă de a-i înmâna suveranului mesajul lui Alys, nu aveam să mai găsesc o șansă similară. Tot ce pot spune este că, în timpul îndelungatei perorații a caidului Mahomed ben Hadou – întâmpinarea din partea Maiestății Sale, sultanul Abul Nasir Moulai Ismail as-Samin ben Sharif, sultan al Marocului și al străvechilor regate ale Tafilalt-ului, Fez-ului, Sus-ului și Taroudant-ului, față de regele Angliei, urările de sănătate a minții și trupului (inclusiv o comparație detaliată făcută de sultan privind acele puncte din religia musulmană care pot fi corelate într-o oarecare măsură cu protestantismul englez, ceea ce le face superioare dușmanului comun, reprezentat de catolici) și așa mai departe –, privirea plictisită a regelui Carol trece de ben Hadou și o întâlnește pe a mea, iar eu simt că parcă m-ar fi trăsnit ceva în ochi și m-ar fi țintuit locului. Își strâmbă buzele și una din pleoapele grele coboară, iar ceea ce alții ar putea califica drept un biet tic, mie mi se pare că seamănă grozav de mult cu un gest prin care mi-a făcut cu ochiul.

Trec zile bune fără să-l mai vedem pe regele englez, ci doar o procesiune de înalți funcționari plicticoși, trimiși să ne afle intențiile în ceea ce privește problema garnizoanei din Tanger și drepturile și condițiile propuse. Apoi, vin alții care vor să discute despre soarta și posibilitatea eliberării anumitor persoane care, pretind ei, sunt ținute prizoniere de către sultan, dar pe care nici eu și nici ben Hadou nu le-am întâlnit și care sunt, foarte posibil, moarte ori dispărute, ori poate și-au schimbat religia și au adoptat nume musulmane.

Data viitoare când ne vom întâlni cu regele Carol va fi în cadrul unei audiențe private în apartamentele lui. Să fie aceasta șansa mea? Vâr pergamentul brodat în buzunar, în cazul în care se ivește vreun moment mai liniștit. Ben Hadou se dichisește nerăbdător în fața

oglinzii, preocupat să facă o impresie bună. Trebuie să recunosc că este un bărbat arătos. Are o osatură impecabilă și tenul deschis la culoare (față de mine), o ținută pe măsură și ochi strălucitori și inteligenți. Și-a tăiat barba și mustața scurt, pentru a-și expune maxilarul puternic și buzele pline. Am văzut deja că doamnele de la curte îi dau atenție, și nu mă îndoiesc că și el le-a observat. A sosit momentul să ducem darurile pe care le-am adus cu noi. Tot calabalâcul a fost așezat în vestibulul de la etajul inferior și lucrurile sunt aduse sus cu mare dificultate, pe scara lungă, iar în cazul animalelor, cu destul de mare tămbălău. Cel puțin leii au fost lăsați afară, în grădină, ca monarhul să îi poată privi în voie, altfel, cred că totul s-ar fi transformat într-un carnagiu.

Audiența „privată" se dovedește a fi una ținută într-o sală mare înțesată de curteni, printre care și câteva duzini de doamne îngrămădite pe margine pentru a privi cu lăcomie contingentul marocan. Mai întâi e rândul darurilor tradiționale de mirodenii, sare și zahăr, al mătăsurilor și sfeșnicelor din alamă, al felinarelor din fier filigranat și al covoarelor țesute de mână, din Atlasul Mijlociu, care sunt trimise sultanului ca tribut de către triburile berbere. Regele acceptă toate aceste lucruri cu nedisimulată recunoștință, complimentând frumusețea lucrului de mână al femeilor berbere. Căldărarul se umflă în pene de mândrie, dar pe mine mă trece un soi de grijă inexplicabilă. În afară de câinii personali ai regelui, nu am văzut animale perindându-se prin acest palat elegant, cu servitori în livrea, scaune aurite și covoare scumpe…

– Și acum, un dar special, spune el. Bate din palme și iată că apar struții, trecând în goană pe lângă îngrijitorii lor, cu gâtlejurile unduindu-se și cu ciocurile deschizându-se și închizându-se răutăcios. O femeie îmbrăcată într-o rochie de mătase verde stă prea aproape, și strigătul ei în momentul în care o pasăre o ciupește face ca întregul cârd să izbucnească în țipete ascuțite, în timp ce gâturile păroase li se umflă amenințător. Apoi, încep să bată din aripi și din picioarele lor mari înzestrate cu gheare și se dezlănțuie iadul. Curtenii încep să o ia la fugă pe orice ușă găsesc. Îl văd chiar pe unul care dă o draperie la o parte și iese pe fereastră.

Privesc spre rege și observ că nu mai poate de râs. O salvează pe biata femeie și alungă pasărea care o ataca. În cele din urmă, sunt chemate gărzile, iar struții sunt strânși într-o anticameră și apoi duși într-unul dintre parcurile regale, lăsând în urma lor covoare

stropite, picioare ciupite și o duhoare grozavă care plutește în aer. Ceremonia de primire ia capăt brusc.

Întorcându-mă mai devreme decât m-aș fi așteptat în camera mea, surprind o siluetă fugară la ușă. Aceasta se întoarce, mă vede, și o ia la fugă în sens opus pe coridor, însă nu înainte de a putea distinge trăsăturile unghiulare, neprietenoase, ale lui Samir Rafik. Examinez încuietoarea, cu inima bătându-mi în piept. E doar puțin zgâriată, dar intactă. Când potrivesc cheia de fier în ea, se deschide fără probleme. În cameră este o liniște suspectă.

– Momo? Amadou? șoptesc.

Aud un scârțâit, apoi ceva sare în direcția mea de pe baldachin și maimuța îmi aterizează pe umăr. Un chip apare de deasupra baldachinului, cu o privire solemnă.

– Ne jucam doar, spune Momo și, balansându-se peste marginea cadrului baldachinului, coboară la fel de ușor ca o maimuță pe una dintre coloanele patului.

– E atât de plictisitor să stai închis aici și să trebuiască să păstrezi tăcerea tot timpul. De ce nu am voie să ies afară? Ai spus că se vor schimba lucrurile când ajungem în Anglia. M-ai mințit!

– Știu, îmi pare rău, Momo, îi spun, cu o privire nefericită, așezându-mă pe pat. Mai rezistă puțin. Nu trebuie însă să faci zgomot și nici să deschizi ușa nimănui în afară de mine. Înțelegi, nu-i așa?

– Cineva a bătut la ușă mai devreme.

– Probabil că era un servitor care venise să facă curat în cameră. Le-am spus că mă voi ocupa eu singur de asta și că mai bine lasă ușa închisă, pentru că maimuța mea mușcă.

– Pot și eu să mușc, spune Momo, dezvelindu-și dinții și chicotind. Amândoi putem să mușcăm, nu-i așa, Amadou?

Cei doi își arată unul celuilalt dinții ca într-o pretinsă întrecere, înfățișând o îngrijorătoare imagine în oglindă, cu gingiile dezgolite și cu capetele mișcându-li-se. Încep să mă tem că, dacă îl mai las multă vreme aici pe băiat cu maimuța, are să îmi fie greu să fac diferența între ei.

– Să nu deschizi ușa nimănui, îi spun din nou. Nici măcar dacă spune că aș fi eu.

– Dar de ce ar face cineva una ca asta?

– Nu știu, recunosc eu, dar pur și simplu nu deschide ușa.

– Și dacă e vreun incendiu, vreo inundație sau altceva?

– Nu o să fie cazul.

– S-ar putea să fie, nu e imposibil.

– Da, s-ar putea întâmpla, dar sunt șanse foarte mici să se întâmple. În plus, dacă se va întâmpla una ca asta, o să te salvez, spun eu oftând.

– Promiți?

– Promit.

– Ai promis și că vom fi în siguranță, odată ce ajungem în Anglia, îmi amintește el cu o logică imaculată.

– Momo, fac și eu ce pot.

Are însă dreptate să mă bată la cap, făcându-mă să mă simt vinovat. Oftând, scot la iveală încă o dată bucata de hârtie și citesc adresa pe care mi-a găsit-o Daniel. Deși nu îmi face mare plăcere, este ceva ce trebuie făcut.

Luând brusc o hotărâre, în după-amiaza aceea îl caut pe unul dintre servitori și îl întreb cum aș putea trimite o scrisoare.

– Pentru stăpânul tău? mă întreabă el sceptic.

Eu mă uit urât la el. În mod evident, nu crede că unul ca mine știe să scrie. Poate va crede că e din partea ambasadorului, ceea ce e și mai bine.

– Da, la Golden Square.

– Pentru câțiva bănuți, pot trimite un băiat cu ea până acolo, sau ai putea lua o lectică și să o înmânezi în persoană. Nu e departe, în jur de un kilometru jumate.

Nu avem voie să ieșim din palat, dar un kilometru jumate aș putea să parcurg de îndată pe jos. Mi-ar lua cam zece minute, și chiar mai puțin, dacă grăbesc pasul, în loc să iau una dintre lecticile acelea caraghioase. Aș putea fi înapoi într-o jumătate de oră și aș putea pleca în timp ce ben Hadou și ceilalți își fac siesta. Nimeni nu are să știe. Aflu de la servitor pe unde trebuie să o iau, apoi mă întorc la mine în cameră să mă schimb de papucii de ceremonie, luându-i pe ai mei și aruncându-mi un burnuz închis la culoare pe umeri. Îmi ridic și gluga și mă privesc în oglindă. Par o figură destul de comună, dacă e să nu iei în seamă pielea mea închisă la culoare, dar în această privință nu am ce face.

Parcurg repede strada largă, cunoscută sub numele de King's Street, și înainte de a ajunge la Holbein Gate, o iau la stânga spre St James's Park, mergând cu capul plecat și cu mâinile ascunse în mantie. Chiar și așa, atrag priviri curioase, probabil datorită pasului meu grăbit, de vreme ce în jurul meu toată lumea merge încet, bucurându-se de priveliștea elegantă și amuzându-se de păsările

care alunecă în timp ce traversează lacul înghețat, în încercarea de a găsi un ochi de apă neatins. Doamne, dar frig mai e! Îmi văd răsuflarea transformându-se în norișori de aburi în timp ce drumul mă poartă printr-un parc cu căprioare. Animalele care se aplecau adineauri spre iarba înghețată își ridică acum capetele și mă privesc prudent. Îmi dau seama că și arcașii se apropie cu la fel de multă grijă ca mine ca să omoare câte una, pentru a o face să ajungă pe masa regelui, așa că nu e de mirare că sunt atât de precaute. Sunt convins că, dacă fac o mișcare bruscă, o iau la sănătoasa de-a lungul parcului, ca niște gazele. Merg încet și ocolesc zona, simțind o oarecare empatie față de ele, căci așa-zisa lor libertate nu există în realitate. Și eu, și ele aparținem unor oameni puternici, și viața noastră poate ajunge la capăt în orice clipă, în funcție de dorințele acestora.

Ajung pe o alee pietruită care mă poartă prin niște ronduri frumușele de grădină, iar de acolo, pe o stradă largă, mărginită din plin de trăsuri și de tot felul de vehicule în mișcare. Strecurându-mă printre oameni, cai, lectici și trăsuri, ajung în celălalt capăt și continui să merg spre nord pe străduțele înguste, așa cum mi s-a spus. Zona devine din ce în ce mai murdară și mai rău-famată, e înțesată de gunoaie și miroase groaznic a bălegar. Lichide cu miros înțepător se scurg în canale, iar duhoarea pătrunzătoare e destul de ușor de recunoscut. Mă gândesc la faptul că tăbăcăriile din Fez miros mai frumos decât zona asta. Cu siguranță, am rătăcit drumul. La intersecție, un rândaș examinează un cal, să vadă ce e cu o potcoavă sărită.

– Îmi cer scuze, domnule, încep eu, și el ridică capul mirat, îndreptându-se de mijloc. Puteți să îmi spuneți cum ajung la Golden Square?

– E fix la nord de Soho, îmi răspunde el arătând spre o porțiune de teren neconstruit, plină de moloz. Mergi în continuare pe James's Street, treci de vechea moară, apoi prin Dog Fields, până dai peste un loc unde se construiește mult. Înseamnă c-ai ajuns.

Câteva case înalte se ridică mândre printre altele pe jumătate terminate, în timp ce altele au doar fundația gata. Îți poți da seama că atunci când vor fi terminate, zona va fi una impresionantă. Momentan însă, nu e nimic poleit cu aur pe aici, și nici nu există o piață propriu-zisă, ci seamănă mai mult cu cea cunoscută la noi sub numele de Sahat al-Hedim. Găsesc adresa de pe hârtie și mă apropii de ușa cu numărul 24. Afară, spânzură un clopoțel – un semn rău pentru un musulman devotat. Trag de el. Nu vine nimeni

să deschidă ușa, pentru o bună bucată de timp, dar apoi, aceasta se crapă ușor și cineva scoate capul afară.

– Livrările de cărbune se fac în spate, îmi spune femeia înțepat și îmi închide ușa în nas. Când îmi dau, în sfârșit, seama de neînțelegere, bat cu putere la ușă. De această dată, ușa se deschide larg.

– Ți-am mai spus o dată că…

Acum, îmi introduc piciorul în deschizătura ușii. Ea se holbează la mine confuză, se uită în jos și îmi vede piciorul.

– Întinde-o de aici, cerșetor negricios! strigă ea revoltată.

– Uite care e treaba, am ceva de discutat cu acest domn, îi spun arătându-i hârtia, pe care ea o privește lung, fără a înțelege ceva.

– Ajutor! Hoțul, criminalul! strigă ea apoi.

Simt cum niște brațe mă înșfacă pe la spate și mă țintuiesc la pământ. Atacatorul meu încearcă să îmi pună un genunchi pe piept ca să mă țină la pământ, însă eu mă răsucesc și mă rostogolesc departe de el, prinzându-i piciorul și trântindu-l la pământ. Acesta începe să înjure și se căznește să se ridice. Și stăm așa acolo, trăgându-ne sufletul în aerul rece, privindu-ne precaut. Deși e încă un băietan, e puternic ca un taur.

– Nu sunt nici hoț și nici criminal. Doar că îl caut pe un anumit domn Andrew Burke.

Femeia iese pe trepte.

– Păi de ce n-ai zis așa?

E roșie la față și uscată, și poartă un șorț pătat peste o rochie groasă din barchet.

– Asta e casa domnului Burke. Hai, Tom băiete, fii bun și du-te acum, spune ea încruntată, făcându-i semn băiatului să o șteargă.

Tom pare dezamăgit, ca și cum ar fi sperat că mai era rost de ceva bătaie.

– Și este acasă domnul? insist eu.

– Spune-mi despre ce e vorba.

– Din păcate, îi pot spune asta doar domnului Burke.

Femeia strâmbă din buze.

– Așteaptă aici.

Trec câteva minute bune după ce închide ușa, dar, în cele din urmă, un bărbat iese din casă. Nu este așa cum mi-l închipuisem, căci e aproape la fel de gras ca marele vizir și are o barbă lungă și neagră.

Pare și el la fel de buimac când mă vede.

– Cu ce vă pot ajuta? întreabă el și apoi, dintr-odată, pare să înțeleagă. Aaa, trebuie că vii din partea ducesei.

– Nu știu nici o ducesă, spun eu dând negativ din cap.

– Preastimata ducesă Mazarin?

Dau din nou din cap că nu și încep să vorbesc, dar mă întrerupe:

– Extraordinar, ești leit negroteiul ei. Atunci trebuie că ești aici în legătură cu stofa de serj a domnului Qallaah?

– Nu, sunt aici pentru…

– Așadar, nu ești omul negustorului sirian și nu ai venit să iei stofa pentru livrea?

Înainte de a mai fi supus la alte întrebări, încep să vorbesc repede:

– Nu, domnule, eu vin din Maroc în legătură cu o problemă ceva mai delicată. Oare am putea discuta despre ea înăuntru?

– Maroc? Ce treabă ar putea avea un cioroi din Maroc cu mine?

– Vin din partea domnișoarei Alys Swann.

– Cine?

În mod evident, lucrurile nu merg așa cum mi-am închipuit.

– Aăăă… logodnica dumneavoastră.

– Logodnică? întreabă el oripilat. Domnule, nu am nici o logodnică, greșiți. Aaa, olandeza, continuă el după o pauză. Dar desigur nu am văzut-o niciodată și am înțeles că doamna a pierit pe mare.

– De fapt, domnule, nu s-a întâmplat așa.

Îi explic cum stau lucrurile și văd cum rămâne cu gura deschisă.

– Cum, Doamne iartă-mă, m-ai găsit, și pentru numele lui Dumnezeu, ce te aștepți să fac?

– Negustorul Daniel al-Ribati mi-a dat adresa dumneavoastră, îl informez pe un ton sever.

– A, evreul, desigur, spune el, schimbându-se la față. Am făcut ceva afaceri împreună de-a lungul timpului. E un om cumsecade, în ciuda… Ei bine, nu contează, îmi pare rău pentru sărmana femeie, dar, crezând-o moartă, mi-am găsit o altă mireasă. Suntem căsătoriți de trei ani. Avem deja doi băieți, așa că vedeți, problemele domnișoarei Swann nu mă mai privesc, continuă el, făcând un gest larg cu mâinile.

– Și fiul ei?

– Ce ar putea face noua mea soție cu bastardul unui rege păgân sub acoperișul ei? Nu suntem casă de caritate pentru copii găsiți! O zi bună, domnule!

De data aceasta ușa se închide definitiv.

Trebuie să recunosc că îmi simt inima mai ușoară, fără un motiv anume, în timp ce mă întorc pe același drum, la White Hall. Oare sunt egoist că mă bucur de faptul că acest postăvar dizgrațios nu joacă nici un rol în viitorul lui Momo? Cât despre ideea că Alys ar fi putut fi căsătorită cu o asemenea brută… Ei bine, poate că ar fi avut o viață mai ușoară decât la curtea marocană, deși ar fi fost doar un alt fel de prizonieră aici.

Dar acum ce se va întâmpla cu Momo? Nu știu ce să fac.

Capitolul 32

Zilele trec, încărcate de alte întâlniri enervante cu funcționari publici și politicieni care se învârt în jurul subiectului Tanger. Discuțiile nu sunt purtate cu prea mare tragere de inimă, iar ben Hadou este evaziv. În mod evident, sunt o pierdere de vreme pentru toată lumea, și de-abia mă pot abține să nu mă fâțâi sau să nu trag temeinic la aghioase, în timpul lor. Nu servește nimănui la nimic. Unul dintre consilieri ajunge să spună chiar că, din partea lui, putem foarte bine să păstrăm nenorocitul de Tanger.

– Poate că regele insistă că e nestemata cea mai de preț din coroana lui, dar nu putem continua să fortificăm un avanpost atât de îndepărtat. E un cuib de papistași, care seacă grozav resursele țării, asta în condițiile în care prin vistieria statului cam fluieră deja vântul. În situația de față, adoptăm măsuri de austeritate. Până și regele își ia de la gură, iar soția lui… ei bine, își mai reduce din cunoștințele de gen feminin.

Dacă sperasem să îl văd pe rege la una din aceste întâlniri, aveam să fiu dezamăgit. După întâlnirea mea întâmplătoare de la început, l-am spionat doar de la distanță. Apoi, ni s-a spus că era plecat la vânătoare. Ben Hadou s-a arătat dezamăgit că nu a fost invitat și el. După câteva zile de stat în palat, vorbește cu nostalgie despre călărie. Unul dintre curteni sugerează că am putea aranja să împrumutăm niște cai din grajdurile regelui, pentru ziua respectivă, și să mergem la plimbare prin Hyde Park. Căldărarul vede imediat în asta o ocazie de a face impresie. Îl invită pe curtean și pe toți cei care doresc să ne însoțească, să vadă o „fantezie“ marocană.

– O să le arătăm ce înseamnă o cavalcadă adevărată, îmi spune cu satisfacție, trimițându-mă apoi să mă schimb în hainele potrivite pentru așa ceva.

Mă întorc purtând o haină albă, niște șalvari de bumbac și niște *babouches*, precum și un burnuz aruncat pe umăr. Ben Hadou coboară, aranjat tot în portocaliu și roșu, cu o tunică strâmtă purtată peste o cămașă din batist cu mâneci clopot, o mantie stacojie extravagantă, cizme roșii din piele și un turban presărat cu pietre prețioase. Arată minunat, ca un prinț din *O mie și una de nopți*.

– În numele lui Allah, Nus-Nus, asta e tot ce ai mai bun? spune el țâțâind dezaprobator, când mă vede.

– E tot ce am.

– Ei bine, nu e destul de bun. Asta e șansa noastră să le arătăm englezilor din ce aluat sunt făcuți marocanii.

Se apropie de mine. E cu mult mai scund decât mine, dar asta nu pare să îl impresioneze, căci trimite un servitor să-mi aducă alte haine. Nu peste multă vreme, mă trezesc îmbrăcat în nuanțe de albastru și verde, brodate din belșug cu fir de aur, care mă fac să arăt cum nu se poate mai splendid, deși pantalonii sunt incomod de strâmți.

Pentru fiecare din cei șase oameni ai lui, pe care Căldărarul îi consideră a fi cei mai buni călăreți, adică el, Sharif, doi veri ai sultanului, Samir Rafik și eu însumi, sunt procurați armăsari din grajdurile regelui. Caii sunt o frumusețe. În mod evident, regele Carol se pricepe la cai de rasă. Hamza, îmbrăcat ceva mai modest, aduce lăncile pe care ben Hadou trebuie să le fi împachetat și transportat tocmai în acest scop. Simt un oarecare disconfort în a-l vedea pe Rafik acolo și, preț de câteva clipe, simt cum mă ia cu rău de la stomac. Ei, măcar nu rămâne la curte să își poată băga nasul pe unde nu trebuie, în lipsa mea.

Hyde Park e minunat. Este o întindere vastă de verdeață în mijlocul orașului, plină de oameni pe jos sau călare. Până când zona este pregătită pentru sosirea noastră, s-au strâns deja mai mult de o sută de gură-cască, așa că trebuie să le oferim un spectacol. Mergem la galop încoace și încolo, solicitând caii până ajung lac de sudoare și aruncându-ne lăncile spre o țintă folosită de arcași, pe care o străpungem atât de des, încât mulțimea ne ovaționează minute în șir. Apoi, ne întrecem în perechi, aruncând și prinzându-ne reciproc sulițele, în uralele spectatorilor. Ne simțim tare bine să facem ceva ce ne solicită fizic, după timpul petrecut înăuntru la White Hall, așa că mă avânt cu însuflețire, plin de euforie, ridicându-mă semeț în șa și controlând calul doar folosindu-mi genunchii în timp ce îmi etalez sulița cu o plăcere sălbatică. Când mă întorc pentru

a o arunca, văd că formația s-a schimbat și că mă aflu în fața lui Rafik, care îmi arată dinții și își aruncă lancea intenționat cu o fracțiune de secundă mai repede. Aceasta se îndreaptă spre fața mea și, dintr-odată, totul în jurul meu pare să încetinească. Singurul lucru la care mă pot gândi este că nici o altă ocazie nu ar fi la fel de bună pentru a asasina pe cineva, aparent accidental, decât această fantezie inocentă pusă în scenă departe de casă.

Dintr-odată, totul se transformă în haos, și următorul lucru pe care îl conștientizez este că mă prăvălesc la pământ cu mare zgomot și că totul se întunecă în jurul meu. Mă chinui să mă mișc, dar nu o pot face, și încep să mă întreb dacă așa se moare, în timp ce te joci în fața unui public străin. Percep un adevărat balamuc în jur: femei țipând, bărbați strigând, cai bufnind și pufnind. Apoi aud un zgomot de parcă s-ar fi rupt ceva chiar lângă urechea mea și văd din nou cum se luminează totul. Ben Hadou stă aplecat deasupra mea cu lancea într-o mână și cu mantia mea în cealaltă. Mantia e ruptă acolo unde a fost străpunsă de sulița care m-a doborât de pe cal și m-a țintuit la pământ.

– Ești un om norocos, Nus-Nus!

Mă ridic încetișor în capul oaselor. Îmi țiuie urechile și nu pot gândi clar. Privesc în jos, dar nu văd nici urmă de sânge. Îmi mișc fiecare picior, apoi fiecare braț. Nu pare să fie nimic rupt. Mă ridic cu grijă în picioare și stau așa, clătinându-mă puțin, în timp ce turbanul mi se desface, și pânza din care e făcut îmi cade în jurul feței.

– Doamne, ce monstru! țipă o femeie.

– E un șarpe?

– Cred că e de-a dreptul un leviatan[1]!

Toți urlă ca o haită de hiene, îngrămădindu-se în jurul meu, râzând și strigând la unison.

– Acoperă-te, omule, îmi spune Ben Hadou, înmânându-mi burnuzul.

Plin de rușine, îmi strâng mantaua pe lângă corp și îmi ascund goliciunea descoperită de pantalonii rupți.

Dintr-odată, emisarii marocani devin subiectul predilect de discuție în oraș. Femeile chicotesc ascunse în spatele evantaielor, când ne văd, bărbații ne iau de mână și ne felicită pentru spectacol. Suntem bombardați cu invitații la cină, prânz, petreceri cu jocuri

[1] Monstru biblic distructiv, căpcăun (n.tr.)

de cărți, însă ben Hadou le refuză pe toate cu o politețe glacială. Îmi arată o reclamă ambulantă pe care cineva a lăsat-o pe acolo. Este o caricatură obscenă în care este înfățișată fantezia, cu noi, înșirați exotic, purtând haine lungi și turbane, dintre care cinci stau cu sulițele pregătite, iar cel de-al șaselea este înarmat doar cu propriul mădular negru enorm…

– Ce crezi că ar spune sultanul Moulai Ismail despre asta?

Eu îl țintuiesc cu o privire lugubră, căci o astfel de întrebare nici nu are nevoie de răspuns.

I-am spus deja Căldărarului despre bănuiala mea că Rafik a încercat să mă ucidă, însă el m-a luat în derâdere.

– În văzul curții engleze? Pur și simplu nu ai fost atent, și acum ne-ai făcut pe toți de râs. Singurul lucru bun aici e că regele nu a fost prezent, ca să asiste la un asemenea spectacol vulgar.

Deschid gura să îi spun că propria lui vanitate a dus, în mod indirect cel puțin, la acest rezultat. Dacă nu m-ar fi silit să port haine care îmi sunt mult prea mici… Nu are însă rost să continui discuția.

Mai târziu, în cursul acelei după-amiezi, sosește o nouă invitație.

– Ducesa de Portsmouth ne invită la cină, spune el cu satisfacție. Asta am și așteptat. Louise de Kéroualle este principala amantă a regelui și are o influență considerabilă nu doar aici, ci și la curtea franceză. Fără îndoială, va veni și regele.

Așadar, refuzul numărului din ce în ce mai mare de invitații a fost o tactică, până la urmă, iar acum am putea cina cu regele Angliei.

În seara următoare, ne adunăm în extravagantele apartamente ale ducesei, de la palat. În timp ce așteptăm în anticameră să fim primiți, ne uităm lung prin jur la pereții decorați cu tapet, ale cărui flori sunt pictate de mână, la decorațiunile din gips aurit și la tavanul meșteșugit pictat, la dulapurile din lac chinezesc, la paravanele cu decorațiuni atât de elaborate, la oglinzile venețiene și la vazele din argint filigranat, la ceasurile franțuzești înalte și la statuile cu siluete dezgolite, care își acoperă mijlocul cu mici bucăți de material.

– Nu prea văd semne de austeritate pe aici, îi spun lui ben Hadou, iar el schițează un zâmbet.

Dacă anticamera era bogat decorată, sala de bal enormă în care suntem conduși de sclavii în livrele îți taie răsuflarea prin opulența ei. Scaune acoperite cu damasc, cu brațele și picioarele poleite din belșug cu aur, tapiserii strălucitoare pe pereți, o sumedenie de

sfeșnice masive din argint pur, tablouri în rame de aur, covoare turcești groase, cupe și carafe de cristal, candelabre cu sute de lumânări aprinse. În plus, femeile… Părul pudrat, strâns în coafuri înalte în vârful capului, le sclipește de bijuterii, atârnând de altfel și în urechile lor, la gât și la încheieturi, răsărind dintre minunații lor sâni durdulii.

E greu de ales unde să mă uit, fără a fi indecent, așa că îmi mut atenția asupra bărbaților, care arborează o paletă coloristică mai sobră, cu costume de un roșu-stacojiu, cu gulere și manșete albe ajurate. Aceștia se dovedesc însă a fi muzicienii francezi, de-abia sosiți de la curtea lui Ludovic al XIV-lea, de la Versailles, pentru a interpreta, după cum îmi explică ei, cele mai recente creații ale domnului Marin Marais, muzicianul curții Regelui Soare, care nu au fost încă publicate și reprezintă, astfel, ultimele noutăți.

Ben Hadou își croiește drum prin sală alături de o femeie blondă cu ochi melancolici și o siluetă generoasă, plină de diamante și perle, precum și de atâta material cât poate încape în magazinul unui postăvar, care bănuiesc că e gazda noastră, ducesa de Portsmouth. Privesc cum muzicienii se instalează în nișa lor, cu oboaiele lor și cu câteva instrumente din lemn cu șapte coarde, ceva între o chitară spaniolă de mari dimensiuni și un *rabab* marocan. Cu o mișcare molatecă de arcuș, dirijorul lor smulge o notă melancolică instrumentului, apoi, împreună cu orchestra lui, înalță o melodie răsunătoare, ale cărei note de bas îți reverberează până în oase. Oboaiele și clavecinul amplifică sunetul, în timp ce eu mă pomenesc transportat de sunetul înălțător. Mă sperii de moarte când simt o mână care mi se așază pe braț, în timp ce degetele îmi strâng ușor mușchii.

– Vino să stai lângă mine, domnule.

Mă întorc și dau peste femeia care îl însoțise pe rege în marele salon unde admirasem pictura cu Sfânta Fecioară, în prima zi a vizitei noastre. Aceasta îmi zâmbește șăgalnic și mă conduce spre celălalt capăt al mesei, în partea opusă față de gazdă.

– Nu, nu, strigă aceasta. Trebuie să stea aici, între mine și Lady Lichfield.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Louise, nu îl poți așeza lângă micuța Charlotte. Sărmana nu va ști ce să facă cu el. Eu însă voi avea mare grijă de el, spune ea, împletindu-și brațul cu al meu și ținându-l lipit de al ei.

– O să îmi strici așezarea la masă, Eleanor! spune ducesa de Portsmouth, strâmbându-se.

– Ei, puțin îmi pasă!

Peste umărul lui Eleanor, văd cum chipul rotofei al gazdei noastre se înnegurează înainte de a-și regăsi masca socială și de a-și chema oaspeții la masă, cu o veselie prefăcută.

– Îmi va face plăcere să stau lângă tine, Eleanor, spun, făcând o reverență tovarășei mele.

– Cred și eu că așa va fi, dar pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi Nelly. *Eu, una*, nu țin la etichetă, spune ea, privindu-mă curioasă.

– Ăăă, eu sunt Nus-Nus, curtean al, ăăă, sultanului Moulai Ismail al Marocului, spun cu voce scăzută.

Sper că nu am jignit-o pe gazda noastră.

– Nu-ți face griji cu Squintabella.

– Squintabella?

– Ambasadorul venețian a tot lăudat-o pe Louise când a văzut-o pentru prima oară, spunându-i *bella, bella*. „Mai degrabă Squintabella[1]“, am spus eu puțin cam prea tare. Nu prea ne suportăm, spune ea, chicotind la propria glumă și aplecându-se spre mine. Din păcate, porecla i-a rămas, și asta și merită. E o vacă plină de ifose. A venit aici ca spioană a regelui Franței, să știi. Cu toate acestea, lui Charlie îi plac un pic francezii, dacă mă înțelegi. Atunci când eu îi arunc o privire nedumerită, ea continuă. Și mai e și plătită pentru asta, după cum poți bine vedea, spune, fluturându-și o mână. În ceea ce o privește pe doamna ducesă, tu ești doar o curiozitate trecătoare, căci nu avem prea multe ocazii să vedem sclavi negri îmbrăcați frumos și invitați la cină, deși eu nu judec niciodată lumea după înfățișare. După cum spunea doica mea, „În ziua Judecății de Apoi, vom vedea cine are dosul mai negru!“, *Eu, una,* consider că o piele mai măslinie face un bărbat mai frumos. Trebuie doar să îl vezi pe Charlie, ca să îți dai seama de asta. Acum, Hortense (ca să știi, asta e ducesa Mazarin) are un negru solid, așa ca tine, dar Mustafa este atât de închis la ten, încât nu prea are ocazia să stea cu noi la masă, din păcate. Cât despre Hortense, să zicem că e o figură. A pus mâna deja pe două dintre persoanele aflate în această încăpere (și niciuna dintre ele nu este bărbat!), plus regele, și sunt convinsă că are trecere și la Mustafa din când în când (Dumnezeu

[1] *To squint* înseamnă a se uita cruciș, în limba engleză, în original (n.tr.)

mi-e martor că și mie mi-ar plăcea!), deși se spune despre el că ar fi eunuc, spune ea făcând un gest cu degetele, ca un foarfece, în caz că nu am înțeles ce vrea să zică.

– Un eunuc?! Cum se poate una ca asta? spun încetișor.

Nelly izbucnește într-un hohot sănătos de râs.

– Of, Doamne, nu prea știi multe lucruri, nu-i așa? Nu boașele-l fac pe bărbat, căci mai sunt o grămadă de moduri de a ajunge la același rezultat, nu doar cele care sunt la mintea cocoșului. În plus, în ziua de astăzi poți să obții remedii pentru orice, numai să cunoști pe cel mai mare dintre șarlatanii care-și spun „doctor".

– Șarlatani?

– Păi, nu sunt toți o apă și-un pământ? Doctori, chirurgi, șarlatani, pungași, vraci. Mă gândesc că numele lor depinde de suma de bani pe care le-o dai.

– Și sunt doctori la Londra care declară că pot vindeca, ăăă, impotența?

– Sigur că sunt, dragule, deși nu pot înțelege de ce ai avea nevoie să întrebi una ca asta, așa mare și puternic cum ești. Umblă vorba peste tot în Londra despre cât de înzestrat ești.

Hohotele ei de râs îi atrag atenția lui ben Hadou, care se uită urât la ea, apoi la mine, cu un aer dezaprobator.

– Ăăă, regina mea m-a însărcinat să îi caut diverse leacuri, cât timp mă aflu la Londra, așa că îmi poți recomanda pe cineva?

– Despre ce fel de leacuri e vorba?

– Ei bine, își face griji să nu îmbătrânească prea repede…

– Cele mai bune remedii pe care le cunosc sunt un hohot bun de râs și o hârjoneală zdravănă. Cele care strâmbă din nas la așa ceva ajung să arate ca niște mere zbârcite.

Nu pot decât să zâmbesc, stilul ei direct fiind încântător.

– Nu cred că împărăteasa ar fi prea fericită dacă m-aș întoarce în Maroc înarmat doar cu *acest* sfat.

– Mai bine ai sta de vorbă cu oamenii de știință. Mergi și vorbește cu domnul Evelyn, uite-l acolo, îmi spune ea, arătându-mi-l pe domnul cu nasul lung, care i-a sugerat lui ben Hadou să mergem la o plimbare călare prin Hyde Park. Sau poate cu bunul meu prieten, domnul Pepys, care știe cum să se distreze.

Acesta e un tip jovial, care se prăpădește de râs auzind spusele femeii de lângă el.

Mi-i arată pe toți cei așezați la masă, îmi spune numele lor și îmi dă câteva informații despre fiecare, ca să le țin minte. Doamna

așezată de cealaltă parte a ambasadorului este Aphra Behn, și scrie piese de teatru. La un moment dat, a fost spioană pentru olandezi. Băiețelul este fiul lui Louise, Carol, duce de Richmond. Tânăra și frumoasa femeie care poartă smaralde este Anne, Lady Sussex, fiica regelui și a ducesei de Cleveland, care a avut o aventură cu ducesa Mazarin, iar acum e încurcată cu un diplomat de la Paris. Următorul bărbat este ambasadorul francez, Paul Barillon d'Amancourt – „un mare favorit al doamnelor"–, și așa mai departe, până îmi face capul mare. Se pare că sunt prezenți câțiva dintre copiii monarhului, și îndrăznesc să îmi întreb tovarășa despre haremul lui, ceea ce o amuză grozav.

Capitolul 33

25 ianuarie 1682

A doua zi, ducesa de Portsmouth ne invită la ceai în apartamentele ei.

– Ar fi nepoliticos să o dezamăgim, având în vedere cât de amabilă a fost cu noi aseară, dar i-am promis regelui că îi vom arăta ce călăreți nemaipomeniți suntem, spune Ben Hadou, oftând din rărunchi.

– Dar, cu siguranță, un ceai cu doamna nu poate dura o zi întreagă.

Mă întorc la mine în cameră ca să mă schimb de haine și îi arăt lui Momo cum să proptească scaunul de ușă. Îi dau și pumnalul meu, ceea ce îi face mare plăcere. Îl învârte în fel și chip, mimând tot felul de lovituri, până îl prind de încheietura mâinii.

– E treabă serioasă, Mahomed. Rafik este un om periculos, care vrea să ne facă rău. Nu deschide ușa, iar dacă încearcă să o forțeze, înjunghie-l și fugi, auzi ce zic? Fă cât mai mult zgomot posibil.

– Amadou și cu mine o să îl alungăm, spune el râzând. Noi doi suntem mari războinici, nu-i așa, Amadou?

Micuța maimuță își dezvelește gingiile și face tumbe. Ăștia doi au format o alianță imposibilă.

Ar fi trebuit să iau în considerare ritualurile interminabile ale curții engleze. Mai întâi, timp de aproape o oră, așteptăm până se trezește ducesa, deși e trecut bine de ora unsprezece. Apoi, când suntem invitați înăuntru, o găsim încă *en déshabillé*, în timp ce trei doamne îi buclează părul lung și castaniu, și o dau cu ceruză venețiană pentru albirea tenului, nu doar pe față, ci și pe gât, pe brațe și pe generosul ei *décolletage*. Văd astfel de lucruri în harem,

în marea majoritate a timpului, dar ben Hadou devine foarte tăcut, așa cum face el când se forțează foarte mult să nu se dea de gol, și, în mod evident, îi vine tare greu să nu se holbeze la decolteul ei.

Își revine și face o reverență cât se poate de adecvată în fața ducesei, care nu pare deloc tulburată de faptul că doi bărbați străini au deranjat-o în timpul toaletei ei private, și mă prezintă ca fiind secretarul lui. Ea îmi oferă un zâmbet grațios și îmi întinde mâna.

– Cât de fericită sunt să te cunosc, domnule Nus-Nus. Chiar te rog să îmi spui Louise. Îmi pare *cu adevărat* rău că Eleanor te-a monopolizat întru totul aseară, dar sper că vei accepta scuzele ei. Mă tem că nu prea înțelege ce este acela *le bon ton*[1]. Nu este vina ei, desigur, că nu a fost crescută pentru viața de la curte.

„Domnul Nus-Nus." Cu acest titlu onorific, numele sună și mai ridicol ca înainte, mai ales dacă adaugi și un accent francez atât de simpatic. Mă aplec asupra mâinii ei, așa cum i-am văzut pe alții făcând, și ating cu buzele unul dintre multele inele pe care le poartă.

– Știu că v-am invitat la ceai, dar mi-am permis libertatea de a porunci să ni se aducă cafea, spune ea zâmbind. Știu cât de mult vă place, vouă maurilor, cafeaua. S-ar putea să nu fie atât de tare precum o preferați, dar constituția mea delicată nu-mi permite altceva, căci, altfel, ar crăpa inima în mine.

Doamnele ei se prăpădesc de râs. Ben Hadou și cu mine schimbăm priviri șocate, apoi ne facem comozi în scaunele care ne-au fost aduse, în timp ce un paravan ne separă de gazda noastră, și, pe când discutăm despre vreme, despre cum găsim Londra prin comparație cu cele două curți, de la Meknes și de la Versailles, despre moda feminină din Maroc și altele în aceeași direcție, încercăm să nu ne lăsăm distrași de foșnetul caracteristic al mătăsurilor și de zgomotul făcut de șireturile corsetului. Cafeaua e slabă și fără gust prin comparație cu cea de acasă, așa că e puțin probabil să facă pe cineva să își piardă sufletul. După cum bate nerăbdător din picior, Căldărarul, îmi dau seama, de-abia așteaptă să plece din acest loc plin de femei. Pe măsură ce trece timpul, răspunsurile lui devin din ce în ce mai scurte. În curând va trece și prânzul.

În cele din urmă, ducesa își face din nou apariția, încorsetată într-o rochie strâmtă de mătase galbenă cu mâneci albastre largi, despicate pentru a descoperi batistul fin de dedesubt, cu care pielea ei de o albeață nefirească pare să se armonizeze. Ben Hadou sare în

[1] Bun-gust, în limba franceză, în original (n.tr.)

picioare și anunță brusc că trebuie să plece, căci are o întâlnire cu regele.

– Vai, dar ar fi atât de crud să mă lipsiți astfel de o companie atât de încântătoare! strigă ea în timp ce mă ridic și eu, cu intenția de a pleca.

Observ că ceruza albă s-a crăpat în colțurile gurii, orientate în jos. Ceruza este fabricată din plumb alb, și încă din timpul lui Galenius este considerată o otravă. Oare de ce și-ar pune o femeie sănătatea în pericol aspirând la un model de frumusețe arbitrar?

Exclamația lui Louise este, probabil, ceva mai mult decât o simplă politețe de curte.

– Nus-Nus, tu vei rămâne aici cu doamna, spune însă imediat ambasadorul. Ne vom descurca și fără tine, continuă el, după care pleacă.

– Ei bine, bănuiesc că va trebui să mă mulțumesc cu secretarul ambasadorului, fără a pune la suflet ofensa aceasta, pufnește ducesa.

– *Jacob, viens*[1]*!* strigă ea înainte de a putea să răspund în vreun fel.

Un băiat apare de după un paravan oriental uzat. Dinții atât de albi îi ies în evidență, prin contrast cu tenul lui închis la culoare. Buclele lui negre au fost tunse scurt, descoperind un craniu rotund, african prin excelență. Acesta trage un pieptar de catifea peste volanele albe ale cămășii pe care o poartă și începe să se plimbe ca la paradă prin fața ei.

– *Ça va, madame*[2]*?* spune el, întorcându-se și văzându-mă, ceea ce îl face aproape să se împiedice.

– *Ici, petit, laissez-moi voire*[3], îi spune stăpâna lui, făcându-i semn să vină spre ea, ceea ce și face, deși privirea îi e țintuită tot timpul asupra mea, de parcă aș fi gata să îl bat, să îl mănânc sau poate ceva mult mai rău. Ducesa îi îndreaptă micul pieptar, îi netezește și îi aranjează volanele, după care îl mângâie cu afecțiune pe cap.

– *Très joli*[4]. Acesta este băiatul meu, Jacob. *Jacob, ici Monsieur Nus-Nus, de la court du Maroc*[5].

---

[1] Jacob, vino, în limba franceză, în original (n.tr.)

[2] Este bine, doamnă?, în limba franceză, în original (n.tr.)

[3] Stai aici, micuțule și lasă-mă să te privesc, în limba franceză, în original (n.tr.)

[4] Foarte drăguț, în limba franceză, în original (n.tr.)

[5] Jacob, acesta este domnul Nus-Nus, de la curtea din Maroc, în limba franceză, în original (n.tr.)

El începe să mă fixeze cu ochii mari.

– Semeni foarte mult cu unchiul meu, Ayew, spune el într-o Senufo perfectă.

– *Les bijoux, Marie*[1], spune Louise, pocnind din degete, în timp ce eu mă gândesc la ce mi-a spus băiatul.

Una dintre doamnele ei de companie aduce o casetă de bijuterii bogat ornamentată, iar ducesa o răstoarnă în poală, dând la iveală diamante și rubine de mărimea unui ou de rândunică, lanțuri de aur, broșe, diademe și brățări. Caută printre șiraguri întregi de perle până când găsește exact colierul dorit, și îl atârnă la gâtul băiatului, arătându-i apoi imaginea sa într-o oglindă de mână din sidef. Dintr-odată, mă pomenesc gândindu-mă la Momo și la cum ar fi savurat toate aceste nimicuri strălucitoare…

– Aveți copii, domnule?

– Nu m-am căsătorit niciodată.

– Nu asta v-am întrebat, *mais quel dommage*[2]. Ați fi avut fii frumoși, cred, ca Jacob.

Una dintre femei aduce o eșarfă galbenă și se agită cu toții, în încercarea de a o înnoda corect. Acestea o duc pe ducesă spre un scaun de lângă una din ferestrele care dau în grădina din curte și îi aranjează faldurile rochiei. Eu îl întreb pe Jacob de unde e, urmărind-o pe ducesă cu privirea.

El spune că e din satul vecin cu al meu, ceea ce mă surprinde mai puțin decât m-aș fi așteptat.

– Unchiul tău a fost Ayew Diara?

El dă energic din cap că da.

– A fost bunul meu prieten.

Umăr la umăr, eram de aceeași statură și construiți la fel. Lumea ne confunda deseori, cel puțin de la distanță. Lui îi plăcea să spună că arată mai bine decât mine. Neîndoielnic, era mai sigur pe el, mai ales cu fetele. Am fost împreună la vânătoare, la ceremonia de atingere a maturității, dar el mă lua peste picior pentru că iubeam muzica, și asta ne-a făcut să ne îndepărtăm.

– A fost un mare războinic, strigă Jacob, însă a plecat din sat și nu s-a mai întors.

Probabil că băiatul nu era mai mare decât Momo când eu și Ayew am fost răpiți. Are memorie bună, la fel ca mine, din

[1] Bijuteriile, Marie, în limba franceză în original (n.tr.)

[2] Dar ce păcat, în limba franceză, în original (n.tr.)

nefericire. Îmi amintesc cum tribul dușman care ne-a răpit l-a tras pe Ayew în țeapă și l-a lăsat acolo sub soarele dogoritor, după ce i-au tăiat pleoapele, buzele, nasul, urechile și organele genitale. S-au milostivit să îi lase limba, așa că strigătele lui ne-au bântuit o zi întreagă.

– Așa e, un mare războinic. Dar tu cum ai ajuns aici?

– Tribul din sud ne voia pământul, așa că ne-am luptat cu ei, dar au câștigat. Dintre cei aflați pe vasul celor cărora am fost vânduți, doar eu am supraviețuit, căci mama și fratele meu nu au reușit, spune el și chipul i se înnegurează.

Bătut, vândut și cumpărat, și încă de către semenii noștri. Vechea poveste.

Observ că intră un pictor în cameră, urmat de doi ucenici care duc un șevalet, vopsele și pânze. Acesta îi sărută mâna lui Louise, o complimentează pentru frumusețea ei de neegalat, apoi începe să facă ture între subiect și tabloul pe jumătate terminat, modificând câte ceva pe ici, pe colo și sporovăind în franceză. De la distanță, îmi aduce aminte de Amadou.

– Unde este sclavul negru? spune el dintr-odată, întorcându-se spre noi.

Jacob își târșâie picioarele, ocupându-și locul lângă doamnă. Artistul se tot plânge, ba că se văd prea mult mânecile, ba că nu sunt bune perlele, după care smucește capul băiatului și îl sucește într-o poziție care îl face să arate ca un obiect lipsit de viață.

– *Prends ça et ne bouges pas!*[1] spune el, în timp ce o cochilie mare, umplută până la refuz cu perle, îi este așezată băiatului în mâini.

– Sunt un simbol al bogățiilor din colonii, spune Jacob dându-și ochii peste cap.

– Nu mai vorbi!

Mă folosesc de asta pentru a mă retrage, făcând o reverență ducesei, zâmbindu-i șmecherește lui Jacob și îndreptându-mă spre ușă. În timp ce plec, arunc o privire spre portretul pe jumătate finisat. Artistul l-a înfățișat destul de bine pe Jacob, deși, dintr-un anumit motiv, a ales să nu reprezinte semnul de sclav al acestuia, însă femeia din tablou nu aduce deloc cu ducesa, căci e mai suplă și mai lipsită de expresie. Să fii slab și inexpresiv, asta se dorește pe aici? Dau din cap, amintindu-mi cât de îngrozită era Zidana

[1] Ia asta și nu te mișca, în limba franceză, în original (n.tr.)

să nu-și piardă formele, o teamă complet nefondată, de altfel. Femeile nu sunt niciodată mulțumite cu ce au. Dacă sunt grase, vor să fie slabe, dacă sunt slabe, vor să fie grase. Nu voi putea să le înțeleg niciodată.

Odată întors în apartamentele rezervate delegației ambasadorului, îmi dau seama că ceilalți au plecat de mult, alături de ben Hadou, la demonstrația de călărie. De vreme ce aceia dintre noi care nu călăresc trebuie să fi mers și ei acolo pe post de spectatori, până și podul e gol. Profit de ocazie pentru a-l scotoci temeinic, dar, după vreo oră, încep să fluier a pagubă. Trebuie să fi ascuns banii în altă parte, ca și bijuteriile. Sacul de piele nu mai e demult; fie l-au ars, fie s-au descotorosit de el în alt fel, împreună cu pergamentul brodat al lui Alys. Stăpânindu-mi un sentiment de disperare, fac un efort să mă concentrez asupra lucrurilor practice din prezent. Pe la bucătărie, reușesc să vrăjesc o cameristă să îmi dea niște pâine și carne gătită, după care mă retrag la mine în cameră.

– Amadou, eu sunt! Strig, în caz că e cineva care mă spionează și, câteva clipe mai târziu, aud zgomotul scaunului târât departe de ușă. Înăuntru, Momo și maimuța se reped asupra mâncării cu pofta celor care nu știu ce e teama, în timp ce eu mă frământ neîncetat, gândindu-mă ce să fac.

Când bate cineva la ușă, sar dintr-odată în sus, surprins. Îmi duc un deget la buze, apoi îl ridic pe Momo pe baldachinul patului. Deschizând larg ușa, îl găsesc pe Jacob afară, cu brațele pline de fructe și prăjituri pe care le-a șterpelit, fără îndoială, din apartamentele ducesei. Amadou își face loc imediat pe lângă mine cu coatele, mai interesat de mâncare decât de vizitator. Se cațără pe umărul meu, pentru a putea cerceta mai bine bunătățile, apoi înșfacă un măr și o prăjitură glazurată cât ai zice pește și face o ditamai săritura până pe baldachin, pentru a le putea da gata înainte să pot să i le iau înapoi, sporovăind și felicitându-se pentru reușita lui. Datorită aterizării lui în forță, baldachinul se rupe cu un zgomot înfiorător și maimuța, băiatul, bunătățile, precum și alte lucruri aterizează în pat. Pe podea se revarsă un torent de monede de aur. Momo își ia o alură vinovată preț de o clipă, după care începe să chicotească, văzându-mi expresia. Trebuie să fie aurul pe care mi l-a dat Zidana ca să îi fac cumpărăturile. Cu siguranță că Rafik și Hamza vor fi dezamăgiți de rezultatul furtului sacului de piele.

– Pe Maleeo! exclam și îl trag pe Jacob înăuntru, trântind ușa înainte ca vreun curios să poată privi în cameră. Apoi îi iau tava din

mâini, o așez pe masă și, aplecându-mă pe un genunchi, îl privesc în ochi pe băiat.

– Jacob, l-ai iubit pe unchiul tău, Ayew?

El își ia ochii de la Momo și de la Amadou, care stau tolăniți pe resturile baldachinului, și dă din cap în semn de încuviințare.

– Atunci nu trebuie să sufli o vorbuliță nimănui despre ce ai văzut aici. Jură pe Maleeo, și pe Kolotyolo, și pe spiritele înaintașilor tăi.

– Jur, spune el cu ochii mari, atingându-și fruntea, apoi pieptul.

– Bun. Vino aici, Momo. Acesta este vărul meu, Jacob.

Momo își șterge solemn niște glazură de pe cămașă și întinde mâna.

– Mă bucur să te cunosc.

Cei doi se privesc încântați și se creează imediat o legătură între ei, așa cum se întâmplă adesea la copii, în timp ce eu strâng aurul, destul de ușurat. Nu e tot aici, însă poate că e mai bine așa, altfel Rafik s-ar fi întrebat de ce fac atâta caz de un sac vechi de piele.

– Mai avem, Momo?

El scutură din cap cu putere.

– Mă jucam doar cu el. Eu eram regele, iar Amadou era sclavul meu.

Facem curat prin cameră și punem la loc baldachinul cât de bine putem. Apoi îi explic în parte lui Jacob care este situația noastră. Văd cum îi strălucesc ochii la gândul că e părtaș la conspirația noastră. Se dovedește a fi un băiat plin de resurse.

O oră mai târziu ne admirăm opera.

– Nu îți putem schimba culoarea ochilor, spune Jacob pe un ton critic, iar părul tău arată foarte bine, în ciuda noii lui culori.

Găsesc o legătură de cap de rezervă și îi arăt lui Momo cum să își facă un turban din ea. Îi iese perfect din a treia încercare. Nu are nici patru ani, îmi spun plin de uimire. Mie mi-a luat luni de zile, și aveam nouăsprezece ani…

Momo este încântat de joc. Se admiră în oglindă, pozând în fel și chip, comparându-și tenul lui măsliniu cu al meu, apoi cu al lui Jacob, după care se declară cât se poate de mulțumit.

– Vezi numai să nu te speli, căci atunci, semnul în formă de alună o să se dezlipească, îi spun pe un ton sever.

El râde fericit.

– Urăsc să mă spăl!

– Ține ochii în podea și nu te uita la oameni. Un paj de culoare cu ochi albaștri iese în evidență.

– Ar fi bine dacă nu ai vorbi, adaugă Jacob. Engleza ta e mult prea bună.

Momo îi aruncă o privire rugătoare lui Amadou, care mănâncă ultimele resturi din colțul unde ne-am retras.

– Pot să îl iau cu mine?

– Îmi pare rău, e prea cunoscut, iar lumea ar face legătura între el și tine, îi spun eu, dând din cap dezaprobator. Sper să nu avem nevoie de deghizarea asta pentru prea mult timp.

Preț de o clipă, buzele îi tremură, apoi își revine.

– E un joc bun, spune el, ca și cum ar încerca să se autoconvingă de asta. O să mă prefac că sunt mut, ca bătrânul Ibrahim.

– Poate vrei să îți tai limba, ca să fii mai convingător? îl întreb pe un ton grav și mă prefac că i-o înșfac, când apare printre buze.

El țipă prefăcut, de parcă ar fi cu adevărat îngrozit, și, după câteva tumbe, devine mai bine dispus.

Jacob are propriul lui birou în apartamentele ducesei de Portsmouth, care sunt formate din mai bine de douăzeci de camere.

– Momo are să fie în siguranță aici. O să îi spun doamnei că e vărul meu, trimis la palat să muncească. Mă îndoiesc că va pune prea multe întrebări. Cu doi băieți de culoare de o parte și de cealaltă, pielea ei albă va ieși mai mult în evidență. Întotdeauna e în căutare de lucruri care să o avantajeze, față de rivalele ei, în ochii regelui.

Deși nu e soluția perfectă, va trebui să ne descurcăm așa, momentan. Momo își ia rămas-bun de la mine destul de bărbătește. Eu îl strâng sălbatic în brațe, îi spun să se poarte frumos, apoi trebuie să mă îndepărtez ca să nu vadă lacrimile care îmi umplu ochii.

Amadou mă ceartă, furios, când mă vede întorcându-mă singur, cât se poate de enervat că i-am luat prietenul de joacă.

Ben Hadou și restul membrilor delegației se întorc seara târziu plini de bunădispoziție. Fantezia a avut un succes răsunător, iar regele a fost cel care le-a lăudat cel mai mult talentele.

– A întrebat de tine – „băiatul cu pantalonii rupți" – și i-am spus că nu te simți bine, îmi povestește nepăsător Căldărarul. Așadar, din păcate nu poți veni la cina din această seară.

Nu pot spune că sunt prea dezamăgit. Subterfugiile de peste zi m-au obosit, și azi-noapte am dormit prea puțin. Găsesc un servitor

pe coridor și îl întreb dacă mi-ar putea trimite ceva de mâncare în cameră.

– În țara asta, oamenii cinstiți nu servesc sclavii, îmi spune el, măsurându-mă din cap până-n picioare, după care se îndepărtează înțepat, bombănind: „Negrotei nenorocit".

Trece și o servitoare, o fată frumușică, cu o cascadă de bucle de culoarea mierii, care îi scapă de sub bonetă.

– Thomas se poartă așa cu toată lumea, spune ea. Vă rog să nu luați în seamă lipsa lui de politețe. Dacă vreți, vă pot aduce eu ceva.

Îmi întoarce spatele, gata să plece, dar apoi se întoarce din nou spre mine.

– Mai bine mi-ați spune ce mâncați, deoarece nu sunt sigură ce le place oamenilor ca dumneavoastră.

– Negrilor, adică?

– Nu, domnule, mahomedanilor, spune ea roșind.

E rândul meu să mă simt rușinat.

– Treaba e că perpelesc un porc la parter, așa că nu eram sigură dacă vreți așa ceva.

Aflu că o cheamă Kate, îmi cer scuze pentru lipsa mea de politețe și accept recunoscător oferta ei de pui fript, pâine și brânză.

– Fără bere, nu?

– Mi-ar plăcea niște bere, Kate, îi spun eu cu un zâmbet șiret.

Se ține de cuvânt. Nu peste multă vreme, cineva bate la ușă, și când deschid, chiar ea se află în prag, cu o tavă lăcuită încărcată cu mâncare și cu o carafă mare de ceramică. Roșește când îi mulțumesc, ceea ce o face și mai frumoasă.

– Un om așa de solid ca tine cred că are un apetit pe măsură, spune ea, după care se uită în ochii mei preț de o clipă, făcându-se din ce în ce mai roșie.

Nu sunt așa de netot, încât să nu mă prind ce vrea să spună, dar, de dragul amândurora, mă prefac a nu pricepe și mă mărginesc la a-i lua tava din mâini și la a-i spune la revedere.

Nu am parte de cina liniștită la care sperasem, căci Amadou nu e în apele lui și tot fură bucățele de mâncare, pe care le aruncă apoi pe jos, cerându-mi altele, până când mă aduce în starea de a-mi dori să îl jumulesc puțin, așa, jovial. În timp ce mă gândesc la această variantă, se aude o altă bătaie la ușă. Ținând carafa de bere într-o parte, adun resturile pe tavă, scotocesc după o monedă de valoare mică, pe care să i-o dau fetei, și deschid ușa zâmbitor.

În clipa următoare, mă văd țintuit la podea, cu piciorul lui Rafik pe piept și cu un cuțit la gât.

– Închide ușa, șuieră el, și văd cum apare și Hamza.

Din culcușul lui din vârful patului, Amadou scoate niște țipete sălbatice.

– Fă să tacă maimuța aia nenorocită!

Hamza se repede asupra ei și Amadou zboară de-a lungul camerei, lovindu-se de perete cu un zgomot puternic. Îi aud trupușorul căzând ca o piatră.

– Ei bine, unde e? întreabă cel din Tafraout.

– Cine?

– Băiatul. Fiul sultanului.

Surpriza îmi încetinește parcă mintea. Cum pot ști ei de asta?

– Fiul sultanului? Are atât de mulți, încât nu știu despre cine vorbești.

– Nu face pe nevinovatul! spune Hamza, dându-mi un șut în coaste.

Poartă pantofi din piele englezească tare, așa că doare rău.

– Cel pe care toată lumea îl credea mort și îngropat, băiatul englezoaicei. Știu că e la tine. Nu înțelegeam și motivul, dar acum știm și asta.

– Ai crezut că te poți îmbogăți la Londra, nu? spune el, făcând un gest cu degetele și rânjind disprețuitor.

De această dată, expresia mea nedumerită e cât se poate de veridică.

– Lasă-mă să mă ridic, habar n-am despre ce vorbești.

Mă lovește din nou și simt că nu mai am aer. Simt berea venindu-mi înapoi într-un mod cât se poate de neplăcut față de cum a luat-o mai devreme pe gâtlej în jos.

– Nu-l mai lovi pe nenorocitul ăsta și caută prin cameră! spune Rafik furios. E vina ta că unchiul meu a fost legat de catârii aceia și alungat în sălbăticie până când pielea i-a fost jupuită de pe trup și oasele i-au pocnit ca niște crengi, continuă el, aplecându-se pe un genunchi. Așa că nu voi ezita să îți tai beregata, dacă voi fi nevoit. Poți să spui că e o crimă de onoare. Acum, unde e plodul? Știu că e pe aici, pe undeva. Nu mai era nimeni care putea vedea că am luat sacul, m-am asigurat al naibii de bine de asta. În afară de maimuța aia nenorocită, or ea nu vorbește.

Ei bine, asta lămurește o parte din mister, dar cum a știut oare că cel care îl observase era Momo? Deodată, îmi dau seama de

adevăr. Pergamentul lui Alys! Trebuie să fi scris în el despre fiul ei, iar Rafik trebuie că a scotocit mai temeinic prin sac decât m-am gândit eu. Probabil că l-a găsit, și Hamza i l-a citit. Mă trec toate căldurile, apoi mă răcesc subit. Ce nătărău am fost!

– Nu e nimeni aici, spune Hamza trântindu-se cu putere pe pat. Așadar, ce ai făcut cu el? O expresie șireată îi apare în priviri. Spune-ne și o să păstrăm secretul. O să împărțim pe din trei banii de recompensă. Sultanul nu va afla niciodată nimic.

– Da, cum să nu? Așa te faci vinovat și de trădare, pe lângă lăcomie și apostazie, spune Rafik repezindu-se furios la el. Sultanul e stăpânul meu. Trebuie să găsim băiatul și să îl ducem înapoi. Mai întâi însă, o să îi tăiem beregata nenorocitului ăstuia.

– Calmează-te, omule! Palatul ăsta e enorm. Ar fi putut să ascundă plodul oriunde, ba chiar ar fi putut să îl ducă pe furiș în oraș. Îți spun că a fost deja prin oraș și a făcut cercetări. Va trebui să îl ții în viață, sau nu îl vom găsi niciodată pe băiat.

Ca răspuns, Rafik împinge și mai tare cuțitul în gâtul meu. Simt cum mi se întinde pielea acolo, și apoi cum cedează și începe să țâșnească sângele stacojiu. Asemenea unei alchimii, durerea se transformă în furie oarbă și, cu un urlet, îl arunc pe Rafik de pe mine și mă ridic greoi în picioare, gata să lupt. Acesta se prăvălește peste masă și peste tava lăcuită, și tot ce se află pe ea cade pe podea cu un zgomot înfiorător. Mă săgetează gândul că va trebui să îi ucid pe amândoi, căci dacă ei trimit vorbă despre asta în Maroc, Alys e ca și moartă. Groaza de care mă umple acest gând îmi dă parcă putere. Îl strâng pe Rafik de gât cu o mână, în timp ce, cu cealaltă, îi prind mâna în care ține cuțitul. Poc! Ne lovim de un dulap de haine solid și foarte mare. Sub presiunea trupurilor noastre, una dintre ușile mari se deschide și îl pocnește pe Hamza în față, în plin avânt. Acesta începe să înjure. Din cauza lui și a amenințărilor nerușinate ale lui Rafik, nici nu îmi dau seama când ușa camerei e spartă și gărzile înarmate pătrund înăuntru. Două dintre ele mă trag departe de omul din Tafraout, căruia îi iau cuțitul, în timp ce altul îl imobilizează pe renegat. În spatele lor, pe coridor, o văd pe Kate, servitoarea, cum își frânge mâinile. Atunci îmi aduc aminte de Amadou.

Când îl culeg de pe jos, capul îi spânzură ciudat. Are gâtul rupt și nu mă pot abține să nu încep a mă tângui.

– Sângerezi! strigă fata, venind lângă mine.

E un fapt cât se poate de evident. Apoi privește în jos.

– Ah, nu! spune ea, dându-se înapoi.

Nu pot să o învinovățesc că e dezgustată de priveliște, căci bietul Amadou arată de parcă ar fi fost devorat de vulturi. L-am umplut pe tot corpul cu sângele care curge din mine.

Se trimite după ben Hadou, care apare după ceva vreme, asudat și roșu la față, și extrem de agitat. Îi aruncă o căutătură urâtă lui Rafik, apoi mie, ca și cum i-ar veni să ne înjunghie pe loc pentru că l-am târât, împotriva voinței lui, de la masa regelui. Îi explică căpitanului gărzilor că între mine și Rafik ar fi existat o vendetă și că are să garanteze personal de acum încolo pentru buna noastră purtare.

– Cât despre Hamza, el este un răzvrătit, dar în calitatea lui de englez, este sub incidența legilor voastre. Luați-l și faceți ce doriți cu el.

– Despre ce e vorba? întreabă ben Hadou când rămânem singuri.

Urmează un lung moment de tăcere apăsătoare. Cu siguranță a sosit acum momentul ca Rafik să se răzbune pe mine odată pentru totdeauna. Aștept să mă acuze, să îi fluture prin față Căldărarului pergamentul și să ceară să se scotocească prin palat după fiul sultanului, dar omul din Tafraout mă surprinde, căci își ține gura. Este cât se poate de conștient de ura pe care o nutrește ben Hadou față de el, și probabil că mă consideră unul dintre marii favoriți ai ambasadorului. În plus, mai este vorba și despre incidentul din Hyde Park… sau poate, îmi dau acum seama, nu are pergamentul, și deci, în lipsa lui, ar părea că face niște acuzații nebunești. Oare a ars pergamentul alături de sacul meu de piele sau acesta se află încă la Hamza? În orice caz, nu îl pot acuza de furt.

Cum amândoi tăcem din gură, ajungem într-un impas, iar, în cele din urmă, ben Hadou își revarsă proasta dispoziție asupra noastră, spunându-ne că, dacă mai facem probleme, vom fi trimiși înapoi în Maroc cu următorul vas, cu ordine să fim pedepsiți aspru acolo. Îl conduce pe Rafik afară, dar când ajunge la ușă, se oprește.

– Ai face mai bine să ai grijă de rana aia, spune el, arătând spre gâtul meu. Roagă-l pe unul dintre servitori să cheme un chirurg, continuă, după care scotocește în punga lui de bani, scoate la iveală câteva monede și mi le înmânează. Cred că asta ar trebui să ajungă.

Și apoi dispare, înainte să mă pot uita la ce am în mână. Sunt trei piese de aur, destul cât să cumperi un chirurg, pe fiica lui și până și

pe câinele familiei. Ei, poate exagerez, dar trebuie că se simte tare vinovat. Se poate să fie din cauza sărmanei maimuțe.

Îl spăl pe Amadou de sânge și îl înfășor într-o bucată de pânză. Momo are să fie distrus când va afla. Apoi îmi cos rana de la gât de unul singur, chircindu-mă și văitându-mă în fel și chip, și acopăr treaba făcută cam de mântuială cu un bandaj improvizat. În cele din urmă, cobor la bucătărie, unde o găsesc pe Kate, servitoarea, încălzindu-și picioarele la foc. Îi mulțumesc din plin că a chemat gărzile și îi dau una dintre monedele de aur.

– Dar nu pot să o ia, chiar nu pot, spune ea, uitându-se lung la aur și înapoindu-mi-o.

– Mi-ar face plăcere dacă ai lua-o.

Ea însă dă din cap în semn de refuz.

– Nu mi-am făcut decât datoria. Ce îți face gâtul?

– N-a fost decât o zgârietură, nimic mai mult.

– O zgârietură? Bine, dar țâșnea sângele de acolo. Lasă-mă să mă uit. O să rămână o cicatrice, spune ea atingând cu atenție locul și plescăind dezaprobator din buze, după ce observă cum am rezolvat singur problema.

– Adică, frumusețea mea va fi știrbită? O să o adaug la colecție atunci.

– Dar celelalte cicatrici unde se află?

– Sunt prea multe ca să mi le amintesc, spun eu puțin cam prea brusc. Aș mai avea să îți cer o favoare.

Preț de o clipă, ochii încep să îi strălucească, și îmi dau seama mult prea târziu că spera să mă fi răzgândit în legătură cu oferta ei mută. Așadar, acum am insultat-o oferindu-i bani și refuzând-o de două ori. Este evident, nu mă pricep deloc la femei.

– Unde ar fi putut să îl ducă gărzile pe englezul care a fost în camera mea, renegatul numit Hamza? întreb eu, continuând să calc în strâchini.

Ea îmi răspunde, iar eu îi fac o reverență adâncă și plec deîndată, înainte de a încurca și mai mult ițele. Temnița se află la subsol. Îl momesc cu o monedă de aur pe cel care stă de pază, așa că mă lasă să petrec zece minute cu prizonierul.

– Te rog doar să nu îi lași semne pe față, spune el cu un râs hârâit.

Hamza ridică privirea plin de speranță auzindu-ne pașii, dar când dă cu ochii de mine, se înnegurează. În loc de nas are o masă de sânge închegat. Trebuie că și l-a spart când s-a lovit de ușa dulapului.

– Ce vrei, eunucule?

– Zi-mi dacă vrei să ți-l mai îmbunez puțin, se oferă străjerul, dându-mi drumul în celulă.

Aștept până când se îndepărtează, apoi mă întorc spre renegat.

– Ei bine, unde e?

– Unde e ce?

– Sacul pe care l-ai furat din camera mea.

– Nu l-am luat eu.

– Atunci ai văzut cine l-a luat.

– Ce mă întrebi, mai precis? întreabă el șiret, în timp ce trage de o aluniță de pe obraz.

– Îl vreau înapoi.

Zâmbește. O privelişte terifiantă.

– Îmi pare rău de maimuța ta.

Îmi dau seama însă că nu e deloc așa.

– Spune-mi unde e, îl provoc, arătându-i o monedă de aur.

– Sacul ăla vechi? spune el, părând cât se poate de confuz. E bun de aruncat. Poți să îți cumperi încă o sută ca el dintr-o tăbăcărie din Fez, la banii ăștia. Sau ai așa un izvor nesecat de bani, pe care nu știi cum să-l dai gata? Uite ce e, spune el aplecându-se spre mine, putem să îl tăiem pe Rafik de la porție, fiindcă știu că voi doi nu vă prea aveți la inimă. Pot să îți fiu util, să știi. Mă pricep să mă descurc prin Londra și sunt iute de picior, cel puțin atât de iute cât să te urmăresc până la casa negustorului, fără să mă vezi. Am auzit fiecare vorbuliță pe care i-ai spus-o. Cred că am face echipă bună. Hai să batem palma și o să luăm banii de recompensă pentru băiat, după care o să îi împărțim și o să mă asigur că Rafik o sfârșește prost la capătul unei alei, da?

Așadar, în felul acesta aflaseră ei. Deși mă simt ușurat, e doar un sentiment trecător, căci trebuie să mă asigur și că nu au nici o dovadă.

– Ai o alegere simplă, Hamza. Spune-mi unde e sacul și ia aurul pentru asta, sau plec de aici și te las sărac.

El scutură din umeri și îmi spune. Ar fi trebuit să respect partea mea de înțelegere, dar, din păcate, am cedat în fața instinctelor primare și i-am tras una în boașe.

– Asta e pentru maimuță! îi spun, cu o bucurie feroce.

Douăzeci de minute mai târziu, am sacul în mâini. În afară de duhoarea de bălegar pe care o emană, explicabilă de altfel, căci a fost ascuns în groapa de gunoi din grajd, e intact. Lumina puternică

a lunii dă la iveală cusătura mea neîndemânatecă, rămasă neatinsă. Pergamentul e acolo unde l-am lăsat, cusut în căptușeală. Îl scot din locul obișnuit și îl ascund în interiorul hainei mele, lângă inima care-mi bate.

Probabil că va trebui să îl omor acum și pe renegat, și pe Rafik, dar cel puțin câtă vreme băiatul e în siguranță, nu au nici o dovadă. Acum, trebuie să îi dau mesajul lui Alys regelui, sau să îl distrug și să iau soarta lui Alys și a lui Momo în propriile mele mâini.

Îl îngrop pe Amadou sub niște tufe de trandafiri dintr-una din grădinile din curte. E un loc liniștit. Când voi vedea trandafiri înfloriți, mă voi gândi la el.

Capitolul 34

De ziua intrării în Templu a lui Iisus[1], delegația ambasadorului este invitată să viziteze marea catedrală de la Westminster și să urmărească procesiunea de candele care simbolizează intrarea lui Hristos, Lumina Lumii, în templu pentru prima oară, la patruzeci de zile după nașterea sa. Ben Hadou refuză politicos, explicând că e musulman convins, iar pentru mahomedani, Hristos nu e decât un profet, fiind cinstit ca propovăduitor al cuvântului lui Dumnezeu, dar considerat, de altfel, un om ca toți ceilalți.

– Am auzit că ar fi o minune arhitecturală catedrala asta, spune Sharif, și sunt sigur că, atâta vreme cât nu luăm parte la ritualurile lor, nu facem nici un rău în a fi martori, în casa Domnului. În plus, dacă refuzăm cu toții, vom părea nepoliticoși.

– Prea bine, atunci Nus-Nus va merge cu tine.

Deschid gura cu intenția de a protesta, căci sperasem să îl pot vizita pe Momo în apartamentele ducesei de Portsmouth, dar mă gândesc mai bine și îmi dau seama că regele are să fie în catedrală și că cine știe ce șansă poate apărea, așa că tac din gură. Țin pergamentul asupra mea tot timpul. L-am luat chiar și când am fost la băile de la Charing Cross, în momentul când m-am săturat să mă spăl într-un lighean cu apă călduță, cărată preț de trei etaje pe scări, de la bucătărie, atrăgând toate privirile, deși mi-am lăsat *qamis*-ul pe mine. Însă din cauză că de mai bine de o săptămână nu s-a ivit nici o ocazie de a-i înmâna regelui pergamentul, începe să mă cuprindă disperarea.

Procesiunea ar putea fi un spectacol din orice colț al lumii, dar catedrala în sine este o minune, cu coloanele ei semețe și cu

[1] Corespondentul anglican al Întâmpinării Domnului din religiile ortodoxă, romano și greco-catolică (n.tr.)

acoperișul măiestrit boltit, deși efigiile aurite și parcă însufleţite ale celor morți, care te pândesc peste tot din firidele lor, sunt cu adevărat stranii, căci, uneori, în lumina miilor de candele care pâlpâie, acestea par să se mişte.

Dacă ben Hadou a sperat că eu și Sharif vom trece neobservați, este foarte probabil să fie dezamăgit, căci la câteva minute după ce ne-am ocupat locul în mulțime, un înalt funcționar de la curte își croiește drum până la noi și ne spune că s-au eliberat locuri de unde vom putea să vedem mai bine ceremonia. În cele din urmă, după ce ne împingem și dăm din coate bine în stânga și în dreapta, călcând lumea pe picioare, ne așezăm în stranele rezervate oaspeților regelui, de unde îl putem vedea pe rege însuși.

Nu voi pomeni nimic despre ceremonie în sine, doar că a fost la fel de frumoasă și de solemnă ca o piesă de teatru, însă în momentul în care a început muzica, am fost cuprins de venerație, căci acordurile produse de imensa orgă au umplut întregul spațiu, asemănându-se pe alocuri cu răgetul unui leu sau cu trilurile unei păsări. Apoi, când plăcutele note ale corului s-au împletit cu acestea, a fost ca și cum ar fi stat de vorbă îngerii sau ca și cum însăși vocea dumnezeiască ar fi pătruns în catedrală.

Sunt transfigurat, și nici măcar nu îmi dau seama că îmi curg lacrimi pe obraji până când Sharif nu mă scutură de braț și îmi face semn, oarecum alarmat, că ar trebui să mi le șterg.

– Dacă sultanul nostru află că ai fost mișcat de acest spectacol păgân, o să dăm de dracu', îmi șoptește el amenințător, în timpul unei pauze.

Desigur că nu e vreo șansă de a mă apropia de rege. Îl urmăresc transportat de adulația poporului care se înghesuie în față, sperând să îl poată atinge, de parcă asta ar avea veleități magice, sau să îi smulgă vreun cuvânt. Nu pot să nu mă gândesc că un asemenea contact între suveranul nostru, împăratul, și supușii săi nu prea le face așa de bine acestora la sănătate.

– Bună ziua, domnilor, aud o voce lângă mine în timp ce tocmai ne pregăteam să plecăm. Mă întorc și dau nas în nas cu unul dintre oaspeții de la minunata cină a ducesei de Portsmouth. Când zâmbește, îmi amintesc de descrierea pe care mi-a făcut-o Nelly în privința lui, iar numele acestuia îmi răsare în minte tocmai la timp.

– Bună ziua, domnule Pepys, ce plăcere să vă revăd. I-l prezint caidului, care știe doar câteva cuvinte de bază în engleză. Sharif dă din cap, dezvelindu-și dinții stricați de la dulciuri.

– Mergeți direct la White Hall, ori poate doriți să vă conduc la târgul de sărbători de la Westminster Hall, care chiar merită văzut?

Îi traduc lui Sharif.

– Un *souq* englezesc? Da, asta chiar aș vrea să văd.

Domnul Pepys ne conduce pe coridoarele boltite ale catedralei până în grădina mănăstirii din spatele acesteia, pentru a evita mulțimea. Este un loc plăcut, liniștit, luminat de soarele palid de februarie și plin de ierburi, legume și trunchiuri golașe de pomi fructiferi. Mă las pe vine, ca să examinez frunzele late, de un gri-verzui, ale unei plante de pe cărare.

– Le creștem și noi în Meknes, îi spun ghidului nostru. O numim *sheeba*, dar cred că aici este cunoscută mai degrabă ca pelin.

Ghidul nostru se apleacă să poată observa mai bine planta și, când face asta, îi alunecă ceva de sub guler. El îl îndeasă înapoi repede, nu înainte să văd niște blană și niște gheare. Îmi surprinde privirea și pare rușinat.

– E un picior de iepure, ca să țin departe colicile. Am tendința de a exagera.

– Mai bine ai pune din asta în ceai, îi spun zâmbind. Sultanului îi place să bea câte un ceainic de pelin din când în când. Este bun pentru stomac.

– Sunteți doctor, domnule?

– L-am ajutat o vreme pe un doctor din Aberdeen și am învățat câte ceva din anatomia umană și defectele ei.

– Nu-mi pot închipui cum un bărbat așa de zdravăn ca dumneata – și indică silueta mea viguroasă – ar putea să dea dovadă de vreo slăbiciune a trupului.

Sharif râde când îi traduc.

– El e eunuc, spune cu voce tare.

– Doamne Dumnezeule, e adevărat? întreabă domnul Pepys cât se poate de surprins.

Eu dau din cap nefericit că da.

– Ca să puteți cânta? Există niște *castrati*[1] nemaipomeniți. M-am întrebat adesea dacă domnul Abell, cu vocea sa de soprană, mai este în posesia, ăăă, a facultăților sale.

[1] Tip de voce clasică masculină, echivalentă cu cea a unei soprane, mezzosoprane sau contralto, obținută prin castrarea băieților înainte de a ajunge la pubertate (n.tr.)

Eu îl asigur însă că asta nu are nimic de-a face cu cântatul și el mă privește cu o mirare plină de groază.

– Nu pot să mă gândesc la ceva mai înfiorător.

Până să ajungem în sala în care e piața, mergem în tăcere. Este o construcție masivă, sprijinită de contraforți uriași de piatră. Zarva pieței, care nu se întrevede încă, este deja asurzitoare, și ghidul nostru se vede nevoit să ridice vocea. Ne întreabă dacă am vrea să cumpărăm ceva anume, și caidul recunoaște că i-ar plăcea tare mult niște dulciuri. Eu spun că, dacă găsim niște cerneală de scris bună, mi-ar fi foarte utilă. Auzind asta, domnul Pepys zâmbește.

– A, toate discuțiile acelea despre Tanger, toate rapoartele care trebuie întocmite, spune el clătinând din cap. Am făcut parte din acel comitet ani de zile. E o afacere tare nefericită; mereu facem un pas înainte și doi pași înapoi. Îmi pot da seama că sunteți la cuțite în această chestiune, căci nu văd nici o soluție facilă. Trebuie să vă amintiți că nu este vorba aici despre o problemă de logică, întrucât implică multe sentimente și lipsă de rațiune.

Eu zâmbesc.

– De ambele părți, sunt convins.

– Ca în toate interacțiunile umane. Colonia asta ne costă o avere să o întreținem, chiar mai mult decât ne putem permite, dacă e să fim cinstiți, dar regele consideră că și-ar dezamăgi soția dacă ar renunța la ea, căci a venit la pachet cu zestrea ei, vedeți bine, și având în vedere că în multe alte privințe i-a înșelat așteptările, în aceasta rămâne pe poziții. Apoi, desigur, mai este și problema cu sărmanul conte de Plymouth.

Ridic întrebător din sprânceană.

– Fiul lui Carol. Deși e ilegitim, tot fiul lui e. I-a dat comanda Regimentului Regelui și l-a făcut colonel. În vara anului 1680, a plecat în Maroc și a murit de dizenterie acolo, patru luni mai târziu. Avea doar douăzeci și trei de ani, sărmanul. Carol n-a suportat prea bine pierderea.

– Câți copii are regele? întreabă Sharif.

Domnul Pepys izbucnește în râs.

– Cel puțin treisprezece, dar numai zece dintre ei au supraviețuit, și nici unul dintre aceștia nu e făcut cu buna lui soție, din păcate. Îi plac femeile, și cine îl poate învinovăți? Ce părere aveți despre englezoaice, Nus-Nus? Niște obrăznicături, nu-i așa? Îmi pare rău, nu am vrut să vă jignesc, continuă el, amintindu-și de situația mea.

– Nu m-ați jignit. Mai sunt capabil să judec calitățile unei picturi, deși nu pot ține în mână o pensulă, iar doamnele de la curte sunt cât se poate de încântătoare…

– Regele nostru are cinci sute de copii! spune Sharif tare, întrerupându-l.

Ghidul nostru rânjește cu gura până la urechi, necrezând în mod evident nici o vorbuliță.

– Și o mie de neveste!

Eu dau din cap că așa e.

– Ismail se laudă că are o femeie din fiecare țară cunoscută de om.

– I-auzi, asta da colecție! Trebuie să spun că mie îmi ajunge una și bună. Am ajuns, stați pe lângă mine. Sunt hoți de buzunare peste tot, în ultima vreme.

În interior, sala este impresionantă. Sunt surprins că un astfel de spațiu magnific este folosit pe post de simplă piață, și-mi exprim deschis părerea.

– În restul timpului, aici își desfășoară activitatea Curtea de Justiție, îmi strigă înapoi domnul Pepys. Vedeți globurile acelea sinistre de sus? spune el, arătând spre trei obiecte negre, greu de identificat, care spânzură de una dintre uriașele grinzi de susținere din lemn. Acelea sunt capetele trădătorilor care l-au condamnat pe tatăl regelui la moarte chiar în această cameră: Cromwell și generalii săi, Ireton și Bradshaw. Sunt lăsați acolo pentru a aminti tuturor ce se întâmplă cu cei care se ridică împotriva Coroanei.

– Suveranul nostru procedează la fel, spun eu, făcând o grimasă.

– Opt sute de capete pe zidurile din Meknes, detaliază Sharif bucuros.

– Opt sute? întreabă domnul Pepys uitându-se în ochii mei. Cinci sute de copii, opt sute de capete și o mie de soții. Ce țară îmbelșugată e Marocul!

În sală sunt înșirate tarabe la care se vând tot soiul de mărfuri. Vânzătorii trec prin mulțimea de clienți ducând tăvi pline cu bomboane, piepteni, portocale, cuțite. Îl urmăresc pe unul care vinde carnețele și călimări din corn, și cumpăr ceva… După multă chibzuire, caidul se servește cu un sac mare de turtă dulce. Un bărbat care vinde păsări de curte duce legat de o funie un păun ca vai de lume, în timp ce altul oferă lapte cald de măgăriță. Domnul Pepys se duce țintă la o tarabă care vinde accesorii pentru doamne și își petrece la fel de mult timp studiindu-le pe clientele frumușele care

cercetează cu atenție marfa, cât o face examinând bunurile. Îl urmăresc cum schimbă câteva vorbe cu una dintre ele și văd cum aceasta roșește și se îndepărtează repede de el. El ridică din umeri și se întoarce la noi.

– Haideți să îi vedem pe pungași, căci sunt amuzanți de fiecare dată.

În spatele sălii sunt vânzători care stau pe scări, pentru a-și putea lăuda mai bine mărfurile, în timp ce în jurul lor s-a strâns o mare mulțime de gură-cască, formată în cea mai mare parte din bărbați. Prima ofertă este o tinctură de ierburi „de pe continentul negru, care vă va face în mod garantat soțiile recunoscătoare! O singură doză pe zi și veți putea să o faceți lată o noapte întreagă." Individul își atinge nasul și se apleacă în față, adoptând o poziție de falsă familiaritate.

– Nici că va ține pasul cu voi, veți avea nevoie de o amantă, ba chiar de două!

Reclama merge ca unsă și își găsește repede mușterii.

– Trebuie că regele dumneavoastră are o rezervă serioasă de astfel de ierburi, spune domnul Pepys râzând.

– Păi, el nu are nevoie, spune Sharif cu ardoare, prinzând nuanța defăimătoare.

Următorul șarlatan flutură pe acolo ceva ce aduce grozav cu niște fudulii de taur. Ei, se pare că exact asta și sunt. Are de vânzare și mădulare de leu, tigru și balenă, precum și ierburi africane tare misterioase, care mie îmi par a fi iarbă moale comună, creț ișor și virnanț.

Un al treilea oferă o „farmacopee universală" care conține pietre de rinichi, mușchi crescut pe tigva unui criminal executat, saliva unui bărbat care ține post și urina unui „băiat pur".

Ultimul șarlatan a strâns în jurul lui o grămadă de femei. Ține în sus un borcan de sticlă cu lichid incolor, care pretinde că ar fi „rouă din cea mai pură strânsă la răsărit, sub un stejar falnic, care reușește, nici mai mult, nici mai puțin, să curețe chiar și tenul celor ciupiți de vărsat". Nu pot să mă abțin și izbucnesc în râs. Chiar și în Marrakech, unde avem șarlatanii noștri, nu ai scăpa așa ușor vânzând apă chioară. Are și „mazăre pentru sănătate, ca să pierzi în greutate."

Când îi explic asta lui Sharif, acesta se scarpină nedumerit în cap.

– Nu ai face prea mulți bani cu *asta* în Maroc.

– În țara noastră, îi explic ghidului, femeile caută să fie voluptuoase. Mănâncă o pastă de semințe amare de pepene și miere în fiecare zi, ca să se îngrașe.

– Femeile, spune domnul Pepys dându-și ochii peste cap. Le ador, dar nu le înțeleg deloc nici acum, la patruzeci și nouă de ani, așa cum nu le înțelegeam nici la nouăsprezece.

– Ăia pentru ce sunt? întreabă Sharif curios, arătând spre o cușcă cu căței, de lângă șarlatan. Sunt niște fapturi minuscule, au doar câteva zile.

– Oamenii sunt gata să facă cele mai mari grozăvii, în încercarea de a găsi leac la defectele și bolile lor, spune domnul Pepys, ducându-ne departe de acolo. Din păcate, teamă mi-e că sărăcuții vor fi fierți în vin și apoi striviți, ca să le fie extrase fluidele esențiale, căci se pare că acestea albesc pielea.

Ne pregătim să plecăm, când aud cât se poate de clar cuvintele „poțiune magică" și „readuce pacientul la o stare de sănătate deplină".

– Stai! spun, trăgându-l pe ghid de mânecă.

– Ce este, domnule dragă?

– O poțiune, a spus cineva, dar nu îmi pot da seama cine. Degeaba scrutez cu atenție mulțimea.

– Nu veți găsi Elixirul Vieții aici, spune el râzând, dar dacă sunteți în căutare de miracole științifice, ar trebui să veniți și dumneavoastră la una din întâlnirile noastre.

– Întâlniri?

– Societatea Regală, bunul meu domn, sau Colegiul Invizibil, cum i se mai spunea. Sunt oameni acolo care fac tot felul de minuni.

A doua zi, un paj aduce o altă invitație. Sperasem prostește că ar putea fi o invitație la una dintre întâlnirile domnului Pepys, dar nu e așa. E o invitație mult mai sus-pusă, la un spectacol de muzică, în după-amiaza aceea, în apartamentele regale.

De îndată ce punem piciorul în încăpere, spre marea mea neliniște, îl văd pe Momo de o parte a ducesei de Portsmouth, și pe Jacob, de cealaltă. Momo e îmbrăcat frumos, într-un costumaș de dantelă aurită. Încadrată de ei, Louise, care poartă o rochie de un alb-bej și perle, având părul pudrat cu aur, pur și simplu strălucește. Sunt o priveliște frapantă, care atrage atenția. Cu o oarecare teamă, îi arunc o privire lui Rafik, dar acesta își clătește ochii cu bogatele

decorațiuni ale încăperii, iar când Momo ridică privirea și mă vede, zâmbetul lui strengăresc, nebunesc, trece din fericire neobservat.

Regele vine târziu, cu Nelly la un braț și cu o femeie având o ținută sculpturală și trăsături puternice, la celălalt. În spatele ei intră un bărbat de culoare înalt, cu pometi proeminenți și cu însemne tribale pe trup. Așadar, aceștia trebuie să fie Mustafa și ducesa de Mazarin. Privirea ei apatică mă cântărește, și îmi zâmbește cu jumătate de gură în timp ce trece pe lângă mine.

Muzica este sublimă, o combinație răscolitoare de instrumente cu coarde și de clavecin, care scoate în evidență un bas atât de puternic, încât îl simt cum tremură în pieptul meu. Când vin și *castrati* să își adauge vocea acestui întreg, mă simt ca la catedrală, cu o zi înainte, ca și cum sufletul mi s-ar fi înălțat, ieșind din trup. Fără a mă mai putea controla, simt cum încep să îmi lăcrimeze ochii. Când mă uit însă primprejur, căutând pe cineva cu care să împărtășesc acest moment, observ că restul membrilor delegației marocane stau țepeni, pigulindu-și hainele cele bune, încercând să nu arate prea mult că nu se simt prea comfortabil sau că sunt plictisiți. Alți curteni nu numai că se foiesc, dar chiar vorbesc între ei. Un asemenea comportament ar fi de neacceptat la curtea lui Ismail. Ar curge sânge, s-ar lăsa cu țipete și cu capete tăiate.

În cele din urmă, concertul se încheie și urmează o serie de aplauze politicoase. Interpretul de la clavecin se ridică și face o reverență. Este în mod evident autorul bucății muzicale, deși e tânăr și cam solemn.

– Bravo, Henry! strigă domnul Pepys. Un alt triumf!

În timp ce începem să ieșim pe rând din încăpere, un paj mă trage de mânecă.

– Regele dorește să vă vorbească.

– Cred că te referi la mine, spune ben Hadou, întorcându-se cu ochi strălucitori. Eu sunt ambasadorul, acesta este doar secretarul meu.

– Nu, domnule, pe negrul cel solid îl vrea regele.

– Nu pot să îmi dau seama de ce ar vrea să vorbească cu tine, dar o să mă asigur că aflu, spune Căldărarul, uitându-se urât la mine.

Suntem duși la rege și reușesc să nu mă arunc la picioarele lui în semn de supunere, întrucât am aflat deja că la curtea engleză, eticheta e ceva mai relaxată decât la cea din Meknes.

Regele îl măsoară din priviri pe ben Hadou cu prea puțin interes, după care se oprește asupra mea.

– V-a plăcut muzica, domnule?

Deși întrebarea nu i-a fost adresată lui, ambasadorul răspunde repede:

– Superb, Maiestate, de-a dreptul superb!

Eu, unul, știu că minte, căci nu îl interesează defel muzica. În tot acest timp, privirea întunecată a regelui mă cântărește cumva. Pare amuzat. Apoi pășește între noi și mă ia de braț.

– Cântați la vreun instrument?

Eu înlemnesc. Căldărarul are să mă jupoaie de viu pentru afrontul ăsta, dar ce pot face?

– Da, cânt puțin la chitară, sire, și la *oud*, un fel de lăută arabă.

– Atunci o să ne distrăm de minune, spune el, făcând semn cântărețului la clavecin să îl urmeze. Domnule Purcell, veniți cu mine. Și dumneavoastră, domnule Pepys. Domnule James, alegeți-vă cei mai buni violoniști și aduceți-i în camera de muzică!

Apoi se întoarce spre mine cu un zâmbet strengăresc, de parcă ar fi un băiețel.

– Veniți, domnule, o să producem ceva zgomot de bună calitate! V-am observat în catedrală. Jur că n-am mai văzut un suflet atât de mișcat de muzică până acum.

Regele este un bărbat cu o energie de necrezut. Pur și simplu radiază. În această privință, îmi amintește de Ismail, căci împărtășesc același spirit rebel și pas agil. Mi s-a spus cum că regele Carol se trezește devreme în fiecare zi, ca să meargă pe jos sau să joace tenis, după care înoată sau călărește, vânează și dansează (și, fără îndoială, se culcă cu concubinele lui) cu îndemânarea unui bărbat de două ori mai tânăr. Cu siguranță că îmi e greu să țin pasul cu el în timp ce iese din sala de audiențe și parcurge coridor după coridor, și totuși, merge la fel de repede ca orice alt bărbat. Privind în spate, văd că muzicienii au rămas în urmă, îngreunați cum sunt de instrumente. Domnul Pepys și tânărul clavecinist sunt urmați îndeaproape de un ben Hadou tare suspicios. Să fie oare aceasta ocazia potrivită? Am fost instruit strict să nu mă adresez suveranului decât dacă mi se adresează direct, dar s-ar putea ca aceasta să fie singura mea șansă.

– Sire, încep eu, făcându-mi curaj, aș vrea să vă vorbesc despre o chestiune importantă.

– Continuați, domnule, spune el, aruncându-mi o privire curioasă.

– Sire, este o doamnă care…

El izbucnește în râs.

– A, dar este mereu câte o doamnă. Văd că n-ai pierdut vremea pe aici.

– Doamna despre care vorbesc se află în Maroc, la curtea sultanului, de fapt, în haremul acestuia. Este o englezoaică de familie bună.

– Parcă mi-a spus Nelly ceva despre asta. Continuă.

Îi explic în câteva cuvinte circumstanțele în care Alys a ajuns prizonieră.

– Și cum se numește această făptură fără seamăn?

– Alys, sire. Alys Swann.

– Și de unde zici că e?

– Din Haga, sire. Tatăl ei a susținut cauza regaliștilor și a fugit în Olanda în timpul războiului.

Chipul îi devine de nepătruns, încetinește pasul și, în cele din urmă, se oprește.

– Nu vreau să mai aud nimic.

Eu însă continui să insist, cu nesăbuință.

– Sire, vă rog să mă ascultați, vă implor. M-a rugat să vă dau asta, sire, dacă aș fi avut vreodată ocazia. L-a cusut ea însăși și l-a închis, ca să păstreze secretul.

Caut pergamentul și i-l arăt, ascunzând gestul de ceilalți, care se apropie cu repeziciune, folosindu-mi ca paravan propriul corp. Când văd că ezită să îl ia, i-l bag cu forța în mână.

– Vă rog să îl citiți, Maiestate. Trei vieți depind de asta.

Preț de o clipă, rămânem acolo nemișcați, în timp ce restul grupului de muzicieni se apropie de noi. Mă gândesc că totul s-a terminat și am eșuat. Poate că îmi citește disperarea pe chip, căci în cele din urmă ia pergamentul și îl vâră în vestă.

– Nu îmi plac intrigile, tinere, spune el scurt, înainte de a-și relua marșul, dar un bărbat care iubește astfel muzica trebuie să aibă o inimă cinstită, așa că am decis să mă încred în tine.

De-abia îmi amintesc ce s-a mai întâmplat în decursul acelei ore, atât de îmbătat eram de succesul sarcinii mele. Îmi amintesc vag că am cântat un duet cu regele la chitara spaniolă și că el s-a dovedit a fi mult mai bun la asta decât mine. Domnul Pepys a cântat la flajeolet, și eu, la lăută, acompaniați de o duzină de viori răscolitoare și de domnul Purcell, la spinetă. Acesta din urmă mi-a spus, cu

ochii strălucindu-i, că în momentul acela, Africa de Nord constituia o bogată sursă de inspirație pentru el, deoarece scria o bucată muzicală bazată pe povestea de dragoste dintre un erou grec și o regină tragică a Cartaginei, și a adăugat că era cu adevărat încântat să mă cunoască.

Cu toate acestea, starea mea euforică este distrusă destul de repede de ben Hadou. Luându-mă ferm de braț în timp ce lumea se pregătea de plecare, mă grăbește spre apartamentele noastre.

– Ești hotărât să ne sabotezi misiunea? Mai întâi o faci pe prostul în parc, iar acum încerci să te bați pe burtă cu gazda noastră de parcă ați fi egali. Eu conduc această delegație, și dacă regele i se adresează vreunuia din noi, ei bine, eu sunt acela. Acum, spune despre ce ați vorbit?

– Doar despre muzică, mint eu.

– Și asta e tot? mormăie el.

Eu dau din cap că da, neîncrezător că mă pot abține să nu spun mai multe.

Puțin după miezul nopții, aud o bătaie ușoară la ușă. Confuz din cauza somnului, deschid și dau peste un paj, cu o tavă de argint în mână, pe care se află un bilet sigilat cu o bucată de ceară roșie purtând însemnele sigiliului regal. Îl iau și mă retrag în camera mea, cu inima bătându-mi nebunește în piept. Scrisoarea, redactată în grabă, neglijent, e oarecum dificil de descifrat, căci nu sunt obișnuit să citesc scrisul de mână al unui englez. Spune așa:

Birdcage-Walk, Parcul St. James
Mâine în zori
C. R.

Capitolul 35

4 februarie 1682

Mă trezesc înainte să răsară soarele, și pentru prima oară, nu ca să-mi spun rugăciunea, deși îi fac o grămadă de promisiuni lui Allah în timp ce îmi îmbrac burnuzul și îmi trag gluga pe ochi, pășind în ceața întunecată a dimineții. Când ajung acolo unde cred eu că e Birdcage Walk – căci există o colivie mare pentru păsări în acel loc și, din fericire, majoritatea încă dorm cu capetele sub aripi –, o lumină rozalie conturează norii spre est, pictând apele nemișcate ale lacului de agrement. Mă chircesc sub copaci și aștept. Nu peste multă vreme, văd o siluetă înaltă și deșirată, înfășurată într-o mantie, apropiindu-se cu pași repezi. Pasul îl trădează mai mult decât pălăria cu borul întors pe trei laturi, pe care o poartă. Îi ies în cale și sunt pe punctul de a-i face o reverență, când aud vocea profundă a regelui.

– Pe legea mea, omule, nu te apleca, îmi poruncește el, după care se îndreaptă cu pași mari spre copacii sub care mă ascunsesem mai devreme. Băiatul despre care vorbește ea l-ai adus la Londra cu tine?

Mă privește fără a-i veni a crede, în timp ce îi explic câte tertipuri am fost nevoit să folosesc pentru a-l scoate pe Momo din Maroc și a-l aduce în siguranță la palat. Când ajung la partea în care îi spun cum l-am transformat în sclav negru, chicotește grozav.

– Ei bine, trebuie să recunosc că ești plin de resurse, Nus-Nus. Expunând băiatul în văzul tuturor ai dat dovadă de mare îndrăzneală, iar faptul că l-ai adus în slujba lui Louise a fost o lovitură de maestru. Vreau să mi-l aduci mâine, după recepția de seară. Urcă pe scara secretă. I se va spune domnului Chiffinch să te lase să treci. Crezi că poți face asta?

Dau din cap că da.

– Desigur, Maiestate. Vă mulțumesc, spun eu, căzând în genunchi și căutând să îi sărut mâna. El însă râde și se îndepărtează.

În timp ce soarele răsare deasupra acoperișurilor de la White Hall, mi se pare că strălucește doar pentru mine, și mulțumesc tuturor divinităților cărora mă închin. Mâine, Momo va fi în siguranță, sub protecția regelui, și se vor crea premisele ca Alys să vină și ea alături de el. Am făcut tot ce mi s-a cerut, iar acum mai am de dus la bun sfârșit doar sarcina pe care mi-a încredințat-o Zidana. „Ei, Nus-Nus, ești un norocos și un geniu", mă bat singur pe umăr, felicitându-mă. „Ești curajos și plin de resurse, ai auzit ce a spus regele", și cine sunt eu să îl contrazic? Îmi vine să cânt ca un cocoșel, așa de mândru sunt.

Ar fi trebuit să îmi amintesc de faptul că, înainte de orice înfrângere, orgoliul e pe primul loc. Aveam o grămadă de semne rău-prevestitoare. La orizont se strângeau nori negri, o pisică neagră mi-a tăiat calea în timp ce intram în palat, și am răsturnat sarea pe când îmi făceam rost de micul dejun de la bucătărie. Acolo, am întrebat-o pe bucătăreasă, o femeie în vârstă cam prost dispusă, dacă știa unde se află Kate.

– Nu, nu e aici târfa aia puturoasă, deși nu e treaba unui nenorocit de cioroi să afle unde ar putea fi! a lătrat ea la mine.

În semn de dispreț pentru culoarea pielii mele și semnul de sclav din ureche, îmi dă o pâine atât de uscată pe lângă ouăle fierte tare, încât îmi sparg un dinte în ea și imediat gândul mă duce cu câțiva ani în urmă, la celula din închisoarea de la Meknes. Și asta ar fi trebuit să mă pună în gardă. Pericolele pândesc la orice colț, iar moartea te așteaptă la marginea oricărei priveliști frumoase.

În timp ce mă strecor în tăcere înapoi spre camera mea, trec de o balustradă și, distrat cum sunt de combinația năucitoare de bucurie intensă și de durere, aproape că îl împing de la spate pe ben Hadou, care se furișează desculț pe scări. Mă opresc și îl las să mi-o ia înainte. E atât de vesel, că nici nu își dă seama de prezența mea. Mă întreb unde o fi fost la ora asta, și fără încălțări, el, care e mereu așa de decent îmbrăcat. Poate că a fost să se spele, și apoi și-a făcut rugăciunea, mă trezesc mustrându-mă singur. Ori poate că, la fel ca mine, a luat micul dejun devreme, însă explicațiile astea nu mă satisfac.

Această zi aduce și o nouă invitație, căci domnul Pepys s-a ținut de cuvânt și a aranjat ca eu și ambasadorul să luăm parte la o întâlnire a Societății Regale.

– De obicei este doar pentru membri, însă am discutat cu Sir Christopher şi v-a permis să asistaţi în cursul zilei de astăzi, ca o favoarea făcută mie, ne mărturiseşte el în timp ce luăm o trăsură, mai târziu în dimineaţa aceleiaşi zile, şi străbatem străzile aglomerate. Poate dacă petreceţi mai mult timp la Londra şi doriţi asta, am putea să vă facem membri onorifici.

Ben Hadou este cât se poate de încântat de idee şi dă dovadă de o pasiune pentru ştiinţă de care nu-l credeam în stare. Îl întreabă vrute şi nevrute pe domnul Pepys despre istoricul societăţii şi despre membrii mai cunoscuţi, iar gazda noastră e cât se poate de bucuroasă să îi răspundă la ele. Numele necunoscute îmi pier din memorie, nelăsând nici o urmă. Am mintea senină ca o plajă cu nisip spălată de un val de reflux. Mă simt binecuvântat, cu excepţia nenorocitului de dinte. Chiar şi oraşul prin care trecem, care duhneşte groaznic a peşte şi bălegar, cu noroiul şi mizeria lui, cu cerşetorii şi vânzătorii lui ambulanţi, pare mai puţin ameninţător ca înainte, deşi cerul se întunecă ameninţător cu fiecare clipă care trece şi începe să cadă o ploaie fină. Zâmbesc indulgent văzând un grup de oameni angajaţi într-o conversaţie la un colţ de stradă, însă liniştea mi-e întreruptă deîndată, căci discuţia se transformă în ceartă şi, brusc, văd cuţite strălucind şi sânge curgând. Domnul Pepys scoate imediat capul din trăsură şi îi strigă ceva vizitiului, care suflă cu putere de trei ori într-un fluier.

– Asta o să îi pună în alertă pe soldaţi, ne promite el. Vă rog să nu vă faceţi probleme, prieteni, o să rezolve problema poliţiştii.

Prin comparaţie cu frecventata stradă Holborn, Gresham College e un loc liniştit. Ajungem la sala în care au loc întâlnirile printr-un coridor acoperit, mărginit de coloane, de-a lungul unei minunate curţi interioare acoperite cu iarbă şi presărată cu copaci, şi suntem întâmpinaţi de douăzeci sau treizeci de domni solemni, purtând peruci, dintre care îi recunosc pe vreo cinci sau şase ca făcând parte, în mod obişnuit, dintre curteni. Preşedintele, Sir Christopher Wren, un bărbat între două vârste cam arogant, ne urează bun-venit, deşi zâmbetul lui pare prefăcut, căci ochii nu îi sunt deloc binevoitori.

– Am auzit că delegaţia dumneavoastră e o senzaţie a sezonului din acest an, spune el rânjind, după care ne întoarce spatele pentru a discuta cu domnul Evelyn.

Căldărarul pare să se dezumfle brusc în faţa acestui afront, dar îşi revine atunci când este prezentat domnului Deane, care

îl complimentează pentru abilitățile lui de călăreț și face observații privind scurtimea pielii de la scările de șa, în raport cu torsiunea și viteza.

Este prezentat un scorpion viu, găsit într-un magazin de ulei din Londra. Ben Hadou și cu mine ne uităm unul la celălalt. Dacă acesta e standardul minunilor care se găsesc pe aici, o să ne plictisim grozav, asta e clar. Sunt arătate bucăți mari de ambră cu insecte. Din nou, acestea nu sunt o noutate pentru noi. Zidana are un colier în care stă culcat un păianjen mare, conservat pentru eternitate în rășina frumos mirositoare. Îl poartă adesea la gât.

Urmează un discurs lung în latină, din care nici eu, nici ambasadorul nu pricepem o iotă, deși pare a avea de-a face cu calitățile relative ale unui număr de diferite substanțe și obiecte, printre care aur, argint, apă, blană, o albină și o frunză, care sunt apoi examinate cât mai amănunțit prin intermediul unui instrument ciudat, compus dintr-un tub lung, împodobit, și o lupă rotundă, de care îți apropii ochiul. Ben Hadou este invitat să se uite prin tub la gura unei albine. El sare înapoi de îndată, țipând, îngrozit de monstruozitatea pe care o văzuse, ceea ce îi amuză grozav pe ceilalți. Eu aleg să examinez frunza, căci se potrivește mai bine cu starea mea de spirit, și sunt recompensat cu o rețea frumoasă de verde lucitor și galben, traversată de vine transpaente. Experiența este aproape halucinogenă. Când, în cele din urmă, mă ridic, mă simt copleșit și amețit, ca și cum mi s-ar fi permis intrarea într-o lume secretă, nemaivăzută până acum.

Revenindu-și de pe urma întâlnirii cu albina devenită subit uriașă, ben Hadou insistă să examineze tot ce se află pe masă, inclusiv propriul deget, și, pe măsură ce timpul se scurge, îmi las mintea să zburde fericită pe tărâmurile de vis ale viitorului care ne așteaptă – Momo îmbrăcat într-un costum de mătase albastră fin, alături de frumoasa lui mamă, înveșmântată în satin bej. Nu e nevoie nici de pudră de aur și nici de ceruză otrăvitoare pentru a spori frumusețea naturală a tenului de porțelan sau a părului sărutat de soare al lui Alys, nici de picături de belladonna pentru a-i mări ochii. Apoi eu, cu o haină și o vestă din catifea, stând mândru în spatele lor, cu catarame de argint la pantofi și cu o perucă lungă neagră în loc de turban, pozând pentru artistul care ne face portretul ce ne va împodobi noua casă. Într-una dintre aceste delicioase fantezii, mi-o imaginez pe Alys ținând în brațe o fetiță – fiica noastră, îmi sugerează imaginația mea năbădăioasă – înfășurată în

dantelă spumoasă și arătând-o mândră unui cerc de doamne de la curte. Ce prostii! Îmi revin și mă cert în tăcere. Sunt un eunuc, nu pot să am copii. Mai mult, eu sunt un sclav și ea e o doamnă de familie bună, eu sunt negru ca smoala și ea e albă ca laptele, iar aceste două lumi nu se pot întâlni niciodată.

„A, dar tu poți fi noaptea, și ea, luna!", aud o voce interioară încurajându-mă convingător, și cine știe ce posibilități pot rezulta din această legătură?

O durere puternică provocată de un molar stricat mă trezește pe nepusă masă din reverie și, deși cred că am reușit să îmi stăpânesc inevitabilul icnet de durere, un domn cu o perucă maronie care stă să îi cadă se apleacă asupra mea și mă întreabă dacă mă simt bine.

– A, nu e nimic, doar o mică durere de dinți, îi explic eu. Mi-am crăpat un dinte în această dimineață mușcând dintr-o pâine cam tare.

– Dumnezeule mare, dar cred că măsurile de austeritate de la palat trebuie să fie mai severe decât am crezut!

Se prezintă drept domnul Ashmole, venit de la Oxford cu ocazia întâlnirii, și mă întreabă cât se poate de binevoitor despre originile mele, ale Căldărarului, și despre obiceiurile maure, explicându-mi că e, într-o oarecare măsură, colecționar de antichități și de obiecte neobișnuite și că se află în curs de amenajare a unui muzeu, prin care să își împărtășească originalele colecții cu restul lumii.

– Cât de tare mi-ar plăcea să pot călători mai mult, spune el oftând. Se pare că lumea se mărește pe zi ce trece – Africa, China, America… Imaginați-vă câte comori minunate am putea găsi în aceste călătorii, câte artefacte din culturi atât de variate… Avem, în mod cu totul remarcabil, scalpul unui rege al indienilor nord-americani și chiar șaua folosită de însuși Gingis Han.

– Mi-e teamă că nu vă pot oferi nimic atât de grandios, dar am o pereche de pinteni marocani minunat lucrați, care v-ar putea interesa pentru colecția dumneavoastră, spune ben Hadou cu o grimasă.

Ashmole pare încântat.

– Ar fi de-a dreptul minunat, dar chiar nu îi pot lua așa, fără să ofer ceva la schimb. Poate o lupă pe care ați putea să o duceți în țara dumneavoastră, spune el după ce se gândește preț de câteva clipe. În plus, în aceeași casă, locuiește un prieten care ar putea avea grijă de dintele acestui domn.

– Sunt convins că nu e nevoie ca Nus-Nus să îl deranjeze pe prietenul dumneavoastră, dar trebuie să spun că mi-ar plăcea tare

mult una dintre lupele acelea magice, spune ben Hadou cu ochii strălucitori.

– Nu vă pot promite că e la fel de puternică precum microscopul domnului Hooke, dar cred că vă va mulțumi pe deplin. Veniți cu mine, după întâlnire, acasă la domnul Draycott, și o să vedem ce putem face. Nu e departe de aici, doar mai la sud de Fleet Street.

Îmi dau seama că se duce o mare luptă în mintea Căldărarului, dar, în cele din urmă, acesta refuză invitația, explicând că are sarcini de îndeplinit la palat. Propune însă ca eu să merg cu domnul Ashmole să aduc lupa, drept pentru care sunt scutit de îndatoririle mele pentru restul zilei.

Domnul Ashmole se dovedește a fi un tovarăș de drum excelent. Insistă să mergem pe jos de la colegiu, mai degrabă decât să luăm o lectică sau o trăsură, și îmi arată o grămadă de curiozități în timp ce ne plimbăm.

– Știți, la vârsta mea, trebuie să faci mișcare, căci nu știi ce se poate întâmpla dacă stai prea mult pe loc.

Ridic din sprânceană, dar nu comentez. Nu are cum să aibă mai mult de cincizeci de ani și se mișcă la fel de repede ca regele. Bastonul pe care îl poartă e mai mult un accesoriu la modă decât o necesitate, și cu toate acestea, vorbește de parcă ar fi un om în vârstă. În timp ce mergem agale pe Chancery Lane, se deschid parcă cerurile și începe să plouă.

– Of, Doamne, teamă mi-e că o să vă udați leoarcă turbanul, îmi spune companionul meu ridicând privirea de sub marginea pălăriei. Nu m-am gândit să iau o umbrelă cu mine.

– Nu le suport oricum, îl asigur eu vesel.

Ne ascundem în taverna Black Spread Eagle și așteptăm să treacă grosul potopului. Hanul e plin de clienți zgomotoși, de fum și de tot felul de mirosuri, însă eu par să le distrag atenția în mod serios, ceea ce face să se aștearnă o tăcere incomodă.

– Dumnezeule, ce monstru! izbucnește cineva, ceea ce dă naștere la o grămadă de hohote de râs și fluierături.

– Da' crezi că e pe bune sau o fi vopsea?

– Nu vrem cioroi pe-aici!

– Hai, Othello, treci înapoi pe scenă!

– Vai, domnule Nus-Nus, îmi cer scuze cu mâna pe inimă pentru mojicia compatrioților mei. Cred că am face mai bine să înfruntăm ploaia, îmi spune domnul Ashmole consternat.

În timp ce ne îndreptăm spre ușă, un bărbat mă înșfacă de braț.

– Auzi, Mustafa, să-i aduci aminte stăpânei tale că îmi e încă datoare cu optzeci de lire de la jocul de cărți!

Mă întorc și mă uit în jos la cel care vorbește. Este un tânăr îmbrăcat în haine scumpe, dar chipul lui poartă urmele exceselor sale. Are o barbă rară și neîngrijită.

– Nu sunt Mustafa.

El se strâmbă, cu o privire perplexă.

– Păi, nu pot fi doi de aceeași culoare și mărime. Tu spune-i, auzi ce zic? Spune-i că domnul Jakes o salută și îi amintește de datorie. Ne vedem la deschiderea de la *The City Heiress*, nu?

Afară în stradă, plouă încă vârtos. Domnul mă ia de braț și mă trage repede deoparte, scoțând tot felul de exclamații nervoase.

– Artiștii ăștia de la teatru sunt de-a dreptul groaznici. Zona asta era atât de plăcută.

O luăm la dreapta pe Fleet Street, traversăm și apoi mergem pe o stradă cu case înalte pe ambele părți, în capătul căreia se poate vedea râul, furișându-se sinuos asemenea unui șarpe. Cîțiva metri mai încolo, el o ia la dreapta pe o alee îngustă, apoi urcăm câteva trepte și ajungem în fața unei uși cu un ciocănel de alamă în formă de cap de leu. Suntem poftiți înăuntru de un omuleț cu fața rozalie și cu o pereche de ochelari legați de cap, ale căror lentile îi fac ochii apoși și imenși ca niște pești într-un vas cu apă.

– Elias! strigă el. Așa de repede te-ai întors?

– Sper că nu am întrerupt vreun proces esențial.

– Tocmai prefăceam apa și frunzele uscate într-o licoare potabilă, spune domnul Draycott zâmbind. Poate că tu și oaspetele tău vreți să vă alăturați mie la o ceașcă de ceai?

Ne conduce într-un salonaș întunecat, unde un ceainic spânzură de un cârlig deasupra unui mic foc. Întreaga cameră e neagră de funingine și plină de hârtii și cărți. E greu de spus unde ai putea să te așezi, mai ales dacă porți haine albe, așa că mă las pe vine, ca un bun african.

În timp ce bem acest ceai englezesc (o fiertură amară, sub orice critică), tovarășul meu îi explică cum m-am ales eu cu un dinte crăpat, care trebuie reparat. Gazda noastră își freacă bucuroasă mâinile.

– Un pacient? Minunat.

– Mă tem că nu va plăti, Nathaniel. Dacă ești bun, fă-o ca pe un favor pentru mine.

Fața domnului Draycott se lățește într-o grimasă dezamăgită.

– Am bani, spun eu repede, dar el dă din cap.

– Nu, nu, nu pot accepta bani din partea unui prieten al domnului Ashmole. Tot ceea ce am îi datorez dumnealui, inclusiv această casă.

– Prostii, dragul meu Nathaniel. Acest laborator este mica noastră aventură, altfel, unde aș putea să îmi fac experimentele?

Coborâm pe o scară șubredă de lemn într-un beci lung și cu tavanul jos, cu rafturi pe ambele laturi. Pe acestea se află grămezi de cărți și hârtii, precum și la fel de multe sticle și borcane cu etichete, care amintesc de magazinul unui farmacist. Mă aplec asupra lor și descifrez etichetele pe care scrie: „carne de viperă", „pietre goa[1]", „*hiera picra*[2]",„borangic de păianjen", și mai că mă aștept să dau peste un borcan cu gene de șoarece sau dinți de dragon. Îmi amintește de mărfurile lui *sidi* Kabour. Un cuptor cilindric stă proptit de un perete, cu cărbuni încinși înăuntru și grămezi de materiale întunecate, resturi de metal, pulberi și cenușă la bază. Încăperea e întunecoasă și miroase a sulf. Pe mese se găsesc farfurii și creuzete, retorte și cazane, mortare și pistiluri, toate pătate cu un număr mare de substanțe. Pe una dintre mese se află o colecție de flacoane cu larve și fetuși de animale, și un rozător e țintuit de o planșetă, cu organele vitale și scheletul expuse. Mă gândesc la camera secretă a Zidanei și simt cum mă trec fiorii.

– Poate că ar trebui să consult un chirurg pentru acest dinte, ca să i-l scoată cu tot cu rădăcină.

– Prostii, dragă domnule, nu e nevoie să te dai pe mâna barbarilor cu clești. Nathaniel a pus la punct un amestec perfect, care pătrunde în orice gaură și crăpătură, și se întărește la fel de bine ca o piatră.

– Sunteți alchimist, domnule, gândesc eu cu voce tare.

– Aș prefera să mi se spună că sunt, mai degrabă, un filosof al naturii, spune Nathaniel vesel, unul care cercetează în mod riguros legile ascunse ale universului.

– Cu toate acestea, cuvântul „alchimist" nu insultă defel oameni cu o viziune ca a noastră, care caută probe privind esența pură a creației divine, spune domnul Ashmole bătându-mă pe umăr.

---

[1] Pietre originare din Goa, India, variante artificiale ale pietrelor găsite în stomacul animalelor si considerate a avea proprietăți curative (n.tr.)

[2] Antidot sacru, în limba latină, în original (pulbere din aloe și scorțișoară) (n.tr.)

Ei bine, acum așezați-vă aici și haideți să aruncăm o privire. Dă-mi lumânarea aceea, Nathaniel.

Se uită amândoi, curioși nevoie-mare, în gura mea.

– Ce dinți frumoși, spune Ashmole. Ar presupune un efort considerabil să îi scoți. Rădăcinile se țin bine de tot.

– O măsea crăpată pe ambele părți, nimic mai simplu! exclamă domnul Draycott. Dacă o îmbrăcăm repede cu amestecul meu patentat, va fi ca nouă.

– Dar chiar nu mă mai doare, mint eu. Sunt convins că pot să trăiesc cu ea și așa.

Domnul Draycott însă amestecă deja ingredientele cu o repeziciune care îi trădează nerăbdarea de a-și îndeplini sarcina.

– Puțin cositor și puțin zinc, murmură el, o fărâmă de cupru și o picătură de vitriol.

Din creuzet se aude un șuierat puternic, și flacăra încălzitorului cu spirt devine verde, apoi albastră, și un miros oribil se împrăștie în încăpere. Amestecând furios, se îndepărtează de sursa de căldură și întinde mâna spre un recipient de sticlă groasă.

– Ei, și acum să lăsăm să se răcească puțin, înainte de a adăuga argintul viu…

Aburii emanați mă îngrijorează. Mă ridic brusc în picioare și recipientul sare și el de pe masă, împroșcând globule de argint metalic peste tot. Văzând ceea ce, cu siguranță, ar fi trebuit să se afle în stare lichidă sărind și alunecând încolo și încoace de-a lungul hainei mele, pe podea, privesc micile sfere de argint strălucitor, uimit până peste poate.

Domnul Draycott izbucnește în râs, văzându-mă așa uluit.

– A, domnule, mercurul este un element deosebit. Nu e nici lichid, dar nici complet solid. Este materia primară, din care derivă toate celelalte metale. Mai mult însă, el este principiul transcendent al transmutației, asemenea lui Hermes însuși, care șovăie între rai și pământ, aducând și viață, și moarte. Cunoscut drept calomel, este cel mai puternic leac, capabil să îi vindece și pe cei mai desfrânați petrecăreți. Dacă este însă expus la soare, se transformă într-o otravă mortală.

– Pe legea mea, nu vreau să am un asemenea element mortal în gură, spun eu apăsat.

Domnul Ashmole își apropie lumânarea de față și îmi arată o serie de dinți negri, acoperiți cu metal.

– Îi am pe ăștia de cincisprezece ani. Am fost primul pacient al lui Nathaniel și pot spune cu mâna pe inimă că mi-a salvat viața. Nu mi-a reparat doar dinții, ci și un os rupt de la mâna dreaptă, și m-a protejat de friguri, cu colierul lui din păianjeni.

Colier de păianjeni? Cred că domnul Draycott și Zidana s-ar înțelege de minune.

Observându-mi ezitarea, domnul Ashmole zâmbește indulgent.

– Câți ani mi-ați da, domnule? Să nu vă fie teamă că m-ați putea insulta, nu o să iau nimic în seamă.

– Cincizeci, poate cincizeci și doi? încerc eu.

– Șaizeci și cinci! exclamă el și îl bate pe domnul Draycott pe spate. Și totul se datorează amestecului lui tonic, pe care îl iau zi de zi. Dacă m-ați fi văzut acum cincisprezece ani, nu m-ați fi recunoscut, căci mă degradam cu repeziciune, dar tinctura lui spagirică[1] m-a făcut să mai pun ceva carne pe oasele astea și mi-a păstrat mușchii în formă. Cât despre păr, ia trage puțin de el, domnule. Nu te teme, trage bine.

Trag ușor de peruca lui și, spre surprinderea mea, buclele bogate sunt bine ancorate.

– Vedeți? De ce nu este recunoscut și slăvit de toți chiar nu pot înțelege.

Domnul Draycott roșește.

– Ei, hai, hai acum, Elias, nu fac minuni. Tot ce am făcut a fost să mai prelucrez puțin rețeta. E de multă vreme binecunoscut că Primum Ens Melissae este un tonic puternic, potrivit atât pentru femei, cât și pentru bărbați.

– I l-a dat servitoarei lui, Agnes, care e trecută de șaizeci de ani, și i-a căzut tot părul până a rămas cheală ca un bebeluș, mi se confesează domnul Ashmole.

– Și asta nu i-a plăcut deloc!

– Dar apoi i-a crescut la loc, negru și lucitor ca în tinerețe, și i-a revenit menstruația pentru prima oară în douăzeci de ani. Anul trecut a născut un băiat sănătos. Ori dacă asta nu e o minune, atunci nu știu ce e!

Simt cum mă trec furnicături pe spinare. Oare am găsit elixirul Zidanei? Pare a fi prea frumos pentru a fi și adevărat, însă, cu fiecare clipă care trece, ascultându-i pe cei doi vorbind, încep să

[1] Chimic, care ține de spagirie (nume dat de școala lui Paracelsus alchimiei). (n.tr.)

cred că așa e. Ca să nu mai lungesc povestea, l-am lăsat pe alchimist să îmi trateze dinții, ceea ce n-a fost o experiență atât de neplăcută pe cât mă așteptam, ba chiar am putut să consum fără probleme o supă de fasole, carne de miel rece și pâine, alături de domni, în timp ce mă gândeam la următorul pas. E deja întuneric când vine vremea să plec. Pe umăr car un săculeț de pânză care conține lupa promisă și un flacon cu dop, cu un lichid galben și strălucitor ca soarele. Domnul Ashmole insistă să mă însoțească până la White Hall.

– Se află pe drumul meu de întoarcere spre Lambeth, și poate, cu această ocazie, aș reuși să iau pintenii mauri pe care mi i-a oferit cu atâta generozitate ambasadorul, în această dimineață, în schimbul lupei.

În timp ce ne plimbăm prin Temple Gardens și luna se oglindește în apa râului printr-o spărtură din nori, poleind-o cu o foiță strălucitoare de mercur, pierdut în euforia de a fi avut atâta noroc, tocmai mă gândesc că nici că văzusem o priveliște mai încântătoare, când suntem opriți de niște hoți la drumul mare. Sunt doi zdrahoni cu fețele acoperite, pentru a nu putea fi recunoscuți.

– Dă-mi sacul ăla, ticălos negricios! strigă unul din ei la mine.

– Tu de colo! îl înfruntă celălalt pe domnul Ashmole. Bijuteriile, banii și tot ce ai la tine.

Se reped asupra noastră, învârtind bâte în mâini, iar unul dintre ei îl doboară de domnul Ashmole. În timp ce mă reped spre el să îl apăr, celălalt mă lovește în stomac cu bâta, făcându-mă să îmi pierd răsuflarea. Încearcă să îmi smulgă sacul, însă îi opun rezistență cu disperare. Greșesc făcând asta, căci o altă lovitură îmi taie efectiv picioarele, și mă prăbușesc cu un zgomot rău prevestitor peste sac. Când încerc să mă mișc, disting sunetul atât de ușor de recunoscut al sticlei sparte. Mă înfurie în așa măsură gândul că am pierdut prețioasa lupă și mă simt așa de vulnerabil, încât mă ridic deîndată în picioare. În timp ce atacatorul meu se repede spre mine, îi înșfac bâta și i-o smulg din mână cu putere, făcându-l să își piardă echilibrul. Îi pun piedică și el se rostogolește pe iarbă, izbindu-se de un copac. Întorcându-mă, îl văd pe domnul Ashmole aplecat asupra celui de-al doilea bărbat. Văzându-mă venind spre el cu bâta ridicată, nelegiuitul o ia la sănătoasa înjurând, urmat și de celălalt după câteva clipe, care, ridicându-se de pe jos, o ia la picior șontâc-șontâc.

– Sunteți bine, domnule?

Domnul Ashmole își examinează haina ruptă.

– Să-i ia naiba, era unul dintre cele mai bune costume ale mele, însă, în afară de asta, nu am pățit mare lucru. Dar dumneavoastră?

Eu scutur demonstrativ sacul și zgomotul de sticlă spartă vorbește de unul singur. După ce studiez mai bine cum stă treaba, descopăr că nu numai lupa s-a spart, ci și flaconul.

Ne despărțim la Westminster, și domnul Ashhmole își cere încontinuu scuze pentru ruta nefericită pe care a ales-o, căci zona grădinilor este binecunoscută pentru furturi, după lăsarea întunericului. Face semn unui luntraș să îl treacă râul până la Lambeth, în timp ce eu parcurg singur, pe jos, cele câteva sute de metri, cam dezumflat după starea euforică de mai devreme. Gărzile de la palat mă privesc curioase și unul dintre bărbați îi spune tovarășului său ceva ce nu pot auzi, după care amândoi izbucnesc în râs. Sus, în apartamentele în care este cazată delegația ambasadorului, e liniște. Hotărăsc că ar fi mai bine să îi prezint situația lui ben Hadou și să scap astfel de sentimentul neplăcut pe care îl am. Tocmai când mă pregăteam să bat la ușă, aceasta se deschide, și o femeie iese afară chicotind și încercând să își vâre la loc sub bonetă părul de culoarea mierii. Își ține ciorapii pe braț. Nu mai e nici o îndoială ce treabă a avut pe acolo.

– Bună, Kate.

Ea își duce mâna la gură și se înroșește puternic, după care își strânge fustele și o ia la fugă spre scările care duc în mica bucătărie.

Ben Hadou încearcă să se uite la mine de sus, dar nu prea îi iese.

– E o legătură cât se poate de inocentă, protestează el.

– Nu e treaba mea, *sidi*, ce faceți, spun eu, fără a-mi putea ascunde un zâmbet ștrengăresc.

El pălește.

– Nu trebuie să afle nimeni despre povestea asta, înțelegi? Nu e ceea ce pare, o să ne căsătorim.

– O să vă căsătoriți?

El încuviințează printr-o mișcare a capului.

– Da, dar să nu sufli o vorbă. Dacă se află, o să avem probleme.

Ne privim în ochi, apoi privirea îi alunecă în jos.

– Doamne Dumnezeule, Nus-Nus, ai făcut pe tine?

Mă uit și eu în jos. În locul în care s-a spart flaconul, pe haina mea albă a apărut o pată incriminatoare de un galben viu. Emoțiile și descoperirile pe care mi le-a rezervat această zi au fost prea mult

pentru mine, și mă decid că, până la urmă, nu are nici un sens să explic ce s-a întâmplat.

Camera mea pare ciudat de liniștită fără prezența lui Momo sau a lui Amadou. Mă așez pe marginea patului și stau acolo o bună bucată de vreme, în timp ce gândurile mi se învârt în cap. Apoi încerc să spăl pata de pe haină cum pot mai bine, dar, hotărâtă parcă să își demonstreze rezistența la schimbare, tinctura nu se lasă curățată.

Capitolul 36

5 februarie 1682

A doua zi mă trezesc devreme, plin de un entuziasm și de o energie greu de explicat. Astăzi urmează să îl prezint pe fiul lui Alys regelui, și de îndată ce această întâlnire va avea loc, totul va fi bine.

După ce suport o întâlnire plictisitoare între ambasador și miniștrii Maiestății Sale în legătură cu tratatul propus, și mai tărăgănată și chiar mai puțin decisivă decât ultima, ben Hadou mă concediază, într-un final. E aproape ora amiezii. Cu atât mai bine, mă gândesc, deoarece în felul acesta va trebui să îl țin pe Momo ascuns și mai puțin timp. Mă îndrept spre apartamentele ducesei de Portsmouth, traversând labirintul de coridoare și de galerii, și tocmai când trec de ultima cotitură, dau peste Jacob, care vine din sens opus. Când mă vede, chipul lui capătă o expresie aproape tragicomică.

– Veneam să te văd.

– Veneam *eu* să te văd, îi răspund binedispus. Urmează să îl prezint pe Momo regelui, în privat, în apartamentele sale, în această seară.

– A… a plecat. Asta veneam să îți spun.

– A plecat?

– Am întreabat-o pe madame unde e și ea a fluturat din mână spunând *Il n'est plus à moi*[1].

– Cum? întreb și simt un gol în stomac de parcă aș fi înghițit un tun.

– Nu a vrut să îmi spună. Poate are să îți explice ție.

Louise se află la garderobă și răsfoiește o gazetă, înconjurată de însoțitoarele ei agitate. Când mă vede, chipul i se lățește într-un zâmbet uluitor.

---

[1] Nu mai e la mine, în limba franceză, în original (n.tr.)

– Domnule Nus-Nus! Ce frumos din partea dumitale. Hai, vino și așază-te lângă mine. Ce zici de acest nou stil de parură? Crezi că e prea înaltă pentru mine? Oare îmi va alungi prea mult fața?

Spunând asta, întoarce revista *Le Mercure Galant* spre mine, unde mă întâmpină imaginea unei femei purtând o parură de dantelă care o face să semene foarte mult cu un ridicol papagal cu creastă.

– E hidoasă, spun eu scurt, uitând de bunele maniere.

– Bărbații! Ce știu ei despre modă? spune ea izbucnind într-un râs strident și lovindu-mă în joacă cu revista.

– Am venit să vă întreb de micuțul dumneavoastră paj.

– Jacob? întreabă ea surprinsă. Dar era aici acum câteva minute.

– Nu Jacob, celălalt, băiețelul.

Văd cum se înnegurează la față.

– A, Miette? Micuțul văr al lui Jacob? Era tare drăguț, dar, din păcate, a trebuit să îl concediez. Are… cum să spun… apucături de gaiță, zice ea aplecându-se confidențial spre mine.

O privesc perplex, neînțelegând ce vrea să spună.

– *Un voleur*[1]*!* Un nenorocit de hoțoman. *Mes pauvres bijoux*[2]*!* Ieri după-amiază am găsit trei șiraguri de perle și cea mai bună broșă cu smaralde a mea ascunse printre lucrurile lui. Pe urmă, am pierdut atât de mult la jocul de cărți noaptea trecută că, până la urmă, cel mai bun lucru a fost să îl vând, având în vedere că nu stau chiar strălucit cu banii. Agentul mi-a făcut un preț bun.

– Oricât v-a dat pe el, plătesc dublu! Triplu! strig eu.

– Pentru ce atât de mult, *cheri*[3]? Îl poți lua pe Jacob! mă bate Louise pe braț. Ce ne facem când un cioroi vrea ca servitor un alt cioroi? Of, s-a întors lumea cu susul în jos!

Cinci minute mai târziu, o rup la fugă prin Tilt Yard, și apoi prin St James's Park, cu numele și adresa în buzunar.

Ghinionul însă mă urmărește. Agentul, domnul Lane, nu e la casa lui din Pall Mall, ci la biroul din Cornhill. Nu am nici cea mai vagă idee unde e Cornhill – sună amenințător de rural și de departe –, dar notez adresa pe care mi-o dă servitorul și fac semn după o birjă. Vizitiul e de acord să mă ducă acolo în schimbul unei

[1] Un hoț, în limba franceză, în original (n.tr.)

[2] Sărmanele mele bijuterii, în limba franceză, în original (n.tr.)

[3] Dragule, în limba francez,ă în original (n.tr.)

taxe înfiorător de ridicate, însă doar dacă accept să merg cu el pe capră.

– Nu pot fi văzut luând pasageri ca dumneata înăuntru, că mă pun rău cu oamenii cu stare și mi se strică afacerile, spune el.

Sunt tentat să o iau pe jos, dar îmi înghit mândria și, în plus, se dovedește că prejudecata bărbatului are și un avantaj, căci priveliștea de sus, de pe acoperișul birjei, e captivantă, pe măsură ce șerpuim printre străzile aglomerate ale capitalei. În curând ajung să recunosc obiective turistice și străzi. Acolo e râul, iar pe acolo m-am plimbat cu domnul Ashmole, când am mers să îl vizităm pe domnul Draycott. Dincolo, la intersecția cu Chancery Lane, strada o cotește spre nord, către locul de întâlnire al Societății Regale. Mă simt ușurat că încep să înțeleg câte ceva din geografia orașului, care este mai mic decât am crezut la început. Când ajungem la Cornhill, mă consolez cu gândul că aș putea, la nevoie, să fac drumul înapoi pe jos, fără să mai trebuiască să îmi calc pe inimă din cauza unui birjar londonez. Îmi amintesc apoi că îl voi avea pe Momo cu mine și că piciorușele copilului ar putea reprezenta o problemă. Ei bine, mă voi gândi la asta când va veni momentul, îmi spun, încă plin de optimism, și îi plătesc birjarului taxa de doi șilingi.

Nu e nimic simplu. Mă uit mai îndeaproape la adresă. Am scris doar „Jonathan's", și mi s-a părut simplu de găsit, când am notat-o, dar străduța se dovedește a fi un mic regat în sine, cu tot felul de alei și bifurcații, toate întunecoase și cavernoase, căci soarele nu pătrunde în unghiurile lor înguste. Merg în continuare, simțindu-mă neînsemnat și copleșit în fața clădirilor înalte, ce fac să răsune conversațiile tinerilor care trec pe lângă mine, prea plini de sine și de discuția lor pentru a lua în seamă un străin pierdut, aflat în căutarea unei clădiri anume. Trec de magazine care vând peruci, însă aroma care domnește în atmosferă este aceea de cafea. Opresc un băiat care duce un sac în spate.

– Îl caut pe Jonathan, Jonathan Lane, îi spun eu.

– Ha? îmi răspunde el cu o față nedumerită.

– E agent de sclavi.

– Nu cunosc nici un Jonathan Lane, dar Jonathan's e chiar acolo, peste drum de aleea aia, îmi spune el, arătând spre o cafenea mare, încadrată de coloane. Acolo își fac afacerile negustorii.

Jonathan's e o cramă imensă, zgomotoasă și plină de oameni serioși, cu pălării în trei colțuri pe cap, care discută grăbit unii cu alții, la mesele acelea îngrămădite. Prind câte un cuvânt din

conversație în timp ce mă holbez prin încăpere – „randament“ și „mărfuri“, „fonduri“ și „marje“. Este limbajul folosit în comerț, însă singurele schimburi de bani par a fi pe mâncarea și băutura servită în local. Îl întreb pe un băiat cu șorț, care duce o tavă cu cești de cafea, unde aș putea să îl găsesc pe domnul Lane, fiind nevoit să urlu ca să acopăr toată zarva aceea.

– Acolo, spune el, arătând spre un colț îndepărtat. Este acolo cu domnul Hyde, agentul ducelui de York de la Royal African Company.

Îmi fac loc până la ei cu oarecare dificultate și sunt nevoit să stau acolo preț de câteva clipe, până când vreunul din cei doi mă bagă în seamă, atât de prinși sunt de afacerile lor. În cele din urmă, cel cu peruca lungă, maro-deschis, ridică privirea.

– Nu mai vreau cafea, mulțumesc, spune el, după care se uită din nou în altă parte.

Partenerul lui, un bărbat care poartă o haină de catifea albastră, bogat decorată cu brandenburguri scumpe, mă privește acum, plin de curiozitate.

– Nu lucrează aici, Thomas, nu în costumul ăsta oriental. Asta dacă nu cumva e vreo șmecherie ca să ne vândă o marcă nouă de cafea turcească. Poate e unul de-al tău?

– Nu ești unul de-al meu, spune Thomas întorcându-se și studiindu-mă din cap până-n picioare. Ce dorești?

Îi explic că sunt în căutarea copilului care se afla în slujba ducesei de Portsmouth, în dimineața aceea.

– A, negroteiul lui Louise. Ce-i cu el?

– Vreau să îl cumpăr.

Amândoi izbucnesc în râs.

– Așadar, te bagi și tu în afaceri? Îți vinzi rudele?

– Mă aflu aici cu delegația ambasadei marocane. A avut loc o neînțelegere nefericită și copilul a fost vândut din greșeală.

– Cu siguranță, nu a fost nici o neînțelegere, spune Thomas Lane, devenind brusc nervos. I-am oferit o sumă foarte bună!

Celălalt bărbat, domnul Hyde, se uită chiorâș la mine.

– Nu ești originar din Maroc, nu? De unde ești?

Îi spun, și el zâmbește atotștiutor.

– A, îmi făceam griji că Africa Company a ratat o mică mină de aur, unde puteam găsi bărbați de statura ta. Dar nu, avem sub control regiunea aceea. E bine de știut.

Nu înțeleg pe deplin ce vrea să spună cu asta, dar trebuie să aibă de-a face cu sclavia, ceea ce înseamnă că e un demon, iar agentul care face afaceri cu el nu e nimic altceva decât un alt profitor de pe urma suferinței umane. Ideea de a le da bani oricăruia dintre ei îmi repugnă, dar trebuie să îl salvez pe Momo.

Mă întorc din nou spre domnul Lane.

– Oricât v-a dat ducesa pentru el, vă pot oferi mai mult, astfel încât nu ați avea decât de câștigat.

– Mi-e teamă că e prea târziu, spune el răsfirându-și degetele. Aveam deja un client în așteptare. I l-am vândut în această dimineață doamnei Herbert. Voia ceva special, cu care să se laude la premiera cu *The City Heiress* din această după-amiază.

O oră mai târziu am reușit să mă întorc, traversând Londra, la Dorset Garden Theatre, pe malul râului, la sud de Fleet Street. Nenorocul nu s-a dezlipit de mine nici de această dată, căci aproape imediat ce am ieșit din cafenea, a început să plouă. Când ajung la destinație, hainele îmi sunt lipite de piele, iar turbanul și-a dublat greutatea. Căutând adăpost sub niște copaci, încep să storc nenorocitul de turban și să mi-l înșurubez iar pe cap, privind la trăsurile care se adună acolo pentru a-și descărca pasagerii. Deși e de-abia ora patru după-amiaza, făcliile au fost aprinse, căci e o zi tare înnorată. Lumina lor intermitentă îmi permite să îi văd bine de tot pe spectatorii care merg la teatru. Nu iau în seamă trăsurile obișnuite, gândindu-mă că sunt șanse mari ca o femeie care cumpără un copil negru, ca accesoriu pentru o asemenea ocazie, să își facă intrarea cu mare pompă. În ciuda vremii urâte, s-a strâns o grămadă de lume care vine să vadă piesa, și nu peste mult timp, piațeta din fața teatrului geme de trăsuri. Eu le urmăresc pe toate cu ochi de vultur, dar nu e nici urmă de Momo, ci doar femei mascate, galante, purtând peruci pudrate. Sosesc apoi trei trăsuri aurite, toate în același timp, din care coboară pasageri îmbrăcați în haine scumpe – toate numai pene de struț și mătase –, care se grăbesc să se ascundă de ploaie, urcând repede scările și fugind în interiorul teatrului. E o busculadă atât de mare, încât nici nu pot discerne printre atâtea roți și cai, așa că trebuie să ies de la adăpost. Mi se pare că o văd pe femeia care a stat lângă ben Hadou la cina dată de ducesă. Da, iat-o, și lângă ea e ducesa de Mazarin, cu chipul ei deosebit încadrat de o masă de bucle negre care îi ies de sub glugă. E însoțită de servitorul ei, Mustafa, îmbrăcat în brocart stacojiu și cu o lungă mantie neagră pe deasupra. Sunt atât de vrăjit de apariția lor, încât sunt pe punctul

de a rata sosirea unei trăsuri cu patru cai, de o opulenţă nemaipomenită, din care coboară doi servitori magnific înveşmântaţi, cu umbrele mari, şi trei femei, dintre care una poartă o rochie la fel de mare ca un divan. Îl văd pe Momo preţ de o clipă, gătit tot în costumaşul lui din dantelă aurie, care intră repede, împreună cu femeile acelea, în clădire.

O iau la fugă, traversând curtea în care sunt trăsurile, şi alerg pe scări după ei, dar sunt oprit la uşă şi mi se cere taxa de intrare. Mai pierd câteva secunde până încerc să caut prin monedele străine, dar apoi îmi pierd răbdarea şi trântesc un pumn de bani în palma bărbatului. Înăuntru e un mare haos. Holul de la intrare e o amestecătură pestriţă de oameni, şi cu toate că sunt cu un cap mai înalt decât majoritatea dintre ei, perucile, penele şi parurile lor ridicole nu mă lasă să văd nimic. În cele din urmă, îl localizez pe Mustafa şi îmi fac loc până la el. Ne privim în ochi.

– Senufo? întreabă el, dând din cap de parcă m-ar cântări.

Încuviinţez din cap.

– Asante[1]?

– Dogomba, specifică el. Marcajele lui tribale sunt mici linii verticale care i se scurg pe obraji ca nişte lacrimi.

– Poţi să mă ajuţi? Caut o femeie numită doamna Herbert şi care are un băieţel cu ea.

– Deţine o lojă la etaj, spune el cu o expresie de dispreţ pe chip.

Îi mulţumesc şi mă întorc în direcţia scărilor, însă el mă prinde de braţ.

– Vino sus cu noi. Mergi încet în spatele nostru, căci urc şi eu cu doamna mea, în câteva minute. O să fim cam mulţi, mai e şi doamna Behn cu noi.

Doamna Behn e înconjurată de un grup mare de oameni care vin să o felicite şi să fie văzuţi în compania celei care a scris piesa. Ducesa de Mazarin îşi face intrarea ca o corabie pe mare şi o ia pe sus. Apoi urcăm scările înguste care duc la balcon, şi nimeni nu mă opreşte în timp ce ne croim drum spre loja închisă. Din acest cuib de vultur pot vedea întregul teatru, chiar dincolo de balcon şi în lojele private, în stal, unde femei mascate se amestecă printre cei de rând. Balconul superior este decorat magnific, cu scaune capitonate cu pluş şi cu amoraşi auriţi peste tot. Acord însă doar câteva minute tuturor acestor lucruri, căci dintr-odată îl văd pe Momo două loje

[1] Grup etnic din Ghana şi de pe Coasta de Fildeş (n.tr.)

mai încolo, lângă o femeie enormă, toată împopoțonată, care trebuie să fie doamna Herbert, și două femei mai slăbuțe, niște versiuni mai tinere ale propriei ei persoane, care trebuie să fie fiicele ei, și o pereche de servitori în livrele. Atenția lui Momo este concentrată asupra unui cățel miniatural, pe care îl ține în brațe. Amândoi poartă câte o zgardă bătută în diamante.

Muzicienii încep să interpreteze o melodie. Cu toată discreția de care pot da dovadă, mă depărtez de suita ducesei și ies pe coridorul îngust care dă spre celelalte loje. Deschid ușa celei de-a doua loje și bag capul înăuntru. De îndată, un servitor se așază în calea mea, părând foarte agitat.

– Băgați de seamă că sunt înarmat.

– Am niște afaceri de discutat cu doamna Herbert, nu îmi ia mult.

– Vă spun că trebuie să plecați, domnule, începe piesa.

Așa și este. Patru domni purtând haine colorate au ieșit pe scenă și iau diverse poziții. Un lacheu în livrea îi urmează, cu o mantie în mână. În timp ce aceștia încep să vorbească, iar servitorul doamnei Herbert nu se poate abține să nu tragă și el cu ochiul la ce se întâmplă, îmi fac loc pe lângă el.

– Doamnă Herbert…

Una dintre fiice scoate un mic țipăt când mă vede, însă în rumoarea generalizată din teatru acesta se pierde, căci lumea a început deja să îi fluiere pe actori, huiduindu-l pe unchiul sever și aplaudându-l pe nepotul inutil. Cealaltă fiică se ascunde în spatele evantaiului.

– Pleacă de-aici, ticălosule! țipă doamna Herbert, ducându-și mâna la bijuteriile de la gât. Nu o să mă furi, cu atît mai puțin în văzul tuturor!

– Doamnă, dar nu sunt hoț, am venit pentru băiat. Ducesa de Portsmouth l-a vândut din greșeală și am venit să îl iau înapoi.

Auzindu-mi vocea, Momo se întoarce spre mine, cu ochii și cu dinții lui strălucitori, și cu fețișoara lui încă la fel de neagră ca a mea.

– Dumnezeule, dar de-abia l-am cumpărat în dimineața asta, și am plătit și o grămadă de bani pentru el!

– Mi s-a spus să vă ofer dublul sumei pe care ați plătit-o pentru el.

Îi arăt aurul, dar ea dă din cap că nu.

– Nu aș putea face una ca asta. Draga de Fanny îl îndrăgește atât de mult!

– Vă voi oferi mai mult, ca să o ajutăm pe draga de Fanny să nu mai sufere atât, spun eu disperat.

Habar n-am cine e Fanny.

În timp ce doamna Herbert se gândește, privirea îmi alunecă dincolo de Momo, spre scena luminată și mulțimea de dedesubt. Ceva mi-a atras atenția, poate un al șaselea simț, pentru că în stal, în mijlocul unei mulțimi de pălării și mantale negre, un singur chip stă întors de la scenă și privește în sus, căutând cu atenție prin balcon.

Este renegatul englez Hamza. Carevasăzică a scăpat din închisoare. Ori poate că i-a mituit pe gardieni cu ajutorul lui Rafik.

De îndată ce privirea mi se oprește asupra lui, mă vede și ne privim în ochi. Imediat începe să își facă loc prin mulțime.

Arunc aurul în poala doamnei, îl înșfac pe Momo de mână și îl trag după mine.

– Fanny, se tânguiește una dintre fiice.

– Hoțul! strigă doamna Herbert, iar cei doi servitori o iau după mine fără prea mare tragere de inimă.

Smulg câinele din brațele lui Momo și îl arunc spre ei. În eforturile lor de a o prinde pe draga de Fanny, servitorii se prăbușesc unul peste celălalt, doborând-o și pe una dintre fiice, care, la rândul ei, se împiedică de mama ei, în timp ce câinele aleargă în jurul lor lătrând fericit, de parcă nu s-ar mai fi distrat niciodată așa de bine. Îi fac vânt lui Momo prin ușă, pe coridor, și apoi ne împleticim pe treptele înguste spre holul de la intrare și ieșim în ploaia torențială, care începe deîndată să spele vopseaua de pe chipul lui Momo, transformându-l într-un spectacol grotesc de dâre.

– Stai, eunucule, oprește-te ! urlă Hamza ieșind afară din teatru. Știam eu că ești un șarlatan! continuă el cu un aer de triumf, văzând machiajul scurs al lui Momo.

Fără prea mari menajamente, îl arunc pe Momo pe umăr și o iau la fugă, cu picioarele lovind pietrele de pavaj ude și cu disperarea umplându-mi mușchii de energie. Mă strecor printre trăsuri și cai sforăitori și o iau în zigzag la dreapta, apoi la stânga, prin labirintul de străduțe din spatele teatrului, fără a avea vreun alt scop în minte decât acela de a-mi face pierdut urmăritorul. Simt cum plămânii îmi iau foc, dar continui să fug, luând-o la dreapta, apoi la stânga, și apoi drept de-a lungul unei alei înguste, presărate cu gunoi urât mirositor. Când îmi dau seama însă că aleea nu are ieșire, e deja prea târziu.

Aud pași în depărtare și deodată, iată-l apărând. Silueta renegatului se proiectează la intrarea pe alee. Mă uit în jur, dar nu e nici o cale de ieșire. Hamza vine pe jumătate alergând, cu un cuțit strălucind în mână.

– M-ai făcut să alerg peste tot ca nebunul zilele astea, nenorocitule, dar uite, mă simt generos, așa că pune băiatul jos și pleacă, dacă știi ce e bine pentru tine.

E doar la câțiva metri de noi, rânjind diabolic.

– Va trebuie să mă ucizi, îi spun eu pe un ton funest.

– Ți-au scos și creierii când ți-au tăiat boașele? Nu e nevoie să o faci pe eroul, râde el. Nu-i va face nimeni nici un rău băiatului, doar o să îl ducem acasă la tăticul lui și o să ne luăm banii de recompensă pentru că i l-am sculat din morți, de vreme ce nu l-am putut face pe nenorocitul de postăvar să plătească pentru el; dar cine îl poate acuza pentru asta? Uite, chiar nu ai nimic de pierdut, dă-mi băiatul și întinde-o. Ia un vas spre America sau în altă parte. Am auzit că au o grămadă de muncă pentru negricioși așa zdraveni ca tine.

Îl iau pe Momo de pe umăr și îl așez în brațe. El mă privește cu ochii mari.

– S-a terminat jocul, Nus-Nus?

– Mă tem că da, dragul meu. Fugi, Momo, fugi înapoi la teatru, du-te! îi strig de îndată ce picioarele îi ating pământul, când îl dau jos.

Îl împing puțin și el o zbughește, strecurându-se perfect pe lângă renegat, care înjură birjărește și se întoarce să o ia la fugă după el, cu lama cuțitului strălucind în întuneric. Eu mă arunc asupra lui și ne rotogolim amândoi în mizerie. El se sucește și se rostogolește, mă înșfacă apoi, reușind cumva să îmi pună cuțitul la gât. Ne luptăm sălbatic, rostogolindu-ne pe jos, printre mizerii de tot felul și resturi de legume. În focul luptei, turbanul mi se desface și se încurcă în cuțitul lui. El înjură și încearcă să îl elibereze, însă eu trag de turban și îl lovesc cu putere în față, ochindu-i nasul rupt. El începe să urle și să se umple de sânge, murdărindu-mă și pe mine. Cu toate astea, tot nu dă drumul la cuțit. Clătinându-mi capul în toate părțile, reușesc să mă eliberez de cutele de bumbac care îmi acoperă ochii și îl lovesc cu putere în braț. El scoate un strigăt și cuțitul îi cade din mână, rostogolindu-se departe în întuneric. Mă duc după el, simțind o mare bucurie în timp ce pun mâna pe el. Apoi însă, pumnul lui Hamza mă lovește în ureche și văd negru în fața ochilor. Mă prăbușesc într-o parte și scap mânerul cuțitului.

În clipa aceea de neatenție, piciorul lui mă lovește în stomac, făcându-mă să vomit și să horcăi. Pe Maleeo, dar asta chiar a durut, nu glumă! Durerea e greu de suportat, dar, din fericire, reușesc să îi blochez a doua lovitură, prinzându-i piciorul și trăgându-l de el, astfel încât să se prăbușească lângă mine. Este un om puternic, însă și el are experiență în luptele de stradă. În plus, se pare că norocul e de partea lui, căci se ridică imediat și ia din nou cuțitul. Ne ridicăm amândoi și începem să ne mișcăm în cerc, ca niște câini de luptă, mârâind fiecare pe limba lui și horcăind în încercarea de a respira, plini de mizerie și uzi până la piele. Ploaia continuă să cadă.

El începe să arunce cuțitul fără grijă dintr-o mână în alta.

– Ce să fie, eunucule, gâtul sau vintrele? spune el răgușit. Repede sau încet, nu mă pot deci…

Nici nu termină bine cuvântul, că se și repede asupra mea. În timp ce evit lama cuțitului, alunec pe niște legume ude sau ceva și mai și, așa că lama mi se înfige în umăr. Mă îndepărtez urlând, dar cu un salt uriaș, ajunge să mă țintuiască de perete, cu cuțitul proptit în coastele mele.

Ochii lui ieșiți din orbite clipesc la mine prin masca de sânge care a devenit fața lui.

– Cioroi prost! Acum va trebui să te omor. Și când te gândești că tot ce trebuia să faci era să o ștergi de aici…

Cuțitul rupe țesătura hainei, în timp ce eu mă zbat, simțind cum se strecoară în carnea mea un miros de moarte. Ce moarte urâtă, lipsită de onoare, pe o alee mizerabilă din Londra, departe de casă și de orice ajutor. Îndreaptă din nou lama cuțitului spre mine, dar apoi scoate un țipăt și se uită în jos, scuturând din picior. Ceva îl face să o ia la fugă, un mic demon, cu sânge în jurul gurii. Acesta rânjește, și îi văd dinții roșii, gândindu-mă, preț de o clipă, că e Amadou, întors din morți ca să se răzbune pe ucigașul lui, dar în timp ce se îndepărtează în costumașul lui de dantelă aurită, îmi dau seama că e Momo. Tot ce știu apoi e că o umbră enormă se desprinde din întuneric și îl face pe renegat și cuțitul lui să zboare în direcții diferite. Hamza se izbește cu putere de zid și se prelinge pe el în jos, cu picioarele în față. Tușește și înjură, încercând să se ridice, dar umbra îi pune un picior pe piept, apoi se apleacă și, cu mare precizie și atenție, îi taie gâtul, dându-se apoi repede la o parte, pentru a nu se murdări de jetul de sânge care țâșnește. Își șterge după aceea cuțitul de mantaua renegatului, îl pune la loc la brâu și se întoarce.

Am știut dintotdeauna că voi fi nevoit să îl ucid pe Hamza, dar să îl văd trimis așa de eficient pe lumea celalată, în fața ochilor mei, mă tulbură atât de mult, că nici nu pot vorbi.

– De ce? reușesc să rostesc, în cele din urmă.

Mustafa mă privește enigmatic o bună bucată de vreme, după care, pur și simplu, ridică din umeri.

– Plecasem deja de la teatru ca să vin după voi. L-am întâlnit pe băiat în timp ce fugea înapoi. Mi-a spus că era un om rău care încerca să te omoare.

– L-am mușcat, Nus-Nus, ai văzut? îmi spune Momo, îmbrățișându-mi cu putere picioarele.

– Am văzut, îi răspund, îmbrățișându-l la rândul meu și ridicând privirea. Nu știu ce să spun. Un simplu mulțumesc nu pare prea potrivit, însă îți mulțumesc din suflet, Mustafa.

– Te rog, spune-mi Addo. Este numele meu tribal.

– „Regele Drumului", spun eu, dând din cap. Așa și arată cum stă el acoperit de manta, cu turbanul pe cap și cu ochii strălucitori, în întunericul care se adâncește.

– Numele meu adevărat este Akuji.

– „Mort, însă treaz". Foarte potrivit și, cu siguranță, mai bun decât Nus-Nus, spune el cu un zâmbet strâmb, care îi dezvelește dinții foarte albi, umbriți de restul feței, după care devine serios.

– O să te caute, sau, mai degrabă, o să caute doi sclavi negri. Cred însă că trei de-alde noi au șanse să dea naștere unei revolte, așa că ar trebui să mă întorc la Hortense înainte să mi se simtă lipsa.

– Nu îți face griji în privința noastră, știu unde să mergem. Îți mulțumesc, Addo.

Ne strângem mâinile, și apoi el se îndepărtează, înghițit de întuneric.

Îl duc pe Momo la casa lui Nathaniel Draycott, care, îmi dau seama că, din fericire, e la doar două străzi depărtare. Încă plouă torențial. Nu e nimeni prin preajmă, ceea ce e bine. Când ajungem la ușa lui, Momo e din nou pe jumătate alb.

Spre cinstea lui, Nathaniel nu face decât să ridice puțin din sprânceană când ne vede cum arătăm și ne face semn să intrăm. Se holbează la Momo.

– Dumnezeule mare, micul negricios a devenit albicios! Ce „alchimie" ciudată e asta?

Momo chicotește fericit.

– Domnule Draycott, teamă mi-e că trebuie să vă cer ajutorul.

Îi descriu pe scurt situația.

– Îmi pare foarte rău să vă implic într-o afacere atât de nefericită, și n-am să vă învinovățesc dacă vreți să chemați poliția. Cu toate acestea, ascultați-mă, căci am o propunere pentru dumneavoastră.

O oră mai târziu, curat, cu rănile bandajate și cu propunerea acceptată, mă urc în lectica pe care a chemat-o domnul Draycott pentru noi, înfășurat într-o manta de împrumut și cu pălăria trasă bine peste față. Pe drumul spre White Hall, purtătorii lecticii pufăie din greu de la efort.

– Doamne sfinte, spune unul dintre ei în timp ce cobor, cu Momo încolăcit pe coapsa mea, sub mantie. Îmi cer scuze, domnule, dar cântăriți enorm.

Eu îmi cer scuze și îi dau ultima monedă de aur rămasă, ceea ce îl face să își închidă gura.

În seara aceea, după ceremonia de culcare a regelui, fug cu Momo de-a lungul unor coridoare neluminate, a unor galerii și scări de serviciu rar folosite, adică toate acele locuri nefrecventate din palat, care ne vor duce din aproape în aproape, fără a fi văzuți, spre scările secrete. Odată ajunși acolo, portarul, domnul Chiffinch, ne conduce la rege.

Îl găsim pe acesta servind o cină târzie. Dând cu ochii de mâncare, Momo se repede la resturi ca un animal sălbatic. Regele și-a lăsat la o parte gătelile zilnice și stă tolănit, purtând un halat indian. Poate că (sunt generos aici) tocmai de aceea Momo se simte atât de în largul lui, încât se așterne la masă fără să primească vreo încurajare sau vreo permisiune. Sau, cel mai probabil, e pur și simplu mort de foame, or asta e doar vina mea. Îl mustru cu severitate pentru lipsa lui de bune maniere și îmi cer scuze în numele lui, dar Maiestatea Sa nu îmi acordă nici o atenție. În schimb, o expresie blândă, curioasă, i se creionează pe chip în timp ce îl urmărește pe băiat cum își umple gura cu plăcintă. După o vreme, ridică privirea spre mine.

– Știi că obișnuiau să îmi spună „băiatul negru", când aveam vârsta lui? Tenul meu era cu mult mai întunecat decât al micuțului ăstuia, și n-am avut niciodată ochii albaștri. Probabil că mama lui e foarte albă.

– Are pielea foarte albă și părul ca de aur țesut.

Nu am mai văzut-o de patru luni pe Alys, așa că încep să pierd contururile exacte ale chipului ei, reținând doar acele detalii

hipnotice, precum umbra pe care i-o lasă genele ei blonde pe obraz, în bătaia puternică a soarelui, cuibul de linii fine din jurul gurii în timp ce își ridică buzele spre ale mele…

Regele dă din cap gânditor, după ce îi face semn lui Momo.

– Vino aici, tinere!

Cum a terminat de mâncat plăcinta, excepție făcând firimiturile și resturile cu care s-a mânjit pe față, Momo îl ascultă.

– Trebuie să faci o plecăciune. Te afli în fața regelui Angliei.

Momo însă e prea fascinat pentru asta.

– Unde îți sunt bijuteriile? întreabă el în schimb, făcându-l pe rege să izbucnească într-un râs puternic.

– Regii nu au nevoie de bijuterii ca să aibă o alură regală, tinere, îi răspunde el după ce își vine în fire.

Momo se gândește o bună bucată de vreme la vorbele lui, după care își ia de la gât zgarda cu diamante a doamnei Herbert, de care am uitat cu totul, în graba mea de a-l aduce aici nevătămat, și i-o înmânează solemn suveranului.

– Atunci nu am nevoie de astea, spune el cu un aer regesc.

Apoi, începe să își golească buzunarele costumașului de dantelă, scoțând la iveală o broșă cu perle, o pereche de cercei cu diamante, și un lanț fin de aur cu un crucifix.

Înlemnesc.

– Of, Momo…

Carol ridică din sprânceana lui neagră, stufoasă.

– Ei bine, avem o adevărată captură aici. Știi ce facem cu hoții în regatul meu?

Momo scutură din cap, perplex.

– O, nu, nu le-am furat, spune el grațios. Am doar grijă de ele. Dar nu mai am nevoie de ele acum, pentru că tu ești regele și îți aparțin. În Maroc, sultanul deține tot ce se află în regat.

– Și el știe asta?

– Da, tăticu' îmi spunea mereu: „Tot ce vezi îmi aparține, Momo. Toți oamenii și tot ceea ce au ei este al meu". Așa stau lucrurile când ești rege.

– Pe legea mea, stră-străbunicul tău te-ar fi iubit tare mult, spune regele zâmbind strâmb.

– Stră-străbunicul lui? spun eu, încruntându-mă.

– Tatăl meu, regele Carol I.

Eu continui să dau prostește cu stângul în dreptul.

– Teamă mi-e că stră-străbunicul băiatului e mort de mult la Haga, în Olanda.

– Trebuie să recunosc că a trecut multă vreme de când am fost în exil în acel oraș, acum mai bine de treizeci de ani.

Carol mă privește curios înainte să își dea, în cele din urmă, seama cum stau lucrurile.

– N-ai știut?

– Din păcate, sire, cred că m-ați pierdut.

El se ridică, traversează încăperea și, ajungând la un cufăr încrustat cu email, scoate din el pergamentul brodat al lui Alys. Îl desface în fața mea și citește:

Sire, iertați-i nefericitei voastre supuse îndrăzneala.

Nu cer nimic pentru mine, ci vă implor doar să aveți grijă de fiul meu, micuțul vostru nepot Carol, cunoscut și sub numele de Mahomed, fiu al lui Ismail, sultan al Marocului, care mă ține ca soție a lui aici, în orașul Meknes.

Cu rușine și disperare, fiica voastră Alys

Născută de Mary Swann în Haga, în octombrie 1649

Lumea mea se prăbușește. Mă trântesc pe un scaun și închid ochii. Îmi ia câteva minute bune să îmi revin și, când deschid ochii, îl văd pe rege, chel ca un struț, decorându-l pe Momo cu marea lui perucă neagră cu păr lung.

– Crezi că o să îți placă să porți așa o monstruozitate, tinere? Va trebuie să o faci, dacă vei crește aici, să știi, deși nenorocitele astea țin grozav de cald și te mănâncă tare de tot capul de la ele.

– O să încep o nouă modă, declară Momo scuturându-se de oribila perucă.Toată lumea are să se radă în cap, ca tine și ca Nus-Nus, și are să poarte o pălărie, când e frig.

– Ce băiețel înțelept ești tu! O să te răsplătesc, desigur, că mi l-ai adus, spune regele, uitându-se la mine. O să îl duc la Nelly acasă. Ea o să îl iubească grozav, și eu îl voi vizita adesea. Ne vom distra de minune acolo.

– Nu doresc nici o recompensă, spun eu cu vocea răgușită.

Alys nu a cerut nimic pentru ea, nici măcar să fie răscumpărată. A renunțat pentru totdeauna la fiul ei. Mă blestem că n-am deschis nenorocitul de pergament și n-am adăugat asta eu însumi în el. Ei bine, e prea târziu pentru așa ceva.

– Și ce se poate face pentru mamă, sire? Este ținută prizonieră, deși nu din vina ei a fost capturată de pirați, de pe un vas care mergea spre Anglia.

Îl văd cum se înnegurează la față.

– Ei bine, asta e ceva cu totul diferit. Doamna îi aparține sultanului acum, și din câte mi s-a spus, el nu este un om cu care să vrei să ai discuții în contradictoriu. În plus, înțeleg că negocierile privind Tangerul nu merg prea grozav.

Mă văd nevoit să îmi mușc limba. Discuțiile privind Tangerul nu au progresat nu doar din cauza intransigenței miniștrilor regelui și a faptului că Ismail i-a dat instrucțiuni clare lui ben Hadou să fie cât mai evaziv, ci și – îmi dau acum seama – din cauza faptului că stimatul nostru ambasador s-a încurcat cu Kate, care nu mai este acum servitoare, și trage de timpul petrecut aici pentru a-și vedea de propriile plăceri.

– Dar sire, dacă rugămintea ar veni de la dumneavoastră în mod direct, ca de la un monarh la altul, poate că s-ar putea aranja să fie răscumpărată?

Regele mă oprește printr-o ridicare de mână.

– Dragul meu băiat, regatul e și așa aproape ruinat, or răscumpărările sunt o treabă cam scumpă. Cum nu putem să aranjăm nici măcar niște termeni potriviți privind răscumpărarea amărâților luați prizonieri în Tanger, nu văd să fie mari speranțe în a aranja eliberarea unei persoane atât de prețioase precum soția sultanului.

– Dar Alys este propria voastră fiică! spun, deși încă mi se pare ceva imposibil.

– Dacă aș începe să intervin în căsniciile tuturor odraslelor mele, viața mea ar fi cu adevărat una grea. În plus, nu o pot recunoaște oficial ca fiică a mea, pentru că ar fi mult prea complicat. De asemenea, trebuie că doamna s-a convertit, de vreme ce i-a născut sultanului un fiu.

– Sub mari presiuni, sire, spun eu dând din cap nefericit.

Da, și în urma persuasiunii lui Nus-Nus.

– Ei bine, atunci nu sunt sorți de izbândă, nu pot interveni. Însă dacă sultanul o eliberează de bună voie, jur că voi face tot ce îmi stă în puteri pentru ea. Asta e tot ce pot spune. Cât despre tine însă, Nus-Nus, ești binevenit să te întorci aici oricând. Sper că știi asta.

Apoi îmi face o ofertă amabilă, dar având în vedere că sunt șanse mici să iasă vreodată ceva din asta, nu fac decât să îi mulțumesc

solemn și, peste câteva clipe, să îmi iau rămas-bun, cuprins de durere, de la Momo, care nu pare să fi înțeles importanța lucrurilor care s-au petrecut. Într-adevăr, la o vârstă atât de fragedă, cum ar putea să o facă?

Mă întorc cu pași leneși spre camera mea, iar inima-mi atât de ușoară și de vie ca aurul alchimistului, cu doar câteva ore în urmă, este transformată acum în plumb rece și mort.

Capitolul 37

Tratatul privind Tangerul se semnează, în cele din urmă, la sfârșitul lunii martie, deși nici una din părți nu e prea satisfăcută de termenii stabiliți. Cu toate acestea, ben Hadou întârzie întoarcerea noastră în Maroc, mai întâi sub pretextul că investighează dispariția renegatului Hamza, a cărui moarte, din lipsă de probe, este pusă, în final, pe seama unor ucigași necunoscuți. Apoi motivează că e vorba despre comanda privind tunul pe care Ismail l-a însărcinat să-l aducă cu el, comandă care durează cel puțin două luni. Pe lângă astea, se oferă să îl ajute pe Samir Rafik ca să îl găsească pe tipograful versiunii în limba engleză a Coranului, pentru a duce la îndeplinire *fatwa*[1] sultanului asupra acestuia. Spre marele lui necaz, asta se rezolvă ușor, căci cadavrul lui Alexander Ross putrezește de douăzeci și opt de ani în curtea unei biserici din Hampshire, însă chiar și așa, Rafik e trimis să îl dezgroape. Sultanul a cerut capul lui, așa că îl va avea. Căutarea asta fără sens îi oferă Căldărarului timp, pe care îl folosește făcând prostii cu fata cea frumușică de la bucătărie. Așa se face că acceptăm invitații de la toate fețele luminate din Londra, de a călători și în afara capitalei, la Universitatea Oxford, unde suntem primiți cu fast și unde ni se oferă un număr mare de cărți în arabă, pe care să le ducem cu noi în Maroc. Apoi, mergem la Universitatea Cambridge, la reședința de la Windsor a regelui și la cursele de cai de la Newmarket.

Revenim în Londra cu ocazia aniversării încoronării și cu ocazia zilei regelui de la sfârșitul lunii mai. În plus, spre marea plăcere a lui ben Hadou, acesta se lasă pictat nu o dată, ci de două ori. Este ales membru onorific al Societății Regale și, în cele din urmă, i se oferă un înlocuitor pentru lupă. Domnul Ashmore pune pintenii mauri la loc de cinste în noul lui muzeu de la Oxford.

---

[1] Decizie cu caracter legal, în limba arabă, în original (n.tr.)

Cel puțin această întârziere îmi permite să îl vizitez des pe Momo la casa lui Eleanor Gwynne din Pall Mall și să îl văd instalat acolo. Are un câine numai al lui – un cocker spaniel din canisa regală – și se pare că între el și Nelly s-a creat o legătură armonioasă. Pentru siguranța lui Momo și a mamei lui, s-a hotărât să nu îi fie dezvăluită identitatea. A fost prezentat ca fiul nelegitim al propriului fiu al lui Nelly, acum decedat, și nimeni nu pare să bănuiască nimic. Trebuie să recunosc faptul că, de fiecare dată când îl văd, îmi revin în memorie amintiri dulci-amare, căci el îmi amintește în mod constant de faptul că Alys rămâne o prizonieră însingurată în palatul din Meknes. De câte ori îl vizitez, băiatul pare că a mai crescut puțin, devenind poate ceva mai englez, semănând ceva mai mult cu mama lui și mai puțin cu tatăl, deși îi rămân ochii de coțofană ai acestuia. O avertizez pe Nelly să aibă grijă de bijuterii, dar ea spune râzând:

– A, Dumnezeu să-l țină, lasă-l să se amuze. Sunt un hoț de buzunare mai bun decât va fi Carol vreodată. I le fur înapoi când nu observă.

Inima îmi tânjește după Maroc – după Alys –, chiar dacă asta înseamnă să mă întorc la statutul de servitor.

În cele din urmă, în iulie, încărcați cu daruri pentru Ismail – printre care o minunată trăsură franceză și șase cai, doisprezece mii de butoiașe din cel mai bun praf de pușcă și două mii de muschete –, ridicăm ancora de la Deal.

Ne întoarcem într-o țară încununată de triumf. Spaniolii au fost, în sfârșit, alungați din fortăreața lor din portul Mamora. Caidul Omar este foarte lăudat, căci se pare că dușmanul a fost în cele din urmă îndepărtat, prin intermediul tertipurilor lui. După ce a învins o mică garnizoană de la marginea coloniei spaniole, le-a acordat învinșilor, în mod neașteptat, îndurare, așa că aceștia au mers de îndată la guvernatorul Mamorei, raportându-i ce imensă desfășurare de trupe marocane urma să ia orașul cu asalt, dar că aceasta este condusă de un om onorabil, drept pentru care era mai bine să se predea.

Însăși eliberarea lor stătea drept dovadă a mărinimiei caidului Omar. După multe discuții, guvernatorul spaniol a decis că era, probabil, cea mai înțeleaptă mișcare, și a făcut pace, negociindu-și propria libertate, ca și pe cea a vreo șase familii de vază. Desigur că cetățenii au fost luați cu toții prizonieri, și probabil că putrezeau

și acum în temnițele de la Salé și Meknes, în așteptarea unei răscumpărări care nu avea să vină, probabil, niciodată. Întotdeauna, în timpul unui război, suferă oamenii de rând.

Ca urmare a acestei victorii glorioase, Ismail e mai puțin dispus să discute despre termenii tratatului pe care i-am decis cu englezii în privința Tangerului, așa că putem să ne târâgănăm mai mult călătoria de la Salé decât ne așteptasem, permițându-ne chiar și o mică oprire la Fez, unde ben Hadou are ceva afaceri de rezolvat. Îl instalează acolo pe domnul Draycott, alchimistul, într-una din multele lui case, în timp ce noi ne continuăm călătoria spre Meknes. Vreau să mă asigur că Nathaniel va fi bine primit de împărăteasă, înainte de a i-l prezenta. După cum i-am explicat, poate cîștiga enorm dacă intră în serviciul ei, dar sunt și pericole la fel de mari. Nu a părut să fie prea tulburat de această dualitate, fiind mult prea încântat de ideea de a deveni alchimist regal în Maroc. Dar nu a întâlnit-o încă pe Zidana.

Între timp, caidul pare extrem de încântat să aibă un om de știință care depinde de generozitatea lui, căci îi crește percepția statutului social. E curios de observat însă că nu și-a adus noua soție, pe Kate, înapoi în Maroc cu el. Poate că pășește cu grijă pe lângă sultan, așa cum trebuie să procedez și eu cu Zidana. Cu toate acestea, și-a adus servitori noi la casa din Fez, unde locuiește acum domnul Draycott, și e un du-te-vino continuu al negustorului de galanterie bărbătească și al meșteșugarilor de mobilă, ceea ce mă face să cred că are de gând să trimită după ea de îndată ce va crede că a sosit momentul propice. Văzând toată treaba asta prin care își pregătește cuibușorul de nebunii, simt cum inima îmi tânjește după Alys. Sunt atât de aproape de ea aici, în Fez, și totuși așa de departe, încât aș putea la fel de bine să mă aflu încă în Anglia. După ce am suportat cu stoicism aceste patru luni de întârziere a întoarcerii noastre, de vreme ce nu puteam face nimic pentru a influența această decizie, acum sunt redus la o nerăbdare furioasă, din cauza căreia nimic nu mă satisface, și zilele petrecute în cel mai mare oraș al lumii trec în ritm de melc, scăldate de o ură de-abia ascunsă față de toate și de toți.

Intrăm în Meknes o săptămână mai târziu și găsim palatul și grădinile ca de obicei, în dezordine. De fapt, ne și pierdem pe drumul spre apartamentele imperiale, de vreme ce un număr de pavilioane și curți au fost demolate și reconstruite în altă parte, pentru a face loc unei noi serii de barăci. După ce trimitem vorbă

despre întoarcerea noastră, primim mesaj că sultanul ne va primi mai târziu, căci la momentul de față își instruiește trupele.

Ben Hadou ridică din sprânceană.

– Așadar, Nus-Nus, se pare că avem câteva ore de răgaz până ajungem să dăm raportul, spune el privindu-mă în ochi. Ai fost un secretar excelent pe perioada acestei vizite diplomatice și mă voi asigura ca sultanul să afle lucrul ăsta.

Mă țintuiește cu privirea o bună bucată de vreme. Pot descifra în ea o oarecare nervozitate.

– Puteți fi convins că nu voi spune nimic care să afecteze, în sens negativ, vizita noastră.

El îmi oferă un zâmbet larg și mă bate pe spate, după care o șterge repejor. Iată că, în sfârșit, sunt liber să fac o vizită în harem, sub pretextul unei întâlniri cu Zidana, pentru a-i arăta prețiosul elixir pe care l-a comandat din Anglia. Apartamentele în care este găzduit haremul par neschimbate, ca și când ar fi trecut doar o zi de când n-am mai fost pe acolo, și dintr-odată mă umple groaza că o să dau de Alys în curtea ei, cu Momo jucându-i-se printre picioare. Cu toate acestea, deși cercetez cu privirea fiecare pavilion și fiecare grădină prin care trec, nu e nici urmă de ea, și, după o vreme, simt cum începe să mă paralizeze teama.

O găsesc însă pe Zidana.

– Ți-a priit Londra, Nus-Nus, spune ea cercetându-mă din cap până-n picioare. Nu te-am văzut niciodată așa arătos.

Nu pot spune același lucru despre ea. Aceste șapte luni și-au pus amprenta asupra ei. Are cearcăne, albul ochilor îi e îngălbenit și plin de firișoare de sânge și se mișcă mai încet decât obișnuia să o facă, în timp ce bastonul cu cap de mort pare să fie mai degrabă o necesitate decât un accesoriu. Ia flaconul cu Primum Ens Melissae și îl miroase, suspicioasă.

– Îmi miroase doar a esență de lămâie și a alcool, spune ea pe un ton acuzator.

– Alchimistul care a îmbunătățit rețeta pretinde, pe bună dreptate, că e foarte eficient, spun eu, începând să îi povestesc tot ce mi-au spus Nathaniel și Elias despre licoarea aceea.

– Makarim!

Servitoarea apare câteva clipe mai târziu, uitându-se curioasă la mine și la stăpâna ei.

–Bea puțin din asta, îi poruncește Zidana fetei, întinzându-i flaconul.

Makarim pălește. Are și de ce, știind ce fel de medicamente prepară, de obicei, sultana. Îi tremură mâna în timp ce toarnă o măsură din lichidul auriu, înghițindu-l, în cele din urmă, în timp ce se gândește, probabil, că numai ideea de a muri otrăvită i se pare deja agreabilă, în comparație cu a-i fi spartă țeasta în două cu bastonul. Zidana o privește cum înghite cu ochii mici, deveniți două crestături negre printre cutele feței. Desigur că nu se întâmplă nimic imediat, cel puțin nimic cu efect vizibil.

– Mă crezi proastă dacă îți închipui că aș accepta prima poțiune a șarlatanului peste care ai dat din întâmplare? Ar trebui să îți tai capul pentru asta, eunucule, și poate chiar am să o fac! Acum, dă-mi înapoi aurul și bijuteriile pe care ți le-am încredințat ca plată pentru elixir și îți voi lăsa viața măcar pentru încă o zi.

Ah! După o pauză deloc confortabilă, îi promit că i le voi înapoia a doua zi, deși desigur că le-am cheltuit de mult.

– Acum! croncăne ea.

– Din păcate, bagajele noastre încă nu au fost date jos de pe catâri, mă hazardez eu, încercând cu disperare să mai trag de timp.

Ea îmi trage una cu bastonul, dar, din fericire, lovitura e destul de ușoară.

– Mă crezi așa idioată ca tine? Cine ar lăsa aur și bijuterii pe catâr, în caravană? Du-te și adu-mi-le de îndată! O să vină și Makarim cu tine. Dacă nu te întorci până la prânz, o să trimit gărzile după tine.

Suntem amândoi abătuți, eu și Makarim, în timp ce trecem de poarta de fier și mergem de-a lungul coridoarelor palatului. Mă întreb ca din întâmplare dacă ben Hadou ar putea să îmi împrumute bani pentru Zidana, dar îmi răspund că, cel mai probabil, nu ar face-o. Atunci, la cine să apelez? Mintea îmi e goală. În cele din urmă, Makarim rupe tăcerea.

– Ce este în poțiunea aceea? întreabă ea cu chipul plin de groază. O să mor?

– Cred că da, răspund eu solemn.

– Era otravă? spune ea oprindu-se și privindu-mă cu ochii mari.

Mai că îmi vine să râd când o văd atât de îngrozită. Mai bine să creadă asta, mă gândesc, amintindu-mi de complotul ei plin de răutate și de câtă suferință i-a provocat lui Alys. Nu îi răspund.

Makarim se cuprinde cu brațele, scuturată de un fior.

– A fost atâta moarte în lunile astea. O, chiar nu aș vrea să mor… spune ea cu chipul schimonosit și cu ochii plini de lacrimi.

– Atâta moarte? Ce vrei să spui? o întreb, simțind cum mi se răcește inima.

– Dizenteria a făcut multe victime.

– Alys? reușesc să spun, în cele din urmă, atât de răgușită îmi e vocea.

– O, da, a fost una dintre primele victime, spune ea, privindu-mă printre gene.

Simt cum iau foc, iar apoi mă trece o sudoare rece și încep să tremur de parcă aș avea friguri. Sângele îmi pulsează atât de tare în urechi, încât nici nu aud restul propoziției, ci mă împleticesc, sprijinindu-mă de perete și simțind cum mă scurg în josul lui, până când ajung să mă așez de-a binelea pe pământ.

– Nu te simți bine, Nus-Nus? mă întreabă Makarim, privindu-mă curioasă.

Un zâmbet îi flutură pe buze.

Nu știu ce să-i spun și, pur și simplu, mă uit buimac la ea, încremenit, în ciuda arșiței zilei. Pare că nu e nimic de spus și nimic de făcut. Zidana o să îmi taie capul și nici măcar nu va conta. Mi-am jucat rolul, l-am dus pe Momo la o viață mai bună, departe de pericolele care pândesc în acest loc. Îmi plec resemnat capul.

Ai crede că nimic nu mă poate scoate din situația mea disperată, dar nu pot să nu observ o dâră de furnici care își croiesc drum de-a curmezișul coridorului, printr-o crăpătură din mozaicul complicat de lespezi, spre o curte din depărtare, fiecare dintre ele ducând câte o boabă de orez sau o firimitură de pâine. Le urmăresc mărșăluind mereu, niște creaturi micuțe care își duc mai departe viețile neînsemnate, fără a lua în seamă faptul că sunt depășite de arhitectura monumentală a visului nebunesc al sultanului. Le privesc parcă într-un fel de transă, din care sunt întrerupt brusc.

– Nus-Nus, trebuie să vii cu mine! Te-am căutat peste tot!

Este Abid, sclavul personal al sultanului, care horcăie de mama focului, de la alergătură.

– Nu poate să meargă nicăieri, declamă Makarim uitându-se urât la băiat. Are treabă cu sultana.

– Moulai Ismail cere să i se înfățișeze de îndată în sala de consiliu, spune Abid, întorcându-i privirea.

Și cu asta se încheie orice discuție, căci nici măcar Zidana nu îndrăznește să îl contrazică pe sultan. Makarim mă trage de mânecă, în timp ce mă ridic cu greu în picioare.

– Era otravă? Spune-mi adevărul.

Mă uit prostește la ea, după care dau din cap că nu.

– Nu, dimpotrivă.

– O să trăiesc?

– Sunt convins că o să ne îngropi pe toți.

Revenindu-și, își amintește imediat de sarcina ei.

– Repede, dă-mi banii să îi duc Zidanei și să ne salvez pielea amândurora.

Mă holbez la ea de parcă ar vorbi vreo păsărească.

– N-am nici bani, nici bijuterii. Dacă vrea să îmi ia capul ca plată, asta e, ce îmi pasă? Poți să te duci înapoi la stăpâna ta și să îi spui asta, o anunț, după care îl urmez pe Abid pe coridor până la biroul meu, de unde îmi iau însemnările, și ne îndreptăm spre camera de consiliu.

S-a întrunit un grup mare de miniștri și cadii, printre care și un nou vizir. E un bărbat uscățiv, ciupit de vărsat, cu o figură slugarnică, cu veșminte simple, fără bijuterii, și pare să fie opusul lui Abdelaziz din toate punctele de vedere. Sultanul e tolănit pe un divan și doi servitori îi fac vânt cu niște evantaie enorme din pene de struț. Nu dă nici un semn că m-ar recunoaște când mă prosternez în fața lui, și privirea îi trece pe deasupra capului meu fără vreo urmă de interes. La picioarele lui stă Aziz, cu penița de stuf pregătită peste hârtia de pe suportul din poala lui, gata să întocmească darea de seamă. Ben Hadou intră câteva clipe mai târziu și, aruncând asupra însemnărilor mele o privire superficială, începe să povestească cu lux de amănunte cum s-a desfășurat vizita noastră la Londra. Prima pe ordinea de zi este problema tratatului, desigur, însă Ismail dă din mână enervat în momentul în care ambasadorul începe să creioneze condițiile asupra cărora s-a căzut de acord.

– În caz că nu ai auzit, situația s-a schimbat de când ai plecat tu să negociezi această problemă. I-am alungat pe necredincioși din Mamora, așa că acum avem încă un port sub comanda noastră. Spaniolii au lăsat în urmă niște tunuri foarte bune, deci împreună cu armele englezești pe care le-ai adus, precum și cu excelentele muschete și cu praful de pușcă pe care ni le-a dăruit regele englez, ne întăresc poziția, astfel încât să ne putem permite o renegociere a termenilor. Voi insista ca regele Carol să îmi trimită un alt ambasador, spune el, frecându-și mâinile de bucurie la acest gând.

Probabil că, dacă m-ar fi lăsat inima, mi s-ar fi părut amuzantă expresia nedumerită de pe chipul lui ben Hadou. În loc de asta însă,

îl urmăresc fără mare interes cum își lasă capul în jos și face sul însemnările mele detaliate, cu mișcări ce par a sugera că ar vrea să le facă bucăți-bucățele și să le arunce în fața suveranului. Dar, desigur, e un om mult prea vigilent pentru a face un astfel de gest. Când se ridică din nou, chipul îi e golit de orice expresie. Răspunde scurt la întrebările sultanului privind viața de la curte – despre rege, despre palatul acestuia și despre moșiile sale –, având mereu grijă să le minimizeze adevărata strălucire. White Hall, îi spune el lui Ismail, este un labirint de pasaje împodobite cu drapaje pe jumătate mâncate de molii, pline de pânze de păianjeni, care fac legătura între marile încăperi goale unde bieții curteni ai lui Carol se agită încolo și încoace precum semințele dintr-o tărtăcuță.

– O parte din palat e vechi de mai multe secole, iar secțiunile noi, care i-au fost adăugate de-a lungul timpului, sunt alandala. Îi lipsește grandoarea și proporțiile legendare ale propriei dumnea-voastră creații de mare excepție de aici, sublima voastră Maiestate.

Ismail e tare mulțumit și se apleacă spre el.

– Și nevestele lui?

– Sire, conform legii creștine, nu poate avea decât una singură, or regina Ecaterina e o biată creatură cu dinți de iepure. Spre deosebire însă de o iepuroaică, din nefericire, nu a reușit să îi nască vreun copil.

– Așadar cine îi va urma la tron? E trecut bine de cincizeci de ani și ar trebui să se debaraseze fără întârziere de infanta portugheză și să facă un moștenitor cu altcineva!

În timp ce ben Hadou îi explică marile dificultăți ale succesiunii engleze, mintea îmi rătăcește din nou la Lebăda Albă. Mă întreb dacă a fost singură când a murit și dacă ar fi putut să o salveze cineva, dacă nu cumva Zidana a ajutat-o să ajungă mai repede pe lumea cealaltă. Mă întreb când anume s-a întâmplat asta. Oare să fi fost în timp ce savuram un pahar de vin bun franțuzesc la masa ducesei de Portsmouth, ori poate în timp ce mă plimbam prin grădina de trandafiri, cu o lună în urmă, și visam că sunt acolo cu Alys, respirând mirosul florilor sub blândul soare al Angliei? Poate că a murit de inimă rea nu mult după ce l-am luat pe Momo cu mine.

Mă torturez singur cu gândurile astea, prinzând din când în când o frază din descrierile lui ben Hadou legate de curtea engleză. Acum vorbesc despre femei…

– Sunt toate așa palide precum era Lebăda Albă? întreabă sultanul plin de interes și, la vorbele astea, simt cum mi se strânge inima.

– În mare parte sunt destul de comune, este de părere Căldărarul. Au părul castaniu și se acoperă cu tot felul de vopsele și petice, ca să își ascundă semnele de vărsat.

Asta îi merge la inimă lui Ismail, așa că îl pune pe ambasador să îi dea mai multe detalii în această privință, mai ales în legătură cu amantele regelui.

– Ar trebui să îl întrebați pe Nus-Nus despre ele, se aude o voce răutăcioasă. A petrecut ceva timp în compania târfelor regelui englez.

Îmi ridic repede capul și mă întorc. Îl văd pe Samir Rafik privindu-mă, cu buzele schimonosite într-un zâmbet disprețuitor. Vedeți cum plânge după ele?

Sultanul se ridică în capul oaselor pe divanul lui, privindu-mă cu o expresie plină de curiozitate.

– Nus-Nus, vino aici.

Fac un pas în față, apoi un altul.

– Îngenunchează.

Îi fac pe plac, și Ismail întinde o mână cu care îmi atinge fața.

– Plângi?

Plâng oare? Îmi duc mâna la obraz și văd că e umed.

– De ce plângi?

Îmi dau seama că nu pot răspunde.

– Poate că plânge de rușine! spune Rafik în liniștea care se așterne. El și caidul ben Hadou și-au luat concubine englezoaice cât timp am stat la Londra, iar când eu și caidul Sharif ne-am plâns de desfrânarea lor, ne-au trimis undeva la țară într-o misiune fără sens, ca să ne țină departe, cât timp continuau să facă de rușine bunul nume al islamului, al Marocului și al ambasadei sublimei voastre Maiestăți.

Spunând acestea, scoate de sub haină un sul lung de hârtie, pe care îl desfășoară și începe să îl citească. Este o listă lungă care detaliază fiecare ocazie cu care un membru al ambasadei s-a abătut de la drumul cel bun, și altele, multe dintre ele inventate, despre cele mai grave păcate ale dușmanilor lui: eu și ben Hadou.

Chipul lui Ismail se înnegurează rău prevestitor, dar îmi dau seama că, pur și simplu, nu îmi pasă. Oricum, multe dintre acuzații sunt absurde. Izbucnesc într-un hohot nebunesc de râs, ceea ce îl înfurie și mai mult pe sultan.

– Râzi aşadar? tună şi fulgeră el, însă asta mă face să râd cu şi mai multă poftă.

Îl văd pe ben Hadou privindu-mă siderat. Parcă nu ar fi îndeajuns de rău că Samir Rafik şi-a pus în practică planul disperat, înainte de a ni se da măcar şansa de a vorbi despre tipograful mort şi îngropat şi despre cât de puţin a rămas din bietul lui craniu, ceea ce, după cum el bine ştie, nu l-ar satisface deloc pe sultanul nostru iubitor de vărsare de sânge. Mai rău, secretarul lui a înnebunit de-a dreptul. Îmi aruncă o privire insistentă, de parcă ar vrea să mă oblige să îmi revin în simţiri, dar e prea târziu acum pentru asta.

Sultanul sare în picioare.

– Sharif! urlă el, şi cadiul mai mult se târăşte în faţa lui. Ismail îl loveşte cu piciorul să se ridice. E adevărat? ţipă el. Şi-au făcut bărbaţii ăştia religia şi ţara de ruşine, precum şi pe MINE?

Sharif se uită disperat de la mine la Căldărar şi înapoi la mine, neştiind ce să spună, ca să nu înrăutăţească lucrurile. Îmi dau seama că toţi miniştrii sunt atenţi nevoie-mare. Sunt ca hienele care aşteaptă nervoase ca leii să îşi termine ospăţul, pentru a putea să adune şi ele resturile, căci atâta vreme cât curge sângele altcuiva, înseamnă că ei sunt în siguranţă, cel puţin pe moment.

Ismail îşi vâră faţa aproape de cea a lui Sharif.

– Ţi-au tăiat limba acolo la Londra?

– N… nu, sublimă Maiestate, se bâlbâie el.

– Ei bine, răspunde la întrebare atunci. S-au înhăitat ăştia doi cu femei, trădându-mi încrederea?

– S… sire, s… servitorul vostru, Nus-Nus este… este… eunuc.

Ismail se uită la el de parcă ar fi un vierme care trebuie strivit. Apoi începe să îşi scoată hangerul din teacă, dar nenorocitul se încurcă în brâu, ceea ce mai că îi provoacă o criză de inimă.

– Vă omor pe toţi până la ultimul!

Reuşeşte să elibereze lama hangerului, pe care o propteşte de gâtul slăbănog al lui Sharif.

– Spune-mi adevărul acum! urlă el, împroşcându-l cu salivă pe caid.

– Eu, ăăă, da, l-am văzut într-adevăr pe Nus-Nus bând un pa… un pahar de vin, reuşeşte el să articuleze, dându-şi ochii peste cap ca o oaie însemnată cu fierul roşu. Şi, ăăă, continuă el încercând să îşi mai amintească vreun mic păcat împotriva preceptelor islamice, ceva nu prea serios… şi, ăăăă, caidul Mahomed b-ben Hadou, ăăăă, şi-a făcut p-portretul.

– De două ori, adaugă Rafik cu ciudă.

– De două ori, confirmă Sharif.

– Câine ce ești!

Sultanul îl împinge pe caid la o parte și se aruncă asupra lui ben Hadou, care ridică mâinile pentru a se apăra de furia sultanului.

– Cuvântul lui Allah interzice să îți faci portretul! Ai să mori pentru că ai adus această rușine asupra mea, Campionul islamului și Apărătorul credinței!

Spunând acestea îl înjunghie pe Căldărar în picior, și ben Hadou cade la podea cu un țipăt. Preț de o clipă totul se oprește, ca și cum setea de sânge a lui Ismail ar putea fi brusc satisfăcută, dar apoi el le strigă gărzilor:

– Duceți-i pe toți în curtea leilor!

Crezusem că nu îmi pasă dacă trăiesc sau mor, dar când ești captiv într-o groapă cu șapte lei flămânzi care îți dau târcoale și te gândești că urmează să fii rupt în bucăți și mâncat de viu, se cam schimbă lucrurile.

– Stați împreună! ne spune ben Hadou. Dacă ne despărțim, le va fi mai ușor să ne doboare unul câte unul. Aruncați cu nisip în ei, cu pietricele, cu pietre, cu orice găsiți!

Mi-am legat turbanul în jurul coapsei lui, dar deja pierduse prea mult sânge și era slăbit.

– Pe *el* să-l aruncați leilor! strigă Samir Rafik, arătând spre Sharif care, în mod evident, nu va opune cine știe ce rezistență marilor prădători, căci la simpla lor vedere, înlemnește, cu ochii mari, practic mort de frică. Ar trebui să îi țină puțin ocupați.

Preț de o fracțiune de secundă, Căldărarul dă impresia că se gândește la această variantă crudă, însă apoi îmi dau seama că, din cauza rănii, aproape nu mai poate gândi.

– Mișcați-vă brațele și urlați la ei, sugerez eu, amintindu-mi ce ni se spunea când eram copii și creșteam într-o regiune unde leii umblau după pradă.

Asta însă era o tactică care se presupunea că pune pe fugă un singur animal, nu șapte bestii înfometate. Cu toate acestea, măcar vor sta departe preț de câteva clipe înnebunitoare, însă nu peste multă vreme, își dau seama că zgomotul nu reprezintă nici un pericol, așa că încep din nou să ne dea târcoale.

Leii berberi sunt cunoscuți drept cei mai mari și mai puternici dintre toți, fiind niște animale cu adevărat feroce. S-ar putea spune chiar că sunt frumoși, ori nobili, în alte circumstanțe, cu trupul lor

masiv și cu coama lor mare, neagră, cu fața lată și cu ochii lor inteligenți, de culoarea chihlimbarului. Deocamdată însă sunt înnebuniți de mirosul sângelui caidului și fără îndoială că nu li s-a dat de mâncare de zile bune, așa că toată inteligența și șiretenia lor este pusă în slujba unui singur scop: acela de a se gândi cum să rupă bucăți mari de carne din noi, cu dinții lor de proporții gigantice.

Femelele iau inițiativa. Sunt niște creaturi enorme, de un maro-roșcat, cu blana netedă și cu ochii ageri. Sunt mai mici de statură decât masculii, dar ceea ce le lipsește ca volum și coamă compensează prin ferocitate și viclenie. Două dintre ele simulează un atac, repezindu-se și retrăgându-se imediat, distrăgându-ne atenția, în timp ce alta se plimbă vigilentă prin spatele nostru, și, judecând corect care dintre victime va opune cea mai puțină rezistență, îl înșfacă de braț pe Sharif. Sărmanul cadiu urlă în agonie și își împlântă călcâiele în nisip, însă leoaica este cu mult mai puternică. Cu o smucitură teribilă a uriașului ei cap, îl târăște departe și nu mai avem ce să facem pentru el. Zgomotul pe care îl scoate în timp ce îl sfâșie și îi rupe oasele e îngrozitor, iar țipetele…

Acum masculii înaintează și încearcă să dea femelele la o parte, folosindu-se de talia lor masivă și, câteva clipe mai târziu, totul se transformă într-o luptă sălbatică. Răgetele acestor fiare enorme îmi răsună în piept în timp ce mă holbez în jur, cântărind câteva opțiuni. Spre capătul curții se află un șanț larg, plin cu apă, prea mare pentru ca leii să poată sări peste el, în spatele căruia se înalță un gard înalt de fier. După ce s-a descoperit că leii pot foarte bine să sape, în urma incidentului din temnițele sclavilor și a folosirii altor câteva metode și mai puțin eficiente, s-a hotărât că aceasta era cea mai bună modalitate de a evita ca fiarele să iasă din împrejmuire și să facă prăpăd prin mulțimea din palat, deși, astfel, a fost afectată perspectiva spectatorilor. De obicei cel care este aruncat la lei e un amărât de sclav pe care nimeni nu îl cunoaște. Acum, dat fiind faptul că patru membri ai importantei delegații diplomatice de la Londra se află în arenă, s-a strâns o ditamai hoarda de privitori. Toți stau adunați pe gard. Sunt oameni pe care îi cunosc de ani de zile: funcționari de la palat, gărzi, rândași, băieți care golesc oalele de noapte, sclavi, oameni de vază, negustori, precum și, bineînțeles, sultanul însuși și chiar Zidana și fiii ei, toți așteptând să murim. Îmi vine rău de la stomac urmărindu-i cum îl privesc pe sărmanul Sharif cu expresii avide, fermecați, în timp ce acesta e sfâșiat în bucăți.

– Repede, ia-o spre șanț! îi spun lui ben Hadou, calculând că șansele noastre pe pământ stabil sunt mult mai mici decât ale lor în apele nesigure ale șanțului.

Disperarea îi dă puteri și amândoi o rupem la fugă de-a curmezișul curții, Căldărarul având petrecut un braț pe după umerii mei, ca să se poată sprijini. Ajungem la șanț înainte ca leii să își fi revenit din încăierarea pentru rămășițele caidului. Rafik și cu mine ne facem loc prin șanțul cu apă, până la gard. Risc să arunc o privire înapoi, cu mâna încolăcită în jurul unui stâlp de fier, și îl văd pe ben Hadou împroșcând apă în jur și urlând sălbatic la o leoaică care și-a făcut, la rândul ei, curaj și a intrat în șanț.

– Nu știu să înot! țipă el.

– Ghinionul tău! rânjește Rafik, după care se cațără pe balustrada de fier, săltându-se peste țepușele din vârf și prăbușindu-se de partea cealaltă, tot zgâriat și plin de sânge, dar altfel viu și nevătămat.

Ezit preț de câteva clipe. Aș putea la fel de bine să mă salvez, așa cum a făcut-o Samir Rafik, însă priveliștea oferită de caidul Sharif sfâșiat de lei mi-a lăsat o amintire odioasă, deși nici nu îl cunoșteam. Am împărțit mult mai multe lucruri cu Căldărarul, deși nu l-am plăcut dintotdeauna. Cum aș putea să mi-o iert dacă l-aș lăsa să piară în fălcile leoaicei? În plus, cu o oră în urmă doar, îmi doream să mor. Acum însă, în mod ciudat, aș prefera să trăiesc, chiar dacă Lebăda Albă nu mai este în viață. Trăgând adânc aer în piept, invoc spiritul Senufo, masca mea, *kponyungu*-ul meu.

Nu am reușit să îmi termin inițierea în Poro, acea societate patriarhală secretă care îi învață pe tineri despre înțelepciunea, puterea și responsabilitatea Senufo, căci am fost luat sclav tocmai în anul în care am început să învăț ritualurile noastre. Am învățat însă dansul *kponyungu* și îi cunosc puterea. În cultura noastră, masca este purtată pentru a te lupta cu răul, fie el din această lume sau din cealaltă. Uneori, o mască este un scut pasiv, o carapace netedă care îndepărtează răul, însă poate fi și expresia unei agresiuni profunde. Evoc în minte fălcile puternice ale crocodilului și dinții hienei, împotriva cărora nimeni nu poate rezista. Le adaug și colții unui porc alergător și coarnele unui bou moscat și, între ei, așez cameleonul, creatura schimbătoare. După ce mă mai gândesc puțin, îmi imaginez și un batalion de furnici care mărșăluiesc în sus și în jos peste mască, înarmate cu hotărârea celor ce nu pot fi opriți. Cu un urlet, mă prăvălesc înapoi în apă și dau frâu liber întregii furii și suferințe pe

care am simțit-o vreodată prin intermediul măștii. Aceasta nu mai e deja o a doua față a mea, este una și aceeași cu a mea, iar eu nu mai sunt Nus-Nus, jumătate și jumătate, eunuc și sclav. Numele meu e Akuji și sunt „Mort, însă treaz".

Leoaica mă privește nehotărâtă, apoi își deschide botul, dezvelindu-și complet incisivii enormi, într-un gest mai degrabă de teamă decât de ostilitate. După câteva clipe, se retrage, împroșcând un jet mare de apă și revenind pe terenul solid, pentru a li se alătura celorlalți lei la festinul lor.

Ben Hadou mă privește uluit, incapabil să articuleze vreun cuvânt. Nu îmi pot da seama ce vede și, pentru prima oară, nici că-mi pasă. Acționez fără să mă gândesc și este atâta puritate în acest act simplu, încât simt cum mă transportă o senzație de putere și de exaltare, ca și cum fiecare strămoș pe care l-am avut vreodată s-ar trezi acum la viață prin mine. Îl înșfac de haină și îl trag fără menajamente pe Căldărar după mine afară din apă și sus, pe gardul de fier. Apoi, dintr-odată, gărzile apar în număr mare peste gard. Sunt patru sau cinci la număr, înarmați cu lănci și spade. Așadar, așa stă treaba. Dacă nu ne-au omorât leii, au venit *bakhari*-i să se asigure că nu scăpăm nepedepsiți, să ne împingă înapoi în groapa cu lei. Ei însă îl iau pe ben Hadou și îl scot din împrejmuire, întorcându-se apoi după mine.

Se poartă cu noi de parcă am fi oaspeți de vază ai sultanului, care, printr-un mare nenoroc, ar fi căzut în mijlocul leilor.

Capitolul 38

Rajab, 1092 AH

Samir Rafik nu a fost prea mult timp liber. Din ce în ce mai greu de mulțumit, sultanul a început să îi poarte pică pentru evadarea egoistă din groapa leilor și a ordonat să fie torturat. În urma tratamentelor lui Faroukh, a recunoscut că acuzațiile aduse caidului Mahomed ben Hadou și mie, secretarului său, erau false.

Asta, desigur, în ciuda faptului că ben Hadou chiar s-a lăsat pictat la Londra, de două ori încă. Și și-a luat și o servitoare de la palat ca nevastă.

Iar eu chiar am gustat și vin, și bere, pe parcursul șederii noastre în Anglia.

În plus, desigur, cea mai mare crimă pe care am comis-o a fost să îi fur sultanului fiul și să i-l predau regelui englez. Fără a putea aduce dovezi însă, se pare că Rafik a hotărât să nu menționeze această din urmă mare insultă.

Cu toate acestea, nu a fost vorba de desfrânare sau de orgii bahice, așa cum a declarat el după ce am fost arestați, iar ceilalți membri ai delegației, văzând cum stau lucrurile, au decis să se alieze cu ben Hadou mai degrabă decât cu cel supus la cazne.

După ce Faroukh și-a încheiat cele mai desăvârșite dintre proceduri, nepotul marelui vizir era gata să jure orice l-ai fi pus să jure, și asta a și făcut. Am auzit că a recunoscut tot felul de nelegiuiri, care de care mai stranii, printre care asasinarea botanistului, *sidi* Kabour, care, a pretins el, a făcut parte din complotul lui Abdelaziz de a o detrona pe Zidana și pe odraslele ei nefaste, complot inspirat, în parte, de dorința unchiului său de a mă întemnița în casa lui, pe motiv că eram pederast. Cum însă nici una dintre acestea nu are nimic de a face cu ordinele sultanului privind informații legate

de delegația de la Londra, totul este considerat a fi o vorbărie fără cap și coadă, iar cel care îmi destăinuie toate astea își cere mii de scuze că repetă asemenea aiureli defăimătoare.

Nu mult după asta, Rafik își dă obștescul sfârșit.

Ben Hadou este numit din nou prim-ministru al lui Ismail, iar mie mi se redă libertatea. Când îmi scot, în cele din urmă, marcajul de argint de sclav din ureche, parcă îmi simt urechea ciudat de ușoară și de diformă. Arunc marcajul în șanț, căci pare a fi un loc de veci potrivit pentru el. Cred că, în momentul în care *kponyungu* a pus stăpânire pe mine, sultanul a văzut ceva în mine care l-a făcut să decidă că nu mai dorește să îi fiu scrib, sau să am grijă de Cartea Împreunărilor, și nici măcar să mai îndeplinesc rolul de Servitor al Papucilor. În schimb, m-a numit ofițer de rang înalt al *bukhari*-lor și m-a trimis la Fez.

Patru luni mai târziu, în timp ce mă aflam acolo, am primit o scrisoare de la sultana Zidana. Curierul se tot muta de pe un picior pe altul, în așteptarea răspunsului. Era plin de colb pe haine, semn că nu avusese timp nici să se spele.

– Spune-i stăpânei tale că voi veni la ea peste trei zile, i-am transmis.

Nu pare prea încântat de întârziere, însă acum că sunt un om liber, Zidana nu mai are aceeași putere asupra mea ca odinioară. Îl văd cum pleacă fără prea mare convingere. Nu mă dau prea tare în vânt să mă întorc la Meknes. Până și gândul la harem mă umple de o furie grozavă, amintindu-mi de viața irosită a dragei de Alys, și nu vreau deloc să o văd pe femeia care i-a dorit răul atâta vreme și care, poate, chiar i-a grăbit sfârșitul. Am făcut însă o promisiune unui prieten și trebuie să o onorez.

Astfel, a doua zi îl vizitez pe alchimist, pe Nathaniel Draycott. Îl găsesc în grădina care dă spre curtea casei lui ben Hadou, distilând un fel de lichid portocaliu vâscos. Când îl salut, ridică o privire veselă spre mine din spatele ochelarilor lui cu lentile groase, sesizându-mi uniforma, cu care nu e obișnuit, și, fără îndoială, comportamentul meu schimbat.

– Dragul meu Nus-Nus…

– Te rog, spune-mi Akuji. Am renunțat la fostul meu nume.

Clipește nedumerit când aude una ca asta.

– Akuji, spune el rar, repetând apoi numele ca pentru el. De-a dreptul neobișnuit. Trebuie să îmi amintesc să îi spun asta lui Elias

în următoarea mea scrisoare. Uite, încearcă puțin din asta, îmi spune el, oferindu-mi o lingură plină cu lichid.

Este ulei presat din fructele unor arbori străvechi care cresc doar în sud-vestul acestui regat, sau cel puțin așa mi s-a spus.

Simt aroma fină a uleiului pe limbă. Are un gust dulce, și ușoare urme de alune. În timp ce îl savurez, se aude chemarea la rugăciune de la moscheea Qarawiyin, răsunând de-a lungul întregii cetăți fortificate, urmată apoi de muezinii din alte sute de moschei. Este un sunet nepământesc, și chiar și după câteva luni petrecute aici, tot nu m-am obișnuit să îl aud. Oare din această cauză înghițitura de ulei capătă această senzație nemaipomenită?

Nathaniel zâmbește și, după ce ultimele note ale cântecului se sting, îmi vorbește:

– Oamenii de rând îi spun acestei substanțe „argan". Ori poate că e vorba de copac. Îmi îmbunătățesc araba pe zi ce trece, dar cred că acesta este un cuvânt berber. Țăranii adună sâmburii nedigerați, după ce caprele lor au mâncat fructele, și le supun unui proces complex și îndelungat de prăjire și presare. Apoi, folosesc cu măsură uleiul astfel obținut la gătit, și este cu adevărat delicios. Cu toate acestea, am motive să cred că, dacă ar fi distilat și rafinat și mai mult, ar putea avea proprietăți aproape miraculoase – pentru ten și digestie, dar și pentru a combate procesul de îmbătrânire –, ba chiar s-ar putea dovedi și mai eficient decât Primum Ens Melissae.

– Ei, tocmai în legătură cu elixirul am venit să te văd, îi spun, comunicându-i mesajul Zidanei.

Preț de o clipă pare dezamăgit, dar se înseninează când îl asigur că se va putea întoarce la procesul lui de rafinare, în cursul aceleiași săptămâni. Se duce să se schimbe și să își pună un turban roșu și o haină lungă, neagră. Îmbrăcat astfel și cu barba lungă de câteva săptămâni, ar putea trece ușor drept un învățat, un taleb de la Universitatea al-Qarawiyin.

Îi iau sacul, îl arunc peste umăr și, împreună, ne croim drum printre străduțele înguste și prăfuite din *medina*, coborând spre râu și spre caravanserai, unde ne așteaptă caii. Nici nu am traversat încă bine podul de sub zidurile universității, că cineva mă trage de burnuz. Cobor privirea să văd cine e.

Un amărât de cerșetor groaznic de diform stă pe jos, cu biata lui colecție de pomeni înșirată lângă el pe o bucată de pânză groasă. Fie lepra, fie altă boală îngrozitoare i-a măcinat extremitățile: nasul, și buzele, și majoritatea degetelor de la mâini și de la picioare. L-a lăsat

de asemenea și fără unul din ochi, săpând șanțuri adânci și pe restul pielii expuse. Nici că îmi pot aminti vreo privelişte mai oribilă.

– *Salaam aleikum*, îi spun blând şi bag mâna în punga cu bani din reflex, căutând câteva monede pentru bietul amărât. El însă continuă să mă tragă insistent de manta.

– Nss-Nss…

– Se pare că te cunoaşte, spune Nathaniel, holbându-se oarecum înfricoşat la cerşetor.

Nici măcar Londra nu îți oferă privelişti atât de respingătoare ca această sărmană creatură.

Dintr-odată îl recunosc, şi evidența faptului îmi luminează încet chipul, asemenea unui răsărit de soare iarna. Este marele vizir, sau mai degrabă, ce a mai rămas din el după ce a fost târât kilometri întregi de-a lungul pustiului de piatră, legat de spinarea celui mai puternic catâr din grajdurile sultanului.

– Pe numele lui Maleeo… Abdelaziz.

Rămăşițele omului care a pus să fiu castrat îmi oferă un zâmbet înspăimântător. Nu mai are dinți şi limba îi e doar un ciot. Încearcă să se ridice pe picioarele lui distruse înainte de a se prăbuşi la loc, dându-se bătut.

Ar trebui să trăiesc acum o clipă de triumf amar, văzându-mi dușmanul adus într-o astfel de stare, dar tot ce simt pentru el e milă. Din săculețul pe care îl duc pe umăr, iau unul dintre flacoanele mai mici cu elixirul lui Nathaniel şi îl arunc în poala cerşetorului.

– Meriți tot ce ți s-a întâmplat, îi spun pe un ton funest, deşi ştiu ce înseamnă să fii mutilat.

Îl las privind năuc la lichidul auriu, crezând, fără îndoială, că este doar o farsă crudă. Probabil că are să-l arunce. Ei bine, dacă face asta, e alegerea lui.

Zidana şi cu mine ne privim prevăzători prin norii de fum de tămâie care se ridică din încălzitorul cu cărbuni. Este îngrozitor de cald în încăpere, chiar şi fără focul care arde în el.

– Te-ai schimbat, spune ea.

– Şi tu.

Este adevărat, arată cu totul diferit față de ultima dată când am văzut-o. Nu este mai slabă, ba dimpotrivă, e şi mai zdravănă, dar cumva, dacă în trecut părea să fie înghițită cu totul de dimensiunile ei generoase, acum pare îmbelşugată, plină de viață. În mod ironic, chiar aşa se şi dovedeşte că e, plină de viață. Asta în ciuda vârstei,

căci trebuie să aibă aproape cincizeci de ani. Doctorul Friedrich i-a spus că el crede că ar putea fi însărcinată cu gemeni, ceea ce, în țara asta, e semn de mare noroc. Când mă anunță plină de veselie, îmi vine să oftez. Încă niște mici monștri sunt aduși pe lume. O felicit chiar și așa.

Se plimbă în jurul meu.

– Nu mai ai semnul de sclav?

– Nu.

– Nici nume de sclav?

– Lumea îmi spune Akuji acum.

– „Mort, însă treaz", rânjește ea. Nu e un nume tocmai islamic.

– E numele meu, spun, ridicând din umeri.

– Așadar, mi l-ai adus pe alchimist?

– E aici, în Meknes.

– Ce băiat bun ești că mi l-ai găsit. Elixirul lui e minunat, deși, din nefericire, a trebuit să mă descotorosesc de Makarim. După ce a băut poțiunea, Zidan s-a îndrăgostit de ea, o situație de neacceptat, având în vedere că ea era servitoarea mea. O să facem lucruri mărețe, eu și cu el, spune ea cu ochii strălucind.

Auzisem că trupul lui Makarim fusese găsit cu semne de strangulare pe gât, dar, desigur, era puțin probabil ca cineva să o acuze pe Zidana.

– O să lucreze pentru tine doar cu două condiții: prima ar fi să nu locuiască la palat, ci să aibă o casă doar a lui în Fez, iar a doua, să nu te folosești de munca lui pentru a face rău altora.

Mă aștept să o văd explodând de furie, dar tot ce face e să se îmbufneze, cu un gest tulburător, pe care l-ai aștepta din partea unei femei mai tinere.

– Unde ar mai fi distracția atunci?

– Ai omorât-o pe Lebăda Albă?

Nu aveam de gând să o întreb asta atât de direct, dar, dintr-odată, simt că trebuie să știu asta cu adevărat.

Se uită ciudat la mine.

– Englezoaica nebună? Ai mintea rătăcită, Nu-Mai-Sunt-Nus-Nus? Lebăda Albă nu e moartă, e doar nebună și închisă undeva.

– Dar Makarim mi-a spus…

Mă forțez să îmi reamintesc acel moment teribil, din pasajul acoperit, mărginit de coloane, cu soarele căzând pieziș printre ele și cu șirul lung de furnici croindu-și drum spre curte.

Ce îmi spusese exact Makarim? Că fusese o listă lungă de victime ale „bolii sângeroase“– termenul politicos folosit pentru otrăvirile Zidanei –, după care auzisem numele lui Alys și, pur și simplu, refuzasem să o mai ascult. Așteptasem să aud ce era mai rău, și auzisem ce era mai rău, așa că acceptasem imediat ce mi se spusese. „Mort, însă treaz“? Mai degrabă „Mort, însă idiot“. Sunt prea netot ca să fiu în viață.

– Se află în Micul Palat, la marginea orașului. După ce i-au luat băiețelul cu atâta cruzime, a înnebunit, sărmana, și Ismail nu a mai suportat să o aibă în preajmă, așa că a trimis-o acolo.

Zidana vorbește de parcă n-ar fi jucat nici un rol în „moartea“ lui Momo, și poate că a ajuns să se autoconvingă de asta.

În momentul acela, un sentiment de bucurie sălbatică începe să dospească în mine, ca o sămânță de speranță greu de suportat, și mă văd nevoit să îmi feresc chipul, înainte ca Zidana să îl vadă. Ochii ei negri însă mă țintuiesc necruțători.

– Te-am văzut în mijlocul leilor, îmi spune ea, aproape admirativ. Am văzut războinicul care zace în tine.

Când zâmbește, lasă să se întrevadă ceva din fata Lobi de odinioară.

Iluzia se destramă însă repede când, traversând încăperea, ia o cutie de lemn sculptată și o aduce lângă încălzitorul cu cărbuni, scoțând din ea o păpușă-fetiș dolofană, care sclipește de bijuterii, și o alta mai mică, care are două mărgele albastre în loc de ochi. Amândouă sunt așezate pe jar, unde sfârâie și fumegă.

– Sunt morți amândoi, spune ea cu satisfacție, după care mai scoate o a treia păpușă, cu un mănunchi de păr blond. Ca și cum ar fi moartă, spune indiferentă și o așază și pe aceasta în încălzitor. În cele din urmă, scoate din cutie o figurină din lut negru, cu ochii albi bulbucați, cum sunt și ai mei acum, fără îndoială, când îmi amintesc de trapa drăcească din cufăr și de ceea ce am văzut acolo.

– Să vedem dacă au crescut din nou? întreabă ea în batjocură, boțind poalele rochiei. A, sărmane Akuji, ești la fel de ușor de luat peste picior ca și cel care era odinioară sclavul Nus-Nus, continuă ea, și izbucnește în râs văzând expresia de pe chipul meu.

Apoi aruncă și această figurină în foc.

Micul Palat este un loc liniștit, înconjurat de o grădină plină de lămâi și măslini, cu bougainvillea care se cațără pe ziduri. Pisicile stau lungite aici la umbră, cu ochii pe jumătate închiși, în largul lor.

Pe drum, în timp ce grăbesc pasul, mă gândesc că poate și-a jucat rolul puțin cam prea bine. Poate că a înnebunit cu adevărat. Cu toate acestea, mă văd din nou copleșit de bucurie și las deoparte gândurile negre. După toate prin câte am trecut, nu îmi vine a crede că o asemenea cruzime poate sta scrisă în cartea sorții.

Mamass îmi deschide ușa într-o rochie simplă de bumbac și purtând un *hijab*. Pare să fi crescut mult și mă privește cu un chip lipsit de expresie, nedumerită de uniforma mea. Când gura mi se lățește într-un rânjet, începe să țipe de bucurie și mă îmbrățișează ca un copil, apoi își revine și mă întreabă solemn de sănătate și tot tacâmul.

Țipetele ei au atras atenția cuiva. Se aude zgomot pe coridorul umbrit din spatele ei și, dintr-odată, aud o voce spunând:

– Arăți schimbat… și totuși… ești la fel ca înainte!

Mamass dă din cap și se îndepărtează în tăcere, zâmbind strengărește, pentru a ne lăsa, pe mine și pe Alys, să stăm față în față preț de câteva clipe interminabile. Când o iau în brațe, simt cât e de subțire și de fragilă, ca o pasăre. Simt însă și forța care zace în ea, o rezistență nemaipomenită, de fier.

– E viu și nevătămat și te așteaptă, îi spun, în cele din urmă, șoptind în părul ei.

Își ridică fața spre mine, udă de lacrimi. Nus-Nus ar fi ezitat, însă mâna lui Akuji se ridică și îi atinge obrazul, ștergându-i cu blândețe lacrimile. Ea își așază mâna peste a mea și o sărută. Îi simt buzele fierbinți pe palma mea și răsuflarea pe piele.

– Credeam că nu te mai întorci, spune ea, și îmi amintesc de ultima oară când mi-a spus asta și tot ce s-a schimbat de atunci.

– Vino cu mine la Londra, îi spun și îi acopăr gura cu a mea, după care rămânem tăcuți o bună bucată de vreme.

Epilog

O săptămână mai târziu, ne îmbarcăm pe unul dintre vasele comerciale ale lui Daniel al-Ribati, strecurându-ne repede, în mod anonim, cu doar câteva lucrușoare și scrisori din partea domnului Draycott pentru Societatea Regală, dar și cu câteva clondire pline de elixirurile lui misterioase. Ben Hadou, știind că i-am salvat viața, îmi dă o sumă generoasă de bani, în schimbul căreia mă oblig să mă asigur că noua lui soție, Kate, îi va fi trimisă în siguranță, în călătoria de întoarcere a vasului, alături de o listă lungă cât o zi de post cu obiecte pe care trebuie să le comand din piețele de la Londra, pentru casa lui din Fez.

E greu de spus cum va fi viața la Londra pentru noi. Anglia nu e Marocul, unde bărbații de culoare își iau soții albe la porunca sultanului și nimeni nu pregetă să facă asta. Poate vom fi nevoiți să ne căsătorim în secret și să trăim ca stăpână și servitor, precum ducesa de Mazarin și Addo, un fel de Rege al Drumului sub identitatea falsă a sclavului Mustafa. Îl vom avea însă pe Momo, iar el a fost cheia în toate acestea. Cu atât mai mult cu cât mă îndoiesc că vom avea copii împreună. Suntem o familie neobișnuită, dar nici eu și nici Alys nu avem nevoie de aprobarea lumii. Am trecut prin situații mai grele decât niște cuvinte jignitoare și priviri urâte, și oricare ar fi viitorul pe care reușim să ni-l făurim împreună, cu siguranță acesta va fi mai bun decât trecuturile noastre încărcate de suferință.

În plus, înainte de a pleca, regele mi-a făcut două promisiuni: că are să facă tot ce îi stă în puteri pentru Alys, în cazul în care sultanul avea să o elibereze vreodată din haremul său, și că, dacă m-aș fi întors și aș fi dorit asta, aș fi primit postul de muzician regal la White Hall, și sper că, luând toate acestea în considerare, precum și tăria și hotărârea noastră, avem să trecem peste toate obstacolele.

Oare este prea mult dacă cerem ca bărbații și femeile să nu mai fie sclavi și să fie liberi de a trăi împreună?

Putem doar spera, căci, până la urmă, se știe că s-au întâmplat atâtea minuni.

Notă istorică

Moulai Ismail a fost sultanul Marocului între anii 1672 și 1727, domnind o perioadă deosebit de lungă de timp asupra „adunăturii lui de șobolani". Un indiciu care ar putea explica succesul său este reprezentat de numele sub care a fost cunoscut: „Safaq Adimaa" sau „Cel însetat de sânge". Un alt indiciu poate fi relevat de politica sa de a-și exercita autoritatea prin etalarea fastului și a grandorii care îl înconjurau, o metodă prin care își asigura venerația populației. Prin această practică, dar și prin marea sa putere, a fost ultimul sultan despre care se poate spune cu adevărat că nu a fost cu nimic mai prejos decât suveranii europeni.

Pe parcursul domniei sale de cincizeci și cinci de ani, exercitată sub forma unei monarhii absolutiste, acesta a supus sălbaticele triburi din Munții Rif și Atlas, a recapturat orașele de coastă Tanger și Mamora, Asilah și Larache din mâinile puterilor străine, a menținut suveranitatea marocană, apărând-o în fața turcilor otomani, a reconstruit moschei, locuri de pelerinaj, poduri, cetăți și, desigur, remarcabilul complex regal de la Meknes, ale cărui vestigii sunt incluse astăzi în Patrimoniul Mondial UNESCO.

În 1703, un ambasador aflat în vizită în Maroc l-a întrebat pe unul dintre fiii lui Ismail câți frați și câte surori are. După trei zile, i-a fost prezentată o listă cu 525 de băieți și 342 de fete. În 1721 se spunea că are „700 de fii care pot urca pe cal". (Se spune că ultimul dintre fiii lui Ismail s-a născut la optsprezece luni după moartea sultanului, ceea ce reprezintă o realizare remarcabilă.) Este cu atât mai dificil să se țină evidența soțiilor și a membrelor haremului său, întrucât chiar și în documentele oficiale, majoritatea sunt menționate doar printr-un singur nume arab, adesea acordat în momentul convertirii la religia musulmană, fie ea cu voie sau fără de voie. Printre acestea există o singură prezență constantă, Lalla Zidana, cumpărată ca sclavă de la fratele sultanului, pentru suma de șaizeci de ducați. După toate aparențele, spre finalul vieții,

aceasta a reprezentat o prezență impresionantă și monstruoasă, fiind extrem de corpolentă, purtând veșminte stranii și făcându-i pe toți să se teamă de ea și să o numească „vrăjitoarea Zidana". În ciuda acestui fapt, sau poate tocmai datorită lui, ea și-a păstrat locul în inima lui Ismail vreme de treizeci de ani, exercitând un control suprem asupra haremului acestuia. Cel mai mare fiu al ei, Zidan, a fost numit moștenitor de către Ismail, în ciuda faptului că nu era primul lui născut. Cu toate acestea, a fost dezmoștenit de tatăl său în anul 1700, în favoarea celui de-al doilea fiu al Zidanei, și acesta la fel de lipsit de valoare, Ahmed al-Dhahebi, „Strălucitorul".

După moartea lui Ismail, survenită în 1727, au avut loc lupte interne între fiii rămași, și, în scurtă vreme, regatul unit al Marocului s-a destrămat, căzând pradă războiului civil și declinului moral.

Meknes a fost considerat un al doilea Versailles. Moulai Ismail și Ludovic al XIV-lea erau amândoi mânați de aceeași fervoare pentru construit și pentru putere, implicându-se cu pasiune în realizarea palatelor lor. Poate că Versailles nu a fost construit de sclavi, dar lui Ludovic nici că i-a păsat de viața și de siguranța celor care îi ridicau palatul. În cumplita iarnă din 1685, lucrau aproape 40 000 de oameni la construcția Versailles-ului, în ciuda frigului de nesuportat și a bolilor, mulți dintre aceștia murind acolo. Desigur, soarta miilor de sclavi de la Meknes a fost cu mult mai groaznică. Dacă palatul Versailles era simetric, ordonat, elegant, complexul de la Meknes, cu cele cincizeci de palate, moschei, curți interioare, dependințe și parcuri, toate legate între ele, era vast și haotic conceput, cu pereți și pavilioane construite doar pentru a fi mai apoi dărâmate, în funcție de toanele creatorului său.

Urmașii săi au continuat planul său de construcție, dar în 1755, unda de șoc a puternicului cutremur de la Lisabona, despre care se crede că ar fi atins 9 grade pe scara Richter, a avariat grav complexul, năruind în câteva minute ceea ce fusese înălțat timp de zeci de ani, cu prețul a mii de vieți. Din proiectul nebunesc al lui Ismail a mai rămas doar remarcabilul său mausoleu, părți din Dar Kbira, vastul grânar, o parte din zidurile exterioare și porțile orașului. Cu toate acestea, ruinele merită din plin să fie vizitate, pentru a vă putea da seama de megalomania sultanului.

Carol al II-lea nu a avut copii legitimi, dar, conform arhivelor, se pare că a fost tatăl a doisprezece sau paisprezece copii nelegitimi. Este foarte probabil să fi fost și alții ca ei, care nu au supraviețuit sau nu au fost recunoscuți ca atare. Pe oriunde a fost încartiruit, în

timpul lungului său exil, înainte de a avea loc Restaurația, în 1660, și-a făcut de cap mult și bine: în Jersey, în 1646, apoi la Haga, în 1649, la Paris, în 1650, apoi la Bruges, în 1656. Alys Swann este un personaj fictiv, dar se spune că Moulai Ismail a avut cel puțin una sau poate două soții englezoaice, de care a fost foarte îndrăgostit. Una dintre ele a murit (sau a dispărut), iar alta (într-o epocă de după vremea lui Alys a mea) i-a născut un băiat care a fost desemnat moștenitor de drept, cu numele de Mahomed (deși trebuie menționat faptul că Mahomed este numele preferat pentru primii născuți în Maroc).

Delegația marocană din 1682 a sosit la Londra în ianuarie sub comanda lui Mahomed ben Hadou Ottur, cunoscut și sub numele de „Căldărarul". Această vizită, care a durat aproape șapte luni, este bine documentată în arhivele vremii și este descrisă cât se poate de colorat în jurnalul lui John Evelyn, care scrie că ben Hadou era „senzația sezonului". Ambasadorul s-a lăsat pictat în două rânduri, de fiecare dată de artiști anonimi. Unul dintre aceste frumoase portrete poate fi găsit în arhivele muzeului National Portrait Gallery din Londra.

Nus-Nus – sau Akuji, dacă e să îi spunem pe numele său adevărat – este propria mea creație.

Glosar

abid – sclav
afrit – demon
alhemdullillah – Lăudat fie Domnul
bab – poartă
babouches – papuci din piele
baksheesh – în traducere literală caritate, filantropie, deși în mod obișnuit înseamnă mită
baraka – noroc
bukhari – Garda Neagră
charaf – onoare; de asemenea, este și un termen de afecțiune
chicha – narghilea
Dar Kbira – Marele Palat
djellaba – mantie cu glugă
djinn – spiritul focului fără fum
Eid – sărbătoare
Fassi – din Fez
fkih – domn
funduq – casă de oaspeți
hajib – vizir
hamam – saună
haram – interzis
hijab – văl islamic
insh'allah – Cu voia lui Allah
kaid – caid, funcționar public într-o poziție înaltă, administrator
kasbah – fortăreață
khanjar – pumnal de ceremonie
kif – marijuana
koubba – clădire cu acoperiș boltit ce adăpostește în mod frecvent un mormânt sfânt
lalla – doamnă, titlu onorific
ma'alema – învățătoare

marabout – om sfânt
matamore – arena sclavilor
marhaban – Bun venit
Meknassi – din Meknes
mechoui – miel la proțap
medina – partea veche a orașului, împrejmuită de zidurile cetății
mellah – „locul sării", cartierul evreiesc
mezian – bun
oud – lăută arăbească
qamis – tunică lungă purtată peste o pereche de șalvari, în special de femei
qibla – direcția Meccăi
qadi – judecător
rabab – instrument marocan
raïs – căpitan
ras al hanout – amestec de condimente
Ribati – din Rabat
salaam aleikum – Pacea fie cu tine
shahada – cuvinte care marchează convertirea la credința islamică
Shaitan – Satana
sharif – descendent al Profetului
sidi – domn, stăpân – titlu onorific
smen – unt conservat
souq – piață
sura – capitol din Coran
taleb – învățat
tarboush – pălărie tare, roșie
tajine – vas de gătit din lut și felul de mâncare pregătit în acesta
zellij – mozaic de faianță
zelliji – meșter faianțar
zumeta – pastă de nuci și semințe cu un gust puternic

Cuprins

Partea întâi 5
Partea a doua 63
Partea a treia 145
Partea a patra 281
Epilog 392
Notă istorică 393
Glosar 396